

Martialis, Marcus Valerius,

M. Val. Martialis Epigrammaton Libri XII. Xeniorvm Lib. I. Apophoretorum
Lib. I Omni Rerum Et Verborum Obscenitate sublata, mendisque plurimis ad
optimorum auctorum & exemplarium fidem, ex fide castigatis ; Accessit
Geminus Index

Ingolstadij 1602

A.lat.a. 926

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10241911-6

VD17 39:139024B

*Et libris Caspary
Hil. Humanist.*

*gloria. fit soli qui regit
a. e. soli.*

*ib. h.
A. Lat. a. 926*

Maritima

Maritima

<36629098270016

S

<36629098270016

Bayer. Staatsbibliothek

3

M. VAL.
MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBRI XII.

XENIORVM LIB. I.

APOPHORETORVM LIB. I.

OMNI

RERVM ET VERBORVM OBSCENI-

nitate sublata, mendisque plurimis ad optimorum

auctorum & exemplarium fidem, ex

fide castigatis.

ACCESSIT

CEMINVS INDEX MVSA RV M TIRONI-

buss & stilissimus. PRIOR, locorum communium:

POSTERIOR, omnium lemmatum &

inscriptionum.

CVRA ET STUDIO

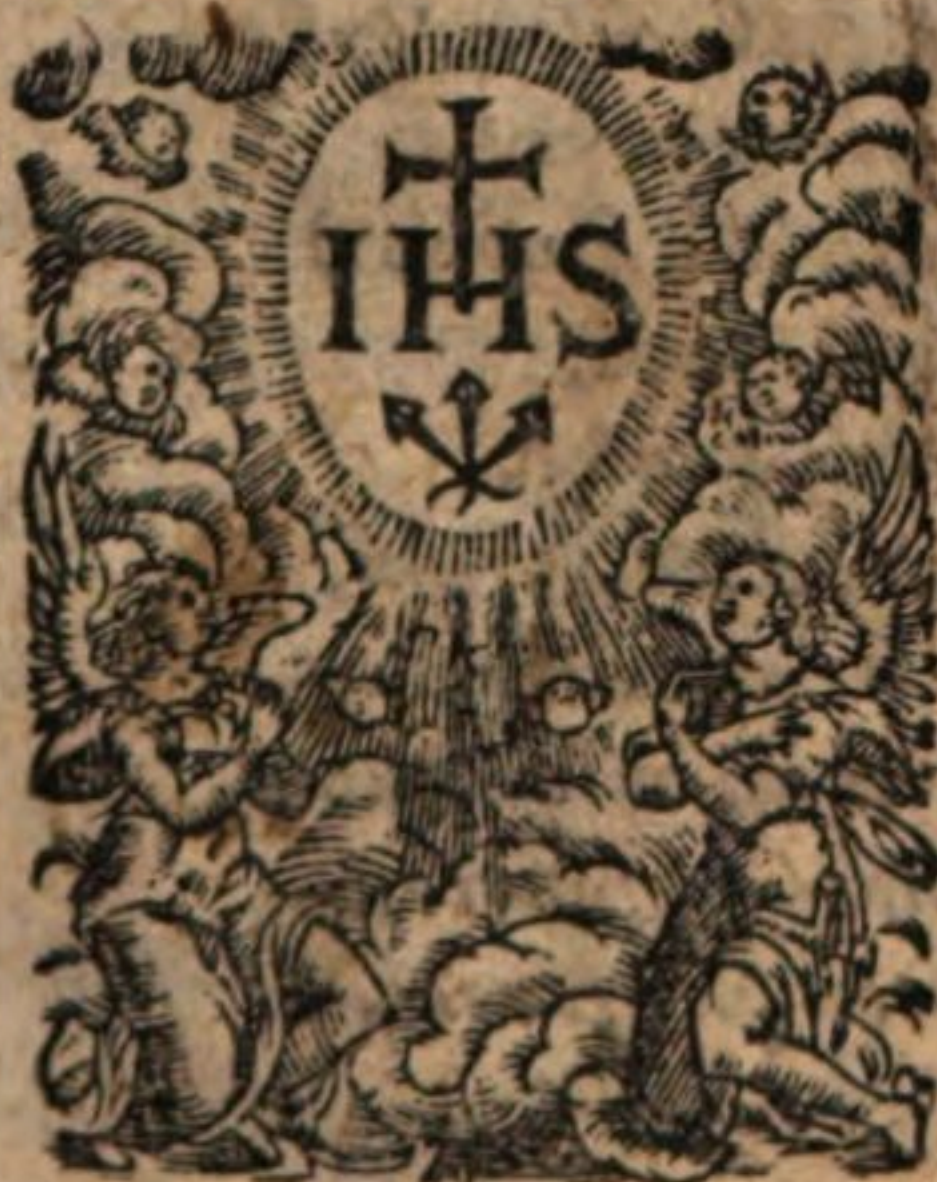
MATTHAEI RADERI

e Societate IESV.

EDITIO SECVNDA.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONASTENSIS

ANNO

M. DCIL

Cum gratia & priuilegio Cæsar. Maiest.

Ingolstadij, excudebat ADAM SARTORIUS.

Casparus Mayer Rhetor.

AD MVSARVM

CANDIDATOS

Programma.

Rodit, Pieridum fauete ocelli,
A Celtis lepor omnis atq; Iberis,
(Quem veſtat noua triga Gratiarum,
Assurgente Nouenſili ſenatu,
Quem circumuolitant apum cohortes,
Armata iaculisq; ſpiculisq;
Queis fucos graue ſancient inertes,
Muſeosq; aliis fauos propinant)
Iucundiſſimus ille Martialis,
Argutiſſimus ille Martialis,
Carus Pompiliis, Quiritibusq;
Dilectus quoq; Flauio tyranno,
At vero, Deus, Aelio monarcha:
Sed quondam ſine fronte Martialis.
Ille, inquam, Vetus ille Martialis,
Qui nunc Virgineo pudore tinctus,
Ceu Pallas noua, Palladiſue Myſtes,
Vindoniſq; Liciſq; laurus vnda.
(Ignoscat Salo, Bilbilisq; nobis)
Eluto ſacer exit ore Vates,
Vates, delictum ſua Thalia,
Vates gloria prima Romulorum,
Vates gratia quarta Gratiarum,
Et rex & pater omnium leporum.
Hunc caro iuuenes ſinu fouete,
Si quondam cupitis ſinu fomeri.

PRÆFATIO.

DISCIPLINAS LIBERALES à Societate nostra cū sacras tum ciuiles, quas religionis professio non excludit, tradi solitas non solum norunt omnes, sed probant etiam quicumque de re litteraria melius existimant. Neque rationem huius instituti nostri quisquam, opinor, exiget, nisi qui aut parum aut nihil rationis habet, cū res ipsa iam ratioque pro se loquantur. Martialem autem (non effrontem illum, sed iam ad omnem honestatem, verecundiam, & modestiam compositum) in sacra Musarum templa atque censum auctorum publicè prælegendorum, quos quidem in omni genere doctrinæ præstantissimos proponimus, ob insigne ingenium plurimasq; & maximas studiorum

utilitates adsciscendum putauimus, qui velut condimentum reliquorum scriptorum, qui unum ferè quiddam persequuntur, sale, pipere, melle, felle etiam acetóque prælectiones imbueret, subindeq̃, præsertim cùm à grauioribus per astuosi sideris ardores cessatur, vicarias aliorum partes ageret, & fatigatos iuuenum animos, somnóue languidos, vel calore fractos ad alacritatem hilaritatemq̃ excitaret, idquæ non sine ingenti studiorum emolumento. Hoc enim propemodum ausim confirmare, hunc unum Martialem, ad elegantiam ingenij, doctrinæ varietatem, rerum & plurimarum & pulcherrimarum cognitionem subsidij adferre non minus, quàm plerosque alios omnes. Stilum poliant alij potius, rem certè (quamuis nec ab illo ieiunus aut inops sit) & eruditionem aliis parem, aut maiorem etiam adferet iste, quem omnis ferè antiquitatis velut indicem iure appellarim. Quis enim hodie scriptor paullo nobilior, veterumq̃ monumentorum inuestigator extat diligentior, qui non sæpius testem laudet Martialem? Quid in Theatro, Circo, Amphitheatro, Naumachiis, Orche-

Orchestra, Equestribus, Popularibus spectatur, dicitur, pugnatur, quod nō tangat Martialis? Quid in aula, quid extra, quid in urbe, quid extra urbem, quid in foro, fanis, aedibus, hortis, suburbis, thermis, quid domi, rurūe, quid in Italia, Hispania, Germania, Dacia, Scythia, Sarmatiabellatur, geritur, narratur, quod taceat Martialis? Martialis conuiuia publica, priuataq; instruit, omnia tibi ciborum genera apponit, omnia vina, vetera, noua q; propinat: ut meritō suspicentur viri docti, poetam ob hos tam frequentes conuiuiorum apparatus, cocum fuisse indigitatum. quamquam auctorem habeo, præter alios, Lampridium, qui in Alexandro Seuero, hoc eum nomine velut proprio & suo appellat. Idem Martialis in ipsis conuiuiis ritus accubationum, ad numerum bibendi morem, sermonum argumenta tractat. Idem totius diei tempora partitur, & quid singulis horis dictum factumq; exponit. Idē leges, nunc priscas, nunc suo euolatas, aut reuocatas memorat. Idem sacra & sacrorum festos dies, urbis, populiq; mores, vitam, virtutes, vitiaq; graphicè depingit. Nulla de-

nique ferè antiquitatis pars est, quam inta-
Etam prætereat Martialis, ut vel hoc uno
nomine à magistrorū cathedris, & discipulo-
rum auribus nō sit excludendus. De ingenio
poëta quid dicā? Martialis acumine opus sit,
ad omnes epigrammatum argutias, lepores,
ludos, iocosq; perspicandos & explanandos.
Potuitne vel artificiosius, vel ingeniosius ho-
minū labes & vitiositates emendare? emen-
datus agnoscit, poëta tamen ignoscit, nec se
moneri putat, qui se admonitū sentit. Quam
bene malos poëtas exagitat? quam malè bo-
nos fures tractat: quam doctè indoctos ridet
medicos: q̄ disertè infantes caussidicos irri-
det: Quam occultè tãgit fontes, quam apertè
p̄dit dissimulatores: quam acerbis in Zoilos,
quam blandus in amicos: quam verus in fi-
ctos, nunquam tamen fictus in veros. Adu-
lationes non excuso, quamvis eas improba
necessitas expresserit, & egestas, lasciva eti-
am accuso, immò penitus expungo atq; era-
do. Iam si Latini sermonis opes queras, quā
inopse eius recula, tam dives eiusdem lingua
fuit. testantur hoc tot, ac tanta, & tam va-
ria nobilesq̄e hortorum, ædium, nemorum,
silva-

siluarum, fontium, thermarū, littorum vil-
larumq; descriptiones, quantus verborum
apparatus in cenis & xeniis, quæ non ex apo-
phoretorum lectione munera domum au-
fers? Vt Perottus de lingua Latina quoquo
modo scripturus ex huius poëtæ rerum ver-
borumq; copia suum κέρως ἀμαλθείας puta-
uerit implendum. Ad usum porrò scriben-
di, nostrorumq; temporum ingenium, quod
longos logos fastidit, breuia, acuta, piperata
dicta, vel maximè amat, quid aptius lectius-
quæ deligas? Habes hîc (quæ hodie frequen-
tantur) natalicia, habes epitaphia, salutatio-
nes, gratulationes, laudes, petitiones, iocos,
risus, sales, & quidquid in ullo ferè argumē-
ti genere desiderare possis. Quæ quidē omnia
disputavi copiosius, ut intelligeretur, cur hūc
poëtam in gymnasiis nostris exponēdum pu-
blicè susceperimus, eiusq; linguam, ubi petu-
lātor, castigauerimus, quod alias ad iuuen-
tutem nostram adspirare non posset, nisi di-
sceret antè verecūdo sanctius ore loqui. Tam
nobile verò ingenium à scholis prorsus rele-
gare, operæ pretium esse nequaquam videba-
tur. Dabunt ergo veniam ij, qui minus vi-

dentur probare cum huiusmodi poëtis inquinata vestis detrahatur, puraq; toga relinquitur. Scimus, quid non solum magnus ille Plato, & Platone maior Aristoteles, quid Plutarchus ceteriq; cum Philosophi, tum Oratores, & Poëta tam Græci quàm Latini de honesta iuventutis institutione scripserint, sed quid etiam diuina lex, quid sanctissimorum Ecclesiæ Romanæ Patrum decreta, quid ratio, natura, religio præscripserint: à quibus discedere est à natura, religione, deoque ipso desciscere. nescire quædam, scientia est: & scire quæ scienti obsint inscitia. Præua igitur relinquenda, deligenda sancta, vel certè quæ prodesse semper, obesse nūquam possint. Ceterum, anceps me diu deliberatio tenuit, quæ in editione modum ordinemq; sequeretur: Fuisse qui suaderent, unius argumenti epigrammata tironum causa in unum locum conferenda, ut de uno aliquo genere, hoc illone scripturis, eiusdem rei plura exempla occurrerent, unumq; sub aspectum proponeretur, quæ crescentes illi vates amulari, & pallatini Musarum alumni imitari possent. Atq; hac ratione Græcorum Anthologiam ab Agathia

thia primùm collectam, deinde à Maximo Planude Constantinopolitano Monacho in locos communes digestam hodie legimus. Et verò ipse Martialis ante annos quinquaginta & amplius, per capita non libros distributus Tiguri, impuris etiam reiectis, exiit. Sed aiunt improbè facere, qui in alieno libro velit esse ingeniosus. Facile improbitatem hanc refutarem, si ita reipub. litteraria magis expedire arbitrarer. Alia video & plura & maiora incommoda, quæ me à sententia auocant. Vt epistolis omnibus, ita lectissimis quibusdam epigrammatis locus non esset, si loco mouerentur. quæ enim suo in ordine, suaq; velut statione venustatem leporemq; habent, mota gradu, vim, gratiam, omnemq; dignitatem cum loco amittunt. Accedit quod me maximè ab ista compositione carminum deterret, perturbatissima numerorum ratio, quæ lectori commentariorum nostrorum (quos propediem in litteras & publicum, si Deus auctor, emittemus) magnam creatura molestiã videbatur, cùm iam nunc etiam integra, mirum quantum inter se exemplaria discrepent. Itaq; plurium iudicio

cum Sociorum, tum aliorum, quos in hac re ad consilium adhibui, Epigrammata Martialis, ut ab ipso poeta creduntur distributa, sic edenda curavi, ut nihil nisi numerus Epigrammatum mutaretur, cuius rationem suo loco intelliges. Quam ad oras paginarum, variam lectionem vides, partim ex Iusti Lipsii C. V. notis ad nos meritò gratos ac memores, missis, partim ex Andrea Schotti nostratis, aliorumque observationibus, & nostrâ curâ animaduersam adiectamque scias. Locorum communium syllabum, alterumque lemmatum omnium indicem subiecimus, ut ordinem illum, de quo superius est dictum, haud magnoperè curaturus sis, cum in eius locum, collectarum inscriptionumque capita successura sint. Augusta Vindelicorum è Collegio Societatis IESV,

M. D. XCIX.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS VITA EX PETRO CRINITO.

M. VALERIUS Martialis genere Hispanus fuit, Bilbili natus, haud ignobili oppido Celtiberiæ, ut veteres auctores tradunt: & ipse Martialis cum pluribus locis demonstrat, tum maximè his versibus ad Licianum municipem suum.

*Vir celtiberis non tacende gentibus,
Nostræq; laus Hispania,
Videbis altam, Liciane, Bilbilim
Equis, & armis nobilem.*

Sub primam ætatem profectus est ad urbem Romam, quo facilius in litterarum studio versari posset: suumque ingenium erudire. Sed cum agendis causis minimè se idoneum videret: omnem operam atque diligentiam retulit ad scribenda epigrammata: in quibus magnoperè excelluit iudicio veterum. Maximè autem valuit in promerendis sibi atque conciliandis hominum studiis: adeò urbanitate & salibus præstitit. Relata sunt à C. Plinio permulta de ingenio & eruditione Val. Martialis, quibus satis colligere possumus,

mus, quāti fecerit hunc ipsum poētā, quantumq; illius versibus oblectari consueuerit: sic enim scribit. Fuit Martialis ingenio acri, & qui plurimum in scribendo & salis haberet, & fellis: neque candoris minus. Itaq; minimè mirari oportet: si Aelius Verus Imperator, qui Cæsari Hadriano gratissimus fuit, solitus est singulari affectu prosequi lepores atq; iocos poëtæ Martialis, suumq; Virgilium vocare. Neq; dubium est, illum Romæ publicis honoribus ornatum, atq; honestatum fuisse. Nam equestri dignitate donatus est, & prætura, & iure trium liberorū, ut ipse de se testatur. Libros XII. Epigrammaton composuit miro ingenio, & singulari urbanitate, quibus adiecit Xenia, & Apophoreta libellis duobus absoluta. In his secutus est Marsum poëtam, Pedonem, atq; Getulicum. Valerium quoq; Catullum, & Licinium Caluum plurimi fecit: qui in hoc scribendi genere insignes habiti sunt. In duodecimo libro Neruæ, atq; Traiano Imperatori blanditus est, damnatis temporibus Domitiani Cæsaris. Ad eundem refertur spectaculorum liber: qui extra ordinem aliorum habetur à nostris grammaticis: ut vetusti codices probant. Inter amicos præcipuè habuit Stellam Patauinum, Decianum, Silium Italicum, Val. Flaccum, Parthenium,

nium, aliosq; complures, ad quos sæpenu-
merò scribit. Stertinius vir clarissimus, quē
Martialis mutato nomine Auitum appel-
lat, tantum cōcessit ipsius ingenio atque do-
ctrinæ, vt viuenti adhuc illi imaginem more
veterum in sua bibliotheca posuerit. Postre-
mò cū Martialis foret prouectior, tædio
rerum vrbicularum affectus, in patriā rediit:
atque in natali solo paulò pòst interiit, non
sine lacrymis, ac magno mœrore C. Plinij,
vt ingenuè testatus est, scripta epistola ad
Corn. Priscum. De Gargilio Martiale dice-
mus suo loco: qui libros composuit de ge-
stis Imperatorum.

PLINIVS IUNIOR
CORNELIO PRISCO S.

AUDIO Valerium Martialem decessisse,
& molestè fero. Erat homo ingeniosus,
acutus, & qui plurimum in scribendo & fa-
lis haberet, & fellis, nec cādoris minus. Pro-
secutus eram viatico secedentem: dederam
hoc amicitia, dederam etiā versiculis, quos
de me composuit. Fuit moris antiqui, eos,
qui vel singulorum laudes, vel vrbium scri-
pserant, aut honoribus, aut pecunia ornare.
Nostris verò temporibus, vt alia speciosa &
egregia, ita hoc inprimis exoleuit. Nam
post-

postquam desuimus facere laudanda, laudari quoque ineptum putamus. Quæris qui sint versiculi, quibus gratiam retulerim? Remittere te ad ipsum volumen, nisi quosdam tenerem. Tu, si placuerint hi, ceteros in libro requires. Alloquitur Musam. Mandat, ut domum meam in Exquiliis quærat, adeatque reuerenter.

Sed ne tempore non tuo disertam

Pulses ebria ianuam, videto,

Totos dat tetricæ dies Minervæ.

Dum centum studet auribus virorum

Hoc, quod secula, posteri quoque possint

Arpinis quoque comparare chartis.

Seras tutior ibis ad lucernas.

Hæc hora est tua, dum furit Lyæus,

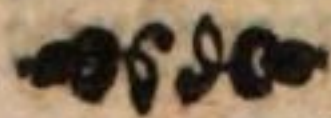
Dum regnat rosa, dum madent capilli,

Tum me vel rigidi legant Catones.

Merito ne eum, qui hoc de me scripsit, & tunc dimisi amicissimè, & nunc amicissimum defunctum esse doleo? dedit enim mihi, quantum maximè potuit: daturus amplius, si potuisset. Tametsi quid homini potest dari maius, quàm gloria, laus, & æternitas?

Æterna, quæ scripsit, non erunt fortassè:

ille tamen scripsit tanquam futura. Vale.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATA.

In amphitheatrum Cæsaris, Epigramma. I.

*Arbara Pyramidum fileat miracula
Memphis,*

** Assiduis iactet nec Babylona labor:*

* Assyrius, legit Alcianus.

Nec Trivia templo molles laudentur honores,*

* Iones.

Dissimuletq; Deum cornibus ara frequens.

Aëre nec vacuo pendentia Mausolea

Laudibus immodicis Cares in astra ferant.*

* innumeris.

Omnis Casareo cedat labor amphitheatro:

* Historica non poetica. Lipsius

Vnum pro cunctis fama loquatur opus.*

Amphit.

Adeundem Cæsarem. II.

Hic, vbi sidereus propius videt astra colossus,

cap. 7.

Et crescunt media pegmata celsa via:

Inuidiosa feri radiabant atria Regis,

Vnaq; iam tota stabat in vrbe domus.

Hic, vbi conspicui venerabilis amphitheatri

Erigitur moles, stagna Neronis erant.

Hic,

Hic, ubi miramur velocia munera thermas,
 Abstulerat miseris tecta superbus ager.
 Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras,
 Ultima pars aulae deficientis erat.
 Reddita Roma sibi est, & sunt, te praeside, Caesar,
 Deliciae populi, quae fuerant domini.

Ad eundem. III.

Quae tam seposita est, quae gens tam barbara, Caesar,
 Ex qua spectator non sit in vrbe tua?
 Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Hæmo,
 Venit & epoto Sarmata pastus equo,
 Et qui prima bibit deprensi flumina Nili,
 Et quem supremæ Tethyos vnda ferit.
 Festinauit Arabs, festinauere Sabæi,
 Et Cilices* nimbis hic manduere suis.
 Crinibus in nodum tortis venere Sicambri,
 Atq; aliter tortis crinibus Æthiopes.
 Vox diuersa sonat, populorum vox tamen vna,
 Cum verus patriæ diceris esse pater.

Ad Cæsarem quod expulerit
delatores. IV.

* Aldum se-
 quor & a-
 lios.
 Gryphius.
 Tradita
 Gætulis.
 non malè.
 Iunius. Tra-
 ducta est
 Gætulis.
 vitiosè.

Turba grauis paci, placidaq; inimica quieti,
 Quae semper miseras sollicitabat opes,
 Traducta est* Gyaris, nec cepit arena nocentes,
 Et delator habet, quod dabat exilium.
 Exulat Ausonia profugus delator ab vrbe;
 Impensis vitam principis annumeres.

Blandi-

ciados

Blanditur Cæsari. V.

*Belliger inuictis quòd Mars tibi sauit in armis,
 Non satis est, Cæsar, seuit & ipsa Venus.
 Prostratum Nemees & vasta in valle leonem,
 Nobile & Herculeum fama canebat opus.
 Prisca fides taceat. nam post tua munera, Cæsar,
 Hæc iam scæminea vidimus acta manu.*

Ad Titum
 Cæs. refert
 hoc Lipfi⁹,
 vt ferè om-
 nia huius
 libri.

Pœna Laureoli. VI.

*Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus
 Assiduam* nimio pectore pavit auem,
 Nuda Caledonio sic pectora præbuit vrsò,
 Non falsa pendens in cruce,* Laureolus.
 Viuebant laceri membris stillantibus artus,
 Inq; omni nusquam corpore, corpus erat.
 Deniq; supplicium dederat necis ille paternæ,
 Vel domini iugulum foderat ense nocens.
 Templâ vel arcâno demens spoliauerat auro,
 Subdiderat seuas vel tibi Roma faces.
 Vicerat antiquæ sceleratus crimina famæ.
 In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.*

* nudo.

* latro Lau-
 reolum a-
 gens.

De Dædalo. VII.

*Dædale, Lucano cùm sic lacereris ab vrsò,
 Quàm cuperes pennas nunc habuisse tuas.*

De rhinocerote. VIII.

*Præstitit exhibitus tota tibi Cæsar arena,
 Quæ non promisit, prælia rhinoceros.*

B

O quàm

O quàm terribiles exarsit pronus in iras :
 Quantus erat cornu , cui pila taurus erat ?

De leone , qui gubernatorem
 offendit. IX.

Læserat ingrato leo perfidus ore magistrum,
 Ausus tam notas contemerare manus :
 Sed dignas tanto persoluit crimine pœnas,
 Et qui non tulerat verbera, tela tulit.
 Quos decet esse hominum tali sub principe mores,
 Qui iubet ingenium mitius esse feris?

De vrsu. X.

† implici-
 tus.

Præceps sanguinea dum se rotat vrsus arena,
 † Implicitam visco perdidit ille fugam.
 Splendida iam tecto cessent venabula ferro,
 Nec volet excussa lancea torta manu.
 Deprendat vacuo venator in aëre prædam,
 Si captare feras aucupis arte placet.

De sue , quæ ex vulnere pe-
 perit. XI.

Inter Cæsareæ discrimina seuæ Dianæ
 Fixisset grauidam cùm levis hasta suem,
 Exiliit partus miseræ de vulnere matris,
 O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?
 Pluribus illa mori voluisset saucia telis,
 Omnibus vt natis triste pateret iter.
 Quis neget esse satum materno funere Bacchum ?
 Sic genitum numen credite: nata fera est.

De ea

De eadem. XII.

*Ida graui telo, confossaq; vulnere, mater,
 Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.
 O quàm certa fuit librato dextera ferro?
 Hanc ego Lucinae credo fuisse manum.
 Experta est numen moriens * vtriusque Diana
 Quaq; soluta parens, quaq; perempta fera est.*

† Lucinae
 & venatri-
 cis.

De sue prægnante. XIII.

*Sus fera iam grauior, maturi † pignora ventris,
 Emisit fetum vulnere facta parens.
 Nec iacuit partus, sed matre cadente cucurrit.
 O quantum est subitis casibus ingenium.*

† pignore.

De Carpophoro. XIV.

*Summa tuæ Meleagre fuit quæ gloria famæ,
 † Quantula Carpophori gloria fusus aper?
 Ille & præcipiti venabula condidit vrsos,
 Primus in arctoi qui fuit arce poli:
 Strauit & ignota spectandum mole leonem,
 Herculeas potuit qui decuisse manus;
 Et volucrem longo porrexit vulnere pardum
 Præmia cùm laudis ferret, adhuc poterat.*

† Est quo-
 sa.

De tauro. XV.

*Raptus abit media quòd ad æthera taurus arena,
 Non fuit hoc artis, sed pietatis opus.
 Vexerat Europen fraternæ per æquora taurus,
 At nunc Alciden taurus in astra tulit.*

* Schema

* Iuuecos.

confert lo-

uem & Cæ-

sarem: ut il-

le Europæ,

sic iste Her-

culem por-

tauit.

Sunt qui

Scâma scri-

bunt. alij,

schema;

iuuēci Par-

onus, &c.

nec malè.

*Cæsaris atq; Iouis confer nunc * stemma* iuuentus,
Par onus ut tulerint: altius iste tulit.*

De supplice elephante. XVI.

*Quod pius & supplex elephas te, Cæsar, adorat;
Hic modò qui tauro tam metuendus erat:
Non facit hoc iussus, nulloq; docente magistro:
Crede mihi, numen sentit & ille tuum.*

De tigride & leone. XVII.

*Lambere securi dextram consuet a magistri,
Tigris ab Hyrcano gloria rara iugo,
Sæua ferum rabido laceravit dente leonem:
Res noua, non ullis cognita temporibus.
Ausâ est tale nihil, siluis dum vixit in altis:
Postquam inter nos est, plus feritatis habet.*

De elephante. XVIII.

*Qui modò per totam, flammis stimulatus, arenam
Sustulerat raptas taurus in astra pilas,
Occubuit tandem cornuto ardore petitus,
Dum facilem tolli sic elephanta putat.*

Assentatur Cæsari. XIX.

*Dum peteret pars hæc Myrinum, pars illa trium-
phum,
Promisit pariter Cæsar utraq; manu.
Non potuit melius litem finire iocosam.
O dulce inuicti principis ingenium.*

Ad Cæ-

Ad Cæsarem. XX.

Quicquid in Orpheo Rhodope spectâsse theatro
 Dicitur, exhibuit, Cæsar, arena tibi.
 Repserunt scopuli, mirandaq; silua cucurrit,
 Quale fuisse nemus creditur Hesperidum.
 Affuit immixtum * pecudum genus omne ferarum,
 Et supra Vatem multa pependit auis.
 Ipse sed ingrato iacuit laceratus ab vrsu.
 Hæc tamen vt res est facta, ita ficta alia est.

* pecori le-
gendū, fe-
ras enim &
pecudes mi-
raculo au-
gendo cō-
iungit.

De rhinocerote. XXI.

Sollicitant pauidi dum rhinocerotæ magistri,
 Seq; diu magnæ colligit iræ feræ:
 Desperabantur promissi prælia Martis:
 Sed tamen * is rediit cognitus ante furor.
 Namque grauem gemino cornu sic extulit * vrsu,
 Iactat vt impositas taurus in astra pilas.

* cū. Mar-
cilius putas
scriptum
fuisse.

* vrsu, le-
gunt non-
nulli: Ser-
uo vrsu
cū Pierio,
Marcilio,
& omnib.
editioni-
bus.

De Carpophoro. XXII.

* Dorica quam certò venabula dirigit ictu
 Fortis adhuc teneri dextera Carpophori.
 Ille tulit geminos facili ceruice iuuenços,
 Illi cessit atrox bubalus atque bison:
 Hunc leo cum fugeret, præceps in tela cucurrit:
 Inunc, & lentas corripe turba, moras.

* Norica.

De naumachia Domitiani. XXIII.

Si quis ades longis serus spectator ab oris
 Cui lux prima sacri muneris * ipsa fuit.

* ista,

Necte decipiat ratibus naualis Enyo,

Et par vnda fretis; hîc modò terra fuit.

*lassent.

Non credis? spectes, dum * laxent æquora Martem

Parua mora est: dices, hîc modò pontus erat.

De natatoribus. XXIV.

*tuto.

Lusit Nereidum docilis chorus æquore * toto,

Et vario faciles ordine pinxit aquas.

Fuscina dente minax, nexu fuit ancora curuo

Credidimus remum, credidimusq; ratem.

Et gratum nautis sidus fulgere Laconum,

Latæque perspicuo vela tumere sinu.

Quis tantas liquidis artes inuenit in vndis?

Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit.

Blanditur Cæsari. XXV.

Secula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent,

Iam nullum monstris orbe fuisset opus.

Non Marathon taurum, Nemee frondosa leonem,

Arcas Menalium non timuisset aprum.

Hæc armata manus hydræ mors vna fuisset,

Huic percussa foret tota Chimæra semel.

*Æripe-
das.

* Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros:

Soluere & Hesionem solus, & Andromeden.

Herculeæ laudis numeretur gloria: plus est

Bis denas pariter perdomuisse feras.

Laus Augusti. XXVI.

Augusti laudes fuerant, committere classes,

Et freta nauali sollicitare tuba:

Cæsa-

*Cæsaris hæc nostri pars est quota? vidit in vndis
Et Thetis ignotas, & Galatea feras.*

*Vidit in æquoreo feruentes puluere currus,
Et domini Triton ipse putauit equos.*

*Dumq; parat sæuis ratibus fera prælia Nereus,
Abnuìt in liquidis ire pedester aquis,*

*Quicquid & in circo spectatur, & amphitheatro,
Diues Cæsarea præstitit vnda tibi.*

*Fucinus, & * pigri taceantur stagna Neronis:
Hanc * norint vnam secula Naumachiam.*

* diri.

* norunt
aliàs, sed
placet no-
rint.

*Ex Appendice Virgiliana, de Prisco
& Vero. XXVII.*

*Cùm traheret Priscus, traheret certamina Verus,
Esset & æqualis Mars vtriusq; diu:*

*Missio sæpè viri magno clamore petita est:
Sed Cæsar legi paruit ipse suæ.*

*Lex erat ad digitum * posita concurrere * palma
Quod licuit lances, donâque sæpe dedit.*

* posita

* palma

*Inuentus tamen est finis discriminis æqui,
Pugnauère pares, succubuère pares.*

*Misit vtriq; rudes, & palmas Cæsar vtrique:
Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.*

*Contigit hoc nullo, nisi te sub principe, Cæsar:
Cùm duo pugnarent, victor vterq; fuit.*

Ex eadem. Fragmentum.

*Concita veloces fugeret cùm dama molossos,
Et varia lyncas neçteret arte mora:*

*Cæsaris ante pedes supplex, similisq; roganti
Constitit, & pradam non tetigere canes.*

* * *

*Hæc intellectu principe dona tulit.
Numen habet Cæsar, sacra est vis, sacra potestas;
Credite: mentiri non didicere feræ.*

Ex eadem aliud.

* * *

*Da veniam subitis, non displicuisse meretur,
Festinat Cæsar qui placuisse tibi.*

Aliud.

*Cedere maiori virtutis fama secunda est,
Illa grauis palma est, quam minor hostis habet.*

M. VAL. MARTIALIS TIALIS EPIGRAM- MATON.

LIBER I.

PERO me secutum in libellis
meis tale temperamentum, ut
de illis queri non possit, quis-
quis de se bene senserit, cum
salua infirmarum quoque personarum reue-
rentia ludant; quæ adeò antiquis auctori-
bus defuit, ut nominibus non tantum veris
abusi sint, sed etiam magnis. At mihi fama
vilius constet, & probetur in me nouissimū
ingenium. Videor mihi meo iure facturus,
si epistolam versibus clausero.

Ad Lectorem. I.

HI c est, quem legis, ille, quem requiris,
Toto notus in orbe *Martialis*,

Argutis epigrammaton libellis:
Cui, lector studiose, quod dedisti
Viuenti decus, atque sentienti,
Rari post cineres habent poëta.

Ad Lectorem, vbi libri venales. II.

Qui tecum cupis esse meos vbiunque libellos,
 Et comites longæ quæris habere viæ;
 Hos eme, quos arctat breuibus membrana tabellis;
 Scrinia da magnis, me manus vna capit.
 Ne tamen ignores vbi sim venalis, & erres
 Vrbe vagus tota: me duce certus eris.
 Libertum docti Lucensis quære Secundum,
 Limina post pacis Palladiumq; forum.

Ad librum suum. III.

Argiletanas mauis habitare tabernas,
 Cùm tibi parue liber scrinia nostra vacent.
 Nescis, heu nescis domina fastidia Romæ:
 Crede mihi, nimium Martia turba sapit.

† Rhonchi, **M**aiores nusquam † ronchi, iuuenesq; senesq;ue,
 ronci. Et pueri nasum rhinocerotis habent.

† iactas. **A**udieris cùm grande sophos, dum basia † captas,
 Ibis ab excusso missus in astra sago.
Sed tu ne toties domini patiare lituras,
 Néue notet lusus tristis arundo tuos.

Aetherias lasciuæ cupis volitare per auras:
 I, fuge; sed poteras tutior esse domi.

Ad Cæsarem. IV.

Contigeris nostros Cæsar si fortè libellos,
 Terrarum dominum pone supercilium.
Consueuere iocos vestri quoque ferre triumphi,
 Materiam dictis nec pudet esse ducem.

*Qua Thymelem spectas derisoremq; Latinum,
Illa fronte precor carmina nostra legas.*

Innocuos censura potest permittere lusus :

Lasciua est nobis pagina, vita proba est.

Ad Marcum. V.

Do tibi naumachiam, tu das epigrammata nobis,

Vis, puto, cum libro Marce natare tuo.

De leone Cæsaris. VI.

Ætherias aquila puerum portante per auras

Illæsum timidis vnguibus hæsit onus:

Nunc sua Cæsareos exorat præda leones,

Tutus & ingenti ludit in ore lepus.

Quæ maiora putas miracula? summus utriq;

Auctor adest: hæc sunt Cæsaris, illa Iouis.

Ad Maximum de columba

Stellæ. VII.

Stellæ delictum mei columba,

Verona licet audiente dicam,

Vicit, Maxime, passerem Catulli,

Tanto Stella meus tuo Catullo,

Quanto passere maior est columba.

Deciani dogma laudat. VIII.

Quod magni Thræseæ consummatiꝫ Catonis

Dogmata sic sequeris, † talis ut esse velis,

Pectore nec nudo strictos incurris in enses,

Quod fecisse velim te, Deciane, facis.

Nolo virum facili redimit qui sanguine famam:

Hunc volo, laudari qui sine morte potest.

Iocatur

† saluus

Iocatur in Cottam. IX.

*Bellus homo, & magnus vis idem Cotta videri;
Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est.*

† Venuſto. De † Gemello & Maronilla X.

* Venuſtus. *Petit * Gemellus nuptias Maronilla,
Et cupit, & inſtat, & precatur, & donat.
Adeone pulchra eſt? immo ſœdus nil eſt,
Quid ergo in illa petitur, & placet? * tuſſit.*

* tuſſis

Ad Sextilianum potorem. XI.

*Cum data ſint equiti bis quina numiſmata, quare
Bis decies ſolus Sextiliane bibis?
Iam defeciſſet portantes calda miniſtros,
Si non potares Sextiliane merum.*

De Regulo. XII.

*Itur ad Herculei gelidas quæ Tiburis arces,
Canaq; ſulphureis Albula fumat aquis,
Rura, nemusq; ſacrum, dilecta q; iugera Muſis
Signat vicina quartus ab vrbe lapis:
Hic rudis æſtiuas præſtat porticus umbras.
Heu quàm pœne nouum porticus auſa nefas?
Nam ſubitò collapſa ruit, cum mole ſub illa
Geſtatus biugis Regulus eſſet equis.*

* timuit.

*Nimirum * tenuit noſtras fortuna querelas,
Quæ par tam magnæ non erat inuidiæ.
Nunc & damna iuuant: ſunt ipſa pericula tanti:
Stantia non poterant tecta probare Deos.*

De Ar-

De Arria, & Pæto. XIII.

Castâ suo gladium cùm traderet Arria Pæto,

Quem de visceribus traxerat ipsa suis :

Si qua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit :

Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

Ad Cæsarem. XIV.

Delicias Cæsar, lususq; iocosq; leonum

Vidimus : hoc etiam præstat arena tibi,

Cùm pressus blando toties à dente rediret,

Et per aperta vagus curreret ora lepus.

Vnde potest avidus captæ leo parcere prædæ?

Sed tamen esse tuus dicitur; ergo potest.

Ad Iulium. XV.

*O mihi post nullos Iuli * memorande sodales :*

Si quid longa fides, canaq; iura valent.

Bis iam pene tibi consul trigesimus instat,

Et numerat paucos vix tua vita dies.

Non bene distuleris, videas, quæ posse negari,

Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.

Expectant curæque, catenatiq; labores.

*Gaudia non * remeant, sed fugitiua volant.*

Hæc vtrâq; manu, complexuq; affere toto :

Sæpe fluent imo sic quoque lapsa sinu.

Non est, crede mihi, sapientis dicere, viuat,

Sera nimis vita est crastina: viue hodie.

Ad Auitum. XVI.

Sunt bona, sunt quædã mediocria, sunt mala plura,

Quæ legis: hîc aliter non fit, Auite, liber.

Ad Ti-

* nume-
rande.

* remanēt.

Ad Titum. XVII.

*Cogit me Titus actitare caussas ,
Et dicit mihi sepe, magna res est.
Res magna est , Tite, quam facit colonus.*

Ad Tuccam. XVIII.

*Quid te Tucca iuuat vetulo miscere Falerno
In Vaticanis condita musta cadis?*

*Quid tantum fecere boni tibi pessima vina?
Aut quid fecerunt optima vina mali?*

*De nobis facile est: scelus est iugulare Falernum.
Et dare campano toxica † seu a mero.*

Conuiuere meruere tui fortasse perire:
Amphora non meruit tam pretiosa mori.

Ad Æliam. XIX.

*Si memini, fuerant tibi quatuor Elia dentes:
Expuit vna duos tuſſis, & vna duos.*

*Iam securo potes totis tussire diebus;
Nil t'istic, quod agat, tertia tussis habet.*

Ad Cæcilianum. XX.

*Dic mihi quis furor est? turba spectante vocata,
Solutus boletos Cæciliane voras.*

*Quid dignum tanto tibi ventre, gulaq; precabor?
Boletum, qualem Claudius edit, edas.*

De Porfena, & Mutio Sca-
uola. XXI.

† Cum.

† Ingeflit.

† Dum peteret regem decepta satellite dextra.
† Iniecit sacris se peritura focis.

Sed

*Sed tam seu a pius miracula non tulit hostis,
 Et raptum flammis iussit abire virum.
 Vrere quam potuit contempto Mutius igne,
 Hanc spectare manum Porsena non potuit.
 Maior deceptæ fama est, & gloria dextræ;
 Si non errasset, fecerat illa minus.*

De leone & lepore. XXII.

*Quid † nunc seu a fugis placidi lepus ora leonis? † non.
 Frangere tam paruas non didicere feras.
 Seruantur magnis isti ceruicibus vngues,
 Nec gaudet tenui sanguine tanta sitis.
 Præda canum lepus est, vastos non implet hiatus.
 Non timeat Dacus Cæsaris arma puer.*

Ad Faustinum. XXIII.

*Ede tuos tandem populo Faustine libellos,
 Et cultum docto pectore profer opus:
 Quod ne Cecropiæ damnent Pandionis arces,
 Nec sileant nostri, prætereantq; senes.
 Ante fores stantem dubitas admittere famam,
 Téque piget curæ præmia ferre tuæ?
 Post te victuræ, per te quoq; viuere chartæ
 Incipiant: cineri gloria sera venit.*

Ad Sextilianum. XXIV.

*Sextiliane bibis quantum subsellia quinque
 Solus: aqua toties ebrius esse potes.
 Nec † concessorum vicina numismata tantum,
 Æra, sed à cuneis vltiora † petis.*

† quid si
 confesso-
 rum? ita
 scribo.
 † bibis.
 melius po-
 tis,

Non

cum Sociorum, tum aliorum, quos in hac re ad consilium adhibui, Epigrammata Martialis, ut ab ipso poeta creduntur distributa, sic edenda curavi, ut nihil nisi numerus Epigrammatum mutaretur, cuius rationem suo loco intelliges. Quam ad oras paginarum, variam lectionem vides, partim ex Iusti Lipsii C. V. notis ad nos meritò gratos ac memores, missis, partim ex Andrea Schotti nostratis, aliorumque observationibus, et nostrâ curâ animaduersam adiectamque scias. Locorum communium syllabum, alterumque lemmatum omnium indicem subiecimus, ut ordinem illum, de quo superius est dictum, haud magnoperè curaturus sis, cum in eius locum, collectarum inscriptionumque capita successura sint. Augusta Vindelicorum è Collegio Societatis IESV,

M. D. XCIX.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS VITA EX PETRO CRINITO.

M. VALERIVS Martialis genere Hispanus fuit, Bilbili natus, haud ignobili oppido Celtiberiæ, vt veteres auctores tradunt: & ipse Martialis cùm pluribus locis demonstrat, tum maximè his versibus ad Licianum municipem suum.

*Vir celtiberis non tacende gentibus,
Nostræq; laus Hispania,
Videbis altam, Liciane, Bilbilim
Equis, & armis nobilem.*

Sub primam ætatem profectus est ad urbem Romam, quo facilius in litterarum studio versari posset: suumque ingenium erudire. Sed cùm agendis causis minimè se idoneum videret: omnem operam atque diligentiam retulit ad scribenda epigrammata: in quibus magnoperè excelluit iudicio veterum. Maximè autem valuit in promerendis sibi atque conciliandis hominum studiis: adeò urbanitate & salibus præstitit. Relata sunt à C. Plinio permulta de ingenio & eruditione Val. Martialis, quibus satis colligere possumus,

mus, quāti fecerit hunc ipsum poētā, quantumq; illius versibus oblectari consueuerit: sic enim scribit. Fuit Martialis ingenio acri, & qui plurimum in scribendo & salis haberet, & fellis: neque candoris minus. Itaq; minimè mirari oportet: si Aelius Verus Imperator, qui Cæsari Hadriano gratissimus fuit, solitus est singulari affectu prosequi lepores atq; iocos poëtæ Martialis, suumq; Virgilium vocare. Neq; dubium est, illum Romæ publicis honoribus ornatum, atq; honestatum fuisse. Nam equestri dignitate donatus est, & prætura, & iure trium liberorū, ut ipse de se testatur. Libros XII. Epigrammaton composuit miro ingenio, & singulari urbanitate, quibus adiecit Xenia, & Apophoreta libellis duobus absoluta. In his secutus est Marsum poëtam, Pedonem, atq; Getulicum. Valerium quoq; Catullum, & Licinium Caluum plurimi fecit: qui in hoc scribendi genere insignes habiti sunt. In duodecimo libro Neruæ, atq; Traiano Imperatori blanditus est, damnatis temporibus Domitiani Cæsaris. Ad eundem refertur spectaculorum liber: qui extra ordinem aliorum habetur à nostris grammaticis: ut vetusti codices probant. Inter amicos præcipuè habuit Stellam Patavinum, Decianum, Silium Italicum, Val. Flaccum, Parthenium,

nium, aliosq; complures, ad quos sæpenu-
merò scribit. Stertinius vir clarissimus, quē
Martialis mutato nomine Auitum appel-
lat, tantum cōcessit ipsius ingenio atque do-
ctrinæ, vt viuenti adhuc illi imaginem more
veterum in sua bibliotheca posuerit. Postre-
mò cū Martialis foret prouectior, tædio
rerum vrbicularum affectus, in patriā rediit:
atque in natali solo paulò pòst interiit, non
sine lacrymis, ac magno mœrore C. Plinij,
vt ingenuè testatus est, scripta epistola ad
Corn. Priscum. De Gargilio Martiale dice-
mus suo loco: qui libros composuit de ge-
stis Imperatorum.

PLINIVS IUNIOR
CORNELIO PRISCO S.

AUDIO Valerium Martialem decessisse,
& molestè fero. Erat homo ingeniosus,
acutus, & qui plurimum in scribendo & fa-
lis haberet, & fellis, nec cādoris minus. Pro-
secutus eram viatico secedentem: dederam
hoc amicitia, dederam etiā versiculis, quos
de me composuit. Fuit moris antiqui, eos,
qui vel singulorum laudes, vel vrbium scri-
pserant, aut honoribus, aut pecunia ornare.
Nostri verò temporibus, vt alia speciosa &
egregia, ita hoc inprimis exoleuit. Nam
post-

postquam desuimus facere laudanda, laudari quoque ineptum putamus. Quæris qui sint versiculi, quibus gratiam retulerim? Remittere te ad ipsum volumen, nisi quosdam tenerem. Tu, si placuerint hi, ceteros in libro requires. Alloquitur Musam. Mandat, ut domum meam in Exquiliis quærat, adeatque reuerenter.

Sed ne tempore non tuo disertam

Pulses ebria ianuam, videto,

Totos dat tetricæ dies Mineruæ.

Dum centum studet auribus virorum

Hoc, quod secula, posteri quæ possint

Arpinis quoque comparare chartis.

Seras tutior ibis ad lucernas.

Hæc hora est tua, dum furit Lyæus,

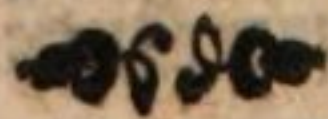
Dum regnat rosa, dum madent capilli,

Tum me vel rigidi legant Catones.

Meritone eum, qui hoc de me scripsit, & tunc dimisi amicissimè, & nunc amicissimum defunctum esse doleo? dedit enim mihi, quantum maximè potuit: daturus amplius, si potuisset. Tametsi quid homini potest dari maius, quàm gloria, laus, & æternitas?

Æterna, quæ scripsit, non erunt fortassè:

ille tamen scripsit tanquam futura. Vale.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATA.

In amphitheatrum Cæsaris, Epigramma. I.

*Arbara Pyramidum sileat miracula
Memphis,*

** Assiduis iactet nec Babylona labor:*

** Assyrius, legit Alcianus.*

** Iones.*

Nec Triuia templo molles laudentur honores,*

Dissimuletq; Deum cornibus ara frequens.

Aëre nec vacuo pendentia Mausolea

Laudibus immodicis Cares in astra ferant.*

** innumeris.*

Omnis Casareo cedat labor amphitheatro:

Vnum pro cunctis fama loquatur opus.*

** Historica non poetica. Lipsius Amphit. cap. 7.*

Ad eundem Cæsarem. II.

Hic, ubi sidereus propius videt astra colossus,

Et crescunt media pegmata celsa via:

Inuidiosa feri radiabant atria Regis,

Vnaq; iam tota stabat in vrbe domus.

Hic, ubi conspicui venerabilis amphitheatri

Erigitur moles, stagna Neronis erant.

Hic,

Hic, ubi miramur velocia munera thermas,

Abstulerat miseris tecta superbus ager.

Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras,

Ultima pars aulae deficientis erat.

Reddita Roma sibi est, & sunt, te praeside, Caesar,

Deliciae populi, quae fuerant domini.

Ad eundem. III.

Quae tam seposita est, quae gens tam barbara, Caesar,

Ex qua spectator non sit in vrbe tua?

Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Hæmo,

Venit & epoto Sarmata pastus equo,

Et qui prima bibit deprensi flumina Nili,

Et quem supremæ Tethyos vnda ferit.

Festinauit Arabs, festinauere Sabæi,

Et Cilices* nimis hinc manduere suis.

Crinibus in nodum tortis venere Sicambri,

Atq; aliter tortis crinibus Æthiopes.

Vox diuersa sonat, populorum vox tamen vna,

Cum verus patriæ diceris esse pater.

Ad Cæsarem quod expulerit delatores. IV.

Turba grauis paci, placidaq; inimica quieti,

Quae semper miseras sollicitabat opes,

Traducta est* Gyaris, nec cepit arena nocentes,

Et delator habet, quod dabat exilium.

Exulat Ausonia profugus delator ab vrbe;

Impensis vitam principis annumeres.

Blandi-

* Cilico,
Corycioue
croco.

* Aldum se-
quor & a-
lios.

Gryphius.
Tradita
Gætulis.

non malè.

Iunius. Tra-

ducta est

Gætulis.

griose.

Gætulis

Gætulis

Gætulis

Gætulis

Gætulis

ciados

Blanditur Cæsari. V.

*Belliger inuictis quòd Mars tibi scuit in armis,
 Non satis est, Cæsar, scuit & ipsa Venus.
 Prostratum Nemees & vasta in valle leonem,
 Nobile & Herculeum fama canebat opus.
 Prisca fides taceat. nam post tua munera, Cæsar,
 Hæc iam scæminea vidimus acta manu.*

Ad Titum
 Cæs. refert
 hoc Lipsi⁹,
 vt ferè om-
 nia huius
 libri.

Pœna Laureoli. VI.

Cauesu

*Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus
 Assiduam* nimio pectore pavit auem,
 Nuda Caledonio sic pectora præbuit vrsò,
 Non falsa pendens in cruce,* Laureolus.
 Viuebant laceri membris stillantibus artus,
 Inq̃z omni nusquam corpore, corpus erat.
 Deniq̃z supplicium dederat necis ille paternæ,
 Vel domini iugulum foderat ense nocens.
 Tempia vel arcano demens spoliauerat auro,
 Subdiderat seuas vel tibi Roma faces.
 Vicerat antiquæ sceleratus crimina famæ,
 In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.*

* nudo.

* latro Lau-
 reolum a-
 gens.

De Dædalo. VII.

*Dadale, Lucano cùm sic lacereris ab vrsò,
 Quàm cuperes pennas nunc habuisse tuas.*

De rhinocerote. VIII.

*Præstitit exhibitus tota tibi Cæsar arena,
 Quæ non promisit, prælia rhinoceros.*

B

O quàm

O quàm terribiles exarsit pronus in iras :
 Quantus erat cornu , cui pila taurus erat ?

De leone , qui gubernatorem
 offendit. IX.

Læserat ingrato leo perfidus ore magistrum,
 Ausus tam notas contemerare manus :
 Sed dignas tanto persoluit crimine pœnas,
 Et qui non tulerat verbera , tela tulit.
 Quos decet esse hominum tali sub principe mores,
 Qui iubet ingenium mitius esse feris ?

De vrsu. X.

† implici-
 tus.

Præceps sanguinea dum se rotat vrsus arena,
 † Implicitam visco perdidit ille fugam.
 Splendida iam tecto cessent venabula ferro,
 Nec volet excussa lancea torta manu.
 Deprendat vacuo venator in aëre prædam,
 Si captare feras aucupis arte placet.

De sue , quæ ex vulnere pe-
 perit. XI.

Inter Cæsareæ discrimina seuæ Dianæ
 Fixisset grauidam cùm levis hasta suem,
 Exiliit partus miscræ de vulnere matris,
 O Lucina ferox, hoc peperisse fuit ?
 Pluribus illa mori voluisset saucia telis,
 Omnibus vt natis triste pateret iter.
 Quis neget esse satum materno funere Bacchum ?
 Sic genitum numen credite: nata fera est.

De ca-

De eadem. XII.

*Ict a graui telo, confossaq; vulnere, mater,
Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.*

O quàm certa fuit librato dextera ferro?

Hanc ego Lucinæ credo fuisse manum.

*Experta est nuimen moriens * vtriusque Dianæ*

Quaq; soluta parens, quaq; perempta fera est.

† Lucinæ
& venatri-
cis.

De sue prægnante. XIII.

Sus fera iam grauior, maturi † pignora ventris,

Emisit fetum vulnere facta parens.

Nec iacuit partus, sed matre cadente cucurrit.

O quantum est subitis casibus ingenium.

† pignore.

De Carpophoro. XIV.

Summa tuæ Meleagre fuit quæ gloria famæ,

† Quantula Carpophori gloria fusus aper?

Ille & præcipiti venabula condidit vrsos,

Primus in arctoi qui fuit arce poli:

Strauit & ignota spectandum mole leonem,

Herculeas potuit qui decuisse manus;

Et volucrem longo porrexit vulnere pardum

Premia cùm laudis ferret, adhuc poterat.

† Est quo-
sa.

De tauro. XV.

Raptus abit media quòd ad æthera taurus arena,

Non fuit hoc artis, sed pietatis opus.

Vexerat Europen fraterna per æquora taurus,

At nunc Alciden taurus in astra tulit.

* Schema
 * Iuuecos.
 confert lo-
 uem & Cæ-
 sarem: util-
 le Europæ,
 sic iste Her-
 culem por-
 tauit.
 Sunt qui
 Scâma scri-
 bunt. alij,
 schema;
 iuueci Par-
 onus, &c.
 nec malè.

*Cæsaris atq; Iouis confer nunc * stemma* iuuentus,
 Par onus vt tulerint: altius iste tulit.*

De supplice elephante. XVI.

*Quòd pius & supplex elephas te, Cæsar, adorat;
 Hic modò qui tauro tam metuendus erat:
 Non facit hoc iussus, nulloq; docente magistro:
 Crede mihi, numen sentit & ille tuum.*

De tigride & leone. XVII.

*Lambere securi dextram consueta magistri,
 Tigris ab Hyrcano gloria rara iugo,
 Sæua ferum rabido lacerauit dente leonem:
 Res noua, non vllis cognita temporibus.
 Ausa est tale nihil, siluis dum vixit in altis:
 Postquam inter nos est, plus feritatis habet.*

De elephante. XVIII.

*Qui modò per totam, flammis stimulatus, arenam
 Sustulerat raptas taurus in astra pilas,
 Occubuit tandem cornuto ardore petitus,
 Dum facilem tolli sic elephanta putat.*

Assentatur Cæsari. XIX.

*Dum peteret pars hæc Myrinum, pars illa trium-
 phum,
 Promisit pariter Cæsar vtraq; manu.
 Non potuit melius litem finire iocosam.
 O dulce inuicti principis ingenium.*

Ad Cæ-

Ad Cæsarem. XX.

Quicquid in Orpheo Rhodope spectasse theatro
Dicitur, exhibuit, Cæsar, arena tibi.

Repserunt scopuli, mirandaq; silua cucurrit,

Quale fuisse nemus creditur Hesperidum.

Affuit immixtum * pecudum genus omne ferarum,

Et supra Vatem multa pependit auis.

Ipsæ sed ingrato iacuit laceratus ab vrsæ.

Hæc tamen ut res est facta, ita ficta alia est.

De rhinocerote. XXI.

Sollicitant pauidi dum rhinocerotæ magistri,

Seq; diu magnæ colligit iræ feræ:

Desperabantur promissi prælia Martis:

Sed tamen * is rediit cognitus ante furor.

Namque grauem gemino cornu sic extulit * vrsæ,

Iactat ut impositas taurus in astra pilas.

De Carpophoro. XXII.

* Dorica quam certò venabula dirigit ictu

Fortis adhuc teneri dextera Carpophori.

Ille tulit geminos facili ceruice iuuenços,

Illi cessit atrox bubalus atque bison:

Hunc leo cum fugeret, præceps in tela cucurrit:

In nunc, & lentas corripe turba, moras.

De naumachia Domitiani. XXIII.

Si quis ades longis serus spectator ab oris

Cui lux prima sacri muneris * ipsa fuit.

* pecori le-
gendū, fe-
ras enim &
pecudes mi-
raculo au-
gendo cō-
iungit.

* cū. Mar-
cilius putas
scriptum
fuisse.

* vrsæ, le-
gunt non-
nulli: Ser-
uo vrsæ
cū Pierio,
Marcilio,
& omnib.
editioni-
bus.

* Norica.

* ista,

*Et libris Caspary
Hil. Humanist.*

*gloria. fit soli qui regit
a. e. soli.*

ib. h.

A. Lat. a. 926

Martialis

<36629098270016

S

<36629098270016

Bayer. Staatsbibliothek

M. VAL.
MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBRI XII.

XENIORVM LIB. I.

APOPHORETORVM LIB. I.

OMNI

RERVM ET VERBORVM OBSCE-

nitare sublata, mendisque plurimis ad optimorum
auctorum & exemplarium fidem, ex

fide castigatis.

ACCESSIT

GEMINVS INDEX MVSARVM TIRONI-

buss & stilissimus. PRIOR, locorum communium:

POSTERIOR, omnium lemmatum &
inscriptionum.

CVRA ET STUDIO

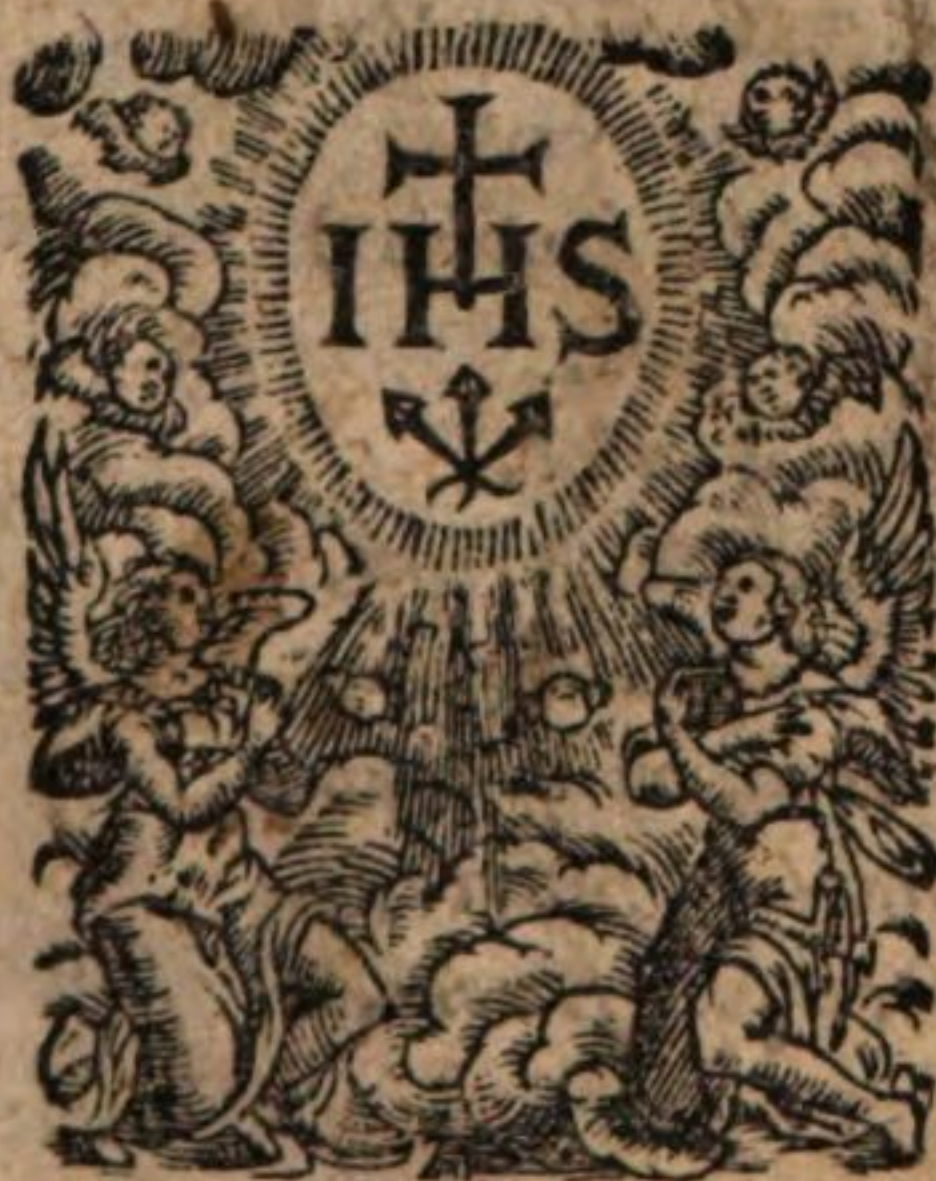
MATTHAEI RADERI

è Societate IESV.

EDITIO SECVNDA.

ANNO

M. DCIL

Cum gratia & priuilegio Cæsar. Maiest.

Ingolstadij, excudebat ADAM SARTORIUS.

Casparus Mayer Rheo.

AD MVSARVM CANDIDATOS Programma.

P Rodit, Pieridum fauete ocelli,
A Celtis lepor omnis atq; Iberis,
(Quem veſtat noua triga Gratiarum,
Assurgente Nouenſili ſenatu,
Quem circumuolitant apum cohortes,
Armata iaculisq; ſpiculisq;
Queis fucos graue ſaucient inertes,
Muſeosq; aliis fauos propinant)
Iucundiſſimus ille Martialis,
Argutiſſimus ille Martialis,
Carus Pompiliis, Quiritibusq;
Dilectus quoq; Flauio tyranno,
At vero, Deus, Aelio monarcha:
Sed quondam ſine fronte Martialis.
Ille, inquam, ſetus ille Martialis,
Qui nunc Virgineo pudore tinctus,
Ceu Pallas noua, Palladiſue Myſtes,
Vindoniſq; Liciſq; laus ſondâ.
(Ignoscat Salo, Bilbelisq; nobis)
Eluto ſacer exit ore Vates,
Vates, delictum ſua Thalia,
Vates gloria prima Romulorum,
Vates gratia quarta Gratiarum,
Et rex & pater omnium leporum.
Hunc caro iuuenes ſinu fouete,
Si quondam cupitis ſinu foneri.

PRÆFATIO.

DISCIPLINAS LIBERALES à Societate nostra cū sacras tum ciuiles, quas religionis professio non excludit, tradi solitas non solum norunt omnes, sed probant etiam quicumque de re litteraria melius existimant. Neque rationem huius instituti nostri quisquam, opinor, exiget, nisi qui aut parum aut nihil rationis habet, cū res ipsa iam ratioque pro se loquantur. Martialem autem (non effrontem illum, sed iam ad omnem honestatem, verecundiam, & modestiam compositum) in sacra Musarum templa atque censum auctorum publicè praelegendorum, quos quidem in omni genere doctrinae præstantissimos proponimus, ob insigne ingenium plurimasq; & maximas studiorum

utilitates adsciscendum putauimus, qui velut condimentum reliquorum scriptorum, qui unum ferè quiddam persequuntur, sale, pipere, melle, felle etiam acetòque prælectiones imbueret, subindeq̃, præsertim cum à grauioribus per æstuosi sideris ardores cessatur, vicarias aliorum partes ageret, & fatigatos iuuenum animos, somnòue languidos, vel calore fractos ad alacritatem hilaritatemq̃ excitaret, idquè non sine ingenti studiorum emolumento. Hoc enim propemodum ausim confirmare, hunc unum Martialem, ad elegantiam ingenij, doctrinæ varietatem, rerum & plurimarum & pulcherrimarum cognitionem subsidij adferre non minus, quàm plerosque alios omnes. Stilum poliant alij potius, rem certè (quamuis nec ab illo ieiunus aut inops sit) & eruditionem aliis parem, aut maiorem etiam adferet iste, quem omnis ferè antiquitatis velut indicem iure appellarim. Quis enim hodie scriptor paullò nobilior, veterumq̃ monumentorum inuestigator extat diligentior, qui non sæpius testem laudet Martialem? Quid in Theatro, Circo, Amphitheatro, Naumachiis, Orche-

Orchestra, Equestribus, Popularibus spectatur, dicitur, pugnatur, quod nō tangat Martialis? Quid in aula, quid extra, quid in urbe, quid extra urbem, quid in foro, fanis, aedibus, hortis, suburbis, thermis, quid domi, rurūe, quid in Italia, Hispania, Germania, Dacia, Scythia, Sarmatiabellatur, geritur, narratur, quod taceat Martialis? Martialis conuiuia publica, priuataq; instruit, omnia tibi ciborum genera apponit, omnia vina, vetera, noua q; propinat: ut meritō suspicentur viri docti, poetam ob hos tam frequentes conuiuiorum apparatus, cocum fuisse indigitatum. quamquam auctorem habeo, præter alios, Lampridium, qui in Alexandro Seuero, hoc eum nomine velut proprio & suo appellat. Idem Martialis in ipsis conuiuiis ritus accubationum, ad numerum bibendi morem, sermonum argumenta tractat. Idem totius diei tempora partitur, & quid singulis horis dictum factumq; exponit. Idē leges, nunc priscas, nunc suo euolatas, aut reuocatas memorat. Idem sacra & sacrorum festos dies, urbis, populiq; mores, vitam, virtutes, vitiaq; graphicè depingit. Nulla de-

nique ferè antiquitatis pars est, quam inta-
etiam prætereat Martialis, ut vel hoc uno
nomine à magistrorū cathedris, & discipulo-
rum auribus nō sit excludendus. De ingenio
poëta quid dicā? Martialis acumine opus sit,
ad omnes epigrammatum argutias, lepores,
ludos, iocosq; perspiciendos & explanandos.
Potuitne vel artificiosius, vel ingeniosius ho-
minū labes & vitiositates emendare? emen-
datus agnoscit, poëta tamen ignoscit, nec se
moneri putat, qui se admonitū sentit. Quàm
bene malos poëtas exagitat? quàm malè bo-
nos fures tractat: quàm doctè indoctos ridet
medicos: q̃ disertè infantes caussidicos irri-
det: Quàm occultè tãgit fontes, quàm apertè
p̃dit dissimulatores: quàm acerbis in zoilos,
quàm blandus in amicos: quàm verus in fi-
ctos, nunquam tamen fictus in veros. Adu-
lationes non excuso, quamvis eas improba
necessitas expresserit, & egestas, lasciva eti-
am accuso, immò penitus expungo atq; era-
do. Iam si Latini sermonis opes queras, quā
inopse eius recula, tam dives eiusdem lingua
fuit. testantur hoc tot, ac tanta, & tam va-
ria nobilesq; hortorum, ædium, nemorum,
silva-

siluarum, fontium, thermarū, littorum vil-
 larumq; descriptiones, quantus verborum
 apparatus in canis & xenis, quæ non ex apo-
 phoretorum lectione munera domum au-
 fers? Vt Perottus de lingua Latina quoquo
 modo scripturus ex huius poëtæ rerum ver-
 borumq; copia suum κέρως ἀμειλίχως puta-
 uerit implendum. Ad usum porrò scriben-
 di, nostrorumq; temporum ingenium, quod
 longos logos fastidit, breuia, acuta, piperatā
 dicta, vel maximè amat, quid aptius lectius-
 què deligas? Habes hīc (quæ hodie frequen-
 tantur) natalicia, habes epitaphia, salutatio-
 nes, gratulationes, laudes, petitiones, iocos,
 risus, sales, & quidquid in ullo ferè argumē-
 ti genere desiderare possis. Quæ quidē omnia
 disputavi copiosius, ut intelligeretur, cur hūc
 poëtam in gymnasiis nostris exponēdum pu-
 blicè suscepimus, eiusq; linguam, ubi petu-
 lātor, castigauerimus, quod alias ad iuuen-
 tutem nostram adspirare non posset, nisi di-
 sceret antè verecūdo sanctius ore loqui. Tam
 nobile verò ingenium à scholis prorsus rele-
 gare, operæ pretium esse nequaquam videba-
 tur. Dabunt ergo veniam ij, qui minus vi-

dentur probare cum huiusmodi poëtis in-
 quinata vestis detrahatur, puraq; toga relin-
 quitur. Scimus, quid non solum magnus ille
 Plato, & Platone maior Aristoteles, quid
 Plutarchus ceteriq; cum Philosophi, tum O-
 ratores, & Poëtæ tam Græci quàm Latini de
 honesta iuventutis institutione scripserint,
 sed quid etiam diuina lex, quid sanctissimo-
 rum Ecclesiæ Romanæ Patrum decreta, quid
 ratio, natura, religio præscripserint: à quibus
 discedere est à natura, religione, deoque ipso
 desciscere. nescire quædam, scientia est: &
 scire quæ scienti obsint inscitia. Præua igitur
 relinquenda, deligenda sancta, vel certè quæ
 prodesse semper, obesse nūquam possint. Cæ-
 terum, anceps me diu deliberatio tenuit, quæ
 in editione modum ordinemq; sequeretur: Fuisse
 qui suaderent, unius argumenti epigram-
 mata tironum causa in unum locum confe-
 renda, ut de uno aliquo genere, hoc illone
 scripturis, eiusdem rei plura exempla occur-
 rerent, unumq; sub aspectum proponeretur,
 quæ crescentes illi vates æmulari, & pallati-
 ni Musarum alumni imitari possent. Atq;
 hac ratione Græcorum Anthologiam ab Aga-
 thia

thia primùm collectam, deinde à Maximo Planude Constantinopolitano Monacho in locos communes digestam hodie legimus. Et verò ipse Martialis ante annos quinquaginta & amplius, per capita non libros distributus Tiguri, impuris etiam reiectis, exiit. Sed aiunt improbè facere, qui in alieno libro velit esse ingeniosus. Facile improbitatem hanc refutare, si ita reipub. litteraria magis expedire arbitrarer. Alia video & plura & maiora incommoda, quæ me à sententia auocant. Vt epistolis omnibus, ita lectissimis quibusdam epigrammatis locus non esset, si loco mouerentur. quæ enim suo in ordine, suaq; velut statione venustatem leporemq; habent, mota gradu, vim, gratiam, omnemq; dignitatem cum loco amittunt. Accedit quod me maximè ab ista compositione carminum deterret, perturbatissima numerorum ratio, quæ lectori commentariorum nostrorum (quos propediem in litteras & publicum, si Deus auctor, emittemus) magnam creatura molestiã videbatur, cùm iam nunc etiam integra, mirum quantum inter se exemplaria discrepent. Itaq; plurium iudicio

A S cùm

*cum Sociorum, tum aliorum, quos in hac re
ad consilium adhibui, Epigrammata Mar-
tialis, ut ab ipso poeta creduntur distributa,
sic edenda curavi, ut nihil nisi numerus E-
pigrammatum mutaretur, cuius rationem
suo loco intelliges. Quam ad oras paginarum,
variā lectionem vides, partim ex Iusti Li-
psii C. V. notis ad nos meritò gratos ac me-
mores, missis, partim ex Andrea Schotti no-
stratis, aliorumque observationibus, & nostrā
curā animaduersam adiectamque scias. Loco-
rum communium syllabum, alterumque lem-
matum omnium indicem subiecimus, ut or-
dinem illum, de quo superius est dictum,
haud magnoperè curaturus sis, cum in eius
locum, collectarum inscriptionumque capi-
ta successura sint. Augustæ Vindelicorum
è Collegio Societatis IESV,*

M. D. XCIX.

M. VAL.

M. VAL. MARTIA-
LIS VITA EX PETRO
CRINITO.

M. VALERIVS Martialis genere Hispanus fuit, Bilbili natus, haud ignobili oppido Celtiberiæ, vt veteres auctores tradunt: & ipse Martialis cùm pluribus locis demonstrat, tum maximè his versibus ad Licianum municipem suum.

Vir celtiberis non tacende gentibus,

Nostræq; laus Hispania,

Videbis altam, Liciane, Bilbilim

Equis, & armis nobilem.

Sub primam ætatem profectus est ad urbem Romam, quo faciliùs in litterarum studio versari posset: suumq; ingenium erudire. Sed cùm agendis causis minimè se idoneũ videret: omnem operam atque diligentiam retulit ad scribenda epigrammata: in quibus magnoperè excelluit iudicio veterum. Maximè autem valuit in promerendis sibi atque conciliandis hominum studiis: adeò urbanitate & salibus præstitit. Relata sunt à C. Plinio permulta de ingenio & eruditione Val. Martialis, quibus satis colligere possumus,

mus, quāti fecerit hunc ipsum poētā, quantumq; illius versibus oblectari consueverit: sic enim scribit. Fuit Martialis ingenio acri, & qui plurimum in scribendo & salis haberet, & fellis: neque candoris minus. Itaq; minimè mirari oportet: si Aelius Verus Imperator, qui Cæsari Hadriano gratissimus fuit, solitus est singulari affectu prosequi lepores atq; iocos poëtæ Martialis, suumq; Virgilium vocare. Neq; dubium est, illum Romæ publicis honoribus ornatum, atq; honestatum fuisse. Nam equestri dignitate donatus est, & prætura, & iure trium liberorū, ut ipse de se testatur. Libros XII. Epigrammaton composuit miro ingenio, & singulari urbanitate, quibus adiecit Xenia, & Apophoreta libellis duobus absoluta. In his secutus est Marsum poëtam, Pedonem, atq; Getulicum. Valerium quoq; Catullum, & Licinium Caluum plurimi fecit: qui in hoc scribendi genere insignes habiti sunt. In duodecimo libro Neruæ, atq; Traiano Imperatori blanditus est, damnatis temporibus Domitiani Cæsaris. Ad eundem refertur spectaculorum liber, qui extra ordinem aliorum habetur à nostris grammaticis: ut vetusti codices probant. Inter amicos præcipuè habuit Stellam Patauinum, Decianum, Silium Italicum, Val. Flaccum, Parthenium,

nium, aliosq; complures, ad quos sæpenu-
merò scribit. Stertinius vir clarissimus, quē
Martialis mutato nomine Auitum appel-
lat, tantum cōcessit ipsius ingenio atque do-
ctrinæ, vt viuenti adhuc illi imaginem more
veterum in sua bibliotheca posuerit. Postre-
mò cū Martialis foret prouectior, tædio
rerum vrbicularum affectus, in patriā rediit:
atque in natali solo paulò pòst interiit, non
sine lacrymis, ac magno mœrore C. Plinij,
vt ingenuè testatus est, scripta epistola ad
Corn. Priscum. De Gargilio Martiale dice-
mus suo loco: qui libros composuit de ge-
stis Imperatorum.

PLINIVS IUNIOR
CORNELIO PRISCO S.

AUDIO Valerium Martialem decessisse,
& molestè fero. Erat homo ingeniosus,
acutus, & qui plurimum in scribendo & fa-
lis haberet, & fellis, nec cādoris minus. Pro-
secutus eram viatico secedentem: dederam
hoc amicitia, dederam etiā versiculis, quos
de me composuit. Fuit moris antiqui, eos,
qui vel singulorum laudes, vel vrbium scri-
pserant, aut honoribus, aut pecunia ornare.
Nostris verò temporibus, vt alia speciosa &
egregia, ita hoc inprimis exoleuit. Nam
post-

postquam desuimus facere laudanda, laudari quoque ineptum putamus. Quæris qui sint versiculi, quibus gratiam retulerim? Remittere te ad ipsum volumen, nisi quosdam tenerem. Tu, si placuerint hi, ceteros in libro requires. Alloquitur Musam. Mandat, ut domum meam in Exquiliis quærat, adeatque reuerenter.

Sed ne tempore non tuo disertam

Pulses ebria ianuam, videto,

Totos dat tetricæ dies Mineræ.

Dum centum studet auribus virorum

Hoc, quod secula, posteri quoque possint

Arpinis quoque comparare chartis.

Seras tutior ibis ad lucernas.

Hæc hora est tua, dum furit Lyæus,

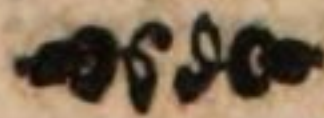
Dum regnat rosa, dum madent capilli,

Tum me vel rigidi legant Catones.

Meritòne eum, qui hoc de me scripsit, & tunc dimisi amicissimè, & nunc amicissimum defunctum esse doleo? dedit enim mihi, quantum maximè potuit: daturus amplius, si potuisset. Tametsi quid homini potest dari maius, quàm gloria, laus, & æternitas?

Æterna, quæ scripsit, non erunt fortasse:

ille tamen scripsit tanquam futura. Vale.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATA.

In amphitheatrum Cæsaris, Epigramma. I.

*Arbara Pyramidum sileat miracula
Memphis,*

** Assiduis iactet nec Babylona labor:*

** Assyrius, legit Alcianus.
* Iones.*

Nec Triuia templo molles laudentur honores,*

Disimuletq; Deum cornibus ara frequens.

Aëre nec vacuo pendentia Mausolea

Laudibus immodicis Cares in astra ferant.*

** innume-
ris.*

Omnis Casareo cedat labor amphitheatro:

Vnum pro cunctis fama loquatur opus.*

** Historica non poetica. Lipsius Amphit. cap. 7.*

Ad eundem Cæsarem. II.

Hic, ubi sidereus propius videt astra colossus,

Et crescunt media pegmata celsa via:

Inuidiosa feri radiabant atria Regis,

Vnaq; iam tota stabat in vrbe domus.

Hic, ubi conspicui venerabilis amphitheatri

Erigitur moles, stagna Neronis erant.

Hic,

Hic, ubi miramur velocia munera thermas,
 Abstulerat miseris tecta superbus ager.
 Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras,
 Ultima pars aulae deficientis erat.
 Reddita Roma sibi est, & sunt, te praeside, Caesar,
 Deliciae populi, quae fuerant domini.

Ad eundem. III.

Quae tam seposita est, quae gens tam barbara, Caesar,
 Ex qua spectator non sit in vrbe tua?
 Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Hæmo,
 Venit & epoto Sarmata pastus equo,
 Et qui prima bibit deprensi flumina Nili,
 Et quem supremæ Tethyos vnda ferit.
 Festinauit Arabs, festinauere Sabæi,
 Et Cilices* nimis hinc manducare suis.
 Crinibus in nodum tortis venere Sicambri,
 Atq; aliter tortis crinibus Æthiopes.
 Vox diuersa sonat, populorum vox tamen una,
 Cum verus patriæ diceris esse pater.

Ad Cæsarem quod expulerit
 delatores. IV.

* Aldum se-
 quor & a-
 lios.
 Gryphius.
 Tradita
 Gætulis.
 non malè.
 Iunius. Tra-
 ducta est
 Gætulis.
 vitiosè.

Turba grauis paci, placidaq; inimica quieti,
 Quae semper miseras sollicitabat opes,
 Traducta est* Gyaris, nec cepit arena nocentes,
 Et delator habet, quod dabat exilium.
 Exulat Ausonia profugus delator ab vrbe;
 Impensis vitam principis annumeres.

Blandi-

Blanditur Cæsari. V.

*Belliger inuictis quòd Mars tibi scuit in armis,
 Non satis est, Cæsar, scuit & ipsa Venus.
 Prostratum Nemees & vasta in valle leonem,
 Nobile & Herculeum fama canebat opus.
 Prisca fides taceat. nam post tua munera, Cæsar,
 Hæc iam scæminea vidimus acta manu.*

Ad Titum
 Cæs. refert
 hoc Lipsi⁹,
 vt ferè om-
 nia huius
 libri.

Pœna Laureoli. VI.

*Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus
 Assiduam* nimio pectore paut auem,
 Nuda Caledonio sic pectora præbuit vrsō,
 Non falsa pendens in cruce,* Laureolus.
 Viuebant laceri membris stillantibus artus,
 Inq; omni nusquam corpore, corpus erat.
 Deniq; supplicium dederat necis ille paternæ,
 Vel domini iugulum foderat ense nocens.
 Templâ vel arcano demens spoliauerat auro,
 Subdiderat scæuas vel tibi Roma faces.
 Vicerat antiquæ sceleratus crimina famæ.
 In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.*

* nudo.

* latro Lau-
 reolum a-
 gens.

De Dædalo. VII.

*Dædale, Lucano cùm sic lacereris ab vrsō,
 Quàm cuperes pennas nunc habuisse tuas.*

De rhinocerote. VIII.

*Præstitit exhibitus tota tibi Cæsar arena,
 Quæ non promisit, prælia rhinoceros.*

B

O quàm

O quàm terribiles exarsit pronus in iras :
 Quantus erat cornu , cui pila taurus erat ?

De leone , qui gubernatorem
 offendit. IX.

Læserat ingrato leo perfidus ore magistrum,
 Ausus tam notas contemerare manus :
 Sed dignas tanto persoluit crimine pœnas,
 Et qui non tulerat verbera , tela tulit.
 Quos decet esse hominum tali sub principe mores,
 Qui iubet ingenium mitius esse feris ?

De vrsu. X.

† implici-
 tus.

Præceps sanguinea dum se rotat vrsus arena ,
 † Implicitam visco perdidit ille fugam.
 Splendida iam tecto cessent venabula ferro,
 Nec volet excussa lancea torta manu.
 Deprendat vacuo venator in aëre prædam ,
 Si captare feras aucupis arte placet.

De sue , quæ ex vulnere pe-
 perit. XI.

Inter Cæsareæ discrimina seuæ Dianæ
 Fixisset grauidam cùm levis hasta suem,
 Exiliit partus misere de vulnere matris,
 O Lucina ferox, hoc peperisse fuit ?
 Pluribus illa mori voluisset saucia telis,
 Omnibus vt natis triste pateret iter.
 Quis neget esse satum materno funere Bacchum ?
 Sic genitum numen credite: nata fera est.

De ca-

De eadem. XII.

*Ict a graui telo, confossaq; vulnere, mater,
 Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.
 O quàm certa fuit librato dextera ferro?
 Hanc ego Lucinae credo fuisse manum.
 Experta est numen moriens * vtriusque Diana
 Quaq; soluta parens, quaq; perempta fera est.*

† Lucinae
 & venatri-
 cis.

De sue prægnante. XIII.

*Sus fera iam grauior, maturi † pignora ventris,
 Emisit fetum vulnere facta parens.
 Nec iacuit partus, sed matre cadente cucurrit.
 O quantum est subitis casibus ingenium.*

† pignore.

De Carpophoro. XIV.

*Summa tuæ Meleagre fuit quæ gloria famæ,
 † Quantula Carpophori gloria fusus aper?
 Ille & præcipiti venabula condidit vrsos,
 Primus in arctoi qui fuit arce poli:
 Strauit & ignota spectandum mole leonem,
 Herculeas potuit qui decuisse manus;
 Et volucrem longo porrexit vulnere pardum
 Præmia cùm laudis ferret, adhuc poterat.*

† Est quo-
 sa.

De tauro. XV.

*Raptus abit media quòd ad æthera taurus arena,
 Non fuit hoc artis, sed pietatis opus.
 Vexerat Europen fraternæ per æquora taurus,
 At nunc Alciden taurus in astra tulit.*

* Schema

* Iuuecos.

confert Io-

uem & Cæ-

sarem: ut il-

le Europæ,

sic iste Her-

culem por-

tauit.

Sunt qui

Scâma scri-

bunt. alij,

schema;

iuuēci Par-

onus, &c.

nec malè.

*Cæsaris atq; Iouis confer nunc * stemma* iuuentus,
Par onus ut tulerint: altius iste tulit.*

De supplice elephante. XVI.

*Quod pius & supplex elephas te, Cæsar, adorat;
Hic modò qui tauro tam metuendus erat:
Non facit hoc iussus, nulloq; docente magistro:
Crede mihi, numen sentit & ille tuum.*

De tigride & leone. XVII.

*Lambere securi dextram consueta magistri,
Tigris ab Hyrcano gloria rara iugo,
Sæua ferum rabido lacerauit dente leonem:
Res noua, non ullis cognita temporibus.
Ausâ est tale nihil, siluis dum vixit in altis:
Postquam inter nos est, plus feritatis habet.*

De elephante. XVIII.

*Qui modò per totam, flammis stimulatus, arenam
Sustulerat raptas taurus in astra pilas,
Occubuit tandem cornuto ardore petitus,
Dum facilem tolli sic elephanta putat.*

Assentatur Cæsari. XIX.

*Dum peteret pars hæc Myrinum, pars illa trium-
phum,
Promisit pariter Cæsar utraq; manu.
Non potuit melius litem finire iocosam.
O dulce inuicti principis ingenium.*

Ad Cæ-

Ad Cæsarem. XX.

*Quicquid in Orpheo Rhodope spectâsse theatro
Dicitur, exhibuit, Cæsar, arena tibi.*

Repserunt scopuli, mirandaq; silua cucurrit,

Quale fuisse nemus creditur Hesperidum.

*Affuit immixtum * pecudum genus omne ferarum,*

Et supra Vatem multa pependit auis.

Ipse sed ingrato iacuit laceratus ab vrsò.

Hæc tamen vt res est facta, ita ficta alia est.

De rhinocerote. XXI.

Sollicitant pauidi dum rhinocerotæ magistri,

Seq; diu magnæ colligit iræ feræ:

Desperabantur promissi prælia Martis:

*Sed tamen * is rediit cognitus ante furor.*

*Namque grauem gemino cornu sic extulit * vrsū,*

Iactat vt impositas taurus in astra pilas.

De Carpophoro. XXII.

** Dorica quam certò venabula dirigit ictu*

Fortis adhuc teneri dextera Carpophori.

Ille tulit geminos facili ceruice iuuenços,

Illi cessit atrox bubalus atque bison:

Hunc leo cum fugeret, præceps in tela cucurrit:

I nunc, & lentas corripe turba, moras.

De naumachia Domitiani. XXIII.

Si quis ades longis serus spectator ab oris

*Cui lux prima sacri muneris * ipsa fuit.*

* pecori legendū, feras enim & pecudes miraculo augendo cōiungit.

* eī. Marcilius putas scriptum fuisse.

* vrsū, legunt nonnulli: Seruo vrsū cū Picrio, Marcilio, & omnib. editionibus.

* Norica.

* ista,

Nec te decipiat ratibus naualis Enyo,

Et par vnda fretis; hîc modò terra fuit.

*lassent.

Non credis? spectes, dum * laxent æquora Martem

Parua mora est: dices, hîc modò pontus erat.

De natatoribus. XXIV.

*tuto.

Lusit Nereidum docilis chorus æquore * toto,

Et vario faciles ordine pinxit aquas.

Fuscina dente minax, nexu fuit ancora curuo

Credidimus remum, credidimusq; ratem.

Et gratum nautis sidus fulgere Laconum,

Latâque perspicuo vela tumere sinu.

Quis tantas liquidis artes inuenit in vndis?

Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit.

Blanditur Cæsari. XXV.

Sæcula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent,

Iam nullum monstris orbe fuisset opus.

Non Marathon taurum, Nemee frondosa leonem,

Arcas Mænalian non timuisset aprum.

Hæc armata manus hydræ mors vna fuisset,

Huic percussa foret tota Chimæra semel.

*Æripe-
das.

* Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros:

Soluere & Hesionem solus, & Andromeden.

Herculeæ laudis numeretur gloria: plus est

Bis denas pariter perdomuisse feras.

Laus Augusti. XXVI.

Augusti laudes fuerant, committere classes,

Et freta nauali sollicitare tuba:

Cæsa-

*Cæsaris hæc nostri pars est quota? vidit in vndis
Et Thetis ignotas, & Galatea feras.*

*Vidit in æquoreo feruentes puluere currus,
Et domini Triton ipse putauit equos.*

*Dumq; parat seuis ratibus fera prælia Nereus,
Abnuat in liquidis ire pedester aquis,*

*Quicquid & in circo spectatur, & amphitheatro,
Diues Cæsarea præstitit vnda tibi.*

*Fucinus, & * pigri taceantur stagna Neronis:
Hanc * norint vnam sæcula Naumachiam.*

* diri.
* norunt
aliàs, sed
placet no-
rint.

*Ex Appendice Virgiliana, de Prisco
& Vero. XXVII.*

*Cùm traheret Priscus, traheret certamina Verus,
Esset & æqualis Mars vtriusq; diu:*

*Missio sæpè viris magno clamore petita est:
Sed Cæsar legi paruit ipse sua.*

*Lex erat ad digitum * posita concurrere * palma . * posita
Quod licuit lances, donâque sæpe dedit.*

* palma

*Inuentus tamen est finis discriminis æqui,
Pugnauère pares, succubuère pares.*

*Misit vtriq; rudes, & palmas Cæsar vtrique:
Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.*

*Contigit hoc nullo, nisi te sub principe, Cæsar:
Cùm duo pugnarent, victor vterq; fuit.*

Ex eadem. Fragmentum.

*Concita veloces fugeret cùm dama molossos,
Et varia lyncas neçteret arte mora:*

*Cæsaris ante pedes supplex, similisq̃ rogantē
Constitit, & pradam non tetigere canes.*

* * *

*Hæc intellectu principe dona tulit.
Numen habet Cæsar, sacra est vis, sacra potestas;
Credite: mentiri non didicere feræ.*

Ex eadem aliud.

* * *

*Da veniam subitis, non displicuisse meretur,
Festinat Cæsar qui placuisse tibi.*

Aliud.

*Cedere maiori virtutis fama secunda est,
Illa grauis palma est, quam minor hostis habet.*

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON.

LIBER I.

SPERO me secutum in libellis
meis tale temperamentum, ut
de illis queri non possit, quis-
quis de se bene senserit, cum
salua infirmarum quoque personarum reue-
rentia ludant; quæ adeò antiquis auctori-
bus defuit, ut nominibus non tantum veris
abusi sint, sed etiam magnis. At mihi fama
vilius constet, & probetur in me nouissimū
ingenium. Videor mihi meo iure facturus,
si epistolam versibus clausero.

Ad Lectorem. I.

HIC est, quem legis, ille, quem requiris,
Toto notus in orbe Martialis,

Argutis epigrammaton libellis:

Cui, lector studiose, quod dedisti

Viuenti decus, atque sentienti,

Rari post cineres habent poëtae.

Ad Lectorem, vbi libri venales. II.

Qui tecum cupis esse meos vbicunque libellos,
 Et comites longæ quæris habere viæ;
 Hos eme, quos arctat breuibus membrana tabellis;
 Scrinia da magnis, me manus vna capit.
 Ne tamen ignores vbi sim venalis, & erres
 Vrbe vagus tota: me duce certus eris.
 Libertum docti Lucensis quære Secundum,
 Limina post pacis Palladiumq; forum.

Ad librum suum. III.

Argiletanas mauis habitare tabernas,
 Cùm tibi parue liber scrinia nostra vacent.
 Nescis, heu nescis dominae fastidia Romæ:
 Crede mihi, nimium Martia turba sapit.

† Rhonchi, **M**aiores nusquam † ronchi, iuuenesq; senesq;ue,
 ronci. Et pueri nasum rhinocerotis habent.

† iactas. **A**udieris cùm grande sophos, dum basia † captas,
 Ibis ab excusso missus in astra sago.
Sed tu ne toties domini patiare lituras,
 Néue notet lusus tristis arundo tuos.

Aetherias lasciue cupis volitare per auras:
 I, fuge; sed poteras tutior esse domi.

Ad Cæsarem. IV.

Contigeris nostros Cæsar si fortè libellos,
 Terrarum dominum pone supercilium.
Consueuere iocos vestri quoque ferre triumphi,
 Materiam dictis nec pudet esse ducem.

*Qua Thymelem spectas derisoremq; Latinum,
Illa fronte precor carmina nostra legas.*

*Innocuos censura potest permittere lusus :
Lasciua est nobis pagina, vita proba est.*

Ad Marcum. V.

*Do tibi naumachiam, tu das epigrammata nobis,
Vis, puto, cum libro Marce natare tuo.*

De leone Cæsaris. VI.

*Ætherias aquila puerum portante per auras
Illæsum timidis vnguibus hæsit onus:*

*Nunc sua Cæsareos exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.*

*Quæ maiora putas miracula? summus utriq;
Auctor adest: hæc sunt Cæsaris, illa Iouis.*

*Ad Maximum de columba
Stellæ. VII.*

*Stellæ delictum mei columba,
Verona licet audiente dicam,
Vicit, Maxime, passerem Catulli,
Tanto Stella meus tuo Catullo,
Quanto passere maior est columba.*

Deciani dogma laudat. VIII.

*Quod magni Thrasæ consummati q; Catonis
Dogmata sic sequeris, † talis ut esse velis,*

*Pectore nec nudo strictos incurris in enses,
Quod fecisse velim te, Deciane, facis.*

*Nolo virum facili redimit qui sanguine famam:
Hunc volo, laudari qui sine morte potest.*

Iocatur

† saluus

Iocatur in Cottam. IX.

*Bellus homo, & magnus vis idem Cotta videri;
Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est.*

† Venuſto. De † Gemello & Maronilla X.

* Venuſtus. *Petit * Gemellus nuptias Maronilla,
Et cupit, & inſtat, & precatur, & donat.
Adeóne pulchra eſt? immò ſœdius nil eſt,
Quid ergo in illa petitur, & placet? * tuſſit.*

* tuſſis

Ad Sextilianum potorem. XI.

*Cùm data ſint equiti bis quina numiſmata, quare
Bis decies ſolus Sextiliane bibis?
Iam defeciſſet portantes calda miniſtros,
Si non potares Sextiliane merum.*

De Regulo. XII.

*Itur ad Herculei gelidas quæ Tiburis arces,
Canaq; ſulphureis Albula ſumat aquis,
Rura, nemusq; ſacrum, dilecta q; iugera Muſis
Signat vicina quartus ab vrbe lapis:
Hic rudis æſtiuas præſtabat porticus umbras.
Heu quàm pœne nouum porticus auſa nefas?
Nam ſubitò collapſa ruit, cùm mole ſub illa
Geſtatus biugis Regulus eſſet equis.*

* timuit.

*Nimirum * tenuit noſtras fortuna querelas,
Quæ par tam magnæ non erat inuidiæ.
Nunc & damna iuuant: ſunt ipſa pericula tanti:
Stantia non poterant tecta probare Deos.*

De Ar-

De Arria, & Pæto. XIII.

Castâ suo gladium cùm traderet Arria Pæto,

Quem de visceribus traxerat ipsa suis :

Si qua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit :

Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

Ad Cæsarem. XIV.

Delicias Cæsar, lususq; iocosq; leonum

Vidimus : hoc etiam præstat arena tibi,

Cùm pressus blando toties à dente rediret,

Et per aperta vagus curreret ora lepus.

Vnde potest avidus captæ leo parcere prædæ?

Sed tamen esse tuus dicitur; ergo potest.

Ad Iulium. XV.

*O mihi post nullos Iuli * memorande sodales :*

Si quid longa fides, canaq; iura valent.

Bis iam pæne tibi consul trigesimus instat,

Et numerat paucos vix tua vita dies.

Non bene distuleris, videas, quæ posse negari,

Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.

Expectant curæque, catenatiq; labores.

*Gaudia non * remeant, sed fugitiua volant.*

* nume-
rande.

Hæc vtrâq; manu, complexuq; affere toto :

Sæpe fluent imo sic quoque lapsa sinu.

Non est, crede mihi, sapientis dicere, viuat,

Sera nimis vita est crastina: viue hodie.

Ad Auitum. XVI.

Sunt bona, sunt quædã mediocria, sunt mala plura,

Quæ legis: hîc aliter non fit, Auite, liber.

Ad Ti-

Hic, ubi miramur velocia munera thermas,
 Abstulerat miseris tecta superbus ager.
 Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras,
 Ultima pars aulae deficientis erat.
 Reddita Roma sibi est, & sunt, te praeside, Caesar,
 Deliciae populi, quae fuerant domini.

Ad eundem. III.

Quae tam seposita est, quae gens tam barbara, Caesar,
 Ex qua spectator non sit in vrbe tua?
 Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Hæmo,
 Venit & epoto Sarmata pastus equo,
 Et qui prima bibit deprensi flumina Nili,
 Et quem supremæ Tethyos vnda ferit.
 Festinauit Arabs, festinauere Sabæi,
 Et Cilices* nimbis hic manduere suis.
 Crinibus in nodum tortis venere Sicambri,
 Atq; aliter tortis crinibus Æthiopes.
 Vox diuersa sonat, populorum vox tamen vna,
 Cum verus patriæ diceris esse pater.

Ad Cæsarem quod expulerit
delatores. IV.

*Aldum se-
 quor & a-
 lios.
 Gryphius.
 Tradita
 Gætulis.
 non malè.
 Iunius. Tra-
 ducta est
 Gætulis.
 vitiosè.

Turba grauis paci, placidaq; inimica quieti,
 Quae semper miseras sollicitabat opes,
 Traducta est* Gyaris, nec cepit arena nocentes,
 Et delator habet, quod dabat exilium.
 Exulat Ausonia profugus delator ab vrbe;
 Impensis vitam principis annumeres.

Blandi-

ciados

Blanditur Cæsari. V.

*Belliger inuictis quòd Mars tibi scuit in armis,
 Non satis est, Cæsar, scuit & ipsa Venus.
 Prostratum Nemees & vasta in valle leonem,
 Nobile & Herculeum fama canebat opus.
 Prisca fides taceat. nam post tua munera, Cæsar,
 Hæc iam scæminea vidimus acta manu.*

Ad Titum
 Cæs. refert
 hoc Lipsi⁹,
 ut ferè om-
 nia huius
 libri.

Pœna Laureoli. VI.

*Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus
 Assiduam* nimio pectore paut auem,
 Nuda Caledonio sic pectora præbuit vrsò,
 Non falsa pendens in cruce,* Laureolus.
 Viuebant laceri membris stillantibus artus,
 Inq; omni nusquam corpore, corpus erat.
 Deniq; supplicium dederat necis ille paternæ,
 Vel domini iugulum foderat ense nocens.
 Templa vel arcano demens spoliauerat auro,
 Subdiderat scæuas vel tibi Roma faces.
 Vicerat antiquæ sceleratus crimina famæ,
 In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.*

* nudo.

* latro Lau-
 reolum a-
 gens.

De Dædalo. VII.

*Dadale, Lucano cùm sic lacereris ab vrsò,
 Quàm cuperes pennas nunc habuisset tuas.*

De rhinocerate. VIII.

*Præstitit exhibitus tota tibi Cæsar arena,
 Quæ non promisit, prælia rhinoceros.*

B

O quàm

O quàm terribiles exarsit pronus in iras :
 Quantus erat cornu , cui pila taurus erat ?

De leone , qui gubernatorem
 offendit. IX.

Læserat ingrato leo perfidus ore magistrum,
 Ausus tam notas contemerare manus :
 Sed dignas tanto persoluit crimine pœnas,
 Et qui non tulerat verbera, tela tulit.
 Quos decet esse hominum tali sub principe mores,
 Qui iubet ingenium mitius esse feris?

De vrsu. X.

† implici-
 tus.

Præceps sanguinea dum se rotat vrsus arena,
 † Implicitam visco perdidit ille fugam.
 Splendida iam tecto cessent venabula ferro,
 Nec volet excussa lancea torta manu.
 Deprendat vacuo venator in aëre prædam,
 Si captare feras aucupis arte placet.

De sue , quæ ex vulnere pe-
 perit. XI.

Inter Cæsareæ discrimina seuæ Dianæ
 Fixisset grauidam cùm levis hasta suem,
 Exiliit partus miseræ de vulnere matris,
 O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?
 Pluribus illa mori voluisset saucia telis,
 Omnibus vt natis triste pateret iter.
 Quis neget esse satum materno funere Bacchum ?
 Sic genitum numen credite: nata fera est.

De ca-

De eadem. XII.

*Idæ graui telo, confossaq; vulnere, mater,
 Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.
 O quàm certa fuit librato dextera ferro?
 Hanc ego Lucinæ credo fuisse manum.
 Experta est numen moriens * vtriusque Dianæ
 Quaq; soluta parens, quaq; perempta fera est.*

† Lucinæ
 & venatri-
 cis.

De sue prægnante. XIII.

*Sus fera iam grauior, maturi † pignora ventris,
 Emisit fetum vulnere facta parens.
 Nec iacuit partus, sed matre cadente cucurrit.
 O quantum est subitis casibus ingenium.*

† pignore.

De Carpophoro. XIV.

*Summa tuæ Meleagre fuit quæ gloria famæ,
 † Quantula Carpophori gloria fusus aper?
 Ille & præcipiti venabula condidit vrsos,
 Primus in arctoi qui fuit arce poli:
 Strauit & ignota spectandum mole leonem,
 Herculeas potuit qui decuisse manus;
 Et volucrem longo porrexit vulnere pardum
 Præmia cùm laudis ferret, adhuc poterat.*

† Est quo-
 sa.

De tauro. XV.

*Raptus abit media quòd ad æthera taurus arena,
 Non fuit hoc artis, sed pietatis opus.
 Vexerat Europen fraternæ per æquora taurus,
 At nunc Alciden taurus in astra tulit.*

* Schema

* Iuuecos.

confert Io-

uem & Cæ-

sarem: ut il-

le Europæ,

sic iste Her-

culem por-

tauit.

Sunt qui

Scâma scri-

bunt. alij,

schema;

iuuēci Par-

onus, &c.

nec malè.

*Cæsaris atq; Iouis confer nunc * stemma* iuuentus,
Par onus ut tulerint: altius iste tulit.*

De supplice elephante. XVI.

*Quod pius & supplex elephas te, Cæsar, adorat;
Hic modò qui tauro tam metuendus erat:
Non facit hoc iussus, nulloq; docente magistro:
Crede mihi, numen sentit & ille tuum.*

De tigride & leone. XVII.

*Lambere securi dextram consuetæ magistri,
Tigris ab Hyrcano gloria rara iugo,
Sæua ferum rabido lacerauit dente leonem:
Res noua, non ullis cognita temporibus.
Ausæ est tale nihil, siluis dum vixit in altis:
Postquam inter nos est, plus feritatis habet.*

De elephante. XVIII.

*Qui modò per totam, flammis stimulatus, arenam
Sustulerat raptas taurus in æstra pilas,
Occubuit tandem cornuto ardore petitus,
Dum facilem tolli sic elephanta putat.*

Assentatur Cæsari. XIX.

*Dum peteret pars hæc Myrinum, pars illa trium-
phum,
Promisit pariter Cæsar vtraq; manu.
Non potuit melius litem finire iocosam.
O dulce inuicti principis ingenium.*

Ad Cæ-

Ad Cæsarem. XX.

Quicquid in Orpheo Rhodope spectâsse theatro
Dicitur, exhibuit, Cæsar, arena tibi.

Repserunt scopuli, mirandaq; silua cucurrit,

Quale fuisse nemus creditur Hesperidum.

Affuit immixtum * pecudum genus omne ferarum,

Et supra Vatem multa pependit auis.

Ipse sed ingrato iacuit laceratus ab vrsō.

Hæc tamen vt res est facta, ita ficta alia est.

* pecori le-
gendū, fe-
ras enim &
pecudes mi-
raculo au-
gendo cō-
iungit.

De rhinocerote. XXI.

Sollicitant pauidi dum rhinocerotæ magistri,

Seq; diu magnæ colligit iræ feræ:

Desperabantur promissi prælia Martis:

Sed tamen * is rediit cognitus ante furor.

Namque grauem gemino cornu sic extulit * vrsū,

Iactat vt impositas taurus in astra pilas.

* cū. Mar-
cilius putas
scriptum
fuisse.

* vrsū, le-
gunt non-
nulli: Ser-
uo vrsū
cū Pierio,
Marcilio,
& omnib.
editioni-
bus.

De Carpophoro. XXII.

* Dorica quam certò venabula dirigit ictu

Fortis adhuc teneri dextera Carpophori.

Ille tulit geminos facili ceruice iuuenços,

Illi cessit atrox bubalus atque bison:

Hunc leo cum fugeret, præceps in tela cucurrit:

Inunc, & lentas corripe turba, moras.

* Norica.

De naumachia Domitiani. XXIII.

Si quis ades longis serus spectator ab oris

Cui lux prima sacri muneris * ipsa fuit.

* ista,

Necte decipiat ratibus naualis Enyo,
Et par vnda fretis; hîc modò terra fuit.

*lassent.

Non credis? spectes, dum * laxent æquora Martem
Parua mora est: dices, hîc modò pontus erat.

De natatoribus. XXIV.

*tuto.

Lusit Nereidum docilis chorus æquore * toto,
Et vario faciles ordine pinxit aquas.

Fuscina dente minax, nexu fuit ancora curuo
Credidimus remum, credidimusq; ratem.

Et gratum nautis sidus fulgere Laconum,
Latâque perspicuo vela tumere sinu.

Quis tantas liquidis artes inuenit in vndis?
Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit.

Blanditur Cæsari. XXV.

Secula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent,
Iam nullum monstris orbe fuisset opus.

Non Marathon taurum, Nemee frondosa leonem,
Arcas Menalium non timuisset aprum.

Hæc armata manus hydræ mers vna fuisset,
Huic percussa foret tota Chimæra semel.

*Æripe-
das.

* Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros:
Soluere & Hesionem solus, & Andromeden.

Herculeæ laudis numeretur gloria: plus est
Bis denas pariter perdomuisse feras.

Laus Augusti. XXVI.

hoc

habemus

Augusti laudes fuerant, committere classes,
Et freta nauali sollicitare tuba:

Cæsa-

*Cæsaris hæc nostri pars est quota? vidit in vndis
Et Thetis ignotas, & Galatea feras.*

*Vidit in aquoreo feruentes puluere currus,
Et domini Triton ipse putauit equos.*

*Dumq; parat sæuis ratibus fera prælia Nereus,
Abnuit in liquidis ire pedester aquis,*

*Quicquid & in circo spectatur, & amphitheatro,
Diues Cæsarea præstitit vnda tibi.*

*Fucinus, & * pigri taceantur stagna Neronis:*

*Hanc * norint vnâ secula Naumachiam.*

* diri.

* norunt
aliâs, sed
placet no-
rint.

**Ex Appendice Virgiliana, de Prisco
& Vero. XXVII.**

Cùm traheret Priscus, traheret certamina Verus,

Esset & æqualis Mars vtriusq; diu:

Missio sæpè viris magno clamore petita est:

Sed Cæsar legi paruit ipse suæ.

*Lex erat ad digitum * posita concurrere * palma*

* posita
* palma

Quod licuit lances, donâque sæpe dedit.

Inuentus tamen est finis discriminis æqui,

Pugnauère pares, succubuère pares.

Misit vtriq; rudes, & palmas Cæsar vtrique:

Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.

Contigit hoc nullo, nisi te sub principe, Cæsar:

Cùm duo pugnarent, victor vterq; fuit.

Ex eadem. Fragmentum.

Concita veloces fugeret cùm dama molossos,

Et varia lyncas neçteret arte mora:

*Cæsaris ante pedes supplex, similisq; roganti
Constitit, & prædam non tetigere canes.*

* * *

*Hæc intellectu principe dona tulit.
Numen habet Cæsar, sacra est vis, sacra potestas;
Credite: mentiri non didicere feræ.*

Ex eadem aliud.

* * *

*Da veniam subitis, non displicuisse meretur,
Festinat Cæsar qui placuisse tibi.*

Aliud.

*Cedere maiori virtutis fama secunda est,
Illa grauis palma est, quam minor hostis habet.*

M. VAL. MARTIALIS TIALIS EPIGRAM- MATON.

LIBER I.

SPERO me secutum in libellis
meis tale temperamentum, ut
de illis queri non possit, quis-
quis de se bene senserit, cum
salua infirmarum quoque personarum reue-
rentia ludant; quæ adeò antiquis auctori-
bus defuit, ut nominibus non tantum veris
abusi sint, sed etiam magnis. At mihi fama
vilius constet, & probetur in me nouissimū
ingenium. Videor mihi meo iure facturus,
si epistolam versibus clausero.

Ad Lectorem. I.

HI C est, quem legis, ille, quem requiris,
Toto notus in orbe *Martialis*,
Argutis epigrammaton libellis:
Cui, lector studiose, quod dedisti
Viuenti decus, atque sentienti,
Rari post cineres habent poëtae.

Ad Lectorem, vbi libri venales. II.

Qui tecum cupis esse meos vbicunque libellos,
 Et comites longæ quæris habere viæ;
 Hos eme, quos arctat breuibus membrana tabellis;
 Scrinia da magnis, me manus vna capit.
 Ne tamen ignores vbi sim venalis, & erres
 Vrbe vagus tota: me duce certus eris.
 Libertum docti Lucensis quære Secundum,
 Limina post pacis Palladiumq; forum.

Ad librum suum. III.

Argiletanas mauis habitare tabernas,
 Cùm tibi parue liber scrinia nostra vacent.
 Nescis, heu nescis dominae fastidia Romæ:
 Crede mihi, nimium Martia turba sapit.

† Rhonchi, **M**aiores nusquam † ronchi, iuuenesq; senesq;ue,
 ronci. Et pueri nasum rhinocerotis habent.

† iactas. **A**udieris cùm grande sophos, dum basia † captas,
 Ibis ab excusso missus in astra sago.
 Sed tu ne toties domini patiare lituras,
 Néue notet lusus tristis arundo tuos.

Aetherias lasciuæ cupis volitare per auras:
 I, fuge; sed poteras tutior esse domi.

Ad Cæsarem. IV.

Contigeris nostros Cæsar si fortè libellos,
 Terrarum dominum pone supercilium.
Consueuere iocos vestri quoque ferre triumphî,
 Materiam dictis nec pudet esse ducem.

*Qua Thymelem spectas derisoremq; Latinum,
Illa fronte precor carmina nostra legas.*

*Innocuos censura potest permittere lusus:
Lasciua est nobis pagina, vita proba est.*

Ad Marcum. V.

*Do tibi naumachiam, tu das epigrammata nobis,
Vis, puto, cum libro Marce natare tuo.*

De leone Cæsaris. VI.

*Ætherias aquila puerum portante per auras
Illæsum timidis vnguibus hæsit onus:*

*Nunc sua Cæsareos exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.*

*Quæ maiora putas miracula? summus utriq;
Auctor adest: hæc sunt Cæsaris, illa Iouis.*

*Ad Maximum de columba
Stellæ. VII.*

*Stellæ delictum mei columba,
Verona licet audiente dicam,
Vicit, Maxime, passerem Catulli,
Tanto Stella meus tuo Catullo,
Quanto passere maior est columba.*

Deciani dogma laudat. VIII.

*Quod magni Thræseæ consummati q; Catonis
Dogmata sic sequeris, † talis ut esse velis,*

*Pectore nec nudo strictos incurris in enses,
Quod fecisse velim te, Deciane, facis.*

*Nolo virum facili redimit qui sanguine famam:
Hunc volo, laudari qui sine morte potest.*

Iocatur

† saluus

Iocatur in Cottam. IX.

*Bellus homo, & magnus vis idem Cotta videri;
Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est.*

† Venuſto. De † Gemello & Maronilla X.

* Venuſtus. *Petit* Gemellus nuptias Maronillæ,
Et cupit, & inſtat, & precatur, & donat.
Adeóne pulchra eſt? immò fœdus nil eſt,
Quid ergo in illa petitur, & placet? * tuſſit.*

* tuſſis

Ad Sextilianum potorem. XI.

*Cùm data ſint equiti bis quina numiſmata, quare
Bis decies ſolus Sextiliane bibis?
Iam defeciſſet portantes calda miniſtros,
Si non potares Sextiliane merum.*

De Regulo. XII.

*Itur ad Herculei gelidas quæ Tiburis arces,
Canaq; ſulphureis Albula fumat aquis,
Rura, nemusq; ſacrum, dilectaq; iugera Muſis
Signat vicina quartus ab vrbe lapis:
Hic rudis æſtiuas præſtat porticus umbras.
Heu quàm pœne nouum porticus auſa nefas?
Nam ſubitò collapſa ruit, cùm mole ſub illa
Geſtatus biugis Regulus eſſet equis.*

* timuit.

Nimirum tenuit noſtras fortuna querelas,
Quæ par tam magnæ non erat inuidiæ.
Nunc & damna iuuant: ſunt ipſa pericula tanti:
Stantia non poterant tecta probare Deos.*

De Ar-

De Arria, & Pæto. XIII.

Castâ suo gladium cùm traderet Arria Pæto,

Quem de visceribus traxerat ipsa suis :

Si qua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit :

Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

Ad Cæsarem. XIV.

Delicias Cæsar, lususq; iocosq; leonum

Vidimus : hoc etiam præstat arena tibi,

Cùm pressus blando toties à dente rediret,

Et per aperta vagus curreret ora lepus.

Vnde potest avidus captæ leo parcere prædæ?

Sed tamen esse tuus dicitur; ergo potest.

Ad Iulium. XV.

*O mihi post nullos Iuli * memorande sodales :*

Si quid longa fides, canaq; iura valent.

Bis iam pæne tibi consul trigesimus instat,

Et numerat paucos vix tua vita dies.

Non bene distuleris, videas, quæ posse negari,

Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.

Expectant curæque, catenatiq; labores.

*Gaudia non * remeant, sed fugitiua volant.*

Hæc vtrâq; manu, complexuq; asserere toto :

Sæpe fluent imo sic quoque lapsa sinu.

Non est, crede mihi, sapientis dicere, viua,

Sera nimis vita est crastina: viue hodie.

Ad Auitum. XVI.

Sunt bona, sunt quædã mediocria, sunt mala plura,

Quæ legi: hîc aliter non fit, Auite, liber.

Ad Ti-

* nume-
rande.

* remanēt.

Ad Titum. XVII.

Cogit me Titus actitare caussas,

Et dicit mihi sepe, magna res est.

Res magna est, Tite, quam facit colonus.

Ad Tuccam. XVIII.

Quid te Tucca iuuat vetulo miscere Falerno

In Vaticanis condita musta cadis?

Quid tantum fecere boni tibi pessima vina?

Aut quid fecerunt optima vina mali?

De nobis facile est: scelus est iugulare Falernum,

Et dare campano toxica † seua mero.

Conuiuæ meruere tui fortasse perire:

Amphora non meruit tam pretiosa mori.

Ad Æliam. XIX.

Si memini, fuerant tibi quatuor Ælia dentes:

Expuit vna duos tuſſis, & vna duos.

Iam securâ potes totis tuſſire diebus;

Nil † istic, quod agat, tertia tuſſis habet.

Ad Cæcilianum. XX.

Dic mihi quis furor est? turba spectante vocata,

Solus boletos Cæciliane voras.

Quid dignum tanto tibi ventre, gulaq; precabor?

Boletum, qualem Claudius edit, edas.

De Porſena, & Mutio Scæ-
uola. XXI.

† Cum.

† Ingeſſit.

† Dum peteret regem decepta ſatellite dextra,

† Iniecit ſacris ſe peritura focis.

Sed

*Sed tam seu a pius miracula non tulit hostis,
 Et raptum flammis iussit abire virum.
 Vrere quam potuit contento Mutius igne,
 Hanc spectare manum Porsena non potuit.
 Maior deceptæ fama est, & gloria dextræ;
 Si non errasset, fecerat illa minus.*

De leone & lepore. XXII.

*Quid † nunc seu a fugis placidi lepus ora leonis? † nou.
 Frangere tam paruas non didicere feras.
 Seruantur magnis isti ceruicibus vngues,
 Nec gaudet tenui sanguine tanta sitis.
 Præda canum lepus est, vastos non implet hiatus.
 Non timeat Dacus Cæsaris arma puer.*

Ad Faustinum. XXIII.

*Ede tuos tandem populo Faustine libellos,
 Et cultum docto pectore profer opus:
 Quod ne Cecropiæ damnent Pandionis arces,
 Nec sileant nostri, prætereantq; senes.
 Ante fores stantem dubitas admittere famam,
 Téque piget curæ præmia ferre tuæ?
 Post te victura, per te quoq; viuere chartæ
 Incipiant: cineri gloria sera venit.*

Ad Sextilianum. XXIV.

*Sextiliane bibis quantum subsellia quinque
 Solus: aqua toties ebrius esse potes.
 Nec † concessorum vicina numismata tantum,
 Æra, sed à cuneis vltiora † petis.*

† quid si
 confesso-
 rum? ita
 scribo.
 † bibis.
 melius po-
 tis,

Non

Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis,
 Vua nec in Thuscis nascitur ista iugis.
 Testa sed antiqui felix siccatur Opimi,
 Egerit & nigros Massica cella cados.
 A caupone tibi fex Laletana petatur,
 Si plus quàm decies Sextiliane bibis.

Ad Procillum. XXV.

Hesternæ tibi nocte dixeramus,
 Quincunces, puto, post decem peractos,
 Cenares hodie Procille mecum.
 Tu factam tibi rem statim putasti,
 Et non sobria verba subnotasti
 Exemplo nimium periculoso;

* πρὸς κιλ. - Μισὼ μνήμονα συμπότην * Procille.

De Acerra. XXVI.

Hesterno fœtere mero qui credit Acerram,
 Fallitur: in lucem semper Acerra bibit.

In Fidentinum. XXVII.

Fama refert, nostros te Fidentine libellos,
 Non aliter populo quàm recitare tuos.
 Si mea vis dici, gratis tibi carmina mittam.
 Si dici tua vis, hæc eme, ne mea sint.

De Diaulo medico. XXVIII.

Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Diaulus,
 Cæpit * quod poterat, clinicus esse modò.

Ad † Sabidium. XXIX.

Non amo te * Sabidi, nec possum dicere, quare:
 Hoc tantùm possum dicere, non amo te.

* quo pote-
 rat Clinic⁹
 esse modò.

Lipsius.

† Sauidiū.

* Sauidi.

De Gel-

De Gellia. XXX.

Amissum non flet, cum sola est Gellia, patrem:

Si quis adest, iussæ profiliunt lachrymæ:

Non dolet hic, quisquis laudari, Gellia, querit.

Ille dolet verè, qui sine teste dolet.

Ad Lucanum & Tullum. XXXI

Si Lucane tibi, vel si tibi Tulle darentur,

Qualia Ledæi fata Lacones habent:

Nobilis hac esset pietatis rixa duobus,

Quod pro fratre mori vellet uterq; prior.

*Diceret; infernas * & qui prior isset ad umbras,*

Viue tuo frater tempore, viue meo.

† Si.

Ad Fidentinum. XXXII.

Quem recitas, meus est, ô Fidentine, libellus:

Sed malè cum recitas, incipit esse tuus.

Ad Decianum. XXXIII.

Si quis erit raros inter numerandus amicos,

Quales prisca fides famaq; nouit † auos:

Si quis Cecropiæ madidus Latiaq; Minervæ

Artibus, & vera simplicitate bonus,

Si quis erit recti custos, imitator honesti,

Et nihil arcano qui roget ore Deos:

Si quis erit magnæ subnixus robore mentis,

Dispeream, si non hic Decianus erit.

† V. anus.

vt apud Ca-
tullū char-
ta anus.

Ad Liuidum. XXXIV.

Qui ducis vultus, & non legis ista libenter,

Omni bus inuideas, Liuide, nemo tibi.

C

In

In Cæcilium. XXXV.

*Urbanus tibi Cæcili videris:
 Non es, crede mihi. quid ergo? verna es.
 Hoc quod Transiberinus ambulator
 Qui pallentia sulfurata, fractis
 Permutat vitreis: quod otiose
 Vendit qui madidum cicer coronæ:
 Quod custos dominusq; viperarum:
 Quod viles pueri salariorum:
 Quod fumantia, qui tomacula raucus
 Circumfert tepidis cocus popinis:
 Quod non optimus Urbicus poëta:
 Quare desine iam tibi videri.
 Quod soli tibi Cæcili videris:*

* Quod
 Vide li 10.
 epig 83.

* Qui Galbam salibus tuis, & ipsum
 Posses vincere Sextium Caballum.
 Non cuicunq; datum est habere nasum.
 Ludit qui stolidaproacitate,
 Non est * Cestius ille, sed Caballus.

* Testius,
 vel ut alij
 malunt Se-
 xtius.

De Porcia. XXXVI.

*Coniugis audisset fatum cum Porcia Bruti,
 Et subtracta sibi quæreret arma dolor:
 Nondum scitis, ait, * mortem non posse negari?
 Credideram satis hoc vos docuisse patrem.
 Dixit, & ardentes auido bibit ore fauillas.
 Inunc, & ferrum turba molesta nega.*

* V. mor-
 tē nō pos-
 se negari
 Credide-
 ram fatis
 hoc docu-
 isse patrē.

In Mancinum XXXVII.

*Bis tibi viceni fuimus Mancine vocati,
 Et positum est nobis nil herē, præter aprum,*

Non

Non quæ de tardis seruantur vitibus vuae,
 Dulcibus aut certant, quæ melimela fauis.
 Nec pyra, quæ * lenta pendent religata genesta,
 Aut imitata breues punica mala rosas.
 Rustica * lactantes nec misit fiscina metas,
 Nec de picenis venit oliua cadis.
 Nudus aper; sed & hic minimus, qualisq; necari
 A non armato pumilione potest.
 Et nihil inde datum est, tantum spectauimus omnes,
 Ponere aprum nobis sic & arena solet.
 Ponatur tibi nullus aper post talia facta:

* longa.

* lactētes.

Sed tu ponaris, cui * Charidemus, apro.

Ad Stellam. XXXVIII.

Lasciuos leporum cursus, lususq; leonum,
 Quod maior nobis charta * minorq; gerit.
 Et bis idem facimus: nimium si Stella videtur
 Hoc tibi: bis leporem tu quoq; pone mihi.

* apro ob-
 iectus in ca-
 uea seu
 arena.

* Librum
 Spectacu-
 lorum di-
 cere vide-
 tur, qui nō
 est integer.
 vel certē a-
 liquē aliū
 qui periit.

De libro suo. XXXIX

Edita ne breuibus pereat tibi charta libellis
 Dicatur potius, τῶν δ' ἀπαμειβόμεν &.

De Diaulo medico. XL.

Nuper erat medicus, nunc est vespillo Diaulus:
 Quod vespillo * facit, fecerat & medicus. *erat clinicus*

* effert nē-
 pe, vt ex-
 tulerat.

De leone & lepore. XLI.

Rictibus his tauros non eripuerē magistri,
 Per quos præda fugax, it quē, redit quē lepus.
 Quodq; magis mirum, velocius exit ab hoste,
 * Cū nil à tanta mobilitate refert.

* Nec nihil
 à tanta no-
 bilitate re-
 fert.

Tutior in sola non est cum currit arena,

Nec caueat tanta conditur ille fide.

Si vitare canum morsus, lepus improbe, quæris:

Ad quæ confugias ora leonis habes.

† Licinia-
num.

Ad † Licianum de Hispaniæ lo-
cis. XLII.

* Liciniane. *Vir Celtiberis non tacende gentibus,*

Turnebus. *Nostraq; laus Hispaniæ*

* Aquis le- *Videbis altam* * Liciane Bilbilim,

git Hierō. ** Equis & armis nobilem*

Surita. ** Sterilemq; canum niuibus, * effractis sacrum*

* Senemq;
Catum. ** Vada Veronem montibus.*

Catus mons perpetuis niuibus albus. * Et fractis. * Vadaueronem.

* Boleti. *Et delicati dulce* * Botrodi nemus,

sed reti- *Pomona quod felix amat.*

neo Botrodi. oppidum Celtiberiæ Tib. Graccho euersum. Polyb.

* Tepidi. ** Tepidum natabis lene congedi* * vadum,

Tepida. *Mollesq; Nympharum lacus.*

* vada. Ego cum Gryphio sic lego. Tepida natabis lene congedi va-
da. vt sensus sit. Nauigabis lene, id est, nauigio, tepida vada congedi,
vel cogedi.

Quibus remissum corpus adstringas breui

Salone, qui ferrum gelat.

* Voberca. *Præstabit illic ipsa figendas propè*

* pranden- ** Voberta* * prendenti feras.

ti. Vtraque lectio probabilis. infrà enim Vicina in ipsum silua descēdet focum.

Et infrà Epig. 48.

† recēs De- *Æstus serenos aureo franges Tago*

reta. Gry- *Obscurus vmbris arborum.*

phius Der- *Auidam † rigens † Dircena placabit sitim,*

celta. *Et † Nemea, quæ vincit niues. † Nemeta.*

† Dercēna,
al. Dercella

At

At cùm December canus & bruma impotens
 Aquilone rauco mugiet,
 Aprica repetes Tarraconis littora
 Tuamq; Laletaniam.

Ibi illigatas mollibus damas plagis

Maetabis, & † vernos apros,

† vernas.

Leporemq; forti callidum rumpes equo:

Cervos relinques villico.

Vicina in ipsum silva descendet focum,

Infante cinctum sordido.

† Vocabitur venator, & veniet tibi

Conuiua clamatus propè.

† Lunata nusquam pellis, & nusquam toga,

† Venabi-
tur voca-
tus.

Olidaeque vestes murice.

Procul horridus Liburnus, & querulus cliens:

† Lanata
quispiam
legit, vide
lemmata
lanatae so-
lae.

Imperia viduarum procul.

Non rumpet altum pallidus somnum reus,

Sed mâne totum dormies.

Mercetur alius grande, & insanum sophos:

Miserere tu feliciū;

Veroque frueri non superbus gaudio,

Dum Sura laudatur tuus.

Non impudenter vita quod reliquum est, petit:

Cùm fama, quod satis est, habet.

Iocus ex Homero in Co-
cum. XLIII.

Si tibi Mistyllus cocus Æmiliane vocatur;

Dicetur quare non Taratalla mihi?

Ad Leporem. XLIV.

Non facit ad sauos ceruix nisi prima, leones.

Quid fugis hos dentes ambitiose lepus?

Scilicet à magnis ad te descendere tauris,

Et, quæ non cernunt frangere colla velint.

Desperanda tibi est ingentis gloria fati:

Non potes hoc tenuis præda sub hoste mori.

Quinctianum facit asserto-
rem. XLV.

Commendo tibi Quinctiane nostros,

Nostros, dicere si tamen libellos

Possum, quos recitat tuus poëta.

Si de seruitio graui queruntur,

Assertor venias, satisq; præstes,

Et cum se dominum vocabit ille,

Dicas esse meos, manuque missos.

Hoc si terq; quaterq; clamitaris,

Impones plagiario pudorem.

Ad Fidentinum. XLVI.

Vna est in nostris tua Fidentine libellis

Pagina, sed certa domini signata figura,

† crimina. Quæ tua traducit manifestot carmina furto:

Sic interpositus vitio contaminat vncto

Urbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus:

Sic Aretinæ violant Crystallina testæ:

Sic niger in ripis errat cum fortè Caystri,

Inter Ledaos ridetur coruus olores.

Sic vbi multifona feruet sacer Atthide lucus;

Improbo

*Improba Cecropias * effundit pica querelas.
Indice non opus est nostris nec † vindice libris.
Stat contrà, dicitq; tibi tua pagina fur es.*

* offendit
offundit.
† Iudice.

† De amicorum iudicio. XLVII.

*Si quid Fusce vacas adhuc amari:
Nam sunt hinc tibi, sunt & hinc amici,
Vnum si superest locum rogamus.
Nec me quod tibi sum nouus recuses.
Omnes hoc veteres tui fuerunt.
Tu tantùm inspicere, qui nouus paratur,
An possit fieri vetus sodalis.*

† Ad Fuscum.

Ad Frontonem de voto vitæ
suæ. XLVIII.

*Vota tui breuiter si vis cognoscere Marci
Clarum militiæ Fronto togæq; decus;
Hoc petit, esse sui, nec magni, ruris arator:
Sordidâque in paruis otia rebus amat.
Quisquam picta colit Spartani frigora saxi,
Et matutinum portat ineptus aue:
Cui licet exigui nemoris rufisq; beati
Ante focum plenas * explicuisse plagas?
Et piscem tremula salientem ducere seta,
Flauaque de rubro promere mella cado?
Pinguis inaequales onerat cui villica mensas,
Et sua non emptus præparat oua cinis.
Non amet hanc vitam, quisquis me non amat, o-
pto:*

* expo-
suisse.

Vivat & vrbani albus in officiis.

Ad Cauponem. XLIX.

Continuis vexata madet vindemia nimbis.

Non potes, vt cupias, vendere Caupo, merum.

Ad Flaccum de Sportula. L.

Dat baiana mihi quadrantes sportula centum:

Inter delicias quid facit ista fames?

Redde Lupi nobis, tenebrosaq; balnea Grylli:

Tam malè cùm cenem, cur benè, Flacce, lauror?

De lepore & leone. LI.

Intres ampla licet torui lepus ora leonis:

Esse tamen vacuo se leo dente putat.

† prorum- *Quod ruet in tergum, vel quos † procumbet in ar-*
pet. *mos,*

Alta iuuentorum vulnera figet vbi?

Quid frustra nemorum dominum, regemq; fatigas?

Non nisi delecta pascitur ille fera.

† Licinia-
num.

Ad † Licianum, scriptores
vnde. LII.

Verona docti syllabas amat Vatis.

Marone fœlix Mantua est.

Censetur Apona Liuius suo tellus,

Stellâque nec Flacco minus.

† gaudet,
nō probo.
quia mox
sequitur.

Apollodoro † plaudit imbrifer Nilus,

Nasone Peligni sonant,

Duosq; Senecas, vnicumq; Lucanum,

Facunda loquitur Corduba.

Gaudent iocosa Canio suo Gades,

Emerita Deciano meo.

Te † Liciane gloriabitur nostra,
Nec me tacebit Bilbilis.

† Licia-
ne.

De Læuina casta, & ad Baias
adultera. LIII.

Castā nec antiquis cedens Læuina Sabinis,
Et quamuis tetrico tristior ipsa viro;
Dum modò Lucrino, modò se permittit Auerno:
Et dum Baianis sæpè fouetur aquis;
Incidit in flammās, iuuenēmque secuta, relicto
Coniuge; Penelope venit, abit † Helene.

† Thyme,
le.

Ad Celerem. LIV.

Vt recitem tibi nostra rogas epigrammata. nolo.
Non audire Celer, sed recitare cupis.

Ad Fabullam ambitionosam. LV.

Bella es, nouimus, & puella, verum est:
Et diues, quis enim potest negare?
Sed dum te nimium Fabulla laudas,
Nec diues, neque bella, nec puella es.

Ad Cæcilianum, de genere, & de-
clinatione ficus. LVI.

† ficos, Val-
la scribit.

† ficus.

Cùm dixi, † ficus, rides quasi barbara verba,
Et dici, ficos, Cæciliane iubes.

† ficus, Pri-
scianus e-
tiam cùm
morbu si-
gnificat,
ait esse
quartior-
dinis. sed à
Valla falli

Dicemus, ficus, quas scimus in arbore nasci:

Dicemus, † ficos, Cæciliane, tuos.

Ad furem de libro suo. LVII.

Erras meorum fur auare librorum,
Fieri poëtam posse qui putas tanti,
Scriptura quanti constet, & tomus vilis.

Non dicitur.

*Non sex paratur, aut decem sophos nummis.
 Secreta quære carmina, & rudes curas,
 Quas novit vnus, scrinioque signatas
 Custodit ipse virginis pater chartæ,
 Quæ trita duro non inhorruit mento.
 Mutare dominum non potest liber notus.
 Sed pumicata fronte, si quis est nondum
 Nec vmbilicis cultus, atq; membrana:
 Mercare tales ab eo, nec sciet quisquam.
 Aliena quisquis recitat, & quærit famam,
 Non emere librum, sed silentium debet.*

† Chæru-
lum.

Ad † Chærilum. LVIII.

*Liber homo es nimium, dicis mihi Chærile semper,
 In te qui scribit Chærile, liber homo est.*

Ad Maximum. LIX.

*Cæpit, Maxime, Pana, quæ solebat
 Nunc ostendere Canium, Terentios.*

Ad librum. LX.

*Vade salutatum, pro me liber ire iuberis
 Ad Proculi nitidos officiose Lares.
 Quæris iter? dicam: vicinum Castora canæ
 Transibis Vestæ, virgineamq; domum.
 Inde sacro veneranda petes pallatia cliuo,
 Plurima quæ summi fulget imago ducis.
 Nec te detineat miri radiata Colossi,
 Quæ Rhodium moles vincere gaudet opus.
 Flecte vias hæc quæ madidi sunt tecta Lyæi,
 Et Cybeles picto stat Corybante tholus.*

Proti-

Protinus à læua clari * sub fronte Penates.

Atriaque excelsæ sunt adeunda domus.

Hæc pete, ne metuas fastus, limenque superbum:

Nulla magis toto ianua poste patet.

Nec propior quàm Phæbus amat, doctæque sorores;

Si dicet, quare non tamen ipse venit?

† Sic licet excuses, quia qualiacunque leguntur

† Scilicet

Ista, saluator scribere non potuit.

Ad Fidentinum. LXI.

Nostris versibus esse te poetam

Fidentine putas, cupisque credi?

Sic dentata sibi videtur Ægle,

Emitis ossibus, Indicóque cornu:

Sic quæ nigrior est cadente moro,

Cerussata sibi placet Lycoris.

Hæc & tu ratione, qua Poëta es,

Caluus cùm fueris, eris comatus.

De Lino. LXII.

Dimidium donare Lino, quàm credere totum,

Qui mauult, mauult perdere dimidium.

Ad Flaccum. LXIII.

O mihi curarum pretium non vile mearum,

Flacce Antenorei spes, & alumne Laris.

Pierios differ cantusque, † chorosque sororum:

† citharæ,
que,

Æs dabit ex istis nulla puella tibi.

Quid petis à Phæbo? nummos habet arca Mi-
neruæ:

Hæc sapit, hæc omnis fenerat vna Deos.

Quid

Quid possent edere Bacchi dare? Palladis arbor
 Inclinat varias pondere nigra comas,
 Præter aquas Helicon, & ferta. lyrasq; deorum
 Nil habet, & magnum semper inane sophos.
 Quid tibi cùm Cirrha? quid cum Permessidos vn-
 da?

Romanum propius, diuitiusq; forum est,
 Illic æra sonant: at † circumpulpita nostra,
 Et steriles cathedras, basia sola crepant.

De Festo. LXIV.

Indignas premeret pestis cùm tabida fauces,
 Inq; ipsos vultus serperet atra lues:
 Siccis ipse genis flentes hortatus amicos
 Decreuit stygios Festus adire lacus.

Nec tamen obscuro pia † polluit ora veneno
 Aut torsit lenta trista fata fame.

Sanctam Romana vitam sed morte peregit;
 Dimisitq; animam nobiliore † rogo.

Hanc mortem fatiis magni præferre Catonis
 Fama potest: huius Cesar amicus erat.

Ad Attalum. LXV.

Semper agis causas, & res agis Attale semper,
 Est, non est, quod agas, Attale semper agis.
 Si res, & causæ defunt, agis Attale mulas,
 Attale, ne quod agas desit, agas animam.

Ad Canum. LXVI.

Sportula, Cane, tibi suprema nocte petita est,
 Occidit puto te, Cane, quod vna fuit.

Ad So-

† Circum
 & pulpita
 nostra,
 quidā pu-
 rat ex libro
 scripto le-
 gendū. Sed
 nescio an
 grāmatici
 sint proba-
 turi.

† M. S. pal-
 luit.

† via. non
 displicet
 propter il-
 lud Græcū
 Anthol. 3.

τὴν ἐπὶ πύρ-
 καϊνς ἐν-

λέξια φασὶ
 κέλευθον

Ἐρμῆν τὸς
 ἀγαθὸς ἐς

ῥαδάμαν-
 θυρ ἀγειν.

Ad Sofibianum. LXVII.

*E seruo scis te genitum, blandéque fateris,
Cum dicis dominum, Sofibiane, patrem.*

De Regulo. LXVIII.

*Hæc quæ puluere dissipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanto iacet absoluta casu,
Tectis nam modò Regulus sub illis
Gestatus fuerat, recesserat quæ.
Victa est pondere cum suo repentè,
Et postquam domino nihil timebat,
Securo ruit incruent a damno.
Tantæ Regule post metum quærelæ,
Quis curam neget esse te deorum,
Propter quem fuit innocens ruina?*

De Mario. LXIX.

*Venderet excultos colles cum præco facetus,
Atq; suburbani iugera pulchra soli:
Errat, ait, si quis Mario putat esse necesse
Vendere: nil debet, fenerat immò magis.
Quæ ratio est igitur? seruos vbi perdidit omnes,
Et pecus & fructus, non amat inde locum.
Quis faceret pretium, nisi qui sua perdere vellet
Omnia? sic Mario noxius hæret ager.*

De Nouio† Microspico. LXX.

*Vicinus meus est, manúque tangi
De nostris Nouius potest fenestris.
Quis non inuideat mihi, putetq;*

† Micro-
psycho.

Horis

Horis omnibus esse me beatum,
 Iuncto cui liceat frui sodale?
 Tam longè est mihi quàm Terentianus,
 Qui nunc Niliacam regit Syenen.
 Non conuiuere, nec videre saltē,
 Non audire licet, nec vrbe tota
 Quisquam est tam propè, tam proculq; nobis.
 Migrandum est mihi longius, vel illi.
 Vicinus Nouio vel inquilinus
 Sit, si quis Nouium videre non vult.

Ad Fescenniam. LXXI.

Ne grauis hesterno fragres, Fescennia, vino,
 Pastillos Cosmi luxuriosa voras.
 Ista linunt dentes ientacula: sed nihil obstat,
 Extremo ructus cùm venit à Barathro.
 Quid quod olet grauius mistum diapasmate virus?
 Atq; duplex animæ longius exit odor?
 Notas ergo nimis fraudes, deprensaq; surta
 Iam tollas, & sis ebria simpliciter.

Ad Alcimum. LXXII.

Alcime quem raptum domino crescentibus annis
 Labicana leui cespite velat humus:

† Pario. pla
 cet magis
 legi Pha-
 zio, vt respi-
 ciat Pyra-
 midas.
 † troscida.
 † laboris.

Accipe non † Phario nutantia pondera saxo,
 Quæ cineri vanus dat ruitura labor:
 Sed fragiles buxos, & opacas palmitis umbras,
 Quæq; virent lacrymis † humida prata meis.
 Accipe care puer nostri monumenta † doloris,
 Hic tibi perpetuo tempore viuit honor.

Cùm

*Cum mihi supremos Lachesis † peruenerit annos:
Non aliter cineres mando iacere meos.*

† peruen-
it. præue-
nit.

Ad Cinnam. LXXIII.

*Garris in aurem semper omnibus Cinna.
Garris & illud, teste quod licet turba.
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras.
Cantas in aurem, iudicas, taces, clamas,
Adeone penitus sedit hic tibi morbus,
Ut saepe in aurem Cinna Casarem laudes?*

Ad Lælium. LXXIV.

*Cum tua non edas carpis mea carmina Læli,
Carpere vel noli nostra, vel ede tua.*

De Aquino. LXXV.

*Fabricio iunctus fido requiescit Aquinus,
Qui prior Elysias gaudet adisse domos.
Ara duplex primi testatur munera pili:
† Plus tamen est titulo quod breuiore legis.
† Functus vterq; sacro laudatæ fœdere vitæ.
Famaque quod raro nouit, amicus erat.*

† Inscr-
ptum.
† Iunctus.

Ad Helium. LXXVI.

*Quod clamas semper, quod agentibus obstrepis Heli,
Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.*

Ad Næuolum caussidicū. LXXVII.

*Cum clamant omnes, loqueris tu Næuole semper,
Et te patronum caussidicumq; putas.
Hac ratione potest nemo non esse disertus.
Ecce tacent omnes: Næuole dic aliquid.*

Ad Flac-

Ad Flaccum. LXXVIII.

*Litigat, & podagra Diodorus Flacce laborat,
Sed nil patrono porrigit. hæc Cheragra est.*

Dieta milia Ad Calenum auarum. LXXIX.

*quingenta
Philippos.*

*Non plenum modò vicies habebas;
Sed tam prodigus, atq; liberalis,
Et tam lautus eras, Calene, vt omnes
Optarent tibi centies amici.
Audit vota Deus, precesq; nostras:
Atque intra puto septimas Kalendas
Mortes hoc tibi quatuor dederunt.
At tu sic quasi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abisti
In tantam miser esuritionem,
Vt conuiuia sumptuosiora,
Toto quæ semel apparas in anno,
Nigræ sordibus explices monetæ.
Et septem veteres tui sodales
Constemus tibi plumbea selibra.
Quid dignum meritis precemur istis?
Optamus tibi millies Calene.
Hoc si contigerit, fame peribis.*

De Afra vetula. LXXX.

*Mammas atque tatas habet Afra, sed ipsa tata-
rum*

*Dici, & mammarum maxima mamma po-
test.*

De Afro

De Afro Demetrio. LXXXI.

Illa manus quondam studiorum fida meorum,
 Et felix domino, notaq; Caesaribus,
 Destituit primos virides Demetrius annos:
 Quarta tribus lustris addita messis erat.
 Ne tamen ad stygias famulus descenderet umbras,
 Vreret implicitum cum scelerata lues.
 Cauimus; & domini ius omne remisimus agro:
 Munere dignus erat conualuisse meo.
 Sensit deficiens sua præmia, meq; patronum
 Dixit, ad infernas liber iturus aquas.

Ad Lycorim. LXXXII.

Qui pinxit Venerem tuam Lycori,
 Blanditus, puto, pictor est Mineræ.

Ad Scæuolam. LXXXIII.

Si dederint superi decies mihi millia centum,
 Dicebat, nondum Scæuola * factus eques:
 Qualiter ô viuam quàm largè, quàmq; beatè!
 Riserunt faciles, & tribuere Dei.
 Sordidior multò post hoc toga; pænula peior:
 Calceus est sartaterq; quaterq; cute.
 Déque decem plures semper seruantur oliuæ,
 Explicat & cenas vnica mensa duas;
 In ius ô fallax, atq; inficiator eamus:
 Aut viue, aut decies Scæuola redde Deis.

* iustus.
 Modius ex
 M. S.

De spectaculo. LXXXIV.

Picto quòd iuga delicata collo,
 Pardus sustinet, improbaq; tigres

D

Indul-

*Indulgent patientiam flagello:
 Mordent aurea quòd lupata cerui,
 Quod frenis Libyci domantur vrsi,
 Et quantum Calydon tulisse fertur,
 Paret purpureis aper capistris:
 Turpes esseda quòd trahunt bisontes,
 Et molles dare iussa quòd choreas
 Nigro bellua nil negat magistro:
 Quis spectacula non putet Deorum?
 Hæc transit tamen, vt minora, quisquæ
 Venatus humiles videt leonum,
 Quos velox leporum timor fatigat.
 Dimittunt, repetunt, amantq; captos,
 Et securior est in ore præda,
 Laxos cui dare, peruiosq; rictus
 Gaudent, & timidos tenere dentes.
 Mollem frangere dum pudet rapinam,
 Stratis cùm modò venerint iuuentis.
 Hæc clementia non paratur arte,
 Sed norunt cui seruiant leones.*

Ad Ouidium. LXXXV.

*In Nomentanis, Ouidi, quod nascitur * agris,
 Accepit quoties tempora longa merum;
 Exuit annosa mores, nomenq; senecta:
 Et quidquid voluit, testa vocatur anus.*

Ad Lucinum Iulium. LXXXVI.

*Sape mihi dicis Luci clarissime Iuli,
 Scribe aliquid magnum: desidiosus homo es.*

Otis

* V. aruis.

Otia da nobis: sed qualia fecerat olim

Mæcenas Flacco, Virgilioq³ suo.

Condere victuras tentem per secula * curas.

* chartas.

Et nomen flammis eripuisse meum.

In steriles campos nolunt iuga ferre iuuenti:

Pingue solum lassat, sed iuuat ipse labor.

Ad Gallum. LXXXVII.

Est tibi, sitq^{ue}, precor, multos crescatq³ per annos,

Pulchra quidem, verum Transiberina domus.

At mea Vipsanas spectant cenacula laurus:

Factus in hac ego sum iam regione senex.

Migrandum est vt mâne domi te Galle salutem:

* Es tanti vel si longius † illa foret.

* Est.

Sed tibi non multum est, vnum sit præsto togatum:

† aula.

Multum est, hunc vnum si mihi Galle nego.

Ipse salutabo decima, vel serius hora:

Mâne tibi pro me dicat * auere liber.

* auere.

De Catella Publi. LXXXIIX.

Issa est passere nequior Catulli.

Issa est purior osculo columbæ.

Issa est blandior omnibus puellis.

Issa est carior Indicis lapillis.

Issa est delicia catella Publi.

Hanc tu, si queritur, loqui putabis.

Sentit tristitiamq³ gaudiumq^{ue}.

Collo * nixa cubat, capitq³ somnos,

* hexa M.

Vt suspiria nulla sentiantur

S. Modij.

Et desiderio coacta ventris,

*Gutta pallia non fefellit vlla:
 Sed blando pede suscitatur, toroque
 Deponi rogatur, & * monet leuari.
 Castæ tantus inest pudor catellæ.
 Hanc ne lux rapiat suprema totam,
 Picta Publius exprimit tabella,
 In qua tam similem videbis Issam,
 Vt sit tam similis sibi nec * ipsa.
 Issam denique pone cum tabella:
 Aut utramque putabis esse veram,
 Aut utramque putabis esse pictam.*

* rogatur.

* Issa. apud
 Modium
 lego.

Ad Velocem. LXXXIX.

*Scribere me quereris Velox epigrammata longa.
 Ipse nihil scribis: tu breuiora facis.*

Ad Regulum. XC.

*Cum tibi sit sophiæ par fama, & cura * Deorum,
 Ingenio pietas nec minor ipsa * tuo.
 Ignorat meritis dare munera qui tibi librum,
 Et qui miratur, Regule, tura dari.*

* laborum.
 * suo.

In Priscum. XCI.

*Cum te non nossem, dominum regemque vocabam:
 Cum benete noui, iam mihi Priscus eris.*

Ad Lectorem. XCII.

*Quæcumque lusi iuuenis, & puer quondam,
 Apinasque nostras, quas nec ipse iam noui,
 Male collocare, si bonas voles horas,
 Et inuidebis otio tuo, Lector:*

*A Valeriano Pollio petes Quinto,
Per quem perire non licet meis nugis.*

Ad Faustinum. XCIII.

*Hos tibi vicinos, Faustine, Telesphorus hortos
Fænius, & breue rus, vdaquæ prata * tenent.*

* tenent.

*Condedit hic natæ cineres, nomenq; sacrauit,
Quod legis Antullæ, dignior ipse legi.*

Et stygias æquum fuerat † patrem isse sub vmbras:

† V. pater
isset vt vm-
bras. Mallē
ego pater
isset ad vm-
bras.

† Sed quia non licuit, viuit, vt ossa colat.

De Antulla. XCIV.

Hoc nemus æterno cinerum sacrauit honore,

Fænius, & culti iugera † pauca soli.

Hoc tegitur citò raptæ suis Antulla sepulchro:

Hoc erit Antullæ mistus vterque parens.

Si cupit hunc aliquis, moneo, ne speret agellum:

Perpetuò dominis seruiet iste suis.

† Quod.
† pulcra.

In Lupercum. XCV.

Occurris quoties, Luperce, nobis:

Vis, mittam puerum, subinde dicis,

Cui tradas epigrammaton libellum,

Lectum quem tibi protinus remittam.

Non est, quòd puerum Luperce vexes.

Longum est, si velit ad † Pyrum venire,

† vbi hah-
tauit Mar-
tialis.

Et scalis habito tribus, sed altis.

Quod quæris, propius petas licebit:

Argi nempe soles subire letum.

Contra Cæsaris est forum taberna,

Scriptis postibus hinc & inde totis,
 Omnes ut citò perlegas poëtas,
 Illinc me pete: ne roges Atreçtum:
 Hoc nomen dominus gerit tabernæ
 De primo dabit, alteróue nido
 Rasum pumice, purpuraq; cultum,
 Denariis tibi quinque Martialem.
 Tanti non es ais? sapis Luperce.

Ad † Cæcilianum. XCVI.

Cui legisse satis non est epigrammata centum,
 Nil illi satis est * Cæciliane mali.

† V. Sediti-
 tianum.

* Seditia-
 ne,

M. VAL

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON.

LIBER II.

 V I D nobis, inquis, cum epistola? parumne tibi præstamus, si legimus epigrammata? quid hîc porro dicturus es, quod non possis versibus dicere? Video quare tragædi epistolam accipiant, quibus pro se loqui non licet. Epigrammata Curione non egent, & contenta sunt sua, id est, mala lingua. In quacunque pagina visum est, epistolam faciunt. Noli ergo, si tibi videtur, rem facere ridiculam, & togam saltanti inducere personæ. Denique videas an te delectet contra retiarium ferula. Ego inter illos sedeo, qui protinus reclamant. Puto me hercule, Deciane, verum dicis. Quid, si scias, cum qua, & quàm longa epistola negotium fueris habiturus? Itaq; quod exigis fiat. Debebūt tibi, si qui in hunc librum inciderint, quòd ad primam paginam non laesi pervenient.

Ad librum suum. I.

TERcentena quidem poteras epigrammata ferre:
Sed quis te ferret perlegeretq; liber?

At nunc succincti quæ sunt bona disce libelli.

Hoc primum est, breuior quod mihi charta perit.
Deinde quod hæc vna peragit librarius hora,

Nec tantum nugis seruiet iste meis.

Tertia res hæc est; quod si cui fortè legeris;

Sis licet vsque malus, non odiosus eris.

Te conuiua leget misto quincunce: sed antè,

Incipiat positus quam tepuisse calix.

Esse tibi tanta cautus breuitate videris.

Hei mihi, quàm multis sic quoq; longus eris?

Ad Cæsarem Domitianum. II.

Creta dedit magnum, maius dedit Africa nomen,

Scipio quod victor, quoq; Metellus habet.

Nobilius domito tribuit Germania Rheno,

Et puer hoc dignus nomine Cæsar eras:

Frater Idumæos meruit cum patre triumphos:

† V. Cattis. Quæ datur ex † Dacis Laurea, tota tua est.

Ad Sextum. III.

Sexte nihil debes, nil debes Sexte, fatemur.

Debet enim, si quis soluere Sexte potest.

Ad Decianum. IV.

Ne valeam, si non totis Deciane diebus,

Et tecum totis noctibus esse velim.

Sed duo sunt, quæ nos distinguunt, millia passum.

Quatuor hæc sunt, cum rediturus eam.

Sapè

Sæpe domi non es: cum sis quoq; sæpe, negaris:

Vel tantum causis, vel tibi sæpe vacas.

Te tamen vt videam, duo millia non piget ire:

Vt te non videam, quatuor ire piget.

Ad Seuerum. V.

Inunc, edere me iube libellos,

Lectis vix tibi paginis duabus.

*Spectas * ἑξατοκωλικὸν Seuere,*

† *Et longas trahis oscitationes.*

Hæc sunt, quæ relegente me solebas

Rapta scribere, sed Vitellianis.

Hæc sunt singula, quæ sinu ferebas

Per conuiuia cuncta, per theatra.

Hæc sunt, aut meliora, si qua nescis.

Quid prodest mihi tam macer libellus,

Nullo crassior, vt sit vmbilico.

Si totus tibi triduo legatur?

Nunquam deliciæ supiniore.

Lassus tam citò deficis viator.

Et cum currere debeas Bouillas,

† *Iter iungere quæris ad Camænas.*

Inunc edere me iube libellos.

Ad Attalum. VI.

Declamas bellè, causas agis Attale bellè.

Historias bellas, carmina bella facis.

Componis bellè † mimos, epigrammata bellè.

Bellus Grammaticus, bellus es Astrologus.

* ἑξατο-

κώλιον

legit Ios.

Scaliger ad

Tibullum.

† Quid.

† Interiū-
gere legen-
dum esse
rectè docēt
docti.

† numeros

Et bellè cantas, & saltas Attale bellè.

Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.

Nil bene cùm facias, facis attamen omnia bellè.

*Vis dicam quid sis? magnus es * ardelio.*

* artelio.
vox noua.

Ad Lectorem. VII.

Si qua videbuntur chartis tibi Lector in istis,

Siue obscura nimis, siue Latina parum:

Non meus est error: nocuit librarius illis,

Dum properat versus annumerare tibi.

Quòd si non illum, sed me peccasse putabis:

Tunc ego te credam cordis habere nihil.

* M. S. Mo-
dij, quasi
nos mani-
festa nege-
mus.
* quod
V. c.

*Ista tamen mala sunt, * quæ si manifesta negamus,*

Hæc mala sunt, sed tu non meliora facis.

In Postumum. VIII.

*Basia dimidio * quæ das mihi Postume labro*

Laudo: licet demas hinc quoq; dimidium.

Vis dare maius adhuc, & inenarrabile munus?

Hoc tibi habe totum Postume dimidium.

In Selium. IX.

Quòd fronte Selium nubila vides Rufe,

Quòd ambulator porticum terit serus,

Lugubre quiddam quòd tacet piger vultus,

Quòd pæne terram tangit indecens nasus,

Quòd dextra pectus pulsatur, & comam vellit,

Non ille amici fata luget, aut fratris,

Vterque natus viuit, & precor viuat.

Salua est & vxor, sarcinaq; seruiq;ue:

Nihil

*Nihil colonus, villicusq; decoxit,
Mæroris igitur causa, * quod domi cenat.*

In Postumum. X.

*Esse quid hoc dicam, quod olent tua basia myrrham,
Quodq; tibi est nunquam non alienus odor?
Hoc mihi suspectum est, quod oles bene Postume
semper:*

Postume non bene olet, qui bene semper olet.

Ad Sextum. XI.

*Et iudex petit, & petit patronus.
Soluas censeo Sexte creditori.*

Ad Paulinum de Selio. XII.

*Nil intentatum Selius, nil linquit inausum,
Cenandum quoties iam videt esse domi.
Currit ad Europen, & te Pauline, tuosq;
Laudat Achilleos, sed sine fine, pedes.
Si nihil Europe fecit, tum septa petuntur,
Si quid Phyllirides præstet, & Æsonides.
Hinc quoq; deceptus Mæphitica templa frequentat,
Assidet & cathedris mæsta iuuenca tuis.
Inde petit centum pendentia tecta columnis,
Illinc Pompei dona, nemusq; duplex.
Nec fortunati spernit, nec balnea Fausti,
Nec Grylli tenebras, Æoliamq; Lupi.
Nam thermis iterum cunctis, iterumq; lauat,ur,
Omnia cum fecit, sed renuente Deo.
Lotus ad Europes tepida buxeta recurrit,
Si quis ibi serum carpat amicus iter,*

* causa q
est? domi
cenat. M.
S. Modij
Lipfius.
causâ quâ
Fortean,
causa que

*Per te, perq³ tuam vector lasciue, puellam,
Ad cenam Selium tu, rogo, Taure voca.*

In Hermum. XIII.

*Quòd nulli calicem tuum propinas,
Humanè facis Herme, non superbè.*

In Zoilum. XIV.

*Zoilus ægrotat: faciunt hanc stragula febrem?
Si fuerit sanus, coccina quid facient?
Quid torus à Nilo, quid sindone tinctus olenti?
Ostendit stultas quid nisi morbus opes?
Quid tibi cum medicis? dimitte Machaonas omnes.
Vis fieri sanus? stragula sume mea.*

Ad Amianum. XV.

*Tonstrix Suburæ faucibus sedet primis,
Cruenta pendent qua flagella tortorum,
Argiq³ letum multus obsidet sutor.
Sed ista tonstrix Amiane, non tondet,
Non tondet, inquam, quid † ergo facit? radit.*

† igitur.

In Maximum. XVI.

*Capto tuam, pudet heu, sed capto Maxime cenam:
Tu captas aliam, iam sumus ergo pares.
Mâne salutatum venio: tu diceris isse.
Antè salutatum: Iam sumus ergo pares.
Sum comes ipse tuus, tumidiq³ ante ambulo regis:
Tu comes alterius. iam sumus ergo pares.
Esse sat est seruum: iam nolo vicarius esse.
Qui rex est, regem, Maxime, non habeat.*

Ad

Ad Zoilum. XVII.

Felicem fieri credis me Zoile cena :

Felicem † cena Zoile deinde tua?

Debet Aricino conuiuia recumbere cliuo ,

Quem tua felicem Zoile cena facit.

† cenam
Zoile dan-
do tuam.

De Paulo. XVIII.

Carmina Paullus emit, recitat sua carmina Paulus,

Nam quod emas, possis dicere iure tuum.

In Posthumum. XIX.

Basia das aliis: aliis das Posthume dextram.

Dicis, vtrum mauis, elige? malo manum.

De eodem. XX.

Quid mihi vobiscum est, ô Phœbe, nouemq; sorores?

Ecce nocet vati Musa iocosa suo.

Dimidio nobis dare Posthumus antè solebat

Basia, nunc labro cœpit vtroque dare.

De eodem. XXI.

Non dicam, licet vsq; me rogetis,

Quis sit Posthumus in meo libello.

Non dicam. quid enim mihi necesse est,

Has offendere basiationes,

Quæ se tam bene vindicare possunt?

In Candidum. XXII.

Si det iniqua tibi tristem fortuna reatum,

Squallidus hærebo, pallidiorq; reo.

Si iubeat patria damnatum excedere terra,

Per freta, per scopulos exulis ibo comes.

Dat

Dat tibi diuitias; ecquid sunt ista duorum?

Das partem, multum est. Candide, das aliquid?

* eris ergo miser.
*Mecum * ergo miser es. quòd si Deus ore sereno
 Annuerit: felix Candide solus eris.*

Ad Bithynicum. XXIII.

Quòd querulum spirat, quòd acerbum Nævia tussit.

In quæ suos mittit sputa subinde sinus:

Iam te rem factam Bithynice credis habere?

tussiendo.
Erras. blanditur Nævia, non moritur.

De Selio. XXIV.

Laudantem Selium cum cenæ retia tendis

Accipe, siue legas, siue patronus agas.

Effetè, grauter, citò, nequiter, euge, beatè.

Hoc volui. facta est iam tibi cena, tace.

Ad Rufum. XXV.

Rufe vides illum subsellia prima tenentem,

Cuius & hinc lucet sardonychata manus.

Quæq; Tyron toties epotauere lacernæ,

Et toga non tactas vincere iussa niues:

Cuius olet toto pinguis coma Marceliano,

Et splendent vulso brachia trita pilo.

* hesternæ. Non * extrema sedet lunata lingula planta,

sic cū V. D. Coccinna non læsum cingit aluta pedem.

lege. Et numerosa linunt * stellantem splenia frontem.

* stillantē. Ignoras quid sit? splenia tolle, leges.

Lipsius in Notis re. In Caium. XXVI.

fert ad vnguentæ. Mantua viginti sestertia fortè rogabam,

Quæ vel donanti non graue munus erat.

Quip-

Quippe rogabatur felixque, vetusq; sodalis,
Et cuius laxas arca flagellat opes.

Is mihi, diues eris, si causas egeris, inquit.

Quod peto da Cai, non peto, consilium.

In Ponticum. XXVII.

Lis mihi cum Balbo est, tu Balbum offendere non vis,

Pontice; cum Licino: * hic quoq; magnus homo est. * est sic,

Vexat saepe meum Patrobas confinis agellum:

&c.

Contra libertum Cæsaris ire times.

Abnegat, & retinet nostrum Latonia seruum.

Respondes, orba est, diues, anus, vidua.

Non bene, crede mihi, seruo seruitur amico.

Sit liber, dominus qui volet esse meus.

Ad Phœbum. XXVIII.

Cum sint crura tibi, simulent quæ cornua Luna,

In rhytio poteras Phœbe lauare pedes.

In Pannicum. XXIX.

Pectere te nolim, sed, nec turbare capillos.

Splendida sit nolo, sordida nolo cutis.

Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reorum.

Nolo virum nimium, Pannice, nolo parum.

Nunc tibi crura pilis, & sunt tibi pectora setis

Horrida: sed mens est Pannice vulsa tibi.

In Cæcilianum. XXX.

Quidquid ponitur hinc, & inde verris:

Mammas suminis, imbricemque porci,

Communemque duobus attagenam,

Mullum dimidium, lupumque totum,

*Murenæq; latus, femurq; pulli,
Stillantemq; alica sua palumbum.
Hæc cùm condita sunt madente mappa;
Traduntur puero domum ferenda.
Nos accumbimus otiosa turba.
Vllus si pudor est, repone cenam.
Craste Cæciliane non † vocabo.*

† vocau.
mirificè ar
ridet hoc
vocau. vi-
de Modiū
epist. 33.

In Linum. XXXI.

*Quid mihi reddat ager, quæris Line, Nomentanus.
Hoc mihi reddit ager: te Line non video.*

De muneribus mœchæ. XXXII.

*Coccinna famose donas, & ianthia mœchæ.
Vis dare, quæ meruit munera? mitte togam.*

In Tongilium. XXXIII.

Vri Tongilius malè dicitur hemitritæo

† V. nunc.

Noui hominis mores: esurit, atq; sitit.

Subdola tenduntur crassis † modò retia turdis,

† saccetur.

Hamus & in mullum mittitur, atq; lupum.

Turnebus

Cæcuba † siccentur, quæq; annus coxit Opimi:

rectè legit.

Condantur parco fusca Falerna vitro

Omnes Tongilium medici iussere lauari.

O stulti, febrem creditis esse? gula est.

In Maximinam. XXXIV.

Ride si sapiſ ô puella, ride,

Pelignus puto dixerat poëta:

Sed non dixerat omnibus puellis.

† Venon

dixerit.

† Quamuis dixerat omnibus puellis.

Non dixit tibi, tu puella non es.

Et tres sunt tibi, Maximina, dentes,

Sed planè piceiꝫ, buxeiꝫ.

Quare, si speculo, mihiꝫ credis,

Debes non aliter timere risum,

Quàm ventum Spanius, manumꝫ * Priscus.

* Crispus.

Quàm cretata timer Fabulla nimbum,

Cerussata timer Sabella solem:

Vultus * induet tu magis seueros,

† finge
tuos.

Quàm coniunx Priami, nurusꝫ maior.

Mimos ridiculi Philistionis, homo ^{ex melle} ~~seque~~ ^{inducit}

Et conuiuia nequiora vita,

Et quidquid lepida procacitate

Laxat perspicuo labella risu.

Te maesta decet assidere matri,

Lugentiꝫ virum, piũꝫ fratrem, ^{quæ est in lecta}

Et tantũ tragicis vacare Musis.

At tu iudicium secuta nostrum,

Plora, si sapias, ô puella, plora.

In Candidum. XXXV.

† Candide κοινὰ φίλων, hæc sunt tua Candide πάντα.

Quæ tu magniloquus nocte, dieꝫ sonas.

† κοινὰ φί-

Te Lacedæmonio velat toga lota Galeo,

λων hæc

Vel quam seposito de grege * Parma dedit.

sunt tua

At me quæ passa est Furias, & cornua tauri,

semper,

Noluerit dici quam pila prima suam.

candide,

Misit Agenorida Cadmi tibi terra lacernas:

κοινὰ

Non vendes nummis coccina nostra tribus.

* Creta, A-

ceræ.

E

Tu

*Tu Lybicos Indis suspendis dentibus orbes:
 Fulcitur testa fagina mensa mihi.
 Immodici tibi flava tegunt Chrysendeta nulli:
 Concolor in nostra cammare lance rubes,
 Ex opibus tantis veteri, fidoq³ sodali,
 Das nihil, & dicis, cadide κοινὰ φίλων.*

In Sextum. XXXVI.

*Emi seu puerum, togamue pexam,
 Seu tres, ut puto, quatuorue libras.
 Sextus protinus ille fenerator,
 Quem nostis veterem meum sodalem,
 Ne quid forte petam, timer, cauetque.
 Et secum, sed ut audiam, susurrat,
 Septem millia debeo Secundo,
 Phæbo quatuor, undecim Phileto,
 Et quadrans mihi nullus est in arca.
 O grande ingenium mei sodalis!
 Durum est, Sexte, negare, cum rogaris?
 Quanto durius, antequam rogeris?*

In Næuolum. XXXVII.

*Florida per varios, ut pingitur hybla colores,
 Cum breue Sicania ver populantur apes:
 Sic tua † compositis perlucet † praela lucernis:
 Sic micat innumeris arcula synthesisibus.
 Atque unam vestire tribum tua vellera possunt.
 Apula non uno quæ grege terra tulit.
 Tu spectas hyemem succincti lentus amici,
 Prô scelus, & lateris frigora † tuta times.*

Quan-

† opposi-
tis, suppo-
fitis.

† prata la-
cernis.

† V. trita.

Lipsius tu-
te.

Quantum erat infelix pannis fraudare duobus?

** Non metuas mortem, Naeole, sed tineas.*

** Quod re-
nuis non
te (Quid,
renuis.)
non te, &c.*

Ad Rufum. XXXVIII.

Cauponem, laniumque, balneumque

Tonsorem, tabulamque, calculosque,

Et paucos, sed ut eligam, libellos:

Vnum non nimium rudem sodalem,

Hec presta mihi Rufe, vel Bitontis,

Et thermas tibi habe Neronianas.

In Maximum. XXXIX.

Vis fieri liber? mentiris, Maxime, non vis:

Sed fieri si vis, hac ratione potes.

Liber eris, cenare foris, si Maxime nolis:

Veientana tuam, si domat una sitim:

Si ridere potes miseri chrysendeta Cinna:

Contentus nostra si potes esse toga.

Hac tibi si vis est, si mentis tanta potestas,

Liberior Partho vivere rege potes.

Ad Sextum. XL.

Viste, Sexte, coli, volebam amare.

Parendum est tibi: quod iubes, coleris.

Sed si te colo, Sexte, non amabo.

In † fictum diuitem. XLI.

Hic, quem videtis gressibus vagis lentum,

Amethystinatus media qui secatur septa;

Quem non lacernis Publius meus vincit,

Non ipse Codrus alpha penulatorum:

Quem grex togatus sequitur, & capillatus,

*† de Mi-
croco di-
uite.*

*Recensq; sella, linteisq; lorisq;ue:
Oppigneravit ad modò Claudij mensam
Vix octo nummis annulum, unde cenares.*

In Zoilum. XLII.

*Pexatus pulchrè rides mea Zoile trita.
Sunt hæc trita quidem Zoile, sed mea sunt.*

De Cenatione micæ. XLIII.

*Mica vocor. quid sim, cernis? Cenatio parva.
Ex me Casareum prospicis ecce tholum.*

*Frangetor: pete vina: rosas cape: tingere nardo:
Ipse iubet mortis * te meminisse Deus.*

* dememi-
nisse.

In † Taurum. XLIV.

† Laurum.

*Dum modò causidicum, dum te modò rhetora fin-
gis,*

Et non decernis, Taure, quid esse velis;

* transis.
† annos.

*Peleos, & Priami * transit, vel Nestoris † atas,
Et fuerat serum iam tibi desinere.*

*Incipe, tres uno perierunt rhetores anno,
Si quid habes animi, si quid in arte vales.*

Si schola damnetur, fora litibus omnia feruent:

*Ipse * potest fieri Marsya causidicus.*

* potes.

† sperabi-
mus.

Eia age, rumpe moras. quo te † spectabimus usque?

*Dum, * quid sis, dubitas, iam potes esse nihil.*

* quis.

In Saletanum. XLV.

Cur tristiores cernimus Saletanum?

An causa levis est? extuli, inquis, uxorem.

O grande fati crimen! ô gravem casum!

Ille, illa dives mortua est Secundilla,

Cente-

*Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem occidisset hoc tibi, Saletane.*

In Lalagen. XLVI.

*Unus de toto peccauerat orbe comarum
Annulus, incerta non bene fixus acu.
Hoc facinus Lalage speculo, quo viderat, ulta est,
Et cecidit sectis ista Plecusa comis.
Desine * iam Lalage tristes ornare capillos,
Tangat & insanum nulla puella caput.
Hoc salamandra notet, vel seua nouacula nudet,
Ut digna speculo fiat imago tuo.*

* tam.

In Postumum. XLVII.

*Occurris quocunq; loco mihi Postume, clamas
Protinus, & prima est hac tua vox, quid agis?
Hoc, si me decies una conueneris hora
Dicis. habes puto tu Postume, nil quod agas.*

Ad Olum. XLVIII.

*Quòd te nomine iam tuo saluto,
Quem regem, & dominum prius vocabam,
Ne me dixeris esse contumacem.
Totis pilea sarcinis redemi.
Reges & dominos habere debet,
Qui se non habet, atque concupiscit,
Quod reges dominiq; concupiscunt.
Seruum si potes, Ole, non habere,
Et regem potes, Ole, non habere.*

In Classicum. XLIX.

*Inuitum cenare foris te Classicè dicis,
 Si non mentiris, Classicè, dispeream.
 Ipse quoque ad cenam gaudebat Apicius ire.
 Cum cenaret, erat tristior ille, domi.
 Si tamen inuitus vadis, cur Classicè vadis?
 Cogor, ais? verum est, cogitur & Selius.
 En rogat ad cenam Melior te, Classicè, rectam.
 Grandia verba ubi sunt? si vires, ecce nega.*

Ad Cæcilianum. L.

*Candidius nihil est te, Cæciliane, notavi,
 Si quando ex nostris disticha pauca legis.
 Protinus aut Marci recitas, aut scripta Catulli.
 Hæc mihi das, tamquam deteriora legas,
 Ut collata magis placeant mea? credimus * illud.
 Malo tamen recites Cæciliane tua.*

* istud.

In Saufellum. LI.

*Cinctum togatis post & antè Saufellum,
 Quanta reduci Regulus solet turba,
 Ad alta tonsum templa cum reum misit,
 Maternæ cernis? invidere nolito.
 Comitatus iste sit precor tuus nunquam.
 Hos illi amicos, & greges togatorum,
 Fusciculenus præstat, & Faentinus.*

De leone. LII.

*Verbera securi solitus leo ferre magistri,
 Insertamque pati blandus in ora manum.*

Dedi-

*Dedidicit pacem, subito feritate reuersa,
Quanta nec in Libycis debuit esse iugis.
Nam duo de tenera puerilia corpora turba,
Sanguineam rastris qua renouabat humum,
Seuus & infelix furiali dente peremit.*

*Martia non vidit maius arena nefas.
Exclamare libet, crudelis, perfide prado,
A nostra pueris parcere disce lupa.*

De Mario. LIII.

*Argenti libras Marius tibi quinq; reliquit.
Cui nihil ipse dabas, is tibi verba dedit.*

In Cosconium. LIV.

*Cosconi, qui longa putas epigrammata nostra.
Vtilis ungendis axibis esse potes.
Hac tu credideris longum ratione colossum,
Et puerum Bruti dixeris esse breuem.
Disce, quod ignoras: Marss, doctiq; Pedonis,
Sape duplex unum pagina tractat opus.
Non sunt longa, quibus nihil est quod demere
possis:*

Sed tu, Cosconi, disticha longa facis.

Ad Cæcilianum. LV.

*† Estiuo serues, ubi piscem tempore quaris?
In thermis serua, Cæciliane, tuis.*

† Festiuo.
sed malè.

In Nasicam. LVI.

*Inuitas tunc me, cùm scis Nasicam vocatum.
Excusatum habeas me, rogo: ceno domi.*

Et bellè cantas, & saltas Attale bellè.

Bellus es arte lyrae, bellus es arte pilae.

Nil bene cùm facias, facis attamen omnia bellè.

*Vis dicam quid sis? magnus es * ardelio.*

* artelio.
vox noua.

Ad Lectorem. VII.

Si qua videbuntur chartis tibi Lector in istis,

Siue obscura nimis, siue Latina parum:

Non meus est error: nocuit librarius illis,

Dum properat versus annumerare tibi.

Quòd si non illum, sed me peccasse putabis:

Tunc ego te credam cordis habere nihil.

* M.S. Mo-
dij, quasi
nos mani-
festa nege-
mus.
* quod
V.C.

*Ista tamen mala sunt, * quæ si manifesta negamus,*

Hæc mala sunt, sed tu non meliora facis.

In Postumum. VIII.

*Basia dimidio * quæ das mihi Postume labro*

Laudo: licet demas hinc quoque dimidium.

Vis dare maius adhuc, & inenarrabile munus?

Hoc tibi habe totum Postume dimidium.

In Selium. IX.

Quòd fronte Selium nubila vides Ruse,

Quòd ambulator porticum terit serus,

Lugubre quiddam quòd tacet piger vultus,

Quòd pæne terram tangit indecens nasus,

Quòd dextra pectus pulsatur, & comam vellit,

Non ille amici fata luget, aut fratris,

Vterque natus viuit, & precor viuat.

Salua est & vxor, sarcinaque seruique:

Nihil

Nil colonus, villicusq; decoxit,

*Mæroris igitur causa, * quod domi cenat.*

In Postumum. X.

Esse quid hoc dicam, quod olent tua basia myrrham,

Quodq; tibi est nunquam non alienus odor?

*Hoc mihi suspectum est, quod oles bene Postume
semper:*

Postume non bene olet, qui bene semper olet.

Ad Sextum. XI.

Et iudex petit, & petit patronus.

Solvas censeo Sexte creditori.

Ad Paulinum de Selio. XII.

Nil intentatum Selius, nil linquit inausum,

Cenandum quoties iam videt esse domi.

Currit ad Europen, & te Pauline, tuosq;

Laudat Achilleos, sed sine fine, pedes.

Si nihil Europe fecit, tum septa petuntur,

Si quid Phyllirides præstet, & Æsonides.

Hinc quoq; deceptus Mæphitica templa frequentat,

Assidet & cathedris mæsta iuuenca tuis.

Inde petit centum pendentia tecta columnis,

Illinc Pompei dona, nemusq; duplex.

Nec fortunati spernit, nec balnea Fausti,

Nec Grylli tenebras, Æoliamq; Lupi.

Nam thermis iterum cunctis, iterumq; lauatur,

Omnia cum fecit, sed renuente Deo.

Lotus ad Europes tepida buxeta recurrit,

Si quis ibi serum carpat amicus iter,

* causa q
est? domi
cenat. M.

S. Modij

Lipsius.

causâ quâ

Fortean,

causa que

*Per te, perq̃ tuam vector lasciue, puellam,
Ad cenam Selium tu, rogo, Taure voca.*

In Hermum. XIII.

*Quòd nulli calicem tuum propinas,
Humanè facis Herme, non superbè.*

In Zoilum. XIV.

*Zoilus egrotat: faciunt hanc stragula febrem?
Si fuerit sanus, cocchina quid facient?
Quid torus à Nilo, quid sindone tinctus olenti?
Ostendit stultas quid nisi morbus opes?
Quid tibi cum medicis? dimitte Machaonas omnes.
Vis fieri sanus? stragula sume mea.*

Ad Amianum. XV.

*Tonstrix Suburæ faucibus sedet primis,
Cruenta pendent qua flagella tortorum,
Argiq̃ letum multus obsidet sutor.
Sed ista tonstrix Amiane, non tondet,
Non tondet, inquam, quid † ergo facit? radit.*

† igitur.

In Maximum. XVI.

*Capto tuam, pudet heu, sed capto Maxime cenam:
Tu captas aliam, iam sumus ergo pares.
Mâne salutatum venio: tu diceris isse.
Antè salutatum: Iam sumus ergo pares.
Sum comes ipse tuus, tumidiq̃ anteambulo regis:
Tu comes alterius. iam sumus ergo pares.
Esse sat est seruum: iam nolo vicarius esse.
Qui rex est, regem, Maxime, non habeat.*

Ad

Ad Zoilum. XVII.

Felicem fieri credis me Zoile cena :

Felicem † cena Zoile danda tua?

Debet Aricino conuiua recumbere cliuo ,

Quem tua felicem Zoile cena facit.

† cenam
Zoile dan-
do tuam.

De Paullo. XVIII.

Carmina Paullus emit, recitat sua carmina Paulus,

Nam quod emas, possis dicere iure tuum.

In Posthumum. XIX.

Basia das aliis: aliis das Posthume dextram.

Dicis, vtrum mauis, elige? malo manum.

De eodem. XX.

Quid mihi vobiscum est, ô Phæbe, nouemq; sorores?

Ecce nocet vati Musa iocosa suo.

Dimidio nobis dare Posthumus antè solebat

Basia, nunc labro cæpit vtroque dare.

De eodem. XXI.

Non dicam, licet vsq; me rogetis,

Quis sit Posthumus in meo libello.

Non dicam. quid enim mihi necesse est,

Has offendere basiationes ,

Quæ se tam bene vindicare possunt?

In Candidum. XXII.

Si det iniqua tibi tristem fortuna reatum ,

Squallidus hærebo, pallidiorq; reo.

Si iubeat patria damnatum excedere terra,

Per freta, per scopulos exulis ibo comes.

Dat

Dat tibi diuitias; ecquid sunt ista duorum?

Das partem, multum est. Candide, das aliquid?

* eris ergo miser. *Mecum * ergo miser es. quòd si Deus ore sereno
Annuerit: felix Candide solus eris.*

Ad Bithynicum. XXIII.

Quòd querulum spirat, quòd acerbum Nævia tussit.

Inquæ suos mittit sputa subinde sinus:

Iam te rem factam Bithynice credis habere?

tussiendo. *Erras. blanditur Nævia, non moritur.*

De Selio. XXIV.

Laudantem Selium cùm cenæ retia tendit

Accipe, siue legas, siue patronus agas.

Effetè, grauter, citò, nequiter, euge, beatè.

Hoc volui. facta est iam tibi cena, tace.

Ad Rufum. XXV.

Ruse vides illum subsellia prima tenentem,

Cuius & hinc lucet sardonychata manus.

Quæq; Tyron toties epotauere lacernæ,

Et toga non tactas vincere iussa niues:

Cuius olet toto pinguis coma Marceliano,

Et splendent vulso brachia trita pilo.

* hesterna. *Non * extrema sedet lunata lingula planta,*

sic cū V. D. *Coccinna non læsum cingit aluta pedem.*

lege.

* stillantē.

Lipsius in

Notis re.

fert ad vn-

guenta.

*Et numerosa linunt * stellantem splenia frontem.*

Ignoras quid sit? splenia tolle, leges.

In Caium. XXVI.

Mantua viginti sestertia fortè rogabam,

Quæ vel donanti non graue munus erat.

Quip-

Quippe rogabatur felixque, vetusque sodalis,
Et cuius laxas arca flagellat opes.

Is mihi, diues eris, si causas egeris, inquit.

Quod peto da Cai, non peto, consilium.

In Ponticum. XXVII.

Lis mihi cum Balbo est, tu Balbum offendere non vis,

Pontice; cum Licino: * hic quoque magnus homo est. * est sic,

Vexat saepe meum Patrobas confinis agellum:

&c.

Contra libertum Cæsaris ire times.

Abnegat, & retinet nostrum Latonia servum.

Respondes, orba est, diues, anus, vidua.

Non bene, crede mihi, seruo servitur amico.

Sit liber, dominus qui volet esse meus.

Ad Phœbum. XXVIII.

Cum sint crura tibi, simulent quæ cornua Lunæ,

In rhytio poteras Phœbe lavare pedes.

In Pannicum. XXIX.

Pectere te nolim, sed, nec turbare capillos.

Splendida sit nolo, sordida nolo cutis.

Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reorum.

Nolo virum nimium, Pannice, nolo parum.

Nunc tibi crura pilis, & sunt tibi pectora setis

Horrida: sed mens est Pannice vulsa tibi.

In Cæcilianum. XXX.

Quidquid ponitur hinc, & inde verris:

Mammæ suminis, imbricemque porci,

Communemque duobus attagenam,

Mullum dimidium, lupumque totum,

*Murenæq; latus, femurq; pulli,
Stillantemq; alica sua palumbum.
Hæc cùm condita sunt madente mappa;
Traduntur puero domum ferenda.
Nos accumbimus otiosa turba.
Vllus si pudor est, repone cenam.
Craste Cæciliane non † vocabo.*

† vocauit.
mirificè ar-
ridet hoc
vocauit. vi-
de Modiū
epist. 33.

In Linum. XXXI.

*Quid mihi reddat ager, quæris Line, Nomentanus.
Hoc mihi reddit ager: te Line non video.*

De muneribus mœchæ. XXXII.

*Coccinna famose donas, & ianthia mœchæ.
Vis dare, quæ meruit munera? mitte togam.*

In Tongilium. XXXIII.

*Vri Tongilius malè dicitur hemitritæo
Noui hominis mores: esurit, atq; sitit.
Subdola tenduntur crassis † modò retia turdis,
Hæmus & in mullum mittitur, atq; lupum.
Cæcuba † siccentur, quæq; annus coxit Opimi:
Condantur parco fusca Falerna vitro
Omnes Tongilium medici iussere lauari.
O stulti, febrem creditis esse? gula est.*

† V. nunc.

† faccetur.
Turnebus
rectè legit.

In Maximinam. XXXIV.

*Ride si sapias ô puella, ride,
Pelignus puto dixerat poëta:
Sed non dixerat omnibus puellis.
† Quamuis dixerat omnibus puellis.*

† Venon
dixerit.

Non

Non dixit tibi, tu puella non es.

Et tres sunt tibi, Maximina, dentes,

Sed planè piceiꝫ, buxeiꝫ.

Quare, si speculo, mihiꝫ credis,

Debes non aliter timere risum,

Quàm ventum Spanius, manumꝫ * Priscus.

* Crispus.

Quàm cretata timer Fabulla nimbum,

Cerussata timer Sabella solem:

Vultus * indue tu magis seueros,

† finge
tuos.

Quàm coniunx Priami, nurusꝫ maior.

Mimos ridiculi Philistionis, homo ^{comedia} ~~seque~~ ^{inducit} ~~inducit~~

Et conuiuia nequiora vita,

Et quidquid lepida procacitate

Laxat perspicuo labella risu.

Te mesta decet assidere matri,

Lugentiꝫ virum, piũꝫ fratrem, ^{qua' est in lecta}

Et tantũ tragicis vacare Musis.

At tu iudicium secuta nostrum,

Plora, si sapis, ò puella, plora.

In Candidum. XXXV.

† Candide κοινὰ φίλων, hæc sunt tua Candide πάντα.

Quæ tu magniloquus nocte, dieꝫ sonas.

† κοινὰ φί-

Te Lacedæmonio velat toga lota Galeo,

λων hæc

Vel quam seposito de grege * Parma dedit.

sunt tua

At me quæ passa est Furias, & cornua tauri,

semper,

Noluerit dici quam pila prima suam.

candide,

κοινὰ

Misit Agenorida Cadmi tibi terra lacernas:

* Creta, A-

Non vendes nummis coccina nostra tribus.

ceræ.

E

Tu

Tu Lybicos Indis suspendis dentibus orbes:

Fulcitur testa fagina mensa mihi.

Immodici tibi flava tegunt Chrysendeta nulli:

Concolor in nostra cammare lance rubes.

Ex opibus tantis veteri, fidoq³ sodali,

Das nihil, & dicis, cadide κοινὰ φίλων.

In Sextum. XXXVI.

Emi seu puerum, togamue pexam,

Seu tres, ut puto, quatuorue libras.

Sextus protinus ille fenerator,

Quem nostis veterem meum sodalem,

Ne quid forte petam, timer, cauet que.

Et secum, sed ut audiam, susurrat,

Septem millia debeo Secundo,

Phæbo quatuor, undecim Phileto,

Et quadrans mihi nullus est in arca.

O grande ingenium mei sodalis!

Durum est, Sexte, negare, cum rogaris?

Quanto durius, antequam rogeris?

In Næuolum. XXXVII.

Florida per varios, ut pingitur hybla colores,

Cum breue Sicania ver populantur apes:

Sic tua † compositis perlucet † praela lucernis:

Sic micat innumeris arcula synthesisibus.

Atque unam vestire tribum tua vellera possunt,

Apula non uno qua grege terra tulit.

Tu spectas hyemem succincti lentus amici,

Prò scelus, & lateris frigora † tuta times.

Quan-

† opposi-
tis, suppo-
sitis.

† prata la-
cernis.

† V. trita.

Lipsius tu-
te.

Quantum erat infelix pannis fraudare duobus?

** Non metuas mortem, Naeole, sed tineas.*

** Quod re-
nuis non
te (Quid,
renuis.)
non te, &c.*

Ad Rufum. XXXVIII.

*Cauponem, laniumque, balneumque
Tonsorē, tabulamque, calculosque,
Et paucos, sed ut eligam, libellos:*

Vnum non nimium rudem sodalem,

Hac presta mihi Rufe, vel Bitontis,

Et thermas tibi habe Neronianas.

In Maximum. XXXIX.

Vis fieri liber? mentiris, Maxime, non vis:

Sed fieri si vis, hac ratione potes.

Liber eris, cenare foris, si Maxime nolis:

Veientana tuam, si domat vna sitim:

Si ridere potes miseri chrysendeta Cinna:

Contentus nostra si potes esse toga.

Hac tibi si vis est, si mentis tanta potestas,

Liberior Partho vivere rege potes.

Ad Sextum. XL.

Viste, Sexte, coli, volebam amare.

Parendum est tibi: quod iubes, coleris.

Sed si te colo, Sexte, non amabo.

In † fictum diuitem. XLI.

*† de Mi-
croco di-
uite.*

Hic, quem videtis gressibus vagis lentum,

Amethystinatus media qui secat septa;

Quem non lacernis Publius meus vincit,

Non ipse Codrus alpha penulatorum:

Quem grex togatus sequitur, & capillatus,

*Recensq; sella, linteisq; lorisq;ue:
Oppigneravit ad modò Claudij mensam
Vix octo nummis annulum, unde cenares.*

In Zoilum. XLII.

*Pexatus pulchrè rides mea Zoile trita.
Sunt hæc trita quidem Zoile, sed mea sunt.*

De Cenatione micæ. XLIII.

*Mica vocor. quid sim, cernis? Cenatio parua.
Ex me Casareum prospicis ecce tholum.*

Frangetor: pete vina: rosas cape: tingere nardo:

* dememi-
nisse.

*Ipse iubet mortis * te meminisse Deus.*

† Laurum.

In † Taurum. XLIV.

*Dum modò causidicum, dum te modò rhetora fin-
gis,*

* transis.
† annos.

Et non decernis, Taure, quid esse velis;

*Peleos, & Priami * transit, vel Nestoris † atas,*

Et fuerat serum iam tibi desinere.

Incipe, tres uno perierunt rhetores anno,

Si quid habes animi, si quid in arte vales.

Si schola damnetur, fora litibus omnia feruent:

*Ipse * potest fieri Marsya causidicus.*

* potes.

† sperabi-
mus.

Eia age, rumpe moras. quo te † spectabimus usque?

*Dum, * quid sis, dubitas, iam potes esse nihil.*

* quis.

In Saletanum. XLV.

Cur tristiores cernimus Saletanum?

An caussa levis est? extuli, inquis, uxorem.

O grande fati crimen! ô gravem casum!

Illam, illam diem mortua est Secundilla,

Cente-

*Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem occidisset hoc tibi, Saletane.*

In Lalagen. XLVI.

*Unus de toto peccauerat orbe comarum,
Annulus, incerta non bene fixus acu.
Hoc facinus Lalage speculo, quo viderat, ulta est,
Et cecidit sectis ista Plecusa comis.
Desine * iam Lalage tristes ornare capillos,
Tangat & insanum nulla puella caput.
Hoc salamandra notet, vel seua nouacula nudet,
Ut digna speculo fiat imago tuo.*

* tam.

In Postumum. XLVII.

*Occurris quocunq; loco mihi Postume, clamas
Protinus, & prima est hæc tua vox, quid agis?
Hoc, si me decies una conueneris hora
Dicis. habes puto tu Postume, nil quod agas.*

Ad Olum. XLVIII.

*Quòd te nomine iam tuo saluto,
Quem regem, & dominum prius vocabam,
Ne me dixeris esse contumacem.
Totis pilea sarcinis redemi.
Reges & dominos habere debet,
Qui se non habet, atque concupiscit,
Quod reges dominiq; concupiscunt.
Seruum si potes, Ole, non habere,
Et regem potes, Ole, non habere.*

In Classicum. XLIX.

*Inuitum cenare foris te Classice dicis,
 Si non mentiris, Classice, dispeream.
 Ipse quoque ad cenam gaudebat Apicius ire.
 Cum cenaret, erat tristior ille, domi.
 Si tamen inuitus vadis, cur Classice vadis?
 Cogor, ais? verum est, cogitur & Selius.
 En rogat ad cenam Melior te, Classice, rectam.
 Grandia verba ubi sunt? si vires, ecce nega.*

Ad Cæcilianum. L.

*Candidius nihil est te, Ceciliane, notavi,
 Si quando ex nostris disticha pauca legis.
 Protinus aut Marci recitas, aut scripta Catulli.
 Hæc mihi das, tamquam deteriora legas,
 Ut collata magis placeant mea? credimus* illud.
 Malo tamen recites Cæciliane tua.*

* istud.

In Saufellum. LI.

*Cinctum togatis post & ante Saufellum,
 Quanta reduci Regulus solet turba,
 Ad alta tonsum templa cum reum misit,
 Materne cernis? inuidere nolito.
 Comitatus iste sit precor tuus nunquam.
 Hos illi amicos, & greges togatorum,
 Fusciculenus præstat, & Faentinus.*

De leone. LII.

*Verbera securi solitus leo ferre magistri,
 Insertamque pati blandus in ora manum.*

Dedi-

*Dedidicit pacem, subito feritate reuersa,
Quanta nec in Libycis debuit esse iugis.
Nam duo de tenera puerilia corpora turba,
Sanguineam rastris qua renouabat humum,
Seuus & infelix furiali dente peremit.*

*Martia non vidit maius arena nefas.
Exclamare libet, crudelis, perfide prado,
A nostra pueris parcere disce lupa.*

De Mario. LIII.

*Argenti libras Marius tibi quinq; reliquit.
Cui nihil ipse dabas, is tibi verba dedit.*

In Cosconium. LIV.

*Cosconi, qui longa putas epigrammata nostra.
Vtilis vngendis axibus esse potes.
Hac tu credideris longum ratione colossus,
Et puerum Bruti dixeris esse breuem.
Disce, quod ignoras: Marss, doctiq; Pedonis,
Sape duplex unum pagina tractat opus.
Non sunt longa, quibus nihil est quod demere
possis:*

Sed tu, Cosconi, disticha longa facis.

Ad Cæcilianum. LV.

*† Æstuo serues, ubi piscem tempore quaris?
In thermis serua, Cæciliane, tuis.*

† Festiuo.
sed malè.

In Nasicam. LVI.

*Inuitas tunc me, cùm scis Nasicam vocatum.
Excusatum habeas me, rogo: ceno domi.*

De Fannio. LVII.

*Hoc.

*Hostem cùm fugeret, se Fannius ipse peremit.*** Hic, rogo, non furor est, ne mori are mori?*

In Zoilum. LVIII.

*Laxior hexaphoris tua sit lectica licebit,**Cùm tamen hac tua sit, Zoile, sandapila.*

Ad Ponticum. LIX.

*Abscissa seruum quid fingis Pontice lingua?**Nescis tu, populum quod tacer ille, loqui?*

Ad amicum. LX.

* placentæ
genus.*Vimine clausa leui niueæ custodia * copta.**Hæc tibi Saturni tempore munus erit.**Dona quòd æstatis misi tibi mense Decembri,**Si quereris, rasam tu mihi mitte togam.*

In Mamercum. LXI.

*Nil recitas, & vis Mamerce poëta videri:**Quidquid vis esto, dummodo nil recites.*

Ad Quintilianum. LXII.

*Quintiliane vage moderator summe iuuentæ,**Gloria Romanæ Quintiliane togæ,**Viuerè quòd propero pauper, nec inutilis annis,**Da veniam: properat viuerè nemo satis.**Differat hoc, Patrios optat qui vincere census,**Ætriaq; immodicis arctat imaginibus.**Me focus, & nigros non indignantia fumos**Tecta inuant, & fons viuus, & herba rudis.*

Sit

*Sit mihi verna satur, sit non doctissima coniunx:
Sit nox cum somno, sit sine lite dies.*

Ad Cæsarem Domitianū. LXIII.

*Rerum certa salus, terrarum gloria, Cæsar.
Sospite quo magnos credimus esse Deos:
Si festinatis toties tibi lecta libellis
Detinere oculos carmina nostra tuos:
Quod fortuna vetat fieri, permitte videri,
Natorum genitor credar, ut esse trium.
Hæc, si displicui, fuerint solatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, si placui.*

Ad uxorem. LXIV.

*Natorum mihi ius trium roganti
Musarum præmium dedit mearum,
Solutus qui poterat, valebis vxor.
Non debet domino perire munus.*

Ad Regulum. LXV.

*Primus ubi est, inquis, cum sit liber iste secundus?
Quid faciam, si plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri, si manis Regule primum;
Unum de titulo tollere iota potes.*

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER III.

Ad Lectorem de libro Gallicano. I.

*H*oc tibi, quidquid id est, longinquis
mittit ab oris
Gallia, Romana nomine dicta
toga,

Hunc legis, & laudas librum fortasse priorem.

Illa, vel hac mea sunt, † quae meliora putas?

Plus sanè placeat, dominâ qui natus in urbe est.

Debet enim Gallum vincere verna liber.

Ad librum suum. II.

Cuius vis fieri libelle munus?

Festina tibi vindicem parare,

Ne nigram citò raptus in culinam,

Cordyllas madida tegas papyro,

Vel turis piperisq; sis cucullus.

Faustini fugis in sinum? sapisti.

Cedro nunc licet ambules perunctus,

Et frontis gemino decens honore

† per in-
terroga-
tionem
putant hæc
efferenda.

Pictis

*Pictis luxurieris umbilicis,
Et te purpura delicata velet,
Et cocco rubeat superbus index,
Illo vindice nec Probum timero.*

Ad librum suum. III.

*Romam vade liber. si, veneris unde, requiret;
Emilia dices de regione via.*

*Si, quibus in terris, qua simus in urbe rogabit:
Corneli referas me lices esse foro.*

*Cur absim, quæres breuiter, tu multa fatere.
Non poterat vana tædia ferre toga.*

Si quando veniet, dices: † responde, poëta

Exierat: veniet, cū citharædus erit.

tu respondeto. nullum inest vitium carmini. Tertij ordinis hic est responde, vt apud Manilium lib. 5. Sic etiam magno quædam respondere mundo.

† imperitū
quidā hic
scribunt,

Ad eundem. IV.

Vis commendari sine me cursurus in urbem.

Parue liber, multis? an satis vnus erit?

Vnus, erit mihi crede, satis, cui non eris hospes,

Iulius, assiduum nomen in ore meo,

Protinus hunc adeas, primiꝫ in limine tecti,

† (Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille Lares)

Est illi coniunx, quæ te manibusꝫ sinuꝫ

Excipiet, vel si puluerulentus eas.

Hos tu seu pariter, siue hanc, illūne priorem

Videris, hoc dices, Marcus auere iubet.

Hoc satis est. alios commendat epistola. peccat,

Qui commendandum se putat esse suis.

† Ita do-
ctissimus
distinguit
Lipsius, &
rectè meo
animo.

Ad

Ad Marcellinum. V.

*Lux tibi post Idus numeratur tertia Maias,
 Marcelline tuis bis celebrande sacris.
 Imputat aetherios ortus hac prima parenti:
 Libat florentes hac tibi prima genas.
 Magna licet dederit incunda munera vitae,
 Plus nunquam patri prestitit illa dies.*

De sportula. VI.

*Centum miselli iam valete quadrantes,
 Anteambulonis congiarium lasi,
 Quos dividebat balneator elixus.
 Quid cogitatis ô fames amicorum?
 Regis superbi sportula recesserunt.
 Nihil stropharum est: iam salarium dandum est.*

In Cinnam. VII.

*Versiculos in me narratur scribere Cinna.
 Non scribit, cuius carmina nemo legit.*

In Philomusum. VIII.

*Constituit Philomuse pater tibi millia bina
 Menstrua, perq³ omnes prestitit illa dies,
 Luxuriam premeret cùm crastina semper egestas,
 Et vitiis esset danda diurna tuis:
 Idem te moriens heredem ex asse reliquit:
 Exheredavit te Philomuse pater.*

In Fabullum. IX.

*Unguentum fateor bonum dedisti
 Conuiuiis here: sed nihil scidisti.*

*Res salsa est bene olere, & esurire.
Qui non cenat & ungitur, Fabulle,
Hic verè mihi mortuus videtur.*

In Næviam. X. *AB*

Dum non vis leporem, dum non vis carpere nullū,

*Et plus quàm patri Næviam parcis apro: *Langua est esula**

Accusas, rumpisq; cocum, tamquam omnia cruda

*Attulerit: nunquam sic * ego crudus ero.*

De † Tucio. XI. *AB*

*Romam perebat esuritor * Tucius*

Profectus ex Hispania.

Occurrit illi sportularum fabula:

A ponte rediit Muluio.

In Cerdonem. XII.

Das gladiatores, sutorum regule, Cerdo,

Quodq; tibi tribuit subula, sic rapit.

Ebrius es: nec enim faceres id sobrius unquam,

† Vt velles corio ludere Cerdo tuo.

*Lusisti * satis: sed te, mihi crede, memento*

Nunc in pellicula Cerdo, tenere tua.

In Maximum. XIII.

Perfrixisse tuas quæstæ est præfatio fauces.

Cùm † te excusaris Maxime, quid recitas?

De vipera in ore vrsæ. XIV.

Proxima centenis ostenditur vrsæ columnis,

Exornant fictæ qua Platanona fera.

*Huius dum patulos * alludens tentat hiatus*

Pulcher Hylas; teneram merisit in ora manum.

Vipera

* quia te
omnia re-
mouente
nihil co-
medam.

† V. Tucio
* Tuscus.

† velles vt.
* aut fatis,
aut fatis
est, lege.

† tu exura-
ris V.

* alludere.

† celata.

*Vipera, sed ceco † scelerata latebat in ore,
Vinebatq; anima deteriore fera.*

† falsa.

Non sensit puer esse dolos, nisi dente recepto,

Dum perit, ô facinus † ausa, quod vrsa fuit.

De Canio. XV.

B

Dic Musa quid agat Canius meus Rufus?

Vtrumne chartis tradit ille victuris

Legenda temporum acta Claudianorum?

An que Neroni falsus adstruit scriptor?

An emulatur improbi iocos Phædri?

Lascivus elegis, an severus herois?

An in cothurnis horridus Sophocleis,

An otiosus in schola poetarum

Lepore tinctos Attico sales narrat?

Hinc si recessit, porticum terit templi,

An spatia capit lentus Argonautarum?

An delicata sole rursus Europa

Inter tepentes post meridiem buxos

Sedet, ambulatue liber acribus curis?

† Petine

† Titine, thermis, an lauatur Agrippæ,

M. S.

An impudici balneo Tigillini?

Stertine.

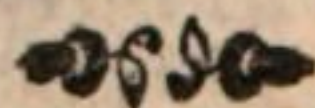
An rure Tulli fruitur, atq; Lucani?

An Pollionis dulce currit ad Quartum?

An estuantes iam profectus ad Baias

Piger Lucrino naiculatur in stagno?

Vis scire quid agat Canius tuus? rider.

† In crudelem dominum. XVI.

*Proscriptum famulus seruauit fronte notatus,
Non fuit hæc domini vita, sed inuidia,*

† De do-
mino &
famulo.

De Apicio. XVII.

*Dederas Apici bis tricenties ventri,
Sed adhuc superat centies tibi † laxum.*

† luxu.

*Hoc tu grauatus, ne famem & sitim ferres,
Summa venenum potione † duxisti.
Nihil est Apici tibi gulosius factum.*

† duxisti, id
est, bibisti.

In † inuitatorem. XVIII.

*Omnia cum reere pueris opsonia tradas:
Cur non mensa tibi ponitur à pedibus?*

† cenipetā
auarum.

Ad Faustinum. XIX.

*Si temperari balneum cupis feruens
Faustine, quod vix Iulianus intraret:
Rogo † lauet uti rhetorem Sabineum.
Neronianas is refrigerat thermas.*

† laues, alij
roga lauet.
V. lauetur
hic rhetor
Sabineus.

In Candidum. XX.

*Prædia solus habes, & solus Candide, nummos:
Aurea solus habes, myrrhina solus habes:
Massica solus habes, & Opimi cacuba solus:
Et cor solus habes, solus & ingenium.
Omnia solus habes: hoc me puto velle negare:
† Vxorem, sed habes, Candide, cum populo.*

† Adulter-
ram.

In Gallum. XXI.

*Nunquam me reuocas, * venias cum sepe vocatus:
Ignosco, nullum si modò, Galle vocas.*

* V. cū sis
prior ipse.

Inui-

*Inuitas alios: vitium est utriusque. quod? inquis.
Et mihi cor non est, nec tibi, Galle, pudor.*

In Nestorem. XXII.

*Auriculam Mario grauius miraris olere.
Tu facis hoc: garris, Nestor, in auriculam.*

In Zoilum. XXIII.

*Has cum gemina compede dedicat catenas
Saturne, tibi Zoilus, annulos priores.*

Ad Gargilianum. XXIV.

*Sportula nulla datur, gratis conuiuia recumbis.
Dic mihi, quid Romæ, Gargiliane, facis?
Cum ratione licet dicas te viuere summa:
Quòd viuis, nulla cum ratione facis.*

Ad Rufinum. XXV.

*Sunt tibi, confiteor, diffusi iugera campi,
Urbaniq; tenent pradia multa Lares:
Et seruit dominae numerosus debitor arca,
Sustentatq; tuas aurea mensa dapes.
Fastidire tamen noli. Rufine, minores.
Plus habuit Didymus: plus Philomelus habet.*

De piscibus sculptis. XXVI.

*Artis Phidiacæ toreuma clarum,
Pisces adspicis: adde aquam, natabunt.*

In Fabianum. XXVII.

*Quod nouus, & nuper factus tibi prestat amicus:
Hoc prestare iubes me, Fabiane, tibi.
Horridus ut primo semper te mæne salutem,
Per mediumq; trahat me tua sella lutum:*

Lassus

*Lassus ut in thermas decima, vel serius, hora
Te sequar, Agrippa, cum lauer ipse † Titi.
Hoc per triginta mervi, Fabiane, Decembres,
Ut sim tiro tua semper amicitia?*

† V. lacu.

*Hoc mervi, Fabiane, toga, tritaque, mea que,
Ut nondum credas me mervisse rudem?*

In irascentes amicos. XXVIII.

Irasci tantum felices nostis amici.

Amatium
iræ, &c.

Non bellè facitis: sed iuvat hoc facere.

Ad Sextum. XXIX.

*Quæ te caussa trahit, vel quæ fiducia Romam,
Sexte? quid aut speras, aut petis inde? refer.*

*Caussas, inquis, agam Cicerone † disertius ipso,
Atq; erit in triplici par mihi nemo foro.*

† V. diserta-
tior.

*Egit Atestinus causas, & † Cuius: utrumq;
Noras: sed neutri pensio tota fuit.*

† V. Mar-
cus.

*Si nihil hinc venies, pangentur carmina nobis:
Audieris, dices esse Maronis opus.*

*Insanis: omnes gelidis quicunq; lacernis
Sunt tibi, Nasones, Virgiliosq; vides.*

*Atria magna colam? vix tres, aut quatuor ista
Res aluit: pallet cetera turba fame.*

*Quid faciam? suade. nam certum est vivere Roma.
Si bonus es, casu vivere Sexte potes.*

In Thelesinum. XXX.

*Mutua quod nobis ter † quinquaginta dedisti
Ex opibus tantis, quas gravis arca premit:*

† quinquagena le-
gunt.

F

Esse

Esse tibi magnus, Thelesine, videris amicus,

† Tum.

† Tu magnus, quòd das: immò ego, quòd recipis.

De lacerta cælata. XXXI.

Inserta phialæ Mentoris manu ducta

Lacerta vixit, & timeatur argentum.

In Lentinum. XXXII.

Mentiris iuvenem tinctis, Lentine, capillis:

Tam subito coruus, qui modò cycnus eras.

Non omnes fallis. scit te proserpina canum:

Personam capiti detrahet illa tuo.

† Ligurinū
poëtam.

In † Ligurinum. XXXIII.

Occurrit tibi nemo quòd libenter.

Quòd, quacumq; venis, fuga est, & ingens

Circa te, Ligurine, solitudo:

Quid sit scire cupis? nimis poëta es.

Hoc valde vitium periculosum est.

Non tigris catulis citata raptis,

Non dipsas medio perusta sole,

† V. impi⁹.

Non sic scorpius † improbus timeatur.

Nam tantos, rogo, quis ferat labores?

Et stanti legis, & legis, sedenti:

*In thermas fugio: sonas * ad aurem.*

* in.

† V. finis.

Piscinam peso: non † licet natare.

* sedeo le-

Ad cenam propero: tenes euntem.

gēdū reor.

*Ad cenam * venio: fugas sedentem.*

cur enim

Lassus dormio: suscitās iacentem.

bis idē? Et

bellè respō

Vis, quantum facias mali, videre?

det, fugas

Vir iustus, probus, innocens timeris.

sedentem.

De

De eodem. XXXIV.

*Fugerit an mensas Phœbus, cenamq; Thyestæ
 Ignosco: fugimus nos, Ligurine, tuam.
 Illa quidem laeta est, dapibusq; instructa superbis:
 Sed nihil omnino, te recitante placet.
 Nolo mihi ponas rhombum, nullumue bilibrem:
 Nec volo boletos, ostrea nolo: tace.*

Ad Candidum. XXXV.

*Exigis à nobis operam sine fine rogatam:
 Non eo, libertum sed tibi mitto meum:
 Non est, inquis, idem: multò plus esse probabo.
 Vix ego lecticam subsequor: ille feret.
 In turbam incideris, cunctos umbone repellet:
 Inualidum est nobis, ingenuumq; latus.
 Quidlibet in causis narraueris, ipse tacebo:
 At tibi ter geminum mugiet ille sophos.
 Lis erit; ingenti faciet conuitia voce:
 Esse pudor vetuit fortia verba mihi.
 Ergo nihil nobis, inquis, prestabis amicus?
 Quicquid libertus, Candide, non poterit.*

De Basso. XXXVI.

*Capena grandi porta, quàm pluit gutta,
 Phrygiæq; matris Almo quàm lauat ferrum,
 Horatiorum quàm vires sacer campus,
 Et quàm pusilli feruet Herculis fanum,
 Faustine, plena Bassus ibat in rheda,
 Omnes beati copias trahens ruris.
 Illic videres frutice nobili caules,*

Sacerdos
 Cybeles
 flumine
 cultros
 lauabat.

*Et utrumq³ porrum, sessilesq³ lactucas,
 Pigroq³ ventri non inutiles betas.
 Illic coronam pinguibus grauem turdis,
 Leporemq³ laesum Gallici canis dente,
 Nondumq³ victa lacteum faba porcum.
 Nec feriatus ibat ante carrucam.
 Sed tuta feno cursor oia portabat.
 Romam petebat Bassus: inò rus ibat.*

De Ollō. XXXVII.

*Pauperis extruxit cellam, sed vendidit Ollus
 Prædia: nunc cellam pauperis Ollus habet.*

In inuitatorem. XXXVIII.

*Veientana mihi misces, tibi Massica potas:
 Olfacere hæc malo pocula, quàm bibere.*

In Ligurinum. XXXIX.

*Hæc tibi, non alia est ad cenam causa vocandi,
 Versiculos recites, ut Ligurine tuos.
 Deposui soleas. affertur protinus ingens
 Inter lactucas, oxygarumq^{ue}, liber,
 Alter perlegitur, dum fercula prima morantur.
 Tercius est, nec adhuc mensa secunda venit.
 Et quartum recitas, & quintum deniq³ librum,
 Putidus est, toties si mihi ponis aprum.
 Quod si non scombris scelerata poemata dones:
 Cenabis solus iam, Ligurine, domi.*

Ad Tongilianum. XL.

*Empta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducentis:
 Abstulit hanc nimium casus in urbe frequens.*

Colla-

*Collatum est decies. rogo non potes ipse videri
Incendisse tuam, Tongiliane, domum?*

In Gelliam. XLI.

*Quòd quacumq; venis, Cosmum migrare putamus,
Et fluere excusso cinnama fusa vitro;
Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.
Sic puto posse meum, sic bene olere canem.*

De cisterna Rauennate. XLII.

*Sit cisterna mihi, quàm vinea, malo Rauennae:
Cum possim multo vendere pluris aquam.*

De Caupone. XLIII.

*Callidus imposuit nuper mihi copo Rauennae:
Cum peterem mixtum, vendidit ille merum.*

De villa Faustini, ad Bassum. XLIV.

*Baiana nostri villa, Basse, Faustini
Non otiosis ordinata mytētis,
Viduaq; Platano, consiliq; buxeto
Ingrata lati spatia dezinet campi:
Sed rure vero barbaroq; latatur.
Hic farta premitur angulo Ceres omni,
Et multa fragrat testa senibus autumnis.
Hic post nouembres, imminente iam bruma,
Seras putator horridus refert uvas,
Truces, in alta valle mugiunt tauri,
Vitulusq; inermi fronte prurit † in pugnam.
Vagatur omnis turba sordida cortis,
Argutus anser gemmeiq; pavones,
Nomenq; debet, quæ rubentibus pennis,*

† ad.

Phœnico-
pterygum
Et describit.

Et picta perdix, Numidicaq³ guttata,
 Et impiorum phasiana Colchorum.
 Sonantq³ turres plausibus columbarum.
 Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur,
 Auidi sequuntur villicæ sinum porci,
 Matremq³ plenam mollis agnus expectat.
 Cingunt serenum lactei focum verna,
 Et larga festos lucet ad Lares silua.
 Non segnis albo pallex otio caupo:
 Nec perdit oleum lubricus palastrita.
 Sed tendit auidis rete subdolum turdis,
 Tremulæne captum linea trahit piscem,
 Aut impeditam cassibus refert damam.
 Exercet hilares facilis hortus † umbellas,
 Et pedago non iubente lascivi
 Parêre gaudent villico capillati,
 Et delicatus opere fruitur Eunuchus:
 * Nec venit inanis rusticus saluator.
 Fert ille ceris cana cum suis mella,
 Metamq³ lactis Sassinate de silua.
 Somniculosos ille porrigit glires,
 Hic vagientem matris hispida fetum,
 Alius coactos non amare capones.
 Et dona matrum vimineo ferunt texto
 Grandes proborum virgines colonorum,
 Facto vocatur latus opere vicinus,
 Nec auara seruat crastinas dapes mensa,
 Vescuntur omnes, ebrioq³ non nouit
 Satur minister inuidere conuiua.

† V. urbana-
nos.

* Non.

*At tu sub urbe possides famem mundam,
 Et turre ab alta prospicis meras laurus,
 Furemque Priapo non timente securus.
 Et vinitorem farre pascis urbano,
 Pictamque portas otiosus ad villam
 Olus, ova, pullos, poma, caseum, mustum.
 Rus hoc vocari debet, an domus longè?*

De sutore & fullone. XLV.

*Sutor Cerdo dedit tibi culta Bononia munus.
 Fullo dedit Mutina. nunc ubi caupo dabis?*

In Ponticum. XLVI.

Cum vocor ad cenam, non tam venalis, ut antè,

Cur mihi non eadem, quæ tibi, cena datur?

Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino:

† Sumitur inciso mytilus ore mihi.

† Sugitur.

Sunt tibi boleti: fungos ego sumo suillos.

Res tibi cum rhombo est: at mihi cum sparulo.

** Aureus immodicis turtur te clunibus implet:*

** alij, Cereus, id est, pinguis.*

Ponitur in cauea mortua pica mihi.

Cur sine te ceno, cum tecum Pontico cenem?

Sportula quod non est, profit, edamus idem.

In Cinnam. XLVII.

Esse nihil dicis, quicquid petis, improbe Cinna.

Si nil Cinna petis, nil tibi Cinna nego.

In Quintum. XLVIII.

Centenis quòd emis pueros, & saepe ducentis:

Quòd sub rege Numa condita vina bibis:

† V. spatio-
tiosa.

*Quòd constat decies tibi non † speciosa supellex:
Libra quòd argenti millia quinq₃ rapit:*

Aurea quòd fundi pretio carruca paratur:

† V. mula.
meli⁹ præ-
cessit enim
carruca,

Quòd pluris † nulli est, quàm domus emptæ tibi.

Hæc animo magno credis te, Quinte, parare?

Falleris. hæc animus, Quinte, pusillus emit.

In Cotilum. XLIX.

Cotile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi.

Audio: sed quid sit, dic mihi, bellus homo?

Bellus homo est flexo qui digerit ordine crines:

Balsama qui semper, cinnama semper olet:

Qui legit hinc illinc missas scribitq₃ tabellas:

Pallia vicini qui refugit cubiti:

Quid narras? hoc est, hoc est, homo, Cotile, bellus.

Res † pertricrosa est, Cotile, bellus homo.

Ad Cassianum. L.

† V. hila-
res.

*Sirenas † hilarem nauigantium * pœnas,*

Blandasq₃ mortes, gaudiumq₃ crudele,

Quas nemo quondam deserebat auditas,

Fallax Ulysses dicitur reliquisse.

* moras.
malè. nam
bis claudi-
carèt clau-
dus scazō.

Non miror: illud Cassiane mirarer,

Si fabulantem Canium reliquisset.

In M. Antonium. LI.

Par scelus admisit phariis Antonius armis:

† Abscidit
heu vultus.

† Abscidit vultus ensis uterq₃ sacros.

Illud laurigeros ageres cùm leta triumphos:

Hoc tibi Roma caput cùm loquereris, erat.

Antonî tamen est peior, quàm caussa Photini:

Hic facinus domino prestitit, ille sibi.

De pigris nautis. LII.

*Cessatis pueri, nihilq; * nostis:*

** Vaterno, † resinaq; pigriores:*

Quorum per vada tarda navigantes,

*Lentos * figitis ad celeuma remos.*

Iam prono Phaëthonte sudat Æthon,

Exarsitq; dies, & hora lassos

Interiungit equos meridiana.

At vos tam placidas vagi per undas

Tuta luditis otium carina.

Non † nautas puto vos, sed argonautas.

Ad Paullinum. LIII.

Minxisti corrente semel, Paulline, carina.

Meiere vis iterum, iam Palinurus eris.

In Rufum. LIV.

Esse negas coctum leporem, poscisq; flagella:

Manis Ruse cocum † scindere, quam leporem.

Ad Cerdonem. LV.

Irasci nostro non debes Cerdo libello.

Ars tua, non vita est carmine lesa meo.

Innocuos permitte sales. cur ludere nobis

Non liceat, licuit si iugulare tibi?

Ad Rufum. LVI.

Cursorem sexta tibi Ruse remisimus hora;

Carmina quem madidum nostra tulisse reor.

Imbribus immodicis cælum nam fortè ruebat,

Non aliter mitti debuit iste liber.

* mostis

Lipsius.

* Veiento-

ne, asinaq;

idem.

† remora-

que. Refina

certè, pri-

mam & se-

cundā lege

grammati-

ca & aucto-

ritate ten-

dit.

*. V. tingi-

tis. elegan-

tius

† pigros

nautas.

ἀργὸς.

† cedere.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON,

LIBER IV.

De natali Domitiani. I.

* V. omni.

ÆSARIS alma dies, & luce sacra-
tior * illa,
Conscia dictæum qua tulit Ida
Iouem,

Longa precor, Pylioq; veni numerosior ævo,
Semper & hoc vultu, vel meliore nite.

Hic colat Albano Tritonida † cultus in auro,
Perq; manus tantas plurima quercus eat.

Hic colat ingenti redeuntia sæcula lustro,
Et quæ Romuleus sacra Terentus habet.

Magna quidem superi petimus, sed debita terris.
Pro tanto quæ sunt improba vota Deo?

De Horatio. II.

Spectabat modò solus inter omnes
Nigris munus Horatius lacernis.
Cum plebs, & minor ordo, maximusq;
Sancto cum duce candidus sederet.

Toto

† multus
in aruo do-
ctè scribit
Lipsius
propter
Minervam
& Quin-
quatum
Domitia-
ni. Et con-
sentit
Schottus
in aruo.
multus e-
tiam V. c.
habet.

*Toto nix cecidit repente cælo:
Albis spectat Horatius lacernis.*

De niuibus. III.

*Aspice, quam densum tacitarum vellus aquarum
Defluat in vultus Cæsaris, inq; sinus.
Indulget tamen ille Iovi, nec vertice moto
Concretas pigro frigore ridet aquas,
Sidus Hyperborei solitus lassare Bootæ,
Et madidis Helicen dissimulare comis.
Qui siccis lascivit aquis, & ab æthere ludit,
Suspitor has pueri Cæsaris esse nives.*

In Bassum. IV.

*Quod sicca redolet palus lacuna,
Crudarum nebulae quod Albularum,
Piscinae vetus aura quod marinae
* Lassi bardiacus quod euocati,
Quod bis murice vellus inquinatum,
Quod ieiunia Sabbathariorum
Maestorum quod anhelitus reorum,
Quod spurca moriens lucerna * Leda,
Quod ceromata face de Sabina,
Quod vulpis fuga, viperae cubile,
* Malles, quam quod oles, olere Bassa.*

* Lazi, lo-
gunt ali-
qui.

* tædæ.
placet hoc
l.

* Mallem.

Ad Fabianum. V.

*Vir bonus, & pauper, linguaq; & pectore verus,
Quid tibi vis, urbem quid, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes, nec commissator haberi,
Nec pauidos * tristi voce citare reos.*

* V. stricta

Vende-

† Canio. *Vendere nec varios circa pallatia fumos:
Plaudere nec † Cano, plaudere nec Glaphyro.
Vnde miser viues, homo fidus, certus amicus?
Hoc nihil est. nunquam sic Philomelus eris.*

In Masilianum. VI.

*Credi virgine castior pudica,
Et frontis tenera cupis videri,
Cum sis improbior Massiliane,
Quam qui compositos metro Tibulli,
In Stella recitat domo libellos.*

Ad Euphemum. VII.

† al. disti. *Prima salutantes, atq; altera † continet hora,
nec. Exercet raucos tertia causidicos.
In quintam varios extendit Roma labores.
Sexta, quies lassis, septima, finis erit.
Sufficit in nonam nitidis octava palestris,
Imperat extructos frangere nona thoros.
Hora libellorum decima est Eupheme meorum,
Temperat ambrosias cum tua cura dapes,
Et bonus etherio laxatur nectare Caesar,
† V. larga. Ingentiq; tenet pocula † parca manu.
† V. gressu. Tunc admitte iocos: † gressu timet ire licenti
metire li-
cebit. Ad matutinum nostra Thalia Iouem.*

† V. & ad.
huc non
rafa.

Ad Faustinum. VIII.

*Dum nouus est, † neq; adhuc rafa mihi fronte libellus,
Pagina dum tangi non bene sicca timet:
I puer, & caro perfer leue munus amico,
Qui meruit nugas primus habere meas.*

Curre, sed instructum comite tur pumice librum,* * M. S. pu-
Spongia: muneribus conuenit illa meis. nic
Non possunt nostros multa Faustine litura
Emendare iocos: una litura potest.

In Antonium Saturninum. IX.

Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes,
Et Saturninum te pudet esse miser:
Impia Parrhasia mouisti bella sub uersa,
Qualia qui Pharia coniugis arma tulit.
Exciderat ne adeo fatum tibi nominis huius,
Obruit Aëtiaci quod grauis ira freti?
An tibi promisit Rhenus, quod non dedit illi
Nilus, & Arctois plus licuisset aquis?
Ille etiam nostris Antonius occidit armis:
Qui tibi collatus, perfide, Caesar erat.

De nuptiis Pudentis & Claudiae. X.

Claudia Ruse meo nubit peregrina Pudenti:
Maeste esto tædis ô Hymenæe tuis.
Tam bene rara suo miscentur cinnama nardo,
Massica Theseis tam bene uina fauis.
Nec melius teneris iunguntur vitibus ulmi
Nec plus locos aquas, littora myrtus amat.
Candida perpetuo reside Concordia lecto,
Tamq̃ pari semper sit Venus equa iugo.*
Diligat† ipsa senem quondam: sed & illa marito,
Tunc quoque cū fuerit, non videatur annus.

* connu-
bium.

† illa. V.

Ad Silium. XI.

Sili Castalidum decus sororum,

Qui

† celata.

*Vipera, sed ceco † scelerata latebat in ore,
Vinebatq; anima deteriore fera.*

† falsa.

*Non sensit puer esse dolos, nisi dente recepto,
Dum perit, ô facinus † ausa, quod vrsa fuit.*

De Canio. XV.

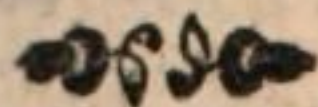
M

*Dic Musa quid agat Canius meus Rufus?
Vtrumne chartis tradit ille victuris
Legenda temporum acta Claudianorum?
An que Neroni falsus adstruit scriptor?
An emulatur improbi iocos Phædri?
Lascivus elegis, an severus herois?
An in cothurnis horridus Sophocleis,
An otiosus in schola poetarum
Lepore tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit, porticum terit templi,
An spatia capit lentus Argonautarum?
An delicata sole rursus Europa
Inter tepentes post meridiem buxos
Sedet, ambulatue liber acribus curis?
† Titine, thermis, an lauatur Agrippa,
An impudici balneo Tigillini?
An rure Tulli fruitur, atq; Lucani?
An Pollionis dulce currit ad Quartum?
An estuantes iam profectus ad Baias
Tiger Lucrino naviculatur in stagno?
Vis scire quid agat Canius tuus? rider.*

† Petine

M. S.

Sertitine.

† In crudelem dominum. XVI.

*Proscriptum famulus servavit fronte notatus,
Non fuit hæc domini vita, sed invidia,*

† De do-
mino &
famulo.

Ju De Apicio. XVII.

*Dederas Apici bis tricenties ventri,
Sed adhuc superat centies tibi † laxum.*

† luxu.

*Hoc tu grauatus, ne famem & sitim ferres,
Summa venenum potione † duxisti.
Nihil est Apici tibi gulosius factum.*

† duxisti, id
est, bibisti.

In † inuitatorem. XVIII.

*Omnia cum reter pueris opsonia tradas:
Cur non mensa tibi ponitur à pedibus?*

† cenipetā
auarum.

Ad Faustinum. XIX.

*Si temperari balneum cupis feruens
Faustine, quod vix Iulianus intraret:
Rogo † lauet uti rhetorem Sabineum.
Neronianas is refrigerat thermas.*

† laues, alij
roga lauet.
V. lauetur
hic rhetor
Sabineus.

In Candidum. XX.

*Prædia solus habes, & solus Candide, nummos:
Aurea solus habes, myrrhina solus habes:
Massica solus habes, & Opimi cæcuba solus:
Et cor solus habes, solus & ingenium.
Omnia solus habes: hoc me puto velle negare:
† Vxorem, sed habes, Candide, cum populo.*

† Adulte-
ram.

In Gallum. XXI.

*Nunquam merenocas, * venias cum sepe vocatus:
Ignosco, nullum si modò, Galle vocas.*

* V. cū sis
prior ipse.

Inui-

*Inuitas alios: vitium est utriusque. quod? inquis.
Et mihi cor non est, nec tibi, Galle, pudor.*

In Nestorem. XXII.

*Auriculam Mario grauius miraris olere.
Tu facis hoc: garris, Nestor, in auriculam.*

In Zoilum. XXIII.

*Has cum gemina compede dedicat catenas
Saturne, tibi Zoilus, annulos priores.*

Ad Gargilianum. XXIV.

*Sportula nulla datur, gratis conuiuia recumbis.
Dic mihi, quid Romæ, Gargiliane, facis?
Cum ratione licet dicas te viuere summa:
Quod viuis, nulla cum ratione facis.*

Ad Rufinum. XXV.

*Sunt tibi, confiteor, diffusi iugera campi,
Urbaniq; tenent pradia multa Lares:
Et seruit domina numerosus debitor arca,
Sustentatq; tuas aurea mensa dapes.
Fastidire tamen noli. Rufine, minores.
Plus habuit Didymus: plus Philomelus habet.*

De piscibus sculptis. XXVI.

*Artis Phidiacæ toreuma clarum,
Pisces adspicis: adde aquam, natabunt.*

In Fabianum. XXVII.

*Quod nouus, & nuper factus tibi prestat amicus:
Hoc prestare iubes me, Fabiane, tibi.
Horridus ut primo semper te mâne salutem,
Per mediumq; trahat me tua sella lutum:*

Lassus

*Lassus ut in thermas decima, vel serius, hora
Te sequar, Agrippæ, cùm lauer ipse † Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
Ut sim tiro tuæ semper amicitia?*

† V. lacu.

*Hoc merui, Fabiane, toga, tritaquæ, meaque,
Ut nondum credas me meruisse rudem?*

In irascentes amicos. XXVIII.

Irasci tantùm felices nostis amici.

Amatium
iræ, &c.

Non bellè facitis: sed iuvat hoc facere.

Ad Sextum. XXIX.

*Quæ te caussa trahit, vel quæ fiducia Romam,
Sexte? quid aut speras, aut petis inde? refer.*

*Caussas, inquis, agam Cicerone † disertius ipso,
Atq; erit in triplici par mihi nemo foro.*

† V. diser-
tior.

*Egi: Atestinus causas, & † Cuius: utrumq;
Noras: sed neutri pensio tota fuit.*

† V. Mar-
cus.

*Si nihil hinc venies, pangentur carmina nobis:
Audieris, dices esse Maronis opus.*

*Insanis: omnes gelidis quicunq; lacernis
Sunt tibi, Nasones, Virgiliosq; vides.*

*Atria magna colam? vix tres, aut quatuor ista
Res aluit: paller cetera turba fame.*

*Quid faciam? suade. nam certū est vivere Romæ.
Si bonus es, casu vivere Sexte potes.*

In Thelesinum. XXX.

*Mutua quòd nobis ter † quinquaginta dedisti
Ex opibus tantis, quas gravis arca premit:*

† quinqu-
gena le-
gunt.

F

Esse

Esse tibi magnus, Thelesine, videris amicus,

† Tum.

† Tu magnus, quòd das: immò ego, quòd recipis.

De lacerta cælata. XXXI.

Inserta phiale Mentoris manu ducta

Lacerta vixit, & timeretur argentum.

In Lentinum. XXXII.

Mentiris iuuenem tinctis, Lentine, capillis:

Tam subito coruus, qui modò cycnus eras.

Non omnes fallis. scit te proserpina canum:

Personam capiti detrahet illa tuo.

† Ligurinū
poëtam.

In † Ligurinum. XXXIII.

Occurrit tibi nemo quòd libenter.

Quòd, quacumq; venis, fuga est, & ingens

Circa te, Ligarine, solitudo:

Quid sit scire cupis? nimis poëta es.

Hoc valde vitium periculosum est.

Non tigris catulis citata raptis,

Non dipsas medio perusta sole,

† V. impi⁹. *Non sic scorpius † improbus timeretur.*

Nam tantos, rogo, quis ferat labores?

Et stanti legis, & legis, sedenti:

*In thermas fugio: sonas * ad aurem.*

* in.

† V. finis

Piscinam peso: non † licet natare.

* sedeo le-
gēdū reor.

Ad cenam propero: tenes euntem.

cur enim

*Ad cenam * venio: fugas sedentem.*

bis idē? Et

Lassus dormio: suscitās iacentem.

bellè respō

Vis, quantum facias mali, videre?

det, fugas

Vir iustus, probus, innocens timeris.

sedentem.

De eodem. XXXIV.

*Fugerit an mensas Phœbus, cenamq; Thyestæ
 Ignosco: fugimus nos, Ligurine, tuam.
 Illa quidem lauta est, dapibusq; instructa superbis:
 Sed nihil omnino, te recitante placet.
 Nolo mihi ponas rhombum, nullumue bilibrem:
 Nec volo boletos, ostrea nolo: tace.*

Ad Candidum. XXXV.

*Exigis à nobis operam sine fine togatam:
 Non eo, libertum sed tibi mitto meum:
 Non est, inquis, idem: multò plus esse probabo.
 Vix ego lecticam subsequor: ille feret.
 In turbam incideris, cunctos umbone repellet:
 Inualidum est nobis, ingenuumq; latus.
 Quidlibet in causis narraueris, ipse tacebo:
 At tibi ter geminum mugiet ille sophos.
 Lis erit; ingenti faciet conuitia voce:
 Esse pudor vetuit fortia verba mihi.
 Ergo nihil nobis, inquis, prestabis amicus?
 Quicquid libertus, Candide, non poterit.*

De Basso. XXXVI.

*Capena grandi porta, quàm pluit gutta,
 Phrygiæq; matris Almo quàm lauat ferrum,
 Horatiorum quàm viret sacer campus,
 Et quàm pusilli feruet Herculis fanum,
 Faustine, plena Bassus ibat in rheda,
 Omnes beati copias trahens ruris.
 Illic videres frutice nobili caules,*

Sacerdos
 Cybeles
 flumine
 cultros
 lauabat.

*Et utrumq; porrum, sessilesq; lactucas,
 Pigroq; ventri non inutiles betas.
 Illic coronam pinguibus grauem turdis,
 Leporemq; laesum Gallici canis dente,
 Nondumq; victa lacteum faba porcum.
 Nec feriatus ibat ante carrucam.
 Sed tuta feno cursor oua portabat.
 Romam petebat Bassus: imò rus ibat.*

De Ollō. XXXVII.

*Pauperis extruxit cellam, sed vendidit Ollus
 Prædia: nunc cellam pauperis Ollus habet.*

In inuitatorem. XXXVIII.

*Veientana mihi misces, tibi Massica potas:
 Olfacere hæc malo pocula, quàm bibere.*

In Ligurinum. XXXIX.

*Hæc tibi, non alia est ad cenam causa vocandi,
 Versiculos recites, ut Ligurine tuos.
 Deposui soleas. affertur protinus ingens
 Inter lactucas, oxygarumque, liber,
 Alter perlegitur, dum fercula prima morantur.
 Tertius est, nec adhuc mensa secunda venit.
 Et quartum recitas, & quintum deniq; librum,
 Putidus est, toties si mihi ponis aprum.
 Quod si non scombris scelerata poemata dones:
 Cenabis solus iam, Ligurine, domi.*

Ad Tongilianum. XL.

*Empta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducentis:
 Abstulit hanc nimium casus in urbe frequens.*

Colla-

*Collatum est decies. rogo non potes ipse videri
Incendisse tuam, Tongiliane, domum?*

In Gelliam. XLI.

*Quòd quacumq; venis, Cosmum migrare putamus,
Et fluere excusso cinnama fusa vitro;
Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.
Sic puto posse meum, sic bene olere canem.*

De cisterna Rauennate. XLII.

*Sit cisterna mihi, quàm vinea, malo Rauennæ:
Cum possim multo vendere pluris aquam.*

De Caupone. XLIII.

*Callidus imposuit nuper mihi copo Rauennæ:
Cum peterem mixtum, vendidit ille merum.*

De villa Faustini, ad Bassum. XLIV.

*Baiana nostri villa, Basse, Faustini
Non otiosis ordinata mytētis,
Viduaq; Platano, consiliq; buxero
Ingrata lati spatia detinet campi:
Sed rure vero barbaroq; latatur.
Hic farta premitur angulo Ceres omni,
Et multa fragrat testa senibus autumnis.
Hic post nouembres, imminente iam bruma,
Seras putator horridus refert uas,
Truces, in alta valle mugiant tauri,
Vitulusq; inermi fronte prurit† in pugnam.
Vagatur omnis turba sordida cortis,
Argutus anser gemmeiq; pavones,
Nomenq; debet, quæ rubentibus pennis,*

† ad.

Phœnico-
pterus
Et describit.

Et picta perdix, Numidicaq; guttata,
 Et impiorum phasiana Colchorum.
 Sonantq; turres plausibus columbarum.
 Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur,
 Auidi sequuntur villicæ sinum porci,
 Matremq; plenam mollis agnus expectat.
 Cingunt serenum lactei focum verna,
 Et larga festos lucet ad Lares silua.
 Non segnis albo palles otio campo:
 Nec perdit oleum lubricus palastrita.
 Sed tendit auidis rete subdolum turdis,
 Tremulæne captum linea trahit piscem,
 Aut impeditam cassibus refert damam.
 Exercet hilares facilis hortus † umbellas,
 Et pedago non iubente lascini
 Parère gaudent villico capillati,
 Et delicatus opere fruitur Eunuchus:
 * Nec venit inanis rusticus saluator.
 Fert ille ceris cana cum suis mella,
 Metamq; lactis Sassinate de silua.
 Somniculosos ille porrigit glires,
 Hic vagientem matris hispida fetum,
 Alius coactos non amare capones.
 Et dona matrum vimineo ferunt texto
 Grandes proborum virgines colonorum,
 Facto vocatur latus opere vicinus,
 Nec anara seruat crastinas dapes mensa,
 Vescuntur omnes, ebrioq; non nouit
 Satur minister inuidere conuiua.

† V. urbana-
nos.

* Non.

*At tu sub urbe possides famem mundam,
Et turre ab alta prospicis mæras laurus,
Furemq; Priapo non timente securus.
Et vinitorem farre pascis urbano,
Pictamq; portas otiosus ad villam
Olus, ova, pullos, poma, caseum, mustum.
Rus hoc vocari debet, an domus longè?*

De sutore & fullone. XLV.

*Sutor Cerdo dedit tibi culta Bononia munus.
Fullo dedit Mutina. nunc ubi caupo dabis?*

In Ponticum. XLVI.

*Cùm vocor ad cenam, non tam venalis, ut antè,
Cur mihi non eadem, quæ tibi, cena datur?
Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrimo:
† Sumitur inciso mytilus ore mihi.
Sunt tibi boleti: fungos ego sumo suillos.
Res tibi cum rhombo est: at mihi cum sparulo.
* Aureus immodicis turtur te clunibus implet:
Ponitur in cauea mortua pica mihi.
Cur sine te ceno, cùm tecum Pontico cenem?
Sportula quod non est, profit, edamus idem.*

† Sugitur.

* alij, Cereus, id est, pinguis.

In Cinnam. XLVII.

*Esse nihil dicis, quicquid petis, improbe Cinna.
Si nil Cinna petis, nil tibi Cinna nego.*

In Quinctum. XLVIII.

*Centenis quòd emis pueros, & saepe ducentis:
Quòd sub rege Numma condita vina bibis:*

† V. spatio-
tiosa.

Quòd constat decies tibi non † speciosa supellex:

Libra quòd argenti millia quinq₃ rapit:

Aurea quòd fundi pretio carruca paratur:

† V. mula.
meli⁹ præ-
cessit enim
carruca,

Quòd pluris † nulli est, quàm domus emptæ tibi.

Hæc animo magno credis te, Quinte, parare?

Falleris. hæc animus, Quinte, pusillus emit.

In Cotilum. XLIX.

Cotile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi.

Audio: sed quid sit, dic mihi, bellus homo?

Bellus homo est flexo qui digerit ordine crines:

Balsama qui semper, cinnama semper olet:

Qui legit hinc illinc missas scribitq₃ tabellas:

Pallia vicini qui refugit cubiti:

Quid narras? hoc est, hoc est, homo, Cotile, bellus.

†
† petrico-
sa.

Res † pertricrosa est, Cotile, bellus homo.

Ad Cassianum. L.

† V. hila-
res.

*Sirenas † hilarem nauigantium * pœnas,*

Blandasq₃ mortes, gaudiumq₃ crudele,

* moras.

Quas nemo quondam deserebat auditas,

malè. nam
bis claudi-
carèt clau-
dus scazō.

Fallax Ulysses dicitur reliquisse.

Non miror: illud Cassiane mirarer,

Si fabulantem Canium reliquisset.

In M. Antonium. LI.

Par scelus admisit phariis Antonius armis:

† Abscidit
heu vultus.

† Abscidit vultus ensis uterq₃ sacros.

Illud laurigeros ageres cùm leta triumphos:

Hoc tibi Roma caput cùm loquereris, erat.

Antonî tamen est peior, quàm caussa Photini:

Hic facinus domino prestitit, ille sibi.

De pigris nautis. LII.

*Cessatis pueri, nihilq; * nostis:*

** Vaterno, † resinaq; pigriores:*

Quorum per vada tarda navigantes,

*Lentos * figitis ad celeuma remos.*

Iam prono Phaëthonte sudat Æthon,

Exarsitq; dies, & hora lassos

Interiungit equos meridiana.

At vos tam placidas vagi per undas

Tuta luditis otium carina.

Non † nautas puto vos, sed argonautas.

Ad Paullinum. LIII.

Minxisti corrente semel, Paulline, carina.

Meiere vis iterum, iam Palinurus eris.

In Rufum. LIV.

Esse negas coctum leporem, poscisq; flagella:

Manis Ruse cocum † scindere, quàm leporem.

Ad Cerdonem. LV.

Irasci nostro non debes Cerdo libello.

Ars tua, non vita est carmine laesa meo.

Innocuos permitte sales. cur ludere nobis

Non liceat, licuit si iugulare tibi?

Ad Rufum. LVI.

Cursorem sexta tibi Ruse remisimus hora;

Carmina quem madidum nostra tulisse reor.

Imbribus immodicis cælum nam fortè ruebat,

Non aliter mitti debuit iste liber.

* mostis

Lipsius.

* Veientone, asinaq;
idem.

† remora-
que. Resina
certè, pri-
mam & se-
cundà lege
grammati-
ca & aucto-
ritate ten-
dit.

*. V. tingi-
tis. elegan-
tius

† pigros
nautas.

ἀγρὸς.

† cædere.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON,

LIBER IV.

De natali Domitiani. I.

* V. omni.

ÆSARIS alma dies, & luce sacra-
tior * illa,
Conscia dictæum qua tulit Ida
Iouem,

Longa precor, Pylioq; veni numerosior ævo,
Semper & hoc vultu, vel meliore nite.

Hic colat Albano Tritonida † cultus in auro,
Perq; manus tantas plurima quercus eat.

Hic colat ingenti redeuntia secula lustro,
Et quæ Romuleus sacra Terentus habet.

Magna quidem superi petimus, sed debita terris.
Pro tanto quæ sunt improba vota Deo?

De Horatio. II.

Spectabat modò solus inter omnes
Nigris munus Horatius lacernis.
Cum plebs, & minor ordo, maximusq;
Sancto cum duce candidus sederet.

Toto

† multus
in aruo do-
ctè scribit
Lipsius
propter
Minervam
& Quin-
quatum
Domitia-
ni. Et con-
sentit
Schottus
in aruo.
multus e-
tiam V. c.
habet.

Toto nix cecidit repente cælo:

Albis spectat Horatius lacernis.

De niuibus. III.

Aspice, quam densum tacitarū vellus aquarum

Defluat in vultus Cæsaris, inq̃ sinus.

Indulget tamen ille Ioni, nec vertice moto

Concretas pigro frigore ridet aquas,

Sidus Hyperborei solitus lassare Bootæ,

Et madidis Helicen dissimulare comis.

Qui siccis lasciuat aquis, & ab æthere ludit,

Suspitor has pueri Cæsaris esse nives.

In Bassum. IV.

Quod sicca redolet palus lacuna,

Crudarum nebulae quod Albularum,

Piscinae vetus aura quod marinae

** Lassi bardiacus quod euocati,*

Quod bis murice vellus inquinatum,

Quod ieiunia Sabbathariorum,

Maestorum quod anhelitus reorum,

*Quod spurca moriens lucerna * Leda,*

Quod ceromata face de Sabina,

Quod vulpis fuga, viperae cubile,

** Malles, quam quod oles, olere Bassa.*

Ad Fabianum. V.

Vir bonus, & pauper, linguaq̃, & pectore verus,

Quid tibi vis, urbem quid, Fabiane, petis?

Qui nec leno potes, nec commissator haberi,

*Nec pavidos * tristi voce citare reos.*

* Lazi, lo-
gunt ali-
qui.

* tædæ.
placet hoc
l.

* Mallen.

* V. stricta

Vende-

Vendere nec varios circa pallatia fumos:

† Canio

Plaudere nec † Cano, plaudere nec Glaphyro.

Vnde miser viues, homo fidus, certus amicus?

Hoc nihil est. nunquam sic Philomelus eris.

In Masilianum. VI.

Credi virgine castior pudica,

Et frontis tenera cupis videri,

Cum sis improbior Massiliane,

Quam qui compositos metro Tibulli,

In Stella recitat domo libellos.

Ad Euphemum. VII.

† al. disti. *Prima salutes, atq; altera † continet hora,*
nec.

Exercet raucos tertia caussidicos.

In quintam varios extendit Roma labores.

Sexta, quies lassis, septima, finis erit.

Sufficit in nonam nitidis octava palæstris,

Imperat extructos frangere nona thoros.

Hora libellorum decima est Eupheme meorum,

Temperat ambrosias cum tua cura dapes,

Et bonus ætherio laxatur nectare Caesar,

Ingentiq; tenet pocula † parca manu.

† V. larga.

† V. gressu

metire li-

cebit.

Tunc admitte iocos: † gressu timet ire licenti

Ad matutinum nostra Thalia Iouem.

† V. & ad.

huc non

rafa.

Ad Faustinum. VIII.

Dum nouus est, † neq; adhuc rafa mihi frõte libellus,

Pagina dum tangi non bene sicca timet:

I puer, & caro perfer leue munus amico,

Qui meruit nugas primus habere meas.

Curre, sed instructum comiteur pumice librum,* * M. S. pu-
Spongia: muneribus conuenit illa meis. nica
Non possunt nostros multa Faustine litura
Emendare iocos: una litura potest.

In Antonium Saturninum. IX.

Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes,
Et Saturninum te pudet esse miser:
Impia Parrhasia mouisti bella sub vrsa,
Qualia qui Pharia coniugis arma tulit.
Exciderat ne adeo fatum tibi nominis huius,
Obruit Aëtiaci quod grauis ira freti?
An tibi promisit Rhenus, quod non dedit illi
Nilus, & Arctois plus licuisset aquis?
Ille etiam nostris Antonius occidit armis:
Qui tibi collatus, perfide, Caesar erat.

De nuptiis Pudentis & Claudiae. X.

Claudia Ruse meo nubit peregrina Pudenti:
Maeste esto tædis ô Hymenæe tuis.
Tam bene rara suo miscentur cinnama nardo,
Massica Theseis tam bene vina fauis.
Nec melius teneris iunguntur vitibus ulmi
Nec plus locos aquas, littora myrtus amat.
Candida perpetuo reside Concordia lecto,
Tamq̃ pari semper sit Venus aqua iugo.*
Diligat† ipsa senem quondam: sed & illa marito,
Tunc quoque cū fuerit, non videatur anus.

* connu-
bium.

† illa. V.

Ad Silium. XI.

Sili Castalidum decus sororum,

Qui

Qui per iniuria barbari furoris,
 Ingenti premis ore, perfidosq;
 Fastus Hannibalis, lenesq; Pœnos
 Magnis cedere cogis Africanis:
 Passillum seposita seueritate,
 Dum blanda vagus alea December
 Incertis sonat hinc & hinc fritillis,
 Et ludit rota nequiore talo,
 Nostriſ otia commoda Camenis.
 Nec torua lege fronte, sed remissa
 Lasciuis madidos iocis libellos.
 Sic forsant tener ausus est Catullus
 Magno mittere passerem Maroni.

Ad Cæcilianum. XII.

* V. luce.

Mille tibi nummos hesterna* nocte roganti,
 In sex aut septem Cæciliane dies,
 Non habeo dixi: sed tu caussatus amici
 Aduentum, lancem, paucaq; vasa rogas.
 Stultus es, an stultum me credis amice? negani
 Mille tibi nummos, millia quinq; dabo?

De puero stillicidio iugu-
lato. XIII.

Qua vicina pluit Vipsanis porta columnis,
 Et madet assiduo lubricus imbre lapis,
 In iugulum pueri, qui roscida templa subibat,
 Decidit hiberno prægrauis unda gelu.
 Cumq; peregisset miseri crudelia fata,
 Tabuit in calido vulnere mucro tener.

Quid

*Quid non sana sibi voluit fortuna licere?
Aut ubi mors non est, si iugulatis aquæ?*

De endromide. XIV.

*Hanc tibi Sequanica pinguem textricis alumnam
Quæ Lacedæmonium barbara nomen habet,
Sordida sed gelido non aspernanda Decembri,
Dona peregrinam mittimus endromida.*

Seu lentum ceromateris, tepidumue trigona,

Sine harpasta manu puluerulenta rapis:

Plumea seu laxi partiris pondera follis:

Sine leuem cursu vincere queris† Atham.*

Ne madidos, intret penetrabile frigus in artus.

Néne granis subita te premat Iris aqua.

Ridebis ventos, hoc munere tectus & imbres.

Non sic in Tyria sindone tutus eris.*

Quatuor
sunt gene-
ra pilarū.

* V, forsan.

† Athan.

De Cærelia, & Gellia. XV.

Dicit se vetulam, cū sit Cærelia puppa.

Puppam se dicit Gellia, cū sit anus.

Ferre nec hanc possis, possis Coline nec illam.

Altera ridicula est, altera putidula.

* cultus.
sed melius
tutus.

De Selio. XVI.

Nullos esse Deos, inane calum-

e Affirmat Selius, probatq; quod se

Factum, dum negat hec, videri beatum.

Ad Thaliā. XVII.

Dum tu lenta nimis, diuq; queris,

Quis primis tibi, quisue sit secundus:

Gratum quisue epigramma comparabit:

Pal-

*Palmam Callimachus, Thalia, de se
Facundo dedit ipse Brutiano.*

Qui si Cecropio satur lepore,

Romana sale luserit Minervæ:

Illi me facias, precor, secundum.

Ad Fabianum. XVIII.

*Omnes, quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas,
Extulit, uxori fiat amica meæ.*

† Ad Aquileiam.

† De litoribus Altini. XIX.

Æmula Baianis, Altini litora villis,

Et Phaëtontei conscia silva rogi.

*Quæq; Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
Nupsit, ad Euganeos sola puella lacus.*

Et tu Ledaë felix Aquileia Timaëo,

Hic ubi septenas Cyllarus haurit aquas.

Vos eritis nostræ portus, requiesq; senectæ,

Si iuris fuerint otia nostra sui.

Ad Postumum. XX.

Quod te mâne domi toto non vidimus anno,

Vis dicam, quantum, Postume, perdiderim?

* V. de nostris computo nummis. *Tricenos, puto, bis, * Vicenos ter, puto, nummos,
Ignosces, togulam, Postume, pluris emo.*

Ad Augustum. XXI.

Sæpe meos laudare soles, Auguste, libellos.

Invidus ecce negat: † non minus ergo soles.

† V. numminus ergo soles.

Quid, quod honorato non sola voce dedisti,

Non alius poterat quæ dare dona mihi.

Ecce

Ecce iterum nigros corrodit liuidus vngues.

Da Cæsar, tanto tu magis, vt doleat.

Ad Pudentem. XXII.

Obstat chare Pudens nostris sua turba libellis:

Lectoremq; frequens lassat, & implet opus.

Rara iuuant primis sic maior gratia pomis:

Hibernæ pretium sic meruere rosæ.

Sæpius in libro memoratur Persius vno,

Quàm leuis in tota Marsus Amazonide.

Tu quoq; de nostris releges quæcunq; libellis,

Esse puta solum: sic tibi pluris ero.

Ad Piscatorem. XXIII.

Baiano procul à lacu monemus

Piscator fuge, ne nocens recedas.

Sacris piscibus hæ natantur vndæ,

Quæ norunt dominum, manumq; lambunt

Illam, qua nihil est in orbe maius.

Quid quod nomen habent, & ad magistri

Vocem quisq; sui, venit citatus?

Hoc quondam Lybis impius profundo,

Dum prædam calamo tremente ducit,

Raptis luminibus, repente cæcus

Captum non potuit videre piscem.

Et nunc sacrilegos perosus hamos,

*Baianos sedet ad lacus *rogator.*

At tu dum potes, innocens recede.

Iactis simplicibus cibus in vndas,

*Et pisces venerare *dedicatos.*

* mendicus.

* V. delicatos.

G

De ape-

De ape electro inclusa. XXIV.

Et latet, & lucet Phaëthontide condita gutta,
Vt videatur apīs nectare clausa suo.

Dignum tantorum pretium tulit illa laborum.
Credibile est ipsam sic voluisse mori.

Ad Sosibianum. XXV.

Plena laboratis habeas cum scrinia libris,
Emittis quare, Sosibiane, nihil?

Edent heredes, inquis, mea carmina, quando?
Tempus erat, iam te, Sosibiane, † legi.

† te nempe
mortuo.

Ad Attalum. XXVI.

Sordida cum tibi sit, verum tamen, Attale, dicit,
Quisquis te niueam dicit habere togam.

De pugna damarum. XXVII.

Frontibus aduersis molles concurrere damas
Vidimus, & † fati sorte iacere pari.

† V. fato
fortè.

Spectauère canes prædam, stupuitq; superbus
Venator, cultro nil superesse suo.

Vnde leues animi tanto caluère furore?
Sic pugnant tauri, sic cecidère viri.

Ad Olum. XXVIII.

Cana est barba tibi: nigra est coma: tingere bar-
bam.

Non potes, hæc causa est: sed potes Ole comam.

Ad Afrum. XXIX.

Centum Coracinus, & ducenta Mancinus,
Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
Decies Sabinus, alterumq; Serranus.

Ex insulis, fundisq; tricies soldum,
 Ex pecore redeunt ter ducena Parmensi.
 Totis diebus Afer hoc mihi narras:
 Et teneo melius ista quàm meum nomen.
 Numeres oportet aliquid, vt pati possim:
 Quotidianam refice nauseam nummis.
 Audire gratis, Afer, ista non possum.

Ad Charinum. XXX.

Argenti genus omne comparasti,
 Et solus veteres Myronis artes,
 Solus Praxitelis manus, Scopæque,
 Solus Phidiaci toreuma cæli,
 Solus Mentoreos habes labores.
 Nec desunt tibi vera Glaniana,
 Nec quæ † Gallaico linuntur auro,
 Nec mensis anaglypta de paternis.
 Argentum tamen inter omne, miror
 Quare non habeas, Charine, purum.

† Callaico
 rectius.

Ad Postumum. XXXI.

Atria Pisonum stabant cum stemmate toto,
 Et docti Senecæ † ter numeranda domus.
 Prætulimus tantis solum te, Postume, regnis:
 Pauper eras, & eques, sed mihi consul eras.
 Tecum ter denas numeravi, Postume, brumas:
 Communis nobis lectus, & vnus erat.
 Iam donare potes, iam perdere, plenus honorum,
 Largus opum: expecto, Postume, quid facias.

† tres fra-
 tres inter-
 pretor cū
 Delrio.
 Sen. Mellā,
 Gallionē.

*Nil facis: & serum est alium mihi quærere regem,
Hoc fortuna placet? Postumus imposuit.*

† poëtam
malè, &c.

In † malè recitantem. XXXII.

*Quid recitaturus circumdas vellera collo?
Conueniunt nostris auribus ista magis.*

De Vesuuio monte. XXXIII.

*Hic est pampineis viridis modò Vesuius umbris:
Presserat hic madidos nobilis vva lacus.
Hæc iuga, quàm Nysæ colles, plus Bacchus amauit:
Hoc nuper, Satyri monte dedere choros.
Hæc Veneris sedes Lacedæmone gratior illi:
Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
Cuncta iacent flammis, & tristi mersa fauilla:
Nec superi vellent hoc licuisse sibi.*

Ad Phœbum. XXXIV.

*Hæc tibi pro nato plena dat lætus acerra,
Phœbe, Palatinus munera Parthenius.
Vt, qui prima nouo signat quinquennia lustro,
Impleat innumeras Burrus olympiadas.
Fac rata vota patris, sic te tua diligat vxor,
Gaudeat & certa virginitate soror.
Perpetuo sic flore mices: sic deniq; non sint
Tam longæ Bromio, quàm tibi Phœbe, comæ.*

De Sabello. XXXV.

*Saturnalia diuitem Sabellum
Fecerunt. meritò tumet Sabellus:
Nec quemquam putat esse, prædicatq;*

Inter

Inter caufidicos beatior.

Hos fastus, animosque dat Sabello

Farris semodius, fabæq; fresæ,

Et turis, piperisq; tres selibræ,

Et lucanica ventre cum falisco,

Et nigri Syra defruti lagena,

Et ficus Libyca gelata testa,

Cum bulbis, cochleisque, caseoque.

Piceno quoque venit à cliente

Parcæ cistula non capax oliuæ,

Et crasso figuli polita cælo

Septenaria synthesis Sagunti,

Hispanæ luteum rotæ toreuma,

Et lato variata mappa clauo.

Saturnalia fructuosiora

Annis non habuit decem, Sabellus.

De Phaëthonte. XXXVI.

Encaustus Phaëthon tabula depictus in hac est.

Quid tibi vis, dipylon qui Phaëtona facis?

Ad Flaccum. XXXVII.

Nescis, crede mihi, quid sint epigrammata Flacce:

*Qui tantum lusus illa, iocosq; * putas:*

* V. vocas.

Ille magis ludit, qui scribit prandia sæui

Tereos, aut cenam, crude Thyesta, tuam.

Aut puero liquidas aptantem Dædalon alas,

Pascentem Siculas aut Polyphemon oues.

A nostris procul est omnis vesica libellis:

Musa nec insano Syrmate nostra tumet.

Illam tamen laudant omnes, mirantur, adorant.

Confiteor: laudant illa, sed ista legunt.

Ad Cæcilianum. XXXVIII.

Cum tibi non essent sex millia, Cæciliane,

Ingenti latè vectus es hexaphoro.

Postquam bis decies tribuit dea cæca, sinumq;

Ruperunt nummi: factus es, ecce, pedes.

Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?

Di reddant sellam, Cæciliane, tibi.

In Ædilem. XXXIX.

Gestari iunctis nisi desinis, Ædile, capris:

Qui modò ficus eras, iam caprificus eris.

Ad Cosmum. XL.

* intra le-
git Pierius.

*Hunc, quem sepe vides * inter penetralia nostræ*

Pallados, & templi limina, Cosme, noui

Cum baculo, per áque senem: cui cana, putrisq;

Stat coma, & in pectus sordida barba cadit:

Cerea quem nudi tegit vxor abolla grabati,

Cuiq; datis latrat obuia turba cibis.

Esse putas Cynicum deceptus imagine falsa?

Non est hic Cynicus, Cosme: quid ergo? canis.

Ad Colinum. XLI.

O cui Tarpeias licuit contingere quercus,

Et meritas prima cingere fronde comas:

Si sapias, utaris totis, Coline, diebus,

Extremumquæ tibi semper adesse putes.

Lanificas nulli tres exorare puellas

Contigit: observant, quem statuere diem.

Diui-

Diuitior Crispo, Thræsea constantior ipso,
 Lautior & nitido sis Meliore licet,
 Nil adicit penso Lachesis, fusosque sororum
 Explicat, & semper de tribus vna necat.

Ad Lucium. XLII.

Luci, gloria temporum tuorum
 Qui Gaurum veterem, Tagumque nostrum
 Arpis cedere non sinis disertis,
 Arguias generatus inter vrbes:
 Thebas carmine cantet, aut Mycenæ,
 Aut claram Rhodon, aut libidinosæ
 Lædæas Lacedæmonis palæstras:
 Nos Celtis genitos, & ex Iberis,
 Nostræ nomina duriora terræ
 Grato non pudeat referre versu:
 Sæuo Bilbilin optimam metallo,
 Quæ vincit Chalybæsq; Noricisque,
 Et ferro Plateam suo sonantem:
 Quam fluctu tenui, sed inquieto
 Armorum Salo temperator ambit,
 Tutelamque chorosque † Rixamarum,
 Et conuiuia festa Carduarum
 Et textis † Peteron rosis rubentem
 Atque antiqua patrum theatra † Rigas
 Et certos iaculo leui † Silaos,
 Turgentisque lacus, † Petusiæque,
 Et parua vada pura † Vetonissæ,
 Et sanctum † Baradonis ilicetum,

† Risamæ-
rum.

† Poteron.

† V. C. Ri-
pas.

† V. C. ha-
bet Suæuos

† M. S. Pe-
rusiæque.

† alij To-
uenissæ.

Vatinissæ.

M. S. Teu-
tonissæ.

Per † Burato-
nis.

*Per quæ vel piger ambulat viator,
Et quod fortibus excolit iuuentis,*

* al. M. S. *Curvæ Manlius arua* * Matinessæ.

Natineffæ. *Hæc tam rustica, delicate lector,*

Rides nomina? rideas licebit:

Hæc tam rustica malo, quam Britannos.

In Gargilianum. XLIII.

* V. vetu- *Munera quod senibus, * viduisquæ ingentia mit-*
lis. *tis,*

Vis te munificum, Gargiliane, vocem?

Sordidius nihil est, nihil est te spurcius vno,

Qui potes insidias dona vocare tuas.

Sic avidis fallax indulget piscibus hamus:

Callida sic stultas decipit esca feras.

Quid sit largiri, quid sit donare, docebo,

Si nescis: dona, Gargiliane, mihi.

Ad Faustinum. XLIV.

Dum nos blanda tenent lasciui stagna Lucrini,

Et quæ pumiceis fontibus antra calent:

* Argoi V. *Tu colis* * Argivi regnum Faustine coloni,

Quo te bis decimus ducit ab vrbe lapis.

Horrida sed feruent Nemeæi pectora monstri.

Nec satis est Baias igne calere suo.

Ergo sacri fontes, & litora sacra valete,

Nympharum pariter, Nereidumq; domus.

Herculeos colles gelida vos vincite bruma,

Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

In Gal-

In Gallam. XLV.

In tenebris luges amissum, Galla, maritum :

** Num plorare pudet te, puto Galla virum?*

** Nam V.*

De vipera electro inclusa. XLVI.

Flentibus Heliadum ramis dum vipera serpit,

Fluxit in obstantem succina gemma feram:

Quæ dum miratur pingui serore teneri,

*Concreto riguit * vincta, repente gelu.*

** V. victa.*

Ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulcro,

Vipera si tumulto nobiliore iacet.

De Curiatio. XLVII.

Ardea solstitio, Pæstanaquæ rura petantur,

Quiq; Cleonæo sidere feruet ager;

Cùm Tiburtinas damnet Curiatius auras,

Inter laudatas ad Styga missus aquas.

Nullo fata loco possis excludere; cùm mors

Venerit, in medio Tibure Sardinia est.

In Mancinum. XLVIII.

Donasse amicum tibi ducenta, Mancine,

Nuper superbo letus ore iactasti,

Quartus dies est, in schola poëtarum

Dum fabulamur, millibus decem dixti,

Emtas lacernas munus esse Pompillæ,

** Sardonychas auro, lineisq; ter cinctum,*

Duasq; similes fluctibus maris gemmas

Dedisse Bassam, Caliamq; iurasti.

Herè, de theatro Pollione cantante,

** Sardony-
chis veris.
al. sardony-
cha verū, ut
alibi Mar-
tialis.*

*Cum subito abires, dum fugis, loquebaris,
Hereditatis tibi trecenta venisse :*

Et mane centum, & post meridiem centum.

Quid tibi sodales fecimus mali tantum?

Miserere iam crudelis, & sile tandem.

Aut si tacere lingua non potest ista,

* Quod ve- Aliquando narra, quod * Mancine audire.

limus au-
dire. recti-
us.

De Lycori. XLIX.

Tibur in Herculeum migravit nigra Lycoris,

Omnia dum fieri candida credit ibi.

De Cærelia. L.

Dum petit à Baulis mater Cærelia Baias,

Occidit insani crimine mersa freti.

Gloria quant a perit vobis. hac monstra Neroni,

Nec quondam iussæ præstiteratis aquæ.

De hortis Martialis. LI

* Tulli iugera pauca Martialis

* Iuli. infra
lib. 7.

Hortis Hesperidum beatiora

Longo ianiculi iugo recumbunt:

Lati collibus imminent recessus:

Et planus modico tumore vertex

Cælo perfruitur serenior:

Et curvas nebula tegente valles

Solus luce nitet peculiari:

*Puris leniter admouetur * astris*

* Austris.

Celsæ culmina delicata villæ.

Hinc septem dominos videre montes,

Et totam licet æstimare Romam,

Alba-

Albanos quoque Tusculosq³ colles,
 Et quodcunque iacet sub vrbe frigus,
 Fidenas veteres, breuesq³ Rubras,
 Et quod virgineo cruore gaudet,
 Annæ pomiferum nemus Perannæ,
 Illic Flaminiae, Salariaq³
 Gestator * patet, Effedo tacente,
 Ne blando rota sit molesta somno,
 Quem nec rumpere nauticum celeuma,
 Nec clamor valet helciariorum.
 Cùm sit tam propè Muluius, sacrumq³
 Lapsæ per Tiberim volent carinae,
 Hoc rus (seu potius domus vocanda est)
 Commendat dominus, tuam putabis
 Tam non inuida, tamq³ liberalis,
 Tam comi patet hospitalitate.
 Credas Alcinoi pios Penates,
 Aut facti modò diuitis Molorchi.
 Vos nunc omnia parua qui putatis,
 Centeno gelidum ligone Tibur
 Vel Præneste domate, pendulamq^{ue}
 Vni dedite Sætiam colono;
 Dum, me iudice, præferantur istis
 * Tulli iugera pauca Martialis.

* iacet V.

* Iuli V.

De Philæni. LII.

Oculo Philænis semper altero plorat.
 Quo fiat istud quæritis modò? lufca est.

Ad Li-

Ad Linum. LIII.

Egisti vitam semper, Line, municipalem:

Qua nihil omnino dulcius esse potest.

* tibi sum- Idibus & raris togula est * excussa Kalendis:
ta.

Duxit & aestates synthesis vna decem.

Saltus aprum, campus leporem tibi misit inemtum:

Silua grauis turdos exagitata dedit.

Raptus flumineo venit de gurgite piscis:

Vina rubens fudit non peregrina cadus.

Nec tener Argolica missus de gente minister,

Sed stetit inculti rustica turba foci.

Nec nocuit tectis ignis, nec Sirius agris:

Nec mersa est pelago, nec fluit vlla ratis.

Supposita est blando nunquam tibi tessera talo:

Alea sed parca sola fuere nuces.

Dic vbi sit decies, mater quod auara reliquit?

Nusquam est: fecisti rem, Line, difficilem.

In Prætozem. LIV.

Prætozem pauper centum sestertia Gaurus

* V. cana. *Orabat * cara notus amicitia,*

Dicebatq; suis hæc tantum deesse trecentis,

* iustus. e- *Vt posset domino plaudere * iussus eques.*
médatus.

† Thallo- *Prætor ait: scis me Scorpo, † Thalióque daturum.*
que Lipfi.

Atq; vtinam centum millia sola darem.

Ab pudet ingratae, pudet ab malè diuitis arcæ:

Quod non das equiti, vis dare, Prætor, equo?

Ad Se-

Ad Sextum. LV.

*Inuitas centum quadrantibus, & bene cenas:
Vt cenem inuitor, Sexte, an vt inuideam?*

Ad Pamphilum. LVI.

*Tu Setina bibis semper, vel Massica ponis
Pamphile: sed rumor tam bona vina negat.
Diceris hac factus calebs quater esse lagena,
Nec puto, nec credo, Pamphile, nec sitio.*

Ad Quintum. LVII.

*Exigis vt donem nostros tibi, Quinte, libellos.
Non habeo, sed habet bibliopola Tryphon.
Æs dabo pro nugis, & emam tua carmina sanus?
Non, inquis, faciam tam fatuè: nec ego.*

De Vestino. LIX.

*Cùm grauis extremo Vestinus duceret horas,
Et iam per Stygias esset iturus aquas;
Vltima voluentes orabat pensa sorores,
Vt traherent parua stamina pulla mora.
Iam sibi defunctus, caris dum viuit amicis,
Mouerunt tetricas tam pia vota Deas.
Tum largas partitus opes, à luce recessit:
Sèque mori posthac credidit ille senem.*

De damis. LIX.

*Adspicis, imbelles tentent quàm fortia damæ
Prælia? tam timidis quanta sit ira feris?
In mortem paruis concurrere frontibus audent.
Vis, Cæsar, damis parcere? mitte canes.*

De

De Nigrina. LX.

*O felix animo, felix Nigrina marito,
 Atq; inter Latias gloria prima nurus.
 Te patrios miscere iuuat cum coniuge sensus,
 Gaudentem socio, participiq; viro.
 Arserit Euadne flammis iniecta mariti,
 Nec minor Alcestim fama sub astra ferat.
 Tu melius certè meruisti * pignore vitæ,
 Vt tibi non esset morte probandus amor.*

* pignora.

In auarum amicum. LXI

*Millia misisti mihi sex; bis sena petenti:
 Vt bis sena feram, bis duodena petam.*

In Zoilum inuidum. LXII.

*Nunquam diuitias Deos rogavi,
 Contentus modicis, meoque lætus.
 Paupertas, veniam dabis, recede.
 Causa est tam subiti, nouique voti?
 Pendentem volo, Zoilum, videre.*

In Varum. LXIII.

*Ad cenam nuper Varus me fortè vocauit;
 Ornatus diues, paruula cena fuit.
 Auro, non dapibus oneratur mensa: ministri
 Apponunt oculis plurima, pauca gula.
 Tunc ego: non oculos, sed ventrem pascere veni:
 Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.*

In A-

In Afrum. LXIV.

Condit a cū tibi sit iam sexagesima messis,
 Et facies multo splendeat alba pilo;
 Discurris tota vagus vrbe, nec vlla cathedra est,
 Cui non mane feras irrequietus, AVE.
 Et sine te nulli fas est prodire tribuno,
 Nec caret officio consul vterque tuo,
 Et sacro decies repetis pallatia cliuo,
 Sigeriosq; modos, Partheniosq; sonas.
 Hac faciant sanè iuuenes. deformius, Afer,
 Omnino nihil est * ardelione sene.

* Artelione.
 ne.

Ad Mathonem. LXV.

Hospes eras nostri semper Matho Tiburtini,
 Hoc emis: imposui;† rus tibi vendo tuum.

† V. ius.

In Mathonem. LXVI.

Declamas in febre Mathon: hanc esse † phrenesim
 Si nescis, non es sanus amice, Mathon.
 Declamas æger, declamas hemitritæus:
 Si sudare aliter non potes, est ratio.
 Magna tamen res est, errans cū viscera febris
 Exurit, res est magna tacere Mathon.

† Phreneticus. Schottus legit.

Ad Rufum. LXVII.

Hos quoq; commenda Venuleio, Rufe, libellos.
 Imputet & nobis otia parua, † roga.
 Immemor & paullū curarum, operumq; suorum
 Non tetrica nugas exigit aure meas.

† rogo V.

Sed

*Sed nec post primum legat hac, summumue trien-
tem,*

*Sed sua cum medius praelia Bacchus amat.
Si nimis est legisse duos, tibi charta plicetur
Altera: diuisum sic breue fiet opus.*

In Næuolum. LXVIII.

*Securo nihil est te, Næuole, peius, eodem
Solicito nihil est, Næuole, te melius.
Securus nullos resalutas, despicias omnes.*

* notus.

*Nec quisquam liber, nec tibi * gratus homo est.
Solicitus donas, dominum, regemq, salutas,
Inuitas. esto, Næuole, sollicitus.*

In Ponticum. LXIX.

* V. mur-
rha.

*Nos bibimus vitro, * tu myrrha, Pontice. quare?
Prodat perspicuus ne duo vina calix.*

† ad Fa-
bullum.

† Ad librum suum. LXX.

*Si vis auribus Atticis probari,
Exhortor, moneoque te libelle,
Ut docto placeas Apollinari.
Nil exactius, eruditiusq, est,
Sed nec candidius, benigniusque:
Si te pectore, si tenebit ore
Nec ronchos metues maligniorum
Nec scombris tunicas dabis molestas.
Si damnauerit: ad Salariorum
Curras scrinia protinus licebit,
Inuersa pueris arande chartis.*

De Bassa.

De Bassa. LXXI.

*Infantem secum semper tua Bassa, Fabulle,
Collocat, & lusus, deliciasq; vocat.
Et quod mireris magis infantaria non est.
Ergo quid in caussa est? pedere Bassa solet.*

In dissimulatorem. LXXII.

*Nulla remisisti paruo pro munere dona,
Et iam Saturni quinq; fuere dies.
Ergo nec argenti sex † scrupula † Septitiane
Missa, nec à querulo mappa cliente fuit.
Antipolitani nec quæ de sanguine thynni
Testa rubet, nec quæ coctana parua gerit.
Nec rugosarum vimen breue Picenarum;
Dicere te posses, ut meminisse mei.
Decipies alios verbis, vultuq; benigno:
Nam mihi iam notus dissimulator eris.*

† scriptula;
† Septitia-
ni. malæ
notæ ar-
gentum.

De rusticatione. LXXIII.

*Rure morans quid agam, respondeo pauca, roga-
tus.*

*Luce Deos oro, famulos post arua reniso,
Partibus atq; meis, iustos indico labores,
Inde lego Phœbumq; cio, Musamq; lacecco,
Hinc oleo corpusq; frico, molliq; palæstra.
† Pondero, poto, cano, ludo, lauo, ceno, quiesco.
Dum parvus lychnus modicum consumat oliui,
Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camenis*

† Prandeo
V.

Ad librum. LXXIV.

*Ohe iam satis est, Ohe libelle:
 Iam peruenimus usque ad umbilicos
 Tu procedere adhuc, & ire quæris:
 Nec summa potes in scheda teneri.
 Sic tanquam tibi res peracta non sit,
 Quæ prima quoque pagina* peracta est.
 Iam lector queriturq; , deficitq; :
 Iam librarius hoc & ipse dicit.
 Ohe iam satis est, Ohe libelle.*

* notatur
 V.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON.

LIBER V.

*H*oc tibi, Palladia, sen collibus uteris
Albae,
Caesar, & hinc Triviam prospicis,
inde Thetin:

*Seu tua veridica * discunt responsa sorores,
Plana suburbani quæ cubat unda freti:*

* discunt
V.

*Seu placet Aeneæ nutrix, seu filia Solis,
Sive salutiferis candidus Anxur aquis,*

Mittimus, ô rerum felix tutela, salusq;

Sospite quo gratum † credimus esse Iovem.

† quæri-
mus V.

*Tu tantum * accipies: ego te legisse putabo,*

Et tumidus, † Galla, credulitate fruor.

* aspicias.
† falsa.

Ad Lectores. II.

*Matronæ, pueriq; virginesq;ue,
Vobis pagina nostra dedicatur.*

Tu, quem nequitia procaciores

Delectant nimium, salesq; nudi,

Lascivos lege quatuor libellos.

† vocatur. *Quintus cum domino liber † iocetur,
Quem Germanicus, ore non rubenti,
Coram Cecropia legat puella.*

Ad Domitianum. III.

Degis.

*Accola iam nostræ degis, Germanice, ripa,
A famulis Istri qui tibi venit aquis,
Latus & attonitus, viso modò præside mundi,*

† Sic fatus.

*† Affatus comites dicitur esse suos.
Sors mea quàm fratris melior: cui tam propè fas est
Cernere, tam longè quem colit ille Deum.*

† Ad Paul-
lum.

In † Myrtalen. IV.

*Fetere multo † Myrtale solet vino.
Sed fallat ut nos, folia deuorat lauri,
Merumq; cauta fronde non aqua miscet.
Hanc tu rubentem prominentibus venis
Quoties venire Paulle videris contrà,
Dicas licebit Myrtale bibit laurum.*

Ad Sextum. V.

*Sexte Palatine cultor facunde Minerva,
Ingenio fruere qui propiore Dei,
Nam tibi nascentes domini cognoscere curas,
Et secreta ducis pectora nosse licet.
Sit locus & nostris aliqua tibi parte libellis,
Qua Pædo, qua Marsus, quaq; Catullus erit.
Capitolinica lestia carmina belli
Grande cothurnati pone Maronis opus.*

Ad Musas. VI.

Si non est graue, nec nimis molestum,

Musa,

Muse, Parthenium rogate vestrum.

Sic te serior, & beata quondam

Saluo Cesare finiat senectus:

Et sis inuidia fauente felix.

Sic Burrus citò † sentiat parentem,

Admittas timidam, breuemque chartam

Intra limina sanctioris † aulae.

Nosti tempora tu Iouis sereni,

Cum fulget placidus, suoque vultu,

Quo nil supplicibus solet negare.

Non est, quod metuas preces iniquas.

Nunquam grandia, nec molesta poscit,

Quae cedro decorata, purpuraque

Nigris pagina creuit umbilicis.

Nec porrexeris ista: sed teneto,

Sic tanquam nihil offeras, agasque.

Si noui dominum nouem sororum,

Ultro purpureum petet libellum.

† nesciat

V. nescio

an bene.

† V. æui.

Ad Vulcanum. VII.

Qualiter Assyrios renouant incendia nidos,

Vna decem quoties secula vixit auis:

Taliter exuta est veterem noua Roma senectam,

Et sumpsit vultus praesidis ipsa sui.

Iam precor oblitus nostræ, Volcane, querelæ

Parce: sumus Martis turba, sed & † Veneris.

† De Phaside. VIII.

Edictum domini Deique nostri,

Quo subsellia certiora sunt,

† Æneæ &
matris.

† De edicto
Cæsaris.

*Et puros eques ordines recepit,
 Dum laudat modò, Phasis, in theatro
 Phasis purpureis ruber lacernis :
 Et iactat tumido superbus ore,
 Tandem commodius licet sedere,
 Nunc est reddita dignitas equestris,
 Turbâ non preminur, nec inquinamur.
 Hec, & talia dum refert supinus,
 Illas purpureas, & arrogantes
 Iussit surgere Lectius lacernas.*

In Symmachum medicum. IX.

*Languebam : sed tu comitatus protinus ad me
 Venisti centum, Symmache, discipulis.
 Centum me tetigère manus Aquilone gelata.
 Non habui febrem, Symmache : nunc habeo.*

Ad Regulum de famâ Poëtarum. X.

*Esse quid hoc dicam, visis quod fama negatur,
 Et sua quòd rarus tempora lector amat ?
 Hi sunt invidia nimirum, Regule, mores,
 Præferat antiquos semper ut illa novis.
 Sic veterem ingrati Pompeij querimus umbram,
 Et laudant Catuli † Iulia templa senes.
 Ennius est lectus saluo tibi Roma Marone :
 Et sua riserunt sacula Mæonidem.
 Rara coronato plausère theatra Menandro :
 Norat Nasonem sola Corynna suum.
 Vos tamen, ô nostri, ne festinate libelli ;
 Si post fata venit gloria, non propero.*

† Vilia. Li-
 psius &
 Schottus.

De † Stella. XI.

* ad Seuerum.

*Sardonychas, smaragdos, adamātas, iaspidas, uno**Portat in articulo, Stella, Senere, meus.**Multas in digitis, plures in carmine gemmas,**Inuenies : inde est hac, puto, culta manus.*

De † eodem. XII.

† Masclicione.

*Quòd nutantia fronte pertinaci**Gestat pondera Masclicion superbus,**Aut grandis † Linus † omnibus lacertis,**Septem quod pueros leuat, vel octo :**Res non difficilis mihi videtur,**Vno cum digito, vel hoc, vel illo**Portet Stella meus decem puellas.*† V. nimis.
† Eminens
Schottus.

In Callistratum. XIII.

*Sum, fateor, semperq₃ fui, Callistrate, pauper,**Sed non obscurus, nec malè notus eques.**Sed toto legor orbe frequens : & dicitur, hic est.**Quodq₃ cinis paucis, hoc mihi vita dedit.**At tua centenis incumbunt tecta columnis,**Et libertinas arca flagellat opes :**Magnaq₃ Niliacæ seruit tibi gleba Syenes,**Tondet & innumeros Gallica Parma greges.**Hoc ego, tuq₃ sumus : sed quod sum, non potes esse.**Tu quod es, è populo quilibet esse potest.*

De Manneio. XIV.

*Sedere primo solitus in gradu semper,**Tunc cùm liceret occupare Manneius.**Bis excitatus, terq₃ transtulit castra,*

Et inter ipsas pene tertius sellas
 Post Caiumq³, Luciumq³ consedit.
 Illinc cucullo prospicit, caput tectus,
 Oculoq³ ludos spectat indecens uno.
 Et hinc miser deiectus in viam transit,
 Subsellioq³ semifultus extremo,
 Et malè receptus altero genu, iacet
 Equiti, sedere se: Lectioq³ se stare.

Ad Cæsarem Domitianum. XV.

Quinctus nostrorum liber est Auguste iocorum,
 Et queritur lesus carmine nemo meo.

† carmine. Gaudet honorato, sed multus † nomine lector,
 Cui victura meo munere fama datur.

Quid tamen hac prosunt quamvis venerantia
 multos?

Non prosunt sanè: me tamen ista iuuant.

Ad Lectorem. XVI.

* quid de-
 lectantia. Seria cum possim, * quòd delectantia malim
 Scribere, tu causa es lector amice mihi.

Qui legis, & tota cantas mea carmina Roma.
 Sed nescis, quanti stet mihi talis amor.

Nam si falciferi defendere templa tonantis,
 Sollicitisq³ velim vendere verba reis:

* Hispanos.
 * fieret. Plurimus * Hispanas mittet mihi nauta metretas,
 Et * fiet vario sordidus ære sinus.

At nunc conuina est, commissatorq³ libellus,
 Et tantum gratis pagina nostra placet.

Sed non hac veteres contenti laude fuerunt,
 Cum minimum vati munus Alexis erat.

Bellè,

Belle, inquis, dixti: satis est: laudabimur usque.

Dissimulas? facies me puto caussidicum.

In Gelliam. XVII.

Dum proavos, atavosq; refers, & nomina magna,

Dum tibi noster eques sordida conditio est:

Dum te posse negas nisi lato Gellia clauo

Nubere: nupsisti Gellia † cistifero.

† Celtibe-
ro. C. Ci-
stifero.

Ad Quinctianum. XVIII.

Quod tibi Decembri mense quo volant mappa,

Gracilesq; ligula, cereique, chartaque,

Et acuta senibus testa cum Damascenis,

Præter libellos vernulos nihil misi,

Fortasse auarus videar, aut inhumanus.

Odi dolosas munerum, & malas artes.

Imitantur hamos dona: namq; quis nescit,

Auidum vorata decipi scarum musca?

Quoties amico diuiti nihil donat,

O Quinctiane, liberalis est pauper.

Ad Cæsarem Domitianum. XIX.

Si qua fides veri, præferri maxime Cæsar

Temporibus possunt secula nulla tuis.

Quando magis dignos licuit spectare triumphos?

Quando Palatini plus meruere Dei?

Pulchrior & maior quo sub duce Martia Roma?

Sub quo libertas principe tanta fuit?

Est tamen hoc vitium, sed non leue, sit licet unum,

Quod colit ingratas pauper amicitias.

† equo.

*Quis largitur opes veteri, fidoq; sodali,
Aut quem prosequitur non alienus † eques?*

Ad eundem XX.

† Flamma-
risue.

*Saturnalia ligulam misisse selibra,
† Flammataeue toga scripula tota decem,
Luxuria est, tumidiq; vocant hac munera reges:
Qui crepet aureolos, forsitan unus erit.
Quatenus hi non sunt, esto tu, Caesar, amicus,
Nulla ducis virtus dulcior esse potest.
Iam dudum tacito rides, Germanice, naso:
Vtile, quod non vis, do tibi consilium.*

Ad Martialem. XXI.

† aqua vir-
ginem in-
tellige.

*Si tecum mihi care, Martialis,
Securis liceat frui diebus,
Si disponere tempus otiosum,
Et vera pariter vacare vita:
Nec nos atria, nec domus potentum,
Nec lites tetricas, forumq; triste
Nossemus, nec imagines superbas.
Sed gestatio, fabula, libelli,
Campus, porticus, umbra, † virgo, therma,
Hac essent loca semper, hi labores.
Nunc vinit sibi neuter heu, bonosq;
Soles effugere, atq; abire sentit,
Qui nobis pereunt, & imputantur.
Quisquam viuere cum sciat, moratur?*

De Apollonio. XXII.

Quintū pro Decimo, pro Crasso, Regule, † Marcū † Macrum
Antè salutabat rhexor Apollonius. M. S. mul-

tò argutius quàm Marcus, vt non solùm in nominibus, sed etiam in re errauerit, m̃acrum pro pingui salutando.

*Nunc utrumq; suo resalutat nomine; quantum
 Cura laborq; potest: scripsit & edidicit.*

In Paullum. XXIII.

Mane domi † si te merui, voluiq; videre, † alij, nisi
Sint mihi, Paulle, tuæ longius Exquilia; te.

*Sed Tiburtinæ sum proximus accola pile,
 Qua videt antiquum rustica Flora Iouem.*

Alta † suburbani vincenda est semita cliui, † Omni-
Et nunquam sicco sordida saxa gradu. no, Subu-
 rani, hîc lego, per suburam enim ad montem Exquilinum ascende-
 batur. Iuuen. Exquillas à feruenti migrare subura.

*Vixq; datur longas mulerum vincere mandras,
 Quæq; trahi multo marmora fune vides.*

*Illud adhuc grauius, quòd te post mille labores
 Paulle, negat lasso ianitor esse domi.*

Exitus † hinc operis vani, togulaq; madentis, † hic V.
Vix tanti Paullum m̃ane videre fuit.

*Semper inhumanos habet officiosus amicos:
 Rex, nisi dormieris, non potes esse meus.*

Ad Bassum XXIV.

*Herbarum fueras indutus, Basse, colores,
 Iura theatralis dum siluère loci.*

*Quæ postquam placidi censoris cura renasci
 Iussit, & Oceanum certior audit eques:*

Non

*Non nisi vel cocco madida, vel nutrice tineta
Veste nites, & te sic dare verba putas.*

Quadringentorum nulla sunt, Basse, lacerna:

† Cordus.

Aut meus ante omnes † Codrus haberet equū.

De Hermete. XXV.

Hermes Martia seculi voluptas,

Hermes omnibus eruditus armis,

Hermes & gladiator, & magister,

Hermes turba sui tremorq; ladi.

Hermes, quem timet Aelius, sed unum,

Hermes cui cadit aduolans, sed uni,

Hermes vincere, sed ferire doctus,*

Hermes suppositivus sibi ipsi,

Hermes divitiæ † locariorum,

Hermes cura, laborq; ludiarum,

** Hermes belligera superbus hasta,*

† Hermes æquoreo minax tridente,

** Hermes casside languida timendus,*

Hermes gloria Martis uniuersi,

Hermes omnia solus, & ter unus.

* V. nec.
Lipsius se,
& vincere
nec ferire
est eluden-
do ictus
vincere.
† iocario-
rum.

* Samnitē
† Retiariū.
* Andaba-
tam intel-
ligit Li-
pius.

De Chæretrato. XXVI.

Quadringenta tibi non sunt, Chærestrate, surge.

Lectius ecce venit; sta, fuge, curre, late.

Ecquis, iō, renocat! discedentemq; reducit?

Ecquis, iō, largas pandit amicus opes?

*Quem chartis, fameque damus, populisq; loquen-
dum?*

Qui stygios non vult totus adire lacus?

*Hoc rogo, non melius, quàm rubro pulpita nimbo
Spargere, & effuso permaduisse croco?*

Quàm non sensuro dare quadringenta caballo,

† Aureus ut Scorpinasus ubiq₃ micer?

O frustra locuples, ô dissimulator amice:

Hæc legis, & laudas: quæ tibi fama perit?

† Æreus le-
git Bulen-
gerus lib.
de Circo.

Ad Codrum. XXVII.

Quòd alpha dixi Codre † pænulatorum

Te nuper, aliqua cum iocarer in charta:

Si fortè bilem mouit hic tibi versus,

Dicas licebit bea me † togatorum.

† ditissimū
pauperum.
† pauper-
rimum diuitum. Sic lib. 12. ad Labullum dixit optimus malorum, vl-
timus bonorum.

In fictum equitem. XXVIII.

Ingenium, studiumquæ, tibi moresquæ, genusq₃

Sunt equitis fateor: cetera plebis habes.

Bis septena tibi non sunt subsellia tanti,

Vt sedeas viso pallidus Oceano.

† In Mamercum. XXIX.

Vt bene loquatur sentiatq₃ Mamercus,

Efficere nullis Anle moribus possis:

Pietate fratres † Cartios licet vincas,

Quiete Neruas, comitate Rufones,

Probitate Marcos, equitate Mauricos,

Oratione Regulos, iocis Panllos.

Rubiginosis cuncta dentibus rodit.

Hominem malignum forsàn esse tu credas:

Ego esse miserum credo, cui placeat nemo.

† Ad Au-
lum.

† Curios.

Ad

Ad Gelliam. XXX.

*Si quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis,
Formosus septem, Marce, diebus eris.
Si non derides, si verum lux mea narras:
Edisti nunquam, Gellia, tu leporem.*

Ad Varronem. XXXI.

*Varro Sophocleo non inficiande cothurno,
Nec minus in Calabra suspiciende lyra,
Differ opus: nec te facundi scena † Catulli
Detineat, cultis aut elegia comis.
Sed lege fumoso non aspernanda Decembri
Carmina, mittuntur quæ tibi mense suo.
Commodius nisi fortè tibi, potiusq; videtur
Saturnalicias perdere, Varro, nuces.*

† Comicū,
non epigrā
matarium
Catullum
dicit. Iuue-
nal. sat. 8.
phasma
Catulli.

De ludo puerorum cum iu-
uencis. XXXII.

*Aspice, quàm placidis insulter turba iuencis.
Et sua quàm facilis pondera taurus amet.
Cornibus hic pendet summis: vagus ille per armos
Currit, & in toto ventilat arma bone.
At feritas immota rigeat, non esset arena
Tutior, & † possent fallere plana magis.
Nec trepidant * gressus: sed de discrimine palma
Securus puer est, sollicitumq; pecus.*

† pote-
rant V.
* V. gestus.

† ad Fau-
stinum.

De † Crispo. XXXIII.

*Quadrantem Crispus tabulis, Faustine, supremis
Non dedit uxori, cui dedit ergo? sibi.*

In caufidicum. XXXIV.

*Carpere caufidicus fertur mea carmina, qui sit
Nescio: si sciero, va tibi caufidice.*

De † Erotio. XXXV.

Hanc tibi Frōto pater; genitrix Flaccilla puellam?

Oscula commendo, deliciasq; meas:

** Pallida ne nigras horrescat, Erotion, umbras*

Oraq; Tartarei prodigiosa canis.

Impleura fuit sexta modò frigora bruma,

Vixisset totidem ni minus illa dies.

Inter tam veteres ludat lasciva patronos,

Et nomen blasō garriat ore meum.

*Mollia * nec rigidus cespes tegat ossa, nec illi*

Terra gravis fueris: non fuit illa tibi.

De † Euclide. XXXVI.

*Cūm sibi redire * de patruelibus fundis*

Ducenta clamat coccinatus Euclides,

Corinthioq; plura de suburbano:

Longumq; pulcra stemma repetit à Ledā,

Et suscitanti Lectio reluctatur,

Equiti superbo, nobili, locupleti,

Cecidit repente magnā de sinu † clavis.

Ad Faustinum. XXXVII.

Laudatus nostro quidam, Faustine, libello

Disimulat, quasi nil debeat; imposuit.

De Erotio puella. XXXVIII.

Puella senibus dulcior mihi cygnis,

Agna Galeſi mollior Phalantini,

† Mendosè
quidam le-
gunt de E-
rotionte.

* V. Par-
uula ne.

Coniunxi-
m^o sequēs
hoc priore.
sensus. n. &
res docet
esse vnum
epigrāma.

* V. non.

† ad Fabul-
lum.

* aliter
redire è.

† hostiariū
fuisse &
seruum in-
sinuat. ho-
stiarij e-
nim infi-
gne clavis
Lipſius.

Concha

† V. vicit
flauum,
aureum,
lib. 12. 17.
Bætia.

† pauus.

† amara.

† pulsat V.

† ducenties
centena
millia HS.
intellige,
id est,
500000.
Philip-
pæorum.

† eques
iustus.

Concha Lucrini delicatior stagni,
Cui nec lapillos præferas Erythreos,
Nec modò politum pecudis Indica dentem,
Ninesq; primas, liliūq; non tactum:
Quæ crine † vincit Bætici gregis vellus,
Rheniq; nodos, aureamq; nitellam.
Fragrauit ore, quod rosarium Pæsti,
Quod Atticarum prima mella cerarum,
Quod succinorum rapta de manu gleba:
Cui comparatus indecens erat † pauus,
Inamabilis sciurus, & frequens phœnix:
Adhuc recenti tepet Erotion busto,
Quam pessimorum lex † auara fatorum.
Sexta peregit hyeme, nec tamen tota,
Nostros amores, gaudiumq; lususque.
Et esse tristem me meus vetat Pætus:
† pulsat V. Pectusq; † pulsans, pariter & comam vellens,
Deflere non te vernula pudeat mortem?
Ego coniugem, inquit, extuli, & tamen viuo,
Notam, superbam, nobilem, locupletem:
Quid esse nostro fortius potest Pæto?
† Ducenties accepit, & tamen viuit.

In Calliodorum. XXXIX.

Calliodorus habet censum, quis nescit? equestrem,
Sexte: sed & fratrem Calliodorus habet.
Quadringenta secatur, qui dicit οὐρα μείζων,
Vno credis equo posse sedere duos?
Quid cum fratre tibi, quid cum Polluce molesto?
Non esset Pollux si tibi, † Castor eras.

Vnus,

Vnus, cum sitis duo, Callidiore, sedetis.

Surge, solacisimum Callidiore facis.

Aut imitare genus Leda: † aut cum fratre sedere * τὸ, aut,
Non potes; alternis Calliodore sede. redundat.

In Carinum. XL.

Supremas tibi tricies in anno

Signanti tabulas, Carine, nisi

Hyblæis madidas thymis placentas.

Defeci: miserere iam, Cratine.

Signa rarius, aut semel fac illud,

Mentitur tua quod subinde tussis.

Excussi loculosq; sacculumque.

Cræso diuitior licet fuisset,

Iro pauperior forem, Carine,

Si concham toties meam comesses.

Ad Artemidorum. XLI.

Pinxisti Venerem: colis, Artemidore, Mineruam,

Et miraris opus displicuisse tuum?

In Didymum. XLII.

Theatra loqueris, & gradus, & edicta,

Trabeasque, & idus, fibulasque, censusque,

Et pumicata pauperes manu monstras.

Sedere in equitum liceat an tibi scamnis,

Videbo, Didyme: non licet maritorum.

Amicis esse donandum. XLIII.

Callidus effracta nummos fur auferet arca:

Prosternet patrios impia flamma lares.

Debitor usuram pariter, sortemq; negabit;
 Non reddet sterilis semina iacta seges.
 Dispensatorem fallax spoliabit amica,
 Mercibus extructas obruet unda rares.
 Extra fortunam est, quicquid donatur amicis:
 Quas dederis, solas semper habebis opes.

De Thaide & Lecania. XLIV.

Thais habet nigros, niveos Lecania dentes.
 Quæ ratio est? emptos hac habet, illa suos.

In Dentonem. XLV.

Quid factum est, rogo, quid repente factum?
 Ad cenam mihi, Dento, quod vocanti,
 Quis credat, quater ausus es negare.
 Sed nec respicis, & fugis sequentem:
 Quem thermis modò querere, & theatris,
 Et conclauibus omnibus solebas,
 Sic est: captus es unctiore † cena
 Et maior rapuit canem culina
 Iam te: sed citò cognitum, & relictum,
 Cùm fastidierit popina diues,
 Antiqua venies ad ossa cenæ.

† V. mensa.

In Bassam. XLVI.

Dicis formosam, dicis te, Bassa, puellam,
 Istud quod non est, dicere Bassa † soles.

† soles.

De Philone. XLVII.

† V. Nuf-
quam.

† Numquã se cenasse domi, Philo, iurat, & hoc est;
 Non cenat, quoties nemo vocavit eum.

Ad

Ad Labienum. XLVIII.

Vidissem modò fortè cùm sedentem.
 Solum te, Labiene: tres putavi.
 Caluæ me numerus tuæ fefellit.
 Sunt illic tibi, sunt & hinc capilli,
 Quales nec puerum decere possint.
 Nudum est in medio caput, nec ullus
 In longâ pilus arcâ notatur.
 Hic error tibi profuit Decembri,
 Tunc cùm prandia misit imperator:
 Cum panariolis tribus redisti.
 Talem Geryonem fuisse credo.
 Vites, censeo, porticum Philippi,
 Si te viderit Hercules, peristi.

In Charopinum. XLIX.

Ceno domi quoties, nisi te, Charopine, vocavi
 Protinus ingentes sunt inimicitie;
 Mequæ † peris stricto medium transfigere ferro,
 Si nostrum sine te scis caluisse focum.
 Nec semel ergo mihi furtum fecisse licebit?
 Improbius nihil est hac, Charopine, gula.
 Desine iam nostram, precor, observare culinam;
 Atq; aliquando meus deus tibi verba † coquus.

† V. parat.

† focus.

† Ad Rufum. L.

Hic qui libellis prægravem gerit laevam,
 Notariorum quem premit cherus laevis,
 Qui codicillis hinc & inde prolatis,
 Epistolisq; commodat gravem vultum,

† De cau-
fidico.

*Similis Catoni, Tullioque, Brutoque,
 Expressere, Ruse, fidicula licet cogant,
 Aue latinum, xai se non potest Gracum.*

† V. istud
 me. sic ver-
 sus constat.

Si fingere † me istud putas, salutemur.

In Postumum. LI.

Qua mihi praestiteris meministi, semperq; tenebo.

Cur igitur taceo, Postume, tu loqueris?

Incipio quoties alicui tua dona referre,

Protinus exclamat, dixerat ipse mihi.

Non bellè quadam faciunt duo; sufficit unus

Huic operi: sic vis ut loquar, ipse tace.

Crede mihi, quamvis ingentia, Postume, dones,

Auctoris pereunt garrulitate sui.

Ad Bassum. LII.

† Vide Lu-
 cilli epigrā
 ma Græcum lib. 2. ei αὐδιντάς. † Nioben. † Andromachon M. S.

† Colchida qd scribis, qd scribis amice Thyestem?

Quid tibi vel † Niobe, Basse, vel † Andromache?

Modij.
 Ut vel a
 qua, vel
 igne pe-
 reant.

Materia est, mihi crede, tuis aptissima chartis

Deucalion: vel si non places hic, Phaëthon.

De Rhetore. LIII.

Extemporalis factus est meus rhetor,

Calpurnium non scripsit, & salutavit.

Ad Lupum. LIV.

Cui tradas, Lupe, filium magistro,

Quæris sollicitus, † diuq; tentas

† V. diu
 rogafque.

Omnes grammaticosq; rheorâsque.

Deuites moneo, nihil sit illi

Cum libris Ciceronis, aut Maronis.

Fama † Rutilium suæ relinquat.

† Luciliū.

Si versus facit, abdicēs poëtam.

Artes discere vult pecuniosas?

Fac † discat citharædus, aut choraulēs.

† hiscat, le-

git quispiam & rectè arguteque, nam hodie citharædi, qui vel hiscere possunt, id est, parum canere, fiunt pecuniosi.

Si duri puer ingeni videatur,

Praconem facias, vel architectum.

Ad Cinnam. LV.

Cum voto te dominum, † nolo tibi, Cinna, placere: † V. noli.

Sape etiam seruum sic resaluto meum.

Ad Postumum. LVI.

Cras te victurum, cras dicis, Postume, semper.

Dic mihi cras istud, Postume, quando venit?

Quàm longè cras istud ubi est, aut unde perendū?

Numquid apud Parthos, Armeniosq; latet?

Iam cras istud habet Priami, vel Nestoris annos.

Cras istud quanti, dic mihi, possit emi?

Cras vines: hodie iam vinere, Postume, seruum est.

Ille sapit, quisquis, Postume, vixit heri.

Ad Stellam LVII.

Quòd non argentū, quòd non tibi † misimus aurū. † V. mitti-

Hoc facimus causâ, Stella diserte, tuâ.

mus.

Quisquis magna dedit, voluit sibi magna remitti:

Fictilibus nostris exoneratus eris.

Ad detractorem LVIII.

Allatres licet usq; nos, & usque,

Et gannitibus improbis laceffas:

*Certum est hanc tibi pernegare famam,
 Olim quam pexis in meis libellis,
 Qualiscumq; legaris ut per orbem.
 Nam te cur aliquis sciat fuisse?
 Ignotus pereas, miser necesse est.
 Non deerunt tamen hac in urbe forsan
 Unus, vel duo, tresue quatuorue
 Pellem rodere qui velint caninam.
 Nos hac à scabie tenemus ungues.*

Ad hospites. LIX.

*Iure tuo nostris maneat licet hospes in hortis:
 Si potes in nudo ponere membra solo:
 Aut si portatur tecum tibi magna supellex:
 Nam mea iam digitum † sustulit hospitibus.
 Nulla tegit fractos, nec inanis culcita lectos:
 Putris, & abrupta fascia reste iacet.
 Sit tamen hospitium nobis commune duobus:
 Emi hortos, plus est: instrue tu, minus est.*

† vendita
 est hospiti-
 bus, vel ne-
 gavit se ho-
 spitibus.

Ad Ponticum. LX.

*Quid sentis, inquis, de nostris, Marce, libellis?
 Sic me sollicitus, Pontice, sepe rogas.
 Admiror, stupeo: nihil est perfectius illis,
 Ipse tuo cedit Regulus ingenio.
 Hoc sentis? inquis; faciat tibi sic bene Caesar,
 Sic capitolinus Iupiter: immò tibi.*

Ad suos ministros. LXI.

*Sextantes Calliste duos infunde Falerni:
 Tu super aestivas Alcine † funde nives.*

† solue ni-
 ves,

Pin-

Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo,
 Lassenturq; rosis tempora subtilibus.
 Iam vicina iubent nos vivere Mausolea:
 Cum doceant ipsos posse perire Deos.

Ad Cæsarem. LXII.

Astra, polumq; dedit, quamvis obstante nouerca,
 Alcide Nemeæ terror, & Arcas aper:
 Et castigatum † Libya ceroma palaestra:
 Et grauis in Siculo puluere fusus Eryx:
 Silvarumq; tremor, tacita qui fraude solebat
 Ducere nec rectas Cacus in antra boues.
 Ista tuæ, Cæsar, quota pars spectatur arene?
 Dat maiora nouus praelia mâne dies.

† Libycæ:

Herculis

labores

Quot grauiora cadunt Nemeæo pondera monstro?
 Quot tua Menalios collocat hasta sues?
 Reddatur si, pugna triplex pastoris Iberi,
 Est tibi, qui possit vincere Geryonem.
 Sæpe licet Graia numeretur bellua Lerne,
 Improba Niliacis quid facit Hydra feris?
 Pro meritis cælum tantis, Auguste, dederunt
 Alcide citò di; sed tibi † serò dabunt.

† Credo
nondum
dedisse.

In Pontilianum. LXIII.

Sæpe salutatus, nunquam prior ipse salutas:
 Sic erit æternum, Pontiliane, vale.

De Hirundine. LXIV.

Hibernos peterent solito cum more recessus
 Atthides, in nidis una remansit avis.

*Deprendere nefas ad tempora verna reuersa,
 Et profugam volucres diripere sue.
 Serò dedit pœnas, discerpi noxia mater
 Debuerat: sed tunc, cùm laceravit Itym.*

Ad Lesbiam. LXV.

*Arctoa de gente comam tibi, Lesbia, misi:
 Vt scires quanto sit tua flaua magis.*

In M. Antonium. LXVI.

*Antoni Phario nil obiecture, Photino,
 Et leuius tabulâ, quàm Cicerone nocens:
 Quid gladium demens Romana stringis in ora?
 Hoc admisisset nec Catilina nefas.
 Impius infando miles corrumpitur auro,
 Et tantis opibus vox tacet una tibi.
 Quid profunt sacre pretiosa silentia linguae?
 Incipient omnes pro Cicerone loqui.*

De Syrisco. LXVII.

*Infusum sibi nuper à pætrono
 Plenum, Maxime, centies Syriscus*

† cellario- In † sellariolis vagus popinis
 lis Schott⁹. Circa balnea, quattuor peregit.

O quanta est gula, centies comesse!

Quanto maior adhuc, nec accubare!

Ad Faustinum. LXVIII.

*Humida qua gelidas submittit Trebula valles,
 Et viridis cancri mensibus alget ager,
 Rura Cleoneo numquam temerata leone,
 Et domus Æolio semper amica Noto,*

Te,

*Te, Faustine, vocant, longas hîc exige messes
Collibus, hibernum iam tibi Tibur erit.*

De origine Bacchi. LXIX.

*Qui potuit Bacchi matrem dixisse tonantem,
Ille potest Semelen dicere, Ruse, patrem.*

Ad Theodorum. LXX.

*Non donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris Theodore? magna caussa est:
Dones tu mihi ne tuos libellos.*

De Pompeio & filiis. LXXI.

*† Pompeios iuvenes Asia, atq; Europa, sed ipsum
Terra tegit Libyes: si tamen vlla tegit,
Quid mirum toto, si spargitur orbe? iacere
Vno non poterat tanta ruina loco.*

† Pompe-
ius Pelusij
in Africa.
Cn. Pomp.
F. Mundæ
Europa.
Sextus Mi-
leti. Asia.

Ad Quinctum. LXXII.

*Quæ legis causâ nupsit tibi Lælia, Quincte,
Vxorem potes hanc dicere legitimam?*

Ad Cinnam. LXXIII.

*Profecit poto Mithridates sæpe veneno,
Toxica ne possent sæva nocere sibi;
Tu quoq; cauisti cenando tam malè semper,
Ne posses unquam, Cinna, perire fame.*

Ad Marullum. LXXIV.

*Narratur bellè quidam dixisse Marulle
Qui te ferre oleum dixit in auriculam.*

Ad Turanium. LXXV.

† sessiles
propin-
quæ.
Merula.
† vstis.

Si tristi domicenio laboras
Turani, potes esurire mecum.
Non deerunt tibi, † si soles *αεγριειν*,
Viles Cappadocæ, gravesq; porri,
Diuisis cybium latebit ovis.
Ponetur digitis tenendus † vinctis
Nigra coliculus virens patella,
Argentem modò qui reliquit hortum:
Et pultem niueam premens botellus,
Et pallens faba cum rubente lardo.
Mense munera si voles secunda,
Marcentes tibi porrigentur vnae,
Et nomen pira quæ ferunt Syrorum,
Et quas docta Neapolis creauit,
Lento castaneæ vapore tosta,
Vinum tu facies bonum bibendo.
Post hæc omnia, fortè si mouebit
Bacchus, quam solet, esuritionem,
Succurrent tibi nobiles oliuæ,
Piceni modò quas tulêre rami,
Et feruens cicer, & tepens lupinus,
Parua est cenula, quis potest negare?
Sed finges nihil audiesue fictum.
Et vultu placidus tuo recumbes,
Nec crassum dominus leges volumen.
Sed, quod non graue sit, nec † infacetum,
Parui tibia condyli sonabit.

† inficetũ.
Armolaus
legit.

Hæc

*Hæc est cenula, † Claudiam sequeris,
† Quam nobis cupis esse † turpiorem.*

In Zoilum. LXXVI.

*Undecies una surrexti, Zoile, cena;
Et mutata tibi est synthesis undecies:
Sudor inhereret madida ne veste retentus,
Et laxam tenuis læderet aura cutem.
Quare ego non sudo, qui tecum, Zoile, ceno?
Frigus enim magnum synthesis una facit.*

Ad Seuerum. LXXVII.

*Non totam mihi si vacabis horam,
Dones, & licet imputes, Seuere,
Dum nostras legis, exigisq; nugas,
Durum est perdere ferias: rogamus,
Iacturam patiaris hanc, ferâsque.
Quod si legeris ipsa cum diserto,
(Sed numquid sumus improbi) Secundo,
Plus multo tibi debiturus hic est,
Quàm debet domino suo libellus.
Nam securus erit, nec inquieta
Lassi marmora Sisyphi videbit,
Quem censoria cum meo Seuero
Docti lima momorderit * Secundi.*

Ad Æmilianum. LXXVIII.

*Semper eris pauper, si pauper es, Æmiliane.
Dantur opes nullis nunc, nisi dinitibus.*

† Claudiū.
† Quem.
† V. tu pri-
orem, me-
lius.

* Secundū
libertum
Lucēsis, an
Pliniū in-
telligit? il-
lum puto,

In

In Gaurum. LXXIX.

*Quid promittebas mihi millia, Gaure, ducenta
Si dare non poteris millia, Gaure, decem?*

† An potes & non vis rogo? non
† An potes, & non vis? rogo non est turpius istud?
* I, tibi dispereas, Gaure: pusillus homo es.
est turpius istud? Si tibi: dispereas, Gaure, &c. Lips. lib. i. cap. 5. * V
si tibi desperas.

Ad Dindymum. LXXX.

*Insequeris, fugio; fugis, insequor; hac mihi mens est:
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.*

Ad Gallam. LXXXI.

*Iam tristis, nucibus puer relictis
Clamose reuocatur à magistro.
Et blando malè proditur fritillo,
Arcana modò raptus è popina,
Ædilem rogat vdius aleator.
Saturnalia transiêre tota,
Nec munuscula parua, nec minora
Misisti mihi, Galla, † quæ solebas.
Sanè sic abeat meus December.*

† V. quam.

* nostra V. Scis certè puto * vestra iam venire
Saturnalia, Martias Kalendas,
Tunc reddam tibi, Galla, quod dedisti.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON.

LIBER VI.

 EXTVS mittitur hic tibi libellus,
Inprimis mihi care Martialis:
Quem si terferis aure diligenti,
Audebit minus anxius, tremensq;
Magnas Caesaris in manus venire.

† De filio Domitiani. II.

Nascere Dardanio promissum * nomen Iulo,
Vera Deum soboles nascere magne puer.
Cui pater aeternas post secula tradat habenas:
Quisq; regas orbem cum seniore senex.
Ipsa tibi nineo trahet aurea pollice fila,
Et totam Phryxi Iulia nebit onem.

† Adulatorium. III.

Censor maxime, principumq; princeps,
Cum tot iam tibi debeat triumphos,
Tot nascentia templa, tot renata,
Tot spectacula, tot deos, tot vrbes:
Plus debet tibi Roma, quod pudica est.

† Ad Cæ-
sarem.* numẽ fu-
turũ impe-
ratorẽ va-
ticipatur.Quid si al-
ludat Vir-
gilium i.
Æneid. Iu-
lius à ma-
gno, &c.† V. Ad Cæ-
sarem hoc
lema poë-
tæ credo.
quod verò
est in ordi-
ne, gram-
matici.

AD

Ad Cæcilianum. IV.

Rustica mercatus nummis sum pradia multis:

Mutua des centum, Cæciliane, rogo.

Nil mihi respondes, tacitum te dicere, credo,

Non reddes: ideo, Cæciliane, rogo.

De Thelesina. V.

* relata V. *Julia lex populis ex quo, Faustine, * renata est,*

Atq; intrare domos iussa pudicitia est,

Aut minus, aut certè non plus tricesima lux est,

Et † nubit decimo iam Thelesina viro.

† V. nubet.

Quæ nubit toties, non nubit: adultera lege est.

Offendor mœcha simpliciore minus.

Ad Seuerum VI.

Prætores duo, quatuor tribuni,

Septem causidici, decem poëta,

Cuiusdam modò nuptias petebant

A quodam sene, non moratus ille

Praconi dedit Eulogo puellam.

Dignum quid fatuo, Severe, fecit?

Ad Læuinum. VII.

In Pompeiano dormis, Lævine, theatro,

Et quereris si te suscitât Oceanus?

Petit latenter à Domitiano pe-

cuniam. VIII.

Pauca Iouem nuper cùm millia fortè rogarem:

Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.

Templa quidem dedit ille Ioui, sed millia nobis

*Nulla dedit: * pudeat pauca rogâsse Iouem.*

* V. pudet
heu.

At

*At quàm non tetricus, quàm nulla nubilus irâ,
 Quàm placido nostras legerat ore preces:
 Talis supplicibus tribuit diademata Dacis:
 Et Capitolas itq̃, reditq̃ vias.
 Dic precor ô nostri, dic conscia virgo tonantis:
 Si negat hoc vultu, quo solet ergo dare?
 Sic ego: sic breuiter posita mihi Gorgone Pallas.
 Quæ nondum data sunt, stulce negata putas?*

In Marcum. IX.

*Quòd non sit Pylades hoc tempore, non sit Orestes,
 Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.
 Nec melior panis, turdusque dabatur Oresti:
 Sed par, atq̃ eadem cena duobus erat.
 Tu Lucrina voras: me pascit aquosa Peloris:
 Non minus ingenua est & mihi, Marce, gula.
 Te Cadmeæ Tyros, me pinguis Gallia vestit:
 Vis te purpureum, Marce, sagatus amem?
 Ut præstem Pyladen, aliquis mihi præstet Orestem.
 Hoc non fit verbis: Marce, utt ameris, ama.*

De Fabulla. X.

*Iurat capillos esse, quos emit, suos
 Fabulla, numquid, Paulle, peierat?*

† De statua Iuliæ. XI.

† Ad Iuliã

*Quis te Phidiaco formatam, Iulia cælo,
 Vel quis Palladia non* putet artis opus?
 Candida non† tacita responder imagine Lygdos,
 Et placido fulget vixus in ore* decor.*

* V. putat.

† V. tacta.

* V. liquor,

In id est, rene-
ritudo.

In Laberium. XII.

*Versus scribere posse te disertos
 Affirmas, Laberi; quid ergo non vis?
 Versus scribere qui potest disertos,
 Non scribat, Laberi; virum putabo.*

De formica succino inclusa. XIII.

*Dum Phaëthontea formica vagatur in umbra,
 Implicuit tenuem succina gutta feram.
 Sic modò quæ fuerat vita contempta manente,
 Funeribus facta est nunc pretiosa suis.*

In Cinnamum. XIV.

Cinnam, Cinname, te iubes vocari.

Fulcrum: Non est hic, rogo, Cinna, barbarismus:

† V. arte. *Tu, si Furius † antè dictus esses,
 Fur ista ratione dicereris.*

Ad Priscum de Salonino. XV.

*Sancta Salonini terris requiescit Iberis,
 Qua melior Stygias non vides umbra domos.
 Sed lugere nefas, nam qui te, Prisce, reliquit;
 Vivit, qua voluit vivere parte magis.*

In Postumum. XVI.

*Non de vi, neq; cede, nec veneno,
 Sed lis est mihi de tribus capellis,
 Vicino queror has abesse furto:
 Hoc index sibi postulat probari.
 Tu Cannas, Mithridaticumq; bellum,
 Et periuria Punici furoris,
 Et Sullas, Mariosq;, Muciosq;*

Magna

*Magna voce sonas, MANVQVE TOTA.
Iam dic, Postume, de tribus capellis.*

In Phœbum. XVII.

*Mutua te centum sestertia, Phœbe, rogavi:
Cùm mihi dixisses, exigis ergo nihil?
Inquiris, dubitas, cunctaris, meq̃ diebus,
Teq̃ decem crucias: iam rogo, Phœbe, nega.*

De Carisiano. XVIII.

*Nil lasciuius est, Carisiano:
Saturnalibus ambulat togatus.*

Ad Marcellinum. XIX.

*Marcelline boni soboles sincera parentis,
Horrida Parrhasio quem tegit vrsa iugo:
Ille vetus pro te, patriusq̃ quod optet amicus,
Accipe, & hac memori pectore vota tene:
Cauta sit ut virtus, * ne te temerarius ardor
In medios enses, seuq̃ tela ferat.
Bella velint, Martemq̃ ferum rationis egentes:
Tu potes & patriæ † miles, & esse * decus.*

* V. nec.

† patris V.
* ducis V.

Ad Nepotem. XX.

*Bis vicine, Nepos (nam tu quoq̃ proxima Floræ
Incolis, & veteres tu quoq̃ Ficelias)
Est tibi, quæ patrij signatur imagine vultus,
Testis maternæ nata pudicitiae.
Tu tamen annosum nimium ne parce, Falerno,
Et potius plenos ære relinque cados.
Sit pia, sit locuples, sed poter filia mustum,
Amphora cum domina nunc nova fiat anus.*

*Cacuba non solos vindemia nutriat orbos;
Possunt & patres viuere, crede mihi.*

*Epitaphium Glaucia ad viato-
rem. XXI.*

Statius lib. 2. siluarū. *Libertus Melioris ille notus,
Tota qui cecidit dolente Roma,
Cari delicia breues patroni,
Hoc sub marmore Glaucias humatus
Iuncto Flaminia iacet sepulchro:
Castus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, decore felix.
Bis senis modò * messibus peractis
Vix unum puer applicabat annum.
Qui fles talia, nil fleas viator.*

* vitiosissi-
mè legitur
mensibus.
Quod in-
genium in
bimulo?

De eodem. XXII.

*Non de plebe domus, nec auara verna catasta,
Sed domini sancto dignus amore puer:
Munera cū posset nondum sentire patroni,
Glaucia libertus iam melioris erat.
Moribus hoc, formaq; datum; quis blandior illo?
Aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?
Immodicis brevis est etas, & rara senectus:
Quidquid amas, cupias non placuisse nimis.*

Ad Pætum. XXIII.

*Sex sistertia si statim dedisses,
Cū dixti mihi: sume, tolle, dono:
Deberem tibi, Pæte, pro ducentis,
At nunc cū dederis diu moratus,*

Post

*Post septem puto, vel novem Kalendas,
Vis dicam tibi veriora veris,
Sex sestertia, Pate, perdidisti.*

De morte Othonis. XXIV.

*Cum dubitaret adhuc belli civilis Enyo
Forsitan, & posset vincere mollis, Otho,
Damnauit multo * saturatum sanguine Martem,
Et fodit certa pectora nuda manu.
Sit Cato dum viuit, sanè vel Cesare maior:
Dum moritur, numquid maior, Othone, fuit?*

* saturum
tam.

Ad Cæcilianum. XXV.

*Septem clepsydras magna tibi voce petenti,
Arbiter inuitus, Cæciliane, dedit.
At tu multa diu dicis: vitreisq; tepentem
Ampullis potas semisupinus, aquam.
Ut tandem saties vocemq;, sitimq;, rogamus,
Iam de clepsydra, Cæciliane, bibas.*

De filio Reguli. XXVI.

*Adspicis ut parvus, nec adhuc trieteride plena
Regulus auditum † laudat & ipse patrem?
Maternosq; sinus viso genitore relinquat,
Et patrias laudes sentiat esse suas?
Iam clamor, centumq; viri, densumq; coronæ
Vulgus, & infanti Iulia tecta placent.
Acris equi soboles magno sic puluere gaudet:
Sic vitulus molli prælia fronte cupit.*

† V. laudet.
hanc & e-
go laudo
scripturâ.

*DI SERuate, precor, matri sua vota, patriq;ue,
Audiat ut natum, Regulus, illa duos.*

In raucum Poëtam colla lana te-
gentem. XXVII.

*Qui recitat lanâ fauces, & colla reuinctus,
Hic se posse loqui, posse tacere negat.*

De Etrusci thermis. XXVIII.

† V. laua-
ris.

*Etrusci nisi thermulis † laueris,
Illotus morieris Oppiane.*

*Nulla sic tibi blandientur unda,
Nec fontes Aponi rudes puellis,
Non mollis Sinuessæ, feruidiq;
Fluctus Passeris, aut superbus Anxur,
Non Phœbi vada, principesq; Baia.
Nusquam tam nitidum micat serenum:
Lux ipsa est ibi longior, diesq;
Nullo tardius à loco recedit.
Siccos pinguis onyx anhelat æstus.
Illic Taygeri virent metalla,
Et certant vario decore saxa,
Quæ Phryx, & Libys altius cecidit,
Et flamma tenui calent Ophite.*

† Adi Cel-
sum lib. 2.
Vitruuium
lib. 5. de
qua re plu-
ra in Com-
mentariis.

*† Ritus si placeant tibi Laconum,
Contentus potes arido vapore
Cruda virgine, Martiaq; mergi,
Quæ tam candida, tam serena lucet,
Vt nullas ibi suspiceris undas,
Et credas vacuam nitere Lygdon.
Non attendis, & aure me supina,*

Iam dudum quasi negligenter audis.

Illo tempore morieris, Oppiane.

Ad Castricum. XXIX.

Dum tibi felices indulgent, Castrice, Baia,

Canag³ sulfureis nympha natatur aquis:

Me Nomentani confirmant otia ruris,

Et casa iugeribus non onerosa suis.

Hic mihi Baiani soles, mollisq³ Lucrinus,

Hic nostra mihi sunt, Castrice, diuitiae.

Quondam laudatas † quocumq³ libebat ad undas † V. quacumque.

Currere, nec longas pertinuisse vias.

Nunc urbi vicina iuuant, facilesq³ recessus,

Et satis est, pigro si licet esse mihi.

In Calliodorum. XXX.

Festine credis te, Calliodore, iocari,

Et solum multo permaduisse sale.

Omni bus arrides, dicteria dicis in omnes,

Sic te conuiuiam posse placere putas.

At si ego † non belle, sed verè dixero quiddam:

Nemo propinabit, Calliodore, † tibi.

In Catianum. XXXI.

Vapulat assiduo Veneti quadriga flagello,

Nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

Ad Hiantida Nympham. XXXII.

Nympha † mei Stella, quae fonte domestica puro

Laberis, & domini gemmea tecta subis:

Sive Numae coniux Trivia te misit † ab antro,

Sive Camenarum de grege nona venis:

† V. nunc vellem tibi verè dicere.

† Os enim impurum habes.

† V. meo.

† ab Anna. Tur. V. ad Annam.

*Exsoluit votis hac se tibi virgine porca
 Marcus, furtivam quòd bibit ager aquam.
 Tu contenta meo iam crimine, gaudia fontis
 Da securatui: sit mihi sana sitis.*

In Pomponium. XXXIII.

*Quòd tam grande sophos clamat tibi turba togata:
 Non tu, Pomponi; cena diserta tua est.*

Ad Luperum. XXXIV.

*Quòd conuiuaris sine me tam saepe, Luperce,
 Inueni, noceam qua ratione tibi.*

Irascar, licet usq; voces, mittasque, rogésque.

Quid facies, inquis; quid faciam? veniam.

Epitaphium Pantagathi. XXXV.

*Hoc iacet in tumulo raptus puerilibus annis
 Pantagathus, domini cura, dolorq; sui,
 Vix tangente vagos ferro resecare capillos
 Doctus, & hirsutas excoluisse genas.*

SIS LICET† INDE SIBI TELLVS PLACA-
 TA LEVISQVE,*

Artificis leuior non potes esse manu.

De Andragora. XXXVI.

*Lotus nobiscum est hilaris, cenauit & idem:
 Inuentus mane est mortuus Andragoras.
 Tam subita mortis causam, Faustine, requiris?
 In somnis medicum viderat Hermocratem.*

In Coracinum. XXXVII.

*Quòd semper casiáque, cinnamóque,
 Et nido niger alitis superba*

Fragras

† siro. ali-
 ter.* V.im-
 posito.

*Fragras * plumbea† Nicerotiana,
Rides nos, Coracine, nil olentes:
Malo, quàm bene olere, nil olere.*

* Nicero-
niana mē-
dosè.
† pingua.

In Phoebum. XXXVIII.

*Mentiris fictos unguento, Phæbe, capillos,
Et tegitur pictis sordida calua comis.
Tonsorem capiti non est adhibere * necessum.
Radere te melius spongia, Phæbe, potest.*

* V. neces-
se.

Ad Aulum Pudentem. XXXIX.

*Cernere Parrhasios dum te iuvat, Aule, Triones,
Cominus &† Scythici sidera ferre poli;
O quàm pœne tibi Stygias ego raptus ad undas,
Elysia vidi nubila fusca plage.
Quamuis lassata tuos querebant lumina vultus,
Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
Si mihi lanificæ ducunt non pulla sorores
Stamina, nec surdos vox habet ista deos:
Sospite me sospes Latias reueberis ad urbes,
Et referes pili præmia clarus eques.*

† V. Getici.

In Baccaram. XL.

*Et dolet, & queritur, sibi non contingere frigus
Propter sexcentas, Baccara, gausapinas:
Optat & obscuras luces, ventosquæ, niuesquæ;
Odit & hibernos, si tepuere, dies.
Quid fecêre mali nostræ tibi, sæna, lacernæ?
Tollere de scapulis quas levis aura potest?
Quanto simplicius, quanto est humanius illud:
Mense vel Augusto sumere gausapinas.*

† V. Ad
Faustinū.

† De Pompillo. XLI.

*Rem factam Pompillus habet, Faustine, legetur,
Et nomen toto sparget in orbe suum.
Sic leue flauorum valeat genus Vspiorum,
Quisquis & Ansonium non amat imperium.
Ingeniosa tamen Pompilli scripta feruntur:
Sed fame non est, hoc mihi crede satis.
Quam multi tineas pascunt, blattasq; disertis,
Et redimunt soli carmina docta coci.
Nescio quid plus est, quod donat secula chartis,
Victurus Genium debet habere liber.*

In Inuidum. XLII.

*Laudat, amat, cantat, nostros mea Roma libellos,
Meq; sinus omnis, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet, stupet, oscitat, odit.
Hoc volo: nunc nobis carmina nostra placent.*

Ad Apianum. XLIII.

*Amisit pater unicum Silanus,
Cessas mittere munera, Apiane?
Heu crudele nefas, maleq; Parca,
Cuius vulturis hoc erit cadaver?*

Ad Marianum. XLIV.

*Scis te captari, scis hunc, qui captat, auarum:
Et scis, qui captat, quid Mariane velit?
Tu tamen hunc tabulis heredem stulte supremis
Scribis, & esse tuo vis furiose loco?
Munera magna quidem misit, sed misit in hamo:
Et piscatorem piscis amare potest?*

Hic-

*Hiccine deflebit vero † mea fata dolore?
Si cupis, ut ploret, des, Mariane, nihil.*

† V. tua. ve-
ri⁹ Maria-
num enim
alloquitur.

In detractorem. XLV.

*Cum sis nec rigida Fabiorum gente creatus,
Nec qualem Curio, dum prandia portat aranti,
Hirsuta peperit rubicunda sub ilice coniux.
Sed patris ad speculum tonsi, matrisq; togata
Filius, & † sponsam possit te sponsa vocare.
Emendare meos, quos nouit fama libellos,
Et tibi permittis felices carpere nugas:
Has inquam nugas, quibus aurē aduertere totam
Non aspernantur procures urbisque, forique:
Quas & perpetui dignantur scrinia Sili,
Et repetit toties facundo Regulus ore,
Quiq; videt propius magni certamina Circi,
Laudat Auentinae vicinus Sura Diana.
Ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum
Non dedignatur bis terq; reuoluere Caesar.
Sed tibi plus mentis, tibi cor limante Minerva
Acrius, & tenues * fixerunt pectus Athena.
Ne valeam, si non multo sapit altius † istud:
* Quid cum panticibus laxis, & cum pede grandi,
Et rubro pulmone vesus, nasusq; timendum,
Omnia crudelis lanius per compita portat.
Audes praterea, quos nullus nouerit, in me
Scribere versiculos, miseras & perdere chartas.
At si quid nostrae tibi bilis inusserit ardor,
Viuex, & harebit, totoq; legetur in orbe.*

† V. Spon-
sum.

* V. finxe-
runt.

† V. illud.

* Quod.

*Stigmata nec vafra delebit Cinnamus arte :
Sed miserere tui, rabido nec perditus ore
Fumantem nasum viui tentaueris vrsi.
Sit placidus licet, & lambat digitosque, manusque,
Si dolor, & bilis, si iusta coegerit ira,
† fatiga. Vrsus erit: vacua dentes in pelle † fatiges,
Et tacitus queras, quam possis rodere carnem.*

Ad Tuccam. XLVI.

*Hexametris epigramma facis, scio dicere Tuccam:
Tucca solet fieri: denique Tucca licet.
Sed tamē hoc longum est: solet hoc quoque Tuccali-
Si breviora probas, disticha sola legas. (cere;
Conueniat nobis, ut fas, epigrammata longa
Sit transire tibi: scribere, Tucca, mihi.*

De Bassa. XLVII.

*Non miror, quod potat aquam tua Bassa, Catulle:
Miror, quod Bassi filia potat aquam.*

Ad Martianum. XLVIII.

*Sexagesima, Martiane, messis
Acta est, & puto iam secunda Cotta,
† Semper † Nec se tedia lectuli calentis
valuit. Expertum meminit die vel uno.
At nostri bene computentur anni,
Aut languor grauis, aut mali dolores,
Et quantum tetrica tulere febres,
A vita meliore separentur;
Infantes sumus, & senes videmur.
Ætatem Priami que, Nestoris que*

*Longam qui putat esse, Martiane,
Multum decipiturque falliturque.
Non est vivere, sed valere, vita.*

De Cilice fure. XLIX.

*Fur nota nimium rapacitatis
Compile Cilix volebat hortum :
Ingenti sed erat, Fabulle, in horto
Præter marmoreum nihil Priapum.
Dum non vult vacua manu redire;
Ipsam surripuit Cilix Priapum.*

Ad Esculanum. L.

*Medio recumbit imus ille qui lecto
Caluam † Triphilem segmentatus unguento,
Foditque tonsis ora laxa lentiscis:
Mentitur Esculane: non habet dentes.*

In Pontiam. LI.

*Cum mittis turdumque mihi, quadræmne placentæ,
Sive femur leporis, sive quid his simile:
Buccellas misisse tuas te, Pontia, dicis.
Has ego nec mittam, Pontia, sed nec edam.*

Epitaphium Fusci. LII.

*Ille sacri lateris custos, Martisque togati,
Credita cui summi castra fuere ducis :
Hic situs est Fuscus, licet hoc fortuna fateri,
Non timeat hostiles iam lapis iste minas.
Grande iugum domita Dacus cervice recepit,
Et famulum victrix possidet umbra nemus.*

† V. trifi-
lem. à tri-
bus filis, a-
lij putant
tripilem
legendum.

In Afrum. LIII.

*Cum sis tam pauper, quam nec miserabilis Irus,
 Tam iuuenis, quam nec Parthenopæus erat:
 Tam fortis, quam nec, cum vinceret, Artemidorus,
 Quid te Cappadocum sex onus esse iuvat?
 Rideris, multoq; magis traduceris, Afer,
 Quam nudus medio si spatium fore.*

* gibbo.
 Politianus
 (mulo) do-
 cet scri-
 bendum.

*Non aliter monstratur Atlas cum compare * mulo,
 Quæq; vehit similem bellua nigra Libyn.
 Inuidiosa tibi quam sit lectica requiris?
 Non debes ferri mortuus hexaphoro.*

Ad Aulum de lusco. LIV.

*Potor nobilis, Aule, lumine uno
 Luscus Phryx erat, alteroq; lippus:
 Huic dicit medicus, bibas caueto
 Vinum: si biberis, nihil videbis.
 Ridens Phryx, oculo, valebis, inquit.
 Misceri sibi protinus deunces,
 Sed crebros iubet: exitum requiris?
 Vinum Phryx, oculus bibit venenum.*

Ad Lupum. LV.

*Tristis es, & felix, sciat hoc fortuna, caueto:
 Ingratum dicet te, Lupe, si scierit.*

De rosis ad Cæsarem missis. LVI.

*Vt noua donat tibi, Cæsar, Nilotica tellus
 Miserat hibernas ambitiosa rosas:
 Nauita derisit Pharios Memphiticus hortos,
 Urbis ut intravit limina prima tue.*

Tantus veris honos, & odore gratia Flora,
 Tantaq; Pestani gloria ruris erat.
 Sic quacunq; vagus gressumq; oculosq; ferebat,
 Textilibus fertis omne rubebat iter.
 At tu Romana iussus iam cedere bruma,
 Mitte tuas messes, accipe, Nile, rosas.

Ad Rufum. LVII.

Quidam me modò, Ruse, diligenter
 Inspectum, velut emptor, aut lanista,
 Cum vultu, digitoq; subnotâssent,
 Tunc es, tunc, ait, ille Martialis
 Cuius nequitias, iocosq; novit,
 Aurem qui modò non habet † seueram?
 Subrissi modicè, leuiq; nutu
 Me, quem dixerat esse, non negavi.
 Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?
 Respondi: quia sum malus poëta,
 Hoc ne sæpius accidat poëta
 Mittas, Ruse, mihi bonas lacernas.

† V. Bata-
 uam. En
 Batauos
 priscos.

Ad Cæsarem Domitianū. LVIII.

Quantum sollicito fortuna parentis Etrusco,
 Tantum summe ducum: debet uterq; tibi.
 Nam tu missa tua reuocâsti fulmina dextra:
 Hos cuperem mores ignibus esse Iouis.
 Si tua sit summo Cæsar natura tonanti,
 Utetur toto fulmine rara manus.
 Muneris hoc utrumq; tui testatur Etruscus,
 Esse quod & comiti contigit, & reduci.

De

De Philippo. LIX.

*Octaphoro sanus portatur, Auite, Philippus;
Hunc tu si sanum credis, Auite, furis.*

Flet mortem Rufi. LX.

*Editus est sextus sine te mihi, Rufe, Camenis:
Nec te lectorem sperat, amice, liber.*

†V. lumine. *Impia Cappadocum tellus, & † numine lævo*
* V. patris. *Visa tibi, cineres reddit, & ossa * patri.*
fed malo, *Funde tuo lacrymas, orbata Bononia, Rufe.*
patri, le-
gere. *Et resonet tota planctus in Emilia.*

Heu qualis pietas: heu quàm brevis occidit ætas!

Viderat Alphei præmia quinq; modò.

Pectore tu memori nostros euoluere lusus:

† totos. *Tu solitus † nostros, Rufe, tenere iocos.*

*Accipe cum fletu mæsti breue carmen amici,
Atq; hæc absentis tura fuisse puta.*

In bibentes aquam. LXI.

Setinum, dominaq; niues, densiq; trientes

Quando ego vos medico non prohibente bibam?

Stultus & ingratus, nec tanto munere dignus,

Qui mauult heres diuitis esse Mida.

Possideat Libycas messes Hermumq; Tagumq;:

† V. libet. *Et poter calidam qui mihi † laudat aquam.*

Ad Cæsarem. LXII.

Di tibi dent, & tu Cæsar, quacung; mereris;

Di mihi dent, & tu, quæ volo, si merui.

Ad Cæcilianum. LXIII.

Mâne salutavi vero te nomine casu:

Nec dixi dominum, Ceciliane, meum.

Quanti libertas † constet mihi tanta requiris?

Centum quadrantes abstulit illa mihi.

† V. constat tibi.

De Panareto potore. LXIV.

Cum peteret † seram media iam nocte matellam

Arguto madidus pollice Panaretus:

Spoletina data est, sed quam siccauerat ipse:

Nec fuerat soli tanta lagena satis.

Ille fide summa testæ sua vina remensus,

Reddidit anophori pondera plena sui.

Miraris, quantum biberat, cepisse lagenam?

Desine mirari, Ruse: merum biberat.

† V. seram,
melius,
seram.

In Amianum. LXV.

Cœlatus tibi cum sit, Amiane,

Serpens in patera Myronis arte:

Vaticana bibis: bibis venenum.

De Calpetiano. LXVI.

Ponuntur semper chrysendeta, Calpetiano:

Sive foris, seu cum cenat in urbe domi.

Sic etiam in stabulo semper, sic cenat in agro.

Non habet ergo aliud? non habet immo suum.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER VII.

ACCIPERE belligeræ crudum thoraca
Minervæ,
Ipsa Medusæ quem timet ira
dea.

Dum vacat hæc, Cæsar, poterit lorica vocari:
Pectore cum sacro sederit, Egis erit.

Ad lorica Domitiani. II.

Separo
hoc à pri-
ore.

Inuia Sarmaticis domini lorica sagittis,
Et Martis Gericæ tergore fida magis:
Quam vel ad Etolæ securam cuspidis ietus,
Texuit innumeri lubricus unguis apri.
Felix sorte tua es: sacrum cui tangere pectus
Fas erit, & nostri mente calere Dei.
I comes, & magnos illesam erere triumphos,
Palmatæq; ducem, sed citò redde toga.

Ad Pontilianum. III.

Cur non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos,
Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

De Oppiano. IV.

Esset, Castrice, cum mali coloris,

Versus scribere coepit Oppianus.

Ad Cæsarem Domitianum. V.

Si desiderium, Cæsar, populique, patrumque

Respicias, & Latia gaudia vera togæ,

Redde Deum votis poscentibus: invidet hosti

Roma suo, veniat laurea multa licet.

Terrarum dominum propius videt ille; tuoque

Terretur vultu barbarus, & fruitur.

De fama reditus Domitiani. VI.

Ecquid hyperboreis ad nos conuersus ab oris

Ausonias Cæsar iam parat ire vias?

Certus abest auctor, sed vox hoc nuntiat omnis:

Credo tibi, verum dicere, Fama, soles.

Publica victrices testantur gaudia chartæ:

Martia laurigeræ cuspide pila virent.

Rursus io magnos clamat tibi Roma triumphos,

Inuictusq; tua, Cæsar, in vrbe sonas.

Sed iam letitiæ quo sit fiducia maior,

Sarmaticæ laurus nuntius ipse veni.

Ad Cæsarē Domitianum. VII.

Hiberna quamuis Arctos, & rudis Peuce,

Et vngularum pulsibus calens Ister,

Fractusq; cornu iam ter improbo Rhenus

Teneat domantem regna perfida gentis,

Te summe mundi rector, te parens orbis:

Abesse nostris non tamen potes votis.

Illic & oculis, & animis sumus, Caesar,
 Adeoque mentes omnium tenes vnus,
 Vt ipsa magni turba nesciat Circi,
 Vtrumne currat Passerinus, an Tigris.

De reditu Domitiani. VIII.

Nunc hilares, si quando mihi, nunc ludite Musæ:
 Victor ab Othryfio redditur orbe Deus.
 Certa facis populi tu primus vota, December:
 Iam licet ingenti dicere voce, venit.
 Felix sorte tua, poteras non cedere Iano,
 Gaudia si nobis, quæ † dabit ille, dares.
 Festa coronatus ludet conuicia miles,
 Inter laurigeros cum comes ibit equos.
 Fas audire iocos, leuioraque carmina, Caesar,
 Sit tibi: si lusus ipse triumphus amat.

† dabit, e-
 rat in con-
 textu.

De Casselio. IX.

Cum sexaginta numeret, Casselius, annos:
 Ingeniosus homo est: quando disertus erit?

In Olum. X.

In lucem cenat Sertorius, Ole, quid ad te?
 Cum liceat tota stertere nocte tibi.
 Septingenta Tito debet Lupus, Ole, quid ad te?
 Assen ne dederis, crediderisque Lupo.
 Illud dissimulas, ad te quod pertinet, Ole:
 Quodq; magis curæ conuenit esse tuæ.
 Pro togula debes, hoc ad te pertinet, Ole:
 Quadrantem nemo iam tibi † credet: & hoc.

† V. credit.

Vxor mœcha tibi est: hoc ad te pertinet, Ole.

Poscit iam dotem filia grandis: & hoc.

Dicere quindecies poteram, † quid pertinet ad te:

† V. quod.

Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

Ad Pudentem. XI.

Cogis me calamo, manuque nostra

Emendare meos, Pudens, libellos.

O quàm me nimium probas, amasque,

Qui vis archetypas habere nugas!

Ad Faustinum. XII.

Sic me fronte legat Dominus, Faustine, serena,

Excipiatque meos, qua solet aure, iocos:

Vt mea nec iuste quos odit, pagina lædit,

Et mihi de nullo fama rubore placet.

Quid prodest, cupiant cum quidam nostra videri,

Si qua Lycambeo carmine tela madent?

Vipereumque vomant nostro sub nomine virus,

Qui Phœbi radios ferre, diemque negant?

Ludimus innocuis verbis: hoc iuro potentis

Per genium famæ Castalidumque gregem.*

* V. Casta-
liumque.

Perque tuas aures magni mihi numinis instar,

Lector, inhumana liber ab inuidia.

De Lycoride. XIII.

Dum Tiburtinis albescere collibus audit

Antiqui dentis fusca, Lycoris, ebur,

Venit in Herculeos colles: quid Tiburis alti

Aura valet? paruo tempore nigra redit.

Ad Regulum. XIV.

† V. solum. *Era domi non sunt. superest hoc, Regule, † tantum,
Vt tua vendamus munera: nunquid emis?*

Ad bibliothecam Iulij Martialis. XV.

*Ruris bibliotheca delicati,
Vicinam videt vnde lector urbem,
Inter carmina sanctiora si quis
Lascivæ fuerit locus Thaliæ,
Hos nido licet inferas vel imo,
Septem quos tibi misimus libellos
Auctoris calamo sui notatos:
Hæc illis pretium facit litura.
At tu munere dedicata paruo,
Quæ cantaberis orbe nota toto:
Pignus pectoris hoc mei tuere,
Iuli bibliotheca Martialis.*

De fragmento Argus. XVI.

*Fragmentum, quod vile putas, & inutile lignum,
Hæc fuit ignoti prima carina maris.
Quam nec Cyaneæ quondam potuere ruinæ
Frangere, nec Scythici tristior † vnda freti.
Secula vicerunt: sed quamvis cesserit annis,
Sanctior est salva parva tabella rate.*

† V. ira.

In Sanctram. XVII.

*Nihil est miserius, nec gulosius Sanctra;
Rectam vocatus cum recurrit ad cenam,
Quam tot diebus, noctibusque captavit:*

Ter poscit apri glandulas, quater lumbum,
 Et vtramque coxam leporis, & duos armos:
 Nec erubescit peierare de turdo,
 Et ostreorum rapere liuidos cirros.

† Dulci placent a sordidam linit mappam.

† V. dulcia

Illic & vuae collocantur ollares,
 Et punicorum pauca grana malorum,
 Et lippæ ficus, debilisq; boletus.

Sed mappa cum iam mille rumpitur furtis,
 Rosos tepenti sphondylos sinu condit,

† Inde, vorato capite turturem truncum

† Et deuorato alij.
 Inde uorato.

Colligere longa turpe nec pudet dextra
 Analecta, quicquid & canes reliquerunt.

Nec † esculenta sufficit gulæ præda,
 Misto lagenam replet ad pedes vino.

† V. esculentis.

Hæc per ducentas cum domum tulit scalas,

Sæpe obserata clausit anxius cella,

Gulosus ille, postero die vendit.

De natali Lucani. XVIII.

Hæc est illa dies, quæ magni conscia partus,

Lucanum populis, & tibi Polla dedit.

Heu Nero crudelis, nullæque inuisior vmbra:

Deuit hoc saltem non licuisse tibi.

De eodem. XIX.

Vatis Apollinei magno memorabilis ortu

Lux redit: Aonidum turba fauete sacris.

Hæc meruit, cum te terris, Lucane, dedisset

Mixtus Castaliæ Betis vt esset aqua.

De eodem ad Phœbum. XX.

*Phœbe veni; sed quantus eras, cùm bella canenti,
Ipse dares Latiae plectra secunda lyrae.*

*Quid tanta pro luce precer? tu Polla maritum
Sæpe colas, & se sentiat † ipse coli.*

† V. ille.

† V. Ad de-
tractorem.

† In maledicum. XXI.

*Cum Iuvenale meo quæ me committere tentas,
Quid non audebis perfida lingua loqui?
Te fingente nefas, Pyladen odisset Orestes:
Thesea Pirithoi destituisset amor.*

*Tu Siculos fratres, & maius nomen Atridas,
Et Leda poteras dissociare genus.*

In malum Poëtam. XXII.

*Dulcia cùm tantùm scribas epigrammata semper,
Et cerussata candidiora cute:*

*Nullaq̃ mica salis, nec amari fellis in illis
Gutta sit: ô demens, vis tamen illa legi?*

*Nec cibus ipse iuuat morsu fraudatus aceti:
Nec grata est facies, cui gelasinus abest.*

*Infanti melimela dato, fatuasq̃ mariscas:
Nam mihi, quæ nouit pungere, Chia sapit.*

Scazonta mittit ad Apollinarē. XXIII.

*Apollinarem conueni meum, Scazon,
Et si vacabit, † ne molestus accedas,
Hoc quaecunque, cuius aliqua pars ipse est,
Dabis: hoc facetum carmen imbuant aures.
Si te receptum fronte videris tota,
Noto rogabis vt fauore sustentet.*

† V. non

Quan-

*Quanto mearum scis amore nugarum
Flagret: nec ipse plus amare te possum.
Contra malignos esse si cupis tutus
Apollinarem conueni meum, Scazon.*

† Ad aprum missum. XXIV.

*Tusca glandis aper populator, & ilice multa
Iam piger, Ætolæ fama secunda feræ,
Quem meus intrauit splendenti cuspide * Dexter,
Præda iaces nostris inuidiosa focis.
Pinguescant madidi læto nidore penates,
Flagret & exciso festa culina iugo.
Sed coquus ingentem piperis consumet aceruum,
Addet & arcano mixta Falerna garo.
Ad dominum redeas: noster te non capit ignis
Conturbator aper. vilius esurio.*

Ad Fuscum. XXV.

*Sic Tiburtinæ crescat tibi silua Dianæ,
Et properet cæsum sæpe redire nemus.
Nec Tartesiæ Pallas tua, Fusce, trapetis
Cedat, & immodici dent bona musta lacus.
Sic fora mirentur, sic te pallatia laudent.
Excolat & geminas plurima palma fores:
Otia dum medius præstat tibi parua December
* Excipe, sed certa, quos legis, aure iocos.
Scire * licet verum, res est hæc ardua: sed tu
Quod tibi vis dici, dicere, Fusce, potes.*

Ad Regulum. XXVI.

Raucae cortis aues, & oua matrum,

† V. Ad aprum missum. recti⁹, subiungit enim, Ad dominum redeas.

* alij culter. placet Domitij lectio.

* V. Exigis & Exige, sed fortè melius ad iudicium.
† V. libet.

* V. furuas. Et * flauas medio vapore Chias,
 Et fœtum querulæ rudem capellæ,
 Nec iam frigoribus pares oliuas,
 Et canum gelidis olus pruinis,
 De nostro tibi rure missa credis.
 O quam, Regule, diligenter erras!
 Nil nostri, nisi me, ferunt agelli.
 Quicquid villicus Vmber, aut colonus,
 Aut Tusci tibi, Tusculiue mittunt,
 Aut rus marmore tertio notatum:
 † V. tibi. Id tota † mihi nascitur Subura.

Ad Atticum. XXVII.

*clouere
pugilare*
 Attice, facundæ renouas qui nomina gentis,
 Nec finis ingentem conticuisse domum:
 Te pia Cecropiæ comitatur turba Mineruæ,
 Te secreta quies, te sophos omnis amat.
 At iuuenes alios fracta colit aure magister,
 Et rapit immeritas sordidus vnctor opes.
 Non pila, non follis, non te paganica thermis *Bois*
 Preparat, aut nudi stipitis ictus hebes:
 * Rara. *laute* Vara nec iniecto ceromate brachia tendis:
 Non harpasta vagus puluerulentæ rapis:
lunule Sed, curris niueas tantùm prope virginis vndas,
 Aut vbi Sidonio taurus amore calet.
 Per varias artes, omnis quibus area seruit.
 Ludere cùm liceat, currere pigritia est.

In Cinnam. XXVIII.

*Sordidior cæno cùm sit toga, calceus autem
Candidior prima sit tibi, Cinna, niue:
Deiecto quid inepte pedes perfundis amictu?
Collige, Cinna, togam, calceus ecce perit.*

Ad Seuerum. XXIX.

*Quo possit fieri modo, Seuere,
Vt vir pessimus omnium Charinus
Vnam rem bene fecerit, requiris?
Dicam: sed citò, quid Nerone peius?
Quid thermis melius Neronianis?*

Ad Stellam. XXX.

*Cùm pluuias madidumq; Iouem perferre negaret,
Et rudis hibernis villa nataret aquis,
Plurima quæ posset subitos effundere nimbos,
Muneribus venit tegula missa tuis.
Horridus ecce sonat Boreæ stridore December:
Stella tegis villam, non tegis agricolam.*

Ad Castricum de theta. XXXI.

*Nosti * mortiferum quæstoris, Castrice, signum.
Est operæ pretium discere theta nouum.
Exprimeret quoties rorantem frigore nasum,
Lethalem iuguli iusserat esse notam.
Turpis ab inuiso pendebat stiria naso
Cùm * fleret madida fauce December atrox.
Collegæ tenuère manus: quid plura requiris?
Emungi misero, Castrice, non licuit.*

* morife-
rum.

* V. flaret.
alij flaret.

De Polyphemo. XXXII.

Tantus es & talis nostri, Polypheme, Seueri,
Vt te mirari possit & ipse Cyclops.

† V. minor. Sed nec Scylla † minus. quod si fera monstra duorum
Iunxeris, alterius fiet vterque timor.

De Cælio. XXXIII.

Discursus varios, vagumq; mæne,
Et fastus, & AVE potentiorum,
Cum perferre, patique iam negaret,
Cæpit fingere Cælius podagram.
Quam dum vult nimis approbare veram,
Et sanas linit obligatque plantas,
Inceditque gradu laborioso,

Gronia — (Quantum cura potest, & ars doloris!)
Desit fingere Cælius podagram.

Epitaphium patris Etrusci. XXXIV

Hic iacet ille senex, Augusta notus in aulâ,
Pectore non humili passus vtrumq; Deum:
Natorum pietas sanctis quem coniugis umbris
Miscuit: Elysium possidet † umbra nemus.
Occidit illa prior viridi fraudata iuuenta.
Hic prope ter † senas vidit Olympiadas.
Sed festinatis raptum te credidit annis,
Aspexit lacrymas quisquis Etrusce tuas.

Ad Sempronium Tuccā. XXXV.

Cosmicos esse tibi, Semproni Tucca, videris:
Cosmica, Semproni, tam mala quàm bona sunt.

Ad Ca-

Ad Castricum. XXXVI.

*Muneribus cupiat, si quis contendere tecum
Audeat hic etiam, Castrice, carminibus.
Nos tennes in utroque sumus, vinctique parati:
Inde sopor nobis, & placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, quæris?
Alcinoo nullum poma dedisse putas?*

In Cinnam. XXXVII.

*Primum est, ut præstes, si quid te, Cinna, rogabo;
Illud deinde sequens, † ut citò, Cinna neges.
Diligo præstantem, non odi, Cinna, negantem:
Sed tu nec præstas, nec citò, Cinna, negas.*

† V. 6

Ad Ovidium. XXXVIII.

*Maximus ille tuus, Ovidi, Cæsonius hic est,
Cuius adhuc vultum viuida cera tenet.
Hunc Nero damnauit: sed tu damnare Neronem
Ausus es, & profugi, non tua fata sequi.
Æquora per Scyllæ magnus comes exulis isti:
Qui modò nolueras consulis ire comes.
Si victura meis mandantur nomina chartis,
Et fas est cineri me superesse meo:
Audiet hæc præsens, venturæque turba: fuisse
Illi te, Senecæ, quod fuit ille suo.*

Ad eundem. XXXIX.

*Facundi Senecæ potens amicus,
Caro proximus, aut prior Sereno,
Hic est Maximus ille, quem frequentè
Felix littera pagina salutat:*

Hunc

Hunc tu per Siculas secutus vndas,
 O nullis Ouidi tacende linguis,
 Spreuisti domini furentis iras.
 Miretur Pyladem suum vetustas,
 Hæsit qui comes exulis parentis.
 Quis discrimina comparet duorum?
 Hæsisti comes exuli Neronis.

Ad Priscum. XL.

Commendare tuum, dum vis mihi carmine munus,
 Mæonioque cupis doctius ore loqui:
 Excrucias multis pariter me, tæque diebus:
 Et tua de nostro, Prisce, Thalia † placet.
 Diuitibus poteris Musas, elegosq; sonantes
 Mittere: pauperibus munera * pexa dato.

† Ad Licinium. XLI.

Doctorem, Licini, celeberrime, summe virorum,
 Cuius prisca graues lingua reduxit auos:
 Redderis heu quanto fatorum munere nobis,
 Gustata Lethes pæne remissus aqua.
 Perdiderant iam vota metum, securaq; flebat
 Tristitia: † & lacrymis iamq; peractus eras.
 Non tulit inuidiam taciti regnator Auerni,
 Et † raptas fatis reddidit ipse † colos.
 Scis igitur, quantas hominum mors falsa querelas
 Mouerit? & frueris posteritate tua.
 Viue velut rapto, fugitiuaq; gaudia carpe:
 Perdiderit nullum vita reuersa diem.

De Anio.

† tacet
 Turnebus.
 * alij plana, alij plena legunt. vt
 Modius ex
 M. S.

† Quod
 conualuit.
 Gryph.

† heu lacry-
 mis rectè
 Schottus
 emendat,
 sequitur e-
 nim iamq;
 † raptum.
 † solo.

De Anio. XLII.

*Cùm mensas habeat ferè† ducentas,
 Pro mensis habet, Anius, ministros:
 Transcurrunt gabatæ, volantq; lances.
 Has vobis epulas habete lauti.
 Nos offendimur ambulante cena.*

† V. trecentas.

Ad Seuerum. XLIII.

*Parua suburbani munuscula mittimus horti,
 Faucibus oua tuis: poma, Severe, gulæ.*

Ad Urbicum. XLIV.

*Mercari nostras si te piget, Urbice, nugas:
 Et lasciua tamen carmina nosse libet:
 Pompeium quæras, & nosti forsitan Auctum,
 Vltoris prima Martis in æde sedet.
 Iure madens, varioq; togæ limatus in usu
 Non lector meus hic, Urbice, sed liber est.
 Sic tenet absentis nostros, cantatq; libellos:
 Vt pereat chartis littera nulla meis.
 Denique, si vellet, poterat scripsisse videri:
 Sed famæ mauult ille fauere meæ.*

Hunc licet à decima (nec enim satis ante vacabit)

*Solicites: capiet cenula† parua duos.
 Ille leget, bibe tu: nolis licet, ille sonabit:
 Et cùm, iam satis est, dixeris, ille leget.*

† V. parua.

Ad Auctum. XLV.

Gratum est quod Celeri nostros legis, Aucte libellos;

Si tamen & celerem quod legis, Aucte, iuuat.

Ille

Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos,
 Nec fuit in nostro certior orbe fides.
 Maior me tanti reuerentia turbat, & aures
 Non auditoris, iudicis esse puto.

In Vmbrum.. XLVI.

Omnia misisti mihi Saturnalibus, Vmber,
 Munera, contulerant quæ tibi quinq; dies:
 Bis senos triplices, & dentiscalpia septem;
 His comes accessit spongia, mappa, calix.
 Se modiusq; fabæ cum vimine Picenarum,
 Et Laletanæ nigra lagena sapæ:
 Paruâq; cum canis venerunt coctana prunis,
 Et Libycæ* fici pondere testa grauis.
 Vix puto triginta nummorum tota fuisse
 Munera, quæ grandes octo tulere Syri.
 Quanto commodius nullo mihi ferre labore
 Argenti potuit pondera quinq; puer?

* V. ficus.

In Nasidianum. XLVII.

† tua.

Semper mane mihi de me † mera somnia narras,
 Quæ moueant animum, sollicitentq; meum.
 Iam prior ad fecem sed & hac vindemia venit,
 Exorat noctes dum mihi saga tuas.
 Consumsi salsasq; molas, & turis acervos:
 Decreuere greges, dum cadit agna frequens.
 Non porcus, non cortis aues, non oua supersunt.
 Aut vigila, aut dormi, Nasidiane, tibi.

Ad Ra-

Ad Rabirium. XLVIII.

*Astra, polumq; tua cepisti mente, Rabiri:
 Parrhasiam mira qui struis arte domum.
 Phidiaco si digna Ioui dare templa parauit,
 Has petat à nostro Pisa tonante manus.*

De Achilla. XLIX.

*Castora de Polluce Gabinia fecit, Achillam:
 Pyxagathos fuerat, nunc erit Hippodamus.*

De Cæciliano. L.

*Non cenat sine apro noster, Tite, Cæcilianus:
 Bellum conuiuium, Cæcilianus, habet.*

Ad Iouem. LI.

*Tarpeia venerande rector aula,
 Quem saluo duce credimus tonantem,
 Cum votis sibi quisq; te fatiget, ~~et~~
 Et poscat dare, quæ Dei potestas:
 Nil pro me mihi Iuppiter petenti,
 Ne succensueris, velut superbo.
 Te pro Cæsare debeo rogare:
 Pro me debeo Cæsarem rogare.*

Ad Cæsarem Domitianum. LII.

*Abstulerat totam temerarius institor urbem,
 Inq; suo nullum limine limen erat.
 Iussisti tenues, Germanice, crescere vicos;
 Et modò quæ fuerat semita, facta via est.
 Nulla catenatis pila est præcincta lagenis:
 Nec prætor medio cogitur ire luto.*

Strin-

† V. densas.

† V. turbas.

*Stringitur in † densa nec cæca nouacula † turba:**Occupat aut totas nigra popina vias.**Tonsor, caupo, coquus, lanius sua limina seruant.**Nunc Roma est, nuper magna taberna fuit.**De Silio. LIII.**Perpetui nunquam moritura volumina, Sili,**Qui legis, & Latia carmina digna togâ;**Pierios tantùm vati placuisse recessus**Credis, & Aoniæ Bacchica ferta comæ.**Sacra cothurnati non attigit antè Maronis,**Impleuit magni quàm Ciceronis opus.**Hunc miratur adhuc centum grauis hasta virorum:**Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.**Postquam bis senis ingentem fascibus annum**Rexerat, asserto qui sacer orbe fuit:**Emeritos Musis, & Phœbo tradidit annos:**Proq̃ suo celebrat nunc Helicon a foro.**In Cinnamum. LIV.**Qui tonsor fueras tota notissimus vrbe,**Et posthæc dominæ munere factus eques:**Sicanias vrbes, & Etnæaque regna petisti**Cinname, cùm fugeres tristia iura fori.**Qua nunc arte graues tolerabis inutilis annos?**Quid facit infelix, & fugitiua quies?**Non rhetor, non grammaticus, ludicæ magister,**Non Cynicus, non tu Stoicus esse potes?**Vendere nec vocem Siculis, plausumq̃ theatris.**Quod sapere est, iterum, Cinname, tonsor eris.**In Gar-*

Ad Gargilianum. LV.

*Lis te bis decima numerantem frigora bruma
Conterit una tribus, Gargiliane, foris.*

*Ah miser, & demens, viginti litigat annis
Quisquam? cui vinci, Gargiliane, licei?*

De Labieno. LVI.

*Heredem Fabius, Labienum, ex asse reliquit:
Plus meruisse tamen se, Labienus ait.*

Ad Rufum LVII.

*Commendare meas Instanti, Rufe, camenas
Parce precor socero, seria forsā amat.
Quòd si lasciuos admittit & ille libellos,
Hac ego vel Curio, Fabricioq₃ legam.*

De Theophila ad Canium LVIII.

*Hac est illa tibi promissa Theophila, Cani,
Cuius Cecropia pectora voce madent.
Hanc sibi iure petat magni senis † altus in hortis:
Nec minus esse suam Stoica turba velit.
Viuat opus quodcumq₃ per istas miseris aures:
Tam nec fœmineum, nec popolare sapit.
Non tua* Parthenis nimium se praeferat illi,
Quamuis Pierio sit bene nota choro.
Carmina fingentem Sappho † laudauit amatrix.
Castior hac, & non doctior illa fuit.*

† V. Atti-
cus hortus.

* Parthe-
niæ.

† alij lau-
darit vel
laudaret.

De familia ficosa. LIX.

*Ficosa est uxor ficosus & ipse maritus
Filia ficosa est, & gener atq₃ socer.*

M

Nec

*Nec dispensator, nec villicus ulcere turpi
 Nec rigidus fossor, sed nec arator eget.
 Cum sint ficosi pariter iuuenesq; senesq;
 Res mira est: ficos non habet unus ager.*

Ad Paullum. LX.

*Gratus sic tibi, Paulle, sit December
 Nec vani triplices, breuesq; mappa,
 † V. breues. Nec turis veniant † leues selibra:
 Sed lances ferat, aut scyphos auorum,
 Aut grandis reus, aut potens amicus.
 Sen quod te potius inuat, capitq;.
 Sic vincas Nouiumq; Publiumq;
 Mandris, & vitreo latrone clausos:
 Sic palmam tibi de trigone nudo
 Vinctæ des fauor arbiter corona.
 † V. manus. Nec laudet Polybi † magis sinistras:
 Si quisquam mea dixerit malignus:
 Atro carmina quæ madent veneno,
 Et vocem mihi commodas patronam,
 Et quantum poteris, sed usque, clames:
 Non scripsit meus ista Martialis.*

Ad Maximum. LXI.

*Esquiliis domus est, domus est tibi colle Diana,
 Et tua patricius culmina vicus habet:
 † V. biuiæ. Hinc † viduæ Cybeles, illinc sacraria Veste;
 Lipfius bi- Inde nouum, veterem prospicis inde Iouem.
 uiræ pro- Dic ubi conueniam, dic qua te parte requiram?
 pter Satur- Quisq; ubiq; habitat, Maxime, nusq; habitat.
 num & A-
 tym.*

Paulle

Ad

Ad Philomusum. LXII.

*Quod te diripiunt potentiores,
Per convivia, porticus, theatra,
Et tecum, quoties ita incidisti,
Gestari iuvat, & iuvat lavari:
Nolito nimium tibi placere.
Delectas, Philomuse, non amaris.*

Ad Tuccam. LXIII.

*Exigis ut nostros donem tibi, Tucca, libellos.
Non faciam: nam vis vendere, non legere.*

† In Papilum. LXIV.

† V. Pam-
philum.

*Cum Saxetani ponatur cauda lacerti,
Et bene si cenas, conchis inuncta tibi est:
Sumus, aprum, leporem, boletos, ostrea, mullos
Mittis. habes nec cor, † Papile, nec genium.*

† V. Pam-
phile.

Ad Seuerum. LXV.

*Potavi modò consulare vinum:
Quæris quam vetus, atq; liberale?
Ipso consule conditum: sed ipse
Qui ponebat erat, Severe, consul.*

Ad Lausum. LXVI.

*Triginta toto mala sunt epigrammata libro:
Si totidem bona sunt, Lause, bonus liber est.*

De Eutrapelo. LXVII.

Eutrapelus consor dum circuit ora Luperci.

† Expungitq; genas: altera barba subit.

† V. expin-
gitque.

Ad librum. LXVIII.

M 2

Dum

Dum mea Cecilio formatur imago Secundo,

† V. argutā.

Spirat & † argutā picta tabella manu:*

* V. manū.

Iliber ad Geticam Peucen, Istrumq; † tacentem,

† V. iacen-
tem.

Hac loca perdomitis gentibus ille tenet.

Parua dabis caro, sed dulcia dona sodali:

Certior in nostro carmine vultus erit.

Casibus hic nullis, nullis delebilis annis

Viuet Apelleum cū morietur opus.

Ad Sabellum. LXIX.

Quòd non insulsè scribis tetrasticha quadam,

Disticha quòd bellè pauca, Sabelle, facis:

Lando, nec admiror. facile est epigrammata bellè

Scribere: sed librum scribere, difficile est.

In Sextum. LXX.

Ad natalitias dapes vocabar,

Essem cū tibi, Sexte, non amicus.

Quid factum est, rogo, quid repentè factum

Post tot pignora nostra, post tot annos,

Quod sum prateritus verus sodalis?

Sed causam scio: nulla venit à me

† V. postu-
lanti.

Argenti tibi libra † postulati.

Nec levis toga, nec rudes lacerna:

Non est sportula, quæ negotiatur.

Poscis munera, Sexte, non amicos.

* V. vah pu
det, voce-
tur.

Iam dices mihi, vapulet vocator.*

De se. LXXI.

† Lagopi-
co.

Si meus aurita gaudet, † Lagopode, Flaccus,

Si fruitur tristi Caninus Æthiope:

Publius

Publius exigua si flagrat amore catella

Si Cronus similem cercopithecon amat:

Delectat Marium si perniciosus Ichneumon:

Pica salutatrix si tibi Lause placet:

Si gelidum collo nectit † Glacilla draconem:

Luscinia tumultum si Thelesina dedit:

† Glaucilla
V. Gala-
thia.

Blanda Cupidinei cur non amet ora Labysæ,

*Qui videt hac dominis monstra placere * suis? * V. sua*

De suis libris. LXXII.

Fertur habere meos, si vera est fama, libellos

Inter delicias pulcra Vienna suas.

Me legit omnis ibi senior iuuenisque, puerque,

Et coram tetrico casta puella viro.

Hoc ego maluerim, quam si mea carmina cantent,

Qui Nilum ex ipso protinus ore bibunt;

Quam meus Hispano si me Tagus impleat auro,

Pascat & Hybla, meas pascat Hymettos apes.

Nō nihil ergo sumus, nec blāda † murmure lingua † V. mune-

Decipimur. credam iam puto, Lause, tibi.

re.

Ad rosam. LXXIII.

O felix rosa, mollibusque fertis

Nostri cinge comas Apollinaris.

Quas tu nectere candidas, sed olim

Sic te semper amet Venus, memento.

Ad Creticum. LXXIV.

Iactat inaequalem Matho me fecisse libellum:

Si verum est laudat carmina nostra Matho.

M 3

Aqua-

Aequales scribit libros Calvinius, & Vmber.

Aqualis liber est, Cretice, qui malus est.

In Baccharam. LXXV.

Si quid opus fuerit, scis me non esse rogandum,

Bis nobis dicis, Bacchara, terq; die.

Appellat rigida tristis me voce secundus:

† V. &

Audis, † sed nescis, Bacchara, quid sit opus.

* cur à me.

*Pensio * te coram petitur clareq; palamq;:*

† V. &

Audis, † sed nescis, Bacchara, quid sit opus.

Esse queror gelidasq; mihi, tritasq; lacernas:

Audis, sed nescis, Bacchara, quid sit opus.

Hoc opus est, subito fias ut sidere mutus,

Dicere ne possis, Bacchara, quid sit opus.

Ad Narniam. LXXVI.

Narnia sulphureo quam gurgite candidus amnis

Circuit, ancipiti vix adeunda iugo,

Quid tam saepe meum nobis abducere Quintum

Te iuvat; & lenta derinuisse mora?

Quid Nomentani causam mihi perdis agelli,

Propter vicinum, qui pretiosus erat?

Sed iam parce mihi: nec abutere, Narnia, Quinto:

Perpetuo liceat sic tibi ponte frui.

De Papilo. LXXVII.

Vnguentum fuerat, quod onyx modo parua gerebat:

Olfecit postquam Papilus, ecce garum est.

In Linum. LXXVIII.

Bruma est, & riget horridus Decembris,

Audes tu tamen osculo nivali

*Omnes † obuios hinc, & hinc tenere,
Et totam, Line, basiare Romam.*

† V. obuius
sic versus
requirit.

*Quid possis grauiusque, seniusque
Percussus facere, atque verberatus?*

*Cuius linida naribus caninis
Dependet glacies, rigetque barba,*

*Qualem † forcipibus mexit supinia
Tonsor Cinyphio Cilix marito.*

† V. forpi-
cibus.

*Quare si tibi sensus est, pudorque:
Hibernas, Line, basiationes*

In mensem rogo differas Aprilem.

Epitaphium Urbici pueri. LXXIX.

Conditus hic ego sum, Bassi dolor, Urbicus infans,

Cui genus, & nomen maxima Roma dedit.

Sex mihi de prima deerant trieteride menses,

Ruperunt terrica cum mala pensa dea.

Quid species, quid lingua mihi, quid profuit etas?

Da lacrymas tumulo, qui legis ista, meo.

Sic ad Lethæas, nisi Nestore serior, undas

Non eat, optabis quem superesse tibi.

Ad librum suum. LXXX.

Nosti si bene Casium, libelle,

Montanae decus Umbriae Sabinum,

Auli municipem mei Pudentis:

Illi tu dabis hæc vel occupato.

Instent mille licet, premantque cura,

Nostri carminibus tamen vacabit.

Nam me diligit ille, proximumque

M 4

Turni

Turni nobilibus leges libellis.

O quantum mihi nominis paratur?

O que gloria, quàm frequens amator?

Te conuiuia, te forum sonabit,

Aedes, compita, porticus, taberna.

Vni mitteris, omnibus legêris.

Ad Castorem. LXXXI.

† emis.

* vendas.

*Omnia Castor † emit, sic fiet ut omnia * vendat.*

Ad Crispinum. LXXXII.

Sic placidum videas semper, Crispine, tonantem:

Nec te Roma minus, quàm tua Memphis amet.

Carmina Parrhasia si nostra legentur in aula:

(Namq; solent sacra Caesaris aure frui)

† aude, non
audet lege.

Dicere de nobis, ut lector candidus † aude,

Temporibus præstat non nihil iste tuis.

Nec Marco nimium minor est, doctoq; Catullo.

*Hoc satis est ipsi, cetera mando * Deo.*

Ad Ponticum. LXXXIII.

* Domi-
tiano
nempe.

† Vix au-
sim hoc e-
pigramma
Martiali
adscribere.

† Pontice, per reges discurras, & omnia lustras:

Magna quidẽ sequeris, Pōtice, magnus homo es.

Pontice, si qua facis, sine teste facis, sine turba:

Non adhibes multos, Pontice, cautus homo es.

Pontice te celebrem forma natura creauit:

Dignus eras Helena, Pontice, pulcer homo es.

Pontice, voce tua posses adamantam mouere:

Vox tua dulce sonat, Pontice, dulcis homo es.

Pontice sic alios, sic te quoq; decipit error:

Vis dicam verum? Pontice nullus homo es.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER VIII.

IMPERATORI Domitiano Cæsari Augusto, Germanico * Dacico. * Dacico. Valerius Martialis salutem. Omnes quidē libelli mei, Domine, quibus tu famam, id est, vitā, dedisti, tibi supplicant: & puto, propter hoc leguntur. Hic tamē qui operis nostri Octavius inscribitur, occasione pietatis, frequentius fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cuius locum materia successerat. Quam quidem subinde aliqua iocorū mixtura variare tentauimus: ne celesti verecūdiæ tuæ laudes suas, quæ facilius te fatigare possunt, quàm nos satiare, omnes versus ingererent. Quamuis autem Epigrammata seuerissimis quoque & † supremæ fortunæ viris ita scripta sint, ut * nimiam verborum licentiam affectasse videantur: ego tamen illis non permisi tam liberè loqui, quàm solent: cū pars libri & maior, & melior ad

† summus
v.

* V. mimica
cam vel i
nimiticam.

† V. reli-
giosa.

maiestatem sacri nominis tui allegata sit.
Meminerit non nisi † religionis purificatione
lustratus accedere ad templa debere.
Quod ut custoditurum me lecturi sciant, in
ipso libelli huius limine profiteri breuissi-
mo placuit epigrammate.

Ad librum suum. I.

L Aurigeros domini liber intrature penates,
Disce verecundo sanctius ore loqui.
Nuda recede Venus: non est tuus iste libellus.
Tu mihi, tu Pallas Cesariana veni.

Ad Ianum. II.

† V. pater-
que.
† V. Istro.

Fastorum genitor † parensq; Ianus
Victorem modò cum videret † Istri,
Tot vultus sibi non satis putavit,
Optavitq; oculos habere plures,
Et lingua pariter locutus omni
Terrarum Domino, Deoq; rerum
Promisit Pyliam quater senectam.
Addas, Iane, † tuam pater, rogamus.

† V. pater
tuam.

Ad Musam. III.

Quinq; satis fuerant, vel sex, septemq; libelli,
Et nimium: quid adhuc ludere, Musa, iuvat?
Sit pudor, & finis. Iam plus nihil addere nobis
Fama potest: teritur noster ubiq; liber.
Et cum rupta situ Messala saxa iacebunt,
Altaq; cum Licini marmora pulvis erant:
Me tamen ore legent, & secum plurimus hospes
Ad patrias sedes carmina nostra feret.

Finis-

Finieram, cum sic respondit nona sororum.

Cui coma, & unguento sordida vestis erat:

Tunc potes dulces, ingrata, relinquere nugas?

Dic mihi, quid melius desidiosus ages?

An iuvat ad tragicos soccum transferre cothurnos?

Aspera vel paribus bella tonore medis?

† *Perlegat ut tumidus rauca te voce magister,*

Oderit & grandis Virgo, bonusq; puer?

Scribant ista graues † nimium, nimiumq; seueri,

Quos media miseros nocte lucerna videt. †

At tu Romano lepidos sale tinge libellos:

Agnoscat mores vita, legatq; suos.

Angusta cantare lices videaris auena;

Dum tua multorum vincat auena tubas.

Ad Cæsarem Domitianum. IV.

Quantus io latias mundi conuentus ad aras

Suscipit, & soluit pro duce vota suo?

† *Nam non hæc hominum, Germanice, gaudia tan-*
tum,

Sed faciunt ipsi nunc, puto, sacra dei.

Ad Macrum. V.

Dum donas, Macer, annulos amicis:

Desisti, Macer, annulos habere.

In Euctum. VI.

Archetypis vetuli nihil est odiosius, Eucti.

Ficta Sagentino cymbia malo luto.

Argenti † furiosa sui cum stemmata narrat.

Garrulus, & verbis mucida vina facit.

namque in conu. graui.

mihi fuit garrulus.

† V. præle-
gat.
† V. po-
tius.

† V. Non
sunt.

† fumosa.
Lipsius lib.
1. ep. 5. &
Schottus.

Lao-

Laomedontea fuerant haec pocula mense.

Ferrez ut haec, muros struxit Apollo lyra.

* alij Rhe-
cus. *Hoc cratere ferox commisit praelia * Rhæus,*

Cùm Lapythis pugna: debile cernis opus.

Hi duo longæuo censentur Nestore fundi:

† colum-
na. *Pollice de Pylio trita † columba nitet.*

Hic Scyphus est, in quo misceri iussit amicis

* V. vsque. *Largius Æacides, & bibit * ipse merum.*

Hac propinavit Bytia pulcherrima Dido

In patera, Phrygio cùm data cena viro est.

Miratus fueris cùm prisca toreumata multum;

† V. cala-
this. *In Priami † cyathis Assyanaeta bibes.*

In Cinnam. ~~Ecce~~ VII.

Hoc agere est causas, hoc dicere, Cinna, disertè:

* V. Si. *Horis, Cinna, decem dicere verba nouem?*

* *Sed modò Clepsydras ingenti voce petisti*

Quattuor. ô quantum, Cinna, tacere potes?

Ad Ianum. VIII.

Principium des, Iane, licet velocibus annis,

† V. reno-
ues. *Et † reuoces vultu secula longa tuo:*

* V. vota. *Te primum pia thura rogent, te * voce saluent.*

Purpura te felix, te colat omnis honos:

Tu tamen hoc mauis, Latiae quod contigit urbi,

Mense tuo reducem, Iane, videre Deum.

Ad Quintum. IX.

Soluere dodrantem nuper tibi, Quinte, volebat

Lippus Hylas: luscus vult dare dimidium.

Accipe

*Accipe quam primum : brevis est occasio lucri.
Si fuerit cecus, nil tibi soluet Hylas.*

De Basso. X.

*Emit lacernas millibus decem, Bassus,
Tyrias coloris optimi. Lucrifecit.*

Adeò bene emit ? inquis, imò non † soluit.

† V. soluet.

Ad Cæsarem Domitianum. XI.

*Pervenisse tuam iam te scit Rhenus in urbem ;
Nam populi voces audit & ille tui.*

*Sarmaticas etiam gentes, Istrumq; Getasq;
Letitiae clamor terruit ipse nova.*

*Dum te longa sacro venerantur gaudia Circo,
Nemo quater missos currere sensit equos.*

*Nullum Roma ducem, nec te sic Cæsar amavit :
Te quoq; iam non plus, ut velit ipsa, potest.*

Ad Priscum. XII.

Uxorem quare locupletem ducere nolim.

Queritis ? uxori nubere nolo mea.

Inferior matrona suo sit, Prisce, marito :

Non aliter fuerint femina, virq; pares.

Ad Gargilianum. XIII.

† *Morio dictus erat : viginti millibus emi.*

Redde mihi nummos, Gargiliane : sapit.

In crudelem amicum. XIV.

† V. Mulio.

Pallida ne Cilicum timeant pomaria brumam,

Mordeat & tenerum fortior aura nemus.

Hibernis obiecta notis specularia pueros

Admittunt soles, & sine fce diem.

At

*At mihi cella datur, non tota clausa fenestra,
In qua nec Boreas ipse manere velit.
Sic habitare iubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tua tutior hospes ero.*

Ad Domitianum. XV.

† V. nume-
ratur.

† V. Latia.
lege Vitel-
lium cōtra
Merulam.

*Dum nova Pannonici† narratur gloria belli,
Omnis & ad reducem dum litat ara Iouem:
Dat populus, dat gratus eques, dat tura Senatus,
Et ditant† Latias tertia dona tribue.
Hos quoque secretos memorabit Roma triumphos.
Nec minor ista tua laurea pacis erit.
Quid tibi de sancta credis pietate tuorum?
Principis est Virtus maxima, nosse suos.*

In Ciperum. XVI.

† V. duce-
na.

*Pistor qui fueras diu, Cipere,
Nunc causas agis, &† ducenta queris:
Sed consumis, & usque mutuaris.
A pistore, Cipere, non recedis,
Et panem facis & facis farinam.*

Ad Sextum. XVII.

† V. quod
mihi mille.
† V. perdi-
ta.

*Egi, Sexte, tuam pactus duo millia causam,
Misi nummos† quot mihi? mille. quid est?
Narrasti nihil, inquis, & à te† prodita causa est.
Tanto plus debes, Sexte, quod erubui.*

Ad Cirinum. XVIII.

*Sic tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
Ut mecum possis, vel prior ipse legi.*

Sed

*Sed tibi tantus inest veteris respectus amici,
 Carior ut mea sit quam tua fama tibi.*

*Sic Maro nec Calabri tentavit carmina Flacci,
 Pindaricos† posset cum superare modos.*

† V. nosset.

*Et Vario cessit Romani laude cothurni,
 Cum posset tragico fortius ore loqui.*

*Aurum, & opes, & rura frequens donabit amicus:
 Qui velit ingenio cedere, rarus erit.*

De Cinna. XIX.

Pauper videri, Cinna, vult: & est pauper.

Ad Varum. XX.

Cum facias versus nulla non luce ducentos,
 Vare, nihil recitas: non sapis, atq; sapis.*

* V. duce-
nos.

† Ad Luciferum. XXI.

† V. De Cæ-
sare.

*Phosphore, redde diem. quid gaudia nostra mo-
 raris?*

Cesare venturo, Phosphore, redde diem.

*Roma rogat. placidi nunquid te pigra Bootæ *fidus tardi formi**

Plaustra vehunt, lento quod nimis igne venis?

Ledaopoteras† abducere Cyllaron astro.

† V. addu-
cere.

Ipse suo ceder† nunc tibi Castor equo.

† V. tunc.

*Quid cupidum Titana tenes? iam Xanthus & Æ-
 thon*

Frena volunt: vigilat Memnonis alma parens.

Tarda tamen nitida non cedunt sidera luci,

Et cupit Ansonium Luna videre ducem.

† V. stent.

Iam, Caesar, vel nocte veni: † sint astra licebit;

Non deerit populo, te veniente, dies.

elegantissimu
In

In Gallicum. XXII.

*Inuitas ad aprum: ponis mihi, Gallice, porcum.
Hybrida sum, si das, Gallice, verba mihi.*

Ad Rusticum. XXIII.

*Esse tibi videor saeuus, nimiumq; gulosus,
Qui propter cenam, Rustice, cedo cocum?
Sileus ista tibi flagrorum causa videtur;
Ex qua vis caussa vapulet ergo cocus?*

Ad Cæsarem Domitianum. XXIV.

*Si quid fortè petam timido, graciliq; libello,
Improba non fuerit si mea charta, dabo.
Et si non dederis, Cæsar, permitte rogari:
Offendunt nunquam tura precesq; Iouem.
Qui fingit sacros auro vel marmore vultus,
Non facit ille deos: qui rogat, ille facit.*

In Oppianum. XXV.

*Vidisti semel, Oppiane, tantum
Ægrum me malè: saepe te videbo.*

Ad Cæsarem Domitianum. XXVI.

*Non tot in Eois timuit Gangeticus aruis
Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo,
Quot tua Roma nouas vidit, Germanice, tigres:
Delicias potuit nec numerare suas.
Vicit Erythræos tua, Cæsar, arena triumphos,
Et victoris opes diuitiasq; † Dei.
Nam cùm captiuos ageret sub curribus Indos,
Contentus gemina tigride Bacchus erat.*

† Bacchi
nempe.

Ad

Ad Gaurum. XXVII.

Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, senique:
Si sapiſ & ſentis, hic tibi ait; morere.

De Partheniana toga. XXVIII.

Dic toga, ſacundi gratum mihi munus amici,
Eſſe velis cuius fama decusq; gregis?

Appula Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
Qua ſaturat Calabris culta Galeſus aquis.

An Tartefiacus ſtabuli nutritor Iberi
Betis in Heſperia te quoq; lauit aqua?

An tua multiſidum numeravit lana Timaum,
Quem prius aſtriſero Cyllarus ore bibit?

Te nec Amyclæo decuit liuere veneno:

Nec Miletus erat vellere digna tuo.

Lilia tu vincis, nec adhuc dilapſa liguſtra,

Et Tiburtino monte quod albet ebur.

Spartanus tibi cedit olor, Paphiæq; columba:

Cedit Erythræis eruta gemma vadis.

Sed licet hæc primis niuibus ſint æmula dona,

Non ſunt Parthenio candidiora ſuo.

Non ego prætulerim * Babylonica picta † ſuperbè

Texta, Semiramia quæ variantur acu.

Non Athamanteo potius me mirer in auro.

Æolium dones ſi mihi, Phryxe, * decus.

O quantos riſus pariter ſpectata mouebit

† Trita palatina * veſtra lacerna toga.

* V. Baby-
lonis.

† V. ſuper-
bæ.

* V. pecus.

† V. Cum.
aliq; culta.

* V. noſtra.

Lipſius p-
bat Cum.

De distichis. XXIX.

Disticha qui scribit, puto, vult breuitate placere.

Quid prodest breuitas, dic mihi, si liber est?

De spectaculo Scæuolæ. XXX.

Qui nunc Cæsareæ lusus spectantur arena:

Temporibus Bruti gloria summa fuit.

Aspicias, vt teneat flammæ, pœnâq; fruatur

Fortis & attonito regnet in igne manus:

Ipse sui spectator adest, & nobile dextræ

Funus amat: totis pascitur illa sacris.

Quòd nisi rapta foret nolenti pœna, parabat

* V. lassos, *Senior in * laxos ire sinistra focos.*

Scire piget post tale decus, quid fecerit antè:

Quam vidi, satis est hanc mihi nosse manum.

In Dentonem. XXXI.

Nescio quid de te non bellè, Dento fateris;

Coniuge qui ducta iura paterna petis.

Sed iam supplicibus dominum lassare libellis

Desine, & in patriam serus ab vrbe redi.

Nam dum tu longè deserta vxore, domoq;

Tres quæris natos, quatuor inuenies.

De Columba Aretullæ. XXXII.

Aëra per tacitum delapsa sedentis in ipsos

Fluxit, Aretullæ, blanda columba sinus.

Luserat hoc casus: nisi inobseruata maneret,

Permissaq; sibi nollet abire fuga.

Si meliora piæ fas est sperare sorori,

Et dominum mundi flectere vota valent:

Hæc

Hæc à Sardois tibi forsit an exulis oris,
Fratre reuersuro, nuncia venit auis.

Ad Paullum de phiala. XXXIII.

De prætoricia folium mihi, Paulle, corona
Mittis, & hoc phialæ nomen habere iubes.

Hac fuerat nuper* nebula tibi pegma perunctū,
Pallida quam rubri diluit vnda croci.

* bractea
argentea.

An magis astuti derafa est vngue ministri
Bractea, de fulcro quod reor esse tuo?

Illā potest culicem longè sentire volantem,
Et minimi penna papilionis agi,

Exiguæ volitat suspensa vapore lucernæ,
Et leuiter fuso rumpitur icta mero,

Hoc linitur spato Iani caryota Kalendis,
Quam fert cum† paruo sordidus asse cliens.

† V. parco.

Lenta minus gracili crescunt colocasia filo,
Plena magis nimio lilia sole cadunt.

Nec vaga tam tenui* discursat aranea telâ:
Tam leue nec bombyx pendulus vrget opus.

* V. discur-
rit.

Crassior in facie vetulæ stat creta Fabullæ:
Crassior offense bulla tumescit aquæ.

Fortior intortos seruat vesica capillos,
Et mutat Latias spuma Batava comas

Hac cute Ledæo vestitur pullus in ouo:
Talia lunata splenia fronte sedent.

Quid tibi cum phiala, ligulam cū mittere possis?
Mittere cū possis vel cochleare mihi?

Magna nimis loquimur: † cochleam cū mittere
Deniq; cū possis mittere, Paulle, nihil. (posses.

† V. coch-
lear.

In Iactatorem. XXXIV.

*Archetypum Myos argentum te dicis habere;
Quod sine te factum est, hoc magis archetypum est.*

In pessimos coniuges. XXXV.

*Cum sitis similes, paresque vita
Vxor pessima, pessimus maritus,
Miror, non bene conuenire vobis.*

Ad Cæs. Domitianum. XXXVI.

*Regia Pyramidum, Caesar, miracula ride:
Iam tacet Eoum barbara Memphis opus.
Pars quota Parrhasia labor est Mareoticus aulae,
Clarius in toto nil videt orbe dies.*

*Septen os pariter credas assurgere montes:
Thessalicum breuior Pelion Ossa tulit.
Æthera sic intrat nitidis vt conditus astris,
Inferiore tonet nube serenus apex.*

*Et prius arcano satietur lumine Phœbi,
Nascentis Circe quàm videt ora patris.
Hæc Auguste tamen, quæ vertice sidera pulsat,
Par domus est cælo: sed minor est domino.*

Ad † Polycarmum. XXXVII.

*Quod Caietano reddis, Polycarme, tabellas,
Millia * te centum non tribuisse putas?
Debuit hæc, inquis: tibi habere Polycarme, tabellas.
Et Caietano millia crede tuo.*

Ad Meliorem. XXXVIII.

*Qui præstat pietate pertinaci
Sensuro bona liberalitatis,*

Captes

† al. Poly-
charmum.
* ter centū
num.

Captet forsitan, aut vicem reposcat.

At si quis dare nomini relicto

Post Manes, tumulumq; perseueret,

Quærit quid nisi parcius dolere?

Refert sis bonus, an velis videri:

Præstas hoc, Melior, sciente fama:

Qui sollemnibus anxius sepulti

Nomen non sinis interire Blæsi,

Et de munifica profusus arca

Ad natalitium diem colendum

Scribarum memori, piæq; turbæ

Quod donas, facis ipse Blæsianum.

Hoc longum tibi vita dum manebit,

Hoc & post cineres erit tributum.

Ad Domitianum. XXXIX.

Qui Pallatinæ caperet conuiuia mensæ,

Ambrosiasq; dapes, non erat ante locus.

Hic haurire licet sacrum, Germanice, nectar.

Et Ganymedea pocula mixta manu.

Esse velis, oro, serus conuiuia tonantis.

At tu si properas Iuppiter, ipse veni.

Ad Priapum. LX.

Non horti, neque palmitis beati,

Sed rari memoris, Priape, custos,

Ex quo natus es, & potes renasci,

Furaces moneo manus repellas,

Et siluam domini focus reserues.

*Si defecerit * hoc, & ipse lignum es.*

N 3

Ad Fau- * hæc

Ad Faustinum. XLI.

*Tristis Athenagoras non misit munera nobis,
 Quæ medio brumæ mittere mense solet.
 An sit Athenagoras tristis, Faustine, videbo:
 Me certè tristem fecit Athenagoras.*

Ad Mathonem. XLII.

*Si te sportula maior ad beatos
 Non corruerit, ut solet: licebit
 De nostro, Matho, centies laueris.*

In Fabium & Christillam. XLIII.

*Effert uxores Fabius, Christilla maritos,
 Funereamq; toris quassat uterq; facem.
 Victores committe Venus, quos iste manebit
 Exitus, una duos ut Libitina ferat.*

Ad Titullum. XLIV.

*Titulle moneo, viue semper: hoc serum est,
 Sub pedagogo cœperis licet, serum est.
 At tu miser, Titulle, nec senex viuis:
 Sed omne limen conteris saluator,
 Et mane sudas vrbis osculis vdus,
 Forôq; triplici sparsus ante equos omnes
 Ædemq; Martis, & colosson Augusti
 Curris per omnes tertiasq; quintasq;
 Rape, congere, aufer, posside; relinquendum est.*

Ad Flaccum. XLV.

*Priscus ab Ætnæis mihi, Flacce, Terentius oris
 Redditur: hanc lucem lactea gemma notet.*

Felicit sit dies Destuat,

Defluat, & lento splendescat turbida limo,

Amphora centeno consule facta minor.

Continget nox quando meis tam candida mensis?

Tam iusto dabitur quando calere mero?

Cum te, Flacce, mihi reddet Cytheræia Cypros,

Luxuriæ fiet tam bona causa mea.

In variè se tondentem. XLVI.

Pars maxillarum tonsa est tibi, pars tibi rasa est,

Pars vulsa est: vnum quis putet esse caput? ^{ovum}

De abolla Crispini. XLVII.

Nescit cui dederit Tyriam, Crispinus, abollam,

Dum mutat cultus, induiturq; togam.

*Quisquis habes, humeris sua munera redde, pre-
camur:*

Non hoc, Crispinus, te, sed abolla rogat.

Non quicumq; capit saturatas murice vestes,

Nec nisi deliciis conuenit iste color.

Si te præda iuuat, fœdique insania lucri.

Quo possis melius fallere, sume togam.

Ad Cæs. Domitianum. XLVIII.

Quanta Gigantei memoratur mensa triumphi,

Quantaq; nox superis omnibus illa fuit,

Qua bonus accubuit genitor cum plebe deorum,*

*Phœbe

Et licuit Faunis poscere vina Iouem;

Tanta tuas celebrant, Cæsar, conuiuia laurus:

Exhilarant ipsos gaudia nostra deos.

Vescitur omnis eques tecum, populusq; patresq;

Et capit ambrosias cum duce Roma dapes.

*Grandia pollicitis quanto maiora dedisti?
Promissa est nobis sportula, recta data est.*

De Phiala Rufi. XLIX.

*Quis labor in Phiala? docti Myos, an né Myronis?
Mentoris hæc manus est, an Polyclete tua?*

*Liuescit nulla caligine fusca, nec odit
Exploratores nubila massa focos.*

Vera minus flauo radiant electra metallo,

* V. niucū. *Et * nimium felix pustula vincit ebur.*

*Materiæ non cedit opus. sic alligat orbem,
Plurima cum tota lampade Luna nitet.*

*Stat caper Æolio Thebani vellere Phryxi
Cultus: ab hoc mallet vecta fuisse soror.*

*Hunc nec Cinyphius tonsor violauerit, & tu
Ipse tua pasci vite Lyæe velis.*

Terga premit pecoris geminis Amor aureus alis:

† alit. Pal- *† Palladius tenero * lotos ab ore sonat*

lados & *Sic Methymnæo gauisus Arione delphin*

* Lotus. *Languida non tacitum per freta vexit onus.*

Imbuat egregium digno mihi nectare munus,

† V. rogo. *Non † grege de domini, sed tua Ceste manus.*

det domi- *Ceste decus mensæ, misce setina: videtur*

mus.

Ipse puer nobis, ipse sitire caper.

Det numerum cyathis Instantis littera Rufi:

Auctor enim tanti muneris ille mihi.

In Catullam. L.

Formosissima quæ fuere, vel sunt,

Sed vilissima quæ fuere, vel sunt,

O quàm

O quàm te fieri, Catulla, vellem,
Formosam minus, aut magis pudicam!

Ad Cæsarem Domitianum. LI.

Magna licet toties tribuas, maiora daturus
Dona ducum victor, victor & ipse tui:
Diligeris populo non propter præmia, Cæsar,
Propter te populus præmia, Cæsar, amat.

Ad eundem de leone. LII.

Auditur quantum Massyla per auiamur murmur,
Innumero quoties silua leone furit,
Pallidus attonitos ad plena mapalia pastor
Cum reuocat tauros, & sine mente pecus:
Tantus in Ausonia fremuit modò terror arena.

Quis non esse gregem crederet? vnus erat.
Sed cuius tremarent ipsi quoq; iura leones,
Cui diadema * daret marmore picta Nomas.

* V. darent
marmora
picta co-
mas.

O quantum per colla decus, quem spargit honorem,
Aurea lunatae cum stetit † vnda iuba?

† V. umbra.

Grandia quam decuit latum venabula pectus,
Quantaq; de magna gaudia morte tulit?

Vnde tuis Libye tam felix gloria siluis?

A Cybeles numquid venerat ille * iugis?

* V. iugo.

An magis Herculeo, Germanice, misit ab astro,
Hanc tibi vel frater, vel pater ipse feram?

Ad Flaccum. LIII.

Temporibus nostris ætas cum cedat auorum,
Creuerit & maior cum duce Roma suo.

Ingenium sacri miraris abesse Maronis,
 Nec quemquam tanta bella sonare tuba?
 Sint Mæcenates, non deerunt, Flacce, Marones,
 Virgiliumq; tibi vel tua rura dabunt.
 Iugera perdiderat misera vicina Cremonæ,
 Flebat & abductas Tityrus æger oues.
 Risit Tuscus eques, paupertatemq; malignam
 Reppulit, & celeri iussit abire fugâ.
 Accipe diuitias,† & vatum maximus esto
 Tu licet & nostrum, dixit, Alexin ames.
 Adstabat domini mensis pulcherrimus ille,
 Marmorea fundens nigra falerna manu.
 Excidit attonito pinguis Galatea poëta
 Thestylis, & rubras messibus vsta genas;
 Protinus Italiam concepit, &† arma virumq;
 Qui modò vix culicem fleuerat ore rudi.
 Quid Varos, Marsosq; loquar,* ditataq; vatum
 Nomina, magnus erit quos numerare labor?
 † Ergo ero Virgilius, si munera Mæcenatis
 Des mihi? Virgilius non ero: Marsus ero.

† V. sed.

† Viden ex-
ordiū Æ-
neidos?* V. dicta-
taque.† al. Ipse
ero.

De Picente. LIV.

Tres habuit dentes, pariter quos expuit omnes
 Ad tumulum, Picens, dum sedet ipse suum,
 Collegitq; sinu fragmenta nouissima† fracti
 Oris, & aggestâ contumulauit humo.
 Ossa licet quondam defuncti non legat hæres:
 Hoc sibi iam, Picens, præstitit officium.

† V. laxi.

In Arte-

In Artemidorum. LV.

Cum tibi tam crassæ sint, Artemidore, lacernæ,

Possim te sagarum iure vocare† meo.*

putat esse sagarum, qui munus theatrale fungebatur.

*Lipsius
lib. 1. ep. 5.
†al. meum.

In Luscum furem. LVI.

Adspicis hunc vno contentum lumine cuius

Lippa sub attrita fronte lacuna patet:

Ne contemne caput, nihil est furacius illo.

Non fuit Autolyçi tam piceata manus.

Hunc tu conuiuiam cautus vitare memento:*

Tunc furit, atq; oculo, luscus utroq; videt.

Pocula solliciti perdunt, ligulasq; ministri,

Et latet in tepido plurima mappa sinu.

Lapsa nec à cubito subducere pallia nescit,

Et tectus lenis sæpe duabus abit:

Nec dormitantem vernam fraudare lucerna

Erubuit fallax, ardeat illa licet.

Si nihil inuasit, puerum tunc arte dolosa

Circuit, & soleas surripuit ipse suas.

* V. serua-
re.

† In Claudiam. LVII.

Summa Palatini poteras æquare Colossi,

Si fieres breuior, Claudia, sesquipede.

† fortè in
Glauciam
Seuerum.

In Carinum. LVIII.

Liuet Carinus, rumpitur, furit, plorat,

Et querit altos, vnde pendeat, ramos.

Non iam quòd orbe cantor, & legor toto.

Nec ymbilicis quod decorus & cedro

spargor

*Spargor per omnes Roma quas tenet gentes:
Sed quòd sub vrbe rus habemus æstiuum,
Vehimurq; mulis non vt antè conductis.
Quid imprecabor, ô Seuere, liuenti?
Hoc opto, mulas habeat & suburbanum.*

De Picente. LIX.

*Scribit in auersa, Picens, epigrammata charta,
Et dolet auerso quod facit illa Deo.*

In Clytum. LX.

*Vt poscas, Clyte, munus, exigasq;ue,
Vno nasceris octies in anno,
Et solas, puto trësue, quatuórue
Non Natalitias habes Kalendas.
Sit vultus tibi leuior licebit
Tritis litoris aridi lapillis,
Sit moro coma nigrior caduco,
Vincas mollitie tremente plumas,
Aut massam modò lactis alligati,
Tu nobis, Clite, iam senex videris.
Tam multos quis enim fuisse credat
Natales Priamíue Nestorísue?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quòd si ludis adhuc, semelq; nasci,
Vno iam tibi non sat est in anno,
Natum te, Clyte, nec semel putabo.*

Ad Domitianum. LXI.

*Hic vbi fortunæ reducis fulgentia latè
Templa nitent, felix area nuper erat.*

*Hic stetit Arctoi formosus puluere belli
 Purpureum fundens, Cæsar, ab ore iubar.
 Hic lauro redimita comas, & candida * cultu
 Roma salutavit voce, manúque ducem.
 Grande loci meritum testantur & altera dona:
 Stat sacer * edomitis gentibus arcus ouans.
 Hic gemini currus numerant elephanta * frequen-
 ter.
 Sufficit immensis aureus ipse iugis.
 Hac est digna tuis, Germanice, porta triumphis:
 Hos aditus urbem Martis habere decet.*

* vultu ha-
bet com-
munis edi-
tio.

* V. & do-
mitis.

* V. ouat.

* frequen-
tem, mallé
legere.

De consulatu Silij. LXII.

*Augusto piatura, victimasq;
 Pro nostro date, Silio, Camenæ.
 Bis senos iubet en redire fasces,
 Nato consule, nobiliq; virga
 Vatis * Castaliam domum sonare.
 Rerum prima salus, & vna Cæsar,
 Gaudenti superest adhuc quod optet
 Felix purpura, * tertiusq; consul.
 Pompeio dederit licet senatus,
 Et Cæsar genero sacros honores,
 Quorum pacificus ter ampliavit
 Ianus nomina, Silius frequentes
 Mauult sic numerare consulatus.*

* Castalij.

* Errant
qui Silium
ter Consu-
lem fuisse
tradunt. se-
mel fuit, se-
mel ité fi-

lius Silij. tertium optat poëta pro secundo filio. de patre & filiis,
Plin. minor epist. 7. lib. 3.

In Cæ.

In Cæcilianum. LXIII.

*Horas quinque puer nondum tibi nunciat, & tu
Iam conuiua mihi, Cæciliane, venis.*

*Cùm modò distulerint raucae vadimonia chartæ
Et Floralicias lasset arena feras :*

*Curre, age, & illotos reuoca, Calliste, ministros:
Sternantur lecti: Cæciliane, sede.*

*Caldam poscis aquam, *sed nondū frigida venit:
Alget adhuc nudo clausa culina foco.*

*nondum
mihi.

*Mane veni potius: nam cur te quincta moretur?
Aut cur non serò, Cæciliane, venis?*

Ad Entellum. LXIV.

*Qui Corcyraei vidit pomaria regis,
Rus, Entelle, tuæ præferat ille domus.*

*Inuida purpureos vrat ne bruma racemos,
Et gelidum Bacchi munera frigus edat,
Condit a perspicua viuit vindemia gemma,
Et tegitur felix, nec tamen vna latet.*

*Femineum lucet sic per bombycina corpus:
Calculus in nitida sic numeratur aqua.
Quid non ingenio voluit natura licere?
Autumnū sterilis ferre iubetur hyems.*

In Vacerram. LXV.

*Mirari veteres, Vacerra, solos,
Nec laudas nisi mortuos poëtas.
Ignoscas petimus, Vacerra: tantū
Non est, vt placeam tibi, perire.*

De Ner-

De Nerua. LXVI.

Quanta quies placidi, tanta est facundia Neruæ:

Sed cohibet vires ingeniumq; pudor.

Cùm siccare sacrum largo Permessida posset*

Ore, verecundam maluit esse sitim:

Pieriam tenui frontem redimire corona

Contentus, famæ nec dare vela suæ.

Sed tamen hunc nostri scit temporis esse Tibullum

Carmina qui† docti nota Neronis habet.

* V. sacrâ,
haud du-
biè melius.

† V. nostri
docta.

In Postumianum. LXVII.

Quatuor argenti libras mihi tempore brumæ

Misisti ante annos, Postumiane, decem.

Speranti plures (nam stare aut crescere debent

Munera) venerunt plúsue minúsue duæ.

Tertius, & quartus multo inferiora tulerunt.

Libra fuit quinto Septitiana quidem.

Bessalem ad scutulam sexto peruenimus anno.

Post hunc in cotula rasa selibra data est.

Octavus ligulam misit sext ante minorem :

Nonus † aculeolos in cochleare tulit.

Quod mittat nobis, decimus iam non habet annus :

Quatuor ad libras, Postumiane, redi.

† acu leui-
us, al. acu-
leius, al per
modicum
vix.

Ad librum suum. LXVIII.

Nondum murice cultus, asperóque

Morsu pumicis aridi politus

† Artanum properas sequi libelle :

Quem pulcherrima iam redire Narbo,

* V. Arca-
num.

Docti-

Docti patria Narbo, Votieni
 Ad leges iubet, annuosq; fasces:
 Votis quod paribus tibi petendum est,
 Continget locus † ille, & hic amicus.
 Quàm vellem fieri meus libellus.

† V. hinc
 & hinc.

In malum medicum. LXIX

Hoplomachus nunc es, fueras ophtalmicus antè:
 Fecisti medicus, quod facis hoplomachus.

Occidis,
 vt occidi-
 sti.

† De Gallo Lingono. LXX.

† Ad Luca-
 num.

† recens.

Dum repetit sera conductos nocte penates
 Lingonus à rectâ Flaminiaquæ † via
 Expulit offenso vitiatum pollice talum,
 Et iacuit toto corpore fusus humi.
 Quid faceret Gallus, qua se ratione moueret?
 Ingenti domino seruulus vnus erat;
 Tam macer, vt minimam posset vix ferre lacernam:
 Succurrit misero casus, opemq; tulit.
 Quatuor inscripti portabant vile cadauer
 Accipit infelix qualia mille rogos.
 Hos comes inualidus submissa voce precatur,
 Vt quocunq; velint, corpus inane ferant.
 Permutatur † onus, stipataq; tollitur altè
 Grandis in angusta sarcina sandapila.
 Hic mihi de multis vnus, Lucane, videtur
 Cui meritò dici, mortue Galle, potest.

† opus.

In Gallicum. LXXI.

Dic verum mihi, Marce, dic amabo:
 Nil est quod magis audiam libenter.

Sic

*Sic & cū recitas tuos libellos,
Et causam quoties agis clientis,
Oras, Gallice, me rogasq; semper.
Durum est me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid sit, audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.*

Ad Liberum amicum. LXXII.

*Liber amicorum dulcissima cura tuorum,
Liber in aeterna vivere digne rosa:
Si sapias Assyrio semper tibi crinis amomo
Splendeat, & cingant florea ferta caput.
Qui sic vel medio finitus * vixerit aëro,
Longior huic facta est, quàm data vita fuit.*

* vixit in
aëro.

De ludis Stellæ. LXXIII.

*Quos cuperet Phlegrea suos victoria ludos,
Indica quas cuperet pompa, Lyæ, tuos,
Fecit Hyperborei celebrator, Stella, triumpho,
O pudor, ô pietas; & putat esse parum.
Non illi satis est turbato sordidus auro
Hermus, & Hesperio qui sonat orbe Tagus.
Omnes habet sua dona dies, nec † linea diues
Cessat, & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt subitis lasciua numismata nimbis:
Nunc dat spectatas tessera larga feras.
Nunc implere sinus securos gaudet, & absens
Sortitur dominos, * nec laceratur anis.*

† Lipsius in
Notis Or-
chestrâ in-
terpreta-
tur. i. sena-
tum. aliter
Turnebus.
aliter Bulé-
gerus, de
quo in cō-
mentario.
* V. ne la-
ceretur.

*Quid numerem currus, ter denaq³ premia pal-
ma,*

Quæ dare non semper consul uterq³ solet?

Omnia sed, Cesar, tanto superantur honore,

* V. amet.

Quod spectatorem te tua laurus habet.*

Ad Domitianum. LXXIV.

Sanctorum nobis miracula reddis anorum

Nec pateris, Cesar, secula cana mori.

† renouen-
tur.

Cùm veteres Latia ritus† renouantur arena,

Et pugnat virtus simpliciore manu.*

* pugnet.

Sic priscis servatur honos, te praside templis,

Et casa tam culto sub Ioue numen habet.

Sic nova dum condis, renocas, Auguste, priora:

Debentur, quæ sunt, quæq³ fuere tibi.

In Gelliam. LXXV.

† Cybeles.
per quam
iura reso-
lebat.

Non per mystica sacra† Dindymenes,

Nec per Niliacæ bonem iuuentæ,

Nullos denique per deos, deasq³

Iurat Gellia: sed per uniones.

Hos amplectitur, hos deosculatur,

Hos fratres vocat, & vocat sorores,

Hos natis amat acrius duobus.

His si quo careat misella casu,

Victuram negat esse se nec horam.

Eheu quàm bene nunc, Papiriane,

Annei faceret manus Sereni.

Annæus
Serenusfur
erat.

Ad

Ad Domitianum. LXXVI.

*Dante tibi turba querulos, Auguste, libellos,
Nos quoque qui domino carmina parua da-
mus,*

*Posse Deum rebus pariter, Musisq; vacare
Scimus, & hac etiam sorta placere tibi.*

*Per vates, Auguste, tuos: nos gloria dulcis,
Nos tua cura prior, deliciaq; sumus.*

*Non quercus te sola decet, nec laurea Phœbi:
Fiat & ex edera cinica nostra tibi.*

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON

LIBER IX.

AVE mi Toranni, frater carissime. epigramma quod extra ordinem paginarum est, ad Stertinius clarissimum virum scriptum, qui imaginem meam ponere in bibliotheca sua voluit. De quo scribendum tibi putavi, ne ignorares, Auitus iste quis vocaretur. Vale, & para hospitium.

Ad Auitum. I.

* V. latè
lucetis.

NON * te celabis sublimi pectore vates,
Cui referet serus premia digna cinis.
Hoc tibi sub nostra breue carmen imagine vinat,
Quam non obscuris iungis, Auite, viris.
Ille ego sum nulli nugarum laude secundus,
Quem non miraris, sed puto lector amas.
Maiores maiora sonent: mihi parua locuto
Sufficit in vestras saepe redire manus.

Dc

De templo Flaviae gentis. II.

Dum Ianus hiemes, Domitianus autumnos,

Augustus annis commodabit æstates:

Dum grande famuli nomen asseret Rheni

Germanicarum magna lux Kalendarum:

Tarpeia † summi saxa dum † patris stabunt:

Dum voce supplex, dumq̃ ture placabit

Matrona † dives dulce † Iulium † numen:

Manebit altum, Flavia, decus gentis,

Cum sole & astris, cumq̃ luce Romana.

Invieta quicquid condidit manus, † cælum est.

† V. summo.

† patri.

† V. diuæ.

† Iuliæ.

† nomen.

† V. cæli
est.

Ad Domitianum. III.

Quantum iam superis, Cæsar, cæloq̃ dedisti,

Si repetas & si creditor esse velis;

Grandis in ætherio licet auctio fiat Olympo,

Coganturq̃ Dei vendere, quicquid habent:

† Conturbabit Atlas, & non erit uncia tota

Decidat tecum qua pater ipse Deum.

Pro Capitolinis quid enim tibi soluere templis,

Quid pro Tarpeia † frondis honore potest?

Quid pro culminibus geminis matrona Tonantis?

Pallada prætereo: res agit illa tuas.

*Quid loquar Alciden, Phœbumq̃, piosq̃ La-
conas,*

Addita quid Latio Flavia templa polo?

Expectes, & sustineas, Auguste, necesse est:

Nam tibi quod soluat, non habet arca Iouis:

† Non eris
soluendo
tamen.
† lauro &
quercu.

In Paullam. IV.

*Nubere vis Prisco, non miror, Paulla: sapisti.
Ducere te non vult Priscus: & ille sapit.*

In Afrum. V.

*Dicere de Libycis reducit tibi gentibus, Afer,
Continuis volui quinque diebus AVE.
Non vacat, aut dormit, dictum bis terque reuerso;
Iam satis est: non vis, Afer, auere. VALE.*

Ad Bithynicum. VI.

*Nil tibi legauit Fabius, Bithynice, cui tu
Annua, si memini, millia sena dabas.
Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noti:
Annua legauit millia sena tibi.*

In Cantharum. VII.

*Cenes, Canthare, cum foris libenter,
Clamas, & maledicis, & minaris.
Deponas animos truces, monemus:
Liber non potes, & gulosus esse.*

De Earino Domitiani. VIII.

De hoc Sta-
tius in Sil-
uis 3. lib.
* V. nomi-
natur.

*Nomen cum violis, rosisque natum,
Quo pars optima* nuncupatur anni,
Hyblam quod sapit, Atticosque flores,
Quod nidos olet alitis superbae:
Nomen nectare dulcius beato,
Quo mallet Cybeles puer vocari,
Et qui pocula temperat Tonanti:
Quod si Parrhasia sonet in aula,*

Respon-

*Respondent Veneres, Cupidinesq;
Nomen nobile, molle, delicatum,
Versus dicere non rudi volebam:
Sed tu syllaba contumax repugnas.
Dicunt, Earinon tamen poëta,
Sed Graci, quibus est nihil negatum,
Et quos æges æges decet sonare:
Nobis non licet esse tam disertis,
Qui Musas colimus seueriores.*

De eodem. IX.

*Si daret autumnus mihi nomen, ὀπώειν &, essem:
Horrida si bruma sidera, χειμῆειν &.
Dictus ab aestivo θεῖειν & mihi mense vocarer.
Tempora cui nomen verna dedere, quis est?*

De eodem. X.

*Nomen habes, teneri quod tempora nūcupat anni,
Cū breue Cecropiæ ver populantur apes.
Nomen, Acidalia meruit quod arundine pingi,
Quod Cytheræa sua scribere gaudet acu.
Nomen Erythræis quod littera facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trita notet.
Quod penna † scribente grues ad sidera tollant,
Quod decet in sola Cæsaris esse domo.*

† alij ex M.
S. legunt,
stridente.

In fictos amicos. XI.

*Hunc, quem cena tibi, quæ mensa parauit amicum,
Esse putas fide pectus amicitiae?
Aprū amat, & * mulos, & sumen, & ostrea: nō te,
Tam bene si cenem, noster amicus † eris.*

* V. mul-
los.

De Chloë. XII.

* V. scele-
rata.

† CHLOE
FECIT. id
est, occidit
septem vi-
ros, ut poë-
ta inter-
pretatur.

* tantæ.
† aulæ.

Inscripsit tumulo septem celebrata virorum
Se† fecisse, Chloë: quid pote simplicius?*

De coma Earini. XIII.

*Consilium forma speculum, dulcesq; capillos
Pergameo posuit dona sacrata Deo.*

Ille puer tanto domino gratissimus† aula,
Nomine qui signet tempora verna suo.*

Felix, quæ tali censetur munere tellus.

Nec Ganymedeas mallet habere comas.

Ad Æsculapium. XIV.

Latona venerande nepos, qui mitibus herbis

Parcarum exoras pensa, brevesq; colos:

Host tibi laudatos dominorum voce capillos

Ille tuus Latia misit ab urbe puer:

Addidit & nitidum sacratis crinibus orbem,

* indice.

Quo felix facies indice tota fuit.*

Tu iuvenile decus serua, ne pulcrior ille

In longa fuerit, quàm breuiore coma.

Ad Cæsarem Domitianum. XV.

Est mihi, sitq; precor, longam te præside, Cæsar,

Rus minimum: parui sunt & in urbe Lares.

Sed de valle breui, quas det sitientibus hortis,

† V. curua.

al. curta.

† Cura laboratas antlia tollit aquas.

Sicca domus queritur nullo se rore foueri,

Cùm mihi vicino Martia fonte sonet.

Quam dederis nostris Auguste Penatibus undam,

Castalis hac nobis, aut Iouis imber erit.

In Sabellum. XVI.

*Laudas balnea versibus trecentis
Cenantis bene Pontici, Sabelle.
Vis cenare, Sabelle, non lauare.*

Ad Domitianum. XVII.

*Hac quæ tota patet, tegiturq; & marmore & auro,
Infantis domini conscia terra fuit.
Felix, quæ tantis sonuit vagitibus, & quæ
Vidit reptantes, sustinuitq; manus.
Hic steterat veneranda domus, quæ prestitit orbi,
Quod Rhodos, astrifero quod pia Creta polo.
† Cretenses texere Iouem crepitantibus armis
Semiuiui poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit superum pater, & tibi, Caesar,
Pro iaculo, & parma, fulmen & agis erat.*

† Contexere Iouem
Cretes.

Ad Pastorem. XVIII.

*Credis ob hoc me pastor opes fortasse rogare,
Propter quod vulgus, crassaq; turba rogat?
Vt Serina meos consumat gleba ligones,
Et sonet innumera compede Tusculi ager.
Vt Mauri Libycis centum stent dentibus orbes,
Et crepet in nostris aurea lamina toris:
Nec labris nisi magna meis crystalla terantur,
Et faciant nigras nostra Falerna niues:
Vt canus inatus nostro Syrus † assere sudet,
Et mea sit culto sella cliente frequens:
Vt lutulenta linat Tyrias mihi mula lacernas,
Et † Massyleum virga gubernet equum.*

† lecticam
intelligit
quam serui
gestabant.
† Massyla

Est meum.

*Est nihil ex istis: superos, ac sidera testor.
Ergo quid? ut donem pastor, & edificem.*

Ad Carum. XIX.

*O cui virgineo flavescere contigit auro,
Dic ubi Palladium sit tibi, Care, decus?
Adspicis & domini fulgentes marmore vultus,
Venit ad has ultro nostra corona comas.
Albana linere potest pia quercus olivæ,
Cinxerit inuictum quod prior illa caput.*

Ad eundem. XX.

*Quis Pallatinos imitatus imagine vultus
Phidiacum Latio marmore vicit obur?
Hæc mundi facies, hæc sunt Iovis ora sereni:
Sic tonat ille deus, cum sine nube tonat.
Non solum tribuit Pallas tibi, Care, coronam,
Effigiem domini quam † colis, illa dedit.*

† V. colit.

De Nerua. XXI.

*Audes facundo qui carmina mittere Nerua,
Pallia donavit glaucina Cosme tibi.
Pestano violas, & cana ligustra colono,
Hybleis apibus Corsica mella dabit.
Sed tamen & parvæ nonnulla est gratia Musæ:
Appetitur posito † vilis olivæ lupo.
Nec tibi sit mirum, modici quod conscia vatis,
Iudicium † metuat nostra Thalia tuum.
Ipse tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
† Lascivum iuvenis cum tibi lussit opus*

† V. iugis.

† V. metuit.

† Lascivus.

Epita-

Epitaphium Latini. XXII.

*Dulce decus scena, ludorum fama, Latinus,
 Ille ego sum plausus, deliciaq; tua:
 Qui spectatorem potui fecisse Catonem,
 Soluere qui Curios, Fabriciosq; graves.
 Sed nihil à nostro sumpsit mea vita theatro,
 Et sola tantùm scenicus arte feror:
 Nec poteram gratus domino sine moribus esse:
 Interius mentes suspicit ille deus.
 Vos me laurigeri parasitum dicite Phœbi,
 Roma sui famulum dum sciat esse Iouis.*

Epitaphium † Philænis. XXIII.

† Philæ-
nidis.

*Secula Nestoreæ permensa, Philæni, senectæ
 Raptæ es ad infernas tam citò Ditis aquas?
 Euboica nondum numerabas longa Sibyllæ
 Tempora, maior erat mensibus illa tribus.
 Heu quæ lingua silet, non illam mille catastæ
 Vincebant, nec quæ turba Serapin amat:
 Nec matutini cirrata caterna magistri,
 Nec quæ Strymonio de grege ripa sonat.
 Sit tibi terra levis, molliq; tegaris arena,
 Ne tua non possint eruere ossa canes.*

De Antistio Rustico XXIV.

*Cappadocum seuis Antistius occidit oris
 Rusticus. ô tristi crimine terra nocens?
 Rettulit ossa sinu cari Nigrina mariti,
 Et quæstæ est longas non satis esse vias:*

Cumq;

*Cumq̃ daret sanctam tumulis, quibus invidet ur-
Visa sibi est raptō bis viduata viro* (nam,

†V Ad Cæ-
sarem de
anser.
† Vibius
Crispus, de
quo Sue-
tonius.

† De Vibij voto. XXV.

*Dum comes Arctoīs hereres Cæsaris armis
† Vebius, hanc Marti pro dace vouit auem.
Luna quater binos non tota peregerat orbes,
Debita poscebat iam sibi vota Deus.
Ipse suas anser latus properauit ad aras,
Et cecidit sanctis hostia parua focis.
Octo vides patulo pendere numismata rostro
Alitis? hæc extis condita nuper erant.
Quæ litat argento pro te, non sanguine, caesa
Victima, iam ferro non opus esse docet.*

In laudem Domitiani. XXVI.

† ridet.
Schottus
legit.
† tholi. re-
ctè Schot-
tus.

*Iuppiter Idæi † risit mendacia busti,
Dum videt Augusti Flauia templa † poli.
Atq̃ inter mensas largo iam nectare fusus,
Pocula cū Marti traderet ipse suo:
Respiciens Phœbum pariter, Phœbiq̃ sororem,
Cum quibus Alcides, & pius Arcas erat.
Cnosia vos, inquit, nobis monumenta dedistis:
Cernite quàm plus sit Cæsaris esse patrem.*

In Philomusum. XXVII.

*Artibus his semper cenam, Philomuse, mereris,
Plurima dum fingis, sed quasi vera refers.
Scis quid in Arsacia Pacorus deliberet aula,
Rhenanam numeras Sarmaticamq̃ manum.*
Verba

*Verba ducis Daci † Cattis mandata resignas,
 Victtricem laurum, quàm venit, antè vides.
 Scis quoties Phario madeat Ioue fusca Syene:
 Scis quota de Libyco litore puppis eat.
 Cuius Iuleæ capiti nascantur olivæ,
 Destinez atherius cui sua ferta pater.
 Tolle tuas artes, hodie cenabis apud me,
 Hac lege, ut narres nil, Philomuse, novi.*

† alij, char-
 tis. & ve-
 rius legūt.

Ad Agathinum. XXVIII.

*Summa licet velox, Agathine, pericula † ludas,
 Non tamen efficies, ut tibi parma cadat.
 Nolentem sequitur, tennesq; reversa per auras
 Vel pede, vel tergo, clune, vel ungue sedit;
 Lubrica Corycio quamvis sint pulpita nimbo,
 Et rapiant † celeres vela negata Noti,
 Securos pueri neglecta perambulat artus,
 Et nocet artifici ventus, & vnda nihil.
 Ut peccare velis, cùm feceris omnia, falli
 Non potes: arte opus est, ut tibi parma cadat.*

† V. laudas.

† V. madidi.

De natali Cæsoniæ. XXIX.

*Prima Palatino lux est hæc orta tonanti,
 Optasset Cybele qua peperisse Iouem.
 Hac & † Santonici genita est, Cæsonia, * Rufi,
 Plus debet † matri nulla puella * sua.
 Latatur gemina votorum sorte maritus
 Contigit hunc illi quòd bis amare diem.*

† V. Sancta
 meo.

* V. Rufo.

† V. patri.

* V. suo.

Ad Apollinem. XXX.

Campis dines, Apollo, sic † murinis,

† V. Myri-
 Sic nis.

*Sic semper senibus fruare cymis,
 Docta sic tibi seruiant sorores,
 Nec Delphis tua mentiatur ulli,
 Sic pallatia te colant, ament quæ:
 Bis senos citò me rogante fasces
 Det Stella bonus annuatq; Caesar.
 Felix tunc ego, debitorq; voti
 Casurum tibi rusticas ad aras
 Ducam cornibus aureis iuuentum.
 Natu est hostia Phœbe, quid moraris?*

De statua Herculis. XXXI.

*Hic, qui dura sedens porrecto saxa leone
 Mitigat exiguo magnus in ære deus,
 Quæq; tulit spectat resupino sidera vultu
 Cuius laeva calet robore, dextra mero:
 Non est fama recens, nec nostri gloria cœli:
 Nobile Lysippi munus, opusq; vides.
 Hoc habuit numen † Pellei mensa tyranni
 Qui citò perdomito victor in † orbe iacet.
 Hunc puer ad Libycas iurauerat Hannibal aras:
 Iusserat hic Syllam ponere regna truces:
 Offensus varia tumidis terroribus aula,
 Privatos gaudet nunc habitare Lares.
 Utq; fuit quondam placidi conuina Molochi,
 Sic voluit docti Vindicis esse Deus.*

De eadem statua. XXXII.

† Alcides, † Alciden modò Vindicis rogabam,
 Lipsius Effet cuius opus, laborq; felix,
 scribit.

Risit: nam solet hoc: leniꝫ nutu,
 Græcè numquid, ait, poëta nescis?
 Inscripta est basis, indicatqꝫ nomen.
 Αὐτίππῃ lego, Phidiae putavi.

Ad Marcellinum. XXXIII.

Miles Hyperboreos modò, Marcelline, Triones
 Et † Getici toleris sidera pigra* poli
 Ecce Prometheæ rupes, & fabula montis
 Quàm prope sunt oculis nunc adenda tuis.
 Videris immensis cùm conclamata querelis
 Saxa senis, dices, durior ille fuit,
 Et licet hoc addas, potuit qui talia ferre,
 Humanum meritò sinxerat ille genus.

† Getico.

* polo.

In Gellium. XXXIV.

Gellius ædificat semper; modò limina ponit
 Nunc foribus claves aptat, emitqꝫ seras:
 Nunc has, nunc illas † mutat, reficitqꝫ fenestras.
 Dum tamen ædificet, quidlibet ille facit:
 Oranti nummos ut dicere possit amico,
 Vnum illud verbum, Gellius, ædifico.

† frangit.

In Gallicum. XXXV.

Heredem cùm me partis tibi, Gallice, quarta
 Per tua iurares sacra, caputqꝫ tuum.
 Credidimus, (quis enim damnet sua vota libèter?)
 Et spem muneribus fouimus usqꝫ datis:
 Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum
 Misimus, Etola de Calydone putes.

At

† candida
aliter, pal-
lida.

*At tu continuo populumque, patresque vocasti:
Ructat adhuc aprum † callida Roma meum.
Ipse ego (quis credat?) conuiua nec ultimus hæsi:
Sed nec costa data est, caudæ missa mihi.
De quadrante tuo quid sperem, Gallice? nulla
De nostro nobis uncia venit apro.*

De toga à Parthenio sibi data.

XXXVI.

† splendebat
fulgida.

† ducere.

*Hac est illa meis multum cantata libellis,
Quam meus edidicit lector amatque togam.
Partheniana fuit, quondam memorabile vatis
Munus: in hac ibam conspiciendus eques.
Dum noua, dum nitida † fulgebat splendida lana,
Dumque erat auctoris nomine digna sui:
Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli,
Quam possis niueam † dicere iure tuo.
Quid non longa dies, quid non consumitis anni?
Hæc toga iam non est, Partheniana: mea est.*

In Gaurum. XXXVII.

*Ingenium mihi, Gaure, probas sic esse pusillum,
Carmina quod faciam, quæ breuitate placent:
Confiteor: sed tu bis denis grandia libris,
Qui scribis Priami praelia, magnus homo es.
Nos facimus Bruti puerum, nos Lagona viuum
Tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.*

De Lucano & Tullo. XXXVIII.

*Quod semper superos inuito fratre rogasti,
Hoc, Lucane, tibi contigit ante mori.*

Inui-

*Invidet ille tibi. Stygias † nam Tullus ad undas
Optabat quamvis sit minor, ire prior.*

† modo
raptus.

Tu colis Elysios, nemorisq; habitator ameni.

Esse tuo primum nunc sine fratre cupis.

Et si iam nitidis alternus venit ab astris

Pro Polluce mone Castora, ne redeat.

Ad Quintum. XXXIX.

Si credis mihi, Quinte, † quod mereris,

† nemor-
eris.

Natales Ovidi tuos Apriles,

Vt nostras amo Martias Kalendas.

Felix utraq; lux, diesq; nobis

Signandi melioribus lapillis.

Hic vitam tribuit, sed hic amicum:

Plus dant, Quinte, mihi tua Kalendae.

Ad eundem. XL.

Natali tibi, Quinte, tuo dare parva volebam

Munera, tu prohibes: imperiosus homo es.

Parendum est monitis; fiat quod uterq; iubemus.

Et quod utrumq; iuvet; tu mihi, Quinte, dato.

Ad cognatum. XLI.

Si mihi Pice a turdus palleret oliva,

Tenderet aut nostras silva Sabina plagas.

Aut crescente vadis traheretur arundine praeda,

Pinguis & implicitas virga teneret aves.

*† Cara daret solenne * tibi cognatio munus,*

Nec frater † vobis, nec prior esset avus.

** Nunc sturnos inopes fringillarumq; querelas*

Audit, & arguto passere vernat ager.

† Clara.
* mihi.
† nobis.
* hunc.

Inde salutatus pice respondit arator:

*Hinc ppe summa rapax miluus in astra volat.
Mittimus ergo tibi parva munuscula cortis,
Qualia, si recipis, saepe propinquus eris.*

Ad Flaccum. XLII.

*Luce propinquorum, qua plurima mittitur ales,
Dum Stella turdos, dum tibi, Flacce, paro:
Succurrit nobis ingens, onerosaq; turba,
In qua se primum quisq; meumq; putat.
Demeruisse duos, votum est: offendere plures
Vix tutum: multis mittere dona grane.
Qua possum sola veniam ratione merebor:
Nec Stella turdos, nec tibi, Flacce, dabo.*

Ad Nympham. XLIII.

*Nympha sacri regina lacus, cui grata Sabinus,
Et mansura pio munere templa dedit,
Sic montana tuos semper colat Umbria fontes,
Nec tua Baianas Sarsina malit aquas:
Excipe sollicitos placide mea dona, libellos:
Tu fueris Musis Pegasis unda meis.
Nympharum templis quisquis sua carmina donat,
Quid fieri libris debeat, ipse † mones.*

† docet.

In Mamurram. XLIII.

*In septis, Mamurra diu, multumq; vagatus,
(Hic ubi Roma suas aurea vexat opes)
Expendit veteres calathos, & siqua fuerunt
Pocula Mentorea nobilitata manu*

Et

Et virides picto gemmas numeravit in auro,
 Quicquid & in nivea grandius aure sonat.
 Sardonychas veros mensa quasivit in omni,
 Et pretium magnis fecit Iaspidibus.
 Undecima lassus cum iam discederes hora,
 Asse duos calices emit, & ipse tulit.

De corona rosea. XLV.

Seu tu Pastanis genita es, seu Tiburis arvis,
 Seu rubuit tellus Tuscula flore tuo:
 Seu Prenestino te villica legit in horto,
 Seu modò Campani gloria ruris eras:
 Pulcror ut nostro videre corona Sabino,
 De Nomentano te putet esse meo.

De Platano Cordubensi. XLVI.

In Tarteſiacis domus est notissima terris,
 Qua dives placidum Corduba Betin amat:
 Vellera nativo pallent ubi flava metallo,
 Et linit Hesperium bractea viua pecus.
 Aedibus in mediis totos amplexa penates
 Stat platanus densis Caſariana comis:
 Hospitis inuicti posuit quam dextera felix,
 Cœpit & ex illa crescere virga manu.
 Auctorem, dominumq; † nemus sentire videtur: † dominū-
 Sic vires, & ramis sidera celsa petit. que suum.
 Sæpe sub hac madidi luserunt arbore Fauni:
 Sæpe sub hac latuit rustica fronde Dryas.
 Dumq; fugit solos nocturnum Pana per agros,
 Terruit, & tacitam fistula sera domum.

*Atq; oluere Lares comissatore Lyao,
Crenit & effuso latior umbra mero.*

† al. Exter-
nisque.

† *Hesternisq; rubens delecta est herba coronis,*

Atq; suae potuit dicere nemorosae.

O dilecta deis, ô magni Caesaris arbor,

Ne metuas ferrum, sacrilegosq; focos.

Perpetuos sperare licet tibi frondis honores:

Non Pompeiana te posuere manus.

† al. de Phi-
lænide.

† *De Philæni. XLVII.*

Tinctis murice vestibus quod omni

Et nocte utitur, & die, Philænis,

Non est ambitiosa, nec superba:

Delectatur odore, non colore.

De statu Domitiani. XLVIII.

Herculis in magni vultus descendere, Caesar,

Dignatus Latia dat nova templa via,

Qua Trivia nemorosa perit dum regna viator,

Octauum domina marmor ab urbe legit.

De eadem statua. XLIX.

Antè colebatis votis, & sanguine largo

Maiorem Alciden, nunc minor iste colit.

Hunc magnas rogat alter opes, rogat alter honores;

Illi securus vota minora facit.

Ad Herculem de eadem statua. L.

Alcide Latio nunc agnoscende tonanti,

Postquam pulcra dei Caesaris ora geris.

Si tibi tunc isti cultus, habitusq; fuissent,

Cesserunt manibus cum fera monstra tuis,

Argo-

*Argolico famulum non te servire tyranno
 Vidissent gentes, sanaq; regna pati.
 Sed tu iussisses Eurysthea, nec tibi fallax
 Portasset Nessi perfida dona Lichas.
 O Etei sine lege rogi securus adisses
 Astra patris summi, quæ tibi pœna dedit.
 Lydia nec domina traxisses pensa superba:
 Nec styga vidisses, Tartareumq; canem.
 Nunc tibi Iuno fauet, nunc te tua diligit Hebe:
 Nunc te si videat nymphea, remittat Hylan.*

In magistrum ludi. LI.

† *Quid tibi nobiscum est ludi scelerate, magister,
 Inuisum pueris, virginibusq; caput.
 Nondum cristati rumpere silentia galli:
 Murmure iam sauo, verberibusq; tonas.
 Tam graue percussis incudibus æra resultant,
 Causidicum medio cum faber aptat equo.
 Mitior in magno clamor furit amphitheatro,
 Vincenti parma cum sua turba fauet.
 Vicini somnum non tota nocte rogamus:
 Nam vigilare leue est, peruigilare graue.
 Discipulos dimitte tuos, vis garrule, quantum
 Accipis, ut clames, accipere ut taceas?*

† al. Quo
tibi.

In Cæcilianum. LII.

*Dixerat ô mores, ô tempora Tullius olim,
 Sacrilegum strueret cum Catilina nefas:
 Cum gener, atq; socer diris concurreret armis,
 Mæstaq; civili cade maderet humus.*

Cur nunc ô mores, cur nunc ô tempora dicis?

Quod tibi non placeat, Caciliane, quid est?

Nulla ducum feritas, nulla est insania ferri:

Pace frui certa, letitiaq; licet.

Non nostri faciunt, tua quòd tibi tempora sordent,

Sed faciunt mores, Caciliane, tui.

De leone & ariete. LIII.

Massyli leo fama iugi, pecorisq; maritus

Lanigeri, mirum, qua posuere fide.

Ipse licet videas, cauea stabulantur in una,

Et pariter socias carpit uterq; dapes.

Nec fetu nemorum gaudent, nec mitibus herbis:

Concordem † satiat, sed rudis agna feram.

Quid meruit terror Nemees, quid portitor Helles,

Vt niteant celsi lucida signa poli?

Sidera si possent, pecudesq; feraq; mereri,

Hic aries astris, hic leo dignus erat.

Ad Liberum amicum. LIV.

Liber Amyclae frontem redimite corona,

Qui quatit Ausonia verbera Graia manu.

Clausam mihi texto cum prandia vimine mittas,

Cur comitata dapes nulla lagena venit?

Atqui digna tuo si nomine munera ferres,

Scis puto debuerint quae mihi dona dari.

In suturem. LV.

Dentibus antiquas solitus producere pelles,

Et mordere luto putre vetusq; solum:

Preue

omnia sunt
in pace

† sociat.

*Prenestina tenes defuncti rura patroni,
 In quibus indignor si tibi cella fuit.
 At me litterulas stulti docuere parentes:
 Quid cum Grammaticis, Rhetoribusq; mihi?
 Frange leues calamos, & scinde Thalia libellos,
 Si dare † sutori calceus ista potest.*

† De effigie Camoni. LVI.

*Effigiem tantum pueri pictura Camoni
 Servat, & infantis † prima figura manet.
 Florentes nulla signavit imagine vultus,
 Dum timet ora pius mutata videre pater.*

† V. quæ
 sutor.
 † De Ca-
 mono
 puero.
 † V. parua.

De balneo Tuccæ. LVII.

*Non silice duro, structiline cemento
 Non latere cocto, quo Semiramis longam
 Babylona cinxit. Tucca balneum fecit:
 Sed strage nemorum, pineaq; compage.
 Ut navigare Tucca balneo possit.
 Idem beatas lautus extruit thermas,
 De marmore omni, quod Carystos inuenit,
 Quod Phrygia, sine Afra quod Nomas mittit,
 Et quod virenti fonte lauit Eurotas.*

† Sed ligna desunt: subiice balneum thermis.

† V. si.

De effigie Camoni. LVIII.

*Hæc sunt illa mei, quæ cernitis ora, Camoni:
 Hæc pueri facies, primaq; forma fuit.
 Creuerat hic vultus bis denis fortiter annis,
 Gaudebatq; suas pingere barba genas.*

*Et libata semel summos modò purpura cultus
 Sparserat: inuidit de tribus una soror.
 Et festinatis incidit stamina pensis,
 Absentemq; patri restulit urna rogam.
 Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,
 Hæc erit in chartis maior imago meis.*

† Quale
 velit esse
 cōuiuium.

† De conuiuiio Prisci. LIX.

*Quod optimum sit, disputat, conuiuium,
 Facunda, Prisci, pagina:
 Et multa dulci, multa sublimi refert,
 Sed cuncta docto pectore.*

† quo,
 * venit.

*Quod optimum sit, queritis conuiuium?
 In † quod chorales non * venit.*

Ad Picentinum. LX.

*Funera post septem nupsit tibi Galla virorum
 Picentine: sequi vult puto Galla viros.*

Ad Domitianum. LXI.

† V. prio-
 rem.

*Oderat antè ducum famulos, turbamq; † minorē,
 Et Pallatinum Roma supercilium:
 At nunc tantus amor cunctis Auguste tuorum
 Ut sit cuiq; sue cura secunda domus.*

† V. mētis.
 * V. vestri.

*Tam placida † mentes, tanta est reuerētia * nostri,
 Tam pacata quies tantus in ore pudor.
 Nemo suos (hæc est aula natura potentis)
 Sed domini mores Cesarianus habet.*

† excoctos,
 decoctius
 dixit Per-
 sius hoc
 intellectu.

Ad Aulum. LXII.

*Lector, & auditor nostros probat, Aule, libellos:
 Sed quidam † exactos esse poëta negat.*

Non

*Non nimium curo : nam cena fercula nostra
Malim conuiuis, quàm placuisse cocis.*

† In Cinnam. LXIII.

*Dixerat Astrologus perituum te citò, † Cinna :
Nec puto mentitus dixerat † ille mihi.*

*Nam te dum metuis, ne quid post fata relinquas,
Hausisti patrias luxuriosus opes.*

Bis † quartum decies, non toto tabuit anno :

Dic mihi, non hoc est, † Cinna, perire citò ?

Ad Cæsarem Domitianum. LXIV.

Inter tanta tua miracula, Cæsar, arena,

*Quæ vincit veterum munera clara ducum,
Multum oculi, sed plus aures debere fatentur
Se tibi, quòd spectant, qui recitare solent.*

Ad Norbanum. LXV.

Cùm tua sacrilegos contra, Norbane, furores

Staret pro domino Cæsare sancta fides :

Hæc ego Pieria ludebam tutus in umbra,

Ille tuæ cultor notus amicitie,

Mætibi Vindelici raptum narrabat in oris,

Nescia nec nostri nominis Arctos erat.

O quoties veterem non inficiatus amicum

Dixisti, meus est iste poëta, meus !

Omne tibi nostrum, quod bis trieteride iuncta

Antè dabat lector, nunc dabit auctor opus.

† De Paullo. LXVI.

Languidior noster si quando est, Paullus, Atili,

Non se † conuiuis abstinet ille † suis.

† Ad Nun-
nam.

† V. Nun-
na.

† V. illa
tibi.

† flagitiosa
scriptura

Emenda,

Bisque tu-
um.

† V. Nun-
na.

† Ad Atili-
um.

† V. conui-
uas.

Tu † V. suos.

* .i. mor-
tua est.

*Tu languore quidem subito, fictoq; laboras,
Sed mea * porrexit sportula, Paulle, pedes.*

De filio Silij. LXVII.

Plin. mi-
nor lib. 3.
ep. 7.
† V. sibi.
* V. quod.

*Festinata † sui gesseret * cum fata Severi
Silius, Ausonio non semel ore potens:
Cum grege Pierio mastus, Phœboq; querebar,
Ipse meum fleui, dixit Apollo, Linon.
Respexitq; suam quæ stabat proxima fratri
Calliopen, & ait, tu quoq; vulnus habes.
Adspice Tarpeium, Pallatinumq; tonantem,
Ausâ nefas Lachesis læsit utrumq; Iouem.
Numina cum videas duris obnoxia fatis,
Invidia possis exonerare deos.*

Ad Lupercum. LXVIII.

*Septem post calices Optimiani
Densò cum iaceam triente blæsus,
Adfers nescio quas mihi tabellas,
Et dicis, modò liberum esse iussi:
* V. Zonas. * Zenas servulus est mihi paternus:
Signa. cras melius, Luperce, fiet.
Nunc signat meus anulus lagenam.*

Ad Rufum. LXIX.

*Dum me captares, mittebas munera nobis:
Postquam cepisti, das mihi, Rufe, nihil.
Ut captum teneas, capto quoq; munera mitte,
De causa fugiat ne malè pastus aper.*

Ad

Ad Stellam. LXX.

Lege nimis dura conuiuiam scribere versus
Cogis, Stella: licet scribere, nempe malos.*

Ad Flaccum. LXXI.

Sic in gramine† floreo reclinis,
Qua gemmantibus hinc & inde rinis
Curna calculus excitatur unda,*

Exclusis procul omnibus molestis,

† Perfundas glaciem triente nigro

Frontem subtilibus ruber coronis:

Infamem nimio calore Cypron

Obserues moneo, precorq₃, Flacce,

Messes area cum teret crepantes,

Et† fului inba sauiet† leonis.

At tu diua Paphi remitte nostris

Illasum iuuenem, remitte votis.

Sic Martis tibi seruiant Kalenda,

Et cum ture, meroq₃, victimaq₃

Libetur tibi candidas ad aras

Secla plurima quadra de placenta.

Adulatur Domitiano. LXXII.

Ad cenam si me diuersa vocaret in astra

Hinc inuitator Caesaris, inde Iouis.

Astra licet propius, Pallatia longius essent,

Responso ad superos haec referenda darem.

Quarite qui malit fieri conuiua Tonantis:

Me meus in terris Iuppiter ecce tenet.

* V. conui-
uas. tale est
apud Si-
donium.

† V. flori-
do.

* reclinis.

† V. Per-
fundis.

† fuluo.

† V. leoni.

Ad

Ad Condylum. LXXIII.

* V. quæ-
ris.
† cum.

*Quæ mala sunt domini, quæ serui cōmoda * nescis
Condyle, † qui servum te gemis esse diu.
Dat tibi securos vilis lecticula somnos:
Peruigil in pluma Caius ecce iacer.
Caius à prima tremebundus luce salutat
Tot dominos: at tu, Condyle, nec dominum.
Quod debes, Cai, redde, inquit Phœbus, & illine
Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
Tortorem metuis? podagra, cheragraq; secatur
Caius, & mallet verbera mille pati.*

Ad Calatissum. LXXIV.

† Ad Calo-
cifum.

* al. Cala-
thiffe.

*Addere quid cessas puer immortale Falernum?
Quadrantem duplica de seniore cado.
Nunc mihi dic, quis erit, cui te, * Calatisse, deorum
Sex iubeo cyathos fundere? Caesar erit.
Sutilis aptetur decies rosa crinibus, ut sit
Qui posuit sacra nobile gentis opus.*

De Hippocrate. LXXV.

† Sardoa.

*† Santonica medicata dedit mihi pocula virga:
Os hominis mulsum me rogat Hippocrates.
Tam stupidus numquam, nec tu puto Glance fuisti,
Chalcea donanti Chrysea qui dederas.
Dulce aliquis munus, pro munere poscit amaro?
Accipiat, sed si potat in elleboro.*

De Herode. LXXVI.

*Clinicus, Herodes, trullam subduxerat agro:
Depensus dixit, stulte, quid ergo bibis?*

Ad

Ad Iulium. LXXVII.

*Rumpitur invidia quidam, carissime, Iuli,
 Quòd me Roma legit, rumpitur invidia.
 Rumpitur invidia, quòd turba semper in omni
 Monstramur digito, rumpitur invidia.
 Rumpitur invidia, tribuit quòd Caesar uterque
 Ius mihi natorum, rumpitur invidia.
 Rumpitur invidia, quòd rus mihi dulce sub urbe est,
 Paruaq; in urbe domus, rumpitur invidia.
 Rumpitur invidia, quòd sum iucundus amicis,
 Quòd conuiua frequens, rumpitur invidia
 Rumpitur invidia, quòd amamur, quodq; proba-
 mur:*

Rumpatur, quisquis rumpitur invidia.

Ad Ouidium. LXXVIII.

*Vindemiarum non ubiq; prouentus
 Cessauit Ouidi: pluuia * profluit grandis.
 Centum Coranus amphoras aquae fecit.*

* V. pro-
fuit.

Ad Atticū de M. Antonio. LXXIX.

*Marcus amat nostras Antonius, Attice, Musas,
 Charta salutatrix si modò vera refert:
 Marcus Palladia non infitianda Tolose,
 Gloria, quem genuit pacis amica quies.*

Ad librum. LXXX.

*Tu qui longa potes dispendia ferre viarum,
 I liber absentis pignus amicitiae.*

*Vilis eras, fateor, si te nunc † mittere tento,
 Grande tu pretium muneris auctor erit.*

† al. mitte-
ret emptor.

Msl-

† V. an.

*Multum, crede mihi, refert † à fonte bibatur
Qui fluit, an pigro quæ stupet unda lacu.*

Ad Bassum. LXXXI.

*Denariis tribus inuitas, & mane togatum,
Observare iubes atria, Basse, tua:*

Deinde herere tuo lateri, precedere sellam,

† saluta-
tum dicis
causâ.

Ad vetulas tecum plus minus † ire decem.

Trita quidem nobis togula est, vilisq; putrisq;:

Denariis tamen hanc non emo, Basse, tribus.

Adulatur Domitiano. LXXXII.

Appia, quam simili venerandus in Hercule, Caesar

Consecrat Ausonia maxima fama via,

Si cupis Alcide cognoscere facta prioris,

Disce: Libyn domuit: aurea poma tulit:

Peltatam Scythico discindit Amazona nodo:

Addidit Arcadio terga leonis apro.

Eripedem silvis ceruum, Stymphalidas undis

Abstulit: à Stygia cum cane venit aqua.

Fecundam vetuit reparari mortibus Hydram:

Hesperias Tusco lavit in amne boves.

Hæc minor Alcides. maior quæ gesserit audi,

Sextus ab Albana quem colit arce lapis.

Asservit possessa malis Pallatia regnis:

Prima suo gessit pro Iove bella puer.

Solus Iuleas cum iam retineret habenas,

Tradidit, inq; suo tertius orbe fuit.

Cornua Sarmatici ter perfida contudit Istri:

Sudantem Getica ter nive lavit equum.

Sapo

*Sæpe recusato Parthos duxisse triumphos
Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.
Templa deis, mores populis dedit, otia ferro,
Astra suis, cælo sidera,serta Ioui.
Heroulem tantis numen non sufficit actis:
Tarpeio Deus hic commodet ora patri.*

Ad Phœbum. LXXVIII.

*Quadringentorum reddis mihi, Phœbe, tabellas:
Centum da potius mutua, Phœbe, mihi.
Quere alium, cui te tam vano nomine iactes:
Quod tibi non possum soluere, Phœbe, meum
est.*

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER X.

† V. videar.

I nimius videor, seraq̃ coronide
longus*

*Esse liber: legito pauca, libellus ero.
Terq̃, quaterq̃, mihi finitur carmine
paruo*

Pagina facta tibi, quam cupis esse breuem.

Ad Lectorem. II.

Festinata prior decimi mihi cura libelli

Elapsam manibus nunc renocavit opus.

Nota leges quædam sed lima rasa recenti:

Pars nova maior erit: lector utriq̃, fave.

Lector opes nostra, quem cùm mihi Roma dedisset,

Nil tibi quod demus maius habemus, ait.

Pigra per hunc fugies ingrata flumina Lethes,

Et meliore tui parte superstes eris.

Marmora Messala findit caprificus, & audax

Dimidios Crispi mulio ridet equos.

* V. pro-
sunt.

At chartis nec furti nocent, nec secula præsent,*

Solaq̃, non norunt hæc monumenta mori.

Ad

Ad Priscum. III.

Vernaculorum dicta, sordidum dentem,
 Et fœda lingue probra circulatricis,
 Quæ sulfurato nolit emptaramento
 Vatiniorum* proxineta† fractorum
 Poëta quidam* clancularius spargit,
 Et vult videri nostra. credis hoc, Prisce,
 Voce ut loquatur psittacus coturnicis,
 Et concupiscat esse† Canus ascaules?
 Procul à libellis nigra sit meis fama,
 Quos rumor alma gemmeus vehit penna.
 Cur ego laborem notus esse tam prauè,
 * Cum stare, gratis cum† silentio possim?

* proxene-
ta.† V flagro-
rum.* V. clan-
cularius.† Galbæ
Imper. ti-
bicen.† V. Con-
stare.† Silentium
possit.

Ad Lectorem. IV.

Qui legis Ædipodem caligantemq; Thyesten,
 Colchidas, & Scyllas, quid nisi monstra legis?

Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopæus & * A- * al. Attis.

Quid tibi dormitor proderit Endymion? (tys

Exutusq; puer pennis labentibus, aut qui

Odit amatrices Hermophroditus aquas?

Quid te vana iuvant misera ludibria chartæ?

Hoc lege, † quod possis dicere iure, meum est.

Non hîc Centauros, non Gorgonas, Harpyiasq;

Inuenies: hominem pagina nostra sapit.

Sed non vis Mamurra tuos cognoscere mores,

Nec te scire: legas cūtia Callimachi.

† V quod
possit dice-
re quisque

In maledicum poëtam. V.

Quisquis stolañe purpurañe contemptor,

Q

Quos

*Quos colere debet, laesit impio versu:
 Pontes per urbis erret exul, & cliuos,
 Interq³ raucos ultimus rogatores
 Oret caninas panis improbi buccas.
 Illi December longus, & madens bruma,
 † Claususq³ fornix triste frigus extendat.
 Vocet beatos, clamitetq³ felices,
 Orciniana qui feruntur in sponda.
 Et cūm suprema fila venerint hora,
 Diesq³ tardus, sentiat canum litem,
 Abigatq³ moto noxias aues panno,
 † al. simpli- Nec finiantur morte † supplicis poena:
 cis melius. Sed modò seueri sectus Æaci loris,
 Nunc inquieti monte Sisyphi pressus,
 Nunc inter undas garruli senis siccus,
 Delâsset omnes fabulas poëtarum,
 Et cūm fateri Furia iusserit verum,
 Prodente clamet conscientia, scripsi.*

De aduentu Cæsaris. VI.

*Felices, quibus urna dedit spectare coruscum
 Solibus Arctois sideribusq³ ducem.
 Quando erit illa dies, quo campus, & arbor, &
 omnis
 Lucebit Latia culta fenestra nuru?
 Quando moræ dulces, longusq³ à Cæsare pulvis.
 Totaq³ Flaminia Roma videnda via?
 Quando eques, & picti tunica Nilotide Mauri
 Ibitis, & populi vox erit una, venit?*

Ad Rhenum. VII.

Nympharum pater, amniumque Rhene,
 Quicumque[†] Othryfias bibunt pruinās,
 Sic semper liquidis[†] fruaris undis,
 Nec te barbara contumeliosi
 Calcatum rota conterat bubulci:
 Sic & cornibus^{*} aureis receptis,
 Et Romanus eas utraque ripa:
[†] Traianum populis suis, & urbi,
 Tibris te dominus rogat, remittas.

[†] Othryfias.
[†] fructus.

^{*} V. aureis.

[†] V. Tro-
 ianum.

De Paulla. VIII.

Nubere Paulla cupit nobis; ego ducere Paullam
 Nolo: annus est. ^{*} vellem si magis esset annus.

^{*} quia citò
 fierem he-
 res illa
 mortua.

De se. IX.

Undenis pedidusque, syllabisque,
 Et multo sale, nec tamen proterno,
 Notus gentibus ille Martialis,
 Et notus populis, quid invidetis?
 Non sum Andremonē notior Caballo.

In Paullum. X.

Cum tu laurigeris annum qui fascibus intras,
 Mane saluator limina mille teras:
 Hic ego quid faciam? quid nobis, Paulle, relinquis,
 Qui de plebe Numæ, densaque turba sumus?
 Qui me[†] respiciat, dominum regemque vocabo?
 Hoc tu, sed quanto blandius ipse facis?
 Leticam, ^{*} sellamque sequar? nec ferre recusō,
 Per medium pugnās, sed prior ire lutum.

[†] respicies.

^{*} V. sellam-
 ne.

* V. testis. *Sapius assurgam recitanti carmina? * tu stas,
Et pariter geminas tendis in ora manus.*

Quid faciet pauper, cui non licet esse clienti?

† V. Dimi- *† Diuisit nostras purpura vestra togas.*
sit.

In Callidiorum. XI.

* al. Peri- *Nil aliud loqueris, quàm Thesèa, * Pyrithoumq̃,*
thoumq̃; *Teq̃, putas Pyladi Calliodore parem.*

Dispeream, si tu Pyladi prestare matellam

† Perithoi. *Dignus es, aut porcos pascere † Pyrithoi.*

Donauit tamen, inquis, amico millia quinque,

* Et lotam *Et lotam, * ut multam, terq̃, quaterq̃ togam.*
multum.

Quid, quòd nil umquam Pyladi donauit Orestes?

Qui donat quamuis plurima, plura negat.

Ad Domitium. XII.

Emilia gentes, & Apollineas Vercellas

Et Phaëthontei qui peris arua Padi,

† V. admit- *Ne vinam, nisi te, Domiti, † permitto libenter,*
to, alij per-
muto. *Grata licet sine te sit mihi nulla dies.*

Sed desiderium tanti est, ut messe vel una

Urbano releues colla perusta ingo.

I precor, & totos anida cute combibe soles.

* V. cùm. *Quàm formosus eris, * dum peregrinus eris.*

† V. Liue- *Et venies albis non agnoscendus amicis,*
bitque.

† *Libabitq̃, tuas pallida turba * genas.*

* V. genis. † *Sed via quem dederit, rapiet citò Roma colo-*

† Te duce
quem de-

deris. *rem,
Niliaco redeas tu licet ore niger.*

Ad

Ad Tuccam. XIII.

Cum cathedralitios portez tibi rheda ministros,

Et Libys in longo pulvere sudet eques,

Strataq; non unas cingant triclinia Baias,*

* V. tan-
gant.

Et Thetis unguento palleat uncta tuo,

Candida Setini rumpant crystalla trientes,

Dormiat in pluma nec meliore Venus:

Urere† non miserum cessant suspiria pectus.

† nec.

Vis dicam, malè sit cur tibi, Tucca? bene est.

Ad Crispum. XIV.

Cedere de nostris nulli te dicis amicis.

Sed sit ut hoc verum, quid, rogo, Crispe, facis?

Mutua cum peterem sestertia quinque, negasti:

Non caperet nummos cum grauis arca tuos.

Quando fabæ nobis modium farriq; dedisti?

Cum tua Niliacus rura colonus aret?

Quando brevis gelida missa est toga tēpore bruma?

Argenti quando missa selibra mihi est?

Nil aliud video, quo te credamus amicum,

Quàm quòd me coram perdere, Crispe, soles.

De Apro. XV.

Dotata uxori cor arundine fixit acuta:

Sed dum ludit Aper, ludere nouit Aper.*

* f. lādere.

In Caium. XVI.

Si donare vocas promittere, nec dare Cai:

Vincam te donis, muneribusq; meis.

Accipe Callaïcis quicquid fodit Astar in aruis

Aurea quicquid habet diuitis vnda Tagi.

*Quicquid Erythraea niger inuenit Indus in algâ,
 Quicquid & in nidis unica seruat auis.
 Quicquid Agenoreo Tyros improba cogit aëno:
 Quicquid habent omnes, accipe, quomodo das.*

De Macro. XVII.

*Saturnalicio Macrum fraudare tributo
 Frustra Musa cupis: non licet, ipse petit.
 Sollennesq; iocos, nec tristia carmina poscit,
 Et queritur nugas obticuisse meas.
 Mensorum longis sed nunc vacat ille libellis.
 Appia quid facies, si leget ista Macer?*

De Mario. XVIII.

*Nec vocat ad cenam Marius, nec munera mittit.
 Nec spondet, nec vult credere: sed nec habet.
 Turba tamen non deest, sterilem quæ curet amicū.
 Heu quàm perfatæ sunt tibi Roma togæ?*

Mittit librum suum ad Plin-
nium. XIX.

† paratæ.

*Nec doctum satis, & parum seuerum,
 Sed non rusticulum nimis libellum,
 Facundo mea Plinio Thalia
 I, perfer: brevis est labor † peractæ.
 Illic Orphea protinus videbis
 Altum vincere tramitem subura.
 Vdi vertice lubricum theatri,
 Mirantesq; feras, auemq; regis,
 Raptum quæ Phryga pertulit tonanti.
 Illic parua domus tui Pedonis*

*Celata est aquila minore penna.
 Sed ne tempore non tuo disertam,
 Pulsas ebria ianuam videto.
 Totos dat tetrica dies Minerva,
 Dum centum* studez auribus virorum,
 Hoc quod secula, posteri^q possint,
 Arpinis quoq³ comparare chartis,
 Seras tutior ibis ad lucernas.
 Hec hora est tua, dum furit Lyæus,
 Cùm regnat rosa, cùm madent capilli,
 Tunc me vel rigidi legant Catones.*

* vacat.

Ad Manium. XX.

*Ducit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras,
 Pendula quod patriæ visere tecta liber,
 Tis mihi simplicibus, † Mani, dilectus ab annis,
 * Et pretextata cultus amicitia,
 Tu facis, in terris, quo non est alter Iberis
 Dulcior, & vero dignus amore magis.
 Tecum ego vel sicci † Gætula mapalia Pæni,
 Et poteram scythicas* hospes adire casas.
 Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
 In quocunq³ loco Roma duobus erit?*

† V. causa
 es manfuc-
 tus. alij
 causa es
 Mani no-
 tus, aut
 Mani a-
 matus.

* A pueris
 inita.
 † Ne lege
 igitur lib.
 A. Tradu-
 cta est Gæ-
 tulis.

* hostis.
 † V. Caia-
 nus.

Ad Sextum. XXI.

*Scribere te, quæ vix intelligat ipse Modestus,
 Et vix † Claranus quid rogo, Sexte iuvat?
 Non lectore tuis opus est, sed Apolline libris:
 Indice te maior Cinna Marone fuit.*

*Sic tua laudentur: sanè mea carmina, Sexte,
Grammaticis placeant, & sine Grammaticis.*

De M. Antonio. XXII.

*Iam numerat placido felix, Antonius, ævo
Quindecies ætas primus Olympiadas:
Præteritosq; dies, & totos respicit annos:
Nec metuit Lethes iam propioris aquas.
Nulla recordanti lux est ingrata gravisque:
Nulla * fuit cuius non meminisse velit.
Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus: hoc est
Vivere bis vita posse priore frui.*

* V. subit.

Ad Kalendas Martias. XXIII.

*Natales mihi, Martia Kalendæ,
Lux formosior omnibus Kalendis,
Qua mittunt mihi munus & puella:
Quinquagesima liba, septimamq;
Vestris addimus hanc focis acerram,
His vos, si tamen expedit, roganti
Annos addite ter precor novenos,
Ut nondum nimia piger senectæ,
Sed vitæ tribus † aureis peractis
Lucos Elysia petam puella.
Post hæc tempora, nec diem rogabo.*

† Aldus aureis legit,
& 4. hominum ætates interpretatur,
ex quibus poeta tres priores optat.

De Mucio. XXIV.

*In matutina nuper spectatus arena
Mucius, imposuit qui sua membra focis,
Si patiens, fortisq; tibi, durusq; videtur:
Abderitana pectora plebis habes.*

Nam

*Nam cùm dicatur tunica presente molesta,
Vre manum: plus est dicere, non facio.*

De Varo. XXV.

*Vare, Parethonias † Latia modò vite per vrbes
Nobilis, & centum dux memorande viris.*

*At nunc Ausonio frustra promissa Quirino
Hospita Lagi littoris umbra iaces.*

Spargere non licuit frigentia fletibus ora,

Pingua nec mastis addere tura rogis.

Sed datur eterno victurum carmine † nomen.

Numquid & hoc fallax Nile negare potes?

Ad Diodorum. XXVI.

Natali, Diodore, tuo conuiua senatus

Accubat, & rarus non adhibetur eques,

Et tua tricenos largitur sportula nummos:

Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

Ad Ianum. XXVII.

Annorum, nitidiq; sator pulcerrime mundi,

Publica quem primum vota, precesq; † canunt. † V. vocant.

Peruius exiguos habitabas ante Penates,

Plurima qua medium Roma terebat iter.

Nunc tua Cesareis cinguntur limina donis,

Et fora tot numeras, Iane, quot ora geris.

At tu sancte pater, tanto pro munere gratus,

Ferrea perpetua claustra tuere sera.

De littore Formiano XXVIII.

O temperata dulce Formia litus,

Qs

Vos,

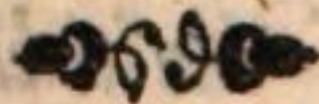
† taliter. La-
tias modo
ritè per vr-
bes, sed re-
ctius, vite.

† V. munus.

Vos, cùm seueri fugit oppidum Martis,
 Et inquietas fessus exiit curas,
 Apollinaris omnibus locis præfert.
 Non ille sanctæ dulce Tibur uxoris,
 Nec Tusculanos, Algidosue secessus,
 Preneste nec sic, Antiúmue miratur,
 Non blanda Circe, Dardanísue Caietæ
 Desiderantur, nec Marica, nec Liris,
 Nec in Lucrina lota Salmacis vena.
 Hic summa leni stringitur Thetis vento:
 Nec languet æquor: vina sed quies ponti
 Pictam Phaselon adiuvante fert aura.
 Sicut puellæ non amantis æstatem,
 † Multa salubre purpura venit frigus
 Nec seta longo querit in mari prædam,
 Sed à cubiculo, lectuloq; iactatam.
 Spectatus altè lineam trahit piscis.
 Si quando Nereus sensit Æoli regnum,
 † V. ridet. † Ridens procellas tuta de sua mensa
 Piscina, rhombum pascit, & lupos vernas.
 Natat ad magistrum delicata muræna.
 Nomenclator mugilem citat notum,
 Et adesse iussi prodeunt senes nulli.
 Frui sed istis quando Roma permittis?
 Quot Formianos imputat dies annus
 Negotiosis rebus urbis hærenti?
 O vinitores, villiciq; felices,
 Dominis parantur ista, seruiunt vobis.

† Mota
M. S.

† V. ridet.

In Calliodorum. XXIX.

Addixti seruum nummis herè mille ducentis,

Vt bene cenares, Calliodore, semel:

† *Nec bene cenasti. nullus tibi quatuor emptus*

Librarum cena pompa caputq₃ fuit.

Exclamare libet: non est hoc improbe, non est

Piscis: homo est, hominem Calliodore † voras.

† V. Non.

† V. comes.

De imagine M. Antonij ad Cæcilianum. XXX.

Hæc mihi quæ colitur violis pictura, rosisque,

Quos referat vultus † Cæciliane rogas?

Talis erat Marcus mediis Antonius annis:

Primus in hoc iuuenem se videt ore senex.

Ars utinam mores, animumq₃ effingere possit.

Pulcrrior in terris nulla tabella foret.

† V. Cæcilianæ.

Ad † Numatium Gallum.

XXXI.

Simplicior priscis, † Numati Galle, Sabinis

Cecropium superas qui bonitate senem.

Sic tibi † cum socii claros retinere Penates

Perpetua natae dei face casta Venus:

Vt tu, si viridi tinctos ærugine versus

Fortè malus liuor dixerit esse meos,

Vt facis, à nobis abigas: nec † scribere quemquam

Talia contendas carmina, qui legitur.

Hunc seruare modum nostri nouere libelli,

Parcere personis, dicere de vitiis,

† Ad Munatium A. Schottus.
† Munatius Idem.

† V. Confoceri.

† V. stringere.

Ad

Ad Traianum. XXXII.

*Di tibi dent quicquid, princeps Traiane, mereris,
Et rata perpetuò, quæ tribuere, velint.*

*Qui sua restituis spoliato iura patrono
Libertis exul non erit ille suis.*

*Dignus es ut possis † totum servare clientem:
Ut liceat, tantum vera probare potes.*

De † Sulpicia. XXXIII.

*Omnes Sulpiciam legant puella,
Vni quæ cupiunt viro placere.*

*Omnes Sulpiciam legant mariti,
Vni qui cupiunt placere nuptæ.*

Non hac Colchidis asserit furorem,

Diri prandia nec refert Thyestæ,

Scyllam, † Byblida nec fuisse credit,

Sed castos docet, & pios amores,

Lusus, delicias, faceriasque.

Cuius carmina qui bene estimârit,

Nullam dixerit esse sanctiorem.

Tales Egeriæ iocos fuisse.

Vdo crediderim Numæ sub antro.

Hac condiscipula, vel hac magistra

Esses doctior, & pudica Sappho.

Sed tecum pariter, simulq; visam,

Durus Sulpiciam Phaon amaret.

Frustra namq; ea nec tonantis uxor,

Nec Bacchi, nec Apollinis puella

Erepto sibi vineres Caleno.

† tortum
legit Ioh.
Scaliger 7.
Virgilij
Moretum.

† Extant
eius quæ-
dam car-
mina pas-
sim.

† Scyllam
& Byblida.

In † Munnam. XXXIV.

† V. Nun-
nam.*Improba Massilia quidquid fumaria cogunt,**Accipit etatem quisquis ab igne cadus,**A te, Munna, venit: miseris tu mittis amicis**Per freta, per longas toxica † seua vias.*

† V. vina.

*Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni**Testa sit, aut cellis Setia cara suis.**Non venias quare tam longo tempore Romam,**Hec puto causa tibi est, ne tua vina bibas.*

Ad Maternum iurisperitum. XXXV.

*Iuris, & aquarum cultor sanctissime legum,**Veridico Latium qui regis ore forum.**Municipi, Materne, tuo, veteriq₃ sodali**Callaicum mandas † si quid ad Oceanum,*† ccquid ad
Oceanum.*An Laurentino turpes in littore † ranas,*

† al. raias.

Et satius tenues ducere credis † acos?

† V. al. acus.

*Ad sua captiuum quam saxa remittere nullum,**Visus erit libris qui minor esse tribus?**Et fatuam summa cenare Pelorida mensa,**Quosq₃ tegit laui cortice concha breuis?**Ostrea Baianis quam non liuentia testis,**Quae domino pueri non prohibente vorent.**Hic olidam clamosus ages in reria vulpem,**Mordebitq₃ tuos sordida praeda canes.**Illic picroso modo vix educta profundo**Impedient lepores humida lina meos.**Dum loquor, ecce redit sporta piscator inani:**Venator capta matre superbus adest.*

Omnis

*Non ingratus ager, focus perennis,
 Lis nunquam, toga rara, mens quieta,
 Vires ingenue, salubre corpus,
 Prudens simplicitas, pares amici,
 Conuietus facilis, sine arte mensa,
 Nox non ebria, sed soluta curis.
 Non tristis torus, † attamen pudicus,
 Somnus, qui faciat breues tenebras:
 Quod sis, esse velis, nihilq; malis:
 Summum nec metuas diem, nec optes.*

† V. & ta-
men.

Parat conuiuium. XLIV.

*Nunciat octauam Pharia sua turba iuuenae,
 Et pilata redit, iamq; subitq; cohors.*

† V. nimio.
† vapore.

Temperat hic thermas, † nimios prior hora † vapo-

Halat, & immodico sexta Nerone calet. (res

Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce venitis.

Septem sigma capit, sex sumus, adde Lupum.

Exoneraturas ventrem mihi villica malas

Attulit, & varias, quas habet hortus, opes.

Seeta coronabunt rutatos oua lacertos,

Et madidum thynni de sale sumen erit.

† onyx vi-
tiose.

Paruus † in his una ponetur cenula mensa

Hædus, inhumani raptus ab ore lupi.

† V. egeat.
† V. ofella.

Et quæ non † egeant ferro structoris † ofella,

Et faba fabrorum, prototomiq; rudes.

Pullus adhæc, cenisq; tribus iam perna superstes

Addetur: saturis mitia poma dabo.

De Nomentana vinum sine face lagena,

Quæ bis Frontino consule prima fuit.

Acce-

*Accedent sine felle ioci, nec mane timenda
Libertas, & nil quod tacuisse velis.*

*De Prasino conuina meus, Venetoq; loquatur:
Nec facient quemquam pocula nostra reum.*

In Cottam. XLV.

Cum potes amethystinos trientes,

Et nigro madeas Opimiano:

Propinas modò conditum Sabinum,

Et dicis mihi Cotta, vis in auro?

Quisquam plumbea vina vult in auro?

De Scorpo. XLVI.

Frangat Idumeas tristis victoria palmas:

Plange fauor saeva pectora nuda manu.

Mutez honor cultus, & iniquis munera flammis:

Mitte coronatas gloria mesta comas.

Heu facinus, prima fraudatus, Scorpe, iuuenta

Occidis, & nigros tam citò iungis equos.

Curribus illa tuis semper properata, breuisq;

Cur fuit, & vite tam prope meta tua?

Ad Faustinum. XLVII.

Sidera iam Tyrius Phryxai respicit agni

Taurus, & alternum Castora † fugit hiems.

Ridet ager, vestitur humus, vestitur & arbos,

Ismarium pellex Attica plorat Ityn.

Quos, Faustine, dies, † qualē tibi Roma Rauēnam † V. qualcs.

Abstulit? ô soles, ô tunicata quies!

O nemus, ô fontes, solidumq; madentis arena

Litus, & equoreis splendidus Anxur aquis.

R

Et

Sub trium-
phum lu-
daicum
extinctus
Scorpus.

† V. figit.

† V. rates.

*Et non unius spectator lectulus unda,
 Qui videt hinc puppes fluminis, inde † maris!
 Sed non Marcelli, Pompeianumque, nec illic
 Sunt triplices thermæ, nec fora iuncta quater.
 Nec Capitolini summum penetrale tonantis,
 Quæq; nitent cælo proxima templa suo.
 Dicere te lassum quoties ego credo Quirino,
 Quæ tua sunt tibi habe: quæ mea redde mihi.*

Epitaphium Scorpi. XLVIII.

Vigesimo
septimo
anno,

*Ille ego sum Scorpis clamosi gloria Circi,
 Plausus Romæ tui, deliciaq; breves:
 Inuida quem Lachesis, raptum trieteride nona,
 Dum numerat palmas, credidit esse senem.*

In Olum. XLIX.

*Mensas Ole bonas ponis: sed ponis opertas:
 Ridiculum est, possum sic ego habere bonas.*

In Gallum. L.

*Totis Galle iubes tibi me servire diebus,
 Et per Aventinum ter quater ire tuum.
 Eximit, aut reficit dentem Cassellius agrum:
 Infestos oculis vris Higinæ pilos.
 Non secat, & tollit stillantem Fannius unam,
 Tristia † saxorum stigmata delet Heros.
 Enterocelarum fertur Podalirius Hermes,
 Qui sanet ruptos, dic mihi, Galle, quis est?*

† seruorū.
optimè
Schottus.

Ad Sextum. LI.

*Argenti libram mittebas: facta selibra est,
 Sed piperis. tanti non emo Sexte piper.*

Ad

Ad Frontinum. LII.

*Anxuris æquorei placidos Frontine recessus,
 Et propius Baias, litoreamq; domum,
 Et quòd inhumane Cancro feruente cicada
 Non nouere nemus, flumineosq; lacus,
 Dum colui, doctas tecum celebrare vacabat
 Pieridas, nunc nos maxima Roma terit.
 Hic mihi quando dies meus est, iactamur in alto
 Urbis, & in sterili vita labore perit.
 Dura suburbani dum iugera pascimus agri,
 Vicinosq; tibi sancte † Quirine lares.
 Sed non solus * amat, qui nocte dieq; frequentat
 Limina, nec vatem talia damna decent.
 Per veneranda mihi Musarum sacra, per omnes
 Iuro deos, & non officiosus amo.*

† Ad Rō-
 muli tem-
 plum ha-
 buit subur-
 banum.
 * patronos
 suos.

In delicatum lectorem. LIII.

*Consumpta est uno si lemmate pagina, transis,
 Et breuiora tibi, non meliora placent.
 Diues & ex omni posita est instructa macello
 Cena tibi, sed te † mattya sola iuuant.
 Non opus est nobis nimium lectore guloso.
 Hunc volo, qui fiat non sine pane satur.*

† alij ma-
 tya.

De † Munna. LIV.

† V. Nūna

*Iura trium petiit à Cesare discipulorum,
 Adsuetus semper Munna docere duos.*

Epitaphium Erotij. LV.

*Hic festinata requiescit Erotion umbra,
 Crimine quam fati sexta peregit hiems,*

Supra li. 5.

*Quisquis eris nostri post me regnator agelli,
Manibus exiguis annua iusta dato.
Sic Lare perpetuo, sic turba sospite solus
Flebilis in terra sit lapis iste tua.*

Ad magistrum ludi. LVI.

*Ludi magister parce simplici turba:
Sic te frequentes audiant capillati,
† Musæ le- Et delicate deligat chorus † mense:
go cū V.D. Nec calculator, nec notarius velox
Maiore quisquam circulo coronetur.
Alba leone flammeo calent luces,
† Tonsam- † Tostamq₃ feruens Iulius coquit messem.
que. al. Scuticaq₃ loris horridis Scythæ pellis,
Qua vapulavit Marsyas Celenæus,
Ferulaq₃ tristes sceptræ pedagogorum
Cessent, & idus dormiant in Octobris;
Æstate pueri si valent, satis discunt.*

Epitaphium nobilis matronæ. LVII.

*Marmora parua quidem, sed non cessura viator
Mausoli saxi, Pyramidumq₃ leges.
† Vitta do- Bis mea Romano spectata est † vita Terento,
ctæ Lipsius Et nihil extremos perdidit ante rogos.
scribit, & Quinq₃ dedit pueros, totidem mihi Inno puellas:
refert ad Clauserunt omnes lumina nostra manus.
connu-
bium 40.
annorum.*

In Carmenionem. LVIII.

*Cum te municipem Corinthiorum
Iactes, Carmenion, negante nullo
Cur frater tibi dicor ex Iberis*

Et Celtis genitus, Tagiq; cinis?
 An vultu similes videmur esse?
 Tu flexa nitidus comâ vagaris:
 Hispanis ego contumax capillis.
 Lenis Dropace tu quotidiano:
 Hirsutis ego cruribus, genisque.
 Os blasum tibi, debilisq; lingua est:
 Nobis filia fortius loquetur.
 Tam dispar aquila columba non est,
 Nec dorcas rigido fugax leoni.
 Quare desine me vocare fratrem,
 Ne te Carmenion vocem sororem.

De Polla. LIX.

Custodes das Polla viro, non accipis ipsa.
 Hoc est uxorem ducere, Polla, virum.

Ad Potitum. LX.

Quòd mihi vix unus toto liber exeat anno,
 Desidia tibi sum, docte Potite, reus.
 Iustus at quanto mirere, quòd exeat unus,
 Labantur toti cum mihi sæpe dies.
 Nunc resalutanteis video nocturnus amicos,
 Gratulor & multis, nemo, Potite, mihi.
 Nunc ad luciferam signat mea gemma Dianam,
 Nunc me prima sibi, nunc sibi quinta rapit.
 Nunc consul, prætorue tenet, reduce sue chorea:
 Auditur toto sæpe poëta die.
 Sed nec causidico possis impunè negare,
 Nec si te rhetor, grammaticusve rogent:

*Balnea post decimam lassò, centumq³ petuntur
Quadrantes. fiet quando, Potite, liber?*

De Rabirio. LXI.

*Quisquis lata tuis, & sera parentibus optas
Fata, breuem titulum marmoris huius ama.
Condidit hoc caras tellure Rabirius umbras:
Nulli sorte iacent candidiore senes.
Bis sex lustratori, nox mitis, & ultima clusit.
Arserunt uno funera bina rogo.
Hos tamen, ut primis raptos sibi querit in annis:
Improbius nihil his fletibus esse potest.*

Adulatorium. LXII.

*Frustra blandicia venitis ad me
Attritis miserabiles labellis:
Dicturus dominum, deumq³ non sum;
Iam non est locus hac in urbe vobis.
Ad Parthos procul ite pileatos,
Et turpes, humilesq^{ue}, supplicesq³
Pictorum sola basiate regum.
Non est hic dominus, sed imperator,
Sed iustissimus omnium senator:
Per quem de Stygia domo reducta est
Siccis rustica veritas capillis.
Hoc sub principe, si sapias, cauero,
Verbis, Roma, prioribus loquaris.*

Ad Marcum. LXIII.

*Littera facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit Ausonia dona seuera rogo.*

Qua

*Qua non Fabricius, sed vellet Apicius uti,
 Vellet Macenas Casarianus eques,
 Vilior hac nobis alio mittente fuisset:
 Non quacunq; manu victima caesa litat.
 A te missa venit, possem nisi munus amare
 Marce tuum: poteram nomen amare meum.
 Munere sed plus est, & nomine gratius ipso
 Officium docti, iudiciuq; viri.*

Ad Romam. LXIV.

*Iam parce lasso, Roma, gratulatori,
 Lasso clienti: quandiu saluator
 Anteambulones & togatulos inter
 Centum merebor plumbeos die toto,
 Cum Scorpis una quindecim graues hora
 Feruentis auri victor † afferat saccos:
 Non ego meorum praeium libellorum,
 (Quid enim merentur?) Apulos velim campos:
 Non Hybla, non me spicifer capit Nilus,
 Nec quae paludes delicata Pontinas
 Ex arce cliui spectat una Serini.
 Quid concupiscam quæris ergo? dormire.*

† A. Schot-
 tus emen-
 datius le-
 git, aufe-
 rat, ex Prisc.
 in 2. lib.
 P. 14.

De Mæuio. LXV.

*Hoc fortuna tibi videtur equum?
 Cinis non Syriae, Parthiae,
 Nec de Cappadocis eques, catastis,
 Sed de plebe Remi, Numaq; verna,
 Iucundus, probus, innocens amicus,
 Lingua doctus utraq; cuius unum est,*

R 4

Sed

*Quicquid Erythraea niger inuenit Indus in algâ,
 Quicquid & in nidis unica seruat auis.
 Quicquid Agenoreo Tyros improba cogit aëno:
 Quicquid habent omnes, accipe, quomodo das.*

De Macro. XVII.

*Saturnalicio Macrum fraudare tributo
 Frustra Musa cupis: non licet, ipse petit.
 Sollennesq; iocos, nec tristia carmina poscit,
 Et queritur nugas obticuisse meas.
 Mensorum longis sed nunc vacat ille libellis.
 Appia quid facies, si leget ista Macer?*

De Mario. XVIII.

*Nec vocat ad cenam Marius, nec munera mittit,
 Nec spondet, nec vult credere: sed nec habet.
 Turba tamen non deest, sterilem quæ curet amicū.
 Heu quàm perfatue sunt tibi Roma togæ?*

Mittit librum suum ad Plin-
nium. XIX.

*Nec doctum satis, & parum seuerum,
 Sed non rusticulum nimis libellum,
 Facundo mea Plinio Thalia
 I, perfer: brevis est labor † peracta.
 Illic Orpheæ protinus videbis
 Altum vincere tramitem suburæ,
 Vdi vertice lubricum theatri,
 Mirantesq; feras, auemq; regis,
 Raptum quæ Phryga pertulit tonanti.
 Illic parua domus tui Pedonis*

† paratæ.

*Celata est aquila minore penna.
 Sed ne tempore non tuo disertam,
 Pulsas ebria ianuam videto.
 Totos dat tetrica dies Minerva,
 Dum centum* studez auribus virorum,
 Hoc quod secula, posteri^q possint
 Arpinis quoq³ comparare chartis,
 Seras tutior ibis ad lucernas.
 Hec hora est tua, dum furit Lyæus,
 Cùm regnat rosa, cùm madent capilli,
 Tunc me vel rigidi legant Catones.*

* vacat.

Ad Manium. XX.

*Ducit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras,
 Pendula quod patria visere tecta liber,
 Tu mihi simplicibus, † Mani, dilectus ab annis,
 * Et prætextata cultus amicitia,
 Tu facis, in terris, quo non est alter Iberis
 Dulcior, & vero dignus amore magis.
 Tecum ego vel sicci † Gætula mapalia Pæni,
 Et poteram scythicas* hospes adire casas.
 Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
 In quocunq³ loco Roma duobus erit?*

† V. caussa
 es manfuc-
 tus. alij
 caussa es
 Mani no-
 tus, aut
 Mani a-
 matus.

* A pueris
 inita.

† Ne lege
 igitur lib.
 A. Tradu-
 cta est Gæ-
 tulis.

* hostis.

† V. Caia-
 nus.

Ad Sextum. XXI.

*Scribere te, quæ vix intelligat ipse Modestus,
 Et vix † Claranus quid rogo, Sexte iuvat?
 Non lectore tuis opus est, sed Apolline libris:
 Indice te maior Cinna Marone fuit.*

Q 4

Sic

*Sic tua laudentur: sanè mea carmina, Sexte,
Grammaticis placeant, & sine Grammaticis.*

De M. Antonio. XXII.

*Iam numerat placido felix, Antonius, ævo
Quindecies actas primus Olympiadas:
Præteritosq; dies, & totos respicit annos:
Nec metuit Lethes iam propioris aquas.
Nulla recordanti lux est ingrata gravisque:
Nulla * fuit cuius non meminisse velit.
Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus: hoc est
Vivere bis vita posse priore frui.*

* V. subit.

Ad Kalendas Martias. XXIII.

*Natales mihi, Martiæ Kalendæ,
Lux formosior omnibus Kalendis,
Qua mittunt mihi munus & puella:
Quinquagesima liba, septimamq;
Vestris addimus hanc focis acerram,
His vos, si tamen expedit, roganti
Annos addite ter precor nouenos,
Ut nondum nimia piger senecta,
Sed vitæ tribus † aureis peractis
Lucos Elysia petam puella.
Post hæc tempora, nec diem rogabo.*

† Aldus aureis legit,
& 4. hominum ætates interpretatur,
ex quibus poeta tres priores optat.

De Mucio. XXIV.

*In matutina nuper spectatus arena
Mucius, imposuit qui sua membra focis,
Si patiens, forisq; tibi, durusq; videtur:
Abderitane pectora plebis habes.*

Nam

*Nam cūm dicatur tunica presente molesta,
Vre manum: plus est dicere, non facio.*

De Varo. XXV.

*Vare, Parethonias † Latia modò vite per vrbes
Nobilis, & centum dux memorande viris.
At nunc Ausonio frustra promissa Quirino
Hospita Lagæi littoris umbra iaces.
Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
Pinguia nec mastis addere tura rogis.
Sed datur eterno victurum carmine † nomen.
Numquid & hoc fallax Nile negare potes?*

†aliter. La-
tias modo
ritè per vr-
bes, sed re-
ctius, vite.

†V. munus.

Ad Diodorum. XXVI.

*Natali, Diodore, tuo conuiua senatus
Accubat, & rarus non adhibetur eques,
Et tua tricenos largitur sportula nummos:
Nemo tamen natum te, Diodore, putat.*

Ad Ianum. XXVII.

*Annorum, nitidiq; sator pulcerrime mundi,
Publica quem primum vota, precesq; † canunt. †V. vocant.
Peruius exiguos habitabas ante Penates,
Plurima qua medium Roma terebat iter.
Nunc tua Cesareis cinguntur limina donis,
Et fora tot numeras, Iane, quot ora geris.
At tu sancte pater, tanto pro munere gratus,
Ferreæ perpetua claustra tenere sera.*

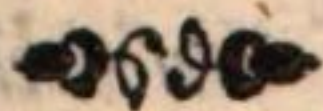
De littore Formiano XXVIII.

O temperata dulce Formia litus,

Qs

Vos,

Vos, cùm seueri fugit oppidum Martis,
 Et inquietas fessus exiit curas,
 Apollinaris omnibus locis præfert.
 Non ille sanctæ dulce Tibur uxoris,
 Nec Tusculanos, Algidosue secessus,
 Preneste nec sic, Antiúmue miratur,
 Non blanda Circe, Dardanisue Caietæ
 Desiderantur, nec Marica, nec Liris,
 Nec in Lucrina lota Salmacis vena.
 Hic summa leni stringitur Thetis vento:
 Nec languet æquor: vina sed quies ponti
 Pictam Phaselon adiuvante fert aura.
 Sicut puellæ non amantis estatem,
 † Multa salubre purpura venit frigus
 Nec seta longo querit in mari prædam,
 Sed à cubiculo, lectuloq; iactatam.
 Spectatus altè lineam trahit piscis.
 Si quando Nereus sensit Æoli regnum,
 † V. ridet. † Ridens procellas tuta de sua mensa
 Piscina, rhombum pascit, & lupos vernas.
 Natat ad magistrum delicata muræna.
 Nomenclator mugilem citat notum,
 Et adesse iussi prodeunt senes nulli.
 Erui sed istis quando Roma permittis?
 Quot Formianos imputat dies annus
 Negotiosis rebus urbis hærenti?
 O vinitores, villiciq; felices,
 Dominis parantur ista, seruiunt vobis.

In Calliodorum. XXIX.

Addixti seruum nummis herè mille ducentis,

Vt bene cenares, Calliodore, semel:

† *Nec bene cenasti. nullus tibi quatuor emptus*

Librarum cena pompa caputq₃ fuit.

† V. Non.

Exclamare libet: non est hoc improbe, non est

Piscis: homo est, hominem Calliodore † voras.

† V. comes.

De imagine M. Antonij ad Cæcilianum. XXX.

Hæc mihi quæ colitur violis pictura, rosisque,

Quos referat vultus † Cæciliane rogas?

† V. Cæcilianæ.

Talis erat Marcus mediis Antonius annis:

Primus in hoc iuuenem se videt ore senex.

Ars utinam mores, animumq₃ effingere possit.

Pulcrior in terris nulla tabella foret.

Ad † Numatium Gallum.

XXXI.

Simplicior priscis, † Numati Galle, Sabinis

Cecropium superas qui bonitate senem.

Sic tibi † cum soceri claros retinere Penates

Perpetua natæ dei face casta Venus:

Vt tu, si viridi tinctos æruginè versus

Fortè malus liuor dixerit esse meos,

Vt facis, à nobis abigas: nec † scribere quemquam

Talia contendas carmina, qui legitur.

† V. stringere.

Hunc seruare modum nostri nouere libelli,

Parcere personis, dicere de vitiis,

Ad

Ad Traianum. XXXII.

*Di tibi dent quicquid, princeps Traiane, mereris,
Et rata perpetuò, quæ tribuere, velint.*

*Qui sua restituis spoliato iura patrono
Libertis exul non erit ille suis.*

*Dignus es ut possis † totum servare clientem:
Ut liceat, tantum vera probare potes.*

De † Sulpicia. XXXIII.

*Omnes Sulpiciam legant puellæ,
Vni quæ cupiunt viro placere.*

*Omnes Sulpiciam legant mariti,
Vni qui cupiunt placere nuptæ.*

Non hæc Colchidis asserit furorem,

Diri prandia nec refert Thyestæ,

Scyllam, † Byblida nec fuisse credit,

Sed castos docet, & pios amores,

Lusus, delicias, facetiasquæ.

Cuius carmina qui bene estimârit,

Nullam dixerit esse sanctiorem.

Tales Egeria iocos fuisse.

Vdo crediderim Numæ sub antro.

Hac condiscipula, vel hac magistra

Esses doctior, & pudica Sappho.

Sed tecum pariter, simulq; visam.

Durus Sulpiciam Phaon amaret.

Frustra namq; ea nec tonantis uxor,

Nec Bacchi, nec Apollinis puella

Erepto sibi vineres Caleno.

† tortum
legit Ios.
Scaliger 7.
Virgilij
Moretum.

† Extant
eius qua-
dam car-
mina pas-
sim.

† Scyllam
& Byblida.

In † Munnam. XXXIV.

† V. Nun-
nam.*Improba Massilia quidquid fumaria cogunt,**Accipit etatem quisquis ab igne cadus,**A te, Munna, venit: miseris tu mittis amicis**Per freta, per longas toxica † seua vias.*

† V. vina.

*Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni**Testa sit, aut cellis Sesia cara suis.**Non venias quare tam longo tempore Romam,**Hac puto causa tibi est, ne tua vina bibas.*

Ad Maternum iurisperitum. XXXV.

*Iuris, & aquarum cultor sanctissime legum,**Veridico Latium qui regis ore forum.**Municipi, Materne, tuo, veteriq₃ sodali**Callaicum mandas † si quid ad Oceanum,*† ccquid ad
Oceanum.*An Laurentino turpes in littore † ranas,*

† al. raias.

Et satius tennes ducere credis † acos?

† V. al. acus.

*Ad sua captiuum quam saxa remittere nullum,**Visus erit libris qui minor esse tribus?**Et fatuam summa cenare Pelorida mensa,**Quosq₃ tegit laui cortice concha brevis?**Ostrea Baianis quam non liuentia testis,**Quae domino pueri non prohibente vorent.**Hic olidam clamosus ages in retia vulpem,**Mordebitq₃ tuos sordida praeda canes.**Illic picroso modo vix educta profundo**Impedient lepores humida lina meos.**Dum loquor, ecce redit sporta piscator inani:**Venator capta matre superbus adest.*

Omnis

† V. mea.
† al. ec-
quid.

*Omnis ab urbano venit † ad mare cena macello:
Callaicum mandas † si quid ad Oceanum.*

Ad Calenum. XXXVI.

*O molles tibi quindecim, Calene,
Quos cum Sulpicia tua iugales
Indulsi deus, & peregit annos.
Vixisti tribus, ô Calene, lustris.
Ætas hæc tibi tota computatur,
Et solos numeras dies mariti.
Ex illis tibi si diu rogata
Lucem redderet Atropos, vel unam
Malles, quàm Pyliam quater se nectam.*

Ad Lesbiam. XXXVII.

† V. nar-
rent.

*Consule te Bruto quid iuras Lesbiana nata?
Mentiris; nata es, Lesbiana, rege Numa.
Sic quoque mentiris: namque ut tua secula † narrant
Ficta Prometheo diceris esse luto.*

In Proculeciam. XXXVIII.

*Mense nouo Iani veterem Proculeia maritum
Deseris, atque iubes res sibi habere suas.
Quid, rogo, quod factum est? subiti quæ causa doloris?
Nil mihi respondes? dicam ego, prætor erat.
Constatura fuit Megalensis purpura centum
Millibus, ut nimium munera parca dares:
Et populare sacrum bis millia dena tulisset.
Dissidium non est hoc, Proculeia; lucrum est.*

In Philerotem. XXXIX.

*Septima iam, Phileros, tibi conditur uxor in agro:
Plus nulli, Phileros, quàm tibi reddit ager.*

Ad Quinctum Ouidium. XL.

*Quincte Caledonios Ouidi visure Britannos,
Et viridem Tethyn, Oceanumq; patrem:
Ergo Numæ colles, & Nomentana relinques
Otia, nec retinet rusq;ue, focusq; senem?
Gaudia tu differs, at non & stamina differre
Atropos, atq; omnis scribitur hora tibi.
Præstiteris caro, quis non hoc laudet, amico,
Ut potior vitâ sit tibi sancta fides.
Sed reddare tuis tandem mansure Sabinis,
Teq; tuas numeres inter amicitias.*

† In delicatum lectorem. XLI.

*Si quid lene mei dicunt, & dulce libelli;
Si quid honorificum pagina blanda sonat;
Hoc* tu pingue putas, & † costam rodere manis,
Ilia Laurentis cùm tibi demus apri.
Vaticana bibas, si delectaris aceto:
Non facit ad stomachum nostra lagena tuum.*

† V. De libellis suis.
al. In malignum.
* V. languere.
† V. costam

In Mathonem. XLII.

*Omnia vis bellè Matho dicere, dic aliquando
Et bene: dic neutrum: dic aliquando malè.*

Ad † seipsum. XLIII.

*Vitam que faciunt beatiorum,
Incundissime Martialis, hæc sunt.
Res non parva labore, sed relictæ:*

† Martialem amicum, quod placet eodem lib. 6. ep. 1. appellat & alias.

Non

*Non ingratus ager, focus perennis,
 Lis nunquam, toga rara, mens quieta,
 Vires ingenua, salubre corpus,
 Prudens simplicitas, pares amici,
 Conuietus facilis, sine arte mensa,
 Nox non ebria, sed soluta curis.
 Non tristis torus, † attamen pudicus,
 Somnus, qui faciat breues tenebras:
 Quod sis, esse velis, nihilq; malis:
 Summum nec metuas diem, nec optes.*

† V. & ta-
men.

Parat conuiuium. XLIV.

*Nunciat octauam Pharia sua turba iuuenta,
 Et pilata redit, iamq; subitq; cohors.*

† V. nimio.
† vapore.

Temperat hic thermas, † nimios prior hora † vapo-

Halat, & immodico sexta Nerone calet. (res

Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce venitis.

Septem sigma capit, sex sumus, adde Lupum.

Exoneraturas ventrem mihi villica malas

Attulit, & varias, quas habet hortus, opes.

Secla coronabunt rutatos oua lacertos,

Et madidum thynni de sale sumen erit.

† onyxvi-
tiosè.

Paruus † in his una ponetur cenula mensa

Hædus, inhumani raptus ab ore lupi.

† V. egeat.
† V. ofella.

Et quæ non † egeant ferro structoris † ofella,

Et faba fabrorum, prototomiq; rudes.

Pullus adhæc, cenisq; tribus iam perna superstes

Addetur: saturis mitia poma dabo.

De Nomentana vinum sine face lagena,

Quæ bis Frontino consule prima fuit.

Acce-

*Accedent sine felle ioci, nec mane timenda
 Libertas, & nil quod tacuisse velis.
 De Prasino conuiua meus, Venetoq; loquatur:
 Nec facient quemquam pocula nostra reum.*

In Cottam. XLV.

*Cum potes amethystinos trientes,
 Et nigro madeas Opimiano:
 Propinas modò conditum Sabinum,
 Et dicis mihi Cotta, vis in auro?
 Quisquam plumbea vina vult in auro?*

De Scorpo. XLVI.

*Frangat Idumæas tristis victoria palmas:
 Plange fauor sæua pectora nuda manu.
 Mutet honor cultus, & iniquis munera flammis:
 Mitte coronatas gloria mæsta comas.
 Heu facinus, prima fraudatus, Scorpe, inuenta
 Occidis, & nigros tam citò iungis equos.
 Curribus illa tuis semper properata, breuifq;
 Cur fuit, & vite tam prope meta tua?*

Sub trium-
 phum lu-
 daicum
 extinctus
 Scorpus.

Ad Faustinum. XLVII.

*Sidera iam Tyrius Phryxæi respicit agni
 Taurus, & alternum Castora † fugit hiems.
 Rides ager, vestitur humus, vestitur & arbor,
 Ismarium pellex Attica plorat Ityn.
 Quos, Faustine, dies, † qualē tibi Roma Rauēnam † V. quales.
 Abstulit? ô soles, ô tunicata quies!
 O nemus, ô fontes, solidumq; madentis arena
 Litus, & equoreis splendidus Anxur aquis.*

† V. figit.

R

Et

† V. rates.

Et non unius spectator lectulus unda,
 Qui videt hinc puppes fluminis, inde † maris!
 Sed non Marcelli, Pompeianumque, nec illic
 Sunt triplices thermæ, nec fora iuncta quater.
 Nec Capitolini summum penetrale tonantis,
 Quæq; nitent cælo proxima templa suo.
 Dicere te lassum quoties ego credo Quirino,
 Quæ tua sunt tibi habe: quæ mea redde mihi.

Epitaphium Scorpi. XLVIII.

Vigesimo
septimo
anno,

Ille ego sum Scorpis clamosi gloria Circi,
 Plausus Romæ tui, deliciæq; breues:
 Inuida quem Lachesis, raptum trieteride nona,
 Dum numerat palmas, credidit esse senem.

In Olum. XLIX.

Mensas Ole bonas ponis: sed ponis opertas:
 Ridiculum est, possum sic ego habere bonas.

In Gallum. L.

Totis Galle iubes tibi me servire diebus,
 Et per Aventinum ter quater ire tuum.
 Eximit, aut reficit dentem Cassellius agrum:
 Infestos oculis vris Higinæ pilos.

† servorū.
optimè
Schottus.

Non secat, & tollit stillantem Fannius uvam,
 Tristia † saxorum stigmata delet Heros.
 Enterocelarum fertur Podalirius Hermes,
 Qui sanat ruptos, dic mihi, Galle, quis est?

Ad Sextum. LI.

Argenti libram mittebas: facta selibra est,
 Sed piperis. tanti non emo Sexte piper.

Ad

Ad Frontinum. LII.

Anxuris æquorei placidos Frontine recessus,
 Et propius Baias, litoreamq; domum,
 Et quòd inhumana Cancro feruente cicada
 Non nouere nemus, flumineosq; lacus,
 Dum colui, doctas tecum celebrare vacabat
 Pieridas, nunc nos maxima Roma terit.
 Hic mihi quando dies meus est, iactamur in alto
 Urbis, & in sterili vita labore perit.
 Dura suburbani dum iugera pascimus agri,
 Vicinosq; tibi sancte † Quirine lares.
 Sed non solus * amat, qui nocte dieq; frequentat
 Limina, nec vatem talia damna decent.
 Per veneranda mihi Musarum sacra, per omnes
 Iuro deos, & non officiosus amo.

† Ad Rō-
 muli tem-
 plum ha-
 buit subur-
 banum.
 * patronos
 suos.

In delicatum lectorem. LIII.

Consumpta est uno si lemmate pagina, transis,
 Et breuiora tibi, non meliora placent.
 Diues & ex omni posita est instructa macello
 Cena tibi, sed te † mattya sola iuuant.
 Non opus est nobis nimium lectore guloso.
 Hunc volo, qui fiat non sine pane satur.

† alij ma-
 tya.

De † Munna. LIV.

† V. Nūna

Iura triumphi à Cesare discipulorum,
 Adsuetus semper Munna docere duos.

Epitaphium Erotij. LV.

Hic festinata requiescit Erotion umbra,
 Crimine quam fati sexta peregit hiems,

Supra li. 5.

*Quisquis eris nostri post me regnator agelli,
Manibus exiguis annua iusta dato.
Sic Lare perpetuo, sic turba sospite solus
Flebilis in terra sit lapis iste tua.*

Ad magistrum ludi. LVI.

*Ludi magister parce simplici turba:
Sic te frequentes audiant capillati,
Et delicata deligat chorus † mense:
Nec calculator, nec notarius velox
Maiore quisquam circulo coronetur.
Alba leone flammeo calent luces,
† Tostamq; feruens Iulius coquit messem.
Scuticaq; loris horridis Scythæ pellis,
Qua vapulavit Marsyas Celenæus,
Ferulaq; tristes sceptræ pedagogorum
Cessent, & idus dormiant in Octobris;
Æstate pueri si valent, satis discunt.*

Epitaphium nobilis matronæ. LVII.

*Marmora parva quidem, sed non cessura viator
Mausoli saxi, Pyramidumq; leges.*

*Bis mea Romano spectata est † vita Terento,
Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinq; dedit pueros, totidem mihi Inno puellas:
Clauserunt omnes lumina nostra manus.*

In Carmenionem. LVIII.

*Cum te municipem Corinthiorum
Iactes, Carmenion, negante nullo
Cur frater tibi dicor ex Iberis*

† Musæ le-
go cū V.D.

† Tonfam-
que. al.

† Vitta do-
ctæ Lipsius
scribit, &
refert ad
connu-
bium 40.
annorum.

Et Celtis genitus, Tagi^q cinis?
 An vultu similes videmur esse?
 Tu flexa nitidus comae vagaris:
 Hispanis ego contumax capillis.
 Lenis Dropace tu quotidiano:
 Hirsutis ego cruribus, genisque.
 Os blasum tibi, debilisq^q lingua est:
 Nobis filia fortius loquetur.
 Tam dispar aquila columba non est,
 Nec dorcas rigido fugax leoni.
 Quare desine me vocare fratrem,
 Ne te Carmenion vocem sororem.

De Polla. LIX.

Custodes das Polla viro, non accipis ipsa.
 Hoc est uxorem ducere, Polla, virum.

Ad Potitum. LX.

Quòd mihi vix unus toto liber exeat anno,
 Desidia tibi sum, docte Potite, reus.
 Iustus at quanto mirere, quòd exeat unus,
 Labantur toti cùm mihi saepe dies.
 Nunc resalutanteis video nocturnus amicos,
 Gratulor & multis, nemo, Potite, mihi.
 Nunc ad luciferam signat mea gemma Dianam,
 Nunc me prima sibi, nunc sibi quinta rapit.
 Nunc consul, pratorue tenet, reduce sue chorea:
 Auditur toto saepe poëta die.
 Sed nec causidico possis impunè negare,
 Nec si te rhetor, grammaticusue rogent.

*Balnea post decimam lassò, centumq; petuntur
Quadrantes. fiet quando, Potite, liber?*

De Rabirio. LXI.

*Quisquis lata tuis, & sera parentibus optas
Fata, breuem titulum marmoris huius ama.
Condidit hoc caras tellure Rabirius umbras:
Nulli sorte iacent candidiore senes.
Bis sex lustratori, nox mitis, & ultima clusit.
Arserunt uno funera bina rogo.
Hos tamen, ut primis raptos sibi querit in annis:
Improbius nihil his fletibus esse potest.*

Adulatorium. LXII.

*Frustra blandicia venitis ad me
Attritis miserabiles labellis:
Dicturus dominum, deumq; non sum;
Iam non est locus hac in urbe vobis.
Ad Parthos procul ite pileatos,
Et turpes, humilesque, supplicesq;
Pictorum sola basiate regum.
Non est hic dominus, sed imperator,
Sed iustissimus omnium senator:
Per quem de Stygia domo reducta est
Siccis rustica veritas capillis.
Hoc sub principe, si sapis, cauero,
Verbis, Roma, prioribus loquaris.*

Ad Marcum. LXIII.

*Littera facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit Ausonia dona seuera roge.*

Qua

*Qua non Fabricius, sed vellet Apicius uti,
 Vellet Macenas Casarianus eques,
 Vilior hac nobis alio mittente fuisset:
 Non quacunq; manu victima caesa litat.
 A te missa venit, possem nisi munus amare
 Marce tuum: poteram nomen amare meum.
 Munere sed plus est, & nomine gratius ipso
 Officium docti, indiciumq; viri.*

Ad Romanam. LXIV.

*Iam parce lasso, Roma, gratulatori,
 Lasso clienti: quandiu saluator
 Anteambulones & togatulos inter
 Centum merebor plumbeos die toto,
 Cum Scorpis una quindecim graues hora
 Feruentis auri victor † afferat saccos:
 Non ego meorum praeium libellorum,
 (Quid enim merentur?) Apulos velim campos:
 Non Hybla, non me spicifer capit Nilus,
 Nec quae paludes delicata Pontinas
 Ex arce cliui spectat una Serini.
 Quid concupiscam quæris ergo? dormire.*

† A. Schot-
 tus emen-
 datius le-
 git, aufe-
 rat, ex Prisc.
 in 2. lib.
 p. 14.

De Mæuio. LXV.

*Hoc fortuna tibi videtur equum?
 Cinis non Syriae, Parthiae,
 Nec de Cappadocis eques, catastis,
 Sed de plebe Remi, Numaq; verna,
 Iucundus, probus, innocens amicus,
 Lingua doctus utraq; cuius unum est,*

*Sed magnum vitium, quòd est poëta,
 Pullo Mænius alger in cucullo:
 Cocco mulio fulget Incitatus?*

De Caro medico. LXVI.

*Nequius à Caro nihil unquã, Maxime, factũ est,
 Quàm quòd febre perit: fecit & † ille nefas.
 Sæua nocens febris saltem quartana fuisset;
 Servari medico debuit illa suo.*

† V. illa.

Ad Macrum. LXVII.

*Ibis litoreas Macer Salonas,
 Ibit rara fides, amorq; recti
 Et secum comitem † trahet pudorem.
 Semper pauperior redit potestas.
 Felix aurifera colone terra.
 Rectorem vacuo sinu remittes,
 Optabisq; moras, & exeuntem
 Vdo Dalmata gaudia sequêris,
 Nos Celtas Macer, & truces Iberos
 Cum desiderio tui peremus.
 Sed quæcunq; tamen feretur illic
 Piscosi calamo Tagi notata,
 Macrum pagina nostra nominabit.
 Sic inter veteres legar poëtas,
 Nec multos mihi præferas priores,
 Vno sed tibi sim minor Catullo.*

† al. tra-
 hens pu-
 dorẽ sem-
 per, &c.

De Torquato & Otacilio. LXVIII.

*Ad lapidem Torquatus habet prætoria quartum:
 Ad quartum breue rus emit Otacilius.*

Tor-

*Torquatus nitidas vario de marmore thermas
Extruxit : cucumam fecit Otacilius.*

*Disposuit Daphnona suo Torquatus in agro :
Castaneas centum seuit Otacilius.*

*Consul Torquatus : vici fuit ille magister,
Nec minor in tanto visus honore sibi.*

*Grandis ut exiguum bos ranam ruperat olim,
Sic puto Torquatus rumpet Otacilium.*

De Erote. LXIX.

*Plorat Eros, quoties maculosa pocula myrrhæ
Inspicit, aut † pueros, nobiliusque citrum.*

*Et gemitus imo † promit de pectore, quod non
Tota miser coëmat septa, feratque domum.*

*Quam multi faciunt, quod Eros, sed lumine sicco :
Pars maior lacrymas ridet, & intus † habet.*

† venales.

† V. ducit.

† haurit seu
aurit non-
nullus e-
mendat,
quam feli-
citer, tu iu-
dica.

Ad Gallum. LXX.

*Siquid nostra tuis adicit vexatio rebus,
Mâne, vel à media nocte togatus ero.*

*Stridenteque feram flatus Aquilonis iniqui
Et patiar nimbos, excipiamque nives.*

*Sed si non fias quadrante beatior uno,
Per gemitus nostros, ingenuasque cruces :
Parce precor lasso, vanosque remitte labores,
Qui tibi non prosunt, & mihi Galle nocent.*

Ad Marinum. LXXI.

*Raros colligis hinc & hinc capillos,
Et latum nitida, Marine, calua*

Campum temporibus tegis comatis :

R 5

Sed

*Sed moti redeunt iubente vento,
 Reddunturq; sibi, caputque nudum
 Cirris grandibus hinc, & inde cingunt.*

* alij Spen-
 dophorū.

† V. Her-
 merotem.

* al. Caluū,
 al. coruum.

† al. Quin-
 tu.

Inter Splendophorum Telesphorumque,*

† Cida stare putabis Halmyroten.*

† Vis tu simplicius senem fateri?

Vt tandem videaris unus esse,

Tonsor iam reliquos metat capillos.

Caluo turpius est nihil comato.

De Ladonte nauta. LXXII.

Iam senior Ladon Tiberina nauta carina

Proxima dilectis rura paravit aquis.

Qua cum saepe vagus premeret torrentibus undis

* V. gelu.

Tibris, & hiberno rumperet arua lacu:*

Emeritam puppim, ripa qua stabat in alta,

Implevit saxis, opposuitq; vadis.

Sic nimias auertit aquas, quis credere posset?

Auxilium domino mersa carina tulit.

De natali Restituti. LXXIII.

Octobres age sentiat Kalendas

Facundi pia Roma Restituti.

Linguis omnibus & fauete votis.

Natalem colimus: tacete lites.

Absit cereus aridi clientis,

Et vani triplices breuesq; mappae

Expectent gelidi iocos Decembris.

Certent muneribus beatiores.

Agrippa tumidus negotiator

*Cadmi municipes ferat lacernas,
 Pugnorum reus, ebriaq; noctis.
 Cenatoria mittat aduocato
 Mirator veterum senex auorum,
 Donet Phidiaci toreuma cœli.
 Venator leporem, colonus hœdum,
 Piscator ferat equorum † rapinas.
 Si mittat sua quisque, quid poëtam
 Missurum tibi Restitute credis?*

† V. rapi-
nam.

Ad Cottam. LXXIV.

*Omnes persequeris pratorum Cotta locellos,
 Accipis & ceras: officiosus homo es.*

De statua Iunonis. LXXV.

*Iuno labor Polyclete tuus, & gloria felix,
 Phidiacea cuperent quam meruisse manus,
 Ore nitez tanto, quanto superâsset in Ida
 Iudice conuictas non dubitante deas.
 Iunonem Polyclete suam nisi * frater amaret,
 Iunonem poterat frater amare † tuam.*

* Iupiter
 nempe.
 † statuam
 feik.

Ad Marium. LXXVI.

*Mari quiesca cultor, & comes vite,
 Quo cine prisca gloriatur Atina:
 Has tibi gemellas barbari decus luci
 Commendo pinus, ilicesq; Faunorum,
 Et semidocta villici manu structas
 Tonantis aras, horridiq; Siluani,
 Quas tinxit agni saepe sanguis, * & hœdi,
 Dominamq; sancti virginem deam templi,*

* V. aut. re-
 ètè. sic. n.
 integer

Et Scazon.

† Martem
lego. Mar-
tia enim
Kalendæ
nataliciæ
poëtæ.

*Et quem sororis hospitem vides castæ
† Matrem mearum principem Kalendarum,
Et delicatæ laureum nemus Floræ.
Hoc omne agelli mite paruuli numen,
Seu tu cruore, siue ture placabis:
Vbicunque noster Martialis est, dices,
Hæc ecce mecum dextera litat vobis
Absens sacerdos, vos putate præsentem,
† V. opta- Et date duobus, quicquid alter † optârit.*

bis.

Ad Clementem. LXXVII.

† al. Heli-
caonis o-
ras præcla-
rè. quid. n.
τὸ, in ἡ.
Et Antenor
Helicaonis
pater. 4. Ili-
ad † V. cul-
ta.

*Si prior Euganeas Clemens † Heliconis in oras,
Pictaq; pampineis videris arua iugis:
Perfer Aestine nondum vulgata Sabine
Carmina, purpurea sed modò † suta toga.
Vt rosa delectat, metitur quæ pollice primo:
Sic noua, nec mento sordida charta iuuat.*

Munusculum pomorum. LXXVIII.

* V. mihi.
† V. modo.
* al. subur-
ra.

*Non * mea Massylus seruat pomaria serpens,
Regius Alcinoi nec mihi seruit ager.
Sed Nomentana securus germinat hortus
Arbore, nec furem plumbea mala timent.
Hæc igitur, media quæ sunt † mihi nata * Sabura,
Mittimus Autumni cerea poma mei.*

Ad Auitum. LXXIX.

*Sæpe loquar nimium gentes quod, Auite, remotas
Miraris, Latia factus in urbe senex;*

Auri-

*Auriferumq; Tagum sitiam, patriumq; Salonem,
Et repetam saturæ sordida rura casa.*

*Illa placet tellus, in qua res parva beatum
Me facit, & tennes luxuriantur opes.*

*Pascitur hic, ibi pascit ager: tepet igne maligno
Hic focus, ingenti lumine lucet ibi.*

*Hic pretiosa famēs, * conturbaturq; macellus,
Mensa ibi diuitiis ruris operta sui.*

*Quatuor hic æstate toga, pluresue teruntur:
Autumnis ibi me quatuor una tegit.*

*I, cole nunc reges: quidquid non præstat amicus,
Cum præstare tibi possit, Avite, locus.*

De Numa. LXXX.

*Dum levis arsura struitur Libitina papyro,
Dum myrrham, & casiam flebilis vxor emit:
Iam scrobe, iam lecto, iam pollinctore parato
Heredem scripsit me Numa; conualuit.*

De figura Socratis. LXXXI.

*Si Romana forent hæc Socratis ora, fuissent,
Iulius in Satyris qualia Rufus habet.*

† In commiscentem versus operi
suo. LXXXII.

*Quid, stulte, nostris versibus tuos misces?
Cum litigante quid tibi miser libro?
Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquilisq; similes facere noctuas quæris?
Habeas licebit alterum pedem Lada,
Inepte frustra crure ligneo curres.*

* V. con-
turbatrix-
que ma-
celli Men-
sa. fortè;
conturba-
torq; pos-
set legi cū
Budæo.

† V. Ad
poëtam
imperitū.

De

De Capitolino. LXXXIII.

† V. antro. *Elysio redeat si fortè remissus ab † agro*
Ille suo felix Casare Galba vetus,
 * V. vocan- *Qui Capitolinum pariter, Galbamque* * iocan-
 tem.
tes

Andierit: dicet, rustice Galba tace.

† Ad Mu-
 nicipes Bil-
 bilitanos.

† Ad Bilbilitanos agros.

LXXXIV.

aliter Ad
 Bilbilita-
 nos.

Municipes angusta mihi quos Bilbilis † agri
*Monte creat, rapidis * quos Salo cingit a-*
quis:

† V. alto,
 aliter. acri.
 * V. quem.

Ecquid leta inuat vestri vos gloria vatis?
Nam decus, & nomen, famaꝫ vestra sumus.
Nec sua plus debet tenui Verona Catullo,
Meꝫ velit dici non minus illa suum.
Quatuor accessit trigesima messibus aestas,
Vt sine me Cereri rustica liba datis.
Mania dum colimus dominae pulcerrima Roma,
Mutauere meas Italia regna comas.
Excipitis reducem, placida si mente, venimus:
Aspera si geritis corda, redire licet.

Ad librum. LXXXV.

I nostro comes, i libelle Flauo
Longum per mare, sed fauentis unda.
Et cursu facili, tuisꝫ ventis
Hispanæ pete Tarraconis arces.

*Illinc terota tollet, & citatus
Altam Bilbilin, & tuum Salonem
Quinto forsitan effedo videbis.
Quid mandem tibi quæris? ut sodales.
Paucos, & veteres, & ante brumas
Triginta mihi quatuorq; visos,
Ipsa protinus à via salutes,
Et nostrum admoneas subinde Flaccum,
Incundos mihi nec laboriosos
Secessus spatium parex salubri.
Qui pigrum faciant tuum parentem,
Hec sunt. iam tumidus vocat magister,
Castigatq; moras, & aura portum
Laxavit melior. vale libelle.
Nauem, scis puto, non moratur unus.*

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER XI.

I.

Vo tu, quo liber otiose tendis,
Cultus sindone non quotidiana?
Numquid Parthenium videre ten-
tas?

* mendo-
sè legeba-
tur irreu-
lutus.

Vadas, & redeas * ineuolutus
Libros non legit ille, sed libellos:
Nec Musis vacat, aut suis vacaret.
Ecquid te satis estimas beatum,
Contingunt tibi si manus minores?
Vicini pete porticum Quirini:
Turbam non habet otiosiore
Pompeius, vel Agenoris puella,
Vel prima dominus levis carina.
Sunt illic duo, tresue, qui reuoluant
Nostrarum tineas ineptiarum:
Sed cum sponsio, fabulaq; lasse
De Scorpo fuerint, & Incitato.

Ad lectores. II.

Lectores tetrici salebrosum ediscite Sanctam:

Nil mihi vobiscum est: iste liber meus est.

De suis libellis. III.

Non urbana mea tantum Pimpleide gaudent

Otia, nec vacuis auribus ista damus:

*Sed meus in * Geticis ad Martia signa pruinis*

Arigido teritur centurione liber.

* V. gelidis.

Dicitur & nostros cantare Britannia versus.

Quid prodest? nescit sacculus ista meus.

At quam victuras poteramus pangere chartas,

Quantaque Pieria praelia flare tuba?

Cum pia reddiderint Augustum numina terris,

Et Mæcenatem si † mihi Roma daret.

† V. tibi.

Precatur Deos pro Nerua Traiano. IV.

Sacra, Laresq; Phrygum, quos Troia maluit heres,

Quam rapere arsuras Laomedontis opes.

*Scriptus * es eterne nunc primum Iuppiter auro,*

* V. & non es, lege.

Et soror, & summi filia tota patris:

Et qui purpureis iam tertia nomina fastis

Iane referes Neruæ, vos precor ore pio.

Hunc omnes servate ducem, servate senatum:

Moribus hic viuat principis, ille suis.

In laudem Neruæ Traiani. V.

Tanta tibi est recti reuerentia, Cæsar, & equi,

Quanta Numæ fuerat: sed Numæ pauper erat.

S

Ardus

*Ardua res hæc est, opibus non tradere mores,
 Et cùm tu Cræsos viceris, esse Numam.
 Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
 Elysium liceat si vacuare nemus:
 Te volet inuictus * pro libertate Camillus,
 Aurum Fabricius te tribuente volet.
 Te duce gaudebit Brutus: tibi Sylla cruentus
 Imperium tradet, cùm positurus erit.
 Et te priuato cum Cesare Magnus amabit:
 Donabit totas & tibi Crassus opes.
 Ipse quoq; infernis reuocatus Ditis ab vmbribus
 Si Cato reddatur, Casarianus erit.*

* præ li-
 bertate.

† Ad Romam & Dindymum.
 VI.

† Ad Din-
 dymum de
 saturnali-
 bus,

*Vinctis falciferi senis diebus,
 Regnator quibus imperat fritillus,
 Versu ludere non laborioso
 Permittis puto, pileata Roma.
 Risisti: licet ergo, nec vetamur.
 Pallentes procul hinc abite curæ:
 Quidquid venerit obuium loquamur.
 Morosa sine cogitatione.
 Misce dimidiōs puer trientes,
 Quales Pythagoras dabat Neroni:
 Misce, Dindyme, sed frequentiores
 Possum nil ego sobrius, bibenti
 Succurrent mihi quindecim poëtae.*

De sta-

De statua Memoris. VII.

*Clarus fronde Iouis, Romani fama cothurni,
Spirat † Apellea redditus arte, Memor.*

† V. Apok.
linea.

De Turno. VIII.

*Contulit ad Satyras ingentia pectora Turnus.
Cur non ad Memoris carmina? frater erat.*

Ad puerum suum. IX.

*Tolle puer calices, tepidiq; toreumata Nili,
Et mihi secura pocula trade manu,
Trita parum labris, & tonso pura ministro;
Antiquus mensis restituatur honos.*

In Zoilum. X.

*Ius tibi natorum vel septem, Zoile, detur,
Dum matrem nemo, det tibi nemo patrem.*

Epitaphium Paridis. XI.

*Quisquis Flaminiam teris viator,
Noli nobile præterire marmor,
Vrbis deliciae, salesq; Nili,
Ars & gratia, lusus & voluptas,
Romani decus, & dolor theatri,
Atque omnes Veneres, Cupidinesque,
Hoc sunt condita, quo Paris, sepulchro.*

De colono. XII.

*Heredes nolite breuem sepelire colonum.
Nam terra est illi quantulacung; grauis.*

Ad Sabinum. XIII.

*Non omnis nostri nocturna est pagina libri:
Inuenies & quod mane Sabine legas.*

In Lupum. XIV.

Donâsti, Lupe, rus sub vrbe nobis:
Sed rus est mihi maius in fenestra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
In quo ruta facit nemus Dianæ,
Argutæ tegit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit vno,
Claustræ cui folium rosæ corona est:
In quo non magis inuenitur herba,
Quàm costi folium, piperûe crudum:
In quo nec cucumis iacere rectus,
Nec serpens habitare tuta possit.
Erucam malè pascit hortus vnâ,
Consumto moritur culex salictio
Et talpa est mihi fossor, atque arator.
Non boletus hiare, non mariscæ
Ridere, aut violæ patere possunt:
Fines mus populatur, & colono
Tanquam sus Calydonius timetur,
Et sublata volantis vngue Procnes
In nido seges est hirundinino.
Non est dimidio locus Priapo.
Vix implet cochleam peracta messis,
Et mustum nuce condimus picata.
Errasti Lupe littera sed vna.
Nam quo tempore prædium dedisti
Mallem tu mihi prandium dedisses.

Ad Labullum. XV.

Dum te prosequor, & domum reduco,
 Aurem dum tibi præsto garrienti,
 Et quidquid loqueris, facisq; laudo,
 Quot versus poterant Labulle nasci?
 Hoc damnum tibi non videtur esse,
 Si * quod Roma legit, requirit hospes,
 Non deridet eques, tenet senator,
 Laudat causidicus, poëta carpit,
 Propter te perit. hoc Labulle verum est?
 Hoc quisquam ferat, ut tibi tuorum
 Sit maior numerus † togatulorum,
 Librorum mihi sit minor meorum?
 Triginta prope iam diebus vna est
 Nobis pagina vix peracta: sic est,
 Cum cenare domi poëta non vult.

* V. quid.

† Alij Tragediorum

In Cæcilium. XVI.

Atreus Cæcilius cucurbitarum
 Sic illas, quasi filios Thyestæ,
 In partes lacerat, secaturq; mille.
 Gustu protinus has * edes in ipso,
 Has prima feret, altera uē cena,
 Has cena tibi tertia reponet.
 Hinc seras epidipnidas parabit,
 Hinc pistor fatuas facit placentas,
 Et notas caryotidas theatris:
 Hinc exit varium coco minutal,

* V. edens.

* al. mella-
rius.

*Vt lentem positam, fabamq̃ credas,
Boletos imitatur, & botellos,
Et caudam cibij, breuesq̃ mēnas:
Hinc* cellarius experitur artes,
Vt condat vario vaser sapore
In rutæ folium capelliana.
Sic implet gabatas, parapsidasque,
Et leues scutulas, cauasq̃ lances.
Hoc lautum vocat, hoc putat venustum,
Vnum ponere ferculis tot assem.*

In Nestorem. XVII.

*Nec toga, nec focus est, nec tritus cimice lectus,
Nec tibi de bibula sarta palude teges:
Nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec infans,
Nec sera, nec clavis, nec canis, atque calix.
Tu tamen affectas, Nestor, dici atq̃ videri
Pauper, & in populo quæris habere locum,
Mentiris, vanoque tibi blandiris honore.
Non est paupertas, Nestor, habere nihil.*

De Prasino. XVIII.

† V. te

*Sæpius ad palmam Prasinus post fata Neronis
Peruenit, & victor præmia plura refert:
Inunc liuor edax, dic† tu cessisse Neroni:
Vicit nimirum non Nero, sed Prasinus.*

De Apro. XIX.

*Ædes emit Aper, sed quas nec noctua vellet
Esse suas: adeo nigra, vetusq̃ casa est.*

Vici-

Vicinos illi nitidus Maro possidet hortos.

Cenabit bellè, non habitabit Aper.

In Fabullum. XX.

Ignotos mihi cum voces trecentos,

Quare non veniam vocatus à te,

Miraris quererisque, litigasque.

Solus ceno, Fabulle, non libenter,

De Caio Proculo. XXI.

Caius hanc lucem, gemma mihi Iulius alba

Signat, iò votis redditus ecce meis.

Desperasse iuuat, veluti iam rupta sororum

Fila, minus gaudent, qui timuere nihil.

Hypne quid expectas piger? immortale Falernum

Funde, senem poscunt talia vota cadum,

Quincunces & sex cyathos, bessemque bibamus,

Caius vt fiat Iulius, & Proculus.

In Zoilum. XXII.

Zoile quid tota gemmam præcingere libra

Te iuuat, & miserum perdere sardonicha?

Annulus iste tuis fuerat modò cruribus aptus:

Non eadem digitis pondera conueniunt.

De mulione surdo. XXIII.

Mulio viginti venit modo millibus, Aule,

Miraris pretium tam graue? surdus erat.

De Amynta. XXIV.

Indulget pecori nimium dum pastor, Amyntas,

Et gaudet famâ, luxuriaque gregis.

*Solus ce-
nat, qui cū
ignotis ce-
nat.*

*Cedentes oneri ramos siluamq; fluentem
Vicit, concussas ipse secutus opes.*

*Triste nemus diræ vetuit superesse rapinæ,
Damnavitq; rogi noxia ligna pater.
Pingues Lygde sues habeat vicinus lolas:
Te satis est nobis annumerare pecus.*

In Cæcilianum. XXV.

† al. quī. *Viuida cum poscas epigrammata, mortua ponis
Lemmata, † quid fieri, Cæciliane, potest?
Mella iubes Hyblæa tibi, vel Hymettia nasci,
Et thyma Cecropiæ Corsica ponis api.*

Ad senem orbem. XXVI.

*Orbus es, & locuples, & Bruto consule natus,
Esse tibi veras credis amicitias?
Sunt veræ: sed quas iuuenis, quas pauper habebas.
Qui novus est, mortem diligit ille tuam,*

In Silium. XXVII.

† V. hic.

*Silius † hæc magni celebrat monumenta Maronis
Iugera facundi qui Ciceronis habet.
Heredem, dominumque, sui tumuli que, Larisq;
Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.*

De eod. Silio. XXVIII.

† Andino, legerē, Et Andin^o vates Virgilius. *Iam prope desertos cineres, & sancta Maronis
Nomina qui coleret pauper, & vnus erat.
Silius † Arpino tandem succurrit agello,
Silius, & vatem † non minus ipse tulit.*

† nō minor ipse, colit.

Adlu.

Ad Iulium Cerealem. XXIX.

Cenabis bellè, Iuli Cerealis, apud me:

Conditio est melior si tibi nulla, veni.

Octauam poteris seruare: lauabimur vna:

Scis quàm sint Stephani balnea iuncta mihi.

Prima tibi dabitur ventri lactuca mouendo

Vtilis, & porris fila resecta suis.

Mox vetus, & tenui maior cordyla lacerto:

Sed quam cum rutæ frondibus oua regant.

Altera non deerunt tenui versata fauilla,

Et Velabrensi massa recocta foco.

Et quæ Picenum senserunt frigus oliuæ,

Hæc satis in † gustu: cætera nosse cupis?

Mentiar, vt venias, pisces, conchylia, sumen,

Et cortis saturas, atq; paludis aues.

Quæ nec Stella solet rara nisi ponere cena.

Plus ego polliceor: nil recitabo tibi.

Ipse tuos nobis relegas licet vsq; gigantas,

Rura vel æterno proxima Virgilio.

De Claudia Rufina. XXX.

Claudia cæruleis cùm sit Rufina Britannis

Edita, † cur Latia pectora plebis habet?

Quale decus formæ? Romanam credere matres

Italides possunt, Atthides esse suam.

Di bene, quòd sancto peperit fecunda marito

† Quot sperat generos, † quotq; puella nurus.

Sic placeat superis, vt coniuge gaudeat vno.

Et semper natis gaudeat illa tribus.

† supra,
ωρπίων
dixit.

† V. quam.

† V. Quod
† V. quod.

In Zoilum. XXXI.

*Vnguenta, & casias, & olentem funera myrrham,
 Turaq; de medio semicremata rogo,
 Et quæ de Stygio rapuisti cinnama lecto,
 Improbe de turpi, Zoile, redde sinu.
 A pedibus didicere manus peccare proteruæ.
 Non miror furem, qui fugitiuus erat.*

Ad Urbicum. XXXII.

*Hortatur fieri quod te Lupus, Urbice, patrem,
 Ne credas. nihil est quod minus ille velit.
 Ars est captandi, quod nolis velle videri:
 Ne facias optat, quod rogat, ut facias.
 Dicat prænantem tua se Cosconia tantum:
 Pallidior fiet iam pariente Lupus.
 At tu consilio videaris ut usus amici
 Sic morere, ut factum te putet esse patrem.*

In Chæræmonem. XXXIII.

*Quod nimium laudas Chæræmon Stoice mortem,
 Vis animum mirer, suspiciamq; tuum.
 Hanc tibi virtutem fracta facit vrceus ansa,
 Et tristis nullo qui tepet igne focus.
 Et teges, & cimex, & nudi sponda grabati,
 Et brevis, atq; eadem nocte diéque toga.
 O quàm magnus homo es, qui face rubentis aceti,
 Et stipula, & nigro panecarere potes.
 * Lingonicis agedum tumeat tibi culcita lanis,
 † V. pexa. Constringatq; tuos purpura † texta toros.*

* V. Leuco-
 nicis.

† V. pexa.

O quàm

*O quàm tu * cupias ter viuere Nestoris annos,
Et nihil ex vlla perdere luce voles.*

* V. quan-
tum cupe-
ret.

*Rebus in angustis facile est contemnere vitam;
Fortiter ille facit, qui miser esse potest.*

Ad Seuerum. XXXIV.

*Miraris docto quòd carmina mitto Seuero,
Ad cenam † quod te, docte Seuere, vocem?
Iuppiter ambrosia satur est, & nectare viuit:
Nos tamen exta Ioui, tura merumq; damus.
Omnia cùm tibi sint dono concessa deorum,
Si quod habes, non vis, ergo quid accipies?*

† V. cum.

De Charino. XXXV.

*Senos Charinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit anulos.
Nec cùm lauatur, caussa quæ sit queritis?
Dactylipothecam non habet.*

In Iustinum. XXXVI.

*Sexcenti cenant à te, Iustine, vocati,
Lucis ad officium, quæ tibi prima fuit:
Inter quos memini, non vltimus esse solebam:
Nec locus hic nobis inuidiosus erat.
Postera sed festæ reddis sollennia * mensæ:
Sexcentis hodie, cras mihi natus eris.*

* V. cenæ.

In Maronem. XXXVII.

*Nil mihi das viuus, dicis post fata daturum;
Si non es stultus, scis, Maro, quid cupiam.*

Ad Ma-

Ad Mathonem. XXXVIII.

*Parua rogas magnos : sed non dant hac quoque
magni,*

Vt pudeat leuius te, Matho, magna roga.

Epitaphium canis Lydiæ. XXXIX.

Amphitheatrales inter nutrita magistros

Venatrix, siluis aspera, blanda domi,

Lydia dicebar domino fidiſſima dextra,

Qui non Erigones mallet habere canem:

Nec quæ Dictæa Cephalum de gente ſecutus

Lucifera pariter venit ad aſtra deæ.

Non me longa dies, nec inutilis abſtulit ætas,

Qualia Dulichio fata fuere cani:

Fulmineo ſpumantis apri ſum dente peremta,

Quantus erat Calydon, aut Erymanthe tuus.

† vndas.

Nec queror infernas quãuis citò raptæ † ſub vmbraſ:

Non potui fato nobiliore mori.

Ad Pætum. XL.

Soluere Pæte decem tibi me ſeſtertia cogis.

† V. Perdi-
derit.

† Perdiderat quoniam † Bucca ducenta tibi.

† Bucco.

Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: tu qui

Bis centena potes perdere, perde decem.

Ad Pætum. XLI

† V. qui.

*Ad primum decima lapidem † quòd venimus
hora,*

Arguimur lenta crimine pigritiæ.

Non eſt iſta quidem, non eſt mea, ſed tua culpa,

Miſiſti mulas qui mihi, Pæte, tuas.

De Bais.

De Bais. XLII.

*Litus beata Veneris aureum Baias,
 Baias superbæ blanda dona naturæ,
 Ut mille laudem, Flacce, versibus Baias:
 Laudabo dignè non satis tamen Baias.
 Sed Martialem malo, Flacce, quàm Baias.
 Optare vtrumq; pariter, improbi votum est.
 Quòd si deorum munere hoc tibi detur:
 Quid gaudiorum est Martialis & Baia?*

De Philostrato. XLIII.

*A Sinuessanis conuiua Philostratus vndis
 Conductum repetens nocte iubente larem,
 Pene imitatus obit seuis Elpenora fati,
 Præceps per longos dum ruit vsq; gradus.
 Non esset, nymphae, tam magna pericula passus,
 Si potius vestras ille bibisset aquas.*

Ad Sosibianum. XLIV.

*Nemo habitat gratis, nisi diues & orbis apud te.
 Nemo domum pluris, Sosibiane, locat.*

*Si aquam
 bibisset, nō
 vinum, la-
 pus non
 fuisset.*

Ad Antiochum tonsorem.

XLV.

Qui nondum Stygias descendere querit ad vndas:

Tonsorem fugiat, si sapit, Antiochum.

† *Alba minus seuis lacerantur brachia cultris,*

† *Orba.*

Cùm furit ad Phrygios enthea turba modos.

Mitior implicitas Alcon secatur enterocelas,

Fractaque fabrili dedolat ossa manu.

Ton-

*Tondeat hic inopes Cynicos, & Stoica menta,
Colla q̄ puluerea nudet equina iuba.*

*Hic miserum Scythica sub rupe Promethea radat:
Carnificem nudo pectore pascit auem.*

*Ad matrem fugiet Pentheus, ad Menadas Or-
pheus,*

Antiochi tantum barbara tela sonent.

*Hæc quæcunq̄ meo numerasti stigmata mento,
In vetuli picta qualia fronte sedent,*

Non iracundis fecit grauis vnguibus vxor:

Antiochi ferrum est, & scelerata manus.

Vnus de cunctis animalibus hircus habet cor:

Barbatus viuit, ne ferat Antiochum.

In Parthenopæum. XLV.

Leniat vt fauces medicus quas aspera vexat

Assidue tussis Parthenopæe tibi:

Mella dari, nucleosq̄ iubet, dulcesq̄ placentas,

Et quicquid pueros non sinit esse truces.

At tu non cessas totis tussire diebus.

Non est hæc tussis, Parthenopæe, gula est.

Epitaphium Canaces. XLVI.

† V. Æoli-
dos al. Æo-
lis heu.

† *Æolidon Canace iacet hoc tumultata sepulcro,*

Vltima cui parua septima venit hiems.

Ah scelus, ah facinus, properas quid flere viator?

Non licet hic vitæ de breuitate queri.

Tristius est letho lethi genus: horrida vultus

Abstulit, & tenero sedit in ore lues:

† V. cæru-
lei læserūt.

Ipsa quæ† crudeles ederunt oscula morbi

Nec data sunt nigris tota labella rogis.

*Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
 Debuerant alia fata venire via.
 Sed mors vocis iter properavit cludere blandæ,
 Ne posset duras flectere voce deas.*

In Zoilum. XLVIII.

*Mentitur, qui te vitiosum, Zoile, dixit.
 Non vitiosus homo es, Zoile, sed vitium.*

De Theodoro. XLIX.

*Pierios vatis Theodori flamma Penates
 Abstulit. hoc Musis, hoc tibi Phœbe placet?
 O scelus, ô magnum facinus, crimenq; deorum,
 Non arsit pariter, quod domus, & dominus.*

Ad Germanum. L.

*Martia, non Rhenus salit hîc, Germane. quid
 obstas,*

*Et puerum prohibes diuitis imbre lacus?
 Barbare, non debet submoto ciue † ministro
 Captiuam victrix vnda leuare sitim.*

† f. minist-
 ri.

Ad † Garricum. LI.

*Mittebas libram: quadrantem Garrice mittis.
 Saltem semissem Garrice solue mihi.*

† al. Gau-
 ricum.

Ad Albinum Maximum. LII.

*Albi Maxime, si vacabit hora,
 Hoc tantum lege: namque & occupatus,
 Et non es nimium laboriosus.
 Transis hos quoque quatuor. sapisti.*

Ad Septi-

Ad Septitianum. LIII.

*Explicitum nobis vsque ad sua cornua librum ,
Et quasi perfectum Septitiane refers.
Omnia legisti? credo, scio, gaudeo, verum est.
Perlegi libros sic ego quinque tuos.*

Ad Lectorem. LIV.

*Quamuis tam longo possis satur esse libello
Lector, adhuc à me disticha pauca petis.
Sed Lupus vsuram, pueriq; diaria poscunt,
Lector solue:taces, dissimulasque? Vale.*

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER XII.

Val. Martialis Prisco suo S.

SCIO me patrociniū debere contumacissimæ triennij desideria: quæ absoluenda non esset inter illas quoque occupationes urbicas, quibus facilius consequimur, ut molesti potius, quàm officiosi esse videamur: nedum in hac prouinciali solitudine, ubi nisi etiam intemperanter studeamus, & sine solatio, & sine excusatione secessimus. Accipe ergo rationē, in qua hoc maximū & primum est, quòd ciuitatis aures, quibus adsueueram, quæro, & videor mihi in alieno foro litigare. Si quid est enim in libellis meis quod placeat, dictauit auditor. Illam iudiciorum subtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, conuentus, in quibus studere se volupta-

* illud
quod.

† V. quod.
* V. cen-
fueram.
† V. studui.

luptatibus non sentiunt: ad summam om-
nium, * ea quæ delicatè reliquimus, quasi
destituti desideramus. Accedit his municipi-
alium rubigo dentium, & iudicii loco li-
uor, & vnus aut alter mali, in pusillo loco
multi: aduersus quos difficile est habere
quotidie bonum stomachum. Ne mireris
igitur abiecta ab indignante, quæ à gestien-
te fieri solebant. Ne quid tamen & adue-
nienti tibi ab vrbe, & exigenti negarem, cui
nō refero gratiam, si tantum ea præsto, quæ
possim, imperabo mihi, † cui indulgere
* consueuerā, & † statui paucissimis diebus,
vt familiarissimas mihi aures tuas exciperē
aduentoria (sua.) Tu velim ista quæ tantum
apud te non periclitantur, diligenter æsti-
mare & excutere non graueris; & quod tibi
difficillimum est, de nugis nostris iudices
nitore seposito, ne Romam, si ita decreue-
ris, nō Hispaniensem librum mittamus, sed
Hispanum.

Ad Priscum. I.

R Etia dum cessant, latratoresq; Molossi,
Et non inuento silua quiescit apro:
Otia, Prisce, breui poteris donare libello.
Hora nec aestiua est, nec tibi tota perit.

Ad sua carmina. II.

Qua modò littoreos ibatis carmina Pyrgos,
Ite sacra, iam non puluerulenta via est.

Ad

Ad librum suum. III.

*Ad populos mitti qui nuper ab urbe solebas,
 Ibis tu Romam nunc peregrine liber.
 Auriferi de gente Tagi, tetriciq; Salonis
 Dat patrios Manes quæ mihi terra potens.
 Non tamen hospes eris, nec iam potes aduena dici,
 Cuius habet fratres tot domus alta Remi.
 Iure tuo veneranda noui pete limina templi
 Reddita Pierio sunt ubi templa choro.
 Vel si malueris, prima gradiere Sabura:
 Atria sunt illic consulis alta mei.
 Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
 Clarus Hiantee Stella* sititor aquæ.
 Fons ubi Castalius vitreo torrente superbit,
 Vnde nouen dominas sæpe bibisse ferunt.
 Ille dabit populo, patribusq; , equitiq; legendum,
 Nec nimium siccis perleger† ipse genis.
 Quid titulum poscis? versus duo trësue legantur,
 Clamabunt omnes te, liber, esse meum.*

* petitor.
 Erat in cō-
 textu.

† V. ista.

Ad Priscum. IV.

*Quod Flacco, Varioq; fuit, summoq; Maroni
 Macenas atavis regibus ortus eques:
 Gentibus, & populis hoc te mihi Prisce Terenti
 Fama fuisse loquax, chartaq; dicet anus.
 Tu facis ingenium, tu, si quid posse videmur,
 Tu das* ingenua munera pigritiæ.*

* M. S. in-
 genuè ius
 mihi.

Ad Cæsarem. V.

* V. vafit.

*Longior undecimi nobis, decimiq; libelli**Arctatus labor est & breue* raris opus.**Plura legant vacui, quibus otia tuta dedisti:**Hac lege tu, Cæsar, forsan & illa leges.*

In commendationem Neruæ. VI.

*Contigit Ausonia procerum mitissimus aula**Nerua: licet toto nunc Helicone frui.**Recta fides, hilaris clementia, cauta potestas**Iam redeunt: longi terga dedere metus.**Hoc populi, gentesq; tuæ pia Roma precantur:**Dux tibi sit semper talis, & iste diu.**Macte animi, quem rarus habet, morumq; tuorum.**Quos Numa, quos hilaris posset habere Cato,**Largiri, prestare, breues extendere census,**Et dare quæ faciles vix tribuere dei;**Nunc licet, & fas est. sed tu sub principe duro,**Temporibusq; malis ausus es esse bonus.*

De Ligia. VII.

*Toto vertice quot gerit capillos,**Annos si tot habet, Ligia, trima est.*

In commendationem Traiani. VIII.

*Terrarum dea, gentiumq; Roma,**Cui par est nihil, & nihil secundum,**Traiani modò læta cum futuros**Tot per secula computaret annos,**Et fortem iuuenemq; Martiumque**In tanto duce militem videret:*

Dixit

*Dixit præsides gloriosa tali,
Parthorum procures, ducésque Serum,
Thraces, Sauromata, Getæ, Britanni,
Possum ostendere Cæsarem, venite.*

Ad Cæsarem. IX.

*Palma regit nostros, mitissime Cæsar, Iberos,
Et placido fruitur pax peregrina iugo.
Ergo agimus leti tanto pro munere grates:
Misisti mores in loca nostra tuos.*

De Africano. X.

*Habet Africanus millies, & tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, satis nulli.*

*Mittit librum suum ad Parthe-
nium. XI.*

*Parthenio dic Musa tuo, nostróque salutem,
Nam quis ab Aonio largius amne bibit?
Cuius Pimpleo lyra clarior exit ab antro,
Quem plus Pierio de grege Phœbus amat?
Et si fortè, sed hoc vix est sperare, vacabit:
Tradat ut ipse duci carmina nostra, roga.
Quatuor & tantum, timidūq; breuemq; libellum
Commendet verbis: hunc tua Roma legit.*

In Postumum. XII.

*Omnia promittis, cùm tota nocte bibisti:
Mane nihil præstas. Postume mane bibe.*

Ad Auctum. XIII.

*Genus, Aucte, lucri diuites habent iram.
Odisse quàm donare vilius constat.*

*Quisquis eris nostri post me regnator agelli,
Manibus exiguis annua iusta dato.
Sic Lare perpetuo, sic turba sospite solus
Flebilis in terra sit lapis iste tua.*

Ad magistrum ludi. LVI.

*Ludi magister parce simplici turba:
Sic te frequentes audiant capillati,
Et delicate deligat chorus † mense:
† Musæ le- go cū V.D. Nec calculator, nec notarius velox
Maiore quisquam circulo coronetur.
Alba leone flammeo calent luces,
† Tostamq; feruens Iulius coquit messem.
† Tonfam- que. al. Scuticaq; loris horridis Scythæ pellis,
Qua vapulavit Marsyas Celæus,
Ferulaq; tristes sceptræ pedagogorum
Cessent, & idus dormiant in Octobris;
Æstate pueri si valent, satis discunt.*

Epitaphium nobilis matronæ. LVII.

*Marmora parua quidem, sed non cessura viator
Mausoli saxi, Pyramidumq; leges.
Bis mea Romano spectata est † vita Terento,
Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinq; dedit pueros, totidem mihi Iuno puellas:
Clauferunt omnes lumina nostra manus.*

† Vittæ do-
ctæ Lipsius
scribit, &
refert ad
connu-
bium 40.
annorum.

In Carmenionem. LVIII.

*Cum te municipem Corinthiorum
Iactes, Carmenion, negante nullo
Cur frater tibi dicor ex Iberis*

Et Celtis genitus, Tagiq; cinis?
 An vultu similes videmur esse?
 Tu flexa nitidus coram vagaris:
 Hispanis ego contumax capillis.
 Lenis Dropace tu quotidiano:
 Hirsutis ego cruribus, genisque.
 Os blasum tibi, debilisq; lingua est:
 Nobis filia fortius loquetur.
 Tam dispar aquila columba non est,
 Nec dorcas rigido fugax leoni.
 Quare desine me vocare fratrem,
 Ne te Carmenion vocem sororem.

De Polla. LIX.

Custodes das Polla viro, non accipis ipsa.
 Hoc est uxorem ducere, Polla, virum.

Ad Potitum. LX.

Quòd mihi vix unus toto liber exeat anno,
 Desidia tibi sum, docte Potite, reus.
 Iustus at quanto mirere, quòd exeat unus,
 Labantur toti cum mihi saepe dies.
 Nunc resalutanteis video nocturnus amicos,
 Gratulor & multis, nemo, Potite, mihi.
 Nunc ad luciferam signat mea gemma Dianam,
 Nunc me prima sibi, nunc sibi quinta rapit.
 Nunc consul, pratorue tenet, reduce sue chorea:
 Auditur toto saepe poeta die.
 Sed nec causidico possis impunè negare,
 Nec si te rhetor, grammaticusue rogent:

*Balnea post decimam lassò, centumq³ petuntur
Quadrantes. fiet quando, Potite, liber?*

De Rabirio. LXI.

*Quisquis lata tuis, & sera parentibus optas
Fata, breuem titulum marmoris huius ama.
Condidit hoc caras tellure Rabirius umbras:
Nulli sorte iacent candidiore senes.
Bis sex lustratori, nox mitis, & ultima clusit.
Arserunt uno funera bina rogo.
Hos tamen, ut primis raptos sibi querit in annis:
Improbius nihil his fletibus esse potest.*

Adulatorium. LXII.

*Frustra blandicie venitis ad me
Attritis miserabiles labellis:
Dicturus dominum, deumq³ non sum;
Iam non est locus hac in urbe vobis.
Ad Parthos procul ite pileatos,
Et turpes, humilesq^{ue}, supplicesq³
Pictorum sola basiate regum.
Non est hic dominus, sed imperator,
Sed iustissimus omnium senator:
Per quem de Stygia domo reducta est
Siccis rustica veritas capillis.
Hoc sub principe, si sapias, caueto,
Verbis, Roma, prioribus loquaris.*

Ad Marcum. LXIII.

*Littera facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit Ansonia dona seueræ toge.*

Qua

*Qua non Fabricius, sed vellet Apicius uti,
 Vellet Mæcenas Casarianus eques,
 Vilior hac nobis alio mittente fuisset:
 Non quacunq; manu victima caesa litat.
 A te missa venit, possem nisi munus amare
 Marce tuum: poteram nomen amare meum.
 Munere sed plus est, & nomine gratius ipso
 Officium docti, iudiciuq; viri.*

Ad Romam. LXIV.

*Iam parce lasso, Roma, gratulatori,
 Lasso clienti: quandiu saluator
 Anteambulones & togatulos inter
 Centum merebor plumbeos die toto,
 Cùm Scorpis una quindecim graues hora
 Feruentis auri victor † afferat saccos:
 Non ego meorum præmium libellorum,
 (Quid enim merentur?) Apulos velim campos:
 Non Hybla, non me spicifer capit Nilus,
 Nec quæ paludes delicata Pontinas
 Ex arce cliui spectat una Serini.
 Quid concupiscam quæris ergo? dormire.*

† A. Schot-
 tus emen-
 datius le-
 git, aufe-
 rat, ex Pris-
 in 2. lib.
 p. 14.

De Mæuio. LXV.

*Hoc fortuna tibi videtur æquum?
 Cinis non Syriæne, Parthiæne,
 Nec de Cappadocis eques, catastis,
 Sed de plebe Remi, Numaq; verna,
 Iucundus, probus, innocens amicus,
 Lingua doctus utraq; cuius unum est,*

*Sed magnum vitium, quod est poeta,
Pullo Menius alger in cucullo:
Cocco mulio fulget Incitatus?*

De Caro medico. LXVI.

† V. illa.

*Nequius à Caro nihil unquã, Maxime, factũ est,
Quàm quod febre perit: fecit & † ille nefas.
Sana nocens febris saltem quartana fuisset;
Sernari medico debuit illa suo.*

Ad Macrum. LXVII.

† al. tra-
hens pu-
dorẽ sem-
per, &c.

*Ibis litoreas Macer Salonas,
Ibit rara fides, amorq; recti
Et secum comitem † trahet pudorem.
Semper pauperior redit potestas.
Felix aurifera colone terra.
Rectorem vacuo sinu remittes,
Optabisq; moras, & exeuntem
Vdo Dalmata gaudia sequẽris,
Nos Celtas Macer, & truces Iberos
Cum desiderio tui petemus.
Sed quaecunq; tamen feretur illic
Piscoli calamo Tagi notata,
Macrum pagina nostra nominabit.
Sic inter veteres legar poetas,
Nec multos mihi praeferas priores,
Vno sed tibi sim minor Catullo.*

De Torquato & Otacilio. LXVIII.

*Ad lapidem Torquatus habet pratoria quartum:
Ad quartum breue rus emit Otacilius.*

Tor-

*Torquatus nitidas vario de marmore thermas
Extruxit : cucumam fecit Otacilius.*

*Disposuit Daphnona suo Torquatus in agro :
Castaneas centum seuit Otacilius.*

*Consul Torquatus : vici fuit ille magister,
Nec minor in tanto visus honore sibi.*

*Grandis ut exiguum bos ranam ruperat olim,
Sic puto Torquatus rumpet Otacilium.*

De Erote. LXIX.

*Plorat Eros, quoties maculose pocula myrrhæ
Inspicit, aut † pueros, nobiliusque citrum.*

*Et gemitus imo † promit de pectore, quod non
Tota miser coëmat septa, feratque domum.*

*Quam multi faciunt, quod Eros, sed lumine sicco :
Pars maior lacrymas ridet, & intus † habet.*

Ad Gallum. LXX.

*Siquid nostra tuis adicit vexatio rebus,
Mâne, vel à media nocte togatus ero.*

*Stridentesque feram flatus Aquilonis iniqui
Et patiar nimbos, excipiamque nives.*

*Sed si non fias quadrante beatior uno,
Per gemitus nostros, ingenuasque cruces :
Parce precor lasso, vanosque remitte labores,
Qui tibi non prosunt, & mihi Galle nocent.*

Ad Marinum. LXXI.

Raros colligis hinc & hinc capillos,

Et latum nitida, Marine, calua

Campum temporibus tegis comatis :

R s

Sed

† venales.

† V. ducit.

† haurit seu
aurit non-
nullus e-
mendat,
quàm feli-
citer, tu iu-
dica.

*Sed moti redeunt iubente vento,
 Reddunturq; sibi, caputque nudum
 Cirris grandibus hinc, & inde cingunt.*

* alij Spen-
 dophorū.

† V. Her-
 merotem.

* al. Caluū,
 al. coruum.

† al. Quin-
 tu.

*Inter * Splendophorum Telesphorumque,*

*† Cida stare putabis * Halmyroten.*

† Vis tu simplicius senem fateri?

Vt tandem videaris unus esse,

Tonsor iam reliquos metat capillos.

Caluo turpius est nihil comato.

De Ladonte nauta. LXXII.

Iam senior Ladon Tiberina nauta carina

Proxima dilectis rura paravit aquis.

Qua cum saepe vagus premeret torrentibus undis

* V. gelu.

*Tibris, & hiberno rumperet arua * lacu:*

Emeritam puppim, ripa qua stabat in alta,

Implevit saxis, opposuitq; vadis.

Sic nimias auertit aquas, quis credere posset?

Auxilium domino mersa carina tulit.

De natali Restituti. LXXIII.

Octobres age sentiat Kalendas

Facundi pia Roma Restituti.

Linguis omnibus & fauete votis.

Natalem colimus: tacete lites.

Absit cereus aridi clientis,

Et vani triplices breuesq; mappæ

Expectent gelidi iocos Decembris.

Certent muneribus beatiores.

Agrippa tumidus negotiator

*Cadmi municipes ferat lacernas,
 Pugnorum reus, ebriaq; noctis.
 Cenatoria mittat aduocato
 Mirator veterum senex auorum,
 Donec Phidiaci toreuma cœli.
 Venator leporem, colonus hœdum,
 Piscator ferat equorum † rapinas.
 Si mittat sua quisque, quid poëtam,
 Missurum tibi Restitute credis?*

† V. rapi-
nam.

Ad Cottam. LXXIV.

*Omnes persequeris pratorum Cotta locellos,
 Accipis & ceras : officiosus homo es.*

De statua Iunonis. LXXV.

*Iuno labor Polyclete tuus, & gloria felix,
 Phidiaca cuperent quam meruisse manus.
 Ore nites tanto, quanto superâsset in Ida
 Iudice conuictas non dubitante deas.
 Iunonem Polyclete suam nisi * frater amaret,
 Iunonem poterat frater amare † tuam.*

* Iupiter
 nempe.
 † statuam
 feil.

Ad Marium. LXXVI.

*Mari quiesca cultor, & comes vite,
 Quo cine prisca gloriatur Atina:
 Has tibi gemellas barbari decus luci
 Commendo pinus, ilicesq; Faunorum,
 Et semidocta villici manu structas
 Tonantis aras, horridiq; Siluani,
 Quas tinxit agni saepe sanguis, * & hœdi,
 Dominamq; sancti virginem deam templi,*

* V. aut. re-
 ctè. sic. n.
 integer

Et Scazon.

† Martem
lego. Mar-
tia enim
Kalendæ
nataliciæ
poëtæ.

*Et quem sororis hospitem vides castæ
† Matrem mearum principem Kalendarum.
Et delicata laureum nemus Flora.
Hoc omne agelli mite paruuli numen
Sen tu cruore, siue ture placabis:
Vbicunque noster Martialis est, dices,
Hæc ecce mecum dextera litat vobis
Absens sacerdos, vos putate presentem,
† V. opta- Et date duobus, quicquid alter † optarit.
bis.*

Ad Clementem. LXXVII.

† al. Heli-
caonis o-
ras præcla-
rè. quid. n.
τὸ, in ἡ.
Et Antenor
Helicaonis
pater. 4. Ili-
ad. † V. cul-
ta.

*Si prior Euganeas Clemens † Heliconis in oras,
Pictaq; pampineis videris arua iugis:
Perfer Aestine nondum vulgata Sabine
Carmina, purpurea sed modò † suta toga.
Ut rosa delectat, metitur quæ pollice primo:
Sic noua, nec mento sordida charta iuuat.*

Munusculum pomorum. LXXVIII.

* V. mihi.
† V. modo.
* al. subur-
ra.

*Non * mea Massylus seruat pomaria serpens,
Regius Alcinoi nec mihi seruit ager.
Sed Nomentana securus germinat hortus
Arbore, nec furem plumbea mala timent.
Hæc igitur, media quæ sunt † mihi nata * Sabura,
Mittimus Autumni cerea poma mei.*

Ad Auitum. LXXIX.

*Sæpe loquar nimium gentes quod, Auite, remotas
Miraris, Latia factus in urbe senex;*

Auri-

*Auriferumq; Tagum sitiam, patriumq; Salonem,
Et repetam saturæ sordida rura case.*

*Illa placet tellus, in qua res parva beatum
Me facit, & tennes luxuriantur opes.*

*Pascitur hic, ibi pascit ager: tepet igne maligno
Hic focus, ingenti lumine lucet ibi.*

*Hic pretiosa famēs, * conturbaturq; macellus,
Mensa ibi diuitiis ruris operta sui.*

*Quatuor hic æstate toga, pluresue teruntur:
Autumnis ibi me quatuor una tegit.*

*I, cole nunc reges: quidquid non præstat amicus,
Cum præstare tibi possit, Auite, locus.*

De Numa. LXXX.

*Dum levis arsura struitur Libitina papyro,
Dum myrrham, & casiam flebilis uxor emit:
Iam scrobe, iam lecto, iam pollinctore parato
Heredem scripsit me Numa; conualuit.*

De figura Socratis. LXXXI.

*Si Romana forent hæc Socratis ora, fuissent
Iulius in Satyris qualia Rufus habet.*

† In commiscentem versus operi
suo. LXXXII.

*Quid, stulte, nostris versibus tuos misces?
Cum litigante quid tibi miser libro?
Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquilisq; similes facere noctuas quaris?
Habeas licebit alterum pedem Lada,
Inepte frustra crure ligneo curres.*

* V. con-
turbatrix-
que ma-
celli Men-
sa. fortè;
conturba-
torq; pos-
set legi cū
Budæo.

† V. Ad
poëtam
imperitū.

De

De Capitolino. LXXXIII.

† V. antro. *Elysio redeat si fortè remissus ab † agro*
Ille suo felix Casare Galba vetus,
 * V. vocan- *Qui Capitolinum pariter, Galbamque* * iocan-
 tem. *tes*
Audierit: dicet, rustice Galba tace.

† Ad Mu-
 nicipes Bil-
 bilitanos.
 aliter Ad
 Bilbilita-
 nos.

† Ad Bilbilitanos agros.

LXXXIV.

† V. alto,
 aliter. acri.
 * V. quem.

Municipes augusta mihi quos Bilbilis † agri
*Monte creat, rapidis * quos Salo cingit a-*
quis:
Ecquid leta iuvat vestri vos gloria vatis?
Nam decus, & nomen, famaꝫ vestra sumus.
Nec sua plus debet tenui Verona Catullo,
Meꝫ velit dici non minus illa suum.
Quatuor accessit trigesima messibus aestas,
Vt sine me Cereri rustica liba datis.
Mania dum colimus domine pulcerrima Roma,
Mutauère meas Itala regna comas.
Excipitis reducem, placida si mente, venimus:
Aspera si geritis corda, redire licet.

Ad librum. LXXXV.

I nostro comes, i libelle Flauo
Longum per mare, sed fauentis unda.
Et cursu facili, tuisꝫ ventis
Hispanæ pete Tarraconis arces.

*Illinc terota tollet, & citatus
Altam Bilbilin, & tuum Salonem
Quinto forsitan effedo videbis.
Quid mandem tibi quæris? ut sodales.
Paucos, & veteres, & ante brumas
Triginta mihi quatuorq; visos,
Ipsa protinus à via salutes,
Et nostrum admoneas subinde Flaccum,
Incundos mihi nec laboriosos
Secessus spatium parex salubri.
Qui pigrum faciant tuum parentem,
Hæc sunt. iam tumidus vocat magister,
Castigatq; moras, & aura portum
Laxavit melior. vale libelle.
Navem, scis puto, non moratur unus.*

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER XI.

I.

Vo tu, quo liber otiose tendis,
Cultus sindone non quotidiana?
Numquid Parthenium videre ten-
tas?

* mendo-
sè legeba-
tur irreuo-
lutus.

Vadas, & redeas * ineuolutus
Libros non legit ille, sed libellos:
Nec Musis vacat, aut suis vacaret.
Ecquid te satis aestimas beatum,
Contingunt tibi si manus minores?
Vicini pete porticum Quirini:
Turbam non habet otiosiore
Pompeius, vel Agenoris puella,
Vel primæ dominus levis carinae.
Sunt illic duo, tresue, qui reuoluant
Nostrarum tineas ineptiarum:
Sed cum sponsio, fabulaq; lasse
De Scorpo fuerint, & Incitato.

Ad lectores. II.

Lectores tetrici salebrosum ediscite Sanctam:

Nil mihi vobiscum est: iste liber meus est.

De suis libellis. III.

Non urbana mea tantum Pimpleide gaudent

Otia, nec vacuis auribus ista damus:

Sed meus in * Geticis ad Murtia signa pruinis

Arigido teritur centurione liber.

* V. gelidis.

Dicitur & nostros cantare Britannia versus.

Quid prodest? nescit sacculus ista meus.

At quam victuras poteramus pangere chartas,

Quantaque Pieria praelia flare tuba?

Cum pia reddiderint Augustum numina terris,

Et Mæcenatem si † mihi Roma daret.

† V. tibi.

Precatur Deos pro Nerua Traiano. IV.

Sacra, Laresq; Phrygum, quos Troiæ maluit heres,

Quam rapere arsuras Laomedontis opes.

Scriptus * es eterne nunc primum Iuppiter auro,

* V. & non es, lege.

Et soror, & summi filia tota patris:

Et qui purpureis iam tertia nomina fastis

Iane referes Neruæ, vos precor ore pio.

Hunc omnes servate ducem, servate senatum:

Moribus hic viuat principis, ille suis.

In laudem Neruæ Traiani. V.

Tanta tibi est recti reuerentia, Caesar, & equi,

Quanta Numæ fuerat: sed Numæ pauper erat.

*Ardua res hæc est, opibus non tradere mores,
 Et cum tu Cræsos viceris, esse Numam.
 Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
 Elysium liceat si vacuare nemus:
 Te volet inuictus * pro libertate Camillus,
 Aurum Fabricius te tribuente volet.
 Te duce gaudebit Brutus: tibi Sylla cruentus
 Imperium tradet, cum positurus erit.
 Et te priuato cum Cæsare Magnus amabit:
 Donabit totas & tibi Crassus opes.
 Ipse quoque, infernis reuocatus Ditis ab umbris
 Si Cato reddatur, Cæsarianus erit.*

* præ li-
 bertate.

† Ad Romam & Dindymum.

VI.

† Ad Din-
 dymum de
 saturnali-
 bus,

*Vinctis falciferi senis diebus,
 Regnator quibus imperat fritillus,
 Versu ludere non laborioso
 Permittis puto, pileata Roma.
 Risisti: licet ergo, nec vetamur.
 Pallentes procul hinc abite curæ:
 Quidquid venerit obuium loquamur.
 Morosa sine cogitatione.
 Misce dimidios puer trientes,
 Quales Pythagoras dabat Neroni:
 Misce, Dindyme, sed frequentiores
 Possum nil ego sobrius, bibenti
 Succurrent mihi quindecim poëtæ.*

De sta-

De statua Memoris. VII.

*Clarus fronde Iouis, Romani fama cothurni,
Spirat † Apellea redditus arte, Memor.*

† V. Apol-
linea.

De Turno. VIII.

*Contulit ad Satyras ingentia pectora Turnus.
Cur non ad Memoris carmina? frater erat.*

Ad puerum suum. IX.

*Tolle puer calices, tepidiq; toreumata Nili,
Et mihi secura pocula trade manu,
Trita parum labris, & tonso pura ministro;
Antiquus mensis restituatur honos.*

In Zoilum. X.

*Ius tibi natorum vel septem, Zoile, detur,
Dum matrem nemo, det tibi nemo patrem.*

Epitaphium Paridis. XI.

*Quisquis Flaminiam teris viator,
Noli nobile præterire marmor,
Urbis deliciae, salesq; Nili,
Ars & gratia, lusus & voluptas,
Romani decus, & dolor theatri,
Atque omnes Veneres, Cupidinesque,
Hoc sunt condita, quo Paris, sepulchro.*

De colono. XII.

*Heredes nolite breuem sepelire colonum.
Nam terra est illi quantulacung; grauis.*

Ad Sabinum. XIII.

*Non omnis nostri nocturna est pagina libri:
Inuenies & quod mane Sabine legas.*

In Lupum. XIV.

Donâsti, Lupe, rus sub vrbe nobis:
Sed rus est mihi maius in fenestra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
In quo ruta facit nemus Dianæ,
Argutæ tegit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit vno,
Clausæ cui folium rosæ corona est:
In quo non magis inuenitur herba,
Quàm costi folium, piperûe crudum:
In quo nec cucumis iacere rectus,
Nec serpens habitare tuta possit.
Erucam malè pascit hortus vnâ,
Consumto moritur culex salictō
Et talpa est mihi fossor, atque arator.
Non boletus hiare, non mariscæ
Ridere, aut violæ patere possunt:
Fines mus populatur, & colono
Tanquam sus Calydonius timetur,
Et sublata volantis vngue Procnes
In nido seges est hirundinino.
Non est dimidio locus Priapo.
Vix implet cochleam peracta messis,
Et mustum nuce condimus picata.
Errasti Lupe littera sed vna.
Nam quo tempore prædium dedisti
Mallem tu mihi prandium dedisses.

Ad Labullum. XV.

Dum te prosequor, & domum reduco,
 Aurem dum tibi præsto garrienti,
 Et quidquid loqueris, facisq; laudo,
 Quot versus poterant Labulle nasci?
 Hoc damnum tibi non videtur esse,
 Si * quod Roma legit, requirit hospes,
 Non deridet eques, tenet senator,
 Laudat causidicus, poëta carpit,
 Propter te perit. hoc Labulle verum est?
 Hoc quisquam ferat, ut tibi tuorum
 Sit maior numerus † togatulorum,
 Librorum mihi sit minor meorum?
 Triginta prope iam diebus vna est
 Nobis pagina vix peracta: sic est,
 Cum cenare domi poëta non vult.

* V. quid.

† Alij Tragediorum

In Cæcilium. XVI.

Atreus Cæcilius cucurbitarum
 Sic illas, quasi filios Thyestæ,
 In partes lacerat, secaturq; mille.
 Gustu protinus has * edes in ipso,
 Has prima feret, altera uē cena,
 Has cena tibi tertia reponet.
 Hinc seras epidipnidas parabit,
 Hinc pistor fatuas facit placentas,
 Et notas caryotidas theatris:
 Hinc exit varium coco minutal,

* V. edens.

* al. mella-
rius.

*Vt lentem positam, fabamq̃ credas,
Boletos imitatur, & botellos,
Et caudam cibij, breuesq̃ mœnas:
Hinc* cellarius experitur artes,
Vt condat vario vaser sapore
In rutæ folium capelliana.
Sic implet gabatas, parapsidasque,
Et leues scutulas, cauasq̃ lances.
Hoc lautum vocat, hoc putat venustum,
Vnum ponere ferculis tot assem.*

In Nestorem. XVII.

*Nec toga, nec focus est, nec tritus cimice lectus,
Nec tibi de bibula sarta palude teges:
Nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec infans,
Nec sera, nec clavis, nec canis, atque calix.
Tu tamen affectas, Nestor, dici atq̃ videri
Pauper, & in populo quæris habere locum,
Mentiris, vanoque tibi blandiris honore.
Non est paupertas, Nestor, habere nihil.*

De Prasino. XVIII.

† V. te

*Sæpius ad palmam Prasinus post fata Neronis
Peruenit, & victor præmia plura refert:
Inunc liuor edax, dic† tu cessisse Neroni:
Vicit nimirum non Nero, sed Prasinus.*

De Apro. XIX.

*Ædes emit Aper, sed quas nec noctua vellet
Esse suas: adeo nigra, vetusq̃ casa est.*

Vici-

Vicinos illi nitidus Maro possidet hortos.

Cenabit bellè, non habitabit Aper.

In Fabullum. XX.

Ignotos mihi cum voces trecentos,

Quare non veniam vocatus à te,

Miraris quererisque, litigasque.

Solus ceno, Fabulle, non libenter,

De Caio Proculo. XXI.

Caius hanc lucem, gemma mihi Iulius alba

Signat, iò votis redditus ecce meis.

Desperasse iuuat, veluti iam rupta sororum

Fila, minus gaudent, qui timuere nihil.

Hypne quid expectas piger? immortale Falernum

Funde, senem poscunt talia vota cadum,

Quincunces & sex cyathos, bessemque bibamus,

Caius vt fiat Iulius, & Proculus.

In Zoilum. XXII.

Zoile quid tota gemmam præcingere libra

Te iuuat, & miserum perdere sardonicha?

Annulus iste tuis fuerat modò cruribus aptus:

Non eadem digitis pondera conueniunt.

De mulione surdo. XXIII.

Mulio viginti venit modo millibus, Aule,

Miraris pretium tam graue? surdus erat.

De Amynta. XXIV.

Indulget pecori nimium dum pastor, Amyntas,

Et gaudet famâ, luxuriaque gregis.

Solus ce-
nat, qui cū
ignotis ce-
nat.

*Cedentes oneri ramos siluamq; fluentem
 Vicit, concussas ipse secutus opes.
 Triste nemus diræ vetuit superesse rapinæ,
 Damnavitq; rogi noxia ligna pater.
 Pingues Lygde sues habeat vicinus lolas:
 Te satis est nobis annumerare pecus.*

In Cæcilianum. XXV.

† al. qui. *Viuida cum poscas epigrammata, mortua ponis
 Lemmata, † quid fieri, Cæciliane, potest?
 Mella iubes Hyblæa tibi, vel Hymettia nasci,
 Et thyma Cecropiæ Corsica ponis api.*

Ad senem orbem. XXVI.

*Orbus es, & locuples, & Bruto consule natus,
 Esse tibi veras credis amicitias!
 Sunt veræ: sed quas iuuenis, quas pauper habebas.
 Qui novus est, mortem diligit ille tuam,*

In Silium. XXVII.

† V. hic.

*Silius † hæc magni celebrat monumenta Maronis
 Iugera facundi qui Ciceronis habet.
 Heredem, dominumque, sui tumuli que, Larisq;
 Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.*

De eod. Silio. XXVIII.

† Andino,
 legerē, Et
 Andin⁹ va-
 tes Virgi-
 lius.
 † nō minor
 ipse, colit.

*Iam prope desertos cineres, & sancta Maronis
 Nomina qui coleret pauper, & vnus erat.
 Silius † Arpino tandem succurrit agello,
 Silius, & vatem † non minus ipse tulit.*

Adlu.

Ad Iulium Cerealem. XXIX.

Cenabis bellè, Iuli Cerealis, apud me:

Conditio est melior si tibi nulla, veni.

Octauam poteris seruare: lauabimur vna:

Scis quàm sint Stephani balnea iuncta mihi.

Prima tibi dabitur ventri lactuca mouendo

Vtilis, & porris fila resecta suis.

Mox vetus, & tenui maior cordyla lacerto:

Sed quam cum rutæ frondibus oua regant.

Altera non deerunt tenui versata fauilla,

Et Velabrensi massa recocta foco.

Et quæ Picenum senserunt frigus oliuæ,

Hæc satis in † gustu: cætera nosse cupis?

Mentiar, vt venias, pisces, conchyliæ, sumen,

Et cortis saturas, atq; paludis aues.

Quæ nec Stella solet rara nisi ponere cena.

Plus ego polliceor: nil recitabo tibi.

Ipse tuos nobis relegas licet vsq; gigantas,

Rura vel æterno proxima Virgilio.

De Claudia Rufina. XXX.

Claudia cæruleis cùm sit Rufina Britannis

Edita, † cur Latia pectora plebis habet?

† V. quam.

Quale decus formæ? Romanam credere matres

Italides possunt, Atthides esse suam.

Di bene, quod sancto peperit fecunda marito

† Quot sperat generos, † quotq; puella nurus.

† V. Quod

Sic placeat superis, vt coniuge gaudeat vno.

† V. quod.

Et semper natis gaudeat illa tribus.

In Zoilum. XXXI.

*Vnguenta, & casias, & olentem funera myrrham,
Turaq; de medio semicremata rogo,
Et quæ de Stygio rapuisti cinnama lecto,
Improbe de turpi, Zoile, redde sinu.
A pedibus didicere manus peccare proteruæ.
Non miror furem, qui fugitiuus erat.*

Ad Urbicum. XXXII.

*Hortatur fieri quòd te Lupus, Urbice, patrem,
Ne credas. nihil est quod minus ille velit.
Ars est captandi, quod nolis velle videri:
Ne facias optat, quod rogat, vt facias.
Dicat prænantem tua se Cosconia tantum:
Pallidior fiet iam pariente Lupus.
At tu consilio videaris vt vsus amici
Sic morere, vt factum te putet esse patrem.*

In Chæræmonem. XXXIII.

*Quod nimium laudas Chæræmon Stoice mortem,
Vis animum mirer, suspiciamq; tuum.
Hanc tibi virtutem fracta facit vrceus ansa,
Et tristis nullo qui tepet igne focus.
Et teges, & cimex, & nudi sponda grabati,
Et breuis, atq; eadem nocte dièque toga.
O quàm magnus homo es, qui face rubentis aceti,
Et stipula, & nigro pane carere potes.
* Lingonicis agedum tumeat tibi culcita lanis,
† V. pexa. Constringatq; tuos purpura † texta toros.*

* V. Leuco-
nicis.

† V. pexa.

O quàm

*O quam tu * cupias ter viuere Nestoris annos,
Et nihil ex vlla perdere luce voles.*

* V. quan-
tum cupe-
ret.

*Rebus in angustis facile est contemnere vitam;
Fortiter ille facit, qui miser esse potest.*

Ad Seuerum. XXXIV.

*Miraris docto quod carmina mitto Seuero,
Ad cenam † quod te, docte Seuere, vocem?
Iuppiter ambrosia satur est, & nectare viuit:
Nos tamen exta Ioui, tura merumq; damus.
Omnia cum tibi sint dono concessa deorum,
Si quod habes, non vis, ergo quid accipies?*

† V. cum.

De Charino. XXXV.

*Senos Charinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit anulos.
Nec cum lauatur, caussa quæ sit queritis?
Dactyliothecam non habet.*

In Iustinum. XXXVI.

*Sexcenti cenant à te, Iustine, vocati,
Lucis ad officium, quæ tibi prima fuit:
Inter quos memini, non vltimus esse solebam:
Nec locus hic nobis inuidiosus erat.
Postera sed festæ reddis sollennia * mensæ:
Sexcentis hodie, cras mihi natus eris.*

* V. cenæ.

In Maronem. XXXVII.

*Nil mihi das viuus, dicis post fata daturum;
Si non es stultus, scis, Maro, quid cupiam.*

Ad Ma-

Ad Mathonem. XXXVIII.

*Parua rogas magnos : sed non dant hac quoque
magni,*

Vt pudeat leuius te, Matho, magna roga.

Epitaphium canis Lydiae. XXXIX.

Amphitheatrales inter nutrita magistros

Venatrix, siluis aspera, blanda domi,

Lydia dicebar domino fidiſſima dextra,

Qui non Erigones mallet habere canem:

Nec quæ Dictæa Cephalum de gente ſecutus

Luciferæ pariter venit ad aſtra deæ.

Non me longa dies, nec inutilis abſtulit ætas,

Qualia Dulichio fata fuere cani:

Fulmineo ſpumantis apri ſum dente peremta,

Quantus erat Calydon, aut Erymanthe tuus.

† vndas. *Nec queror infernas quãuis citò rapta † ſub vmbraſ:*

Non potui fato nobiliore mori.

Ad Pætum. XL.

Soluere Pate decem tibi me ſeſtertia cogis.

† V. Perdi- † Perdiderat quoniam † Bucca ducenta tibi.

derit.

Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: tu qui

† Bucco.

Bis centena potes perdere, perde decem.

Ad Pætum. XLI

† V. qui, *Ad primum decima lapidem † quòd venimus
hora,*

Arguimur lentæ crimine pigritiæ.

Non eſt iſta quidem, non eſt mea, ſed tua culpa,

Miſiſti mulas qui mihi, Pate, tuas.

De Bais.

De Bais. XLII.

*Litus beata Veneris aureum Baias,
 Baias superbæ blanda dona naturæ,
 Ut mille laudem, Flacce, versibus Baias:
 Laudabo dignè non satis tamen Baias.
 Sed Martialem malo, Flacce, quàm Baias.
 Optare vtrumq; pariter, improbi votum est.
 Quòd si deorum munere hoc tibi detur:
 Quid gaudiorum est Martialis & Baiæ?*

De Philostrato. XLIII.

*A Sinuessanis conuiua Philostratus vndis
 Conductum repetens nocte iubente larem,
 Pene imitatus obit sæuis Elpenora fati,
 Præceps per longos dum ruit vsq; gradus.
 Non esset, nymphæ, tam magna pericula passus,
 Si potius vestras ille bibisset aquas.*

Ad Sosibianum. XLIV.

*Nemo habitat gratis, nisi diues & orbis apud te.
 Nemo domum pluris, Sosibiane, locat.*

*Si aquam
 bibisset, nō
 vinum, la-
 psus non
 fuisset.*

Ad Antiochum tonsorem.

XLV.

*Qui nondum Stygias descendere quærit ad vndas:
 Tonsorem fugiat, si sapit, Antiochum.
 † Albamini sæuis lacerantur brachia cultris,
 Cùm furit ad Phrygios enthea turba modos.
 Mitior implicitas Alcon secat enterocelas,
 Fractæque fabrili dedolat ossa manu.*

† Orba.

Ton-

*Tondeat hic inopes Cynicos, & Stoica menta,
Colla q̄ puluerea nudet equina iuba.*

*Hic miserum Scythica sub rupe Promethea radat:
Carnificem nudo pectore pascat auem.*

*Ad matrem fugiet Pentheus, ad Menadas Or-
pheus.*

Antiochi tantum barbara tela sonent.

*Hæc quæcunq̄ meo numerasti stigmata mento,
In vetuli picta qualia fronte sedent,*

Non iracundis fecit grauis vnguibus vxor:

Antiochi ferrum est, & scelerata manus.

Vnus de cunctis animalibus hircus habet cor:

Barbatus viuit, ne ferat Antiochum.

In Parthenopæum. XLV.

Leniat vt fauces medicus quas aspera vexat

Assidue tussis Parthenopæe tibi:

Mella dari, nucleosq̄ iubet, dulcesq̄ placentas,

Et quicquid pueros non sinit esse truces.

At tu non cessas totis tussire diebus.

Non est hæc tussis, Parthenopæe, gula est.

Epitaphium Canaces. XLVI.

† V. Æoli-
dos al. Æo-
lis heu.

† *Æolidon Canace iacet hoc tumulata sepulcro,*

Vltima cui parua septima venit hiems.

Ab scelus, ab facinus, properas quid flere viator?

Non licet hic vitæ de breuitate queri.

Tristius est letho lethi genus: horrida vultus

Abstulit, & tenero sedit in ore lues:

† V. cæru-
lei læserūt.

Ipsa quæ† crudeles ederunt oscula morbi

Nec data sunt nigris tota labella rogis.

*Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
 Debuerant alia fata venire via.
 Sed mors vocis iter properavit cludere blandæ,
 Ne posset duras flectere voce deas.*

In Zoilum. XLVIII.

*Mentitur, qui te vitiosum, Zoile, dixit.
 Non vitiosus homo es, Zoile, sed vitium.*

De Theodoro. XLIX.

*Pierios vatis Theodori flamma Penates
 Abstulit. hoc Musis, hoc tibi Phæbe placet?
 O scelus, ô magnum facinus, crimenq; deorum,
 Non arsit pariter, quòd domus, & dominus.*

Ad Germanum. L.

*Martia, non Rhænus salit hîc, Germane. quid
 obstas,*

*Et puerum prohibes diuitis imbre lacus?
 Barbare, non debet submoto ciue † ministro
 Captiuam victrix vnda leuare sitim.*

† f. minist-
 ri.

Ad † Garricum. LI.

*Mittebas libram: quadrantem Garrice mittis.
 Saltem semissem Garrice solue mihi.*

† al. Gau-
 ricum.

Ad Albinum Maximum. LII.

*Albi Maxime, si vacabit hora,
 Hoc tantum lege: namque & occupatus,
 Et non es nimium laboriosus.
 Transis hos quoque quatuor. sapisti.*

Ad Septi-

Ad Septitianum. LIII.

*Explicitum nobis vsque ad sua cornua librum,
Et quasi perfectum Septitiane refers.
Omnia legisti? credo, scio, gaudeo, verum est.
Perlegi libros sic ego quinque tuos.*

Ad Lectorem. LIV.

*Quamuis tam longo possis satur esse libello
Lector, adhuc à me disticha pauca petis.
Sed Lupus vsuram, pueriq; diaria poscunt,
Lector solue:taces, dissimulasque? Vale.*

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER XII.

Val. Martialis Prisco suo S.

SCIO me patrociniū debere contumacissimæ triennij desidix: quæ absoluenda non esset inter illas quoque occupationes vrbicas, quibus facilius consequimur, ut molesti potius, quā officiosi esse videamur: nedum in hac prouinciali solitudine, vbi nisi etiam intemperanter studeamus, & sine solatio, & sine excusatione secessimus. Accipe ergo rationē, in qua hoc maximū & primum est, quòd ciuitatis aures, quibus adsueueram, quæro, & videor mihi in alieno foro litigare. Si quid est enim in libellis meis quod placeat, dictauit auditor. Illam iudiciorum subtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, conuentus, in quibus studere se volupta-

* illud
quod.

† V. quod.
* V. cen-
fueram.
† V. studui.

luptatibus non sentiunt: ad summam om-
nium, * ea quæ delicatè reliquimus, quasi
destituti desideramus. Accedit his municipi-
alium rubigo dentium, & iudicii loco li-
uor, & vnus aut alter mali, in pusillo loco
multi: aduersus quos difficile est habere
quotidie bonum stomachum. Ne mireris
igitur abiecta ab indignante, quæ à gestien-
te fieri solebant. Ne quid tamen & adue-
nienti tibi ab vrbe, & exigenti negarem, cui
nō refero gratiam, si tantum ea præsto, quæ
possim, imperabo mihi, † cui indulgere
* consueuerā, & † statui paucissimis diebus,
vt familiarissimas mihi aures tuas exciperē
aduentoria (sua.) Tu velim ista quæ tantum
apud te non periclitantur, diligenter æsti-
mare & excutere non graueris; & quod tibi
difficillimum est, de nugis nostris iudices
nitore seposito, ne Romam, si ita decreue-
ris, nō Hispaniensem librum mittamus, sed
Hispanum.

Ad Priscum. I.

R Etia dum cessant, latratoresq; Molossi,
Et non inuento silua quiescit apro:
Otia, Prisce, breui poteris donare libello.
Hora nec æstiuæ est, nec tibi tota perit.

Ad sua carmina. II.

Quæ modò littoreos ibatis carmina Pyrgos,
Ite sacra, iam non puluerulenta via est.

Ad

Ad librum suum. III.

*Ad populos mitti qui nuper ab urbe solebas,
 Ibis tu Romam nunc peregrine liber.
 Auriferi de gente Tagi, tetriciq; Salonis
 Dat patrios Manes quæ mihi terra potens.
 Non tamen hospes eris, nec iam potes aduena dici,
 Cuius habet fratres tot domus alta Remi.
 Iure tuo veneranda noui pete limina templi
 Reddita Pierio sunt ubi templa choro.
 Vel si malueris, prima gradiere Sabura:
 Atria sunt illic consulis alta mei.
 Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
 Clarus Hiantea Stella* sititor aquæ.
 Fons ubi Castalius vitreo torrente superbit,
 Vnde nouen dominas sæpe bibisse ferunt.
 Ille dabit populo, patribusq; , equitiq; legendum,
 Nec nimium siccis perleger † ipse genis.
 Quid titulum poscis? versus duo trësue legantur,
 Clamabunt omnes te, liber, esse meum.*

* petitor.
 Erat in cõ-
 textu.

† V. ista.

Ad Priscum. IV.

*Quod Flacco, Variog; fuit, summoq; Maroni
 Macenas atavis regibus ortus eques:
 Gentibus, & populis hoc te mihi Prisce Terenti
 Fama fuisse loquax, chartaq; dicet annus.
 Tu facis ingenium, tu, si quid posse videmur,
 Tu das* ingenue munera pigritiæ.*

* M. S. in-
 genuè ius
 mihi.

Ad Cæsarem. V.

* V. vafit.
 Longior undecimi nobis, decimiq₃ libelli
Arctatus labor est & breue * *rafit opus.*
 Plura legant vacui, quibus otia tuta dedisti:
 Hac lege tu, Cæsar, forsan & illa leges.

In commendationem Neruæ. VI.

Contigit Ausonia procerum mitissimus aula
 Nerua: licet toto nunc Helicone frui.
 Recta fides, hilaris clementia, cuncta potestas
 Iam redeunt: longi terga dedere metus.
 Hoc populi, gentesq₃ tuæ pia Roma precantur:
 Dux tibi sit semper talis, & iste diu.
 Maeste animi, quem rarus habet, morumq₃ tuorū.
 Quos Numa, quos hilaris posset habere Cato,
 Largiri, prestare, breues extendere census,
 Et dare quæ faciles vix tribuere dei;
 Nunc licet, & fas est. sed tu sub principe duro,
 Temporibusq₃ malis ausus es esse bonus.

De Ligia. VII.

Toto vertice quot gerit capillos,
 Annos si tot habet, Ligia, trima est.

In commendationem Traiani. VIII.

Terrarum dea, gentiumq₃ Roma,
 Cui par est nihil, & nihil secundum,
 Traiani modò leta cum futuros
 Tot per secula computaret annos,
 Et fortem iuuenemq₃, Martiumque
 In tanto duce militem videret:

Dixit

*Dixit præsides gloriosa tali,
Parthorum procures, ducēsque Serum,
Thraces, Sauromata, Getae, Britanni,
Possum ostendere Cæsarem, venite.*

Ad Cæsarem. IX.

*Palma regit nostros, mitissime Caesar, Iberos,
Et placido fruitur pax peregrina iugo.
Ergo agimus leti tanto pro munere grates:
Misi mores in loca nostra tuos.*

De Africano. X.

*Habet Africanus millies, & tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, satis nulli.*

*Mittit librum suum ad Parthe-
nium. XI.*

*Parthenio dic Musa tuo, nostroque salutem,
Nam quis ab Aonio largius amne bibit?
Cuius Pimpleo lyra clarior exit ab antro,
Quem plus Pierio de grege Phœbus amat?
Et si fortè, sed hoc vix est sperare, vacabit:
Tradat ut ipse duci carmina nostra, roga.
Quatuor & tantum, timidūq; breuemq; libellum
Commendet verbis: hunc tua Roma legit.*

In Postumum. XII.

*Omnia promittis, cum tota nocte bibisti:
Mane nihil præstas. Postume mane bibe.*

Ad Auctum. XIII.

*Genus, Aucte, lucri diuites habent iram.
Odisse quàm donare vilius constat.*

Ad Priscum. XIV.

*Parcius utaris moneo rapiente veredo
 Prisce, nec in lepores tam violentus eas.
 Sape satisfecit præda venator, & acri
 Decidit excussus, nec rediturus equo.
 Insidias & campus habet, nec fossa, nec agger.
 Nec sint saxa licet, fallere plana solent.
 Non deerunt qui tanta tibi spectacula præstent:
 Invidia fati sed leuiore cadunt.
 Si te delectant animosa pericula: tu scis,
 Tutior est virtus, insidiemur apris.
 Quid te frena iuuant temeraria? sapius illis
 Prisce, datum est equitem rumpere, quàm le-
 pore.*

Adulatorium. XV.

*Quidquid Parrhasia nitebat aula,
 Donatum est oculis, deisq; nostris
 Miratur Scythicas virentis auri
 Flammas Iuppiter, & super superbus
 Regis delicias, grauesq; * lusus.
 Hæc sunt pocula quæ decent tonantem:
 Hæc sunt quæ Phrygium decent ministrum.
 Omnes cum Ioue nunc sumus beati:
 At nuper, pudet, at † pudet * fateri,
 Omnes cum Ioue pauperes eramus.*

† vertit sty-
 lum poëta,
 & foro ser-
 uat.

* V. piget.

In Lentinum. XVI.

*Quare tam multis à te, Lentine, diebus
 Non abeat febris, quæris & usque gemis.*

Gesta-

Gestatur tecum sella, pariterq₃ lauat^r :

Cenat boletos, ostrea, sumen, aprum.

Ebria Setino fit saepe, & saepe Falerno :

Nec nisi post nineam Cæcuba potat aquam.

Circumfusa rosis, & nigra recumbit amomo,

Dormit & in pluma, purpureoq₃ toro.

*Cùm sic tam pulchrè, * tam bellè vinat apud te,*

Ad Dammam potius vis tua febris eat ?

* V. cum
tam bene.

Ad Iuvenalem. XVII.

Dum tu forsitan inquietus erras

Clamosa, Iuvenalis, in Subura,

Aut collem domine teris Dianæ :

Dum per limina te potentiorum

Sudatrix toga ventilat, vagumq₃

Maior Calius, & minor fatigant :

Me multos repetita post Decembres

Accepit mea, rusticumq₃ fecit

Auro Bilbilis, & superba ferro.

Hic pigri colimus labore dulci

Bothrodum, Plateamq₃ : Celtiberis

Hæc sunt nomina crassiora terris.

Ingenti fror, improboq₃ somno,

Quem nec tertia saepe rumpit hora,

Et totum mihi nunc repono, quidquid

Ter denos vigilaueram per annos.

Ignota est toga : sed datur petenti

Rupta proxima vestis è cathedra.

Surgentem focus † excipit, superba

† V. acci-

*Vicini strue cultus iliceti,
 Multa villica quem coronat olla.
 Dispensat pueris, rogatque longos
 Lenis ponere villicus capillos.
 Sic me vivere, sic iuvat perire.*

De Æmilio. XVIII.

*In thermis sumit lactucas, ova, lacertum,
 Et cenare foris, se negat Æmilius.*

Ad Marcellam. XIX.

*Municipem rigidi quis te Marcella Salonis,
 Et genitam nostris quis putet esse locis?
 Tam rarum, tam dulce sapis: Pallatia dicent,
 Audierint si te vel semel, esse suam.*

** Nulla nec in media certavit nata Subura,
 Nec Capitolini collis alumna tibi.*

*Nec citò ridebit peregrini gloria partus
 Romanam † ducat quam magis esse nurrum.
 Tu desiderium domine mihi mitius urbis
 Esse iubes: Romam tu mihi sola facis.*

In Læliam. XX.

*Dentibus atq; comis, nec te pudet, uteris emptis:
 Quid facies * oculo Lælia? non emitur.*

Ad Iuencum de couino curru.

XXI.

*O iucunda, couine, solitudo,
 Carruca magis, essedoque gratum.*

Facundi mihi munus † Heliani:

Hic mecum licet hic, Iuence, quidquid

* Vlla. Iu-
nius.

† V. dicet
cùm al. de-
ceat.

* oculus
Lælia non
emitur.

† Hadria-
ni.

*In buccam tibi venerit, loquaris.
 Non vector Libyci niger caballi,
 Succinctus neq; cursor antecedit.
 Nusquam est mulio: mannuli tacebunt.
 O si conscius esset hic Auitus,
 Aurem non ego tertiam timerem.
 Totus quàm bene sic dies abiret.*

In Thelesinum. XXII.

*Cùm rogo te nūmos sine pignore, non habeo, inquis.
 Idem, si pro me sponder agellus, habes.
 Quòd mihi non credis veteri Thelesine sodali,
 Credis † colliculis, arboribusq; meis.
 Ecce reum Carus te detulit: adsit agellus.
 † Exiliy comitem queris? agellus eat.*

† V. cau-
liculis.

† V. Exilio.

In auarum amicum XXIII.

*Sexaginta teras cùm limina mène senator,
 Esse tibi videor desidiosus eques:
 Quòd non à prima discurram luce per urbem,
 Et referam lassus basia mille domum.
 Sed tu purpureis ut des nova nomina fastis,
 Aut Numidum gentes, Cappadocumq; petas.
 At mihi, quem cogis medios abrumpere somnos,
 Et matutinum ferre, pati q; lutum,
 Quid petitur, rupta cùm pes vagus exit aluta,
 Et subitus crassa decidit imber aquæ?
 Nec venit ablati clamator verna lacernis,
 Accedit gelidam servus ad auriculam,*

T s

Et.

Et, rogat ut cenes secum Latorius, inquit:

Viginti nummis non ego malo famem?

Quòd sit cena mihi, tibi sit provincia merces,

Et faciamus idem, nec mereamur idem.

In Cinnam. XXIV.

Poto ego sextantes: tu potas Cinna deunces,

Et quereris quòd non Cinna bibamus idem.

De Hermogene fure. XXV.

Hermogenes tantus mapparum, Pontice, fur est,

Quantus nummorum vix, puto, Massa fuit.

Tu licet observes dextram, teneasq; sinistram,

Inueniet, mappam qua ratione trahat.

Cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem:

Casuras altè sic rapit Iris aquas.

Nuper cùm Myrino peteretur missio laeso:

Subduxit mappas quatuor Hermogenes.

Cretatam prator cùm vellez mittere mappam,

Prætori mappam surripit Hermogenes.

Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:

Mantile è mensa surripit Hermogenes.

† fortè dif- *Hoc quoq; si deerit: medios † distringere lectos,*

fringere.

Mensarumq; pedes non timet Hermogenes.

Quamvis non modico caleant spectacula sole,

Vela reducuntur, cùm venit Hermogenes.

Festinant trepidi substringere carbasa nauta,

Ad portum quoties paruit Hermogenes.

Linigeri fugiunt calui, sistrataq; turba,

Inter adorantes cùm stetit Hermogenes.

Ad cenam Hermogenes mappam non attulit un-
A cena semper rettulit Hermogenes. (quam.

Ad Aprum. XXVI.

Siccus, sobrius est Aper: quid ad me?

Servum sic ego laudo, non amicum.

De hortis Marcellæ vxoris.

XXVII.

Hoc nemus, hi fontes, hac textilis umbra supini

Palmitis, hoc rigue ductile flumen aqua:

Prataq; nec bisero cessura rosaria Pesto:

Quodq; viret Iani mense, nec alget olus:

Quæq; natat † clusis anguilla domestica lymphis; † V. clausis

Quæq; gerit similes candida turris aues:

Munera sunt domina post septima lustra reuerso Triginta

Has Marcella domos, paruaq; regna dedit. quinque

Si mihi Nausicaë patrios concederet hortos, annos Ro-

Alcinoo possem dicere, malo meos. mæ fuit.

In Vacerram. XXVIII.

O Iuliarum dedecus Kalendarum,

Vidi, Vacerra, sarcinas tuas, vidi:

Quas non reventas † pensione pro bima † pensio

Portabat vxor rufa crinibus septem, merces

Et cum sorore cana mater ingenti. ædium

Furias putavi nocte Ditis emersas. aut cella.

Has tu priores frigore, & fame siccus,

Et non recenti pallidus magis buxo

Irus tuorum temporum sequebaris.

Migrare clium crederes Aricinum.

Ibat

*Ibat tripes grabatus, & bipes mensa,
Et cum lucerna, corneoq; cratere.*

Matella curto rupta latere meiebat.

† Foco vi-
renti M.S.
Modij.

† *Focum ferentis suberat amphoræ cervix.*

Fuisse gerres, aut inutiles menas

Odor impudicus urcei fatebatur,

Qualem marina misit aura piscina.

Nec quadra deerat casei Tolosatis,

Quadrina nigri nec corona pulei,

Caluæq; restes alliôque, cepisque,

Nec plena turpi matris olla resinâ.

Quid quæris ædes, villicosq; derides,

Habitare gratis, ô Vacerra cùm possis?

† mendicis
in ponte
habitan-
tibus.

Hæc sarcinarum pompa conuenit † ponti,

Ad Iulium. XXIX.

Triginta mihi, quatuorq; messes

Tecum, si memini, fuere Iuli:

Quarum dulcia mixta sunt amaris.

Sed iucunda tamen fuere plura.

Et si calculus omnis huc, & illuc

Diuersus, bicolorq; digeratur:

Vincet candida turba nigriorem.

Si vitare velis acerba quedam,

Et tristes animi cauere morsus,

Nulli te facias nimis sodalem.

Gaudebis minus, & minus dolebis.

In Labullum. XXX.

Libras quatuor, aut duas amico,

Algen-

*Argentemq; togam, breuemq; lanam,
 Interdum aureolos manu crepantes,
 Possint ducere qui duas Kalendas,
 Quòd nemo, nisi tu Labulle donas,
 Non es, crede mihi, bonus, quid ergo?
 Ut verum loquar, optimus malorum.
 Pisones, Senecasq; Memmiosque,
 Et Crispos mihi redde, sed priores.
 Fies protinus ultimus bonorum.
 Vis cursu, pedibusq; gloriari?
 Tigrim vince, leuemq; Passerinum.
 Nulla est gloria præterire asellos.*

In nasutum XXXI.

*Nasutus nimium cupis videri.
 Nasutum volo, nolo Polypo sum.*

In Sabellum. XXXII.

*Odi te, quia bellus es, Sabelle.
 Res est putida bellus, & Sabellus,
 Bellum deniq; malo, quàm Sabellum.
 Tabescas utinam Sabelle bellè.*

In Pontilianum. XXXIII.

*Mentiris, credo: recitas mala carmina, laudo:
 Cantas, canto: bibis, Pontiliane, bibo.
 Nil tamen omnino præstas mihi. mortuus, inquis,
 Accipiam bene te. nil volo: sed morere.*

In Tuccam. XXXIV.

*Non est Tucca satis, quòd es gulosus:
 Et dici cupis, & cupis videri.*

Ad Marcum Vnicum. XXXV.

*Vnice cognato iunctum mihi sanguine nomen,
Quiq; geris studiis corda propinqua meis:
Carmina cūm facias soli cedentia fratri,
Pectore non minor es, sed pietate prior.
Nec deerant Zephyri, si te dare vela iuaret:
Sed tu litus amas, hoc quoq; fratris habet.*

Ad Phœbum. XXXVI.

*Hædina tibi pelle contegenti
Nuda tempora verticemq; calua,
Festine tibi, Phœbe, dixit ille,
Qui dixit caput esse calciatum.*

Ad Clasicum. XXXVII.

*Vendunt carmina Gallus & Luperus:
Sanos, Clasicæ, nunc nega poëtas.*

In habentem varios mores.

XXXVIII.

*Difficilis, facilis, incundus, acerbus es idem:
Nec tecum possum vivere, nec sine te.*

In lautum inuitatorem.

XXXIX.

*Boletos, & aprum si tanquam vilia ponis,
Et non esse putas hæc mea vota: volo.
Si fortunatum fieri me credis & heres
Vis scribi, propter quinq; Lucrina, vale.
Lauta tamen cena est: fateor lautissima: sed cras
Nil erit, immo hodie, protinus immo nihil.*

Quod

*Quod sciat infelix † damnata spongia * virga,
Vel quicumq; canis, iunctaq; testa via:*

† V. dam-
nata.

*Mullorum, leporumq; & suminis exitus hic est,
Sulfureusq; color, carnificesq; pedes.*

* V. virga.

*Non Albana mihi sit commissatio tanti,
Nec Capitolina, Pontificumq; dapes:*

*Imputet ipse deus nectar mihi, fiet acerum,
Et Vaticani perfida vappa cadi.*

*Conuiuas alios cenatum quere † magister,
Quos capiant mensæ regna superba tua.*

† V. magi-
stros.

*Me meus ad subitas inuitet amicus osellas:
Hæc mihi, quam possum reddere, cena placet.*

In habentem amænas ædes. XL.

*Daphnonas, platanos, ac aërias cyparissos,
Et non unius balnea solus habes,*

*Et tua centenis stat porticus alta columnis,
Calcatusq; tuo sub pede lucet onyx,*

*Pulveremq; fugax hippodromon ungula plaudit,
Et pereuntis aquæ fluctus ubiq; sonat.*

*Atria longa patent: sed † nec cenantibus usquam,
Nec somno locus est. quam bene non habitas.*

† V. non
cenat tibi
quisquam.

De Fabullo. XLI.

*Tam sæpe nostrum decipi, Fabullum, quid
Miraris Aule? semper bonus homo tiro est.*

Ad Semproniam. XLII.

*Tempora Pieria solitus redimire corona,
Nec minus attonitis vox celebrata reis,*

Hic

*Hic situs est, hic ille tuus, Sempronia, Rufus:
Cuius & ipse tui flagrat amore cinis.*

*Dulcis in Elysio narraris fabula campo,
Et stupet ad raptus Tyndaris ipsa tuos.
Tu melior, quæ deserto raptore redisti:*

† Noluit
illa virum
rectè M. S.
Modij.

† *Illa virum voluit, nec repetita sequi.
Accipient olim cùm te loca læta piorum,
Non erit in Stygia notior umbra domo.
Non aliena videt, sed amat Proserpina raptas:
Iste tibi dominam conciliauit amor.*

In Paternum. XLIII.

*Nummi cùm tibi sint, opesq; tanta,
Quantas cuius habet, Paterne, rarus:
Largiris nihil, incubasq; gaze,
Ut magnus draco, quem canunt poëta
Custodem Scythici fuisse † luci.
Sed caussa, ut memoras, & ipse iactas,
Dira filius est rapacitatis.
Et quid tu fatuos, rudesq; quæris,
Illudas quibus, auferasq; mentem?
Huic semper vitio pater fuisti.*

† V. nidi.

In Zoilum. XLIV.

*Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine læsus;
Rem magnam præstas, Zoile, si bonus es.*

† al. Poly-
charum.

In † Polycarmum. XLV.

*Ægrotas uno decies, aut sæpius anno,
Nec tibi, sed nobis hoc Polycarme nocet.
Nam quoties surgis, soteria poscis amicos.
Sit pudor: ægrota iam Polycarme semel.*

Ad Sparsum. XLVI.

Cur saepe sicci parua rura Nomenti,
 Laremq; villa sordidum petam, quaris?
 Nec cogitandi spatium, nec quiescendi,
 In vrbe locus est pauperi. negant vitam
 Ludimagistri mane, nocte pistores,
 Aerariorum marculi die toto.
 Hinc otiosus sordidam quatit mensam
 Neroniana nummularius massa;
 Illinc paludis malleator Hispanæ.
 Tritum nitenti fuste verberat saxum.
 Nec turba cessat entheata Bellone,
 Nec fasciato naufragus loquax trunco,
 A matre doctus nec rogare Iudeus,
 Nec sulfuratæ lippus institor mercis.
 Numerare pigri damna qui potest somni,
 Diceret quot æra verberent manus orbis,
 Cùm secta Colcho Luna vapulat rhombo.
 Tu sparse nescis ista, nec potes scire
 Perilianis delicatus in regnis,
 Cui plana summos despicit domus montes,
 Etrus in vrbe est, vinitorq; Romanus.
 Nec in Falerno † monte maior autumnus,
 Intraq; limen clausus effedo cursus,
 Et in profundo somnus, & quies nullis
 Offensa linguis, nec dies nisi admissus.
 Nos transeuntis risus excitat turba,
 Et ad cubile est Roma: tædio fessis
 Dormire quoties libuit, imus ad villam.

† colle.
M. S.

De importunis basiatoribus.
XLVII.

*Tantum dat tibi Roma basiorum,
Post annos modò quindecim reuerso,
Te vicinia tota, te pilosus
Hircoso premit osculo colonus,
Hinc instat tibi textor, inde fullo.
Hinc sutor modò pelle basiata,
Hinc menti dominus pediculosi,
Hinc defoculus, & inde lippus.
Iam tanti tibi non fuit redire.*

Ad suum natalem.
XLVIII.

*Martis alumne dies, roseam quo lampada primū,
Magnaq; siderei vidimus ora dei.
Si te rure coli, viridesq; pigebit ad aras,
Qui fueras Latia cultus in vrbe mihi:
Da veniam, seruire tuis quòd nolo Kalendis,
Et qua sum genitus, viuere luce volo.*

† De Alau-
da.

* V. nec.

† V. Sa-
belle:

* V. De-
finet.

† De Sabello. XLIX.

*Natali pallere suo ne * calda † Sabello
* Desit, & ut liquidum potet Alauda merum,
Turbida sollicito transmittere Cacuba sacco,
Atq; inter mensas ire, redire suas:
Excipere hos, illos, & tota surgere cena,
Marmora calcantem frigidiora gelu:*

Qua

Quæ ratio est, hac sponte tua perferre, patiquæ?

Quæ te si iubeat rex dominusq; neges.

De Ligurra. L.

Versus, & breue, viuendumq; carmen

In te ne faciam times, Ligurra,

Et dignus cupis hoc metu videri:

Sed frustra metuis, cupisq; frustra.

In tauros Libyci ruunt leones,

Non sunt papilionibus molesti.

Quæras censeo, si legi laboras,

Nigri fornicis ebrium poetam

Frons hæc stigmatæ non meo notanda est.

Ad Saturnum. LI.

Antiqui rex magne poli, mundiq; prioris,

Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat,

Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna

Scissa nec ad Manes, sed sita diues humus:

Letus ad hæc facilisq; veni, solennia Prisci

Gaudia, cum sacris te decet esse tuis.

Tu reducem patriæ sexta, pater optime, bruma,

Pacifici Latia reddis ab urbe Numæ.

Cernis ut Ausonio similis tibi pompa macello

Pendeat, & quantis luxurietur honos?

Quàm non parca manus, largeq; numismata men-

Quæ, Saturne, tibi pernumerentur opes? (sa,

† *Vt sit bis pretium meritis, & gratia maior,*

† V. Vtq;
sit his.

Et pater, & frugi sic tua sacra colit.

At tu sancte tuo sic semper amere Decembri:

Hos illi inbeas sæpe redire dies.

† De malo
poëta.

† Ad Cordubam. LII.

† V. li.

*Vincto Corduba latior Venafro,
Histra nec minus absoluta testa,
Albi quæ superas oves Galeſi,
Nullo murice, nec cruore mendax,
Sed tinctis gregibus colore viuo:
Dic vestro, rogo, † sit pudor poëta,
Nec gratis recitet meos libellos.
Ferrem, si faceret bonus poëta,
Cui possem dare mutuos honores.
Corrumpit sine talione caelebs.
Cæcus perdere non poteſt quod aufert.
Nil eſt deterius latrone nudo:
Nil securius eſt malo poëta.*

De Cinna. LIII.

*Vincentem roſeos, faciequæ, comaquæ ministros
Cinna cocum fecit. Cinna gulofus homo eſt.*

Ad Amænum. LIV.

*Bis quinquaginta domus eſt tibi millibus emptæ,
Vendere vel ſumma quam breuiore cupis.
Arte ſed emptorem vaſtra corrumpis Amæne,
Et caſa diuitiis ambitioſa later.
Gemmantes prima fulgent teſtudine lecti,
Et Maurusiaci pondera rara citri.
Deinde ducenta ſonas, & ais non eſſe minoris.
Inſtructam vili vendis Amæne domum.*

De Idibus Maronis. LV.

Maia Mercurium creâſtis Idus.

Augu-

*Augustis redit Idibus Diana.
 Octobres Maro consecrauit Idus.
 Idus sepe colas & has & illas,
 Qui magni celebras Maronis Idus.*

Ad clientes. LVI.

*Matutine cliens urbis mihi caussa relicta,
 Atria, si sapias, ambitiosa colas,
 Non sum ego causidicus, nec amaris litibus aptus:
 Sed piger & senior, Pieridumq; comes.
 Otia me, somnusq; iuuant, quæ magna negauit
 Roma mihi, redeo si vigilatur & hic.*

Ad Paullum. LVII.

*Sic tanquam tabulas, scyphosq;e Paulle,
 Omnes archetypos habes amicos.*

De Apro. LVIII.

*Lintea ferret Apro † vacuus cùm vernula nuper, † V. vanus;
 Et supra togulam lusca sederet anus.
 Atq; olei stillam † donaret Opelicus unctor: † V. tereret
 Nudorum tetricus censor, & asper erat. Emporic⁹.
 Frangendos calices, effundendumq; Falernum
 Clamabat, † biberet qui modò lotus eques. † V. bibe-
 A sene sed postquam nummi venere trecenti: res.
 Sobrius à thermis nescit abire domum.
 O quantum † diathea valent, & quinq; comati! † V. dia-
 Tunc, cùm pauper erat, non sitiebat aper. treta.*

Ad Pannicum. LIX.

*Iugera mercatus prope † busta latentis agelli, † Gallica
 Et malè * compactæ culmina fulta case, intellige.
 V 3 Desce- * V. com-
 positæ.*

*Deferis urbanas, tua pradia, Pannice, lites,
Paruaque, sed trita premia certa toga.
Frumētum, milium, ptisanamque, fabamque, solebas
Vendere pragmaticus: nunc emis agricola.*

Ad Catullum. LX.

*Heredem tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, nisi legero, Catulle.*

Ad Flaccum. LXI.

† V. cata-
plus.

*Cum tibi Niliacus portet Crystalla † catastus,
Accipe de Circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces, an sunt qui talia mittunt
Munera? sed gemmis utilis usus inest.
Nullum sollicitant hac, Flacce, toreumata furem.
Et nimium calidis non vitiantur aquis.
Quid, quod securo potat conuiua ministro,
Et casum tremula non timuere manus?
Hoc quoque non nihil est, quod propinabis in istis,
Frangendus † fuerit cum tibi, Flacce, calix.*

† V. fuerat.

De caritate vini. LXII.

*Amphora vigessis, modius datur ere quaterno.
Ebrius, & crudus nil habet agricola.*

De Æthonte. LXIII.

*Ante Iouis statuam crepuit satur histrio: pœnam
Iuppiter indixit, vinere de proprio.*

Ad Bithynicum. LXIV.

*Nil in te scripsi, Bithynice: credere non vis,
Et iurare iubes? malo satisfacere.*

De Callistrato. LXV.

*Ne laudes dignos, laudat Callistratus omnes.
Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?*

De vmbro. LXVI.

*Bruma diebus, feriisq; Saturni
Mittebat Vmber aliculam mihi pauper:
Nunc mittit alicam: factus est enim diues.*

De Menogene. LXVII.

*Effugere † è thermis, & circa balnea non est
Menogenen, omni tu licet arte velis.
Captabit tepidum dextra lauaq; trigonem,
Imputet exceptas ut tibi saepe pilas.
Colliget, & referet * lapsum de pulvere follem,
Et si iam lotus, iam soleatus † erit.
Lintea si * sumas, niue candidiora loquetur,
Sint licet infantis sordidiora sinu.
Exiguos secto comentem dente capillos,
Dicet Achilleas disposuisse comas.
Fumosa feret ipse tropin de face lagena.
Frontis & humorem colliget ipse tuae.
Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
Perpeffus, dicas, tadia mille, veni.*

† V.in.

* V.laxum.

† V.ero.

* V.sumes.

Ad Polytimum. LXVIII.

*Nolueram, Polytime, tuos violare capillos:
Sed iuuat hoc precibus me tribuisse tuis.
Talis eras modò conse Pelops, positisq; nitebas
Crinibus, ut totum sponsa videret ebur.*

De Cotta. LXIX.

*Bis Cotta soleas perdidisse se questus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui solus inopi prestat, & facit turbam:
Excogitavit homo sagax, & astutus,
Ne facere posset tale sepius damnum,
Excalceatus ire cœpit ad cenam.*

De Tongiliano. LXX.

*Tongilianus habet nasum: scio, non ego: sed iam
Nil præter nasum Tongilianus habet.*

Ad Charinum. LXXI.

*Quòd lana caput alligas, Charine,
Non aures tibi, sed dolent capilli.*

De Marone. LXXII.

*Pro sene, sed caro votum Maro fecit amico,
Cui grauis & feruens hemitriteos erat:
Si Stygias æger non esset missus ad undas,
Ut caderet magno victima grata Ioui.
Cœperunt certam medici spondere salutem.
Ne votum soluat, nunc Maro vota facit.*

Ad Priscum. LXXIII.

*Sæpe rogare soles qualis sim Prisce futurus,
Si fiam locuples, si quæq; repenti potens.
Quemquam posse putas mores narrare futuros?
Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?*

In Tuccam. LXXIV.

*† Scribebamus epos: cœpisti scribere: cessi
Emula ne starent carmina nostratuis.*

† V. Scri-
bebam
versus.

Tran-

Transtulit ad tragicos se nostra Thalia cothurnos:

Aptâsti longum tu quoq₃ syrma tibi.

Fila lyre moui doctis exculta Camenis:

*Plectra rapis nobis * ambitione noua.*

* V. ambi-
tiose.

Audemus satyras: Lucilius esse laboras.

Ludo leues elegos: tu quoq₃ ludis idem.

Quid minus esse potest? epigrammata fingere cœpi:

Hinc etiam petitur iam mea fama tibi

Elige quid nolis, quis enim pudor omnia velle?

Et si quid non vis, Tucca relinque mihi.

Ad Bætium. LXXV.

Bætis oliuifera crinem redimite coronâ

Aurea qui nitidis vellera tingis aquis.

*Quem Bromius, quem Pallas amat, cui rector a-
quarum*

Albula nauigerum perfreta pandit iter:

Ominibus letis nostras Instantius oras

Intret, & hic populis, ut prior, annus eat.

Non ignorat onus, quod sit succedere Macro.

Qui sua metitur pondera, ferre potest.

In effrontem. LXXVI.

Os atavi, † patris nasum, duo lumina patris

Et matris gestus dicis habere tue.

Cum referas Priscos, nullamquæ in corpore partem

Mentiris; frontem, dic mihi, cuius habes?

* legam,
patruī iūno
an Martia-
lis sit hoc
tetraſti-
chon, du-
bites.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER XIII.

Cui nomen inditum Xenia.

I.

*E toga cordylis, & penula desit oli-
uis,
Aut inopem metuat sordida blat-
ta famem:*

*Perdite Niliacas Musa mea damna papyros:
Postulat ecce novos ebria bruma sales.
Non mea magnanimo depugnat tessera talo,
Senio nec nostrum cum cane quassat ebur.
Hac mihi charta nuces, hac est mihi charta fritil-
lus:*

*Alea nec damnum, nec facit ista lucrum,
In detractorem. II.*

*Nasutus sis usq; licet, sis deniq; nasus,
Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,
Et possis ipsum tu deridere Latinum,
Non potes in nugas dicere plura meas.*

Ipsē

*Ipse ego quàm dixi; quid dentem dente iuuabit
 Rodere? carne opus est, si satur esse velis.
 Ne perdas operam: qui se mirantur, in illos
 Virus habe: nos hæc nouimus esse nihil.
 Non tamen hoc nimium nihil est, si candidus aure,
 Nec matutina si mihi fronte venis.*

Ad Lectorem. III.

*Omnis in hoc gracili xeniorum turba libello
 Constabit nummis quatuor empti tibi.
 Quatuor est nimium, poterit constare duobus,
 Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.
 Hæc licet hospitibus pro munere disticha mittas,
 Si tibi tam rarus, quàm mihi, nummus erit.
 Addita per titulos sua nomina rebus habebis:
 Prætercas, si quid non facit ad stomachum.*

Tus. IV.

*Serus ut ætheria Germanicus imperet aula,
 Utq; diu terris, da pia tura Ioui.*

Piper. V.

*Cereæ quæ patulo lucet ficedula lumbo,
 Cum tibi fortè datur, si sapis, adde piper.*

Alica. VI.

*Nos alicam, mulsam poterit tibi mittere diues,
 Si tibi noluerit mittere diues, eme.*

Conchis faba. VII.

*Si spumer rubra conchis tibi pallida testa,
 Lantorum cenis sæpe negare potes.*

Far.

Far. VIII.

*Imbue plebeias Clusinis pultribus ollas,
Vt satur in vacuis dulcia musta bibas.*

Lens. IX.

*Accipe Niliacam, Pelusia munera, lentem:
Vilior est alica; carior illa faba.*

Simila ex tritico. X.

*Nec poteris similia dotes numerare, nec usus,
Pistori toties cum sit & apta coco.*

Hordeum. XI.

*Mulio quod non det taciturnis accipe mulis.
Hæc ego * cauponi, non tibi dona dedi.*

* coponi.

Frumentum triticeum. XII.

*Tercentum Libyci modios de messe coloni
Sume, suburbanus ne moriatur ager.*

Betæ. XIII.

*Vt sapiant fatua fabrorum prandia betæ,
O quam saepe petet vina, piperq; cocus!*

Lactuca. XIV.

*Claudere quæ cenas lactuca solebat auorum,
Dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes?*

Ligna acapna. XV.

*Si vicina tibi Nomento rura coluntur,
Ad villam moneo, rustice, ligna feras.*

Rapa. XVI.

*Hæc tibi brumali gaudentia frigore rapa
Quæ damus, in cælo Romulus esse solet.*

Coli-

Coliculi. XVII.

*Ne tibi pallentes moueant fastidia caules,
Nitrata viridis brassica fiat aqua.*

Porri sectiui. XVIII.

*Fila Tarentini graniter redolentia porri
Edisti quoties, oscula clausa dato.*

Porri capitati. XIX.

*Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros,
In nineo virides stipite cerne comas.*

Napi. XX.

*Hos Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nursinas poteris parcius esse pilas.*

Asparagi. XXI.

*Mollis in equorea quæ creuit spina Rauenna,
Non erit incultis gratior asparagis.*

Vua duracina. XXII.

*Non habilis cyathis, & inutilis vua Lyæo:
Sed non potanti me, tibi nectar ero.*

Chia ficus. XXIII.

*Chia seni similis Baccho, quam Setia misit:
Ipsa merum secum portat, & ipsa salem.*

Cydonia. XXIV.

*Si tibi Cecropio saturata Cydonia melle
Ponentur: dicas hæc melimela licet.*

Nuces pineæ. XXV.

*Poma sumus Cybeles: procul hinc discede viator,
Ne cadat in miserum nostra ruina caput.*

Sorba.

Pulli gallinacei. XLIV.

*Si Libycæ nobis volucres, & Phasides essent,
Acciperes: at nunc accipe cortis aues.*

Persica, Nuciperfica. XLV.

*Vilia maternis fueramus pracoqua ramis:
Nunc in adoptivis Persica cara sumus.*

Panis Picentini. XLVI.

* V. sine,
sed malè.

*Picentina Ceres niueo * sic nectare crescit,
Vt levis accepta spongia turget aqua.*

Boleti. XLVII.

*Argentum, atq; aurū facile est, lenamq; togamq;
Mittere: boletos mittere difficile est.*

Ficedula. XLVIII.

*Cū me ficus alat, cū pascar dulcibus uvis,
Cur potius nomen non dedit vna mihi?*

Tubera. XLIX.

*Rumpimus altricem tenero de vertice terram
Tubera: boletis poma secunda sumus.*

† Decuria
Turnebus
legit.

† Turdorum corona. L.

*Texta rosis fortasse tibi, vel diuite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.*

Anas. LI.

*Tota quidem ponatur anas: sed pectore tantū,
Et cervice sapit: cetera redde coco.*

Turtur. LII.

*Dum pinguis mihi turtur erit: lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe. perdere nolo famem.*

Perna.

Perna. LIII.

*Cæretana mihi fiet, vel massa licebit
De Menapis: lauti de petasone vorent.*

Petaſo. LIV.

*Musteus eſt: propera, caros nec differ amicos.
Nam mihi cum vetulo ſit petasone nihil.*

Colocaſia. LV.

*Niliacum ridebis olus, lanaſq; ſequaces,
Improba cum morſu fila manúq; trahes.*

Iecur anſeris. LVI.

*Adſpice quàm tumeat magno iecur anſere maius,
Miratus dices, hoc, rogo, creuit ubi?*

Glires. LVII.

*Tota mihi dormitur hiems, & pinguior illo
Tempore ſum, quo me nil niſi ſomnus alit.*

Cuniculus. LVIII.

*Gaudet in effoſſis habitare cuniculus antris:
Monſtrauit tacitas hoſtibus ille vias.*

Attagenæ. LIX.

*Inter ſapores fertur alitum primus
Ionicarum guſtus attagenarum.*

Gallina altilis. LX.

*Pascitur & dulci facilis gallina farina,
Pascitur & tenebris. ingenioſa gula eſt.*

Perdix. LXI.

*Ponitur Auſoniis avis hæc rariffima menſis:
Hanc in lautorum mandere ſæpe ſoles.*

Columbini. LXII.

*Ne vires teneras præduro dente columbas,
Tradita si Cnidia sunt tibi sacra deæ.*

Galbula. LXIII.

*Galbula decipitur calamis, & retibus ales,
Turget adhuc viridi cum rudis vna mero.*

Cattæ. LXIV.

*Pannonicas nobis numquam dedit Umbrica cattas:
Mauult hæc domino mittere dona Pudens.*

Pauo. LXV.

*Miraris quoties gemmantes explicat alas,
Et potes hunc seuo tradere dure coco?*

Phœnicopterus. LXVI.

*Dat mihi penna rubens nomen: sed lingua gulosis
Nostra sapit. quid si garrula lingua foret?*

Phasianus. LXVII.

*Argiua primum sum transportata carina,
Ante mihi notum nil, nisi Phasis, erat.*

Numidicæ. LXVIII.

*Ansere Romano quamuis satur Annibal esset:
Ipse suas numquam barbarus edit aues.*

Anser. LXIX.

*Hæc seruauit auis Tarpeij templa tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa deus.*

Grues. LXX.

*Turbabis versus, nec littera tota volabit,
Vnam perdidderis si Palamedis auem.*

Rusticula. LXXI.

Rustica sum perdix. quid refert, si sapor idem est?

*Carior est perdix: * sic sapit illa magis.*

* V. nec

Cycnus. LXXII.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua

Cantator cycnus funeris ipse sui.

Porphyrones. LXXIII.

Nomen habet magni volucris tam parva Gigantis,

*Et nomen Prasini * Porphyronis habet.*

* V. Purpu-
rionis.

Mullus. LXXIV.

Spirat in aduecto, sed iam piger æquore mullus

Languescit: viuum da mare, fortis erit.

Muræna. LXXV.

Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo,

Non valet exustam mergere sole cutem.

Rhombus. LXXVI.

Quamvis lata gerat patella rhombum:

Rhombus latior est tamen patella.

Ostrea. LXXVII.

Ebria Baiano veni modò concha Lucrino:

Nobile nunc sitio luxuriosa garum.

Squillæ. LXXVIII.

Ceruleus nos Liris amat, quem silua Maricæ

Protegit: hinc squillæ maxima turba sumus.

Scarus. LXXIX.

Hic Scarus, æquoreis qui venit obesus ab vndis,

Visceribus bonus est: cetera vilè sapit.

Coracinus. LXXX.

* V. Nilia- Princeps * Niliacis raperis, Coracine, † macellis:
ci.
† V. macel.
li.

*Pellææ prior * est gloria nulla gula.*

Echinus. LXXXI.

* V. es. *Iste licet digitos testudine pungat acuta,
Cortice deposito mollis Echinus erit.*

Murices. LXXXII.

*Sanguine de nostro tinctas ingrata lacernas
Induis, & non est hoc satis, esca sumus.*

Gobius. LXXXIII.

*In Venetis sint lauta licet conuiuia terris,
Principium cenæ gobius esse solet.*

Lupus. LXXXIV.

*Laneus Euganei lupus excipit ora Timauri,
Æquoreo dulces cum sale pastus aquas.*

Aurata. LXXXV.

† Acipen- Non omnis laudem, pretiumq; aurata meretur:
fer. Aldus
scribit.
* Idem. A-
cipenfera. *Sed cui solus erit concha Lucrina cibis.*

† Acipensis. LXXXVI.

Ad Pallatinas * acipensem mittite mensas:
quam Stu-
rionem in-
digitant.
† V. quid.
* V. certū
est.
† Mattya-
Cælius cō-
tendit le-
gendum.

Ambrosias ornent munera rara dapes.

Lepus. LXXXVII.

*Inter aues turdus, si † quis me iudice * certet,
Inter quadrupedes † gloria prima lepus.*

Aper. LXXXVIII.

*Qui Diomedæis metuendus setiger agris
Ætola cecidit cuspide, talis erat.*

Damæ.

Damæ. LXXIX.

Dente timetur aper, defendunt cornua ceruum:

Imbelles damæ, quid nisi præda sumus?

Oryx. XC.

** Matutinarum non vltima præda ferarum
Sæuus oryx, constat † qui mihi morte canum.*

** Turne-
bus.
† quòd*

Cervus. XCI.

Hic erat ille tuo domitus Cyparisse capistro:

An magis iste tuus Silvia cervus erat?

Lalifio. XCII.

Cùm tener est onager, solaq; lalifio matre

Pascitur: hoc infans, sed breue nomen habet.

Oleum Venafranum. XCIII.

Hoc tibi Campani sudauit bacca Venafri:

Vnguentum, quoties sumis, & istud olet.

Dorcas. XCIV.

Delicium paruo donabis dorcada nato:

Iactatis solet hanc mittere turba togis.

Caprea. XCV.

Pendentem summa capream de rupe videbis,

Casuram speres: decipit illa canes.

Onager. XCVI.

Pulcer adest onager: mitti venatio debet

** Dentis Erythraei: iam remouete sinus.*

Garum † scombrorum. XCVII

Expirantis adhuc scombri de sanguine primo,

*Accipe * fæcosum munera cara garum.*

** Gentis E-
rythrææ.
† sociorū.
Aldus ha-
bet.
* fastosum.
Iunius.*

*Hic situs est, hic ille tuus, Sempronia, Rufus:
Cuius & ipse tui flagrat amore cinis.*

*Dulcis in Elysio narraris fabula campo,
Et stupet ad raptus Tyndaris ipsa tuos.
Tu melior, quæ deserto raptore redisti:*

† Noluit
illa virum
rectè M. S.
Modij.

† *Illa virum voluit, nec repetita sequi.
Accipient olim cùm te loca læta piorum,
Non erit in Stygia notior umbra domo.
Non aliena videt, sed amat Proserpina raptas:
Iste tibi dominam conciliauit amor.*

In Paternum. XLIII.

*Nummi cùm tibi sint, opesq; tanta,
Quantas cuius habet, Paterne, rarus:
Largiris nihil, incubasq; gazæ,
Ut magnus draco, quem canunt poëtæ
Custodem Scythici fuisse † luci.
Sed caussa, ut memoras, & ipse iactas,
Diræ filius est rapacitatis.
Et quid tu fatuos, rudesq; quæris,
Illudas quibus, auferasq; mentem?
Huic semper vitio pater fuisti.*

† V. nidi.

In Zoilum. XLIV.

*Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine læsus;
Rem magnam præstas, Zoile, si bonus es.*

† al. Poly-
charum.

In † Polycarmum. XLV.

*Ægrotas uno decies, aut sæpius anno,
Nec tibi, sed nobis hoc Polycarme nocet.
Nam quoties surgis, soteria poscis amicos.
Sit pudor: ægrota iam Polycarme semel.*

Ad Sparsum. XLVI.

Cur saepe sicci parua rura Nomenti,
 Laremq; villa sordidum petam, quæris?
 Nec cogitandi spatium, nec quiescendi,
 In urbe locus est pauperi. negant vitam
 Ludimagistri mâne, nocte pistores,
 Erariorum marculi die toto.
 Hinc otiosus sordidam quatit mensam
 Neroniana nummularius massa;
 Illinc paludis malleator Hispanæ.
 Tritum nitenti fuste verberat saxum.
 Nec turba cessat entheata Bellona,
 Nec fasciato naufragus loquax trunco,
 A matre doctus nec rogare Iudeus,
 Nec sulfuratæ lippus institor mercis.
 Numerare pigri damna qui potest somni,
 Dicet quot æra verberent manus orbis,
 Cùm secta Colcho Luna vapulat rhombo.
 Tu sparse nescis ista, nec potes scire
 Perilianis delicatus in regnis,
 Cui plana summos despicit domus montes,
 Etrus in urbe est, vinitorq; Romanus.
 Nec in Falerno † monte maior autumnus,
 Intraq; limen clausus effedo cursus,
 Et in profundo somnus, & quies nullis
 Offensa linguis, nec dies nisi admissis.
 Nos transeuntis risus excitat turba,
 Et ad cubile est Roma: tædio fessis
 Dormire quoties libuit, imus ad villam.

† colle.
 M. S.

De importunis basiatoribus.

XLVII.

*Tantum dat tibi Roma basiorum,
 Post annos modò quindecim reuerso,
 Te vicinia tota, te pilosus
 Hircoſo premit osculo colonus,
 Hinc instat tibi textor, inde fullo.
 Hinc ſutor modò pelle baſiata,
 Hinc menti dominus pediculoſi,
 Hinc deſioculus, & inde lippus.
 Iam tanti tibi non fuit redire.*

Ad ſuum natalem.

XLVIII.

*Martis alumne dies, roſeam quo lampada primū,
 Magnaq; ſidereſi vidimus ora dei.
 Si ter rure coli, virideſq; pigebit ad aras,
 Qui fueras Latia cultus in vrbe mihi:
 Da veniam, ſeruire tuis quòd nolo Kalendis,
 Et qua ſum genitus, viuere luce volo.*

† De Alau-
da.

* V. nec.

† V. Sa-
belle:* V. De-
ſinet.

† De Sabello. XLIX.

*Natali pallere ſuone * calda † Sabello
 * Deſit, & ut liquidum poter Alauda merum,
 Turbida ſollicito tranſmittere Cacuba ſacco,
 Atq; inter menſas ire, redire ſuas:
 Excipere hos, illos, & tota ſurgere cena,
 Marmora calcantem frigidiora gelu:*

Qua

Quæ ratio est, hac sponte tua perferre, patiquæ?

Quæ te si iubeat rex dominusq; neges.

De Ligurra. L.

Versus, & breue, viuendumq; carmen

In te ne faciam times, Ligurra,

Et dignus cupis hoc metu videri:

Sed frustra metuis, cupisq; frustra.

In tauros Libyci ruunt leones,

Non sunt papilionibus molesti.

Quæras censeo, si legi laboras,

Nigri fornicis ebrium poetam

Frons hac stigmatè non meo notanda est.

Ad Saturnum. LI.

Antiqui rex magne poli, mundiq; prioris,

Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat,

Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna

Scissa nec ad Manes, sed sita diues humus:

Letus ad hac facilisq; veni, solennia Prisci

Gaudia, cum sacris te decet esse tuis.

Tu reducem patria sexta, pater optime, bruma,

Pacifici Latia reddis ab urbe Numæ.

Cernis ut Ausonio similis tibi pompa macello

Pendeat, & quantis luxurietur honos?

Quàm non parca manus, largaq; numismata men-

Quæ, Saturne, tibi pernumerentur opes? (sa,

† Ut sit bis pretium meritis, & gratia maior,

Et pater, & frugi sic tua sacra colit.

At tu sancte tuo sic semper amere Decembri:

Hos illi inbeas saepe redire dies.

† V. Utq;
sit his.

† De malo
poëta.

† Ad Cordubam. LII.

† V. li.

*Vincto Corduba latior Venafro,
Histra nec minus absoluta testa,
Albi quæ superas oves Galeſi,
Nullo murice, nec cruore mendax,
Sed tinctis gregibus colore viuo:
Dic vestro, rogo, † sit pudor poëta,
Nec gratis recitet meos libellos.
Ferrem, si faceret bonus poëta,
Cui possem dare mutuos honores.
Corrumpit sine talione celebs.
Cecus perdere non poteſt quod auſert.
Nil eſt deterius latrone nudo:
Nil ſecurius eſt malo poëta.*

De Cinna. LIII.

*Vincentem roſeos, faciequæ, comaquæ ministros
Cinna cocum fecit. Cinna gulofus homo eſt.*

Ad Amænum. LIV.

*Bis quinquaginta domus eſt tibi millibus emptæ,
Vendere vel ſumma quam breuiore cupis.
Arte ſed emptorem vaſtra corrumpis Amæne,
Et caſa diuitiis ambitioſa later.
Gemmantes prima fulgent teſtudine lecti,
Et Maurusiaci pondera rara citri.
Deinde ducenta ſonas, & ais non eſſe minoris.
Inſtructam vili vendis Amæne domum.*

De Idibus Maronis. LV.

Maia Mercurium creâſtis Idus.

Augu-

*Augustis redit Idibus Diana.
 Octobres Maro consecrauit Idus.
 Idus saepe colas & has & illas,
 Qui magni celebras Maronis Idus.*

Ad clientes. LVI.

*Matutine cliens urbis mihi caussa relictæ,
 Atria, si sapias, ambitiosa colas,
 Non sum ego causidicus, nec amaris litibus aptus:
 Sed piger & senior, Pieridumq; comes.
 Otia me, somnusq; iuuant, quæ magna negauit
 Roma mihi, redeo si vigilatur & hic.*

Ad Paullum. LVII.

*Sic tanquam tabulas, scyphosq;e Paulle,
 Omnes archetypos habes amicos.*

De Apro. LVIII.

*Lintea ferret Apro † vacuus cùm vernula nuper,
 Et supra togulam lusca sederet anus.*

*Atq; olei stillam † donaret Opelicus unctor:
 Nudorum tetricus censor, & asper erat.*

*Frangendos calices, effundendumq; Falernum
 Clamabat, † biberet qui modò lotus eques.*

*A sene sed postquam nummi venere trecenti:
 Sobrius à thermis nescit abire domum.*

*O quantum † diathea valent, & quinq; comati!
 Tunc, cùm pauper erat, non sitiebat aper.*

Ad Pannicum. LIX.

*Ingera mercatus prope † busta latentis agelli,
 Et malè * compacta culmina fulta case,*

V 3

Desce-

† V. vanus:

† V. tereret
Emporic⁹.

† V. bibe-
res.

† V. dia-
treta.

† Gallica
intellige.
* V. com-
positæ.

*Deseris urbanas, tua pradia, Pannice, lites,
Paruaque, sed trita premia certa toga.
Frumētum, milium, ptisanamque, fabamque solebas
Vendere pragmaticus: nunc emis agricola.*

Ad Catullum. LX.

*Heredem tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, nisi legero, Catulle.*

Ad Flaccum. LXI.

† V. cata-
plus.

*Cum tibi Niliacus portet Crystalla † catastus,
Accipe de Circo pocula Flaminio.*

*Hi magis audaces, an sunt qui talia mittunt
Munera? sed gemmis utilis usus inest.
Nullum sollicitant hec, Flacce, toreumata furem,
Et nimium calidis non vitiantur aquis.
Quid, quod securo potat conuiua ministro,
Et casum tremula non timuere manus?
Hoc quoque non nihil est, quod propinabis in istis,
Frangendus † fuerit cum tibi, Flacce, calix.*

† V. fuerat.

De caritate vini. LXII.

*Amphora vigessis, modius datur ere quaterno,
Ebrius, & crudus nil habet agricola.*

De Æthonte. LXIII.

*Ante Iouis statuam crepuit satur histrio: poenam,
Iuppiter indixit, vinere de proprio.*

Ad Bithynicum. LXIV.

*Nil in te scripsi, Bithynice: credere non vis,
Et iurare iubes? malo satisfacere.*

De

De Callistrato. LXV.

*Ne laudet dignos, laudat Callistratus omnes.
Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?*

De vmbro. LXVI.

*Bruma diebus, feriisq; Saturni
Mittebat Vmber aliculam mihi pauper:
Nunc mittit alicam: factus est enim diues.*

De Menogene. LXVII.

Effugere † è thermis, & circa balnea non est

† V.in.

Menogenen, omni tu licet arte velis.

Captabit tepidum dextra laeva q; trigonem.

Imputet exceptas ut tibi saepe pilas.

*Colliget, & referet * lapsum de pulvere follem,*

* V.laxum.

Et si iam lotus, iam soleatus † erit.

† V.ero.

*Lintea si * sumas, niue candidiora loquetur.*

* V.sumes.

Sint licet infantis sordidiora sinu.

Exiguos secto comentem dente capillos.

Dicet Achilleas disposuisse comas.

Fumosa feret ipse tropin de face lagenæ.

Frontis & humorem colliget ipse tuæ.

Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec

Perpeffus, dicas, tadia mille, veni.

Ad Polytimum. LXVIII.

Nolueram, Polytime, tuos violare capillos:

Sed iuuat hoc precibus me tribuisse tuis.

Talis eras modò conse Pelops, positisq; nitebas

Crinibus, ut totum sponsa videres ebur.

De Cotta. LXIX.

*Bis Cotta soleas perdidisse se questus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui solus inopi prestat, & facit turbam:
Excogitavit homo sagax, & astutus,
Ne facere posset tale sapius damnum,
Excalceatus ire coepit ad cenam.*

De Tongiliano. LXX.

*Tongilianus habet nasum: scio, non ego: sed iam
Nil prater nasum Tongilianus habet.*

Ad Charinum. LXXI.

*Quod lana caput alligas, Charine,
Non aures tibi, sed dolent capilli.*

De Marone. LXXII.

*Pro sene, sed caro votum Maro fecit amico,
Cui gravis & feruens hemitriteos erat:
Si Stygias eger non esset missus ad undas,
Ut caderet magno victima grata Ioui.
Coeperunt certam medici spondere salutem.
Ne votum soluat, nunc Maro vota facit.*

Ad Priscum. LXXIII.

*Sape rogare soles qualis sim Prisce futurus,
Si fiam locuples, simq; repente potens.
Quemquam posse putas mores narrare futuros?
Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?*

In Tuccam. LXXIV.

*† Scribebamus epos: coepisti scribere: cessi
Emula ne starent carmina nostratuis.*

† V. Scri-
bebam
versus.

Tran-

Transtulit ad tragicos se nostra Thalia cothurnos :

Aptâsti longum tu quoq₃ syrma tibi.

Fila lyre moui doctis exculta Camenis :

*Plectra rapis nobis * ambitione noua.*

* V. ambi-
tiose.

Audemus satyras : Lucilius esse laboras.

Ludo leues elegos : tu quoq₃ ludis idem.

Quid minus esse potest? epigrammata fingere cœpi:

Hinc etiam petitur iam mea fama tibi

Elige quid nolis, quis enim pudor omnia velle?

Et si quid non vis, Tucca relinque mihi.

Ad Bætum. LXXV.

Bætis oliuifera crinem redimite coronâ

Aurea qui nitidis vellera tingis aquis.

*Quem Bromius, quem Pallas amat, cui rector a-
quarum,*

Albula nauigerum persfreta pandit iter :

Ominibus letis nostras Instantius oras

Intret, & hic populis, ut prior, annus eat.

Non ignorat onus, quod sit succedere Macro.

Qui sua metitur pondera, ferre potest.

In effrontem. LXXVI.

Os atani, † patris nasum, duo lumina patris

Et matris gestus dicis habere tue.

Cum referas Priscos, nullamquæ in corpore partem

Mentiris; frontem, dic mihi, cuius habes?

* legam,
patruum imo
an Martia-
lis sit hoc
tetraasti-
chon, du-
bites.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER XIII.

Cui nomen inditum Xenia.

I.

*E toga cordylis, & penula desit oli-
vis,*

*Aut inopem metuat sordida blat-
ta famem:*

Perdite Niliacas Musæ mea damna papyros:

Postulat ecce novos ebria bruma sales.

Non mea magnanimo depugnat tessera talo,

Senio nec nostrum cum cane quassat ebur.

*Hæc mihi charta nuces, hæc est mihi charta fritil-
lus:*

Alea nec damnum, nec facit ista lucrum,

In detractorem. II.

Nasutus sis usq; licet, sis deniq; nasus,

Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,

Et possis ipsum tu deridere Latinum,

Non potes in nugas dicere plura meas.

Ipse

*Ipse ego quàm dixi; quid dentem dente iuuabit
Rodere? carne opus est, si satur esse velis.
Ne perdas operam: qui se mirantur, in illos
Virus habe: nos hæc nouimus esse nihil.
Non tamen hoc nimium nihil est, si candidus aure,
Nec matutina si mihi fronte venis.*

Ad Lectorem. III.

*Omnis in hoc gracili xeniorum turba libello
Constabit nummis quatuor emptæ tibi.
Quatuor est nimium, poterit constare duobus,
Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.
Hæc licet hospitibus pro munere disticha mittas,
Si tibi tam rarus, quàm mihi, nummus erit.
Addita per titulos sua nomina rebus habebis:
Prætercas, si quid non facit ad stomachum.*

Tus. IV.

*Serus ut ætheria Germanicus imperet aula,
Vtq; diu terris, da pia tura Ioui,*

Piper. V.

*Cereæ quæ patulo lucet ficedula lumbo,
Cum tibi fortè datur, si sapis, adde piper.*

Alica. VI.

*Nos alicam, mulsum poterit tibi mittere diues,
Si tibi noluerit mittere diues, eme.*

Conchis faba. VII.

*Si spumer rubra conchis tibi pallida testa,
Lautorum cenis sæpe negare potes.*

Far.

Far. VIII.

*Imbue plebeias Clusinis pultibus ollas,
Vt satur in vacuis dulcia musta bibas.*

Lens. IX.

*Accipe Niliacam, Pelusia munera, lentem:
Vilior est alica; carior illa faba.*

Simila ex tritico. X.

*Nec poteris similia dotes numerare, nec usus,
Pistori toties cum sit et apta coco.*

Hordeum. XI.

*Mulio quod non det taciturnis accipe mulis.
Hec ego * cauponi, non tibi dona dedi.*

* coponi.

Frumentum triticeum. XII.

*Tercentum Libyci modios de messe coloni
Sume, suburbanus ne moriatur ager.*

Betæ. XIII.

*Vt sapiant fatua fabrorum prandia betæ,
O quam saepe petet vina, piperq; cocus!*

Lactuca. XIV.

*Claudere quæ cenas lactuca solebat auorum,
Dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes?*

Ligna acapna. XV.

*Si vicina tibi Nomento rura coluntur,
Ad villam moneo, rustice, ligna feras.*

Rapa. XVI.

*Hec tibi brumali gaudentia frigore rapa
Quæ damus, in cælo Romulus esse solet.*

Coli-

Coliculi. XVII.

*Ne tibi pallentes moneant fastidia caules,
Nitrata viridis brassica fiat aqua.*

Porri sectiui. XVIII.

*Fila Tarentini graniter redolentia porri
Edisti quoties, oscula clausa dato.*

Porri capitati. XIX.

*Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros,
In nino virides stipite cerne comas.*

Napi. XX.

*Hos Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nursinas poteris parcius esse pilas.*

Asparagi. XXI.

*Mollis in equorea quæ crevit spina Rauenna,
Non erit incultis gratior asparagis.*

Vua duracina. XXII.

*Non habilis cyathis, & inutilis vua Lyæo:
Sed non potanti me, tibi nectar ero.*

Chia ficus. XXIII.

*Chia seni similis Baccho, quam Setia misit:
Ipsa merum secum portat, & ipsa salem.*

Cydonia. XXIV.

*Sit tibi Cecropio saturata Cydonia melle
Ponentur: dicas hac melimela licet.*

Nuces pineæ. XXV.

*Poma sumus Cybeles: procul hinc discede viator,
Ne cadat in miserum nostra ruina caput.*

Sorba.

Pulli gallinacei. XLIV.

*Si Libycæ nobis volucres, & Phasides essent,
Acciperes: at nunc accipe cortis aues.*

Persica, Nucipersica. XLV.

*Vilia maternis fueramus praeoqua ramis:
Nunc in adoptivis Persica cara sumus.*

Panis Picentini. XLVI.

* V. sine,
sed malè.

*Picentina Ceres niueo * sic nectare crescit,
Vt levis accepta spongia turget aqua.*

Boleti. XLVII.

*Argentum, atq; aurū facile est, lenamq; togamq;
Mittere: boletos mittere difficile est.*

Ficedula. XLVIII.

*Cum me ficus alat, cum pascas dulcibus unis,
Cur potius nomen non dedit vna mihi?*

Tubera. XLIX.

*Rumpimus altricem tenero de vertice terram
Tubera: boletis poma secunda sumus.*

† Decuria
Turnebus
legit.

† Turdorum corona. L.

*Texta rosis fortasse tibi, vel diuite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.*

Anas. LI.

*Tota quidem ponatur anas: sed pectore tantum,
Et cervice sapit: cetera redde coco.*

Turtur. LII.

*Dum pinguis mihi turtur erit: lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe. perdere nolo famem.*

Perna.

Perna. LIII.

*Caretana mihi fiet, vel massa licebit
De Menapis: lauti de petasone vorent.*

Petaſo. LIV.

*Musteus eſt: propera, caros nec differ amicos.
Nam mihi cum vetulo ſit petasone nihil.*

Colocaſia. LV.

*Niliacum ridebis olus, lanaſq; ſequaces,
Improba cum morſu fila manuq; trahes.*

Iecur anſeris. LVI.

*Adſpice quàm tumeat magno iecur anſere maius,
Miratus dices, hoc, rogo, creuit vbi?*

Glires. LVII.

*Tota mihi dormitur hiems, & pinguior illo
Tempore ſum, quo me nil niſi ſomnus alit.*

Cuniculus. LVIII.

*Gaudet in effoſſis habitare cuniculus antris:
Monſtrauit tacitas hoſtibus ille vias.*

Attagenæ. LIX.

*Inter ſapores fertur alitum primus
Ionicarum guſtus attagenarum.*

Gallina altilis. LX.

*Pascitur & dolci facilis gallina farina,
Pascitur & tenebris. ingenioſa gula eſt.*

Perdix. LXI.

*Ponitur Auſoniis auis hac rariffima menſis:
Hanc in lautorum mandere ſepe ſoles.*

Columbini. LXII.

*Ne vires teneras præduro dente columbas,
Tradita si Cnidiae sunt tibi sacra deæ.*

Galbula. LXIII.

*Galbula decipitur calamis, & retibus ales,
Turget adhuc viridi cum rudis vna mero.*

Cattæ. LXIV.

*Pannonicas nobis numquam dedit Umbrica cattas:
Mauult hæc domino mittere dona Pudens.*

Pauo. LXV.

*Miraris quoties gemmantes explicat alas,
Et potes hunc seuo tradere dure coco?*

Phœnicopterus. LXVI.

*Dat mihi penna rubens nomen: sed lingua gulosis
Nostra sapit. quid si garrula lingua foret?*

Phasianus. LXVII.

*Argiua primum sum transportata carina,
Ante mihi notum nil, nisi Phasis, erat.*

Numidicæ. LXVIII.

*Ansere Romano quamuis satur Annibal esset:
Ipse suas numquam barbarus edit aues.*

Anser. LXIX.

*Hæc seruauit auis Tarpeij templa tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa deus.*

Grues. LXX.

*Turbabis versus, nec littera tota volabit,
Vnam perdidideris si Palamedis auem.*

Rusticula. LXXI.

Rustica sum perdix, quid refert, si sapor idem est?

*Carior est perdix: * sic sapit illa magis.*

* V. nec

Cycnus. LXXII.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua

Cantator cycnus funeris ipse sui.

Porphyrones. LXXIII.

Nomen habet magni volucris tam parva Gigantis,

*Et nomen Prasini * Porphyronis habet.*

* V. Purpu-
rionis.

Mullus. LXXIV.

Spirat in aduecto, sed iam piger æquore mullus

Languescit: viuum da mare, fortis erit.

Muræna. LXXV.

Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo,

Non valet exustam mergere sole cutem.

Rhombus. LXXVI.

Quamvis lata gerat patella rhombum:

Rhombus latior est tamen patella.

Ostrea. LXXVII.

Ebria Baiano veni modò concha Lucrino:

Nobile nunc sitio luxuriosa garum.

Squillæ. LXXVIII.

Ceruleus nos Liris amat, quem silua Maricæ

Protegit: hinc squillæ maxima turba sumus.

Scarus. LXXIX.

Hic Scarus, æquoreis qui venit obesus ab undis,

Visceribus bonus est: cetera vile sapit.

Coracinus. LXXX.

* V. Niliaci. *Princeps * Niliaci raperis, Coracine, † macellis:*
*Pellææ prior * est gloria nulla gulæ.*

† V. macelli.

Echinus. LXXXI.

* V. es.

*Iste licet digitos testudine pungat acuta,
 Cortice deposito mollis Echinus erit.*

Murices. LXXXII.

*Sanguine de nostro tinctas ingrata lacernas
 Induis, & non est hoc satis, esca sumus.*

Gobius. LXXXIII.

*In Venetis sint lauta licet conuiuia terris,
 Principium cenæ gobius esse solet.*

Lupus. LXXXIV.

*Laneus Euganei lupus excipit ora Timauri,
 Equoreo dulces cum sale pastus aquas.*

Aurata. LXXXV.

† Acipenser. Aldus scribit.
 * Idem. Acipensera. *Non omnis laudem, pretiumq; aurata meretur:
 Sed cui solus erit concha Lucrina cibis.*

quam Sturionem indigitant.

† Acipensis. LXXXVI.

† V. quid.

*Ad Pallatinas * acipensem mittite mensas:
 Ambrosias ornent munera rara dapes.*

* V. certū est.

Lepus. LXXXVII.

*Inter aues turdus, si † quis me iudice * certet,
 Inter quadrupedes † gloria prima lepus.*

† Mattya.

Aper. LXXXVIII.

Cælius cōtendit legendum.

*Qui Diomedæis metuendus setiger agris
 Etola cecidit cuspide, talis erat.*

Damæ.

Damæ. LXXIX.

Dente timetur aper, defendunt cornua ceruum:

Imbelles damæ, quid nisi præda sumus?

Oryx. XC.

* *Matutinarum non vltima præda ferarum*
Sæuus oryx, constat † qui mihi morte canum.

* Turne-
 bus.
 † quòd

Cervus. XCI.

Hic erat ille tuo domitus Cyparisse capistro:

An magis iste tuus Silvia cervus erat?

Lalifio. XCII.

Cùm tener est onager, solaq; lalifio matre

Pascitur: hoc infans, sed breue nomen habet.

Oleum Venafranum. XCIII.

Hoc tibi Campani sudavit bacca Venafri:

Vnguentum, quoties sumis, & istud olet.

Dorcas. XCIV.

Delicium paruo donabis dorcada nato:

Iactatis solet hanc mittere turba togis.

Caprea. XCV.

Pendentem summa capream de rupe videbis,

Casuram speres: decipit illa canes.

Onager. XCVI.

Pulcer adest onager: mitti venatio debet

* *Dentis Erythræi: iam remouete sinus.*

Garum † scombrorum. XCVII

Expirantis adhuc scombri de sanguine primo,

*Accipe * fecosum munera cara garum.*

* Gentis E-
 rythrææ.
 † sociorū.
 Aldus ha-
 bet.
 * fastosum.
 Iunius.

† De ma-
lo poëta.

† Ad Cordubam. LII.

*Vincto Corduba latior Venafro,
Histra nec minus absoluta testa,
Albi quæ superas oves Galefi,
Nullo murice, nec cruore mendax,
Sed tinctis gregibus colore viuo:
Dic vestro, rogo, † sit pudor poëta,
Nec gratis recitet meos libellos.
Ferrem, si faceret bonus poëta,
Cui possem dare mutuos honores.
Corrumpit sine talione celebs.
Cæcus perdere non potest quod aufert.
Nil est deterius latrone nudo:
Nil securius est malo poëta.*

† V. li.

De Cinna. LIII.

*Vincentem roseos, faciequæ, comaquæ ministros
Cinna cocum fecit. Cinna gulosus homo est.*

Ad Amænum. LIV.

*Bis quinquaginta domus est tibi millibus emptæ,
Vendere vel summa quam brevior cupis.
Arte sed emptorem vafra corrumpis Amæne,
Et casa diuitiis ambitiosa later.
Gemmantes prima fulgent testudine lecti,
Et Maurusiaci pondera rara citri.
Deinde ducenta sonas, & ais non esse minoris.
Instructam vili vendis Amæne domum.*

De Idibus Maronis. LV.

Maia Mercurium creâstis Idus.

Augu-

*Augustis redit Idibus Diana.
 Octobres Maro consecrauit Idus.
 Idus sepe colas & has & illas,
 Qui magni celebras Maronis Idus.*

Ad clientes. LVI.

*Matutine cliens urbis mihi caussa relictæ,
 Atria, si sapias, ambitiosa colas,
 Non sum ego causidicus, nec amaris litibus aptus:
 Sed piger & senior, Pieridumq; comes.
 Otia me, somnusq; iuuant, quæ magna negauit
 Roma mihi, redeo si vigilatur & hic.*

Ad Paullum. LVII.

*Sic tanquam tabulas, scyphosq;e Paulle,
 Omnes archetypos habes amicos.*

De Apro. LVIII.

*Lintea ferret Apro † vacuus cùm vernula nuper, † V. vanus:
 Et supra togulam lusca sederet anus.*

*Atq; olei stillam † donaret Opelicus unctor: † V. tereret
 Nudorum tetricus censor, & asper erat. Emporic⁹.*

*Frangendos calices, effundendumq; Falernum
 Clamabat, † biberet qui modò lotus eques. † V. bibe-
 res.*

*A sene sed postquam nummi venere trecenti:
 Sobrius à thermis nescit abire domum.*

*O quantum † diathea valent, & quinq; comati! † V. dia-
 Tunc, cùm pauper erat, non sitiebat aper. treta.*

Ad Pannicum. LIX.

*Iugera mercatus prope † busta latentis agelli, † Gallica
 Et malè * compacta culmina fulta case, intellige.
 † V. com-
 V 3 Desc-positæ.*

*Deseris urbanas, tua pradia, Pannice, lites,
Paruaque, sed trita premia certa toga.
Frumētum, milium, ptisanamque, fabamque solebas
Vendere pragmaticus: nunc emis agricola.*

Ad Catullum. LX.

*Heredem tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, nisi legero, Catulle.*

Ad Flaccum. LXI.

† V. cata-
plus.

*Cum tibi Niliacus portet Crystalla † catastus,
Accipe de Circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces, an sunt qui talia mittunt,
Munera? sed gemmis utilis usus inest.
Nullum sollicitant hac, Flacce, toreumata furem,
Et nimium calidis non vitiantur aquis.
Quid, quod securo potat conuiua ministro,
Et casum tremula non timuere manus?
Hoc quoque non nihil est, quod propinabis in istis,
Frangendus † fuerit cum tibi, Flacce, calix.*

† V. fuerat.

De caritate vini. LXII.

*Amphora vigessis, modius datur ere quaterno,
Ebrius, & crudus nil habet agricola.*

De Æthonte. LXIII.

*Ante Iouis statuam crepuit satur histrio: poenam,
Iuppiter indixit, viuere de proprio.*

Ad Bithynicum. LXIV.

*Nil in te scripsi, Bithynice: credere non vis,
Et iurare iubes? malo satisfacere.*

De Callistrato. LXV.

Ne lauder dignos, laudat Callistratus omnes.

Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

De vmbro. LXVI.

Bruma diebus, feriisq; Saturni

Mittebat Vmber aliculam mihi pauper:

Nunc mittit alicam: factus est enim diues.

De Menogene. LXVII.

Effugere † è thermis, & circa balnea non est

† V.in.

Menogenen, omni tu licet arte velis.

Captabit tepidum dextra lauaq; trigonem.

Imputet exceptas ut tibi sepe pilas.

*Colliget, & referet * lapsum de pulvere follem,*

* V.laxum.

Et si iam lotus, iam soleatus † erit.

† V.ero.

*Lintea si * sumas, niue candidiora loquetur.*

* V.sumas.

Sint licet infantis sordidiora sinu.

Exiguos secto comentem dente capillos.

Dicet Achilleas disposuisse comas.

Fumosa feret ipse tropin de face lagena.

Frontis & humorem colliget ipse tua.

Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec

Perpeffus, dicas, tadia mille, veni.

Ad Polytimum. LXVIII.

Nolueram, Polytime, tuos violare capillos:

Sed iuuat hoc precibus me tribuisse tuis.

Talis eras modò tonse Pelops, positisq; nitebas

Crinibus, ut totum sponsa videret ebur.

De Cotta. LXIX.

*Bis Cotta soleas perdidisse se questus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui solus inopi prestat, & facit turbam:
Excogitavit homo sagax, & astutus,
Ne facere posset tale sapius damnum,
Excalceatus ire coepit ad cenam.*

De Tongiliano. LXX.

*Tongilianus habet nasum: scio, non ego: sed iam
Nil prater nasum Tongilianus habet.*

Ad Charinum. LXXI.

*Quod lana caput alligas, Charine,
Non aures tibi, sed dolent capilli.*

De Marone. LXXII.

*Pro sene, sed caro votum Maro fecit amico,
Cui grauis & feruens hemitrita eos erat:
Si Stygias aeger non esset missus ad undas,
Ut caderet magno victima grata Ioui.
Coeperunt certam medici spondere salutem.
Ne votum soluat, nunc Maro vota facit.*

Ad Priscum. LXXIII.

*Sape rogare soles qualis sim Prisce futurus,
Si fiam locuples, simq; repente potens.
Quemquam posse putas mores narrare futuros?
Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?*

In Tuccam. LXXIV.

*† Scribebamus epos: coepisti scribere: cessi
Emula ne starent carmina nostratuis.*

† V. Scri-
bebam
versus.

Tran-

Transtulit ad tragicos se nostra Thalia cothurnos:

Aptâsti longum tu quoq₃ syrma tibi.

Fila lyre moui doctis exculta Camenis:

*Plectra rapis nobis * ambitione noua.*

* V. ambiose.

Audemus satyras: Lucilius esse laboras.

Ludo leues elegos: tu quoq₃ ludis idem.

Quid minus esse potest? epigrammata fingere cœpi:

Hinc etiam petitur iam mea fama tibi

Elige quid nolis, quis enim pudor omnia velle?

Et si quid non vis, Tucca relinque mihi.

Ad Bætium. LXXV.

Betis oliuifera crinem redimite coronâ

Aurea qui nitidis vellerâ tingis aquis.

Quem Bromius, quem Pallas amat, cui rector aquarum

Albula nauigerum persfreta pandit iter:

Ominibus letis nostras Instantius oras

Intret, & hic populis, ut prior, annus eat.

Non ignorat onus, quod sit succedere Macro.

Qui sua metitur pondera, ferre potest.

In effrontem. LXXVI.

Os atani, † patris nasum, duo lumina patris

Et matris gestus dicis habere tuæ.

Cum referas Priscos, nullamquæ in corpore partem

Mentiris; frontem, dic mihi, cuius habes?

* legam,
patruum imo
an Martialis
sit hoc
tetrastichon,
dubites.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER XIII.

Cui nomen inditum Xenia.

I.

*E toga cordylis, & penula desit oli-
uis,
Aut inopem metuat sordida blat-
ta famem:*

*Perdite Niliacas Musæ mea damna papyros:
Postulat ecce novos ebria bruma sales.
Non mea magnanimo depugnat tessera talo,
Senio nec nostrum cum cane quassat ebur.
Hæc mihi charta nuces, hæc est mihi charta fritil-
lus:*

*Alea nec damnum, nec facit ista lucrum,
In detractorem. II.*

*Nasutus sis usq; licet, sis deniq; nasus,
Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,
Et possis ipsum tu deridere Latinum,
Non potes in nugas dicere plura meas.*

Ipse

*Ipse ego quàm dixi; quid dentem dente iuuabit
 Rodere? carne opus est, si satur esse velis.
 Ne perdas operam: qui se mirantur, in illos
 Virus habe: nos hac nouimus esse nihil.
 Non tamen hoc nimium nihil est, si candidus aure,
 Nec matutina si mihi fronte venis.*

Ad Lectorem. III.

*Omnis in hoc gracili xeniorum turba libello
 Constabit nummis quatuor empti tibi.
 Quatuor est nimium, poterit constare duobus,
 Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.
 Hac licet hospitibus pro munere disticha mittas,
 Si tibi tam rarus, quàm mihi, nummus erit.
 Addita per titulos sua nomina rebus habebis:
 Prætereas, si quid non facit ad stomachum.*

Tus. IV.

*Serus ut ætheria Germanicus imperet aula,
 Utq; diu terris, da pia tura Ioui,*

Piper. V.

*Cerea quæ patulo lucez ficedula lumbo,
 Cùm tibi fortè datur, si sapias, adde piper,*

Alica. VI.

*Nos alicam, mulsam poterit tibi mittere diues,
 Si tibi noluerit mittere diues, eme.*

Conchis faba. VII.

*Si spumer rubra conchis tibi pallida testa,
 Lautorum cenis sæpe negare potes.*

Far.

Far. VIII.

*Imbue plebeias Clusinis pulcibus ollas,
Vt satur in vacuis dulcia musta bibas.*

Lens. IX.

*Accipe Niliacam, Pelusia munera, lentem:
Vilior est alica; carior illa faba.*

Simila ex tritico. X.

*Nec poteris similia dotes numerare, nec usus,
Pistori toties cum sit et apta coco.*

Hordeum. XI.

*Mulio quod non det taciturnis accipe mulis.
Hec ego * cauponi, non tibi dona dedi.*

* coponi.

Frumentum triticeum. XII.

*Tercentum Libyci modios de messe coloni
Sume, suburbanus ne moriatur ager.*

Betæ. XIII.

*Vt sapiant fatuae fabrorum prandia betæ,
O quam saepe petet vina, piperq; cocus!*

Lactuca. XIV.

*Claudere quæ cenas lactuca solebat auorum,
Dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes?*

Ligna acapna. XV.

*Si vicina tibi Nomento rura coluntur,
Ad villam moneo, rustice, ligna feras.*

Rapa. XVI.

*Hæc tibi brumali gaudentia frigore rapa
Quæ damus, in cælo Romulus esse solet.*

Coli-

Coliculi. XVII.

*Ne tibi pallentes moueant fastidia caules,
Nitrata viridis brassica fiat aqua.*

Porri sectiui. XVIII.

*Fila Tarentini graniter redolentia porri
Edisti quoties, oscula clausa dato.*

Porri capitati. XIX.

*Mittit precipuos nemoralis Aricia porros,
In niueo virides stipite cerne comas.*

Napi. XX.

*Hos Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nursinas poteris parcius esse pilas.*

Asparagi. XXI.

*Mollis in equorea quæ creuit spina Rauenna,
Non erit incultis gratior asparagis.*

Vua duracina. XXII.

*Non habilis cyathis, & inutilis vua Lyæo:
Sed non potanti me, tibi nectar ero.*

Chia ficus. XXIII.

*Chia seni similis Baccho, quam Setia misit:
Ipsa merum secum portat, & ipsa salem.*

Cydonia. XXIV.

*Sit tibi Cecropio saturata Cydonia melle
Ponentur: dicas hæc melimela licet.*

Nuces pineæ. XXV.

*Poma sumus Cybeles: procul hinc discede viator,
Ne cadat in miserum nostra ruina caput.*

Sorba.

Pulli gallinacei. XLIV.

*Si Libycæ nobis volucres, & Phasides essent,
Acciperes: at nunc accipe cortis aues.*

Persica, Nucipersica. XLV.

*Vilia maternis fueramus praeoqua ramis:
Nunc in adoptivis Persica cara sumus.*

Panis Picentini. XLVI.

* V. sine,
sed malè.

*Picentina Ceres niveo * sic nectare crescit,
Vt levis accepta spongia turget aqua.*

Boleti. XLVII.

*Argentum, atq; aurū facile est, lenamq; togamq;
Mittere: boletos mittere difficile est.*

Ficedula. XLVIII.

*Cum me ficus alat, cum pascas dulcibus uvis,
Cur potius nomen non dedit uia mihi?*

Tubera. XLIX.

*Rumpimus altricem tenero de vertice terram
Tubera: boletis poma secunda sumus.*

† Decuria
Turnebus
legit.

† Turdorum corona. L.

*Texta rosis fortasse tibi, vel diuite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.*

Anas. LI.

*Tota quidem ponatur anas: sed pectore tantum,
Et cervice sapit: cetera redde coco.*

Turtur. LII.

*Dum pinguis mihi turtur erit: lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe. perdere nolo famem.*

Perna.

Perna. LIII.

*Ceretana mihi fiet, vel massa licebit
De Menapis: lauti de petasone vorent.*

Petafo. LIV.

*Musteus est: propera, caros nec differ amicos.
Nam mihi cum vetulo sit petasone nihil.*

Colocasias. LV.

*Niliacum ridebis olus, lanaeque sequaces,
Improba cum morsu fila manuque trahes.*

Iecur anseris. LVI.

*Adspice quam tumeat magno iecur anseris maius,
Miratus dices, hoc, rogo, crevit ubi?*

Glires. LVII.

*Tota mihi dormitur hiems, & pinguior illo
Tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.*

Cuniculus. LVIII.

*Gaudet in effossis habitare cuniculus antris:
Monstravit tacitas hostibus ille vias.*

Attagenæ. LIX.

*Inter saporis fertur alitum primus
Ionicarum gustus attagenarum.*

Gallina altilis. LX.

*Pascitur & dulci facilis gallina farina,
Pascitur & tenebris. ingeniosa gula est.*

Perdix. LXI.

*Ponitur Ausoniis avis hæc rarissima mensis:
Hanc in lautorum mandere sæpe soles.*

Columbini. LXII.

*Ne vires teneras præduro dente columbas,
Tradita si Cnidiae sunt tibi sacra deæ.*

Galbula. LXIII.

*Galbula decipitur calamis, & retibus ales,
Turget adhuc viridi cum rudis vva mero.*

Cattæ. LXIV.

*Pannonicas nobis numquam dedit Vmbrica cattas:
Mauult hæc domino mittere dona Pudens.*

Pauo. LXV.

*Miraris quoties gemmantes explicat alas,
Et potes hunc seuo tradere dure coco?*

Phœnicopterus. LXVI.

*Dat mihi penna rubens nomen: sed lingua gulosis
Nostra sapit. quid si garrula lingua foret?*

Phasianus. LXVII.

*Argiua primum sum transportata carina,
Ante mihi notum nil, nisi Phasis, erat.*

Numidicæ. LXVIII.

*Ansere Romano quamuis satur Annibal esset:
Ipse suas numquam barbarus edit aues.*

Anser. LXIX.

*Hæc seruauit auis Tarpeij templa tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa deus.*

Grues. LXX.

*Turbabis versus, nec littera tota volabit,
Vnam perdidideris si Palamedis auem.*

Rusticula. LXXI.

Rustica sum perdix, quid refert, si sapor idem est?

*Carior est perdix: * sic sapit illa magis.*

* V. nec

Cycnus. LXXII.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua

Cantator cycnus funeris ipse sui.

Porphyrones. LXXIII.

Nomen habet magni volucris tam parva Gigantis,

*Et nomen Prasini * Porphyronis habet.*

* V. Purpurionis.

Mullus. LXXIV.

Spirat in adueto, sed iam piger equore mullus

Languescit: viuum da mare, fortis erit.

Muræna. LXXV.

Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo,

Non valet exustam mergere sole cutem.

Rhombus. LXXVI.

Quamuis lata gerat patella rhombum:

Rhombus latior est tamen patella.

Ostrea. LXXVII.

Ebria Baiano veni modò concha Lucrino:

Nobile nunc sitio luxuriosa garum.

Squillæ. LXXVIII.

Ceruleus nos Liris amat, quem silua Maricæ

Protegit: hinc squillæ maxima turba sumus.

Scarus. LXXIX.

Hic Scarus, equoreis qui venit obesus ab undis,

Visceribus bonus est: cetera vile sapit.

Coracinus. LXXX.

* V. Nilia- Princeps * Niliacis raperis, Coracine, † macellis:
ci.
† V. macel- Pellææ prior * est gloria nulla gula.

Echinus. LXXXI.

* V. es. Iste licet digitos testudine pungat acuta,
Cortice deposito mollis Echinus erit.

Murices. LXXXII.

Sanguine de nostro tinctas ingrata lacernas
Induis, &, non est hoc satis, esca sumus.

Gobius. LXXXIII.

In Venetis sint lauta licet conuiuia terris,
Principium cenæ gobius esse solet.

Lupus. LXXXIV.

Laneus Euganei lupus excipit ora Timauri,
Æquoreo dulces cum sale pastus aquas.

Aurata. LXXXV.

† Acipen- Non omnis laudem, pretiumq; aurata meretur:
fer. Aldus
scribit. Sed cui solus erit concha Lucrina cibis.

† Acipensis. LXXXVI.

* Idem. A- Ad Pallatinas * acipensem mittite mensas:
cipensera. Ambrosias ornent munera rara dapes.

quam Stu-
rionem in-
digitant.

Lepus. LXXXVII.

† V. quid. Inter aues turdus, si † quis me iudice * certet,
* V. certū
est. Inter quadrupedes † gloria prima lepus.

Aper. LXXXVIII.

† Mattya- Qui Diomedæis metuendus setiger agris
Cælius cō- Etola cecidit cuspide, talis erat.
tendit le-
gendum.

Damæ.

Damæ. LXXIX.

Dente timetur aper, defendunt cornua ceruum:

Imbelles damæ, quid nisi præda sumus?

Oryx. XC.

* *Matutinarum non vltima præda ferarum*
Sæuus oryx, constat † qui mihi morte canum.

* Turne-
 bus.
 † quòd

Cervus. XCI.

Hic erat ille tuo domitus Cyparisse capistro:

An magis iste tuus Silvia cervus erat?

Lalisio. XCII.

Cùm tener est onager, solaq; lalisio matre

Pascitur: hoc infans, sed breue nomen habet.

Oleum Venafranum. XCIII.

Hoc tibi Campani sudauit bacca Venafri:

Vnguentum, quoties sumis, & istud olet.

Dorcas. XCIV.

Delicium paruo donabis dorcada nato:

Iactatis solet hanc mittere turba togis.

Caprea. XCV.

Pendentem summa capream de rupe videbis,

Casuram speres: decipit illa canes.

Onager. XCVI.

Pulcer adest onager: mitti venatio debet

* *Dentis Erythræi: iam remouete sinus.*

Garum † scombrorum. XCVII

Expirantis adhuc scombri de sanguine primo,

*Accipe * fecosum munera cara garum.*

* Gentis E-
 rythrææ.
 † sociorū.
 Aldus ha-
 bet.
 * fastosum.
 Iunius.

De Cotta. LXIX.

*Bis Cotta soleas perdidisse se questus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui solus inopi prestat, & facit turbam:
Excogitavit homo sagax, & astutus,
Ne facere posset tale sepius damnum,
Excalceatus ire coepit ad cenam.*

De Tongiliano. LXX.

*Tongilianus habet nasum: scio, non ego: sed iam
Nil prater nasum Tongilianus habet.*

Ad Charinum. LXXI.

*Quod lana caput alligas, Charine,
Non aures tibi, sed dolent capilli.*

De Marone. LXXII.

*Pro sene, sed caro votum Maro fecit amico,
Cui grauis & feruens hemitritaeos erat:
Si Stygias eger non esset missus ad undas,
Ut caderet magno victima grata Ioui.
Coeperunt certam medici spondere salutem.
Ne votum soluat, nunc Maro vota facit.*

Ad Priscum. LXXIII.

*Saepe rogare soles qualis sim Prisce futurus,
Si fiam locuples, si quæ repente potens.
Quemquam posse putas mores narrare futuros?
Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?*

In Tuccam. LXXIV.

*† Scribebamus epos: coepisti scribere: cessi
Emula ne starent carmina nostra tuis.*

† V. Scri-
bebam
versus.

Tran-

Transtulit ad tragicos se nostra Thalia cothurnos :

Aptâsti longum tu quoq₃ syrma tibi.

Fila lyrae moui doctis exculta Camenis :

*Plectra rapis nobis * ambitione noua.*

* V. ambi-
tiose.

Audemus satyras : Lucilius esse laboras.

Ludo leues elegos : tu quoq₃ ludis idem.

Quid minus esse potest? epigrammata fingere cœpi:

Hinc etiam petitur iam mea fama tibi

Elige quid nolis, quis enim pudor omnia velle ?

Et si quid non vis, Tucca relinque mihi.

Ad Bætium. LXXV.

Bætis oliuifera crinem redimite coronâ

Aurea qui nitidis vellera tingis aquis.

*Quem Bromius, quem Pallas amat, cui rector a-
quarum*

Albula nauigerum perfreta pandit iter :

Ominibus letis nostras Instantius oras

Intret, & hic populis, ut prior, annus eat.

Non ignorat onus, quod sit succedere Macro.

Qui sua metitur pondera, ferre potest.

In effrontem. LXXVI.

Os atani, † patris nasum, duo lumina patris

Et matris gestus dicis habere tuæ.

Cum referas Priscos, nullamquæ in corpore partem

Mentiris; frontem, dic mihi, cuius habes ?

* legam,
patrui iñno
an Martia-
lis sit hoc
tetraſti-
chon, du-
bites.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER XIII.

Cui nomen inditum Xenia.

I.

*E toga cordylis, & penula desit oli-
vis,
Aut inopem metuat sordida blat-
ta famem:*

*Perdite Niliacas Musa mea damna papyros:
Postulat ecce novos ebria bruma sales.
Non mea magnanimo depugnat tessera talo,
Senio nec nostrum cum cane quassat ebur.
Hæc mihi charta nuces, hæc est mihi charta fritil-
lus:*

*Alea nec damnum, nec facit ista lucrum,
In detractorem. II.*

*Nasutus sis usq; licet, sis deniq; nasus,
Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,
Et possis ipsum tu deridere Latinum,
Non potes in nugas dicere plura meas.*

Ipsæ

*Ipse ego quàm dixi; quid dentem dente iuuabit
 Rodere? carne opus est, si satur esse velis.
 Ne perdas operam: qui se mirantur, in illos
 Virus habe: nos hæc nouimus esse nihil.
 Non tamen hoc nimium nihil est, si candidus aure,
 Nec matutina si mihi fronte venis.*

Ad Lectorem. III.

*Omnis in hoc gracili xeniorum turba libello
 Constabit nummis quatuor emptæ tibi.
 Quatuor est nimium, poterit constare duobus,
 Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.
 Hæc licet hospitibus pro munere disticha mittas,
 Si tibi tam rarus, quàm mihi, nummus erit.
 Addita per titulos sua nomina rebus habebis:
 Prætereas, si quid non facit ad stomachum.*

Tus. IV.

*Serus ut ætheria Germanicus imperet aula,
 Utq; diu terris, da pia tura Ioui,*

Piper. V.

*Cereæ quæ patulo lucez ficedula lumbo,
 Cùm tibi fortè datur, si sapias, adde piper.*

Alica. VI.

*Nos alicam, mulsum poterit tibi mittere diues,
 Si tibi noluerit mittere diues, eme.*

Conchis faba. VII.

*Si spumer rubra conchis tibi pallida testa,
 Lautorum cenis sæpe negare potes.*

Far.

Far. VIII.

*Imbue plebeias Clusinis pultibus ollas,
Vt satur in vacuis dulcia musta bibas.*

Lens. IX.

*Accipe Niliacam, Pelusia munera, lentem:
Vilior est alica; carior illa faba.*

Simila ex tritico. X.

*Nec poteris simila dotes numerare, nec usus,
Pistori toties cum sit et apta coco.*

Hordeum. XI.

*Mulio quod non det taciturnis accipe mulis.
Hec ego * cauponi, non tibi dona dedi.*

* coponi.

Frumentum triticeum. XII.

*Tercentum Libyci modios de messe coloni
Sume, suburbanus ne moriatur ager.*

Betæ. XIII.

*Vt sapiant fatua fabrorum prandia betæ,
O quam saepe petet vina, piperq; cocus!*

Lactuca. XIV.

*Claudere quæ cenas lactuca solebat auorum,
Dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes?*

Ligna acapna. XV.

*Si vicina tibi Nomento rura coluntur,
Ad villam moneo, rustice, ligna feras.*

Rapa. XVI.

*Hec tibi brumali gaudentia frigore rapa
Quæ damus, in cælo Romulus esse solet.*

Coli-

Coliculi. XVII.

*Ne tibi pallentes moueant fastidia caules,
Nitrata viridis brassica fiat aqua.*

Porri sectiui. XVIII.

*Fila Tarentini graniter redolentia porri
Edisti quoties, oscula clausa dato.*

Porri capitati. XIX.

*Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros,
In niueo virides stipite cerne comas.*

Napi. XX.

*Hos Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nursinas poteris parcius esse pilas.*

Asparagi. XXI.

*Mollis in equorea que crevit spina Rauenna,
Non erit incultis gratior asparagis.*

Vua duracina. XXII.

*Non habilis cyathis, & inutilis vua Lyæo:
Sed non potanti me, tibi nectar ero.*

Chia ficus. XXIII.

*Chia seni similis Baccho, quam Setia misit:
Ipsa merum secum portat, & ipsa salem.*

Cydonia. XXIV.

*Si tibi Cecropio saturata Cydonia melle
Ponentur: dicas hac melimela licet.*

Nuces pineæ. XXV.

*Poma sumus Cybeles: procul hinc discede viator,
Ne cadat in miserum nostra ruina caput.*

Sorba.

Sorba. XXVI.

*Sorba sumus molles nimium durantia ventres:
Aptius hac puero, quàm tibi poma dabo.*

Spathalion caryotarum. XXVII.

*Aurea porrigitur Iani caryota Kalendis,
Sed tamen hoc munus pauperis esse solet.*

† Cottana
Turn.

† Coctana. XXVIII.

* meta le-
git Beroal-
dus. Stati-
us appellat

*Hac, tibi quæ torta venerunt condita * menta,
Si maiora forent coctana, ficus erat.*

† Pruna Damascena. XXIX.

turbinem
ruentem.

*Pruna peregrina carie rugosa senecta
Sume: solent duri soluere ventris onus.*

Martialis
lib. 5. acu-
tam testā.

Caseus Lunensis. XXX.

† Vas Da-
mascenarū
Turnebus.

*Caseus Etrusca signatus imagine Luna,
Prestabit pueris prandia mille tuis.*

Caseus Vestinus. XXXI.

*Si sine carne voles ientacula sumere frugi:
Hæc tibi Vestino de grege massa venit.*

Caseus Velabrensis. XXXII.

*Non quemcunq; focum, nec fumum caseus omnem,
Sed Velabrensem qui bibit, ipse sapit.*

Casei Trebulani. XXXIII.

*Trebula nos genuit, commendat gratia duplex.
Sive leui flamma, siue domamur aqua.*

Lucanica. XXXIV.

Filia Picene venio Lucanica porca:

* V. cibae.

*Pultibus hinc nineis grata corona * datur.*

† Oliuæ.

† Oliuæ. XXXV.

*Hac quæ Picenis venit subducta trapetis,
Inchoat, atq; eadem finit olina dapes.*

† Cistella
oliuarum
legit Tur-
nebus.

Mala citrea. XXXVI.

*Aut Corcyraei sunt hac de frondibus horti,
Aut hac Massyli poma draconis erant.*

Colostrum. XXXVII.

*Surripuit pastor quæ nondum stantibus hædis,
De primo matrum lacte colostrum damus.*

Hædi. XXXVIII.

*Lascium pecus, & viridi non utile Baccho
Dat pœnas : nocuit iam tener ille deo.*

Oua. XXXIX.

*Candida si croceos circumfluit unda vitellos,
Hesperius scombri temperet oua liquor.*

Porcellus lactens. XL.

*Lacte mero pastum pigra mihi matris alumnus,
Ponat, & Etolo de sue diues edat.*

Apyrina & tuberes. XLI.

*Non tibi de Libycis tuberes, & apyrina ramis,
De Nomentanis sed damus arboribus.*

Idem. XLII.

*Lecta suburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et vernæ tuberes. quid tibi cum Libycis?*

Sumen. XLIII.

*Esse putes non dum sumen : sic ubere largo
Effluit, & vino lacte papilla tumet.*

Pulli

Pulli gallinacei. XLIV.

*Si Libycæ nobis volucres, & Phasides essent,
Acciperes: at nunc accipe cortis aues.*

Persica, Nucipersica. XLV.

*Vilia maternis fueramus praeoqua ramis:
Nunc in adoptivis Persica cara sumus.*

Panis Picentini. XLVI.

* V. sine,
sed malè.

*Picentina Ceres niveo * sic nectare crescit,
Vt levis accepta spongia turget aqua.*

Boleti. XLVII.

*Argentum, atq; aurū facile est, lenamq; togamq;
Mittere: boletos mittere difficile est.*

Ficedula. XLVIII.

*Cum me ficus alat, cum pascas dulcibus unis,
Cur potius nomen non dedit vna mihi?*

Tubera. XLIX.

*Rumpimus altricem tenero de vertice terram
Tubera: boletis poma secunda sumus.*

† Decuria
Turnebus
legit.

† Turdorum corona. L.

*Texta rosis fortasse tibi, vel diuite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.*

Anas. LI.

*Tota quidem ponatur anas: sed pectore tantum,
Et cervice sapit: cetera redde coco.*

Turtur. LII.

*Dum pinguis mihi turtur erit: lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe. perdere nolo famem.*

Perna.

Perna. LIII.

*Caretana mihi fiet, vel massa licebit
De Menapis: lauti de petasone vorent.*

Petafo. LIV.

*Musteus est: propera, caros nec differ amicos.
Nam mihi cum vetulo sit petasone nihil.*

Colocasias. LV.

*Niliacum ridebis olus, lanaeque sequaces,
Improba cum morsu fila manuque trahes.*

Iecur anseris. LVI.

*Adspice quam tumeat magno iecur anseris maius,
Miratus dices, hoc, rogo, crevit ubi?*

Glires. LVII.

*Tota mihi dormitur hiems, & pinguior illo
Tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.*

Cuniculus. LVIII.

*Gaudet in effosis habitare cuniculus antris:
Monstravit tacitas hostibus ille vias.*

Attagenæ. LIX.

*Inter sapes fertur alitum primus
Ionicarum gustus attagenarum.*

Gallina altilis. LX.

*Pascitur & dulci facilis gallina farina,
Pascitur & tenebris. ingeniosa gula est.*

Perdix. LXI.

*Ponitur Ausoniis avis hæc rarissima mensis:
Hanc in lautorum mandere sæpe soles.*

Columbini. LXII.

*Ne vires teneras præduro dente colymbas,
Tradita si Cnidiae sunt tibi sacra deæ.*

Galbula. LXIII.

*Galbula decipitur calamis, & retibus ales,
Turget adhuc viridi cum rudis vna mero.*

Cattæ. LXIV.

*Pannonicas nobis numquam dedit Umbrica cattas:
Mauult hæc domino mittere dona Pudens.*

Pauo. LXV.

*Miraris quoties gemmantes explicat alas,
Et potes hunc seuo tradere dure coco?*

Phœnicopterus. LXVI.

*Dat mihi penna rubens nomen: sed lingua gulosis
Nostra sapit. quid si garrula lingua foret?*

Phasianus. LXVII.

*Argiua primum sum transportata carina,
Ante mihi notum nil, nisi Phasis, erat.*

Numidicæ. LXVIII.

*Anfere Romano quamuis satur Annibal esset:
Ipse suas numquam barbarus edit aues.*

Anser. LXIX.

*Hæc seruauit auis Tarpeij templa tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa deus.*

Grues. LXX.

*Turbabis versus, nec littera tota volabit,
Vnam perdidideris si Palamedis auem.*

Rusticula. LXXI.

Rustica sum perdix, quid refert, si sapor idem est?

*Carior est perdix: * sic sapit illa magis.*

* V. nec

Cycnus. LXXII.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua

Cantator cycnus funeris ipse sui.

Porphyrones. LXXIII.

Nomen habet magni volucris tam parva Gigantis,

*Et nomen Prasini * Porphyronis habet.*

* V. Purpurionis.

Mullus. LXXIV.

Spirat in adueto, sed iam piger equore mullus

Languescit: viuum da mare, fortis erit.

Muræna. LXXV.

Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo,

Non valet exustam mergere sole cutem.

Rhombus. LXXVI.

Quamuis lata gerat patella rhombum:

Rhombus latior est tamen patella.

Ostrea. LXXVII.

Ebria Baiano veni modò concha Lucrino:

Nobile nunc sitio luxuriosa garum.

Squillæ. LXXVIII.

Ceruleus nos Liris amat, quem silua Maricæ

Protegit: hinc squillæ maxima turba sumus.

Scarus. LXXIX.

Hic Scarus, equoreis qui venit obesus ab vndis,

Visceribus bonus est: cetera vile sapit.

Coracinus. LXXX.

* V. Nilia- Princeps * Niliacis raperis, Coracine, † macellis:
ci.
† V. macel- Pellææ prior * est gloria nulla gulæ.
li.

Echinus. LXXXI.

* V. es. Iste licet digitos testudine pungat acuta,
Cortice deposito mollis Echinus erit.

Murices. LXXXII.

Sanguine de nostro tinctas ingrata lacernas
Induis, & non est hoc satis, esca sumus.

Gobius. LXXXIII.

In Venetis sint lauta licet conuiuia terris,
Principium cenæ gobius esse solet.

Lupus. LXXXIV.

Laneus Euganei lupus excipit ora Timauri,
Æquoreo dulces cum sale pastus aquas.

Aurata. LXXXV.

† Acipen- Non omnis laudem, pretiumq; aurata meretur:
fer. Aldus
scribit. Sed cui solus erit concha Lucrina, cibus.

† Acipensis. LXXXVI.

* Idem. A- Ad Pallatinas * acipensem mittite mensas:
cipensera. Ambrosias ornent munera rara dapes.
quam Stu-
rionem in-
digitant.

Lepus. LXXXVII.

† V. quid. Inter aues turdus, si † quis me iudice * certet,
* V. certū
est. Inter quadrupedes † gloria prima lepus.

Aper. LXXXVIII.

† Mattya- Qui Diomedæis metuendus setiger agris
Cælius cō- Etola cecidit cuspide, talis erat.
tendit le-
gendum.

Damæ.

Damæ. LXXIX.

Dente timetur aper, defendunt cornua ceruum:

Imbelles damæ, quid nisi præda sumus?

Oryx. XC.

** Matutinarum non vltima præda ferarum
Sæuus oryx, constat † qui mihi morte canum.*

** Turne-
bus.*

† quòd

Cervus. XCI.

Hic erat ille tuo domitus Cyparisse capistro:

An magis iste tuus Silvia cervus erat?

Lalisio. XCII.

Cùm tener est onager, solaq; lalisio matre

Pascitur: hoc infans, sed breue nomen habet.

Oleum Venafranum. XCIII.

Hoc tibi Campani sudavit bacca Venafri:

Vnguentum, quoties sumis, & istud olet.

Dorcas. XCIV.

Delicium paruo donabis dorcada nato:

Iactatis solet hanc mittere turba togis.

Caprea. XCV.

Pendentem summa capream de rupe videbis,

Casuram speres: decipit illa canes.

Onager. XCVI.

Pulcer adest onager: mitti venatio debet

** Dentis Erythræi: iam remouete sinus.*

Garum † scombrorum. XCVII

Expirantis adhuc scombri de sanguine primo,

*Accipe * fæcosum munera caragarum.*

** Gentis E-
rythrææ.*

*† sociorū.
Aldus ha-
bet.*

** fastosum.
Iunius.*

Muria. XCVIII.

*Antipolitani fateor sum filia thynni:**Essem si scombri, non tibi missa forem.*

Mel Atticum. XCIX.

*Hoc tibi Thesei populatrix misit Hymetti**Pallados à silvis nobile nectar apis.*

Fauis Siculi. C.

*Siculis
mediæ.*Cum dederis * Siculos mediis de collibus Hyblæ,**Cecropios dicas tu licet esse fauos.*

Passum. CI.

*Cnosia Minos genuit vindemia Cretæ**Hoc tibi, quod mulsum pauperis esse solet.*

Picatum vinum. CII.

*Hæc de vitifera venisse picata Vienna**Ne dubites: misit Romulus ipse mihi.*

Mulsum. CIII.

*Attica nectareum turbatis mella Falernum**Misceri decet hoc à Ganymede merum.*

Albanum. CIV.

*Hoc de Cæsareis mitis vindemia cellis**Misit, Iuleo quæ sibi monte placet.*

Surrentinum. CV.

*Surrentina bibis: nec murrhina picta, nec aurum**Sume: dabunt calices hæc tibi vina suos.*

Falernum. CVI.

*De Sinuessanis venerunt Massica prælis.**Condit a quo quaris consule? nullus erat.*

Steti-

Setinum. CVII.

*Pendula * Pontinos quæ spectat Setia campos,
Exigua vetulos misit ab vrbe cados.*

* V. Pom-
tinos.

Fundanum. CVIII.

*Hæc Fundana tulit felix autumnus Opimi:
Expressit mulsum consul, & ipse bibit.*

Trifolinum. CIX.

*Non sum de primo fateor trifolina Lyæo,
Inter vina tamen septima vitis ero.*

Cæcubum. CX.

*Cæcuba Fundanis generosa coquuntur Amyclis:
Vitis & in medianata palude viret.*

Signinum. CXI.

*Potabis liquidum Signina morantia ventrem:
Ne nimium sistant, sit tibi parca sitis.*

Mamertinum. CXII.

*Amphora Nestorea tibi Mamertina senecta
Si detur, quod vis nomen habere potest.*

Tarraconense. CXIII.

*Tarraco, Campano tantùm cessura Lyæo,
Hæc genuit Tuscis æmula vina cadis.*

Nomentanum. CXIV.

*Nomentana meum tibi dat vindemia Bacchum:
Si te Quinctus amat, commodiora bibes.*

Spoletinum. CXV.

*De Spoletinis quæ sunt cariosa lagenis
Malueris, quàm si musta Falerna bibas.*

Pelignum. CXVI.

* Marfi-
ca V.

* *Massica Peligni mittunt turbata coloni,
Non tu, libertus sed bibat illa tuus.*

Acetum. CXVII.

† V. vini.

*Amphora Niliaci non sit tibi vilis aceti:
Esset cum † vinum, vilior illa fuit.*

Massilianum. CXVIII.

*Cum tua centenos expugnet sportula ciues,
Fumea Massilia ponere vina potes.*

Caretanum. CXIX.

*Caretana Nepos ponat, Setina putabis.
Non ponit turba, cum tribus illa bibit.*

Tarentinum vinum. CXX.

*Nobilis & lanis, & felix vitibus Aulon
Det pretiosa tibi vellera, vina mihi.*

Vnguentum. CXXI.

*Vnguentum heredi numquam, nec vina relinquo.
Ille habeat nummos: hæc tibi tota dato.*

Corona rosea. CXXII.

*Dat festinatas Cæsar tibi bruma coronas.
Quondam veris erant, nunc tua facta rosa est.*

M. VAL. MAR-
TIALIS EPIGRAM-
MATON

LIBER XIV.

Cui Apophoreta inditum nomen.

I.

Inthesibus dum gaudet eques, domi-
nusq; senatus,
Dumq; decent nostrum pilea sum-
ta Iouem:

Nec timet ædilem moto spectare fritillo,
Cum videat gelidos iam propè verna lacus:
Diuitis alternas, & pauperis accipe sortes:
Præmia conuiuæ det sua quisque suo.
Sunt apinæ, tricaque, & si quid vilius istis.
Quis nescit? vel quis tam manifesta negat?
Sed quid agam potius madidis Saturne diebus,
Quos tibi pro cælo filius ipse dedit?
Vis scribam Thebas, Troiamque, malaq; Mycenæ?
Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.
Quo vis cunq; loco potes hunc finire libellum:
Versibus explicitum est omne duobus opus,

X 5

Apo-

Apophoreta. II.

*Lemmata si quæris cur sint adscripta, docebo :
Vt si malueris, lemmata sola legas.*

Pugillares citrei. III.

*Seçta nisi in tenues essemus ligna tabellas,
Essemus Libyci nobile dentis onus.*

Quincuplices. IV.

*Cæde iuuenorum domini calet area felix,
Quincuplici cera cùm datur altus honor.*

Pugillares eburnei. V.

*Languida ne tristes obscurent lumina ceræ,
Nigra tibi niueum littera pingat ebur.*

Pugillares membranei. VI.

† V. putes. *Esse † puta ceras, licet hæc membrana vocetur:
Delebis, quoties scripta nouare voles.*

Chartæ maiores. VII.

* V. petis. *Non sunt munera, quæ * putas puella,
Cùm donat vacuas poëta chartas.*

Chartæ † epistolares. VIII.

† epistoli-
cæ.

*Seu leuiter noto, seu caro missa sodali,
Omnes ista solet charta vocare suos.*

Loculi eburnei. IX.

* flaua.
Sportula. *Hos nisi de * fulua loculos implere moneta
Non decet. argentum vilia ligna ferant.*

Loculi lignei. X.

*Si quid adhuc superest in nostri fece locelli,
Munus erit: nihil est, ipse locellus erit.*

Tali-

Tali eborei. XI.

*Cum steterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dedisse tibi.*

Tessera. XII.

*Non sim talorum numero par tessera, dum sit
Maior, quam talis, alea sepe mihi.*

Turricula. XIII.

*Quærit compositos manus improba mittere talos:
Si per me misit, nil nisi vota facit.*

Tabula lusoria. XIV.

*Hic mihi bis seno numeratur tessera puncto:
Calculus hic gemino discolor hoste perit.*

Nuces. XV.

*Alea parua nuces, & non damnosa videtur:
Sapet amen pueris abstulit * illa nates.*

* illa.

Theca calamaria. XVI.

*Sortitus thecam calamis armare memento:
Cetera nos dedimus, tu leuiora para.*

Calculi. XVII.

*Insidiosorum si ludis bella latronum,
Gemmeus iste tibi miles, & hostis erit.*

Graphiarium. XVIII.

*Hæc tibi erunt armata suo graphiaria ferro:
Si puero dones, non leue munus erit.*

Dentiscalpium. XIX.

*Lentiscum melius: sed si tibi frondea cuspis
Defuerit, dentes penna leuare potest.*

Auri-

Auriscalpium. XX.

*Si tibi morosa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.*

Acus aurea. XXI.

† V. Tenuia.

† *Tania ne madidos violent bombycina crines,
Figat acus, tortas sustineatq; comas.*

Pecten ad Caluum. XXII.

*Quid faciet nullos hic inuentura capillos,
Multifido buxus quæ tibi dente datur?*

† dele, τὸ
crines.

† Crines sapo. XXIII.

† Cattica.

† *Caustica Teutonicos accendit spuma capillos:
Captivis poteris cultior esse comis.*

Mattiacæ pilæ. XXIV.

† V. quid.

*Si mutare paras longæuos cana capillos:
Accipe Mattiacas; † quo tibi calua? pilas.*

Vmbella. XXV.

† Sit.

*Accipe quæ nimios vincant vmbracula Soles,
† Si licet & ventus, te tua vela tegent.*

† Causia
Lipsius &
Domitius.

† Gausapa. XXVI.

*In Pompeiano tectus spectabo theatro:
Nam ventus populo vela negare solet.*

Venabula. XXVII.

*Excipient apros, expectabuntq; leones:
Intrabunt vrsos, sit modo firma manus.*

Culter venatorius. XXVIII.

† V. gemes.

*Si deiecta † geres longo venabula rostro:
Hic brevis in grandem cominus ibit aprum.*

Para-

Parazonium. XXIX.

*Militiæ † decus hoc, & grati nomen honoris,
Arma tribuniciū cingere digna latus.*

† V. quæ-
rit grati de-
cus omen
honoris.

Pugio. XXX.

*Pugio, quem curuis † signat brevis orbita venis,
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.*

† V. cingit.

Falx ex ense. XXXI.

*Pax me certa † ducis placidos curuauit in vsus.
Agricolæ nunc sum, militis antè fui.*

† V. domus
dociles.

Securicula. XXXII.

*Cùm fieret tristis soluendis auctio nummis,
Hæc quadringentis millibus emta fuit.*

Ferramenta tonsoria. XXXIII.

*Tondendis hæc arma tibi sunt apta capillis:
Vnguibus hæc longis, vtilis illa genis.*

Scriinium. XXXIV.

*† Constrictos nisi das mihi libellos:
Admittam tineas, trucesq; blattas.*

† V. Con-
strictos.

Fasces calamorum. XXXV.

*Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus:
Texantur reliqua tecta palude tibi.*

Candela. XXXVI.

*Ancillam tibi fors dedit lucernæ,
Tutas quæ vigil exigit tenebras.*

Lucerna polymyxos. XXXVII.

*Illustrem cùm tota meis conuiuia flammis,
Totq; geram myxas, vna lucerna vocor.*

Cercus.

Cereus. XXXVIII.

Hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes:

Subducta est puero namq; lucerna tuo.

Candelabrum Corinthiū. XXXIX.

Nomina candelæ nobis antiqua dederunt.

Non norat parcos vncta lucerna patres.

Candelabrum ligneum. XL.

Esse vides lignum: serues nisi lumina, fiet

De candelabro magna lucerna tibi.

Pila paganica. XLI.

Hæc quæ difficilis turget paganica pluma,

Folle minus laxa est, & minus arcta pila.

Pila trigonalis. XLII.

Si me nobilebus scis expulsare sinistris,

Sum tua: si nescis rustice, redde pilam.

Follis. XLIII.

Ite procul iuuenes: mitis mihi conuenit ætas:

Folle decet pueros ludere, folle senes.

Harpasta. XLIV.

Hæc rapit Antæi velox in puluere draucus,

Grandia qui vano colla labore facit.

Halteres. XLV.

* V. Quod. * *Quid pereunt stulto fortes haltere lacerti?*

mallem

Exercet melius vinea fossa viros.

quot.

Galericulum. XLVI.

Ne lutet immundum nitidos ceromæ capillos,

Hæc poteris madidas condere pelle comas.

Strig-

Strigiles. XLVII.

Pergamus has misit curuot† distringere ferro.

† V. destrin-
gere.

Non tam sepe teret lintea fullo tibi.

Guttus corneus. XLVIII.

Gestavit modò fronte me iuuenus.

Verum rhinocerotam† putabis.

† V. puta-
bas.

Rhinoceros. XLIX.

Nuper in Ausonia domini spectatus arena

Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

Crepitaculum. L.

Si quis plorator collo tibi vernula pendet,

Hæc quatiat tenera garrula sinistra manu.

Flagellum. LI.

Proficies nihil hoc, cædas licet vsq; flagello:

Si tibi purpureo de grege currit equus.

Myrobalanum. LII.

Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus,

Hoc ex vnguento constat, & ex balano.

Aphronitrum. LIII.

Rusticus es, nescis quid Græco nomine dicar.

Spuma vocor nitri, dicor & aphronitrum.

Opobalsama. LIV.

Balsama me capiunt, hæc sunt vnguenta virorum

*Delicias * Nini vos redolet nurus.*

* Hini. V.
nimio sed
vtrumque
vitiosè.

Lomentum. LV.

Gratum munus erit, scisso nec inutile ventri,

Si clara Stephani balnea luce† petes.

† V. petat.

Laterna

Laternea cornea. LVI.

*Dux laterna viæ clausis feror aurea flammis,
Et tuta est gremio parua lucerna meo.*

Laterna ex vesica. LVII.

*Cornea si non sum, numquid sum, fuscior? aut me
* putet? Vesicam contrà qui venit esse * putat?*

Fistula. LVIII.

*Quid me compactum ceris, & arundine rides?
Quæ primùm extracta est fistula, talis erat.*

Tibiæ. LIX.

*Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis:
Sæpe duas pariter, sæpe monaulon habet.*

Soleæ lanatæ. LX.

An hæ lanatæ pel-
les, de quibus supra
ep. 42. lib. 1?

*Defuerit si forte puer, soleasq; libebit
Sumere: pro puero proderit ipse sibi.*

Muscariapauonina. LXI.

*Lambere quæ turpes prohibet tua prandia muscas,
Alitis eximiæ cauda superba sumus.*

Copta Rhodia. LXII.

*Peccantis famuli pugno ne percute dentes:
Clara Rhodos coptam, quam tibi misit, edat.*

Porcus. LXIII.

*Iste tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter spumantes ilice pastus apros.*

Muscarium bubulum. LXIV.

*Sordida si flauo fuerit tibi puluere vestis,
Colligat hunc tenui verbere cauda leuis.*

Botu-

Botulus. LXV.

*Qui venit botulus medio tibi tempore bruma,
Saturni septem venerat ante dies.*

Psittacus. LXVI.

*Psittacus à vobis aliorum nomina discam:
Hoc didici per me dicere, Caesar aue.*

Pica. LXVII.

*Pica loquax certa dominum te voce saluto:
Si me non videas, esse negabis auem.*

Narthecium. LXVIII.

*Artis ebur medica narthecia * cernis habere
Munera, quæ cuperet Pactius esse sua.*

Flagra. LXIX.

*Ludite lascini, sed tantum ludite serui:
Hæc signata mihi † quinq; diebus erunt.*

Ferulæ. LXX.

*Inuise nimium pueris, grataq; magistris,
Clara Prometheo munere ligna sumus.*

Pera. LXXI.

*Ne mendica ferat barbati prandia nudi,
Dormiat & tetrico cum cane pera rogat.*

Scopæ. LXXII.

*In pretio scopas testatur palma fuisse:
Sed pretium scopis nunc analecta dabunt.*

Sculptorium. LXXIII.

*Defendet manus hæc scapulas mordente molesto
Pulice, vel si quid pulice sordidius.*

* cernis?
habebis
Munera,
&c.

† saturna-
libus qui-
bus domi-
ni seruie-
bant, serui
accumbe-
bant.

Manuale. LXXIV.

*Ne toga barbatus faciat, vel pænula libros,
Hæc abies chartis tempora longa dabit.*

Lectus pauoninus. LXXV.

*Nomina dat sponsæ pictis pulcherrima pennis
Nunc Iunonis avis: sed prius Argus erat.*

Ephippium. LXXVI.

Stragula succincti venator sume veredi:

† pectus.

Aldus.

Nam solet à nudo surgere † fides equo.

Stibadia. LXXVII.

* V. sigma

& sanè e-

menda-

cus.

*Accipe lunata scriptum testudine * signum:*

Octo capit: veniat, quisquis amicus erit.

Gustatorium. LXXVIII.

Femineam nobis cherson si credis inesse,

Deciperis: pelagi mascula præda sumus.

Mensa citrea. LXXIX.

Accipe felices Atlantica munera silvas:

Aurea qui dederit dona minora dabit.

Mensa acerna. LXXX.

Non sum crispa quidem, nec silva filia Maure:

Sed norunt laetas & mea ligna dapes.

Dentes eborei. LXXXI.

Grandia taurorum portant qui corpora, quæris

An Libycas possint sustinuisse trabes?

† Quincupedal. LXXXII.

† al. Quin-

cupeda.

Puncta notis ilex, & acuta cuspide clausa,

Sæpe redemptoris prodere furta soles.

Pocula

Pocula archetypa. LXXXIII.

*Non est ista recens, nec nostri * gloria cæli:
Primus in his † Mentor, dum facit illa, bibit.*

Calices. LXXXIV.

*Non sumus audacis plebeia toreumata vini:
Nostra nec ardenti gemma feritur aqua.*

Phiala aurea cælata. LXXXV.

*Quamvis Callaico rubeam generosa metallo,
Glorior arte magis: nam meus iste labor.*

Calices Vatini. LXXXVI.

*Vilia sutoris * calicem monumenta Vatini
Accipe: sed † nasus longior ille fuit.*

Lances chrysendetæ. LXXXVII.

*Grandia ne viola paruo chrysendetæ * mulso:
Vt minimum, libras † debet habere duas.*

Vasa Aretina. LXXXVIII.

*Aretina nimis ne spernas vasa monemus:
Lentus erat Tuscis Porfena fictilibus.*

Bascauda. LXXXIX.

*Barbara de pictis veni bascauda Britannis:
Sed me iam mauult dicere Roma suam.*

Panaca. XC.

*Si non ignota est docti tibi terra Catulli,
Potâsti testa Rhetica vina mea.*

Boletaria. XCI.

*Cùm mihi boleti dederint tam nobile nomen,
Prototomis, pudet hen, seruió * coliculis.*

* V. dorica.
† V. meri-
tò dum fa-
cit illa, bi-
bit.

* calices
monimen-
ta.
† Vatini
nasus lon-
gior erat
quàm ca-
lices.
* f. mullos
† V. dicat.

* V. cauli-
colis.

Cali-

Calices Surrentini. XCII.

*Accipe non vili calices de pulvere natos:
Sed Surrentinae leue torcum a rota.*

Colum niuarium. XCIII.

*Setinos moneo nostra niue frange trientes:
Pauperiore mero tingere lina potes.*

Saccus niuarius. XCIV.

*Attenuare nives norunt & lintea nostra:
Frigidior colo non salit vnda tuo.*

Vrceoli ministratorij. XCV.

*Frigida non desit, non deerit calda petenti:
Sed tu morosa ludere parce siti.*

Vrceus fictilis. XCVI.

*Hic tibi donatur panda ruber vrceus ansa:
Stoicus hoc gelidam Fronto * petebat aquam.*

* V. bibe-
bat.

Calathi. XCVII.

*Nos Satyrus, nos Bacchus amat, nos ebria tigris,
Perfusus domini lambere docta pedes.*

Calices Saguntini. XCVIII.

*Qua non sollicitus teneat seruetq; minister,
Sume Saguntino pocula ficta luto.*

Calices gemmati. XCIX.

*Gemmatum Scythicis ut luceat ignibus aurum,
Adspice quot digitos exiit iste calix.*

Ampulla potoria. C.

*Hac licet in gemma, quæ seruat nomina Cosmi,
Luxuriose bibas, si foliata sitis.*

Cryſtallina. CI.

Frangere dum metuis, frangis cryſtallina: † peccat † V. peccas
Secura nimium, ſollicitaq; manus. *Secura ni-*

Nimbus vitreus. CII.

Ab Ioue qui veniet miſcenda ad pocula, largas
*Fundet nimbus aquas: hic * tibi vina dabit.* *mium ſoli-*
Myrrhina. CIII. *citaq; ma-*

Si calidum potas, ardenti myrrha Falerno
Conuenit, & melior † ſit ſapor inde mero. *† V. quo-*
Patella Cumana. CIV. *que.*

Hanc tibi Cumano rubicundam puluere teſtam,
Municipem miſit caſta Sibylla ſuam. *† ſit.*

Calices vitrei. CV.

Adſpicias ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, ab quoties perdidit auctor opus.

Lagena niuaria. CVI.

Spoletina bibis, vel Marſis condita cellis,
Quò tibi decocta nobile frigus aqua?

Niues. CVII.

Non potare niuem, ſed aquam potare rigentem,
De niue, commenta eſt ingenioſa ſitis.

Idem. CVIII.

*Maſſiliae * fumos miſcere nivalibus undis*
Parce puer, conſtet ne tibi pluris aqua. ** V. fumū.*

Ligula argentea. CIX.

Quamuis me ligulam dicant equitesq; patresq;
Dicor ab indoctis lingula grammaticis.

Cochlearia. CX.

*Sum cochleis habilis, sed nec minus utilis ovis :
Numquid scis potius cur cochleare vover?*

Anuli. CXI.

*Antè frequens, sed nunc rarus nos donat amicus :
Felix cui comes est non alienus eques.*

†Dactylio-
theca Tur-
neb.

†Dactylotheca. CXII.

*Sape gravis digitis elabitur anulus unctis :
Tuta mea fiet sed tua gemma fide.*

Toga. CXIII.

*Romanos rerum dominos gentemq; togatam,
Ille facit, magno qui dedit astra patri.*

Idem. CXIV.

*Si matutinos facile est tibi rumpere somnos :
Attrita veniet sportula saepe toga.*

Endromis. CXV.

*Pauperis est munus, sed non est pauperis usus :
Hanc tibi pro togula mittimus endromida.*

Canusinae fuscae. CXVI.

*Hec tibi turbato Canusina simillima mulso
Munus erit. gaude : non citò fiet anus.*

Bardocucullus. CXVII.

*Gallia Santonico vestit te bardocucullo,
Cercopithecorum penula nuper erat.*

Canusinae rufae. CXVIII.

*Roma magis fuscis vestitur, Gallia rufis :
Et placer hic pueris, militibusque color.*

Panula

Pænula scortea. CXIX.

Ingrediare viam cælo licet usque sereno,

*Ad subitas * nusquam scortea desit aquas.*

† Lacernæ coccineæ. CXX.

Si Veneto, Prasinoue faues, quæ coccina sumis?

*No * fias ista transfuga sorte, vide.*

Pileus. CXXI.

Si possem, totas cuperem misisse lacernas:

Nunc tantùm capiti munera mitto tuo.

Lacernæ Beticæ. CXXII.

Non est lana mihi mendax, nec mutor æno:

† Sic placeant Tyriæ, me mea tinxit onis.

Cænatoria. CXXIII.

Nec fora sunt nobis, nec sunt vadimonia notæ:

Hic opus est pictis accubuisse toris.

Læna. CXXIV.

Tempore brumali non multum leuia profunt:

*Calfaciunt villi pallia * vestra mei.*

Lacernæ albæ. CXXV.

Amphiteatrales nos commendamur ad usus,

Cùm tegit argentes nostra lacerna togas.

Gausapa villosa vel mantile.

CXXVI.

Nobilius villosa † tegant tibi lintea citrium:

*Orbibus in nostris * circulus esse potest.*

Cuculli Liburnici. CXXVII.

Iungere nescisti nobis ô stulte lacernas,

Indueras albas, exue † callaicas.

* V. nunquam.

† al. coccina.

* fiant illa.

† V. Si.

* V. nostra.

† V. tegūt.

* quilibet.

† V. callainas à calaigema, quæ sapphicum imitatur.

Vdones Cilicij. CXXVIII.

Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti:

* V. pote-
rat.

*Cinyphio * poterit planta latere sinu.*

Synthesis. CXXIX.

Dum toga per quinas gaudet requiescere lucas,

Hos poteris cultus sumere iure tuo.

Focale. CXXX.

Si recitaturus dederò tibi fortè libellum,

Hoc focale tuas asserat auriculas.

Tunicæ Patauinae. CXXXI.

Vellera cùm sumant Patauina multa trilices,

Et pingues tunicas serra secare potest.

Spongia. CXXXII.

Hæc tibi sorte datur tergendis spongia mensis

Utilis, expresso cùm levis imbre tumet.

Pænula gausapina. CXXXIII.

Is mihi candor inest, villorum gratia tanta est,

Vt me vel media sumere messe velis.

Cervical. CXXXIV.

Tinge caput nardi folio, cervical olebit:

Perdidit unguentum cùm coma pluma tenes.

Lodices. CXXXV.

Nudo stragula ne toro paterent,

Iunctæ nos tibi venimus sorores.

Cubicularia polymita. CXXXVI.

Hæc tibi Memphitis tellus dat munera: victa est

Pectine Niliaco iam Babylonis acus.

Zona.

Zona. CXXXVII.

*Longa satis nunc sum: dulci sed pondere venter
Si tumeat, fiam tunc tibi Zona brevis.*

Gaufape quadratum. CXXXVIII.

Lodices mitter docti tibi terra Catulli:

Nos† Helycaonia de regione sumus.*

Semicinctum. CXXXIX.

Des tunicam † dines: ego te præcingere possum.

Essem si locuples, munus utrumq; darem.

Lanæ amethystinæ. CXL.

Ebria Sidonia cūm sim de sanguine concha,

Non video quare sobria lana vocer.

Lanæ albæ. CXLI.

Volleribus primis Apulia, Parma secundis

Nobilis: Altinum tertia landat ovis.

Lanæ Polentinaæ. CXLII.

Non tantum pullo lugentes vellere lanas,

Sed soler & calices hæc dare terra suos.

Idem. CXLIII.

Lana quidem tristis, sed tonsis apta ministris,

Quales non primo de grege mensa vocat.*

Tomentum † Lingonicum. CXLIV.

Oppressæ nimium vicina est fascia pluma?

Vellera Lingonicis accipe rasa sagis.*

Tomentum Circense. CXLV.

Tomentum concisa palus Circense vocatur:

Hac pro† Lingonico stramina pauper emit.

† Lycaonia
sed rectius
Helicaonia Heli-
caon An-
tenoris fi-
lius.

✱ Veneta
seu Pata-
uina.

† V. locu-
ples.

* V. veter.

† Leuco-
nicum.

* V. Leu-
conicis.

† V. Leu-
conico.

Pluma. CXLVI.

*Lassus Amyclaea poteris requiescere pluma,
Interior cycni quam tibi lana dedit.*

Fenum. CXLVII.

† feno. *Fraudata tumeat † facilis tibi culcita pluma.
Non venit ad duros pallida cura toros.*

Tintinnabulum. CXLVIII.

*Redde pilam: sonat es thermarum. ludere pergis?
† Virgine vis sola lotus abire domum.*

† aqua vir-
gine sic di-
cta ut supra
lib. 5. d.

Discus. CXLIX.

*Splendida cum volitent Spartani pondera disci,
Este procul pueri: sit semel ille nocens.*

Cithara. CL.

*Reddidit Euridicen vati: sed perdidit ipse,
Dum sibi non credit, nec patienter amat.*

Idem. CLI.

† al. ciccta. *De Pompeiano saepe est † electa theatro,
Quae duxit silvas, desinuit q̄, feras.*

Plectra. CLII.

† pulsula *Fervida ne trito tibi pollice † pusula surgat:
malè, pu- Exornent docilem garrula plectra lyram.*
sula & pu-
stula idem
sunt.

Trochus. CLIII.

*Inducenda rota est: das nobis utile munus.
Iste trochus pueris, at mihi † cantus erit.*

† al. can-
thus.

Idem. CLIV.

*Garrulus in laxo cur annulus orbe vagatur,
Cedat ut argutis obuia turba trochis?*

Signum

Signum victoriæ. CLV.

† *Hec illi sine sorte datur, cui nomina Rhœnus
Vera dedit: * decies adde Falerna puer.*

† Hoc,
lego.
* Germa-
nici.

Sauroctonos Corinthius. CLVI.

*Ad te reptanti puer insidiose lacerta
Parce: cupit digitis illa perire tuis.*

† Germa-
nicus de-
cem habet
litteras.

Hyacinthus in tabula pictus. CLVII.

*Flectit ab inuiso morientia lumina disco
O Ebalius, Phœbi culpa dolorque, puer.*

Persona Germanica. CLVIII.

Sum figuli lusus † Rursi persona Batavi.

*Quæ tu derides, hæc * timeor ora pater.*

Hercules Corinthius. CLIX.

Elidit geminos infans, nec respicit angues.

Iam poterat teneras hydra timere manus.

Hercules fictilis. CLX.

Sum fragilis: sed tu moneo ne sperne sigillum.

Non pudet Alciden nomen habere meum.

Minerua argentea. CLXI.

Dic mihi virgo ferox, cum sit tibi cassis & hasta,

Quare non habeas ægida? Cæsar habet.

Sigillum † Giberij fictile. CLXII.

Ebrius hac fecit terris puto monstra Prometheus:

Saturnalicio lusit & ipse luto.

Homeri batrachomyomachia.

CLXIII.

Perlege Maonio cantatas carmine ranas.

Et frontem nugis solvere disce meis.

† Sigerij de
quo supra
figerios-
que mo-
dos, &c.

Home-

Homerus in membranis.

CLXIV.

*Ilias, & Priami regnis inimicus Ulysses,
Multiplici pariter condita pelle latent.*

Virgilij Culex. CLXV.

*Accipe facundi Culicem studiose Maronis:
Ne nugis positis † arma virumq; * canas.*

† En ite-
rum ponit
Æneidos
principiū
Arma vi-
rumque.

* V. legas.

† V. inton-
sum.

Virgilius in membrana. CLXVI.

*Quàm brevis † immensum cepit membrana Ma-
Ipsius vultus prima tabella gerit. (ronem!*

Cicero in membranis. CLXVII.

*Si comes ista tibi fuerit membrana, putato
Carpere te longas cum Cicerone vias.*

Liuius in membranis.

CLXVIII.

*Pellibus exiguis arctatur Liuius ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.*

Sallustius. CLXIX.

† Hic erat.
Cic. in A-
cad.

† *Hic erit, ut perhibent doctorum corda virorum,
Primus Romana Crispus in historia.*

Ouidij Metamorphosis in mem-
branis. CLXX.

*Hæc tibi multiplici quæ structa est massa tabella,
Carmina Nasonis quinque, decemq; gerit.*

Lucanus. CLXXI.

*Sunt quidam, qui me dicunt non esse poetam:
Sed qui me vendit bibliopola putat.*

Catul-

Cattullus. CLXXII.

*Tantum magna suo debet Verona Catullo,
Quantum parua suo Mantua Virgilio.*

Calda & frigida aqua. CLXXIII.

Hæc tibi quæ fuerint caldarum nomina † dicunt: † dicit.

*Ipsa suas melius charta * natabit aquas.*

* V. no-
tabit.

Mulæ pomiliæ. CLXXIV.

† *Hic tibi de mulis non est metuenda ruina:*

Altiùs in terra pœne sedere soles.

† Huc re-
fer illud.
Non aliter
ridetur At-
las cum
compa-
re mulo.
* V. prima.

Catella Gallicana. CLXXV.

*Delicias parua si vis audire Catellæ,
Narranti brevis est pagina * tota mihi.*

Asturco. CLXXVI.

*Hic brevis, ad numerũ rapidos qui colligit ungues,
Venit ab auriferis gentibus Astur equus.*

Canis vertagus. CLXXVII.

*Non sibi, sed domino venatur vertagus acer,
Ille sum leporem qui tibi dente feret.*

Simius. CLXXVIII.

*Callidus emissas eludere simius hastas,
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.*

Notarius. CLXXIX.

*Currant verbalicet, manus est velocior illis:
Nondum lingua suum, dextra peregit opus.*

Concha. CLXXX.

Lenis ab æquorea cortex Mareotica concha

† *Fiat: inoffensa curret arundo via.*

† Fit licet,
offensa
currit.

Morio.

Morio. CLXXXI.

Non mendax stupor est, nec fingitur arte dolosa:

Quisquis plus iusto non sapit, ille sapit.

Caput arietinum. CLXXXII.

Mollia Phryxei secuisti colla mariti.

Hoc meruit, tunicam qui tibi sepe dedit?

Pumilio. CLXXXIII.

Si solum spectes hominis caput, Hectora credes:

Si stantem videas, Astyanacta putes.

Parma. CLXXXIV.

Hac, quæ sepe soles vinci, quæ vincere raro,

† V. erit.

Parma tibi, scutum pumilionis † erat.

Bruti puer, siue pusio. CLXX XV.

Gloria tam parui non est obscura sigilli,

† Strongi-

Istius pueri Brutus † amator erat.

Accipiter. CLXX XVI.

lionis sta-
tiam ama-
uit propter
artificium

Prædo fuit volucrum, famulus nunc aucupis: idem

Decipit, & captas non sibi mœret aves.

Plinius

Obsonator. CLXX XVII.

lib. 34. c. 8.

Dic quotas † es, quanti cupias cenare, nec unum

† V. &

Addideris verbum: cena parata tibi est.

Calami aucupatorij. CLXX XVIII.

Non tantùm calamis, sed cantu fallitur ales,

† Aldus

corbulum

scribit, sed

retineo

corculum

cū Lipsio.

Pallida dum tacita crescit arundo manu.

† Corculum. CLXX XIX.

Pauper causidicus nullos referentia nummos

*Carmina cū scribas: accipe cor, quod * habes.*

stulto enim causidico rectè cor mittit, quo carebat * lege, abest.

Cocus.

Cocus. CXC.

*Non satis est ars sola coco, seruire † palato:
Namq₃ cocus domini debet habere gulam.*

Craticula † cum veru. CXCI.

*Parua tibi curua craticula sudet ofella:
Spumeus in longa cuspide fumer aper.*

Pistor dulciarius. CXCII.

** Mille tibi dulces operum manus ista figuras
† Extruit: huic uni parca laborat apis.*

† Ientacula. CXCIII.

*Surgite, iam vendit * pueris ientacula pistor,
Cristatæq₃ sonant undiq₃ lucis aues.*

† al. parato
Atque co-
cus, &c.

aliter. coci
seruire.

† absque
veru Turne-

neb, malo
cum veru.

* Melle.

† Extruet.

† Ientacula
adipata

Turnebus.

* pueri

F I N I S.

Nouus

Nouus hic M A R T I A L I S non minùs
venustus, quàm ille vetustus, mode-
stior certè emendatiorq; multò di-
gnissimus mihi videtur, qui in gra-
tiam studiosæ iuuentutis diligenter
& eleganter excudatur.

*ALBERTVS HVNGERVS,
Acad. Ingolstad. Procancellarius,
& ibidem Collegij Theologici pro
tempore DECANVS.*

INDEX

INDEX OMNIVM LEM- MATVM SIVE IN- SCRIPTIONVM.

*Prior numerus librum, posterior epigram-
ma libri ostendit.*

A. lib. spectaculorum.

A.

D E abolla Cri- spini. VIII. 47	In Ædilem. IV. 39
Accipiter. XIV. 186	Ad Æliam. I. 19
De Acerra. I. 26	Ad Æmilianum. V. 78
Acetum. XIII. 127	De Æmilio. XII. 18
De Achilla. VII. 49	Ad Æsculapium. IX.
Acipensis. XIII. 96	14
Acusaurea. XIV. 21	De Æthonte. XII. 63
De aduentu Cæsaris. X. 6	De Afra vetula. I. 80
Adulatorium. VI. 3. X. 62. XII. 15	De Africano. XII. 10
Adulatur Domitiano. IX. 72. 82	De Afro Demetrio. I. 81
	Ad Afrum. IV. 29
	In Afrum. IV. 64. VI. 53. IX. 5
	Ad Agathinum. IX. 28
	Ad Albanum. XIII. 114
	Z Ad

Index lemmatum

Ad Albium Maximū.	XI.52	De eiusdē imagine ad Cæcilianum.	X.30
Ad Alcinum.	I.72	In Antonium Saturni- num.	IV.9
Alica.	XIII.6	De Antulla.	I.94
Ad Amænum.	XII.54	Anuli.	XIV.111
Ad Amianum.	II.15	De ape electro inclusa.	IV.24
In Amianum.	VI.65	Aper.	XIII.98
Amicis esse donādum.	V.43	Aphronitrum.	XIV.53
De amicorum iudicio.	I.47	Ad Apianum.	VI.43
In amicos fictos.	IX.11	De Apicio.	III.17
Ad amicum.	II.60	Ad Apollinem.	IX.30
Ad Liberum amicum.	VIII.72. IX.54	De Apollonio.	V.22
In amicum auarū.	IV.61. XII.23. crudelem.	Apophoreta.	XIV.2
	VIII.14	De Apro.	X.15. XI.19.
In Amphitheatrum.	A.1		XII.58
Ampulla potoria.	XIV.100	Ad Aprum.	XII.26
De Amynta.	XI.24	Ad aprum missum.	VII.24
Anas.	XIII.51	Apyrina & tuberes.	XIII.41.42
Andragora.	VI.36	De Aquino.	I.75
De Anio.	VII.42	De Arria & Pæto.	I.13
Anser.	XIII.69	Ad Artemidorum.	V.41
Ad Antiochum tonso- rem.	XI.45	In Artemidorum.	VIII.55
De Antistio rustico.	IX.24	Asparagi.	XIII.21
In M. Antonium.	III.51. V.66	Assentatur Cæsari.	A.19
De M. Antonio.	X.22	Asturco.	XIV.176
		Attagenæ.	XIII.59
		Ad	

sive inscriptionum.

Ad Attalum. I. 65. II. 6.
IV. 26

Ad Atticum. VII. 27. de
M. Antonio. IX. 79

Ad Auctum. VII. 45.
XII. 13

Ad Augustum. IV. 21

Ad Auitum. I. 16. IX. 1.
X. 79

Ad Aulum de Lusco.
VI. 54

Aurata. XIII. 95

Auriscalpium. XIV. 20

B.

In Baccaram. VI. 40. 75

Ad Bætim. XII. 75

De Bais. XI. 42

Bardocucullus. XIV.
117

Bascauda. XIV. 89

De Bassa. IV. 71. VI. 47

In Bassam. V. 46

De Basso. III. 36. VIII.
10

Ad Bassum. V. 24. 52.
IX. 81

Betæ. XIII. 13

In bibentes aquam.
VI. 61

Ad bibliothecam Iulij
Martialis. VII. 15

Ad Bilbilitanos agros.
X. 84

Ad Bithynicum. II. 23.
IX. 6. XII. 64

Blanditur Cæsari. A. 5.
25

Boletaria. XIV. 91

Boleti. XIII. 47

Botulus. XIV. 65

C.

Ad Cæcilianum. I. 20.
56. 96. II. 50. 55. IV. 12.

38. VI. 4. 25. 63

De Cæciliano. VII.
50

In Cæcilianum. II. 30.
VIII. 63. IX. 52. XI.

25

In Cæcilium. I. 35. XI.
16

Cæcubum. XIII. 120

Cenatoria. XIV. 123

De cenatione Micæ. II.
43

De Cærelia. IV. 50

De Cærelia & Gellia.
IV. 15

Cæretanum. I. 29

Ad Cæsarem. A. 2. 3. 4.
20. I. 4. 14. V. 1. 62.

XII. 5. 9

Index lemmatum

- Ad Cæsarem Domitianum. II.2.63. V.15.
19.20. VI.58. VII.1.5.
7.52. VIII.4.II.24.
26.39.48.51. IX.15.
64.de leone.VIII.52
De Cæsoniæ natali.IX.
29
De Caio Proculo. XI.
21
In Caium. II. 26. X,
16
Calami aucupatorij.
XIV.188
Calathi. XIV.97
Calathissum. IX.74
Calculi. XIV.17
Calda & frigida aqua.
XIV.173
Ad Calenum. I.79. X.
36
Calices. XIV.84. Vati-
ni.86.Surrentini.92.
Saguntini.98.gem-
mati.99.vitrei. 105
In Calliodorum. V.39.
VI.30.X.11.29
De Callistrato. XII.65
In Callistratum. V.13
De Calpetiano. VI.66
Canaces epitaphium.
XI.47
Candela. XIV.36
Candelabrum Corin-
thium, ligneum.
XIV.39.40
Ad Candidum. III.35
In Candidum. II. 22.
35.III.20
De Canio. III.15
Canis Lydiæ epitaphi-
um. XI.39
Canis vertagus. XIV.
177
In Cantharum. IX.7
Ad Canum. I. 66
Canusina fuscæ. XIV.
116.rufæ. 118
De Capitolino. X.83
Caprea. XIII.105
Caput arietinum.XIV.
182
In Carinum. V. 40.
VIII.58
De Carisiano. VI.18
De Caritate vini. XII.
62
In Carmenionem. X.
58
De Caro medico. X.
66
Ad Carum. IX.19.20
De Carpophoro.A.14.
22
Casei Trebulani. XIII.
32

Caseus

sive inscriptionum.

Caseus Lunensis. XIII.	In Charopinum. V. 49
30. Vestinus. 31	Chartæ maiores & c-
De Casselio. VII. 9	pistolares. XIV. 7. 8
Ad Cassianum. III. 50	Chia ficus. XIII. 23
Ad Castorem. VII. 81	De Chloë. IX. 12
Ad Castricum. VI. 29.	Cicero in membranis.
de theta. VII. 31. 36	XIV. 167
Catella gallicana. XIV.	De Cilice fure. VI. 49
175	Ad Cinnam. I. 73. V. 55.
De catella Publij. I. 88	73. VII. 37
In Catianum. VI. 31	De Cinna. VIII. 19. XII.
Cattæ. XIII. 64	54
In Catullam. VIII. 50	In Cinnam. III. 7. 47.
Ad Catullum. XII. 60	VII. 28. VIII. 7. IX.
Catullus. XIV. 172	63. XII. 24
Ad Cauponem. I. 49	In Cinnamum. VI. 14.
De Caupone. III. 43	VII. 54
In Caufidicum. V. 34	In Ciperum. VIII. 16
Ad Celerem. I. 54	Ad Cirinum. VIII. 18
Ad Cerdonem. III. 55	De cisterna Rauenna-
In cerdonem. III. 12	te. III. 42
Ad Cerealem Iulium.	Cithara. XIV. 150. 151
XI. 29	Ad Classicum. XII. 37
Cereus. XIV. 38	In Classicum. II. 49
Ceruical. XIV. 134	In Claudiam. VIII. 57
Ceruus. XIII. 101	De Claudiaæ nuptiis &
In Chæramonem. XI.	Pudentis. IV. 10
33	De Claudia Rufina.
De Chæresttrato. V. 26	XI. 20
Ad Chærilum. I. 58	Ad Clementem. X. 77
De Charino. XI. 35	Ad Clientes. XII. 56
Ad Charinum. IV. 30.	In Clytum. VIII. 60
XII. 72	Cochlearia. XIV. 110
	Z 3 Cocta-

Index lemmatum

Coctaua.	XIII.28	Ad Cosmum.	IV.40
Cocus.	XIV.190	In Cotilum.	III.49
Ad Codrum.	V.27	Ad Cottam.	X.74
De Cœlio.	VII.33	De Cotta.	XII.69
Ad Cognatum.	IX.41	In Cottam.	X.45
Coliculi.	XIII.17	Craticula cum veru.	
Ad Colinum.	IV.41		XIV.191
Colocasia.	XIII.55	Crepitaculum.	XIV.50
De Colono.	XI.12	Ad Creticum.	VII.74
Colostrum.	XIII.37	Crines sapo.	XIV.23
Colū niuarium.	XIV.	Ad Crispinum.	VII.82
93		De Crispo.	V.33
De columba Aretullæ.		Ad Crispum.	X.14
VIII.32		In crudelem dominū.	
Columbini.	XIII.62		III.16
De coma Earini.	IX.13	CrySTALLINA.	XIV.101
In commiscētem ver-		Cubicularia polymita.	
sus operi suo.	X.82		XIV.136
Concha.	XIV.180	Cuculli liburnici.	
Conchis faba.	XIII.7		XIV.127
In Condylum.	IX.73	Culter venatorius.	
De cōsulatu Silij.	VIII.		XIV.28
62		Cuniculus.	XIII.58
De conuiuio Prisci.	IX.	De Curiatio.	IV.47
59		Cycnus.	XIII.72
Capta Rhodia.	XIV.62	Cydonia.	XIII.24
In Coracinum.	VI.3		
Coracinus.	XIII.		
Corculum.			
Ad Corduba			
De coronato			
45.X			
In Cos			

De damis. IV. 52

Deciani dogma laudat

I. 8

Ad Decianum. I. 33.

II. 4

In delicatum lectorem

X. 41. 53

Dentes eborei. XVI. 81

In Dentonem. V. 45.

VIII. 31

Dentiscalpium. XIV.

19

Ad detractorem. V. 58

In detractorem. VI. 45.

XIII. 2

De Diaulo medico. I.

28. 40

In Didymum. V. 42

Ad Dindymum. V. 80

Ad Diodorum. X. 26

Discus. XIV. 149

In dissimulatorem.

IV. 72

De distichis. VIII. 29

Ad Domitianum. V. 3.

VIII. 15. 39. 61. 74. 76.

IX. 3. 17. 61

Historicam.

E.

De Earino Domitiani.

IX. 8. 9. 10

Echinus. XIII. 91

De effigie Camou. IX.

56. 58

De elephante. A. 18

De Endromide. IV. 14

Endromis. XIV. 115

Ad Entellum. VIII. 64

Ephippium. XIV. 76

Epitaphium patris E-

trusci. VI I. 34. Lati-

ni. IX. 22. Philenidis.

IX. 23

Erotij. X. 55

De Erote. X. 69

De Erotio. V. 35

De Erotio puella. V. 38

Ad Esculanum. VI. 50

De Etrusci thermis.

VI. 28

De Euclide. V. 36

Ad Euctum. VIII. 6

Ad Euphemum. IV. 7

De Eutrapelo. VII. 67

F.

Ad Fabianum. IV. 5. 18

um. III. 67

stil-

43

Manuale. LXXIV.

*Ne toga barbatus faciat, vel penula libros,
Hæc abies chartis tempora longa dabit.*

Lectus pauoninus. LXXV.

*Nomina dat sponse pictis pulcherrima pennis
Nunc Iunonis avis: sed prius Argus erat.*

Ephippium. LXXVI.

*Stragula succincti venator sume veredi:
Nam solet à nudo surgere † fides equo.*

† pectus.
Aldus.

Stibadia. LXXVII.

* V. sigma
& sanè e-
menda-
tius.

*Accipe lunata scriptum testudine * signum:
Octo capit: veniat, quisquis amicus erit.*

Gustatorium. LXXVIII.

*Femineam nobis cherson si credis inesse,
Deciperis: pelagi mascula præda sumus.*

Mensa citrea. LXXIX.

*Accipe felices Atlantica munera silvas:
Aurea qui dederit dona minora dabit.*

Mensa acerna. LXXX.

*Non sum crispa quidem, nec silvæ filia Maure:
Sed norunt lantæ & mea ligna dapes.*

Dentes eborei. LXXXI.

*Grandia taurorum portant qui corpora, quæris
An Libycas possint sustinuisse trabes?*

† Quincupedal. LXXXII.

† al. Quin-
cupeda.

*Puncta notis ilex, & acuta cuspide clausa,
Sæpe redemptoris prodere furta solet.*

Pocula archetypa. LXXXIII.

*Non est ista recens, nec nostri * gloria cœli :
Primus in his † Mentor, dum facit illa, bibit.*

* V. dorica,
† V. meri-
tò dum fa-
cit illa, bi-
bit.

Calices. LXXXIV.

*Non sumus audacis plebeia toreumata vini:
Nostra nec ardenti gemma feritur aqua.*

Phiala aurea cœlata. LXXXV.

*Quamvis Callaico rubeam generosa metallo,
Glorior arte magis : nam meus iste labor.*

Calices Vatini. LXXXVI.

*Vilia sutoris * calicem monumenta Vatini
Accipe : sed † nasus longior ille fuit.*

* calices
monimen-
ta.
† Vatini
nasus lon-
gior erat
quàm ca-
lices.

Lances chrysendetæ. LXXXVII.

*Grandia ne viola paruo chrysendetæ * mulso :
Ut minimum, libras † debet habere duas.*

* f. mullos
† V. dicat.

Vasa Aretina. LXXXVIII.

*Aretina nimis ne spernas vasa monemus :
Lentus erat Tuscis Porsena fictilibus.*

Bascauda. LXXXIX.

*Barbara de pictis veni bascauda Britannis :
Sed me iam mavult dicere Roma suam.*

Panaca. XC.

*Si non ignota est docti tibi terra Catulli,
Potâsti testa Rhetica vina mea.*

Boletaria. XCI.

*Cùm mihi boleti dederint tam nobile nomen,
Prototomis, pudeat heu, servo * coliculis.*

* V. cauli-
colis.

Calices Surrentini. XCII.

*Accipe non vili calices de pulvere natos:
Sed Surrentinae leue toreuma rota.*

Colum niuarium. XCIII.

*Setinos moneo nostra niue frange trientes:
Pauperiore mero tingere lina potes.*

Saccus niuarius. XCIV.

*Attenuare niues norunt & lintea nostra:
Frigidior colo non salit vnda tuo.*

Vrceoli ministratorij. XCV.

*Frigida non desit, non deerit calda petenti:
Sed tu morosa ludere parce siti.*

Vrceus fictilis. XCVI.

*Hic tibi donatur panda ruber vrceus ansa:
Stoicus hoc gelidam Fronto * petebat aquam.*

* V. bibe-
bat.

Calathi. XCVII.

*Nos Satyrus, nos Bacchus amat, nos ebria tigris,
Perfusus domini lambere docta pedes.*

Calices Saguntini. XCVIII.

*Qua non sollicitus teneat seruetq; minister,
Sume Saguntino pocula ficta luto.*

Calices gemmati. XCIX.

*Gemmatum Scythicis ut luceat ignibus aurum,
Adspice quot digitos exuit iste calix.*

Ampulla potoria. C.

*Hac licet in gemma, quae seruat nomina Cosmi,
Luxuriose bibas, si foliata sitis.*

Cryſtallina. CI.

Frangere dum metuis, frangis cryſtallina: † peccat † V. peccas
Secura nimium, ſollicitaꝫ manus. *Secura ni-*

Nimbus vitreus. CII.

Ab Ioue qui veniet miſcenda ad pocula, largas
*Fundet nimbus aquas: hic * tibi vina dabit.* *mium ſoli-*
Myrrhina. CIII. *citaꝫ ma-*

Si calidum potas, ardenti myrrha Falerno
Conuenit, & melior † ſit ſapor inde mero. *† ſic.*

Patella Cumana. CIV.

Hanc tibi Cumano rubicundam puluere teſtam,
Municipem miſit caſta Sibylla ſuam.

Calices vitrei. CV.

Adſpicias ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, ab quoties perdidit auctor opus.

Lagena niuaria. CVI.

Spoletina bibis, vel Marſis condita cellis,
Quò tibi decocta nobile frigus aqua?

Niues. CVII.

Non potare niuem, ſed aquam potare rigentem
De niue, commenta eſt ingenioſa ſitis.

Idem. CVIII.

*Maſſiliae * fumos miſcere nivalibus undis*
Parce puer, conſtet ne tibi pluris aqua. ** V. fumū.*

Ligula argentea. CIX.

Quamuis me ligulam dicant equitesꝫ patresꝫ:
Dicor ab indoctis lingula grammaticis.

Pulli gallinacei. XLIV.

*Si Libyce nobis volucres, & Phasides essent,
Acciperes: at nunc accipe cortis aues.*

Persica, Nucipersica. XLV.

*Vilia maternis fueramus praeoqua ramis:
Nunc in adoptivis Persica cara sumus.*

Panis Picentini. XLVI.

* V. sine,
sed malè.

*Picentina Ceres niveo * sic nectare crescit,
Vt levis accepta spongia turgat aqua.*

Boleti. XLVII.

*Argentum, atq; aurū facile est, lenamq; togamq;
Mittere: boletos mittere difficile est.*

Ficedula. XLVIII.

*Cum me ficus alat, cum pascas dulcibus uvis,
Cur potius nomen non dedit uva mihi?*

Tubera. XLIX.

*Rumpimus altricem tenero de vertice terram
Tubera: boletis poma secunda sumus.*

† Decuria
Turnebus
legit.

† Turdorum corona. L.

*Texta rosis fortasse tibi, vel diuite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.*

Anas. LI.

*Tota quidem ponatur anas: sed pectore tantum,
Et cervice sapit: cetera redde coco.*

Turtur. LII.

*Dum pinguis mihi turtur erit: lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe. perdere nolo famem.*

Perna.

Perna. LIII.

*Ceretana mihi fiet, vel massa licebit
De Menapis: lauti de petasone vorent.*

Petafo. LIV.

*Musteus est: propera, caros nec differ amicos.
Nam mihi cum vetulo sit petasone nihil.*

Colocasias. LV.

*Niliacum ridebis olus, lanaeque sequaces,
Improba cum morsu fila manuque trahes.*

Iecur anseris. LVI.

*Adspice quam tumeat magno iecur anseris maius,
Miratus dices, hoc, rogo, crevit ubi?*

Glires. LVII.

*Tota mihi dormitur hiems, & pinguior illo
Tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.*

Cuniculus. LVIII.

*Gaudet in effosis habitare cuniculus antris:
Monstravit tacitas hostibus ille vias.*

Attagenæ. LIX.

*Inter sapes fertur alitum primus
Ionicarum gustus attagenarum.*

Gallina altilis. LX.

*Pascitur & dulci facilis gallina farina,
Pascitur & tenebris. ingeniosa gula est.*

Perdix. LXI.

*Ponitur Ausoniis avis hæc rarissima mensis:
Hanc in lautorum mandere sæpe soles.*

X

Colum-

Columbini. LXII.

*Ne vires teneras præduro dente columbas,
Tradita si Cnidia sunt tibi sacra deæ.*

Galbula. LXIII.

*Galbula decipitur calamis, & retibus ales,
Turget adhuc viridi cum rudis vna mero.*

Cattæ. LXIV.

*Pannonicas nobis numquam dedit Umbrica cattas:
Mauult hæc domino mittere dona Pudens.*

Pauo. LXV.

*Miraris quoties gemmantes explicat alas,
Et potes hunc seuo tradere dure coco?*

Phœnicopterus. LXVI.

*Dat mihi penna rubens nomen: sed lingua gulosis
Nostra sapit. quid si garrula lingua foret?*

Phasianus. LXVII.

*Argiua primum sum transportata carina,
Ante mihi notum nil, nisi Phasis, erat.*

Numidicæ. LXVIII.

*Ansere Romano quamuis satur Annibal esset:
Ipse suas numquam barbarus edit aues.*

Anser. LXIX.

*Hæc seruauit auis Tarpeij templa tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa deus.*

Grues. LXX.

*Turbabis versus, nec littera tota volabit,
Vnam perdidideris si Palamedis auem.*

Rusticula. LXXI.

Rustica sum perdix. quid refert, si sapor idem est?

*Carior est perdix: * sic sapit illa magis.*

* V. nec

Cycnus. LXXII.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua

Cantator cycnus funeris ipse sui.

Porphyrones. LXXIII.

Nomen habet magni volucris tam parva Gigantis,

*Et nomen Prasini * Porphyronis habet.*

* V. Purpu-
rionis.

Mullus. LXXIV.

Spirat in aduecto, sed iam piger equore mullus

Languescit: viuum da mare, fortis erit.

Muræna. LXXV.

Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo,

Non valet exustam mergere sole cutem.

Rhombus. LXXVI.

Quamuis lata gerat patella rhombum:

Rhombus latior est tamen patella.

Ostrea. LXXVII.

Ebria Baiano veni modò concha Lucrino:

Nobile nunc sitio luxuriosa garum.

Squillæ. LXXVIII.

Ceruleus nos Liris amat, quem silua Maricæ

Protegit: hinc squillæ maxima turba sumus.

Scarus. LXXIX.

Hic Scarus, æquoreis qui venit obesus ab undis,

Visceribus bonus est: cetera vilè sapit.

Coracinus. LXXX.

* V. Nilia- Princeps * Niliacis raperis, Coracine, † macellis:
ci.
† V. macel
li.

*Pellææ prior * est gloria nulla gula.*

Echinus. LXXXI.

* V. es. *Iste licet digitos testudine pungat acuta,
Cortice deposito mollis Echinus erit.*

Murices. LXXXII.

*Sanguine de nostro tinctas ingrata lacernas
Induis, &, non est hoc satis, esca sumus.*

Gobius. LXXXIII.

*In Venetis sint lauta licet conuiuia terris,
Principium cenæ gobius esse solet.*

Lupus. LXXXIV.

*Laneus Euganei lupus excipit ora Timauri,
Æquoreo dulces cum sale pastus aquas.*

Aurata. LXXXV.

† Acipen- Non omnis laudem, pretiumq; aurata meretur:
fer. Aldus
scribit.
* Idem. A-
cipensera. *Sed cui solus erit concha Lucrina, cibus.*

† Acipensis. LXXXVI.

* Idem. A-
cipensera. *Ad Pallatinas * acipensem mittite mensas:
quam Stur- Ambrosias ornent munera rara dapes.*
rionem in-
digitant.

Lepus. LXXXVII.

† V. quid. *Inter aues turdus, si † quis me iudice * certet,
* V. certū
est. Inter quadrupedes † gloria prima lepus.*

Aper. LXXXVIII.

† Mattya- Qui Diomedæis metuendus setiger agris
Cælius cō- *Ætola cecidit cuspide, talis erat.*
tendit le-
gendum.

Damæ.

Damæ. LXXIX.

Dente timetur aper, defendunt cornua ceruum:

Imbelles damæ, quid nisi præda sumus?

Oryx. XC.

* *Matutinarum non vltima præda ferarum*

Sæuus oryx, constat † qui mihi morte canum.

Cervus. XCI.

Hic erat ille tuo domitus Cyparisse capistro:

An magis iste tuus Silvia cervus erat?

Lalisio. XCII.

Cùm tener est onager, solaq; lalisio matre

Pascitur: hoc infans, sed breue nomen habet.

Oleum Venafranum. XCIII.

Hoc tibi Campani sudauit bacca Venafri:

Vnguentum, quoties sumis, & istud olet.

Dorcas. XCIV.

Delicium paruo donabis dorcada nato:

Iactatis solet hanc mittere turba togis.

Caprea. XCV.

Pendentem summa capream de rupe videbis,

Casuram speres: decipit illa canes.

Onager. XCVI.

Pulcer adest onager: mitti venatio debet

* *Dentis Erythræi: iam remouete sinus.*

Garum † scombrorum. XCVII

Expirantis adhuc scombri de sanguine primo,

*Accipe * fæcosum munera cara garum.*

X 3

Muria.

* Turne-
bus.

† quòd

* Gentis E-
rythrææ.

† sociorū.

Aldus ha-
bet.

* fastosum.

Iunius.

Muria. XCVIII.

*Antipolitani fateor sum filia thynni:
Essem si scombri, non tibi missa forem.*

Mel Atticum. XCIX.

*Hoc tibi Thesei populatrix misit Hymetti
Pallados à silvis nobile nectar apis.*

Fauis Siculi. C.

* Siculo
media.

*Cum dederis * Siculos mediis de collibus Hyblæ,
Cecropios dicas tu licet esse fauos.*

Passum. CI.

*Cnosia Minos genuit vindemia Cretæ
Hoc tibi, quod mulsum pauperis esse solet.*

Picatum vinum. CII.

*Hæc de vitifera venisse picata Vienna
Ne dubites: misit Romulus ipse mihi.*

Mulsum. CIII.

*Attica nectareum turbatis mella Falernum
Misceri decet hoc à Ganymede merum.*

Albanum. CIV.

*Hoc de Cæsareis mitis vindemia cellis
Misit, Iuleo quæ sibi monte placet.*

Surrentinum. CV.

*Surrentina bibis: nec murrhina picta, nec aurum
Sume: dabunt calices hæc tibi vina suos.*

Falernum. CVI.

*De Sinuessanis venerunt Massica prælis,
Condit a quo queris consule? nullus erat.*

Steti-

Setinum. CVII.

*Pendula * Pontinos quæ spectat Setia campos,
Exigua vetulos misit ab vrbe cados.*

* V. Pom-
tinos.

Fundanum. CVIII.

*Hæc Fundana tulit felix autumnus Opimi;
Expressit mulsum consul, & ipse bibit.*

Trifolinum. CIX.

*Non sum de primo fateor trifolina Lyæo,
Inter vina tamen septima vitis ero.*

Cæcubum. CX.

*Cæcuba Fundanis generosa coquuntur Amyclis:
Vitis & in media nata palude viret.*

Signinum. CXI.

*Potabis liquidum Signina morantia ventrem:
Ne nimium sistant, sit tibi parca sitis.*

Mamertinum. CXII.

*Amphora Nestorea tibi Mamertina senecta
Si detur, quod vis nomen habere potest.*

Tarraconense. CXIII.

*Tarraco, Campano tantùm cessura Lyæo,
Hæc genuit Tuscis æmula vina cadis.*

Nomentanum. CXIV.

*Nomentana meum tibi dat vindemia Bacchum:
Si te Quinctus amat, commodiora bibes.*

Spoletinum. CXV.

*De Spoletinis quæ sunt cariosa lagenis
Malueris, quàm si musta Falerna bibas.*

Pelignum. CXVI.

* Marfi-
ca V.

* Massica Peligni mittunt turbata coloni,
Non tu, libertus sed bibat illa tuus.

Acetum. CXVII.

† V. vini.

Amphora Niliaci non sit tibi vilis aceti:
Esset cum † vinum, vilior illa fuit.

Massilianum. CXVIII.

Cum tua centenos expugnet sportula ciues,
Fumea Massiliae ponere vina potes.

Cæretanum. CXIX.

Cæretana Nepos ponat, Setina putabis.
Non ponit turbæ, cum tribus illa bibit.

Tarentinum vinum. CXX.

Nobilis & lanis, & felix vitibus Aulon
Det pretiosa tibi vellera, vina mihi.

Vnguentum. CXXI.

Vnguentum heredi numquam, nec vina relinquo.
Ille habeat nummos: hæc tibi tota dato.

Corona rosea. CXXII.

Dat festinatas Cæsar tibi bruma coronas.
Quondam veris erant, nunc tua facta rosa est.

M. VAL. MAR-
TIALIS EPIGRAM-
MATON

LIBER XIV.

Cui Apophoreta inditum nomen.

I.

*Inthesibus dum gaudet eques, domi-
nusq; senatus,
Dumq; decent nostrum pilea sum-
ta Iovem:*

Nec timet ædilem moto spectare fritillo,

Cum videat gelidos iam propè vernalacus:

Diuitis alternas, & pauperis accipe sortes:

Premia conuiuæ det sua quisque suo.

Sunt apinæ, tricequæ, & si quid vilius istis.

Quis nescit? vel quis tam manifesta negat?

Sed quid agam potius madidis Saturne diebus,

Quos tibi pro cælo filius ipse dedit?

Vis scribam Thebas, Troiamquæ, malaq; Mycenæ?

Lude, inquit, nucibus: perdere nolo nuces.

Quo vis cunq; loco potes hunc finire libellum:

Versibus explicitum est omne duobus opus.

X 5

Apo-

Apophoreta. II.

*Lemmata si quæris cur sint adscripta, docebo :
Vt si malueris, lemmata sola legas.*

Pugillares citrei. III.

*Seſta niſi in tenues eſſemus ligna tabellas,
Eſſemus Libyci nobile dentis onus.*

Quincuplices. IV.

*Cæde iuuentorum domini calet area felix,
Quincuplici cera cùm datur altus honor.*

Pugillares eburnei. V.

*Languida ne tristes obſcurent lumina cere,
Nigra tibi niueum littera pingat ebur.*

Pugillares membranei. VI.

† V. putes. *Esſe † puta ceras, licet hæc membrana vocetur:
Delebis, quoties ſcripta nouare voles.*

Chartæ maiores. VII.

* V. petis. *Non ſunt munera, quæ * putas puella,
Cùm donat vacuas poëta chartas.*

Chartæ † epistolares. VIII.

† epistolares.

*Seu leuiter noto, ſeu caro miſſa ſodali,
Omnes iſta ſolet charta vocare ſuos.*

Loculi eburnei. IX.

* flaua. Sportula. *Hos niſi de * fulua loculos implere moneta
Non decet. argentum vilia ligna ferant.*

Loculi lignei. X.

*Si quid adhuc ſupereſt in noſtri fece locelli,
Munus erit: nihil eſt, ipſe locellus erit.*

Tali-

Tali eborei. XI.

*Cum steterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dedisse tibi.*

Tessera. XII.

*Non sim talorum numero par tessera, dum sit
Maior, quam talis, alea sepe mihi.*

Turricula. XIII.

*Quærit compositos manus improba mittere talos:
Si per me misit, nil nisi vota facit.*

Tabula lusoria. XIV.

*Hic mihi bis seno numeratur tessera puncto:
Calculus hic gemino discolor hoste perit.*

Nuces. XV.

*Alea parua nuces, & non damnosa videtur:
Sæpe tamen pueris abstulit * illa nates.*

* illa.

Theca calamaria. XVI.

*Sortitus thecam calamis armare memento:
Cetera nos dedimus, tu leuiora para.*

Calculi. XVII.

*Insidiosorum si ludis bella latronum,
Gemmeus iste tibi miles, & hostis erit.*

Graphiarium. XVIII.

*Hæc tibi erunt armata suo graphiaria ferro:
Si puero dones, non leue munus erit.*

Dentiscalpium. XIX.

*Lentiscum melius: sed si tibi frondea cuspis
Defuerit, dentes penna leuare potest.*

Auri-

Auriscalpium. XX.

*Si tibi morosa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.*

Acus aurea. XXI.

† V. Tenuia. † *Tania ne madidos violent bombycina crines,
Figat acus, tortas sustineatq; comas.*

Pecten ad Caluum. XXII.

*Quid faciet nullos hic inuentura capillos,
Multifido buxus quæ tibi dente datur?*

† Crines sapo. XXIII.

† dele, τὸ crines. † *Caustica Teutonicos accendit spuma capillos:
† Cattica. Captivis poteris cultior esse comis.*

Mattiacæ pilæ. XXIV.

† V. quid. *Si mutare paras longæuos cana capillos:
Accipe Mattiacas; † quo tibi calua? pilas.*

Vmbella. XXV.

† Sit. *Accipe quæ nimios vincant vmbracula Soles,
† Si licet & ventus, te tua vela tegent.*

† Gausapa. XXVI.

† Causia Lipsius & Domitius. *In Pompeiano tectus spectabo theatro:*

Nam ventus populo vela negare solet.

Venabula. XXVII.

Excipient apros, expectabuntq; leones:

Intrabunt vrsos, sit modo firma manus.

Culter venatorius. XXVIII.

† V. gemes. *Si deiecta † geres longo venabula rostro:*

Hic brevis in grandem cominus ibit aprum.

Para-

Parazonium. XXIX.

*Militiæ † decus hoc, & grati nomen honoris,
Arma tribunicium cingere digna latus.*

† V. quæ-
rit grati de-
cus omen
honoris.

Pugio. XXX.

*Pugio, quem curuis † signat brevis orbita venis,
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.*

† V. cingit.

Falx ex ense. XXXI.

*Pax me certa † ducis placidos curuauit in vsus.
Agricolæ nunc sum, militis antè fui.*

† V. domus
dociles.

Securicula. XXXII.

*Cùm fieret tristis soluendis auctio nummis,
Hæc quadringentis millibus emta fuit.*

Ferramenta tonsoria. XXXIII.

*Tondendis hæc arma tibi sunt apta capillis:
Vnguibus hæc longis, utilis illa genis.*

Scriinium. XXXIV.

*† Constrictos nisi das mihi libellos:
Admittam tineas, trucesq; blattas.*

† V. Con-
structos.

Fasces calamorum. XXXV.

*Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus:
Texantur reliqua tecta palude tibi.*

Candela. XXXVI.

*Ancillam tibi fors dedit lucernæ,
Tutas quæ vigil exigit tenebras.*

Lucerna polymyxos. XXXVII.

*Illustrem cùm tota meis conuiuia flammis,
Totq; geram myxas, vna lucerna vocor.*

Cercus.

Cereus. XXXVIII.

Hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes:

Subducta est puero namq³ lucerna tuo.

Candelabrum Corinthiū. XXXIX.

Nomina candelæ nobis antiqua dederunt.

Non norat parcos vncta lucerna patres.

Candelabrum ligneum. XL.

Esse vides lignum: serues nisi lumina, fiet

De candelabro magna lucerna tibi.

Pila paganica. XLI.

Hæc quæ difficilis turget paganica pluma,

Folle minus laxa est, & minus arcta pila.

Pila trigonalis. XLII.

Si me nobilibus scis expulsare sinistris,

Sum tua: si nescis rustice, redde pilam.

Follis. XLIII.

Ite procul iuuenes: mitis mihi conuenit ætas:

Folle decet pueros ludere, folle senes.

Harpasta. XLIV.

Hæc rapit Antæi velox in puluere draucus,

Grandia qui vano colla labore facit.

Halteres. XLV.

* V. Quod. * *Quid pereunt stulto fortes haltere lacerti?*

mallem

Exercet melius vinea fossa viros.

quot.

Galericulum. XLVI.

Ne lutet immundum nitidos ceromæ capillos,

Hac poteris madidas condere pelle comas.

Strig-

Strigiles. XLVII.

Pergamus has misit curuot† distringere ferro.

† V. destrin-
gere.

Non tam saepe teret lintea fullo tibi.

Guttus corneus. XLVIII.

Gestavit modò fronte me iuuenus.

Verum rhinocerotam† putabis.

† V. puta-
bas.

Rhinoceros. XLIX.

Nuper in Ausonia domini spectatus arena

Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

Crepitaculum. L.

Si quis plorator collo tibi vernula pendet,

Hæc quatiat tenera garrula sinistra manu.

Flagellum. LI.

Proficies nihil hoc, cædas licet vsq; flagello:

Si tibi purpureo de grege currit equus.

Myrobalanum. LII.

Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus,

Hoc ex vnguento constat, & ex balano.

Aphronitrum. LIII.

Rusticus es, nescis quid Græco nomine dicar.

Spuma vocor nitri, dicor & aphronitrum.

Opobalsama. LIV.

Balsama me capiunt, hæc sunt vnguenta virorum

*Delicias * Nini vos redolet nurus.*

* Hini. V.
nimio sed
vtrumque
vitiosè.

Lomentum. LV.

Gratum munus erit, scisso nec inutile ventri,

Si clara Stephani balnea luce† petes.

† V. petat.

Laterna

Laternea cornea. LVI.

*Dux laterna viæ clausis feror aurea flammis,
Et tuta est gremio parua lucerna meo.*

Laterna ex vesica. LVII.

*Cornea si non sum, numquid sum, fuscior? aut me
* putet? Vesicam contrà qui venit esse * putat?*

Fistula. LVIII.

*Quid me compactum ceris, & arundine rides?
Quæ primùm extracta est fistula, talis erat.*

Tibiæ. LIX.

*Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis:
Sæpe duas pariter, sæpe monaulon habet.*

Soleæ lanatæ. LX.

An hæ lanatæ pel-
les, de quibus supra
ep. 42. lib. 1?

*Defuerit si forte puer, soleasq; libebit
Sumere: pro puero proderit ipse sibi.*

Muscariapauonina. LXI.

*Lambere quæ turpes prohibet tua prandia muscas,
Alitis eximiæ cauda superba sumus.*

Copta Rhodia. LXII.

*Peccantis famuli pugno ne percute dentes:
Clara Rhodos coptam, quam tibi misit, edat.*

Porcus. LXIII.

*Iste tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter spumantes ilice pastus apros.*

Muscarium bubulum. LXIV.

*Sordida si flauo fuerit tibi pulvere vestis,
Colligat hunc tenui verbere cauda leuis.*

Botu-

Botulus. LXV.

*Qui venit botulus medio tibi tempore bruma,
Saturni septem venerat ante dies.*

Psittacus. LXVI.

*Psittacus à vobis aliorum nomina discam :
Hoc didici per me dicere, Caesar aue.*

Pica. LXVII.

*Pica loquax certa dominum te voce saluto :
Si me non videas, esse negabis auem.*

Narthecium. LXVIII.

*Artis ebur medica narthecia * cernis habere
Munera, quæ cuperet Pactius esse sua.*

Flagra. LXIX.

*Ludite lascini, sed tantum ludite serui :
Hec signata mihi † quinq; diebus erunt.*

Ferulæ. LXX.

*Inuise nimium pueris, grataq; magistris,
Clara Prometheo munere ligna sumus.*

Pera. LXXI.

*Ne mendica ferat barbati prandia nudi,
Dormiat & tetrico cum cane pera rogat.*

Scopæ. LXXII.

*In pretio scopas testatur palma fuisse :
Sed pretium scopis nunc analecta dabunt.*

Scalptorium. LXXIII.

*Defendet manus hæc scapulas mordente molesto
Pulice, vel si quid pulice sordidius.*

* cernis ?
habebis
Munera,
&c.

† saturna-
libus qui-
bus domi-
ni serui-
bant, serui
accumbe-
bant.

Manuale. LXXIV.

*Ne toga barbatus faciat, vel pænula libros,
Hæc abies chartis tempora longa dabit.*

Lectus pauoninus. LXXV.

*Nomina dat sponse pictis pulcherrima pennis
Nunc Iunonis avis: sed prius Argus erat.*

Ephippium. LXXVI.

Stragula succincti venator sume veredi:

† pectus.

Aldus.

Nam solet à nudo surgere † fides equo.

Stibadia. LXXVII.

* V. sigma

& sanè e-

menda-

tius.

*Accipe lunata scriptum testudine * signum:*

Octo capit: veniat, quisquis amicus erit.

Gustatorium. LXXVIII.

Femineam nobis cherson si credis inesse,

Deciperis: pelagi mascula præda sumus.

Mensa citrea. LXXIX.

Accipe felices Atlantica munera silvas:

Aurea qui dederit dona minora dabit.

Mensa acerna. LXXX.

Non sum crispa quidem, nec silva filia Maure:

Sed norunt lautas & mea ligna dapes.

Dentes eborei. LXXXI.

Grandia taurorum portant qui corpora, quæris

An Libycas possint sustinuisse trabes?

† Quincupedal. LXXXII.

† al. Quin-

cupeda.

Puncta notis ilex, & acuta cuspide clausa,

Sape redemptoris prodere furta soles.

Pocula

Pocula archetypa. LXXXIII.

*Non est ista recens, nec nostri * gloria cœli:
Primus in his † Mentor, dum facit illa, bibit.*

Calices. LXXXIV.

*Non sumus audacis plebeia toreumata vini:
Nostra nec ardenti gemma feritur aqua.*

Phiala aurea cœlata. LXXXV.

*Quamvis Callaico rubeam generosa metallo,
Glorior arte magis: nam meus iste labor.*

Calices Vatini. LXXXVI.

*Vilia futoris * calicem monumenta Vatini
Accipe: sed † nasus longior ille fuit.*

Lances chrysendetæ. LXXXVII.

*Grandia ne viola paruo chrysendetæ * mulso:
Vt minimum, libras † debet habere duas.*

Vasa Aretina. LXXXVIII.

*Aretina nimis ne spernas vasa monemus:
Lentus erat Tuscis Porfena fictilibus.*

Bascauda. LXXXIX.

*Barbara de pictis veni bascauda Britannis:
Sed me iam mauult dicere Roma suam.*

Panaca. XC.

*Si non ignota est docti tibi terra Catulli,
Potâsti testa Rhetica vina mea.*

Boletaria. XCI.

*Cùm mihi boleti dederint tam nobile nomen,
Prototomis, pudet hen, seruió * coliculis.*

* V. dorica.
† V. meri-
tò dum fa-
cit illa, bi-
bit.

* calices
monimen-
ta.
† Vatini
nasus lon-
gior erat
quàm ca-
lices.
* f. mullo.
† V. dicat.

* V. cauli-
colis.

Calices Surrentini. XCII.

*Accipe non vili calices de pulvere natos:
Sed Surrentinae leue torem a rota.*

Colum niuarium. XCIII.

*Setinos moneo nostra niue frange trientes:
Pauperiore mero tingere lina potes.*

Saccus niuarius. XCIV.

*Attenuare niues norunt & lintea nostra:
Frigidior colo non salit unda tuo.*

Vrceoli ministratorij. XCV.

*Frigida non desit, non deerit calda petenti:
Sed tu morosa ludere parce siti.*

Vrceus fictilis. XCVI.

*Hic tibi donatur panda ruber vrceus ansa:
Stoicus hoc gelidam Fronto * petebat aquam.*

* V. bibe-
bat.

Calathi. XCVII.

*Nos Satyrus, nos Bacchus amat, nos ebria tigris,
Perfusus domini lambere docta pedes.*

Calices Saguntini. XCVIII.

*Qua non sollicitus teneat seruetq; minister,
Sume Saguntino pocula ficta luto.*

Calices gemmati. XCIX.

*Gemmatum Scythicis ut luceat ignibus aurum,
Adspice quot digitos exiit iste calix.*

Ampulla potoria. C.

*Hac licet in gemma, qua seruat nomina Cosmi,
Luxuriose bibas, si foliata sitis.*

CrySTALLINA. CI.

Frangere dum metuis, frangis crystallina: † peccāt † V. peccas
Secura nimium, sollicitæq; manus.

Nimbus vitreus. CII.

Ab Ioue qui veniet miscenda ad pocula, largas
*Fundet nimbus aquas: hic * tibi vina dabit.*

Secura ni-
mum soli-
citaq; ma-
nu.

* V. quo-
que.

Myrrhina. CIII.

Si calidum potas, ardenti myrrha Falerno
Conuenit, & melior † sit sapor inde mero.

† fit.

Patella Cumana. CIV.

Hanc tibi Cumano rubicundam puluere testam,
Municipem misit casta Sibylla suam.

Calices vitrei. CV.

Adspicis ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, ab quoties perdidit auctor opus.

Lagena niuaria. CVI.

Spoletina bibis, vel Marsis condita cellis,
Quò tibi decocta nobile frigus aqua?

Niues. CVII.

Non potare niuem, sed aquam potare rigentem
De niue, commenta est ingeniosa sitis.

Idem. CVIII.

*Massiliae * fumos miscere nivalibus undis*
Parce puer, constet ne tibi pluris aqua.

* V. fumū.

Ligula argentea. CIX.

Quamuis me ligulam dicant equitesq; patresq;
Dicor ab indoctis lingula grammaticis.

Cochlearia. CX.

*Sum cochleis habilis, sed nec minus utilis ovis :
Numquid scis potius cur cochleare vocer ?*

Anuli. CXI.

*Antè frequens, sed nunc rarus nos donat amicus :
Felix cui comes est non alienus eques.*

†Dactylio-
theca Tur-
neb.

†Dactylotheca. CXII.

*Sape gravis digitis elabitur anulus unctis :
Tuta mea fiet sed tua gemma fide.*

Toga. CXIII.

*Romanos rerum dominos gentemq; togatam,
Ille facit, magno qui dedit astra patri.*

Idem. CXIV.

*Si matutinos facile est tibi rumpere somnos :
Attrita veniet sportula saepe toga.*

Endromis. CXV.

*Pauperis est munus, sed non est pauperis usus :
Hanc tibi pro togula mittimus endromida.*

Canusinae fuscae. CXVI.

*Hec tibi turbato Canusina simillima mulso
Munus erit. gaude : non citò fiet anus.*

Bardocucullus. CXVII.

*Gallia Santonico vestit te bardocucullo,
Cercopithecorum penula nuper erat.*

Canusinae rufae. CXVIII.

*Roma magis fuscis vestitur, Gallia rufis :
Et placet hic pueris, militibusque color.*

Penula

Pænula scortea. CXIX.

Ingrediare viam cælo licet usque sereno,

*Ad subitas * nusquam scortea desit aquas.*

† Lacernæ coccineæ. CXX.

Si Veneto, Prasinoue faues, qui coccina sumis?

*Ne * fias ista transfuga sorte, vide.*

Pileus. CXXI.

Si possens, totas cuperem misisse lacernas:

Nunc tantum capiti munera mitto tuo.

Lacernæ Beticæ. CXXII.

Non est lana mihi mendax, nec mutor æno:

† Sic placeant Tyriæ, me mea tinxit onis.

Cænatoria. CXXIII.

Nec fora sunt nobis, nec sunt vadimonia nota:

Hic opus est pictis accubuisse toris.

Læna. CXXIV.

Tempore brumali non multum leuia prosunt:

*Calfaciunt villi pallia * vestra mei.*

Lacernæ albæ. CXXV.

Amphiteatrales nos commendamur ad usus,

Cum tegit argentes nostra lacerna togas.

Gausapa villosa vel mantile.

CXXVI.

Nobilius villosa † tegant tibi lintea citrum:

*Orbibus in nostris * circulus esse potest.*

Cuculli Liburnici. CXXVII.

Iungere nescisti nobis o stulte lacernas,

Indueras albas, exue † callaicas.

* V. nun-
quam.

† al. cocci-
na.

* fiant illa.

† V. Si.

* V. nostra.

† V. tegūt.

* quilibet.

† V. callai-
nas à calai
gema, quæ
sapphicum
imitatur.

Vdones Cilicij. CXXVIII.

Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti:

* V. poterat.

*Cinyphio * poterit planta latere sinu.*

Synthesis. CXXIX.

Dum toga per quinas gaudet requiescere lucus,

Hos poteris cultus sumere iure tuo.

Focale. CXXX.

Si recitaturus dedero tibi fortè libellum,

Hoc focale tuas asserat auriculas.

Tunicæ Patauinae. CXXXI.

Vellera cùm sumant Patauina multa trilices,

Et pingues tunicas serra secare potest.

Spongia. CXXXII.

Hæc tibi sorte datur tergendis spongia mensis

Utilis, expresso cùm levis imbre tumet.

Pænula gaufapina. CXXXIII.

Is mihi candor inest, villorum gratia tanta est,

Vt me vel media sumere messe velis.

Ceruical. CXXXIV.

Tinge caput nardi folio, cervical olebit:

Perdidit unguentum cùm coma pluma tenes.

Lodices. CXXXV.

Nudo stragula ne toro paterent,

Iunctæ nos tibi venimus sorores.

Cubicularia polymita. CXXXVI.

Hæc tibi Memphitis tellus dat munera: victa est

Pectine Niliaco iam Babylonis acus.

Zona.

Zona. CXXXVII.

*Longa satis nunc sum: dulci sed pondere venter
Si tumeat, fiam tunc tibi Zona brevis.*

Gaufape quadratum. CXXXVIII.

Lodices mitter docti tibi terra Catulli:

Nos† Helycaonia de regione sumus.*

Semicinctum. CXXXIX.

Deo tunicam† dines: ego te præcingere possum.

Essem si locuples, munus utrumq; darem.

Lanæ amethystinæ. CXL.

*Ebria Sidonia cūm sim de sanguine concha,
Non video quare sobria lana vocer.*

Lanæ albæ. CXLII.

*Velleribus primis Apulia, Parma secundis
Nobilis: Altinum tertia laudat ovis.*

Lanæ Polentinaæ. CXLII.

*Non tantùm pullo lugentes vellere lanas,
Sed solet & calices hæc dare terra suos.*

Idem. CXLIII.

*Lana quidem tristis, sed tōsis apta ministris,
Quales non primo de grege mensa* vocat.*

Tomentum † Lingonicum. CXLIV.

Oppresse nimium vicina est fascia pluma?

*Vellera** *Lingonicis accipe rasa sagis.*

Tomentum Circense. CXLV.

Tomentum concisa palus Circense vocatur:

Hac pro† Lingonico stramina pauper emit.

† Lycaonia
sed rectius
Helicaonia Heli-
caon An-
tenoris fi-
lius.

* Veneta
feu Pata-
uina.

† V. locu-
ples.

* V. veter.

† Leuco-
nicum.

* V. Leu-
conicis.

† V. Leu-
conico.

Pluma. CXLVI.

*Lassus Amyclæa poteris requiescere pluma,
Interior cycni quam tibi lana dedit.*

Fenum. CXLVII.

† feno. *Fraudata tumeat † facilis tibi culcita pluma.
Non venit ad duros pallida cura toros.*

Tintinnabulum. CXLVIII.

† aqua vir-
gine sic di-
cta vt supra
lib. 5. d. *Redde pilam: sonat as thermarum. ludere pergis?
† Virgine vis sola lotus abire domum.*

Discus. CXLIX.

*Splendida cū volitent Spartani pondera disci,
Este procul pueri: sit semel ille nocens.*

Cithara. CL.

*Reddidit Euridicen vati: sed perdidit ipse,
Dum sibi non credit, nec patienter amat.*

Idem. CLI.

† al. ciccta. *De Pompeiano saepe est † electa theatro,
Quæ duxit filuas, desinuit q̄, feras.*

Plectra. CLII.

† pulsula
malè, pu-
sula & pu-
stula idem
sunt. *Fervida ne trito tibi pollice † pusula surgat:
Exornent docilem garrula plectra lyram.*

Trochus. CLIII.

*Inducenda rota est: das nobis utile munus.
Iste trochus pueris, at mihi † cantus erit.*

† al. can-
thus.

Idem. CLIV.

*Garrulus in laxo cur annulus orbe vagatur,
Cedat ut argutis obuia turba trochis?*

Signum

Signum victoriæ. CLV.

† *Hæc illi sine sorte datur, cui nomina Rhænus
Vera dedit: * decies adde Falerna puer.*

Sauroctonos Corinthius. CLVI.

*Ad te reptanti puer insidiose lacerta
Parce: cupit digitis illa perire tuis.*

Hyacinthus in tabula pictus. CLVII.

*Flectit ab inuiso morientia lumina disco
O Ebalius, Phœbi culpa dolorque, puer.*

Persona Germanica. CLVIII.

Sum figuli lusus † Rursi persona Batani.

*Quæ tu derides, hæc * timeor ora pater.*

Hercules Corinthius. CLIX.

Elidit geminos infans, nec respicit angues.

Iam poterat teneras hydra timere manus.

Hercules fictilis. CLX.

Sum fragilis: sed tu moneo ne sperne sigillum.

Non pudet Alciden nomen habere meum.

Minerua argentea. CLXI.

Dic mihi virgo ferox, cum sit tibi cassis & hasta,

Quare non habeas ægida? Cæsar habet.

Sigillum † Giberij fictile. CLXII.

Ebrius hæc fecit terris puto monstra Prometheus:

Saturnalicio lusit & ipse luto.

Homeri batrachomyomachia.

CLXIII.

Perlege Maonio cantatas carmine ranas.

Et frontem nugis solvere disce meis.

Home-

† Hoc,
lego.

* Germa-
nici.

† Germa-
nicus de-
cem habet
litteras.

† Rursi.

* Rectè Al-
cus puer
ora timet
nisi malis.
timet ora
puer.

† Sigerij de
quo supra
figerios-
que mo-
dos, &c.

Homerus in membranis.

CLXIV.

*Ilias, & Priami regnis inimicus Ulysses,
Multiplici pariter condita pelle latent.*

Virgilij Culex. CLXV.

*Accipe facundi Culicem studiose Maronis:
Ne nugis positis † arma virumq; * canas.*

† En ite-
rum ponit
Æneidos
principiū
Arma vi-
rumque.

* V. legas.

† V. inton-
sum.

Virgilius in membrana. CLXVI.

*Quàm brevis † immensum cepit membrana Ma-
Ipsius vultus prima tabella gerit. (ronem!*

Cicero in membranis. CLXVII.

*Si comes ista tibi fuerit membrana, putato
Carpere te longas cum Cicerone vias.*

Liuius in membranis.

CLXVIII.

*Pellibus exiguis arctatur Liuius ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.*

Sallustius. CLXIX.

† Hic erat.
Cic. in A-
cad.

† *Hic erit, ut perhibent doctorum corda virorum,
Primus Romana Crispus in historia.*

Ouidij Metamorphosis in mem-
branis. CLXX.

*Hæc tibi multiplici quæstructa est massa tabella,
Carmina Nasonis quinque, decemq; gerit.*

Lucanus. CLXXI.

*Sunt quidam, qui me dicunt non esse poetam:
Sed qui me vendit bibliopola putat.*

Catul-

Cattullus. CLXXII.

*Tantum magna suo debet Verona Catullo,
Quantum parua suo Mantua Virgilio.*

Calda & frigida aqua. CLXXIII.

Hæc tibi quæ fuerint caldarum nomina † dicunt: † dicit.

*Ipsa suas melius charta * natabit aquas.* * V. no-

tabit.

Mulæ pomiliæ. CLXXIV.

† *Hic tibi de mulis non est metuenda ruina:*

Altiùs in terra pœne sedere soles.

† Huc re-
fer illud.

Catella Gallicana. CLXXV.

Non aliter
ridetur At-

Delicias parue si vis audire Catellæ,

*Narranti brevis est pagina * tota mihi.*

las cum
compa-
re mulo.

Asturco. CLXXVI.

* V. prima.

Hic brevis, ad numerũ rapidos qui colligit ungues,

Venit ab auriferis gentibus Astur equus.

Canis vertagus. CLXXVII.

Non sibi, sed domino venatur vertagus acer,

Illæsum leporem qui tibi dente feret.

Simius. CLXXVIII.

Callidus emissas eludere simius hastas,

Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

Notarius. CLXXIX.

Currant verba licet, manus est velocior illis:

Nondum lingua suum, dextra peregit opus.

Concha. CLXXX.

Lenis ab aquorea cortex Mareotica concha

† *Fiat: inoffensa curret arundo via.*

† Fit licet,
offensa
currit.

Morio.

Morio. CLXXXI.

*Non mendax stupor est, nec fingitur arte dolosa:
Quisquis plus iusto non sapit, ille sapit.*

Caput arietinum. CLXXXII.

Mollia Phryxei secuisti colla mariti.

Hoc meruit, tunicam qui tibi saepe dedit?

Pumilio. CLXXXIII.

*Si solum spectes hominis caput, Hectora credes:
Si stantem videas, Astyanacta putes.*

Parma. CLXXXIV.

Hec, quæ saepe soles vinci, quæ vincere raro,

† V. erit.

Parma tibi, scutum pumilionis † erat.

Bruti puer, siue pusio. CLXXXV.

Gloria tam parui non est obscura sigilli,

† Strongi-
lionis sta-
tuum ama-
uit propter
artificium

Istius pueri Brutus † amator erat.

Accipiter. CLXXXVI.

Plinius

lib. 34. c. 8.

† V. &

Prædo fuit volucrum, famulus nunc aucupis: idem

Decipit, & captas non sibi mœret aues.

Obsonator. CLXXXVII.

Dic quotas † es, quanti cupias cenare, nec unum

Addideris verbum: cena parata tibi est.

Calami aucupatorij. CLXXXVIII.

Non tantum calamis, sed cantu fallitur ales,

Pallida dum tacita crescit arundo manu.

† Corculum. CLXXXIX.

† Aldus
corbulum
scribit, sed
retineo
corculum
cū Lipsio.

Pauper causidicus nullos referentia nummos

*Carmina cū scribas: accipe cor, quod * habes.*

stulto enim causidico rectè cor mittit, quo carebat * lege, abest.

Cocus.

Cocus. CXC.

*Non satis est ars sola coco, seruire † palato:
Namq₃ cocus domini debet habere gulam.*

Craticula † cum veru. CXCI.

*Parua tibi curua craticula sudet ofella:
Spumeus in longa cuspide fumet aper.*

Pistor dulciarius. CXCII.

** Mille tibi dulces operum manus ista figuras
† Extruit: huic uni parca laborat apis.*

† Ientacula. CXCIII.

*Surgite, iam vendit * pueris ientacula pistor,
Cristataq₃ sonant undiq₃ lucis aues.*

† al. parato
Atque co-
cus, &c.
aliter. coci
seruire.
† absque
veru Turne-
bus, malo
cum veru
* Melle.
† Extruet.
† Ientacula
adipata
Turnebus.
* pueri

F I N I S.

Nouus

Nouus hic MARTIALIS non minùs
venustus, quàm ille vetustus, mode-
stior certè emendatiorq; multò di-
gnissimus mihi videtur, qui in gra-
tiam studiosæ iuuentutis diligenter
& eleganter excudatur.

*ALBERTVS HVNGERVS,
Acad. Ingolstad. Procancellarius,
& ibidem Collegij Theologici pro
tempore DECANVS.*

INDEX

INDEX OMNIVM LEM- MATVM SIVE IN- SCRIPTIONVM.

*Prior numerus librum, posterior epigram-
ma libri ostendit.*

A. lib. spectaculorum.

A.

D E abolla Cri- spini. VIII. 47	In Ædilem. IV. 39
Accipiter. XIV. 186	Ad Æliam. I. 19
De Acerra. I. 26	Ad Æmilianum. V. 78
Acetum. XIII. 127	De Æmilio. XII. 18
De Achilla. VII. 49	Ad Æsculapium. IX.
Acipensis. XIII. 96	14
Acusaurea. XIV. 21	De Æthonte. XII. 63
De aduentu Cæsaris. X. 6	De Afra vetula. I. 80
Adulatorium. VI. 3. X. 62. XII. 15	De Africano. XII. 10
Adulatur Domitiano. IX. 72. 82	De Afro Demetrio. I. 81
	Ad Afrum. IV. 29
	In Afrum. IV. 64. VI. 53. IX. 5
	Ad Agathinum. IX. 28
	Ad Albanum. XIII. 114

Z

Ad

Index lemmatum

Ad Albiū Maximū.		De eiūsdē imagine ad	
XI.52		Cæcilianum.	X.30
Ad Alcinum.	I.72	In Antonium Saturni-	
Alica.	XIII.6	num.	IV.9
Ad Amænum.	XII.54	De Antulla.	I.94
Ad Amianum.	II.15	Anuli.	XIV.111
In Amianum.	VI.65	De ape electro inclusa.	
Amicis esse donādum.		IV.24	
V.43		Aper.	XIII.98
De amicorum iudicio.		Aphronitrum.	XIV.53
I.47		Ad Apianum.	VI.43
In amicos fictos.	IX.11	De Apicio.	III.17
Ad amicum.	II.60	Ad Apollinem.	IX.30
Ad Liberum amicum.		De Apollonio.	V.22
VIII.72. IX.54		Apophoreta.	XIV.2
In amicum auarū.	IV.	De Apro.	X.15. XI.19.
61. XII.23. crudelem.		XII.58	
VIII.14		Ad Aprum.	XII.26
In Amphitheatrum.	A.1	Ad aprum missum.	
Ampulla potoria.		VII.24	
XIV.100		Apyrina & tuberes.	
De Amynta.	XI.24	XIII.41.42	
Anas.	XIII.51	De Aquino.	I.75
Andragora.	VI.36	De Arria & Pæto.	I.13
De Anio.	VII.42	Ad Artemidorum.	V.
Anser.	XIII.69	41	
Ad Antiochum tonsor-		In Artemidorum.	
rem.	XI.45	VIII.55	
De Antistio rustico.		Asparagi.	XIII.21
IX.24		Assentatur Cæsari.	A.
In M. Antonium.	III.	19	
51. V.66		Asturco.	XIV.176
De M. Antonio.	X.22	Attagenæ.	XIII.59
		Ad	

sive inscriptionum.

Ad Attalum. I. 65. II. 6.
IV. 26

Ad Atticum. VII. 27. de
M. Antonio. IX. 79

Ad Auctum. VII. 45.
XII. 13

Ad Augustum. IV. 21

Ad Auitum. I. 16. IX. 1.
X. 79

Ad Aulum de Lusco.
VI. 54

Aurata. XIII. 95

Auriscalpium. XIV. 20

B.

In Baccaram. VI. 40. 75

Ad Bætim. XII. 75

De Bais. XI. 42

Bardocucullus. XIV.
117

Bascauda. XIV. 89

De Bassa. IV. 71. VI. 47

In Bassam. V. 46

De Basso. III. 36. VIII.
10

Ad Bassum. V. 24. 52.
IX. 81

Betæ. XIII. 13

In bibentes aquam.
VI. 61

Ad bibliothecam Iulij
Martialis. VII. 15

Ad Bilbilitanos agros.
X. 84

Ad Bithynicum. II. 23.
IX. 6. XII. 64

Blanditur Cæsari. A. 5.
25

Boletaria. XIV. 91

Boleti. XIII. 47

Botulus. XIV. 65

C.

Ad Cæcilianum. I. 20.
56. 96. II. 50. 55. IV. 12.
38. VI. 4. 25. 63

De Cæciliano. VII.
50

In Cæcilianum. II. 30.
VIII. 63. IX. 52. XI.
25

In Cæcilium. I. 35. XI.
16

Cæcubum. XIII. 120

Cenatoria. XIV. 123

De cenatione Micæ. II.
43

De Cærelia. IV. 50

De Cærelia & Gellia.
IV. 15

Cæretanum. I. 29

Ad Cæsarem. A. 2. 3. 4.
20. I. 4. 14. V. 1. 62.
XII. 5. 9

Index lemmatum

- Ad Cæsarem Domitianum. II. 2. 63. V. 15.
19. 20. VI. 58. VII. 1. 5.
7. 52. VIII. 4. II. 24.
26. 39. 48. 51. IX. 15.
64. de leone. VIII. 52
De Cæsoniæ natali. IX.
29
De Caio Proculo. XI.
21
In Caium. II. 26. X.
16
Calami aucupatorii.
XIV. 188
Calathi. XIV. 97
Calathissum. IX. 74
Calculi. XIV. 17
Calda & frigida aqua.
XIV. 173
Ad Calenum. I. 79. X.
36
Calices. XIV. 84. Vati-
ni. 86. Surrentini. 92.
Saguntini. 98. gem-
mati. 99. vitrei. 105
In Calliodorum. V. 39.
VI. 30. X. 11. 29
De Callistrato. XII. 65
In Callistratum. V. 13
De Calperiano. VI. 66
Canaces epitaphium.
XI. 47
Candela. XIV. 36
Candelabrum Corin-
thium, ligneum.
XIV. 39. 40
Ad Candidum. III. 35
In Candidum. II. 22.
35. III. 20
De Canio. III. 15
Canis Lydiæ epitaphi-
um. XI. 39
Canis vertagus. XIV.
177
In Cantharum. IX. 7
Ad Canum. I. 66
Canusina fuscæ. XIV.
116. rufæ. 118
De Capitolino. X. 83
Caprea. XIII. 105
Caput arietinum. XIV.
182
In Carinum. V. 40.
VIII. 58
De Carisiano. VI. 18
De Caritate vini. XII.
62
In Carmenionem. X.
58
De Caro medico. X.
66
Ad Carum. IX. 19. 20
De Carpophoro. A. 14.
22
Casei Trebulani. XIII.
32

Caseus

sive inscriptionum.

Caseus Lunensis. XIII.	In Charopinum. V. 49
30. Vestinus. 31	Chartæ maiores & c-
De Casselio. VII. 9	pistolares. XIV. 7. 8
Ad Cassianum. III. 50	Chia ficus. XIII. 23
Ad Castorem. VII. 81	De Chloë. IX. 12
Ad Castricum. VI. 29.	Cicero in membranis.
de theta. VII. 31. 36	XIV. 167
Catella gallicana. XIV.	De Cilice fure. VI. 49
175	Ad Cinnam. I. 73. V. 55.
De catella Publij. I. 88	73. VII. 37
In Catianum. VI. 31	De Cinna. VIII. 19. XII.
Cattæ. XIII. 64	54
In Catullam. VIII. 50	In Cinnam. III. 7. 47.
Ad Catullum. XII. 60	VII. 28. VIII. 7. IX.
Catullus. XIV. 172	63. XII. 24
Ad Cauponem. I. 49	In Cinnamum. VI. 14.
De Caupone. III. 43	VII. 54
In Caufidicum. V. 34	In Ciperum. VIII. 16
Ad Celerem. I. 54	Ad Cirinum. VIII. 18
Ad Cerdonem. III. 55	De cisterna Rauenna-
In cerdonem. III. 12	te. III. 42
Ad Cerealem Iulium.	Cithara. XIV. 150. 151
XI. 29	Ad Classicum. XII. 37
Cereus. XIV. 38	In Classicum. II. 49
Ceruical. XIV. 134	In Claudiam. VIII. 57
Ceruus. XIII. 101	De Claudia nuptiis &
In Chæramonem. XI.	Pudentis. IV. 10
33	De Claudia Rufina.
De Chæresttrato. V. 26	XI. 20
Ad Chærilum. I. 58	Ad Clementem. X. 77
De Charino. XI. 35	Ad Clientes. XII. 56
Ad Charinum. IV. 30.	In Clytum. VIII. 60
XII. 72	Cochlearia. XIV. 110
	Z 3 Cocta-

De damis. IV. 52

Deciani dogma laudat

I. 8

Ad Decianum. I. 33.

II. 4

In delicatum lectorem

X. 41. 53

Dentes eborei. XVI. 81

In Dentonem. V. 45.

VIII. 31

Dentiscalpium. XIV.

19

Ad detractorem. V. 58

In detractorem. VI. 45.

XIII. 2

De Diaulo medico. I.

28. 40

In Didymum. V. 42

Ad Dindymum. V. 80

Ad Diodorum. X. 26

Discus. XIV. 149

In dissimulatorem.

IV. 72

De distichis. VIII. 29

Ad Domitianum. V. 3.

VIII. 15. 39. 61. 74. 76.

IX. 3. 17. 61

Ad eiusdem loricam.

VII. 2

Ad Domitium. X. 12

Dorcas. XIII. 104

E.

De Earino Domitiani.

IX. 8. 9. 10

Echinus. XIII. 91

De effigie Camou. IX.

56. 58

De elephante. A. 18

De Endromide. IV. 14

Endromis. XIV. 115

Ad Entellum. VIII. 64

Ephippium. XIV. 76

Epitaphium patris E-

trusci. VI I. 34. Lati-

ni. IX. 22. Philenidis.

IX. 23

Erotij. X. 55

De Erote. X. 69

De Erotio. V. 35

De Erotio puella. V. 38

Ad Esculanum. VI. 50

De Etrusci thermis.

VI. 28

De Euclide. V. 36

Ad Euctum. VIII. 6

Ad Euphemum. IV. 7

De Eutrapelo. VII. 67

F.

Ad Fabianum. IV. 5. 18

In Fabianum. III. 67

In Fabium & Christil-

lam. VIII. 43

Z 4

Ad

Index lemmatum

Ad Fabullam.	I. 55	De filio Domitiani.	VI.
De Fabulla.	VI. 10	2. Reguli.	VI. 27
De Fabullo.	XII. 41	Fistula.	XIV. 58
In Fabullum.	III. 9.	Ad Flaccum.	I. 50. 63.
XI. 20		78. IV. 37. VIII. 45. 53.	
Fœnum.	XIV. 147	IX. 42. 71. XII. 61	
Falx ex ense.	XIV. 31	Flagellum.	XIV. 51
Fama de reditu Domi-		Flagra.	XIV. 69
tiani.	VII. 6	Flet mortem Rufi.	VI.
De familia ficiosa.	VII.	60	
59		Focale.	XIV. 130
De Fannio.	II. 57	Follis.	XIV. 43
Far.	XIII. 8	De formica electro in-	
Fasces calamorū.	XIV.	clusa.	VI. 13
35		De fragmento Argus.	
Fauis Siculi.	XIII. 110	VII. 16	
Ad Faustinum.	I. 23. 93.	Ad Frontinum.	X. 52
III. 19. IV. 8 45. V. 37.		Ad Frontonem.	I. 48
68. VII. 12. VIII. 41.		Frumētum triticeum.	
X. 47		XIII. 12	
Ferramenta consoria.		Fundanum.	XIII. 118
XIV. 33		Ad furem de libro suo	
Ferulæ.	XIV. 70	I. 57	
Ad Fescenniam.	I. 71	Fusci epitaphium.	VI.
De Festo.	I. 64	52	
Ficedula.	XIII. 48	Ad Fuscum.	VII. 25
In fictum diuitem.	III.		
41. equitem.	V. 28		
Ad Fidentinum.	I. 32.		
46. 61			
In Fidentinum.	I. 27		
De figura Socratis.	X.		
81			

sive inscriptionum.

In Gallicum. VII. 22.
 71. IX. 35
 Gallina altilis. XIII. 60
 De Gallo Lingono.
 VIII. 70
 Ad Gallum. I. 87. X. 70
 In Gallum. III. 21. X. 50
 Ad Gargilianum. III.
 24. VII. 13
 In Gargilianum. IV. 43
 VII. 55
 Ad Garricum. XI. 51
 Garum scombrorum.
 XIII. 107
 Ad Gaurum. VII. 27
 In Gaurū. V. 79. IX. 37
 Gausapa. *Causia*. XIV.
 26
 Gausapa villosa. XIV.
 126
 Gausape quadratum.
 XIV. 138
 De Gellia. I. 30
 Ad Gelliam. V. 30
 In Gelliam. III. 41. V.
 17. VII. 75
 In Gellium. IX. 34
 De Gemello & Maro-
 nilla. I. 10
 Ad Germanum. XI. 50
 Glaucia epitaphiū ad
 viatorem. VI. 21. 22
 Glires. XIII. 57

Gobius. XIII. 93
 Graphiarium. XIV. 18
 Grues. XIII. 70
 Gustatorium. XIV.
 78
 Guttus corneus. XIV.
 48

H.

In habentem varios
 mores. XII. 38. ame-
 nas ædes. XII. 40
 Harpasta. XIV. 44
 Ad Helium. I. 76
 Hercules Corinthius.
 XIV. 159. fictilis.
 XIV. 160
 De Hermete. V. 52
 De Hermogene fure.
 XII. 75
 In Hermum. II. 13
 De Herode. IX. 76
 Ad Hiantida nymphā.
 VI. 32
 De Hippocrate. IX. 75
 De Hirundine. V. 64
 Hædi. XIII. 38
 Homerus in membra-
 nis. XIV. 164
 Homeri Batrachomyo-
 machia. XIV. 163
 De Horatio. IV. 2
 Hordeum. XIII. 11
 z 5 De

Index lemmatum

De hortis Martialis. IV.

51. Marcellæ vxoris.

XII. 27

Ad hospites. V. 59

Hyacinthus in tabula
pictus. XIV. 157

F.

In lactatorem. VIII. 34

Ad Ianum. VIII. 2. 8.

X. 27

Iecur anferis. XIII. 56

Ientacula. XIV. 193

De importunis basia-
toribus. XII. 47

In inuidum. VI. 42

In inuitatorem. III. 18

38

Iocatur in Cottam. I. 9

Iocus ex Homero in
cocum. I. 43

Ad Iouem. VII. 51

In irascentes amicos.

III. 28

Ad Iulium. I. 15. IX. 77

XII. 29

In Iustinum. XI. 36

Ad Iuuenalem. XII.

17

Ad Iuuenicum de co-
uino curru. XII.

21

L.

In Laberium. VI. 12

De Labieno. VII. 56

Ad Labienum. V. 48

Ad Labullum. XI. 15

XII. 30

Lacernæ coccineæ.

XIV. 120. Beticæ.

127. albæ. 122

Lactuca. XIII. 14

De lacerta cæolata. III.

31

De Ladonte nauta. X.

72

In Læliam. XII. 20

Ad Lælium. I. 74

Lana. XIV. 124

De Læuina casta, & ad

Baias adultera. I. 53

Ad Læuinum. VI. 7

Lagena niuaria. XIV.

106

In Lalagen. II. 46

Lalifio. XIII. 102

Lanæ amethystinæ, al-

bæ, polentinæ. XIV.

140. 141. 142. 143

Lances chrysendetæ.

XIV. 87

Laterna coronea. XIV.

56. ex vesica. 57

In

sive inscriptionum.

In laudem Domitiani.	De suis libris. I. 39. VII.
IX. 26	72. X. 3
In laudem Neruæ Tra-	Ad Licianum scripto-
iani. XI. 5	res vnde. I. 52. de
Laus Augusti. A. 26	Hispaniæ locis. I. 42
Ad Laufum. VII. 66	Ad Licinium. VII. 41
In lautum inuitatorē.	De Ligia. XII. 7
XII. 39	Ligna acapna. XIII. 15
Ad Lectorem. I. 1. 2. 92.	Ligula. XIV. 109
II. 7. V. 16. X. 2. 4. XI.	De Ligurra. XII. 50
54. XIII. 3. de libro	In Ligurinum. III. 33.
Gallicano. III. 1	39
Ad lectores. V. 2. XI. 2	De eodem. III. 34
Lens. XIII. 9	De Lino. I. 62
In Lentinum. III. 32.	Ad Linum. IV. 53
XII. 16	In Linum. II. 31. VII. 78
De leone. II. 52. qui gu-	De litore Formiano.
bernatores offendit. A. 9. Cæsar.	X. 28
I. 6	De litoribus Altini. IV.
De leone & ariete. IX.	19
53	Ad Liuidum. I. 34
De leone & lepore. I.	Liuius in membranis.
22. 41. 51	XIV. 168
Ad leporem. I. 44	Loculi eburnei, lignei.
Lepus. XIII. 97	XIV. 9. 10
Ad Lesbiam. V. 65	Lodices. XIV. 135
In Lesbiam. X. 37	Lomentum. XIV. 55
Ad librum suum. I. 3.	Lucanici. XIII. 34
60. II. 1. 2. 3. 4. IV.	Lucanus. XIV. 171. de
70. 74. VII. 68. 80.	eodem ad Phœbū.
VIII. 1. 68. IX. 80.	VII. 20. eiusdem na-
X. 1. 85. XI. 2. XII. 3	talīs. VII. 18. 19
	Ad

Index lemmatum.

- Ad Lucanum & Tul-
lum. I. 31. De iisdē.
IX. 38
Lucerna polymyxos.
XIV. 37
Ad Luciferum. VIII. 21
Ad Lucium. IV. 42.
Iulium. I. 86
In ludimagistrum. IX.
51. X. 56
De ludis stellæ. VIII.
73
De ludo puerorum
cum iuuentis. V. 32
Ad Lupercum. VI. 34
IX. 68
In Lupercum. I. 95
Ad Lupum. V. 54
VI. 55
In Lupum. XI. 14
Lupus. XIII. 94
In luscum furē. VII I.
56
De Lycorid. IV. 49
De Lycoride. VII. 13
Ad Lycorim. I. 82
- M.**
- De Macro. X. 17. ad e-
undem. VIII. 5. X. 67
De Mæuio. X. 65
Mala citrea. XIII. 36
In maledicum. VII. 21.
poëtam. X. 5
In malè recitantem.
IV. 32
In malum medicum.
VIII. 69. poëtam.
VII. 22
In Mamercum. II. 61.
V. 29
In Mamertinum. XIII.
122
In Mamurram. IX. 44
In Mancinum. I. 37
IV. 48
Ad Manium. X. 20
De Manneio. V. 14
Manuale. XIV. 74
Ad Marcellam. XII. 19
Ad Marcellinum. III. 5
VI. 19. IX. 33
Ad Marcum. I. 5. X. 63.
Vnicum. XII. 35
In Marcum. VI. 9
Ad Marianum. VI. 44
Ad Marinum. X. 71
Ad Marinum. X. 76
De eodem. I. 69. II. 53.
X. 18
In Maronem. XI. 37.
De eodem. XII. 72
De eiusdem idibus.
XII. 55
Ad Martialē. V. 21. VI. 1
Ad

sine inscriptionum.

Ad Martianum. VI. 48	De Mulione furdo. XI.
Ad Martias Kalendas.	23
X. 23	Mullus. XIII. 84
Ad Marullum. V. 74	Mulsum. XIII. 113
Mafsilianum. XIII. 128.	De muneribus mœ-
IV. 6	chæ. II. 32
Ad Maternum iurispe-	De Munna. X. 54
ritum. X. 35	In Munnam. X. 34
Ad Mathonem. IV. 66.	Munusculum pomo-
VIII. 42. In eundē.	rum. X. 78
IV. 65. X. 42. XI. 38	Muræna. XIII. 85
Matronæ nobilis epi-	Muria. XIII. 108
taphium. X. 57	Murices. XIII. 92
Mattiacæ pilæ. XIV. 24	Ad Musam. VIII. 3
In Maximinam. II. 34	Ad Musas. V. 6
Ad Maximum. I. 7. 59.	Muscarium bubulum.
VII. 61	XIV. 64
In Maximum. II. 16. 39.	Muscaria pauonina.
III. 13	XIV. 61
Mel Atticum. XIII. 109	De Mucio. X. 24
Ad Meliorem. VIII. 38	Myrrhina. XIV. 103
De Menogene. XII. 67	Myrobalanum. XIV.
Mensa citrea. XIV. 79.	52
acerna. 80	In Myrtalem. V. 4
Minerua argētea. XIV.	
161	
Mittit librum suum ad	
Plinium. X. 19. ad	
Parthenium. XII. 11	
Morio. XIV. 181	
Mulæ pomiliæ. XIV.	
174	

N.

In Næuiam. III. 10
Ad Næuolum. I. 77
IV. 68
In Næuolum. II. 37
Napi. XIII. 25
In Narniam. VII. 76
Nar-

Index lemmatum

- Narthecium. XIV. 68
 In Nasicum. XIV. 56
 In Nasidianum. VII.
 47
 In Nasutum. XII. 31
 Ad natalem suum. XII.
 48
 De natali Domitiani.
 IV. 1
 De natatoribus. A. 24
 De naumachia Domi-
 tiani. A. 23
 Ad Nepotem. VI. 20
 De Nerua. VIII. 66.
 IX. 21
 In Neruæ commen-
 dationem. XII. 6
 In Nestorem. III. 22.
 XI. 17
 De Nigrina. IV. 60
 Nimbus vitreus. XIV.
 102
 Niues. XIV. 107. 108.
 de niuib. IV. 3
 Nométanum vinum.
 XIII. 124
 Ad Norbanum. IX. 65
 Notarius. XIV. 179
 De Nouio Microspi-
 co. I. 70
 Nuces. XIV. 15. pineæ.
 XIII. 25.
 De Numa. X. 80
- Ad Numatium Gal-
 lum. X. 31
 Numidicæ. XIII. 68
 Ad Nympham. IX. 43
- ## O.
- Obsonator. XIV. 187
 Oleum venefranum.
 XIII. 103
 Oliuæ. XIII. 35
 De Ollo. III. 37
 Ad Olum. II. 48. IV.
 28
 In Olum. VII. 10. X. 49
 Onager. XIII. 106
 Opobalsamum. XIV.
 54
 In Oppianum. VIII. 25
 De Oppiano. VII. 4
 De origine Bacchi. V.
 69
 Oryx. XIII. 100
 Ostrea. XIII. 87
 De Othobis morte.
 VI. 24
 Ona. XIII. 39
 Ouidij metamorpho-
 sis in membranis.
 XIV. 170
 Ad Ouidium. I. 85. VII.
 38. 39. IX. 78
- Ad

sive inscriptionum.

Ad Q. Ouidium. IX. Patauinae tunice. XIV.

40

131

Patella Cumana. XIV.

P.

104

In Paternum. XII. 43

Pænula scortea. XIV.

De Paulla. X. 8

119. Gausapina. 133

In Paullam. IX. 4

Ad Pætum. VI. 23. XI.

Ad Paullinum. III. 53.

40. 41

de Selio. II. 12

Ad Pamphilum. IV.

De Paullo. II. 18. IX.

56

66

Panaca. XIV. 90

Ad Paullum. VII. 60.

De Panareto potore.

de phiala. VIII. 33.

VI. 64

XII. 57

Panes picētini. XIII. 46

In Paullum. V. 23.

Ad Pannicum. II. 29

X. 10

XII. 59

Pauo. XIII. 65

Pantagathi epitaphium.

Pacten ad caluum.

VI. 35

XIV. 22

De Papilo. VII. 77

Pelignum. XIII. 126

In Papilum. VII. 64

Pera. XIV. 71

Parat conuiuium. X.

Perdix. XIII. 61

44

Perna. XIII. 53

Parazonium. XIV. 29

Perfica nux. XIII. 45

Paridis epitaphium.

Persona germanica.

XI. 11

XIV. 158

Parma. XIV. 184

In pessimos coniuges.

De partheniana toga.

VIII. 35

VIII. 28

Petafo. XIII. 54

In Parthenopæum. XI.

Petit latenter pecuniā

46

à Domitiano. VI. 8

In Passum. XIII. 111

Ad Phœbum. IV. 34.

Ad Pastorem. IX. 18

IX. 83. XII. 36

In

Index lemmatum

- In Phœbum. VI. 17. 38
De Phaëtonte. IV. 36
Phasianus. XIII. 67
De phaside. V. 8
Phiala aurea cælata.
XIV. 85
De phiala Rufi. VIII.
49
De Philænide. IV. 52
IX. 57
In Philerotem. X. 39
De Philippo. VI. 59
Ad Philomusum. VII.
62
In Philomusum. III. 8.
IX. 27
De Philone. V. 47
De Philostrato. XI. 43
Phœnicopterus. XIII.
66
Ad Phœbum. II. 28
Pica. XIV. 67
Picatum vinum. XII. I.
12
De Picente. VII. I. 54.
59
Ad Picentinum. IX. 60
De pigris nautis. III.
52
Pila paganica & trigo-
nalis. XIV. 41. 42
Pileus. XIV. 121
Piper. XIII. 5
Ad piscatorem. IV. 23
De piscibus sculptis.
III. 26
Pistor dulciarius. XIV.
192
De platano corduben-
fi. IX. 46
Plectra. XIV. 152
Pluma. XIV. 146
Pocula archetypa. XIV.
83
Pœna Laureoli. V. 6
De Polla. X. 59
Ad Polycarmum. VIII.
37
In Polycarmū. VII. 45
De Polyphemo. VII. 32
Ad Polytimum. XII.
68
De Pompeio & filiis
eius. V. 71
De Pompillo. VI. 41
In Pomponium. VI.
33
In Pontiam. VI. 51
Ad Ponticum. II. 59. V.
60. VII. 83
In Ponticum. II. 27. III.
46. IV. 69
In Pontilianum. V. 63
VII 3. XII. 33
Porcellus lactens. XIII.
40
De

siue inscriptionum.

De Porcia.	I. 36	Pittacus.	XIV. 66
Porcus.	XIV. 63	Ad Pudentem.	I V. 22.
Porphyrones.	XIII. 73		VII. 11
Porri capitati.	XIII. 19	Ad puerū suum.	XI. 9.
sectiui.	XIII. 18	De puero stillicidio	
De Porsena & scauo-		iugulato.	IV. 13
la.	I. 21	Pugillares citrei.	XIV.
Ad Posthumianū.	VII.	3. eburnei.	XIV. 5.
67		membranei.	XIV. 6
Ad Posthumum.	I V.	Pugio.	XIV. 30
20. 31. V. 56		De pugna damarum.	
In Posthumum.	II. 8.		IV. 27
10. 19. 48. V. 51. VI.		Pulli gallinacei.	XIII.
16. XII. 12		44	
De eodem.	II. 20. 21	Pumilio.	XIV. 183
Ad Potitum.	X. 60		
De Prasino.	XI. 18		
In Prætorem.	IV. 54		
Precatur deos pro			
Nerua Traiano.	XI.		
4			
Ad Priapum.	VIII. 40		
De Prisco & Vero.	A.		
27			
In Priscum.	I. 91		
Ad Priscum.	VII. 40.		
VIII. 12. X. 3. XII. 1. 4.			
14. 74. de Salonino.			
VI. 15			
Ad Procillum.	I. 25.		
In Proculeiam.	X. 38		
Pruna damascena.			
XIII. 29.			

Q.

Ad Quinctianum.	V.
18	
Quinctianum facit af-	
fertorem.	I. 45.
Ad Quinctilianum.	II.
62	
Ad Quinctum.	IV. 57
V. 72. VIII. 9. IX.	
39. 40	
In Quinctum.	III. 48
Quincupedal.	XIV. 82
Quincuplices.	XIV. 4

R.

De Rabirio.	X. 61
a	Ad Ra-

Ad Rabirium. VII. 48
 Rapa. XII. 16.
 In raucum poëtam
 colla lana regentem.
 VI. 27.
 De reditu Domitiani.
 VII. 8
 De Regulo. I. 12. 68
 Ad Regulum. I. 90. VII.
 14. 26. de fama poë-
 tarum. V. 10
 De Restituti natali.
 X. 73
 Ad Rhenum. X. 7
 De Rhetore. V. 53
 Rhinoceros. XIV. 49.
 de eodem. A. 8. 21
 Rhombus. XIII. 86
 Ad Romam. X. 64. ad
 eandem & Dindy-
 mum. XI. 6
 Ad rosam. VII. 73
 De rosis ad Cæsarem
 missis. VI. 56
 Ad Rufinum. III. 25.
 Ad Rufum. II. 25. 38. III.
 56. IV. 67. V. 50. VI.
 57. VII. 57. IX. 69.
 In Rufum. III. 54
 De rusticatione. IV. 73
 Rusticula. XIII. 71
 Ad Rusticum. VIII. 23

S.

Ad Sabellum. VII. 69
 De Sabello. IV. 35.
 XII. 49
 In Sabellum. IX. 16.
 XII. 32
 Ad Sabidium. I. 29
 Ad Sabinum. XI. 13
 Saccus niuarius. XIV.
 94
 In Saletanum. II. 45
 Sallustius. XIV. 169.
 In Sanctram. VII. 17
 Ad Saturnum. XII. 51
 In Saufellum. II. 51
 Sauroctonos Corin-
 thius. XIV. 156
 Ad Scæuolam. I. 83
 Scalptorium. XIV. 73
 Scarus. XIII. 89
 Scazonta mittit ad A-
 pollinarem. VII. 23
 Scopæ. XIV. 72
 De Scorpo. X. 46. eius-
 dem epitaph. X. 48
 Scrinium. XIV. 34
 Ad se ipsum. VII. 71.
 X. 9. 43
 Securicula. XIV. 32
 De Selio. II. 24. IV. 16
 In Selium. II. 9
 Semi-

siue inscriptionum.

Semicinctiū. XIV. 139	Ad Sparsum. XII. 46
Ad Semproniam. XII. 24.	Spathalion caryotarum. XIII. 27
Tuccam. VII. 35	De spectaculo Scæuolæ. VIII. 30
Ad senem orbem. XI. 26	Spoletinum vinum. XIII. 125
Ad Septitium. XI. 53	Spongia. XIV. 132
Setinum. XIII. 117	De Sportula. III. 6
Ad Seuerum. II. 5. V. 77. VI. 6. VII. 29. 43. VIII. 65. XI. 34	Squillæ. XIII. 88
Ad Sextilianum. I. 11. 24	De statua Iuliæ. VI. 11.
Ad Sextum. II. 3. 11. 40. III. 29. IV. 55. V. 5. VIII. 17. X. 21. 51	Herculis. IX. 31. 32.
In Sextū. II. 36. VII. 70	Domitiani. IX. 48.
Sigillum Giberij fictile. XIV. 162	49. ad Herculem de eadem statua. IX. 50
Signinum vinum. XIII. 121	Iunonis. X. 75. Memnonis. XI. 7
Signum victoriæ. XIV. 155	De Stella. V. 11. 12
De Silio. VII. 53. XI. 28. de eiusdem filio. IX. 67	Ad Stellam. I. 38. V. 57. VII. 30. IX. 70
Ad Silium. IV. 11. VII. 53	Stibadia. XIV. 77.
In Silium. XI. 27	Strigiles. XIV. 47
Simila ex tritico. XIII. 10	Ad sua carmina. XII. 2
Simius. XIV. 178	De sue quæ ex vulnere peperit. A. 11. 12. 13
Sorba. XIII. 26	De Sulpicia. X. 33
Ad Sosibianum. I. 67. IV. 25. XI. 44	Sumen. XIII. 43 (61
Soleæ lanatæ. XIV. 60	Ad suos ministros. V.
	De supplice elephante. A. 16
	Surrentinum. XIII. 115
	In Sutoré. IX. 55 (III. 45
	De futuro & fullone. In Sym-

In Symmachum me-
dicum. V.9
Synthesis. XIV.129
De Syrisco. V.67

T.

Tabula lusoria. XI V.
14
Tali eborei. XIV.11
Tarentinum. XIII. 130
Tarraconense. XIII.
123
De tauro. A.15.
In Taurum. II. 44
De templo Flauie gen-
tis. IX.2
Tessera. XIV. 12
De Thaide & Lecania.
V.44
Ad Thaliā. IV.17
Theca calamaria.
XIV.16
De Thelesina. VI.5
In Thelesinum. III.30.
XII.22
De Theodoro. XI.49
Ad Theodorum. V.70
De Theophila ad Ca-
nium. VII.58
Tibiæ. XIV.19
De tigride & leone.
A.17

Tintinnabulum. XIV.
148
Ad Titullum. VIII. 44
Ad Titum. I. 17
Toga. XIV. 113.114
De Toga à Parthenio
fibi data. IX.36
Tomentum lingoni-
cum. XIV.144. Cir-
cense. 145
De Tongiliano. XII.70
Ad Tongilianū. III.40
In Tongilium. II.33
De Torquato & Ota-
cilio. X. 68
Ad Traianum. X.32
In Traiani commen-
dationem. XII.8
Trifolinum. XIII.119
Trochus. XIV.153.154
Tuberra. XIII.49
Ad Tuccam. I.18. VI.
46. VII.63. X.13
In Tuccam. XII.34.74
De Tuccæ balneo. IX.
57.
De Tucio. III.11
Ad Turanium. V.75
Turdorū corona. XIII.
De Turno. XI.8 (50
Turricula. XIV.13
Turtur. XIII.52
Tus. XIII.4
V.

V.

	Virgilius in membra- na. XIV. 166
In Vacerram. VIII. 65. XII. 28	Vmbella. XIV. 25
In variè se tōdentem. VIII. 46	De Vmbro. XII. 66
Ad Varronem. V. 31	In Vmbrum. VII. 46
De Varo. X. 25	Vnguentum. XIII. 131
In Varum. IV. 63	Ad Vulcanum. V. 7
Ad Varum. VIII. 20	Vrbici pueri epitaphi- um. VII. 79
Vasa Aretina. XIV. 88	Ad Vrbicum. VII. 44. XI. 32
Vdones Cilicij. XIV. 128	Vrceoli ministratorij. XIV. 95
Ad Velocem. I. 89	Vrceus fictilis. XIV. 96
Venabula. XIV. 26.	De vrso. A. 10
De Vestino. IV. 58	Vua duracina. XII. 22
De Vesuuio monte. IV. 33	Ad vxorem. II. 64
De Vibij voto. IX. 25	
De villa Faustini ad Bassum. III. 44	Z.
De vipera in ore vrsæ. III. 14.	Ad Zoilum. II. 17
De vipera electro in- clusa. IV. 46 (165	In Zoilum. II. 14. 42. 58. III. 23. V. 76. XI. 10. 22. 31. 48. XII. 44. inuidum. IV. 62
Virgilij culex. XIV.	Zona. XIV. 137.

SYLLABVS EPI- GRAMMATVM IN COM- MUNES LOCOS digestorum.

*Prior numerus librum, posterior epigramma
libri ostendit.*

A. librum spectaculorum.

A.

A Dulatoria. II. 2. V. 1. 62. VI. 58. VII. 7. IX. 52. 61.
82. X. 62. XI. 5. XII. 15. 67. alia in Cæsaribus.
In adultores. I. 73. II. 24. 50. V. 74
De ædibus, & ædificiis. A. 1. 2. II. 43. V. 7. VII.
52. VIII. 36. 61. IX. 3. 4. 17. 26. 35. X. 36. 65. XI. 19. 28.
XII. 40.
De ægrotis. VII. 41. VIII. 25. XII. 16
In æmulos. II. 50. X. 68. XII. 74
De amicis. I. 47. X. 11. XII. 26
Ad amicos. I. 33. 45. 63. II. 4. III. 27. 28. 35. IV. 11. 44. V. 5. 31.
77. VI. 19. 20. 29. 54. VII. 11. 23. 57. 76. IX. 33. 79. X. 12. 17.
19. 20. 40. 61. 76. XII. 11. 14
In amicos fictos. II. 22. 35. 36. 37. IV. 54. V. 19. 20. 26. 45. VI.
33. 43. 44. VII. 47. 62. VIII. 14. IX. 11. X. 14. XI. 26. XII. 39
Apophoreta. XIV. omnia post xenia.
De armis. VII. 1. 2.
In artes & artifices. III. 45. V. 54. VII. 34. 48. 67. VIII. 16
IX. 55. X. 72. XIV. 187. 190. 192
In auaros. I. 79. 83. II. 36. 37. IV. 38. 61. V. 79. VII. 37. 63. VIII.
44. 67. IX. 34. X. 10. 38. 69. XII. 10. 22. 23. 43

In aues.

in communes locos digest.

In aues. I. 7. V. 64. VIII. 32. XIII. 44. 48. 50. 51. 59. & sequen-
tibus usque ad 74. XIV. 66. 67. 186.

B.

Balnea. IX. 57. vide thermas. (XII. 47
In bafiatores. II. 10. 19. 20. 21. importunos. II. 8. VII. 78.
In bellos. I. 10. II. 6. III. 49. XII. 32
De bestiolis & infectis. III. 14. IV. 24. 46. VI. 13
De bibliothecis. VII. 15
In breues. XI. 2

C.

Ad cæsarem. A. 2. 3. 4. 19. 20. I. 4. 14. V. 1. 62. VI. 62. XII. 5. 9.
Domitianũ. II. 2. 63. V. 3. 15. 19. 20. 62. VI. 3. 82. VII. 1. 5. 7.
de aduentu eius. 6. 7. 8. IX. 15. 64. ad eundem. VII. 52.
VIII. 4. 11. 24. 26. 39. 48. 51. 52. Neruam. VIII. 66. IX. 21.
XII. 6. Neruam Traianum. X. 6. 7. 32. 62. XI. 4. 5. XIII. 8
In caluos, caluas, canos. III. 32. V. 48. VI. 38. X. 71. XII. 7. 36
Casus fortunæ. A. 11. 12. 13. I. 12. 68. IV. 2. I. 13. X. 72. 80
XI. 43. 49
In caupones. I. 49. III. 43. IX. 78
In caufidicos. I. 76. 77. IV. 6. V. 34. VI. 16. 25. VIII. 7. 16. 17.
71. X. 42. XII. 59
In cenarum captatores. I. 25. II. 9. 12. 16. 26. 49. V. 45. 49.
VIII. 63. IX. 7. 16. 27. XII. 18. 67.
Ad censores librorum suorum. V. 77. VII. 23. 25
In cerdones. III. 12. 45. 56. IX. 55
Charistia. IX. 41. 42
De comis. IX. 13. XII. 68
Connubium. felix. VIII. 2. X. 36. infelix. VIII. 35. 43. X. 39
Conuiuialia & sympotiaca. I. 25. V. 75. VII. 42. 50. 65. VIII.
22. 39. 48. IX. 59. 72. 74. X. 44. 45. 49. XI. 20. 29. XII. 24. 39
Decoronis. IX. 45. XIII. vltimum.
In creditores. III. 30. VI. 17. 23. VIII. 9. 37. IX. 83. XI. 40. XII.
In crudeles. II. 59. III. 16. VII. 31. VIII. 14. (22.

D.

In debitores. I. 62. II. 3. VIII. 10
In de-

Syllabus epigrammatum

In decoctores. III. 8. 17. IV. 53. V. 33. 67. VII. 64. VIII. 5. IX. 63. X. 29.

Dedicationes librorum & carminum. V. 1. VI. 1. IX. 65. X. 77. XI. 1. XII. 1.

In deformes. VII. 32. 59

In delatores. A. 4

Ad deos & deas. V. 69. VII. 51. VIII. 28. 40. X. 27. XI. 4. XII. 51

Descriptiones Variæ. I. 42. III. 36. 44. IV. 19. 33. 42. 44. 51. X. 28.

In detractores & calumniatores. I. 73. 74. III. 22. V. 29. 58. VI. 45. VII. 60. X. 3. 5. XIII. 2

In dissimulatores. IV. 72. V. 3. 26. VII. 75.

In diuites & diuitias. IV. 54. VII. 61. IX. 18. XII. 13. 73

In doctos viros. I. 23. 33. 52. 63. V. 11. VII. 53. VIII. 18. 66. IX. 21. XI. 7. 8. 23. 28. XII. 35. fæminas. VII. 58. X. 33.

Dona & munera. II. 60. V. 18. 57. VII. 24. 25. 36. 40. 43. 46. VIII. 28. 41. 67. IX. 41. 42. X. 63. 78. XI. 14. 34. 57. XII. 21. cætera in Xeniiis & Apophoretis.

E.

In edentulos. VI. 50. VIII. 54

In effæminatos. VI. 37. X. 58

Encomiastica. I. 8. 31. 33. 36. 42. 90. V. 71. VI. 24. VII. 38. 39. VIII. 66. IX. 19. X. 19. 35. 63. 67. XI. 5. 27. 28.

De epigrammatis. IV. 37. VI. 46. VII. 66. 69. VIII. 29. IX. 37. 62. X. 21. 31. XI. 15. 25

Epistolæ. I. II. VIII. IX. XII.

Epistolica. I. 87. II. 4. III. 56. IV. 8. 22. 67. V. 1. VI. 39. VII. 68. VIII. 68. 76. IX. 65. 80. X. 19. 35

Epitaphia, vide Funebria.

Epithalamia, vide Nuptialia.

In equites fictos. V. 14. 24. 28. 35. 39. VI. 7. nouos. VIII. 49

Excusationes. I. 38. 87. II. 7. 54. VII. 12. 74. VIII. 23. X. 31. 52. 60. 70. XI. 13. 34. 41. XII. 41

In exules. VI. 58. VII. 38. 39. 54

F.

Fabularum spectacula. A. 6. de Dædalo. 15. Laurecolo. 7. Orpheo. 24. tauro. 20. In fa-

in communes locos digest.

- In facetos. III. 50. X. 83
In foeminas. A. 5. I. 13. 19. 30. 36. 53. 55. II. 15. 23. 34. 46. III. 41. IV. 15. 18. 45. 49. 50. 52. 71. V. 4. 30. 44. 46. 65. 81. VI. 5. 10. 47. VII. 13. VIII. 31. 50. 57. 75. IV. 12. X. 59. XI. 30. XII. 7. 19. 20. 42.
In feras. II. 52. XIII. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 94. 95. 96. 97. alia in voce, Spectacula ferarum.
In fictos amicos. II. 27. 40. 50. 56. VI. 9. VII. 70. 75. IX. 11. 69. X. 14. diuites. II. 41. 51. VI. 53. IX. 44. poëtas. II. 61. vide malos poëtas.
In filios. VI. 2. 26. IX. 67.
In flores varios. VI. 56. VII. 73
In flumina. X. 7. XII. 75
In fontes. III. 42. VI. 32. IX. 43
In fortes viros. I. 21. VIII. 30
In fortunatos. VI. 55. I. 11
In fraudulentos. III. 40. V. 40. VIII. 60. IX. 35. 68. 75. X. 34. XII. 54
Funebria & epitaphia. I. 69. 72. 75. 81. 93. 94. IV. 47. 58. V. 35. 38. 71. VI. 15. 21. 22. 24. 35. 36. 52. 60. VII. 34. 79. IX. 22. 23. 24. 58. X. 25. 45. 48. 55. 57. 61. XI. 11. 12. 24. 39. 47.
In fures. VI. 49. VIII. 10. 47. 56. IX. 76. X. 74. XI. 31. XII. 25. carminum. I. 27. 32. 46. 54. 57. 61. II. 18. X. 82.

G.

- In germanos fratres. I. 31. IX. 38.
In gladiatores. A. 27. V. 25
Gratulationes variaë. VIII. 4. 11. 15. 21. 45. 62. XI. 21
In gulosos. I. 20. II. 9. 12. 24. 30. 33. 49. III. 17. V. 49. 67. VII. 17. X. 29. XI. 46. XII. 34

H.

- In hæreditatum captatores I. 10. 20. II. 53. IV. 43. VI. 43. 44. VII. 56. VIII. 27. IX. 6. XI. 32. 44. XII. 16. 72
In hortos. IV. 51. XII. 27
Ad hospites. V. 59
In hostes & inimicos. I. 29. II. 31. XI. 50
In humiles & obscuros. I. 35. 68. 91. II. 25. 27. X. 26. XII. 50
a 5 In hy-

Syllabus epigrammatum

In hydropotas.

VI. 61

I.

In iactatores & ostentatores. II. 6. IV. 48. V. 42. 50. 51. 76.
VI. 12. 40. VII. 35. VIII. 6. 34. IX. 44

Ad Ianum

IV. 68. V. 80. XII. 38

Ad imaginem Martialis.

IX. 1

De imaginibus.

I. 82. 88. IV. 36. IX. 56. 58. X. 30. 81

In impios, & malos.

III. 51. IV. 9. V. 66. X. 15. XII. 44

In importunos.

I. 76. IV. 29.

In impuros.

II. 13. III. 20. IV. 6. 30. VI. 30

In inconstantes.

II. 44. IV. 68. V. 80. XII. 38

In infelices.

IX. 73. X. 13

In ingratos.

III. 21. IV. 20. 31

In inuidos. I. 34. VI. 42. VIII. 58. 65. IX. 77. cætera vide in
Zoilo

In inurbanos seu inficetos.

I. 35

Iocularia. I. 5. 9. 17. 38. 39. 43. 59. 89. 91. II. 18. 28. 47. 65. III. 15.
52. 53. IV. 65. V. 12. 27. 47. 55. 63. 72. VI. 14. 18. 31. 34. VII.
60. 81. VIII. 55. IX. 5. 42. X. 51. XI. 23. XII. 60

L.

In lautos.

III. 48

Ad lectorem. I. 1. 2. 92. II. 5. 7. III. 1. V. 2. 16. X. 2. 4. 41. 53. XI.
2. 54. XIII. 3

De lectoribus suorum librorum.

VII. 44. 45. 80. XI. 53

Libertas vera quæ.

II. 39. 48

De libris suis. I. 16. 39. 45. 96. II. 66. III. 1. VII. 11. 72. 82. X. 1.
XI. 3

Ad libros suos & Musam. I. 3. 60. II. 1. III. 2. 3. 4. IV. 17. 70.
74. V. 10. VIII. 1. 3. IX. 80. X. 85. XI. 1. XII. 2. 3. XIII. 1

Liquores.

XIII. 103. 107. 108. 109. 110. 111

In litigatores

VII. 55

Locorum variæ descriptiones. vide Descriptiones
variæ.

In lucos, hortos, nemora, rura. V. 68. VI. 29. VIII. 64.
X. 76. 84. XI. 14. XII. 46.

In ludi-

in communes locos digest.

In ludimagistros. IX. 51. X. 56.
In ludos. V. 32. VII. 27. VIII. 73 IX. 28

M.

In maledicos. I. 73. 74. V. 29. 34. VII. 21. X. 5
In medicos. I. 28. 40. V. 9. VIII. 9. 69. IX. 75. 76. X. 66
In mendicos. III. 1. XI. 17. XII. 28
In morbum fingentes. VII. 33. IX. 66. XI. 46. XII. 45
In mores sui temporis. V. 78. IX. 52. XII. 62
In moriones. VII. 62. VIII. 13. 46. XIV. 181

N.

In nasutos. XII. 70
Natalitia. III. 5. IV. 1. V. 34. VI. 2. VII. 18. 19. 20. 70. VIII. 38.
IX. 29. 39. 40. X. 23. 26. 73. XI. 36. XII. 48. 55
De natatoribus. A. 24
De nauibus. VII. 16. X. 72
Naumachia. A. 23. 26
Nuptialia. IV. 10. 60. VII. 6. IX. 4. 8. XI. 60

O.

In obliuiosos. V. 22. vide Rhetores.

In malè olentes. IV. 4. VII. 77

P.

In parcos. I. 78. VI. 4. IX. 34. X. 50 XII. 13. 30 inuitatores.
I. 37. II. 26. 36. 37. III. 9. 10. 18. 38. 46. 54 IV. 55. 63. 69. IX.
82. XI. 16.

In patientes. I. 21. VIII. 30

In pauperes. I. 69. II. 3. III. 11. 24. 37. IV. 26. V. 78. VI. 66. VIII.
19. 70. X. 18. XI. 17. 33. 35 XII. 69.

In petaces. I. 95. II. 11. III. 47. IV. 12. 57. XI. 38

Petacia. II. 60. 63. IV. 21. VI. 8. 57. 62. VII. 14. 30. VIII. 24.
IX. 15. 34. 40

In pictores. V. 41

De piscibus variis. III. 26. IV. 23. V. 20. XII. 74. & se-
quentibus vsque ad 86.

In pocula. VI. 65. VIII. 6. 33. 49 XII. 61. cætera lib. 14. vide.

De poësi immuni & sterili. I. 63. 86. VIII. 53. X. 65

In poëtas

Syllabus epigrammatum

In poëtas malos. III. 7. V. 52. 60. 70. VI. 33. 41. VII. 3. 4. 22.
VIII. 20. 59. X. 21. XII. 52.

In polypragmonas & officiosos. I. 65. IV. 64. VII. 10. 83.
XII. 49

In potatores. I. 11. 24. 26. 71. IV. 69. V. 4. VI. 54. 64. IX. 68.
XII. 58.

Promissiores. X. 16. XI. 37. XII. 12. 33. 60

De prouidentia Dei. I. 68. IV. 16

De pueris. V. 32. IX. 8. 9. 10. 13. 14. 28

R.

In raucos. VI. 27

In recitatores. III. 13. 33. 34. 39. IV. 32. VI. 27

In Rhetores. III. 19. V. 53

Ad Romam. X. 64. XI. 6

S.

Salutationes. V. 23. IX. 5

Scoptica. II. 32. 44. 45. IV. 25. 28. 35. 39. 40. V. 42. VII. 28.

IX. 47. X. 54. XII. 31. 32. 53. 63. 64. 65. 66. 71

De se ipso. V. 13. 16. VI. 39. VII. 71. 82. IX. 1. 18. 65. 70. X. 9. 43.

52. 60. 64. 67. 79. 84. XI. 15. XII. 17. 46. 56.

In senes. IV. 64. VI. 50. VIII. 54. X. 71. XI. 26

In somniatores. VII. 47

Spectacula bestiariorum. A. 14. 25. V. 62. fabularum, vide

Fabularum spectacula. ferarum. A. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 16.

17. 18. 21. I. 6. 22. 41. 44. 51. 84. II. 52. IV. 27. 59. VIII. 26.

52. IX. 53. puerorum. V. 32. pugilum. VIII. 74. Virorum.

A. 27. VIII. 30. X. 24. fæminarum. A. 5.

De spectatoribus. A. 3

De sportula. I. 50. 66. III. 6. VIII. 42. IX. 66

In statuas. VI. 11. IX. 20. 31. 32. 48. 49. 50. 82. X. 75. XI. 7.

XIV. 159. 160. 161. 183

In stolidos II. 29. V. 60. VII. 64. XII. 59

In superbos. II. 25. III. 25. VI. 59. 63

T.

In tardos. VII. 9. vide Rhetores.

Temporis diurni distributio. IV. 7. 73

In ther-

in communes locos digest.

In thermas.	II. 55. VI. 28. VII. 26. X. 42
In timidos.	II. 57
In tonfores.	VII. 67. 54. XI. 45
In turpes, vide deformes.	

V.

Vasa. III. 31. lib. XIV. varia. vide indicem lemmatum.	
In veneficos.	IV. 14. 56 VI. 51. VIII. 47. IX. 36
Investes.	IV. 14. VIII. 47. IX. 36. XIV. 102. & sequentibus usque ad 120.
In vetulas.	I. 19. 80. II. 23. 34. IV. 15. IX. 60. X. 37
In vicinos.	I. 70
In vina & vini genera.	I. 18. 85. VI. 65. XIII. 102. & sequentibus usque ad 120
Vita beata.	I. 48. II. 38. 63. V. 21. VI. 48. II. X. 72. X. 22. 43. 47
In præsentem vitam.	I. 15. IV. 41. V. 56. 61. VI. 20. VIII. 44
Viuerē quid sit.	I. 15 VI. 48
In voraces.	II. 30. VII. 17. X. 29. XII. 63
Votiua.	IX. 25. 30. 71

Z.

In Zoilum.	II. 14. 17. 42. 58. III. 23. IV. 62. V. 76. XI. 10. 22. 31. 48. XII. 44
------------	---

X E N I A.

XIII.

Aromata.	4. 5
Aues.	43. 48. 50. 51. 52. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73
Baccæ.	22
Carnes.	34. 39. 53. 54. 57
Casei.	29. 30. 31. 32. 33
Farinæ & frumenta.	6. 8. 10. 11. 12
Fungi edules.	41. 42
Liquores.	92. 98. 99. 101. 117. 118
Olera & legumina.	13. 14. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 56
Pisces.	74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86
Poma.	23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 35. 41. 45
	Vina.

Syllabus epigrammatum

Quædam pedes. 57. 58. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 94. 95. 96.
103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115.
116. 118. 119. 120. fastitia 101. 102. 103.

APOPHORETA

XIIII.

Animantes variæ. 174. 175. 176. 177. 178
Auctores in membranis. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169.
170. 171. 172.
Aues. 66. 67. 186
Candela, & ad eam pertinentia. 36. 37. 38. 39. 40. 56. 57
Chartæ. 7. 8
Ad comas. 21. 22. 23. 24
Cubicularia. 134. 135. 136. 138
Ad curam corporis spectantia. 19. 20. 48. 49. 73
Escaria. 62. 63. 65. 78. 91. 193
Ferramenta. 18. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33
Ad hominem pertinentia. 179. 181. 183. 184. 187. 189. 190.
192
Loculi. 9. 10
Ad ludum relata. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 194. 153. 154
Ad mensam. 72. 75. 79. 80. 91. 132
Musica. 58. 59. 150. 151. 152.
Niues. 7. 10. 93. 94. 106. 108
Pocula. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 92. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
101. 102. 103. 105. 109. 110
Poenarum instrumenta. 51. 69. 70
Pugillares. 3. 4. 5. 6
Signa & sigilla. 155. 156. 157. 158. 160. 161. 162. 185
Supellex varia. 16. 17. 18. 19. 20. 25. 26. 34. 35. 41. 42. 43. 44. 45.
50. 61. 72. 73. 75. 82
Vestes & ad vestes pertinentia. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117.
118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130.
131. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144.
145. 146. 147.

